Andělé pláčí
Wilbur Smith
Alpress, 2002
ČÁST PRVNÍ 1895-1902
TŘI JEZDCI SE OBJEVILI na okraji lesa vcelku stále plni nadšení, které ani únavné týdny úmorného hledání nemohly otupit. Cválali vedle sebe, téměř se dotýkali třmeny a shlíželi do dalšího nehlubokého údolí. Stébla suché trávy v tomto zimním období ohýbaly své klasy, plná semen v nádherně červenavém odstínu, jak se do nich opírala lehká bríza. Traviny téměř tančily, takže stádo antilop vraných, pasoucí se před lovci, vypadalo, jako by plulo ponořené až po břicha v tetelícím se narůžovělém oparu. V celé skupině se obzvlášť vyjímal jediný vůdčí samec, s výškou dobrého půldruhého metru v kohoutku, černý jako panter, ale spodní část těla svítila perleťově bílou zrovna tak, jako výrazná obličejová maska. Ostré, špičaté rohy zahnuté dozadu při hrdě zdvižené hlavě připomínající arabského plnokrevníka sahaly skoro až ke hřbetu a podobaly se tureckým šavlím. V civilizovaných částech na jihu černého kontinentu byl tento druh sudokopytníků už dávno vyhuben. Nyní se tahle nejvznešenější ze všech afrických antilop stala pro Ralpha Bal-lantynea symbolem téhle divoké a nádherné nové země, rozkládající se mezi řekami Limpopo a Zambezi.
Mohutný samec téměř arogantně hleděl na jezdce, pohybující se nad ním po vrcholu skalního hřbetu, potom odfrkl a pohodil hlavou. Temná hříva se mu rozevlála a kopyta zarachotila na kamenech, když se rozběhl, aby odvedl své čokoládově zbarvené samice do skrytu za další terénní vlnu. Nechal za sebou jen zírající muže, kochající se velkolepou nádherou těchto skvostných zvířat.
Ralph se probral jako první a v sedle se otočil k otci.
"Co dál, táti?" vyzvídal. "Už jsi objevil nějaký povědomý orientační bod?"
"Vždyť jsem tudy projel před více než třiceti lety," mumlal
Zouga Ballantyn "a navíc se mnoi
ska soustředění, malárie!" Hned
Hasičská 307 76321 SLAVTČÍN
**-¦
však pohlpdl na třetího jezdce, malého vrásčitého Hotentota, svého partnera a sluhu už od těch dávných dob. "Co si myslíš ty, JaneCheroote?"
Domorodec jen pozdvihl ošuntělou vojenskou čapku a poškrábal se v prošedivělých kudrlinkách pokrývajících skalp.
"Možná..."
Ralph se však bleskově ozval. "Možná šlo jen o sen zaviněný horečkou..."
Otec se však zachmuřil ještě víc, jizva na tváři mu začala růžovět. Jan Cheroot se nadšeně rozhihňal, poněvadž pokud se pustí do sebe tihle dva, lze očekávat větší povyražení než při účasti na kohoutích zápasech.
"Drž hubu, chlapečku," zpražil ho Zouga. "Proč se nevrátíš zpátky k povozům a nechytíš se ženských sukní!?" Pak vytáhl z kapsy řetízek a pohupoval s ním synovi před obličejem. "Tady to máš!" sykl. "Tohle je důkaz!"
Na kroužku ještě viselo pár klíčů a několik dalších suvenýrů: zlatá pečeť, medailonek se svatým Kryštofem, kráječ doutníků a nepravidelný krystal o velikosti kuličky hroznového vína - připomínal modrou skleněnku, v jejímž středu zářil silný klín přírodního kovu.
"Ryzí červené zlato!" upozorňoval Zouga. "Zralé a připravené ke sklizni!"
Mladík se jen zašklebil. Šlo však o provokativní výraz - vždyť se zoufale nudil! Celé týdny postupu a neplodného hledání nepatřily k životnímu stylu prvorozeného syna rodu Ballantyneů.
"Já tě vždycky podezíral, že sis tohle koupil ve stánku na tržišti v Kapském Městě - přece jde o kočičí zlato, nebo ne?"
Jizva ztmavla ještě víc a Ralph se nadšeně zubil, když otci sevřel rameno.
"Ale táti, kdybych tomu opravdu věřil, myslíš si, že bych promrhal týdny drahocenného času? Vždyť stavím železnici, navíc mám rozdělanou spoustu jiné práce - takže bych určitě kmital buďvjohannesburgu, nebovKimberley."
Opatrně© otcem zatřásl, posměšek ze rtů mu však už zmizel. "Oba vímer-že-tady někde je! Klidně můžeme právě teď stát na zlatonosné žíle, nebo probíhá za dalším hřbetem."
Ze Zougovy jizvy se oheň pomalu vytratil, takže Ralph klidně pokračoval dál.
"Samozřejmě že trik je v tom zase ho najít!
12
Můžeme o něj zakopnout v příští hodině či pátrat ještě dalších deset let..."
Jan Cheroot sledoval otce se synem a pocítil zklamání. Vždyť už je viděl, jak se spolu potýkali, ale k tomu došlo už dávno. Tenkrát se mladý Ballantyne pohyboval na vrcholu své mužnosti, to už snad dosáhl třicítky a zároveň zvládal stovky drsných chlapů, které zaměstnávala jeho transportní společnost či pracovali v

konstrukčních týmech. Tehdy je řídil jen nabroušeným jazykem, špičkou boty a pěstí. Mohutný, tvrdý a pyšný jako kohout v zápasnické aréně, přesto starý Hotentot měl dojem, že stařešina by svého potomka srazil do prachu, jako by šlo o štěně. Ne nadarmo dostal od Matabelců přízvisko Bakela - Pěst! Zouga se totiž stále udržoval v dobré tělesné kondici. Přesně tak, smutně rozvažoval)an Cheroot, určitě by poskytli uspokojivou podívanou. Možná některý jiný den jejich nátury vzkypí...Teď však už oba mluvili tiše, nadšení jimi prostupovalo, když se v sedlech nahýbali k sobě. Nyní zase připomínali víc bratry, poněvadž podoba se přehlédnout nedala. Navíc starý Ballantyne svým vzhledem nevypadal na to, že by mohl být otcem toho druhého. Z očí mu vyzařovala vitalita, dotek stříbra ve zlatavém plnovousu se mohl zaměnit za vyblednutí nemilosrdným africkým sluncem.
"Kdyby se ti jenom tenkrát podařilo zaznamenat polohu slunce-všechny ostatní souřadnice jsi zapsal perfektně," lamentoval Ralph. "Vždyť podle tvých poznámek jsem zcela bez problémů a jistě dorazil ke každému úkrytu slonoviny, který jsi tenkrát za sebou zanechal."
"Jo, jenže tenkrát se rozpršelo," potřásl Zouga hlavou. "Bože, vždyť lilo jako z konve! Celý týden jsme neviděli slunce, navíc každé vyschlé koryto bylo plné vody, takže jsme postupovali v zoufalých kruzích, abychom někde našli brod...," odmlčel se a pozdvihl otěže. "Tohle jsem ti ale líčil už stokrát. Radši popoje-dem!" pobídl ho. Sjížděli z vrcholu terénní vlny, chystali se propátrat další údolí. Major se vzpřímil v sedle, aby porovnal obrysy vzdáleného kopje, rýsující se na pozadí africké oblohy, kde střížbřité beránky zdobily modré nebe. Občas se zase sehnul, aby prozkoumal kamenné úlomky.
"Jediný orientační bod, kterého se můžeme s jistotou přidržet, jsou ruiny Velkého Zimbabwe," mumlal Zouga. "Odtamtud jsme pochodovali osm dní směrem na západ..."
13
"Devět.f upřesnil Hotentot. "Jeden den ti zmizel, když umřel Matouš. Tebe zmáhala horečka a já tě musel krmit jako dítě -navíc jsme pořád vlekli s sebou toho zatraceného kamennýho sokola."
"Nemohli jsme přece překonat větší vzdálenost než dvacet kilometrů denně," ignoroval připomínky Zouga. "Osm dní pochodu tedy představuje ne víc než sto šedesát kilometrů."
"A zříceniny Velkého Zimbabwe jsou od nás přesně na východ."
Ralph přitáhl otěže, když dorazili na výšinu dalšího skalnatého hřbetu. "A tamhle se tyčí osamělý vrch, to je Lví hlava." Ukázal ke vzdálenému kopje, jehož namodralá silueta připomínala přikrčenou šelmu. "Ruiny jsou kousek za ní - tenhle pohled mi z paměti nikdy nevymizel!"
Pro otce i syna měly trosky tohoto záhadného města obzvláštní význam. Uvnitř těch mohutných kamenných zdí našel tenkrát major se svým věrným Hotentotem starobylé sochy kamenných sokolů coby jedinou památku na zmizelé obyvatele. Tehdy jim ve svižnějším postupu expedice bránilo vyčerpání, způsobené horečkami i strádáním z dlouhého putování, když na severu opustili veletok Zambezi a zamířili na jih, do neprobádaného vnitrozemí říše krále Monomatapy. I přes veškeré těžkosti major tehdy tvrdohlavě trval na svém, aby jednoho kamenného sokola vzali s sebou.
O mnoho let později přišla řada na mladého potomka z rodu Ballantyneů. Vedený poznámkami v otcově deníku a pečlivě prováděnými záznamy sextantu Ralph opět zvítězil při postupu a hledání opuštěné domorodé citadely, i když mu šli po stopě hraniční impi vládce Lobenguly, matabelského krále. Tenkrát se mu podařilo porušit panovníkovo tabu, týkající se svatého místa, A a zároveň odvézt zbývající kamenné sochy. Proto tito tři muži | měli velice intimní znalost těchto tajuplných zřícenin - proto tak)' v duchu přemítali, když zírali na vzdálené kopce, označující vytoužený cjl - proto mlčeli ponoření do vzpomínek.
"Nepřesjáyám dumat nad záhadou, kteří lidé Velké Zimbabwe vlastně postavili?" nakonec vydechl mladý Ballantyne. "A co se s nimi asi stalo?" V hlase se mu objevil zcela neobvyklý snový přídech, jelikož žádnou odpověď neočekával.
"Vybudovali ho hor-
14
níci královny ze Sáby? Šlo o bájný Ofír, už zmiňovaný v bibli? Odváželi vykutané zlato králi Šalomounovi?"
"Tohle nejspíš nikdy nezjistíme!" zareagoval Zouga. "Jedno však víme jistě: hodnotili drahocenný kov stejně vysoko jako my! Našel jsem přece zlaté plíšky, korálky i cihly na nádvoří Velkého Zimbabwe - proto zlatonosná žíla nemůže být vzdálená víc než několik mil od místa, kde Jan Cheroot společně se mnou propát-rával objevené šachty, které tehdy vykopali. Dokonce jsme našli i vylámané kusy, složené na hromadách a připravené k drcení." Major pohlédl na malého stopaře. "Rozeznáváš nějaké známé obrysy vzdálených kopců?"

Temná svraštělá tvář, připomínající na slunci vyschlou švestku, naznačila usilovné přemýšlení. "Možná se něco vyvrbí až při pohledu z dalšího hřebene," zamumlal Hotentot neurčitě a všichni tři sjeli do údolí, jež vypadalo stejně jako stovky ostatních, která překonali během uplynulých týdnů.
Ralph cválal kousek před nimi a jako první vjel do hustého porostu. Náhle se vztyčil v třmenech, strhl si klobouk z hlavy a zamával.
"Kupředu!" zaječel. "Prchají!"
Už i Zouga zahlédl zlatavý záblesk plynulého pohybu na vzdáleném protějším svahu.
"Tři z ďáblů!" Vzrušení přesunulo tóninu hlasu do vyšších sfér. "Jane Cheroote, stoč se doleva! Táti, zastav je, aby nám nezmizeli tamhle v té strži!"
Mladý Ballantyne zcela přirozeně převzal velení do svých rukou a oba starší muži jeho příkazy okamžitě akceptovali. Žádný z nich ani na okamžik nezaváhal - ani ve snu by je nenapadlo rozvažovat, zda by neměli ustoupit a úžasná zvířata, která Ralph v buši vyplašil, nechat žít. Vždyť majorův syn vlastnil dvě stě vozů, každý se spřežením šestnácti tažných volů. A Zougovo panství King's Lynn, vybudované nastřádáním výsad k držení půdy vykoupených od dobrovolníků Britské jihoafrické společnosti - BSAC, kteří zlikvidovali impi matabelského krále, pokrývalo desetitisíce hektarů, na nichž se pásl skot, konfiskovaný Matabelcům. Dokonce došlo i ke smíšení krve s čistokrevnými plemennými býky, importovanými nejen od mysu Dobré naděje, ale i ze staré dobré Anglie.
15
syn, v
Otec i syn, v srdci chovatelé dobytka, trpěli mnohonásobnou újmu, když lvi trhali jejich krásné kusy, pasoucí se na úrodném kusu země severně od řeky Limpopo a Shashi. Až příliš často slýchali zoufalé bučení milovaných zvířat, zmírajících v mučivé agónii pod rouškou noci, aby za svítání nacházeli již jen rozervané zbytky zdechlin. Pro oba se tedy lvi stali tím nejhorším představitelem škůdců - proto nemohli odolat tak vzácné příležitosti, proto neodložili setkání s těmito dravci za denního světla.
Ralph vytrhl opakovačku Winchester z koženého pouzdra u levého kolena ve chvíli, kdy pobízel kaštanového valacha do plného trysku při stíhání velkých žlutých šelem. Samec prchal první, takže pouze koutkem oka se dala zahlédnout temná hříva, rozježená bleskovým ústupovým manévrem. Starší lvice ho okamžitě následovala - štíhlá a vytrénovaná během nespočetných lovů, stáří prozrazovaly jen jizvy a namodralá barva na hřbetě. Zmizela svižně, zatímco nezkušená mladší samice, která se dosud nestřetla s člověkem, se tvářila statečně a zároveň zvědavě jako domácí kočka. Nedospělost stále ještě prozrazovaly drobné skvrnky táhnoucí se po krémově zlatavém břiše, tak typická ozdoba u lvíčat. Dokonce se i otočila na hranici křovisek, aby vztekle zavrčela na jezdce, ženoucího se jí v patách. Uši měla přitažené k hlavě, růžovým jazykem si olizovala zažloutlé tesáky, bílé vousy se ježily jako ostny dikobraza.
Mladý Ballantyne pustil otěže na krk koně, který bez váhání zareagoval a téměř strnul na místě, aby pánovi umožnil bezchybný výstřel. Pouze střihání ušima prozrazovalo u věrného oře vnitřní nadšení z lovu.
Jakmile se pažba vinčestrovky dotkla ramene, zaduněl výstřel. Lvice jen zlostně zaprskala, když se jí kulka vnořila pod lopatku a postupovala směrem k srdci. Potom se však šelma vymrštila ve vysokém saltu a zároveň se rozeřvala v záchvatu, provázejícím smrtelné zranění. Po dopadu se koulela a s plně vysunutými drápy rvala keře, dokud se nevzepjala v poslední křeči a tělo v smrti neochablo.^,
Ralph znovujiabil, uchopil otěže a valach vyrazil.
Po pravé straně zahlédl otce, ženoucího se tryskem ke strži, f predkloněného v sedle. Právě v té chvíli se z husté buše vyřítila druhá lvice a snažila se co nejrychleji zmizet v roklině. Zouga
16
vypálil v plném trysku. Mladý Ballantyne zaregistroval obláček prachu těsně pod břichem zvířete.
Nízko a příliš vlevo, pomyslel si syn. Táta stárne, povzdechl si v duchu a ihned zbrzdil pádícího oře. Než však mohl vystřelit, otec počáteční neúspěch napravil. Ozvala se rána a šelma se ve skoku zhroutila, aby se dál koulela, podobná žluté dělové kouli, valící se po kamenité zemi - s krkem prostřeleným snad necelou pěst za ušima.
"Přímo do černého!" halekal Ralph nadšeně a pobídl patami koně, když se pustili do svahu, bok po boku.
"Kde je Jan Cheroot?" vykřikl Zouga. Místo odpovědi se ozval výstřel z pušky kdesi vlevo, takže se bleskově stočili daným směrem.
"Vidíš ho?"

Porost trochu zhoustl a ostnaté větvičky je šlehaly, když se prodírali vpřed. Pak zazněl druhý výstřel a okamžitě po něm zuřivý, přímo ohlušující řev lva, mísící se s vyděšeným jekotem nefalšované hrůzy věrného stopaře.
"Má problémy!" zvolal major, když se dostali ven z houštiny.
Před nimi se rozprostíral řídký les. Téměř parkovou úpravu zajišťovaly vysoké akácie s korunami podobnými deštníkům, majestátně se tyčící nad travnatým terénem. Sto metrů před nimi štval vystrašený Hotentot svého koně s hlavou zvrácenou dozadu, ve tváři ztuhlou masku hrůzy. Oči vypoulené, až bělmo zářilo. Přišel o klobouk i pušku, urputně bil svého oře přes krk a plece, i když nebohé zvíře se nacházelo v nekontrolovaném trysku.
Šelma se hnala jen pár metrů za nimi, ovšem s každým pružným skokem zmenšovala vzdálenost, dělící ji od kořisti, až se zdálo, že oběť stojí na místě. Tělo dravce sice pokrývala slizká vrstva krve, vycházející z průstřelu břicha, ale utržené zranění šelmu nejenže nijak neochromilo, ale ani nezpomalilo. Naopak lev snad bolestí zešílel, takže z hrdla se mu dral nepřerušovaný řev připomínající hromobití.
Ralph stočil valacha, aby se pokusil dostihnout malého stopaře a zároveň aby změnil úhel potřebný k dobrému výstřelu. Ale právě v té chvíli se krvelačné bestii podařilo mcJptnou tlapou
íi WOĎSiBSHSfe iftWJljni zahnutými
dosáhnout na kmitá
A KNIHOVNA
ffesičská 307
Ol OT
r
drápy zanjechat rovnoběžné rýhy, z nichž okamžitě vytryskla krev, připomínající karmínový oblak.
Kůň zaržál a zároveň kopl v zoufalství tak, až zasažená šelma ztratila plynulost útoku a vzdálenost mezi oběma zvířaty se opět o kousek prodloužila. Útočník však ztrátu bleskově vyrovnal a dokonce se dostal po bok splašeného oře. Oči mu žlutě svítily, když se připravoval ke skoku na zpanikařenou kořist.
"Skoč!" zaječel mladý Ballantyne. Lev se totiž pohyboval až moc blízko, takže kdyby zariskoval, mohl by zasáhnout i stopaře. "Skoč už, zatraceně!" Jan Cheroot ho snad ani neslyšel, poněvadž se zoufale držel hřívy pádícího koně, ochromený hrůzou.
Náhle se šelma vznesla do vzduchu a usadila se, podobná obřímu žlutému ptáku, na hřbetu oře. Pod mohutným zakrváceným tělem útočníka se malý Hotentot zcela ztratil. V témže okamžiku kůň, jezdec i lev zmizeli a proměnili se v oblak prachu, který prozrazoval místo jejich existence. Ušní bubínky trhající řev vzteklé bestie však nepřekryl stopařovo zoufalé vytí, které dokonce ještě sílilo. Ralph dorazil k místu, kde terénní vlna zakrývala zápasící chumel.
S vinčestrovkou v jedné ruce vykopl nohy z třmenů a seskočil tak, aby mu setrvačnost pomohla dostat se přímo na okraj prohlubně, na jejímž dně se nacházelo klubko propletených těl.
"Ďábel mě chce zabít!" vřískal Jan Cheroot ze všech sil. Dalo se odhadnout, že tělo koně ho zalehlo, ovšem věrný oř si pravděpodobně při pádu zlomil vaz. Připomínal jen neživou horu masa, hlavu měl vyvrácenou pod plece. Lev právě trhal zdechlinu na kusy, usilovně likvidoval i sedlo ve snaze dostat se na jezdce.
"Nevrť se!" zařval mladý Ballantyne. "Ať můžu tu bestii konečně odprásknout!"
Šelma však vetřelce zaslechla. Opustila kořist a po téměř svislé straně prohlubně lehce vyběhla vzhůru jako kočka, šplhající na strom. Svalnatá stehna zadních nohou ji hnaly vzhůru, zatímco světle žluté oči nespustily ze zorného pole nového nepřítele.
Ralph zaklekl do pozice výhodné ke střelbě a mířil dolů na širokou zlatavou hruď. Útočník měl tlamu rozevřenou, tesáky o délce ukazanáčku se leskly a připomínaly vyblýskanou slonovinu. Ohlušující hřmění se mu valilo z hrdla, lovec dokonce cítil puch shnilého masa v jeho dechu. Horká sprška slin mu dopadla na tváře a čelo.
18
Vypálil, pak ještě jednou - vše se udalo tak rychle, že prakticky oba výstřely splynuly v jediném zadunění. Lev se prohnul dozadu, chvíli se ještě udržel a teprve potom padl na mrtvého koně.
Teď už se dole nic nepohnulo a ticho hrozilo víc než předcházející řev.
"Jane Cheroote, jsi tam ještě?" zkusil Ralph s úzkostí v hlasu.
Nikde ani náznak po malém stopaři, kterého kompletně zakryly zdechliny obou zvířat.
"Jane Cheroote, slyšíš mě?"

Na druhé vyzvání se ozval záhrobní šepot. "Mrtvý muž slyšet nemůže - všechno skončilo, starého dobrého Jana Cheroota přece jen dostali..."
"Raději honem vylez!" přikazoval Zouga, který právě dorazil. "Nemáme čas na tvoje srandičky, Jane Cheroote!"
Ralph spustil do prohlubně lano, aby vysvobodil nebohého Hotentota a zároveň zachránil i sedlo.
Přitom odhalil původ terénní nerovnosti, která připomínala spíš hluboký úzký zákop, táhnoucí se podél vrcholu hřebene kopců. Někde dosahoval hloubky až sedmi metrů, nikdy se však nerozevřel víc než na šířku dvou metrů. Většinou ho zakrývala bujná vegetace, ale rozhodně nedokázala utajit dílo vytvořené člověkem.
"Zlatonosná žíla se objevila na povrchu právě v téhle linii," odhadoval major, když postupovali po hraně starého díla. "Starobylí horníci jednoduše vše vykopali a neobtěžovali se jizvu v zemi zacelit."
"Jak ale mohli horninu odstřelit?" dumal mladý Ballantyne. "Vždyť jde o skálu!"
"Pravděpodobně rozdělali oheň, potom prudce ochladili vodou - pnutí v kameni způsobilo popraskání."
"Aha, ovšem zdá se, že vydolovali rudu až do posledního zrnka a nám nic nenechali."
Zouga přikývl. "Napřed vykutali tenhle viditelný úsek, ale jakmile se jim žíla ztratila, sondovali pomocí zkušebních otvorů, kudy pokračuje dál." Pak se major obrátil na stopaře. "Jane Cheroote, už tohle místo poznáváš?" Když Hotentot stále váhal,

ukázal Zoi/ga po svahu: "Tamhle dole v údolí je ta mokřina, týkové stromy vedle..."
"Ano, ano." Stopař radostně zatleskal a oči se mu rozzářily nadšením. "Právě tady jsi skolil toho obrovského slona - kly zdobí verandu na King's Lynn."
"Starobylá výsypka se před námi objeví už brzo," houkl Zouga a spěchal kupředu. Skutečně po chvíli našel menší pahrbek zarostlý trávou. Zkušený lovec okamžitě padl na kolena a hrabal mezi kořeny trá- | vy, kde nacházel odštěpky bílého křemene, které ihned prohlížel a potom zahodil. Občas některé olízl, podržel ve slunečním světle a snažil se objevit záblesk drahocenného kovu. Nakonec se zamračil a znechuceně zavrtěl hlavou.
Potom vstal a otřel si ruce o kalhoty.
"Křemen to je, ale dávní horníci pravděpodobně všechno vytěžili. Proto je zapotřebí vypátrat staré šachty, pokud chceme najít v žíle viditelné zlato."
Z vrcholu pahorku se major bleskurychle zorientoval.
"Slon padl někde tady," ukazoval, zatímco Jan Cheroot po- | tvrdil místo zdvižením obří stehenní kosti, zcela vysušené a bflé jako křída. Po třiceti letech se už opravdu začala drolit.
"Musel to být otec všech slonů," obdivně šeptal stopař. "Na zemi se už nenachází žádný jemu podobný - navíc tenhle krasavec nás sem přímo dovedl. Když jsi ho zastřelil, označil nám naleziště."
Zouga se pootočil a opět napřáhl ruku. "Stará šachta byla tam, kde jsme pohřbili Matouše."
Mladý Ballantyne si hned vybavil příběh z lovu, který otec popsal ve své slavné knize Lovecká odysea. Tenkrát černý nosič zbraní neprchl při útoku obřího tlustokožce, ale zůstal na místě, aby majorovi podal druhou zbraň. Obětoval vlastní život za svého pána! Ralph tedy chápal vážnost situace, a proto mlčel, když | táta poklekl vedle hromady kamení, která označovala hrob věrného sluhyr Po minujtíLZouga vstal, oprášil si koleno a pronesl prostě: "Byl to dobrý chlap..."
"Dobrý, ale hloupý," zabrumlal Jan Cheroot. "Moudrý muž by zdrhnul!"

"A moudrý muž by si taky vybral lepší hrob," mrmlal Ralph. "Vždyť je přímo uprostřed zlatého pole, takže ho budeme muset vykopat."
Major se však zamračil. "Nech ho odpočívat v pokoji! Máme tady ještě další šachty." Otočil se a společníci ho následovali. Po sto metrech se Zouga zastavil. "Tady!" spokojeně vydechl. "Jde o druhý otvor- určitě byly čtyři."
I zde vyplnily sondu úlomky skály. Mladý Ballantyne odhodil plášť, pušku opřel o kmen nejbližšího stromu a sešplhal dolů, do mělké prohlubně, až se zastavil u zavaleného vchodu.
"Tady to otevřu."
Půl hodiny se snažili uvolnit vstup, odvalovali balvany, silné větve používali coby páku. Nakonec se jim přece jen podařilo odkrýt čtverhranný otvor, velice úzký. Snad jen dítě se tam mohlo protáhnout. Nakukovali dovnitř, nedalo se však

odhadnout, jak hluboko se šachta táhne. Dole vládla neproniknutelná tma, ve vzduchu se vznášel odér zatuchlosti, plísně, netopýřího trusu a cosi někde i hnilo.
Otec se synem zírali do nitra země zcela fascinovaní.
"Říká se, že v dávných časech využívali k otrocké práci děti či zajaté Křováky," přemýšlel nahlas Zouga.
"Musíme zjistit, zda tam dole se táhne zlatonosná žíla," odsouhlasil Ralph. "Ale dospělý člověk...," odmlčel se a chvíli v tichosti uvažoval. Potom na sebe pohlédli, usmáli se a otočili jako jeden muž k věrnému stopaři.
"Nikdy!" zaúpěl Hotentot odhodlaně. "Jsem starý a nemocný člověk, nikdy! Napřed mě budete muset zabít!"
¦ ¦ ¦
Mladý Ballantyne našel kus svíčky v sedlové brašně, zatímco otec hbitě splétal tři uvazovací provazy používané při pasení koní. Jan Cheroot sledoval přípravy s pohledem odsouzence, který pozoruje stavbu šibenice.
"Přes třicet let, od dne, kdy jsem se narodil, mi vyprávíš o vlastní odvaze i statečných činech," připomněl mu Ralph, když ho rukou objímal kolem ramen a zároveň vedl k temnému otvoru.
21
"Možnáf sem trochu přeháněl," přiznával nebohý stopař, když mu Zouga protahoval lano v podpaží a zároveň mu připevňoval sedlovou brašnu k vyzáblému pasu.
"Ty, jenž jsi bojoval s divochy a zabíjel slony i lvy, se přece nebudeš bát téhle malé díry? Vždyť s výjimkou několika hadů a duchů zemřelých tam nic jiného není..."
"Možná jsem přeháněl víc než jen trochu," skřehotal zoufalý skřet.
"Přece nejsi žádný zbabělec, viď Jane Cheroote?"
"Ale ano," horlivě přikyvoval Hotentot. "To jsem celý já - podzemí není místem pro zbabělce!"
Ralph zatáhl za lano, načež přivázaný stopař sebou mrskal jako chycený sumec. Lehce ho zdvihl a strčil do otvoru. Veškeré protesty utichly, když ho pomalu spouštěl dovnitř.
Mladý Ballantyne odměřoval hloubku šachty rozpaženýma rukama. Každý záběr odhadoval na dva metry, a když malého Hotentota už měl dvacet metrů pod sebou, náhle tah ustal.
"Jane Cheroote!" zahřměl Zouga.
"Je tady malá jeskyně," ozvalo se rozechvělé kňourání zdeformované ozvěnou. "S bídou se můžu postavit. Skála je černá od sazí."
"Pravděpodobně ohniště, kde se vařilo. Otroky ven ani nevyta-hovali," odhadoval major. "Do dne své smrti nezahlédli denní světlo..." Opět zvýšil hlas. "Co je tam ještě?"
"Lana, vlastně spletená tráva, nějaké džbery, asi z kůže -podobné jsme používali v diamantovém dolu v Kimberley..." Jan Cheroot na chvíli ztichl. "Rozpadají se, když se jich dotknu - zbyl z nich jen prach." Slyšeli, jak Hotentot kýchá a kašle v rozvířených usazeninách, dokonce i hlas prozrazoval znečištěné prostředí. "Různé kovové nářadí, některé připomíná motyku..." Pak se opět ozval, tentokrát hlásil celý roztřesený: "Ve jménu nejvyššího hada, tady jsou nějaký mrtvoly - tedy kosti těch nebožáků. Honem nahoru! Vytáhněte mě!"
Při pohledu do úzké šachty Ralph rozpoznal světlo svíčky, jak se v hlubin&třepotá.
"Jane Cheroote, vede z té jeskyně nějaký tunel?"
"Tahejte!"
"Vidíš tunel?"
"Ano, ale teď mě už konečně vytáhněte!"
"Kdepak, nahoru se dostaneš, až když dorazíš na konec tunelu."
"Zešíleli jste? Vždyť bych se tam musel plazit..."
"Vem si s sebou kus železa, abys mohl odloupnout vzorek žíly!"
"To mě ani nenapadne! Tohle mi stačilo, dál nejdu, protože mrtví tu všechno střeží...!
"Tak dobře," zařval Ralph a pokračoval, "hodím ti tedy konec lana na kebuli!"
"Tohle přece nemůžete udělat!"
"Potom zasypeme otvor kamením..."
"Už lezu," chlácholil je drobný průzkumník, i když z hlasu čišela nervozita. Lano se opět pohnulo a začalo zalézat do země jako had.
Otec se synem dřepěli u vstupu do starobylého dolu, předávali si poslední viržinko a netrpělivě čekali na výsledek.
"Když dílo opustili, museli tam otroky zazdít. Přitom tihle kopáči měli pro ně nezanedbatelnou hodnotu, čímž se dá prokázat, že tu stále těžili, když odtud ve spěchu zmizeli." Náhle se Zouga nahnul a pečlivě naslouchal. "Aha!" pronesl

spokojeně. Z útrob země se ozývalo vzdálené bušení kovu o kámen. "Jan Cheroot se dostal na předek."
Přesto trvalo ještě hodně minut, než na dně zahlédli blikotající plamínek svíčky. Potom se z temnoty ozvala úpěnlivá prosba.
"Prosím, pane Ralphe, vše jsem provedl podle daných příkazů. Vytáhněte mě už nahoru, prosím!"
Mladý Ballantyne vstal, pořádně se zapřel a svalnatýma rukama uchopil lano. Metr po metru přitahoval neskoleného geologa mezi živé. Ani na chvíli neustal, a když se hnědý človíček objevil mezi nimi, ani se mu dech nezrychlil, ani čelo se neorosilo.
"Chlape, cos tam našel?"
Jan Cheroot, pokrytý vrstvou jemného prachu, v němž kapky potu vyhloubily stružky, zápachem připomínal naleziště guána. Ruce se mu ještě třásly děsem a vyčerpáním, když otvíral brašnu se svými úlovky.
"Tohle tam bylo," zachrčel Hotentot. Zouga převzal kus vylomené horniny. Krystalová struktura zazářila jako led, když vzorkem otáčel a prohlížel veškeré praskliny i rýhy uvnitř. Některé pukly, když
22
23
r
Jan Chercjbt bušil do skály. Přesto třpytící se kousky jiskřivého křemene držela pohromadě jiná substance, zaplňující každou trhlinu i zákoutí. Tento tmel tvořila jednolitá vrstva světlého kovu, který se rozzářil ve slunečních paprscích, když ho major olízl špičkou jazyka.
"Bože, Ralphe, podívej se na to!" Syn převzal z otcových rukou vykutaný vzorek s až nábožnou úctou.
"Zlato!" špitl a úlovek ho okamžitě obdařil láskyplným žlutým úsměvem, který uchvacoval člověka už odpradávna.
"Zlato!" zopakoval mladý Ballantyne.
Touha po nalezení tohoto zářícího drahocenného kovu se jim stala snad osudem - právě proto otec i syn vyrazili do neprobádaných končin ve společnosti ostatních dobrodruhů, vítězili v krvavých bitvách a pomáhali zničit pyšný národ, jehož krále uštvali k smrti v osamění.
Pod taktovkou grandiózního vůdce plného neuvěřitelných snů, ale slabého na srdce, se jim podařilo obsadit nepředstavitelně rozlehlé území, které nyní neslo jméno tohoto giganta: Rhodesie. A nyní donutili zdejší půdu, aby kus po kuse vydávala své bohatství. Napřed si přisvojili rozsáhlé sladké pastviny i čarok-rásné horské hřebeny, k tomu připadly též kouzelné lesy plné úžasných dřevin i nádherná stáda vyšlechtěného dobytka, a nakonec celé legie vycvičených černochů, kteří za žebrácký groš přispívali svou vitalitou k tak obrovské úrodě. A nyní svírali v dlani ten úplně nejposlednější poklad.
"Zlato!" vydechl Ralph potřetí.
¦ ¦ ¦
Zarazili kolíky, vyrobené z větví akácií, které vypouštěly průhlednou mízu v místech, kde se jich dotklo ostří. Sekerami je zatloukali do tvrdé půdy podél zlatonosného hřebene, potom z kamenů vystavěli hraniční značky pro rohy každého claimu.
Podle usnesení Victoria Agreement, které oba dva podepsali, když jako dobrovolníci vyrazili proti impi krále Lobenguly, měl každý z nicimárok na deset zlatonosných dílců půdy. Přirozeně tohle ustanovení neplatilo pro malého Hotentota, ačkoliv vjel do Matabelelandu s oddílem doktora Jamesona a střílel příslušníky matabelské amadody na řece Shangani zdolal i přechod
24
přes Bembesi se stejným gustem jako jeho pán - přesto patřil mezi barevné lidské jedince, kteří podobných výhod využívat nemohli.
Coby doplněk k válečné kořisti, na níž měl Zouga a Ralph plnoprávný nárok právě podle Victoria Agreement, si oba přikoupili další dílce půdy od rozmařilých a rozhazovačných vojáků dobyvatelské ozbrojené síly doktora Jamesona, kteří své nároky klidně prodali za láhev whisky. Rukou společnou si tedy mohli vykolíkovat celou terénní vlnu i dno údolí na obou stranách.
Šlo o těžkou práci, navíc ji dělali ve spěchu, neboť další pro-spektoři se pohybovali krajinou a mohli se přihnat po jejich stopě. Proto dřeli i přes žhavé poledne i za měsíčního svitu, až je naprostá vyčerpanost donutila pustit sekery a zavřela jim víčka na místech, kde padli únavou. Čtvrtého večera bylo dokonáno -konečně si zajistili zlatonosnou žílu pro sebe. Nikde nenechali ani kousek místa, kam by se mohl vetřít jiný hledač pokladů.
"Jane Cheroote, zbyla nám poslední láhev whisky," zaúpěl Zouga a protahoval si rozbolavělé tělo. "Ale dnes večer ti dám možnost nalít si plnou dávku!"

* Pobaveně sledovali pečlivé přípravy i celý proces "tankování". Věrný stopař dopravil složitou cestou poslední kapku do svého šálku. V tomhle náročném procesu, kdy linka u dna označující denní příděl se ignorovala, snědý chlapík nedůvěřoval vlastním rukám a raději padl na všechny čtyři, aby napřed usrkl jako pes z misky.
Ralph s významně pozvednutým obočím překontroloval zbylý obsah v láhvi, o který se rozdělil s otcem.
"Na Harkness MineV pozdvihl Zouga hrnek.
"Proč dáváš našemu dolu tohle jméno?" vyzvídal syn, když se napil a otřel si knír hřbetem ruky.
"Starý Tom Harkness mi daroval mapu, která mě do těchto míst dovedla...," odpověděl otec.
"Můžeme ale najít lepší název..."
"Možná, jenže já chci tenhle!"
"Zlato se ale bude blýskat tak jako tak, předpokládám," kapituloval Ralph a opatrně posunul whisky z dosahu rukou malého Hotentota. Jan Cheroot totiž už svůj plecháček vyprázdnil. "Fakt mám radost, že už zase něco děláme společně, táti." Mladý Ballantyne se pohodlně uvelebil, opřený o sedlo.
25
"Máš pravdu," přitakal téměř dojatý Zouga. "Uplynulo hodně I vody od doby, kdy jsme kutali bok po boku v té diamantové díře l| vKimberley."
"Znám toho nejlepšího experta, který by nám naleziště otevřel. Skutečný odborník, je nejlepší na zlatonosných polích Wit-watersrandu. Navíc sem dopravím ve vlastních vozech veškeré potřebné stroje, než začnou deště."
Šlo o součást vzájemné smlouvy, v níž se Ralph zavazoval k poskytnutí lidských zdrojů, zařízení i financí k chodu Harkness Mine, až ho k danému místu otec dovede. Mladý Ballantyne skutečně patřil k bohatým lidem, někteří dokonce tvrdili, zeje milionář, čemuž však Zouga příliš nevěřil. Dobře si ale pamatoval, že jeho potomek byl schopný poskytnout transport i zásobování pro obě kolony postupující do nitra Matabelelandu i Mašona-landu a za splnění daných podmínek dostal dobře zaplaceno od Rhodesovy BSAC. Nejednalo se sice o hotovost, ale o akcie rozvíjející se Britské jihoafrické společnosti. Stejně jako otec i on využil spekulace na vzestup cen původních výsad od lehkomyslných tuláků, kteří tvořili hlavní jádro původní kolony. A opět jim platil láhvemi whisky, které dopravil od železnice svými povozy. Vždyť synova firma Rhodesia Lands Companypřece vlastnila víc pozemků než Zouga sám.
Ralph též prováděl transakce na trhu s akciemi BSAC. V těch dávných dnech, když kolona poprvé dorazila do Fort Salisbury, se mu podařilo všechny, které získal od Cecila Rhodese po jedné libře, odprodat po třech librách a patnácti šilincích na Londýnské burze. Jakmile však průkopníkům došel dech společně s nadějí a optimismem s objevem kyselých pastvin a neúrodného vnitrozemí Mašonalandu - v době, kdy Cecil Rhodes a doktor Jameson potají plánovali válku proti matabelskému králi - se mu podařilo znovu odkoupit akcie BSAC po osmi šilincích. Na vlastní oči viděl pozdější odhad kolem osmi liber, když postupující útvar BSAC vjel do hořících trosek Lobengulova kraalu v GuBula-wayu. Navíc Společnost předala veškerý zbylý majetek matabel-ského monarchy do vlastnictví majora Ballantynea.
Nyní, přjLnaslouchání proslovu plného nakažlivého nadšení i osobního kouzla, které ani tyto tvrdé dny a noci těžké manuální práce neotupily, s uspokojením zaregistroval, že telegrafní spojení z Kimberley už dosáhlo Fort Salisbury. Navíc pracovní týmy
26
právě v téhle chvíli pokládaly koleje směrem k rostoucímu Bula-wayu. Dvě stovky vozů přepravovaly zboží mezi více než stem obchodních stanic, rozesetých na území Bečuánska, Matabelelandu i Mašonalandu. A dnes se stal Ralph poloviČním vlastníkem zlatého dolu, který přisliboval stejné bohatství jako bájná naleziště na Witwatersrandu.
Zouga se v duchu usmíval při sledování prvorozeného potomka. Náhle mu blesklo hlavou: Zatraceně, vždyť oni mohli mít pravdu - možná je to naše štěně už opravdu milionářem! Hrdost na úspěšnou ratolest však doprovázel i stín závisti. Vždyť on sám tvrdě pracoval a snil o něčem podobném už dávno před tím, než se syn narodil. Kolik toho obětoval, kolik ran utržil, dumal. Ještě dnes mu běhal mráz po zádech, když na to všechno vzpomínal. Přitom odměna nijak sladká nebyla. Mimo téhle zlatonosné žíly přece za celý život nenashromáždil víc, než stačilo na King's Lynn a Louise. Usmál se. S těmito dosaženými hodnotami však byl bohatší, než by mohl kdy být i sám Cecil Rhodes.
Major povzdychl a stáhl si klobouk do obličeje. S obrazem milované ženy před očima se pomalu ukolébal do spánku, zatímco na druhé straně ohniště Ralph stále

tiše povídal - snad víc pro sebe než k otci. Promýšlel a plánoval totiž novou vizi svého bohatství a moci.
Celé dva dny jízdy trvalo, než se dostali zpátky ke svým vozům. Scházel jim snad ještě kilometr, když je v kempu zahlédli, takže radostný příliv sluhů, dětí i manželek se hnal, aby je přivítal.
Ralph pobídl valacha a nahnul se ze sedla dolů, aby Cathy ještě za jízdy vyzdvihl k sobě do sedla. Až zalapala po dechu a vyjekla, když jí vlasy vletěly do obličeje, ale manžel ji utišil prudkým polibkem přímo na rty. Beze studu ji svíral v náruči, zatímco malý Jonathan netrpělivě poskakoval kolem koně a vykřikoval: "Já taky! Vem mě taky nahoru, táti!"
Ačkoliv mladý Ballantyne konečně přerušil vilný uvítací obřad, přesto drahou polovičku k sobě stále pevně tiskl. Drsný knír ženu šimral v uchu, když jí šeptal: "V okamžiku, kdy tě dostanu pod plachtu, Katie, má lásko, tvrdě otestujeme tvou novou matraci."
27
Zrudla až do temného odstínu růžové a snažila se ho plácnout přes tvář- šlo však o gesto plné lásky. Ralph se uchechtl, načež se sehnul a za jednu ruku vytáhl synka, aby ho usadil za sebe.
Chlapec se chytil otcova pasu a pisklavě kladl otázky: "Táti, našel jsi zlato?"
"Celou tunu."
"Zastřelil jsi nějaké lvy?"
"Stovku."
"Zabil jsi nějaké Matabelce?"
"Lovecká sezóna už skončila," rozesmál se mladý Ballantyne. Potom dítěti hrábl do temných hustých kudrlin, ale Cathy potomka okamžitě napomenula.
"Není správné ptát se vlastního otce na podobné věci, ty krvežíznivý malý pohane."
Louise následovala mladší ženu i dítě v mnohem klidnějším tempu, lehce kráčela v silné vrstvě prachu, zahalující vozovou cestu. Vlasy měla stažené dozadu ze širokého čela, pohupovaly se jí na zádech v silných copech, čímž obzvlášť vynikly široké lícní kosti.
Oči opět změnily odstín. Zougu vždy fascinovalo zjištění, jak se její nálada prozradí v těch velkých, indiánsky šikmých kukad-lech. Nyní z nich sálala světlemodrá, barva štěstí. Zastavila se u hlavy oře, zatímco major seskočil a sejmul klobouk z hlavy. Chvíli šiji vážně prohlížel, teprve potom promluvil.
"Dokonce i při tak krátkém odloučení jsem už zapomněl, jak jsi překrásná..."
"Vůbec nešlo o krátké odloučení," odporovala vehementně. "Každá hodina, kterou trávím bez tebe, se mi zdá být věčností."
Ležení se stalo pro Cathy a Ralpha domovem. Prakticky žádné sídlo nikde nevlastnili, poněvadž se pohybovali, podobní nomá-dům, tam, kde se vyskytovalo slibné naleziště. Čtyři vozy měli vypřažené pod vysokými rozložitými fíkovníky na břehu řeky těsně před brodem. Nové plátno zářilo bělostí - jeden přístřešek kousek stranou sloužil k zakrytí sociálního zařízení. Tam se nacházela vrana z pozinkovaného plechu, ve které se mohl každý hezky natájjnout. Však sluha, jehož činnost zahrnovala pouze péči o tento úkon, udržoval oheň pod dvěstělitrovým sudem, odkud se přiváděl neomezené množství horké vody jak ve dne, tak i v noci. Těsně vedle, v ještě menším oddělení, se ukrývala stolice s nočníkem, kde sedátko Cathy sama ozdobila obrázky amorků a růžičkami. Hned při ruce měla poslední výkřik luxusu: voňavé listy hebkého měkkého papíru, uložené v krabici ze san-talového dřeva.
Každé lůžko se pyšnilo matrací z koňských žíní, pohodlné plátěné židle společně s dlouhým skládacím stolem zdobily otevřenou jídelnu, chráněnou opět plátěnou střechou. Jutové vaky plněné vodou pomalu mokvaly a odpařující se voda na povrchu příjemně chladila obsah uvnitř: láhve šampaňského či limonády. Potraviny chránily před hmyzem jemné síťky. Dosaženou civilizaci v divočině měla pod dohledem skupina třiceti sluhů, kteří získávali dřevo na otop, udržovali oheň, prali a žehlili, takže ženy se mohly denně převlékat do čistého. Jiní zase připravovali postele, zametali každý spadlý lístek, který se objevil na holé zemi tohoto malého stanového městečka, zároveň prach skrápěli vodou. Jeden z nich se staral výlučně jen o mladého pána Jonathana, kterého krmil, koupal, nosil na ramenou a zpíval mu v případě, kdy se chlapec tvářil nedůtklivě. Další zase vařili jídlo nebo čekali u stolu, zatímco druzí zapalovali lucerny a uzavírali otevřené prostory, jakmile padl soumrak. Určený sluha vynášel nočník z ručně malované stolice, jakmile se ozvalo cinknutí malého zvonku.
Ralph projel branou ve vysoké ohradě z trnovníků, která obklopovala celý kemp a chránila ho před nočními návštěvami smečky lvů.

Cathy se stále držela v sedle před ním, když si spokojeně prohlížel ležení. Sevřel manželku v pase. "Bože, jak je dobré být zase doma a dát si horkou lázeň! Katie, budeš mi moct vydrbat záda?" Náhle se zarazil a překvapeně vydechl. "Zatraceně, ženská! Mohlas mě alespoň varovat..."
"Vždyť jsi mi nedal šanci se ani nadechnout," protestovala.
Zaparkovaný na konci řady vozů stál uzavřený kočár, překrásné vozidlo s odpérovanou kabinou, kde týkové okenice bránily vstupu přílišného tepla. Luxusní dopravní prostředek zářil nádhernou zelení pod nánosem prachu a zaschlého bahna z náročného putování. Dveře zdobily pozlacené lístky, zrovna tak i žlutá linie zvýrazňovala vysoká kola. Interiér ladil s lesklou zelenou kůží, zlaté střapce na záclonkách se třpytily a kožené lodní kufry s mosazným kováním byly připoutané k zahrádce na střeše. V Ralphově
28
29
ohradě, ohraničené trnitými větvemi, upoutaly pohled nádherně bílé muly - všechny ladily v barvě i velikosti a právě pořádaly čerstvou trávu, kterou sluhové nasekali na břehu řeky.
"Jak se tady mohl objevit Sámnejuyššp." vyžadoval odpověď domácí pán, když snášel choť na pevnou zem. Ani se nemusel ptát po identitě návštěvníka, poněvadž skvostně velkolepá ekvi-páž byla proslavená snad po celém kontinentu.
"Vždyť táboříme sotva pár kilometrů od hlavní cesty, přicházející od jihu," upozorňovala kysele manželka. "Těžko by nás minul."
"Obzvlášť když vyrazil na cesty s celou svou suitou, jak se dá j na první pohled odhadnout," zamumlal nespokojeně. Zahlédl totiž ustájenou skupinu dobrého půl tuctu plnokrevníků.
"Vrána k vráně sedá...," zadeklamovala Cathy. V tom samém okamžiku se skrz bránu vřítil dovnitř Zouga s Louise v náručí. Nadšení nad váženou návštěvou z majora vyzařovalo se stejnou intenzitou, jako z Ralpha podráždění.
"Žena mi řekla, že přerušil svou cestu jen kvůli mně!"
"Potom mi přijde lepší, když ho nebudeš příliš zdržovat, táti," šklebil se sarkasticky syn. Zdálo se zvláštní, jak všechny muže, | a dokonce i toho nad vším povzneseného a chladně uvažujícího majora Zougu Ballantynea, přemohlo kouzlo, jímž je vzácný host opředl. Prvorozený se sice pyšnil, že on jediný je schopný podivnému vábení odolat, přesto však tohle úsilí vyžadovalo značně velké sebezapření.
Zouga s nepotlačovanou dychtivostí kráčel mezi vozy k ohradě, přičemž Louise mu s bídou stačila. Ralph naopak obdivoval nádherná zvířata, která Jonathan uplácal z bahna získaného z řeky a nyní mu je předváděl, aby získal uznání.
"Překrásní hrošíci, Jon-Jone. Že jsem se spletl? Aha, už chápu -rohy mu upadly, že ano? Teď konečně vidím ty nejkrásnější a nejtlustší bezrohé kudu, jaké jsem kdy spatřil."
Cathy zatahala chotě za rukáv. "Vždyť víš, že s tebou chce mluvit taky, Ralphe!" plísnila ho. Rezignovaně tedy vzdychl, usadil si chlapce na, ramena a manželku vzal za ruku - dobře věděl, že podobně nředxedená rodinná selanka podráždí osobu, s níž se mají setkat.
Plátěné stěny jídelny byly vyrolované vzhůru, aby chladná odpolední bríza profoukla prostor, kde sedělo kolem stolu šest
30
mužů. Uprostřed skupiny vynikala rozložitá postava oblečená ve špatně padnoucím kabátci z drahé anglické látky se všemi knoflíky zapnutými. Uzel vázanky mu poněkud sjel, jas barvy vzdělávacího institutu Oriel College, jehož studentem kdysi býval, tlumil prach z dlouhé cesty od diamantového města Kim-berley. Dokonce mladý Ballantyne, jehož vztah k tomuto neforemnému lidskému kolosu se projevoval rozporuplně, od nepřátelství až po závistivý obdiv, byl šokován změnami, které se na tomto velikánovi podepsaly během několika krátkých let. Masité části v obličeji jako by poklesly a zanechaly ve tváři hladké kosti, barva pleti pobledla, takže celkový vzhled působil velice nezdravě. Ve věku kolem čtyřicítky už knír i licousy změnily odstín od narudle blonďaté na mdle stříbřitou, takže magnát vypadal o patnáct let starší. Pouze světlemodré oči pořád vyzařovaly nezmenšenou sílu ducha a mystický třpyt stále prozrazoval osobu velké vize.
"Helemese, jakpak se má náš Ralph?" zazněla typická otázka poněkud pisklavě, což se od takhle rozměrné bytosti obvykle nedalo očekávat.
"Dobré odpoledne, pane Rhodesi," zareagoval mladík, zcela automaticky nechal synka sklouznout z ramene a něžně ho postavil na zem. Chlapec okamžitě zmizel.
"Jakpak postupuje výstavba mojí železné dráhy, zatímco si tady užíváš?"
"Je v předstihu a dokonce i pod hranicí stanoveného rozpočtu," vzepřel se Ralph, aby odrazil jasně mířený osten výtky a s vynaložením menšího úsilí přerušil

hypnotické zírání do těch uhrančivých očí, aby si prohlédl i ostatní. Sámnejvyšší měl po pravici snad svůj naprostý opak: malý človíček měl útlá ramena, ustupující prořídlé vlasy - ovšem perfektně ustrojený a vyzařovalo z něj nepopsatelné fluidum ředitele školy - ovšem bystré a zvídavé oči veškerá negativa popíraly.
"Jamesone," Ralph chladně přikývl, aniž by použil titul s plným jménem - doktor Leander Starr Jameson či více důvěrnou a citově podbarvenou přezdívku - doktor Jim.
"Hle, mladý Ballantyne," dotyčný mírně zdůraznil pokořující přívlastek, čímž dodal lehce ponižující pokroucení celému oslovení. Už od první chvíle se vzájemně nesnášeli, nepřátelství mezi nimi vypuklo zcela instinktivně.
31
Po Rlibdesově levici povstal mladý muž. Napřímil se, čímž předvedl široká ramena a otočil k příchozímu pohlednou tvář s nasazeným příjemným úsměvem, v němž zářily dokonale bílé zuby.
"Zdravím tě, Ralphe," vítal přítele pevným stiskem ruky, ken-tucký přízvuk zněl docela mile.
"Harry, zrovna dnes ráno jsem o tobě mluvil!" nadšeně hlaholil Ralph a pohlédl na otce. "Táti, tohle je Harry Mellow, nejlepší důlní inženýr v Africe!"
Zouga přikývl. "Už jsme si byli představeni," podotkl. Otec a syn na sebe mrkli. Zkušený Američan totiž patřil k lidem, které si Ralph vybral k otevření naleziště a k rozjetí těžby v Harkness Mine. Mladý Bal-lantyne vůbec nijak nezaváhal před skutečností, že Harry Mellow, stejně jako většina schopných expertů žijících coby svobodní mládenci s příslibem obrovského přínosu jihu Afriky, už měl svého zaměstnavatele: Cecila Johna Rhodese. Proto se Ralph v duchu rozhodl najít návnadu, na kterou by ho mohl odlákat.
"Musíme si později popovídat, Harry!" zamumlal a otočil se k dalšímu mladíkovi, usazenému na konci stolu. "Jordáne," zajásal, "bože, je to paráda tě zase vidět!" Objali se. Prvorozený rodu Ballantyneů se ani nesnažil zakrývat city, poněvadž mladšího bratra musel milovat snad každý. Nemohli ho nemít rádi už kvůli zlatavé kráse a jemnému chování, ale též pro mnoho jiných talentů, jimiž oplýval, i pro nefalšovaně srdečnou starostlivost, kterou zahrnoval všechny kolem sebe.
"Ach, Ralphe, mám na tebe tolik otázek a zároveň ti přináším i moře zpráv," juchal příjemný host úplně stejně.
"Později, Jordáne," mrzutě odfrkl pan Rhodes. Neměl totiž rád, když ho někdo přerušoval, a proto mladíka gestem ruky usadil zpět na židli. Pokáraný mu okamžitě vyhověl. Sámnejvyšší ho přece zaměstnával coby osobního sekretáře už od devatenácti let, takže poslušnost k pánovi se mu stala naprostou přirozeností. Rhodes přejel zrakem Cathy a Louise. "Dámy, jsem přesvědčený, že naši; rozmluvu budete považovat za suchopárnou - navíc máte určiíeTčíuležité úkoly ke splnění, čímž jsem si jistý!"
Katie pokradmu mrkla na manžela a ihned si všimla jeho znechucení nad vzniklým stavem v kempu, kdy Sámnejvyšší zcela
32
samozřejmě převzal velení. Nenápadně stiskla Ralphovi ruku, aby ho uklidnila a okamžitě zaregistrovala, jak se v něm napětí zmírnilo. Samozřejmě že existovala hranice vzdoru vůči Rhode-sovi. Manžel sice nepatřil k jeho zaměstnancům, ale kontrakt ohledně železnice a stovky transportních příkazů však na vůli tohoto velikána závisely.
Potom Cathy pohlédla na Louise a zaznamenala její dotčený výraz nad takovýmhle zapuzením. V očích jí zajiskřilo, tvář zna-chověla, až jemné pihy vyvstaly, ale tón hlasu udržela chladný, když odpovídala za obě. "Samozřejmě máte pravdu, pane Rho-desi. Zajisté nám prominete, když odejdeme.
Každý věděl o problému Sámnejvyššího- v přítomnosti žen se cítil nesvůj. Proto na výplatní listině neměl jedinou služebnou, nepřipustil ani přítomnost obrazu či sochy opačného pohlaví ve své rozlehlé rezidenci Groote Schuur v Kapském Městě. Nikdy nepřijal mezi nejbližší spolupracovníky ženatého muže a zároveň byl schopný okamžitě propustit i nejdůvěryhodnějšího člověka, pokud dotyčný podlehl svodům a neodpustitelně se vrhl do manželství. Nemůžete tančit, jak žena píská, a v té samé chvíli sloužit i mně! většinou vysvětloval svůj nekompromisní postoj odcházejícímu provinilci.
Nyní Rhodes kývl na Ralpha. "Posaď se tak, ať na tebe vidím!" nařídil, načež se obrátil k Zougovi. Okamžitě začal chrlit otázky, které svištěly vzduchem jako práskání biče. Ovšem pečlivost, s níž naslouchal odpovědím, ukazovala jasně, jak vysoko si hodnotí zprávy majora Ballantynea. Znali se už z období před mnoha lety, z počátku nálezů prvních diamantů na Colesberg Kopje, které dosti rychle zmizelo, vykutáno horlivými zlatokopy. Vzniklý diamantový důl se potom

přejmenoval na Kimberley po ministru pro kolonie, který naleziště nakonec zařadil mezi zámořské britské državy Jejího Veličenstva.
Tam Zouga dřel na dílcích, z nichž po letech úsilí přece jen snad zázrakem vydoloval svůj rodinný diamant, oficiálně zvaný "Ballantyne Diamond". Nyní však Cecil Rhodes vlastnil jeho claimy stejně jako všechny ostatní v Kimberley. Potom ale majora použil v roli svého osobního agenta v kraalu Lobenguly, mata-belského krále, jelikož zkušený cestovatel ovládal zcela plynně domorodý jazyk. Když doktor Jameson vedl svůj úderný oddíl v tom svižném a vítězném útoku proti černému panovníkovi,
33
Zouga níu stál po boku jako jeden z jeho důstojníků - zároveň se objevil jako první v hořícím kraalu GuBulawayo, jakmile vládce uprchl.
Po Lobengulově smrti Rhodes ustanovil majora do funkce "opatrovníka nepřátelského území" s právem vlastnit všechna bývalá královská stáda odchyceného matabelského skotu. V téhle pozici prováděl redistribuci dobytka coby kořisti pro dobrovolníky zúčastněné při téhle vojenské operaci.
Jakmile major Ballantyne stanovený úkol splnil, Rhodes ho chtěl povýšit na vysokého komisaře pro domorodé záležitosti Matabelelandu, aby jednal se všemi Induny, ovšem Zouga dal přednost životu v ústraní své rezidence King's Lynn s novou manželkou. Nabízený post tedy převzal generál Mungo St. John. Major Ballantyne však zůstal členem správní rady BSAC a Rhodes měl k němu důvěru jako k málokomu jinému. "Matabeleland vzkvétá, pane Rhodesi," hlásil Zouga. "Na vlastní oči uvidíte, že Bulawayo je už téměř městem - má dokonce i školu a nemocnici. Navíc tam naleznete šest set bílých žen a dětí, což je uspokojivý náznak, že vaši osadníci se tady cítí dobře. Dané výsady k postoupení půdy byly proměněny v pozemky, takže mnoho farem už výtečně prosperuje. Plemen-né kusy z Kapská se přizpůsobily místním podmínkám a velice výhodně se mísily s odchyceným matabelským skotem." "A co minerály, Ballantyne?"
"Přes deset tisíc claimů už bylo registrováno a já sám viděl na vlastní oči velice slibné vzorky!" Major se na chvíli odmlčel a pohlédl na syna. Ten sotva znatelně přikývl, takže hned pokračoval. "Během posledních dní jsme znovu objevili a vykolíkovali starobylé naleziště, o které jsem zakopl tenkrát v šedesátých letech."
"HarknessMine," vydechl Rhodes a dokonce i na Ralpha udělal dojem rozsah a hloubka paměti tohoto velikána. "Dobře si vzpomínám na podrobný popis toho místa ve vaší knize Lovecká odysea. Prozkoumal jste zlatonosnou žílu?"
Místo odpovědi Zouga položil na stůl několik vzorků křemene, v nichž se ryzí zlato blýskalo, až muži okolo se nahnuli, zcela fascinovaní tč>u~podívanou. Cecil Rhodes otočil úlomek v buclatých rukou, než ho předal americkému expertovi.
"Harry, kolik tahle žíla vydá?"
34
"Řekl bych tak padesát uncí na tunu," odhadl odborník a uznale hvízdl. "Možná i víc, možná se výnosností rovná nalezišti v Nome či Klondiku." Američan pohlédl na Ralpha. "Jak široká je žíla? Jak široký je vykutaný záběr?"
Mladý Ballantyne zavrtěl hlavou. "To nevíme, protože šachty jsou velice úzké, takže se k předku nedostaneme."
"Na rozdíl od výnosného konglomerátu na Witwatersrandu, horniny vzniklé stmelením valounků a zrn, tady máme nádhernou bohatou žílu křemennou," mumlal si Harry Mellow vědecky.
Zlatonosný slepenec kdysi býval silnou usazeninou na dně dávných jezer pohřbených v hlubinách, kde se sice nenacházelo tolik zlata jako v tomhle úlomku křemene, zato však konglomerát se vyznačoval tloušťkou několika decimetrů na rozlehlém území, rovnajícímu se původním vodním rezervoárům. Tím pádem pravá rudná žíla mohla být těžená snad stovky let, aniž by se snížila vydatnost.
"Skutečně slibná," opakoval Američan a s mateřskou něhou hladil vzorek. "V tomhle případě bych předpokládal šířku pouhých p ár centimetrů."
"A pokud ne?" okamžitě zareagoval Sámnejvyšší.
Důlní inženýr se tiše usmál. "Pane Rhodesi, potom budete mít pod palcem nejenom většinu diamantové těžby na světě, ale též i zlata."
Vyřčená slova bodla Ralpha jako osten, poněvadž Britská jihoafrická společnost vlastnila prakticky padesát procent hodnoty každé unce zlata, vydolované v Matabelelandu. Mladý Ballantyne si s hořkostí v srdci znovu uvědomil, že Sámnejvyšší a jeho všudypřítomná BSAC připomínali obří chobotnici, dusící veškeré snahy obyčejných dříčů o možnost zbohatnutí.
"Pane Rhodesi, dovolíte Harrymu, aby se mnou na pár dní vyrazil a mohl propátrat naleziště?" Podrážděnost přiostřila tón požadavku tak, až sebou rozcuchaná hlava diamantového krále trhla a světlemodré oči na mladíka pohlédly, jako by mu

pronikaly až do duše. Po chvilce však přikývl á bleskově pozměnil probírané téma o zlatě, když vystřelil další otázku na majora.
"Co matabelští Indunové- jakpak se chovají?"
Tentokrát se Zouga mírně zadumal. "Cítí se ukřivdění, pane Rhodesi."
"Ano?" V povadlém obličeji se objevila chmurná grimasa.
35
"Dorrjbrodý skot, zcela přirozeně, je tím hlavním zdrojem problémů," pronesl tiše major, zatímco ho Sámnejvyšší ostře přerušil.
"Odchytili jsme přece přes sto dvacet pět tisíc kusů dobytka a z toho čtyřicet tisíc bylo Matabelcům navráceno."
Zouga mu samozřejmě nepřipomínal, že k vrácení části kořisti došlo až po velice dramatickém vystoupení jeho vlastní sestry Robyn, nyní paní St. Johnové. Pracovala totiž jako doktorka na misijní stanici Khami a kdysi bývala Lobengulovým nejbližším přítelem a zároveň i poradcem.
"Čtyřicet tisíc kusů dobytka, Ballantyne! Velice štědré gesto od naší Společnosti!" zopakoval nabubřele Sámnejvyšší a opět nedodal, že tenhle krok provedl z donucení jen proto, aby zabránili hladomoru. Robyn St. Johnová ho totiž varovala před hrozbou vyhynutí celého kmene, kdy poražení černoši by určitě v tomhle tragickém případu vyvolali prudkou reakci britské vlády! Mohlo by dokonce dojít k stornování dosud platné smlouvy, podle níž BSAC vládla v obou krajinách: jak v Matabelelandu, tak v Mašonalandu! Ve skutečnosti nešlo o žádný charitativní akt, přemítal v duchu Ralph.
"Indunové obdrželi svůj skot a nám zůstalo pětaosmdesát tisíc, což s bídou pokrylo výdaje při téhle vojenské akci."
"Matabelští vojevůdci si však stěžují, že dostali jen méně hodnotné kusy: staré krávy a jalovice či neplodné býky..."
"Ballantyne, zatraceně, vždyť moji dobrovolníci snad měli právo vybrat si ze stád podle svého uvážení! Zcela přirozeně sáhli po těch nejlepších zvířatech..." Ze sevřené pěsti vyletěl ukazováček, který mířil Zougovi na srdce. "Říká se, že váš vlastní chov, vylepšený těmi nejkvalitnějšími kusy chyceného skotu, je v celém Matabelelandu zcela bez konkurence." "Indunové &\e tohle nechápou," povzdychl major. "I to je možné, měli by však porozumět jasné skutečnosti, že se stali poraženým národem. Jejich životní úroveň nyní závisí na blahovůli vítěze. Vždyť oni sami nikdy ani neuvažovali o podobné možnostvkdyž si podrobili jiné kmeny. Mzilikazi přece zlikvidoval v neuvěřitelném krveprolití miliony bezbranných duší, když ničil kraj jižně od řeky Limpopo - Lobengula, jeho syn, nazýval příslušníky jiných kmenů svými psy a zabíjel je či uvrho-
36
val do otroctví podle momentální nálady. Proto by teď neměli naříkat nad hořkou příchutí porážky..."
Dokonce i laskavý Jordán na konci stolu souhlasně přikyvoval. "Ochrana mašonských kmenů před Lobengulovými útoky patřila k jednomu z důvodů, proč jsme táhli na GuBulawayo," mumlal.
"Však jsem říkal, že se cítí ukřivdění," upozornil Zouga. "Vůbec jsem nenaznačoval, že zaslouženě."
"A na co jiného si ještě stěžují?" chtěl věděl Rhodes.
"Poukazují na policejní složku BSAC, jejíž příslušníky tvoří mladí Matabelci, naverbovaní generálem St. Johnem. Jsou totiž ozbrojeni, a navíc v různých kraalech potlačují moc Indunů, vybírají si mladé dívky..."
Opět ho Rhodes přerušil. "Mnohem lepší než vzkříšení bojovných impi pod velením domorodých vojevůdců. Umíte si představit dvacet tisíc válečníků coby impi, vedených takovými zkušenými harcovníky, jako je Babiaan, Gandang nebo Bazo? Kdepak, St. John má plné právo oslabit sílu Indunů. Jako vysoký komisař pro domorodé záležitosti má za povinnost dohlížet, aby nedošlo k obrození matabelských válečných tradic!"
"Obzvlášť při pohledu na souvislosti, k nimž došlo jižně od místa, kde právě teď sedíme!" Doktor Leander Starr Jameson promluvil poprvé od chvíle, kdy pozdravil Ralpha. Sámnejvyšší se k němu okamžitě otočil.
"Nevím nevím, jestli právě teď je správný čas, abychom o tom mluvili, doktore Jime."
"Proč ne? Každý přítomný muž je důvěryhodnou osobou a dokáže zachovat diskrétnost. Navíc jsme všichni spojeni v naší jasné vizi růstu britské říše a sám Bůh ví, že neexistuje možnost odposlechu nepřítelem. A už vůbec ne v téhle divočině! Zřejmě se ani nevyskytne příhodnější moment než právě teď k vysvětlení, proč policie naší Společnosti musí být ještě silnější, lépe vyzbrojená a vycvičená k nejvyššímu stupni připravenosti!"
Sámnejvyšší instinktivně pohlédl na Ralpha. Ten jen pozdvihl jedno obočí v cynickém a mírně vyzývavém gestu, což pravděpodobně rozhodlo.

"Ne, doktore Jime," promluvil chlácholivě magnát. "Určitě ten vhodný čas přijde!" Jameson mírně pokrčil rameny a kapituloval, zatímco Cecil Rhodes se obrátil k Jordánovi. "Slunce právě končí
37
svou píuť," konstatoval, načež sekretář poslušně vstal, aby přinesl 'láhev. Whisky při západu slunce se totiž stala tradičním nápojem na konci dne v téhle krajině na sever od řeky Limpopo.
Třpytící se drahokamy Jižního kříže visely nad Ralphovým kempem a svou září potlačily svit méně výrazných hvězd. Zároveň zdobily holé kopule žulových kopje perleťovým odstínem, když si mladý Ballantyne razil cestu ke svému stanu. Po otci zdědil schopnost hodně pít bez větších následků, takže kráčel pevně. Whisky ho ani tentokrát neomámila, na vině byly úžasné představy.
Sehnul se a vstoupil do ztemnělého nitra plátěného příbytku, pak se usadil na okraji lůžka. Pohladil Cathy po tváři.
"Jsem vzhůru," špitla. "Kolik je hodin?"
"Něco po půlnoci."
"Copak tě tak zdrželo?" šeptala dál, poněvadž Jonathan spal J hned za závěsem.
;
"Sny a chvástání chlapů opilých mocí a úspěchem." Ušklíbl se a zul si boty.
"Bože můj, i já jsem se nechal strhnout při tom fantazírování a naparování!" Vstal, aby si stáhl kalhoty. "Co si myslíš o tom Američanovi?" vyhrkl náhle.
"Ten slavný inženýr? Je docela..." Cathy zaváhala. "Mám dojem - vypadá poměrně dobře, snad je i pohledný..."
"Hany Mellow je tedy atraktivní?" pokračoval ve vyzvídání. "Neodolatelný pro mladou ženu?"
"Však víš, že já takhle neuvažuju!" zaprotestovala okamžitě.
"Jen se nedělej...," uchichtl se Ralph a přitiskl jí dlaň na ňadro. Přes tenkou látku bavlněné noční košilky ucítil ztvrdlou bradavku. Snažila se mu z ruky vykroutit, dokonce chtěla i rty osvobodit z vášnivého polibku, ale marně. Po pár vteřinách se přestala zmítat a objala ho kolem krku.
"Smrdíš potem, doutníkem a whisky..."
"To mě ftirzí."
"Nedělef-sf "Starosti, protože se mi to velice líbí," předla roztouženě.
"Počkej, ještě si musím sundat košili."
38
"Kdepak, to zvládnu sama!"
Později ležel Ralph na zádech a Cathy se mu tiskla k nahé hrudi.
"Jak by se ti líbilo, kdyby sem dorazily tvé sestry z misijní stanice Khami?" zeptal se náhle. "Přece se jim líbí tábořit v buši, ale mnohem víc upřednostňují zmizení z matčina dosahu."
"Vždyť to já přece navrhla, abychom pozvali dvojčata," připomínala ospale.
"Přitom tys tvrdil, že holky jsou moc... neposedné..."
"Přesněji řečeno, tvrdil jsem o nich, že jsou moc hlučné, až neurvalé," poopravil manželku, která pozdvihla hlavu a pohlédla na něj v jemném svitu měsíce, pronikajícím plátnem.
Snad změna v srdci, pomyslela si v duchu, ačkoliv dobře věděla, že choť má vždycky dobrý důvod k vyslovení i těch nejneobvyklejších nápadů.
"Ten Američan!" téměř až vyjekla, takže malý Jonathan se zavrtěl a zakňoural. Ihned začala vztekle šeptat: "Přece by sis netroufl zneužít mé vlastní sestry- nebo snad ano? Přiznej se!"
Přitiskl ji opět k sobě. "Vždyť už jsou to velké dívky. Kolikpak jim vůbec je?"
"Osmnáct!" Krčila nos, když ji chloupky lechtaly. "Ale, Ralp-he..."
"Vždyť už to jsou téměř staré panny!"
"Ale mé vlastní sestry - přece bys nemohl.
"Vždyť na misijní stanici Khami nemají šanci potkat decentního mladého muže. Navíc jejich matka všechny výhodné partie vyděsí a zažene..."
"Jsi ošklivý, Ralphe Ballantyne!"
"Viděla bys ráda ukázku, jak ošklivý až dokážu být?"
Chvíli nabídku rozvažovala, potom přikývla. "Ano, prosím," zachichotala se rozněžněle.
"Jednoho dne mě vezmeš s sebou," vyslovil svou touhu synek. "Že ano, táti?"
"Jednoho dne určitě!" Odsouhlasil otec a čuchal mu kudrnaté vlásky. "Teď bych ale potřeboval, aby ses postaral o maminku, pokud budu pryč, Jon-Jone."
39
Poblaulý Jonathan přikývl se smutně svraštělou tvářičkou, zatímco polykal slzy.

"Slibuješ?" Ralph pevně přitiskl svého potomka do náruče, cítil teploučké tělíčko. Potom se sklonil ze sedla a postavil chlapce vedle Cathy. Jonathan chytil matku za ruku v ochranném gestu, i když výškou jí nedosahoval ani k pasu.
"Slibuju, táti," pronesl malý hrdina a polkl, přičemž zíral vzhůru, kde se tyčil otec na koni.
Ralph se konečky prstů lehce dotkl manželčiny tváře.
"Miluju tě," pronesla prostě.
"Má nádherná Katie!" A měl pravdu. První zlaté paprsky slunce jí ve vlasech vytvořily přímo svatozář, svým klidným výrazem připomínala Madonu.
Ralph pobídl koně, Harry Mellow ho hbitě následoval. Měl opravdu nádherného plnokrevníka zbarveného do kaštanová, vybraného ze soukromé stáje samotného Cecila Rhodese. V sedle se držel jako typický obyvatel prérie. Na hranici lesa se oba muži otočili. Matka s dítětem v klidu stála v bráně palisády.
"Jsi opravdu šťastný muž," pronesl tiše Američan.
"Bez dobré ženy neexistuje dnešek, bez syna není zítřek...," odsouhlasil zkušeně otec rodiny.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Supové se stále kupili ve větvích vrcholků stromů, i když lví kosti už byly obrané dočista a rozházené po kamenném podloží hřebene. Museli totiž napřed strávit obsah přeplněných nafouklých břich, než se mohli vznést a odletět. Pokroucené siluety mrchož-routů jasně vynikaly oproti čisté a modré zimní obloze, takže oba muže vedly coby zřetelné orientační body přímo k vykolíkovaným dílcům.
"Vypadá to slibně," pronesl Harry velice opatrně hned první večer, když se usadili u ohniště. "Obnažená skála je v kontaktu se žílou - mohli jste též narazit na zlatonosnou rudu, která mizí skutečně v obrovských hloubkách. Tuhle žílu jsme sledovali asi tak tři kildmetry, takže zítra vyznačím body, kde bude potřeba vykopat pTúzklimné sondy."
"Slibně vypadající vyhřezlé žíly jsou prakticky všude v téhle zemi," upřesňoval mladý Ballantyne. "Pokračování velkého

zlatého oblouku od Witwatersrandu přes Pilgrirrís Rest a zlatonosná pole u řeky Táti se ohýbá právě v těchto místech..." Ralph se odmlčel. "Ale ty prý máš zvláštní dar, slyšel jsem, že dokážeš vycítit zlato snad až na sto kilometrů."
Expert přehlédl narážku a jen mávl hrnkem s kávou. Mladý Ballantyne však pokračoval: "A já zas vlastním vozy a kapitál, se kterým by se mohla zahájit těžba. Samozřejmě je zapotřebí tenhle důl rozjet naplno. Harry, máš moje sympatie, a dokonce mám dojem, že by se nám společně i dobře pracovalo. Ovšem napřed Harkness Mine a potom, kdoví? Možná celá tahle zatracená země nám padne k nohám..."
Američan se nadechl, ale Ralph ho dotykem ruky zarazil.
"Tenhle kontinent je totiž truhlicí plnou pokladů. Diamanty v Kimberley, zlato na Witwatersrandu - nejcennější přírodní bohatství pěkně bok po boku vedle sebe - kdo by tomu kdy věřil?"
"Ralphe," expert zavrtěl hlavou. "Já už jsem vsadil na Cecila Rhodese..."
Mladý Ballantyne povzdychl a dlouhou minutu se díval do plamenů. Potom si opět zapálil zbytek viržinka, aby začal rozebírat celkovou situaci svou přesvědčivou a dobrotivou metodou. O hodinu později se zabalil do deky, pak zopakoval nabídku.
"Pokud ti bude stále velet Sámnejvyšší, nikdy se neosamostat-níš! Pořád zůstaneš na úrovni sluhy."
"Ralphe, vždyť i ty pracuješ pro pana Rhodese."
"Ovšem jenom na kontrakt, Harry! Zisk nebo ztráta je moje -proto stále vlastním svou duši..."
"A já ne?" uchechtl se důlní inženýr.
"Harry, pojď do toho se mnou! Dopřej si pocitu, jaké to je vsadit na své karty, prokalkulovat veškerá rizika a kochat se nádherou vydaných příkazů. Život je vlastně velká hra, příteli, a proto existuje jen jediná cesta, jak ho zužitkovat - jet naplno tou nejvyšší rychlostí."
"Jsem Rhodesůvmuž."
"Až přijde ta správná chvíle, potom si ještě o všem pohovoříme," dodal nakonec zkušený lovec a přetáhl si přikrývku přes hlavu. Během pár minut začal spokojeně oddychovat.
¦ ¦ ¦
41
Mellojw dopoledne označil vybraná místa kupičkami kamení. Mladý Ballantyne si až teď uvědomil, jak vychytrale odborník rozprostřel místa pro sondy v okruhu, kde odhadoval pokračování žíly, aby odhalil hloubku, v níž se táhne. V poledne

Američan stanovenou práci zakončil, a když se konečně oba vyhoupli do sedel, provedl Ralph bleskový výpočet: potrvá ještě další dva dny, než dvojčata z misie dorazí.
"Když už jsme se dostali takhle daleko, měli bychom se trochu porozhlédnout východním směrem, než se stočíme zpátky. Bůh ví, co se tady dá ještě nalézt - možná víc zlata či diamantů..." Expert zaváhal. "Sámnejvyššíuž určitě míří na Bulawayo, protože bude zaneprázdněný u důležitého soudního zasedání celý příští měsíc - dokonce tě nebude ani postrádat," naléhal dál Ralph.
Harry chvíli uvažoval, potom se zašklebil jako školák, když se rozhodl připojit se k ostatním při nájezdu na přilehlé zahrady. "Jdeme na to!" zahalekal.
Pomalu projížděli krajinou, u každého vyschlého říčního koryta sesedli, aby s pomocí rýžovací pánve proprali usazeniny poblíž zelenavých jezírek. Kdekoliv zahlédli vyčnívající skalisko, okamžitě odebrali vzorky. Zároveň prohlíželi nory mravenečníků či dikobrazů i termitiště plná rojících se bílých mravenců, aby zjistili, co tihle tvorové našli v hlubinách.
Třetího dne důlní inženýr pronesl: "Už jsme našli asi tucet nádherných minerálů v úžasných barvách. Obzvlášť se mi však líbí krystaly berylia, které se většinou stávají slibnou předzvěstí výskytu smaragdů..."
*
Američanův zájem sílil s každým ujetým kilometrem, ale to už | se dostali na nejvzdálenější bod vnější trasy vytyčeného východního postupu. Ralph si uvědomil, že nastal čas k návratu. Vždyť už se prodírali divočinou celých pět dní, takže káva jim došla zrovna tak jako cukr i další zásoby. Navíc Cathy se o ně bude strachovat.
Naposledy se rozhlédli po krajině, kterou museli ponechat neprobádanou.
"Skutečpě nádhera," mumlal expert. "Nikdy jsem neviděl velkolepější rjanaráma. Jakpak se jmenují ty vzdálené kopce?"
"Jde o jižní hřbet skalního města Matopos."
"Pan Rhodes o nich mluvil. Nejsou to ty posvátné vrchy Mata-belců?"

Mladý Ballantyne přikývl. "Pokud bych věřil v kouzla...," odmlčel se a rozpačitě si odkašlal. "Tam v těch skalách skutečně něco je..."
Na západní obloze se objevil první narůžovělý náznak počátku západu slunce. V tomhle barevném odstínu se hladce vyblýs-kané skály vzdáleného hřebene přeměnily v růžový mramor, zatímco vrcholky ozdobily girlandy křehkých závojů z obláčků, vymalovaných pomalu uhasínajícími paprsky do odstínu slonoviny a popele.
"Existuje tam totiž tajemná jeskyně, skrytá ve skalním bludišti, kde sídlila čarodějnice, řídící chod všech sousedních kmenů. Můj otec vyrazil v čele komanda a zlikvidoval ji hned na počátku vojenského tažení proti Lobengulovi."
"Slyšel jsem tenhle příběh, ale určitě jde jen o jednu z mnoha legend."
"Ovšem tohle je pravda! Říká se..." Mladý Ballantyne náhle přerušil další úvahu a studoval rozeklané věže vzdálených skal s přemýšlivým výrazem. "Harry, to nejsou mraky!" vydechl nakonec. "Je to kouř. Ale žádný kraal v Matopos není! Mohlo by tedy jít o požár v buši - to se mi ale nezdá, poněvadž normálně oheň postupuje v široké frontě."
"Odkud se tedy ten dým bere?"
"Odpověď na tuhle otázku lehce najdeme," odfrkl zkušený lovec a než mohl inženýr zaprotestovat, už se mladík hnal mořem suché zimní trávy směrem k vysoké hradbě žulových kopců, která zabírala celý horizont.
¦ ¦ ¦
Matabelský válečník si hověl na vyvýšeném místě a pohlížel na rojení soukmenovců kolem vypalovacích pecí. Usadil se ve stínu pokřiveného stromu. Štíhlý domorodec, jehož žebra vystupovala na svalnaté hrudi, zářil temnou barvou odstínu půlnoční černi -připomínal vyleštěnou sochu z ebenu. Zdravý vzhled hyzdily jen jizvy po kulkách na hrudníku a zádech.
Oblečený v prosté suknici s pláštěm z vydělané kůže neměl na sobě ani válečná chřestidla, ani znaky domovského regimentu, ani kožešiny či čelenku z per čápa marabu. Neměl ani žádnou zbraň, poněvadž běloši jim naházeli dlouhé štíty ze surové kůže

do hučíoích ohňů, široké stříbřité asagaje odvezli na vagónech. Zároveň zkonfiskovali henryovky, jimiž Společnost zaplatila králi Lobengulovi za vydanou koncesi, povolující těžbu nerostného bohatství, skrytého pod zemí. Jedině isicoco z jílu a volské krve měl domorodec permanentně pomocí lepu vpletený do kudrlinek vlasů, kde zčernal a ztvrdl na kámen. Pouze tímhle oznamoval světu, že kdysi patřil mezi rádce panovníka Lobenguly, posledního vládce Matabelců. Obyčejný kroužek prozrazoval královskou příslušnost, krev lidu Zanzi, náležejícího k rodu Kumalo. Odtud se dala vystopovat návaznost bez jakékoliv

cizí příměsi až do starobylého Zululandu, tisíce kilometrů vzdáleného směrem na jih.
Mzilikazi byl jeho děd, který odepřel poslušnost tyranskému vládci Čakovi a odvedl svůj lid do neznámého vnitrozemí za řeku Limpopo. Mzilikazi, ten mladý vládce, zahubil miliony duší při tom hrůzném pochodu na sever, kdy v procesu přesunu se z něho stal neomezený monarcha, mocný a krutý, jako býval Čaka sám.
Mzilikazi, jeho děd, který konečně přivedl svůj národ do této bohaté a nádherné země, jako první vkročil do útrob těchto kouzelných vrchů, kde v myriádě tajuplných hlasových variant, jež vydávala Umlimo, ta Vyvolená, čarodějnice a věštkyně skalního města Matopos, vyslechl několikrát hrůzostrašné orákulum.
Lobengula, syn Mzilikaziho, jenž vládl Matabelcům po smrti starého krále, byl tomuto mladému muži strýcem. Sám Lobengula mu zajistil čest coby vojevůdci a zároveň ho dosadil na post velitele elitního útvaru bojových impi. Ale nyní Lobengula už neexistoval, mladí impi se proměnili v nicotu projektily kulometů značky Maxim na břehu řeky Shangani. A tytéž kulomety ho navždy poznamenaly hlubokými ranami, po nichž zbyly jen klikatící se jizvy.
Bazo, v řeči ndebele Sekyra, nyní získal novou přezdívku: Tulák. Proto tady seděl celý den pod stromem a sledoval, jak kováři předvádějí svůj um. Zrození železa nepopiratelně náleželo k mystériím života a nikdo nic podobného neovládal s výjimkou pouzetěcjjto adeptů. Nepatřili ani k Matabelcům, příslušeli totiž ke staršímu kmenu starobylého lidu, jehož původ byl jaksi protkán se zmizelými obyvateli nyní již zřícených kamenných zdí Velkého Zimbabwe.
44
I když noví bílí vládcové a jejich královna kdesi za mořem rozhodli, že Matabelci už nesmí vlastnit amaholi - otroky, přesto tihle kovotepci z kmene Rozvi patřili z pohledu Baza a jeho spolubratrů stále k psům. Předváděli své umění jen na příkaz stále nadřazené rasy.
Deset nejstarších a nejchytřejších kovářů z kmene Rozvi vyhledalo nejlepší kousky rudy z naleziště, dumali nad každým vzorkem jako fintivé ženy, které vybírají barevné korálky z nabídky potulného obchodníka. Posuzovali úlomky železné rudy podle barvy a váhy, z čehož dokázali odhadnout kvalitu i čistotu kovu. Poznali i příměsi, které mohly ohrozit výsledný produkt. Teprve potom se dali do rozbíjení na kamenných kovadlinách, činili se, dokud nezískali ke svému uspokojení drť stejnoměrné velikosti. Zatímco pracovali s obrovskou pečlivostí a maximální koncentrovaností, někteří z jejich učedníků obstarávali dříví, které pálili v jámách za omezeného přístupu vzduchu. Výrobu dřevěného uhlí řídili vrstvami zeminy, případné plameny likvidovali vodou z hliněných nádob. Mezitím další skupina učedníků vyrazila na dlouhou cestu k vápencovému lomu a vrátila se s rozdrceným katalyzátorem v kožených vacích. Teprve až když kovářský mistr zamračeně odsouhlasil kvalitu dřevěného uhlí i vápence, začali z jílu budovat řady vypalovacích pecí.
Každá z nich připomínala torzo těhotné ženy, kde tlusté klenuté břicho tvořily vrstvy želené rudy, dřevěného uhlí a vápence. Ve spodní části pece se skutečně objevil klín, který vznikl ze symbolicky vytvarovaných stehen. Tam se nacházel úzký otvor, kam se vsunul roh antilopy, připevněný ke koženému měchu.
Jakmile všechno připravili, předák kovotepců usekl hlavu obětovaného kohouta a prošel podél celé řady starobylé hutě, aby pokropil veškeré zařízení ještě horkou krví. Přitom skandoval první pradávné vzývání ducha železa.
Bazo celý obřad fascinovaně sledoval a zároveň mu běhal mráz po zádech z těchto čarodějných úkonů. Potom vpravili oheň tou vaginální skulinou, až došlo k magickému okamžiku obtěžkání materiálu žárem, což okolostojící kováři oslavili radostným výkřikem. Mladí učedníci rozpumpovali měchy v jakémsi stadiu nábožné extáze a zároveň zpívali chvály, aby zajistili úspěch celé taviči operace. Navíc tím pádem udržovali
45
ř
onen spmvný rytmus. Když unavení padli, nastoupili další, aby udrželi nepřetržitý přísun vzduchu až do hlubin tavičích pecí.
Lehký kouřový oblak stále visel nad primitivní slévárnou, připomínal rozčeřené moře za klidného letního dne, když pomalu stoupal k vysokým zaobleným skalním vrcholům. Konečně přišel čas k odpichu a hlavní tavič uvolnil hliněnou zátku u první pece. Jásavé výkřiky díků zahlaholily nad hlavami všech přítomných, když jasná záře doprovázela tok roztaveného kovu, opouštějícího nitro pece.
Sám Bazo si uvědomil, že se třese vzrušením i úžasem, podobně jako když se mu narodil první syn v jedné z jeskyní tohoto skalního labyrintu.
"Zrození ostří," říkal si polohlasně a ve své obrazotvornosti už slyšel údery kladiv, bušících do železa, představoval si též žíznivé syčení materiálu, který bude vykut do břitu i špice širokého kopí.

Dotek na rameni ho probral ze snění. Vzhlédl do tváře ženy a usmál se. Stála u něj v kožené sukni zdobené korálky označující vdanou ženu, ale na rukou a nohou neměla žádné jiné ozdoby.
Štíhlé tělo zářilo hebkostí mládí, odhalená ňadra přitahovala zrak úžasnou symetričností a perfektními proporcemi. Ačkoliv odkojila zdravého syna, nedala se na ní najít žádná stopa prožitého mateřství. Břicho měla ploché jako chrt, pokožku hladkou a vypnutou. Dlouhý krk ladně nesl vztyčenou hlavu, kde vynikal rovný a úzký nos, celkovou vizáž doplňovaly mírně sešikmené oči nad vystouplými lícními kostmi. Připomínala Egypťanku z maleb hrobky jakéhosi už dlouho mrtvého faraóna.
"Tanase," vydechl Bazo, "dalších tisíc bodců." Pak si ale všiml jejího ustaraného výrazu a hned se zeptal: "Copak je?"
"Jezdci!" oznámila. "Dva běloši postupují od jihu, velice svižně!"
Matabelec povstal v jediném pohybu, připomínal leoparda, znepokojeného blížícími se lovci. Teprve až když se zcela vztyčil, vynikla šíře jeho ramen. Dokonce o hlavu převyšoval i statné kováře okolo. Ihned použil píšťalku z rohu, zavěšenou na krku, aby vyslal krátký ostrý hvizd. Okamžitě veškerý ruch kolem pecí ustal, předakise k němu ihned hnal.
"Jak dlouho bude trvat dokončení tavícího procesu a rozboření pecí?" vyžadoval odpověď mladý vojevůdce.
"Dva dny, pane," zareagoval zkušený mistr a s respektem se uklonil. Krvavé bělmo v očích způsobil hustý kouř od pecí, snad i obarvil šedivé kudrlinky vlasů na špinavě žlutou.
"Máte čas do svítání..."
"Pane!"
"Pracujte celou noc, ale plameny musíte zakrýt proti zvídavým pohledům od planiny." Matabelec se otočil a sestoupil po strmém svahu dolů, kde čekalo dalších dvacet mužů.
Podobní svému vojevůdci měli na sobě jen prosté kožené bederní roušky, ovšem zbraně též neměli. Ale svalnatá těla byla vycvičená pro válku. Zároveň se z držené pozice dala vyčíst arogance bojovníků, když povstali, aby pozdravili svého Indunu. Z očí jim sálalo pevné odhodlání. Už na první pohled bylo vidět, že jde o příslušníky hrdého kmene, a ne o psy -amaholi.
"Za mnou!" zavelel Bazo. Vedl je v klusu k nižším úpatím kopců. Tam se nacházela úzká jeskyně, kde bylo zapotřebí odhrnout bujnou plazivou vegetaci, která vstup zakrývala. Vešli do temného nitra kaverny, hluboké snad jen deset kroků. Prostor náhle končil v hromadě uvolněných valounů.
Vojevůdce máchl rukou a dva z jeho mužů dorazili na konec jeskyně, kde kameny odvalili stranou. V úkrytu za nimi se zableskl kovový plát, připomínající šupiny podřimujícího ještěra. Když se Bazo pohnul, paprsky zapadajícího slunce se prodraly až do hloubky jeskyně a ozářily tajné skladiště zbraní. Asagaje tu stály vyrovnané ve svazcích po deseti, stažené řemeny ze surové kůže.
Dvojice domorodců hbitě jeden balík nadzdvihla a kus po kuse vytahovali kopí, dokud každý z válečníků neměl své. Induna pevně sevřel násadu zhotovenou z rudého dřeva stromu mukusi a potěžkával perfektně vyváženou bodnou zbraň. Ručně vykutý břit kovové špice dosahoval šíře jeho dlaně, délka se rovnala předloktí. Ostřím si klidně mohl oholit chloupky z hřbetu ruky.
Do téhle chvíle si připadal téměř nahý, ale nyní, když pocítil důvěrně známou váhu, se stal opět kompletním mužem. Dalším gestem přikázal zakrýt valouny tajnou zbrojnici a potom bojový oddíl odvedl zpátky k pěšině. Na skalní římse čekala Tanase. Odtud se nabízelo krásné panoráma přes travnaté pláně, dál za nimi namodralé lesy lehce snily ve večerním příšeří.
"Tam!" ukázala prstem a Bazo je okamžitě spatřil.
46
47
jefcdci
Oba jefedci se přibližovali drobným klusem. Už se dostali k úpatí kopců. Právě postupovali podél přírodní hradby a zkoumali, zda někde objeví snadný vstup. Občas pohlédli vzhůru, k vrcholkům obřích balvanů, kde kluzká, perleťově zářící žulová stěna možnost šplhání nenabízela.
Průnik do údolí kovotepců se mohl zdařit pouze ve dvou místech, v nesmírně úzkých soutěskách s příkrými stěnami, které se daly velice snadno ubránit.
Induna se otočil a pohlédl zpět. Kouř z tavičích pecí se už rozptýlil, zůstalo jen několik vybledlých stužek oparu, kroutících se podél žulových útesů. Ráno už nezůstane nic, co by přilákalo zvědavého cestovatele k pečlivě utajovanému místu - přesto však stále ještě zbývalo dostatek světla, než se přižene temná noc s překvapivou rychlostí, tak typickou pro africký kontinent v oblasti řeky Limpopo.

"Musím je odlákat, než se setmí!" prohlásil zkušený vojevůdce. "Je zapotřebí, aby změnili směr, než najdou naši stezku."
"A co když se nestočí?" Tanase tiše podotkla. Manžel místo odpovědi jen pevně v pravačce sevřel asagaj. Zároveň rychle stáhl ženu od okraje skalního srázu, poněvadž jezdci se právě zastavili a jeden z nich, ten vyšší a ramenatý, velice pečlivě studoval kamenné svahy dalekohledem. "Kde je můj syn?" zjišťoval Bazo.
"Vjeskyni."
"Víš, co máš dělat, kdyby..." Nemusel ani pokračovat, protože věrná manželka bez váhání přikývla.
"Samozřejmě že vím," hlesla. Induna se otočil a rozběhl se po pěšině spadající do hloubky, jeho amadoda o síle dvaceti bojovníků se mu držela v patách. Zastavili se až v soutěsce, kde vojevůdce nemusel ani promluvit. Jediné gesto stačilo, aby se válečníci rozvinuli a obsadili veškeré strategické body v rozsedlinách a puklinách gigantických balvanů, v nichž se bez problémů skryli. V několika vteřinách po nich nebylo ani vidu, ani slechu. Potom Bazo opatrně odlomil jednu větev z nedaleko rostoucího zakrslého stromu, živořícího na skalnatému podloží a vrátil se, aby na stezce zahladil jakékoliv zbytky storj^kjLré by mohly vzbudit pozornost zkušeného lovce. Potom si odložil kopí na podlouhlý výstupek ve výši ramen, zbraň zakryl větví. Velice snadno mohl asagaj uchopit v případě, že by ho běloši donutili, aby je vedl do nitra skalního labyrintu.
48
"Budu se snažit je odklonit - pokud se mi to nepodaří, vyčkejte, až dorazím sem!" zvolal ke skrytým soukmenovcům. "Potom bez váhání zahájíme boj!"
Vycvičení muži obsadili prostor o rozsahu asi dvou set kroků po obou stranách průrvy, ovšem veškerou pozornost soustředili na ohyb cesty. Úspěšný přepad musí mít svou hloubku, aby oběť bez podezření prošla přední pozicí útočníků a dostala se do míst se znásobeným počtem bojovníků. Tohle místo vypadalo skutečně ideální: ve velice členitém terénu šlo prakticky o myší díru, kde se s bídou protlačil jezdec na koni, aniž by měl šanci se otočit či vyrazit vpřed tryskem. Induna se v duchu pochválil za perfektní strategický plán a neozbrojený, bez štítu, vyrazil dolů k pláni. Počínal si obratně jako skálolez.
¦ ¦ ¦
"Do půl hodiny se setmí," poznamenal Harry Mellow. "Měli bychom najít místo, kde se utábořit."
"Někde tady musí být přece průlez!" vzpíral se Ralph. Držel se v sedle s jednou rukou v bok, plstěný klobouk měl posunutý až na zátylek a zíral vzhůru ke skalním útesům.
"Co předpokládáš, že tady najdeš?"
"To právě nevím, a tím se mi celá záležitost zdá ještě svůdnější," šklebil se mladý Ballantyne. Vůbec nebyl připravený na prudké trhnutí koně, téměř ztratil rovnováhu. Na poslední chvíli se vzepřel v třmenu, aby se neskutálel na zem. Neztratil však duchapřítomnost a v témže okamžiku zahalekal: "Harry, kryj mě!" Volnou rukou se mu podařilo hrábnout po vinčestrovce, usazené v koženém pouzdru u kolena. Ovšem valach se stáčel v těsném kruhu, takže jezdec nemohl zbraň vytáhnout. Zároveň tušil, že Američanovi blokuje zorný úhel, čímž po několik dlouhých vteřin se stal naprosto bezbranným. Bezmocně klel, zatímco očekával útok domorodých válečníků, kteří se určitě záhy vynoří ze všech skalních úkrytů i sporého porostu.
Náhle si však uvědomil, že před ním stojí pouze jeden černoch, navíc neozbrojený. Zařval s ještě větší naléhavostí než před chvílí, poněvadž zaslechl kovové cvaknutí závěru pušky.
"Ne! Nestřílej!" Kůň opět couvl, ale tentokrát ho Ralph trhnutím uzdy zarazil. Konečně se mohl podívat na vysokého černo-
49
-4) -. ¦
cha, kteratak tiše a zcela neočekávaně vystoupil z pukliny v jednolitém t/loku žulové stěny.
"Co ty jsi zač?" začal tvrdě, hlas chraptěl ještě z prožitého šoku. Vždyť úlek mu s vnitřnostmi zacloumal a do žil napumpoval adrenalin. "Zatraceně, vždyť jsem tě málem sejmul!" Konečně se bílý lovec vzpamatoval, tentokrát už plynně promluvil v domorodé řeči ndebele.
Matabelec v koženém pláštíku jen lehce naklonil hlavu, tělo však zůstávalo v naprostém klidu a prázdné ruce nechal svěšené.
"Co to máš za manýry?" pronesl divoch zasmušile. "Copak bratři spolu takhle mluví?"
Mladý Ballantyne se téměř vyděsil. Tenhle černoch měl opravdu ve vlasech vojevůdcovský kroužek, který sice naznačoval vysoké postavení, ale vyzáblý

vzhled a vrásky v obličeji prozrazovaly hrůzné utrpení, kdy bolest či nemoc musela tohoto muže dostat až na samou hranici pekelné propasti. Nitro se mu pohnulo dojetím při pohledu na lidskou trosku, i když z očí domorodce vyzařoval zlověstný lesk. Přitom odměřený tón mu připomínal kdysi dobře známý hlas, i když se zcela pozměnil až za hranici rozeznatelnosti.
"Henshaw," ozval se bojovník, přičemž použil matabelskou přezdívku, kterou Ralph Ballantyne kdysi dávno získal. "Henshaw - Jestřábe, copak mě pořád nepoznáváš? Copak těch několik krátkých let nás natolik změnilo?"
Oslovený v údivu vrtěl hlavou, z hlasu zaznělo překvapení. "Bazo, to přece nejsi ty - zcela určitě to nemůžeš být ty, že ne? Copak jsi po všech těch útrapách nezahynul se svými impiu řeky Shangani?" Odkopl třmeny a seskočil. "Bazo - jsi to ty!" Honem se hnal, aby obejmul Matabelce. "Můj bratře, můj černý příteli," jásal a radost z něho přímo čišela.
Vojevůdce akceptoval vyjádření náklonnosti, ačkoliv ruce držel stále svěšené. Nakonec se Ralph zklidnil a o pár kroků odstoupil.
"Na Shangani, jakmile střelba utichla, jsem vyšel od vozů a přešel cell bojiště. Leželi tam padlí hrdinové s odznaky tvého regimentu:"tu3e štíty, pera z křídel čápa marabu, čelenky z kožešiny krtka." Přesně jak tenkrát o jejich názvu Velký Černý elefant rozhodl: Izimvukuzane Ezembintaba - Krtkové, kteří podhrabou
50
horu. Tyhle znaky patřily opravdu svěřenému regimentu a oči domorodce se rozzářily při vzpomínce na krvavou historii.
"Tví válečníci zahynuli, Bazo, zhrouceni jeden přes druhého připomínali spadlé listy v lese. Hledal jsem tě, převracel mrtvoly na záda, abych jim viděl do obličeje - bylo jich tolik..."
"Mnoho...," odsouhlasil Indunaajen oči prozrazovaly zjitřené emoce.
"Moc času mi však nezbývalo," pokračoval účastník bitvy tiše. "Musel jsem totiž postupovat obezřetně a pomalu, jelikož někteří provedli fanisafile." Šlo totiž o starý zulský trik, kdy na bitevním poli předstírali zkušení harcovníci mrtvé a vyčkávali, až se objeví nepřítel, aby získal kořist či spočítal padlé. "Nechtěl jsem pocítit asagaj mezi lopatkami. Navíc náš laagerse řadil a chystal k dalšímu postupu na královský kraal. Musel jsem odjet!"
"Nalezl bys mě tam...," přitakal Bazo a popotáhl kožený pláštík na stranu. Ralph překvapeně zíral na hrůzné jizvy, potom sklopil oči. Domorodec se opět zakryl.
"Zůstal jsem mezi padlými."
"A teď?" vyzvídal běloch. "Teď, když je po všem, co tady vlastně děláš?"
"Co by mohl dělat válečník bez boje, beze zbraní, bez svých impi a bez krále?" Pokrčil rameny. "Stal se tu ze mě hledač medu divokých včel." Vzhlédl vzhůru k útesu, kde poslední stopa kouře pomalu mizela na pozadí temnící se oblohy. Poslední sluneční paprsky se dotýkaly vrcholků stromů západního lesa. "Vykuřoval jsem je, když ses objevil na pláni."
"Aha!" přikývl Ralph. "Tak tenhle kouř mě k tobě dovedl." "Potom se jednalo o šťastný kouř, můj bratře Henshaw." "Ty mi stále říkáš bratře?" divil se mladý Ballantyne. "Vždyť jsem to mohl být i já, kdo vypálil osudné projektily..." Ani nedokončil větu, jen pohlédl na hruď dávného přítele.
"Žádný muž nesmí být činěn zodpovědným za události, které se seběhly během válečného běsnění...," dumal nahlas domorodec. "Pokud bych já v ten den dorazil až k vozům," povzdychl, "možná bys dnes měl jizvy zase ty!"
"Bazo," začal Ralph, zatímco rukou mávl na Američana, "tohle j e Harry Mellow, odborník na záhady nerostů - ten dokáže vypátrat zlato i železo, které hledáme."
51
fí/vidín
"Mrosí/vidím tě!" pozdravil černoch zachmuřeně. Sice cizince nazýval pánem, ale snažil se zakrýt v nitru bublající znechucení. Vždyť jeho panovník zemřel, celý národ byl zlikvidován kvůli hrůzné posedlosti bílého muže po žlutém kovu.
"Bazo a já jsme spolu vyrůstali na diamantovém nalezišti vKimberley. Stal se mým nejbližším přítelem," vysvětloval expertovi mladý Ballantyne rychle, a potom se znovu obrátil k vojevůdci. "Máme s sebou ještě trochu jídla - přisedneš si k nám?" Tentokrát Ralph zaregistroval změnu v očích Induny. "Utáboř se tady snámi! Máme si toho tolik co říct..."
"Mám tedy s sebou manželku a syna. Nechal jsem je v kopcích za námi."
"Přiveď je tedy!" nadšeně naléhal běloch. "Rychle, než přijde noc-přiveď je sem!"
¦ ¦ ¦
Matabelec upozornil své muže napodobením večerního volání frankolína, takže jeden z nich sestoupil.
"Pozdržím bílé muže dole pod kopci snad na celou noc," vysvětloval tiše. "Možná odejdou spokojení a nebudou pátrat po vstupu do údolí. Přesto varujte kovotepce:

pece musejí být do rána bez ohně, nikde ani náznak kouře."
Dalšími rozkazy nařídil ukrýt dokončené zbraně i odlitý kov, potom mělo následovat zametení stezek a zničení veškerých stop. Samotní slévači se stáhnou po utajené pěšině hlouběji do nitra skalního labyrintu a matabelská stráž jejich postup bude krýt. "Dorazím za vámi, až běloši odejdou - počkejte na mě u skalního útvaru, připomínajícího opici."
"Nkosi!" zasalutoval bojovník, pak se nehlučně vytratil jako nocí se plížící leopard. Bazo se na rozcestí dal pěšinou vlevo, ,j a když dorazil ke skalnímu převisu, nemusel ani volat. Tanase už na něj čekala, chlapce měla usazeného po domorodém způsobu na boku. Stočené spací rohože se jí tyčily na hlavě, kožený vak n zrní visel nu zádech.
"Je to Hetishaw," pronesl. Zaslechl manželčino zlostné zasy-j cení. I když jí neviděl do obličeje, ihned pochopil, jak se tváří.
"Je to přece zplozenec bílého psa, který násilím pronikl na svatá místa..."
I
"Je to můj přítel!" ospravedlňoval se vojevůdce.
"Přísahal jsi!" připomněla mu vztekle. "Jak může být jakýkoliv bílý muž ještě pořád tvým přítelem?"
"Zůstal mým přítelem..."
"Pamatuješ se na zjevení, ke kterému došlo těsně před tím, než božské síly mi byly odervány otcem tohoto muže?"
"Tanase," vojevůdce ignoroval otázku, "musíme sejít dolů k němu. Pokud uvidí mou manželku i syna vedle mne, nebude mít žádné podezření. Skutečně uvěří mé báchorce o hledačích medu. Proto mě následuj!" Otočil se zpátky ke stezce a ona vykročila těsně za ním. Tón hlasu snížila na šepot, jasně však rozpoznával každé slovo. Ani se neotočil, ale bedlivě naslouchal.
"Pamatuješ si mé zjevení, Bazo? Už první den, kdy jsem potkala toho člověka, kterého nazýváš Henshaw, jsem tě varovala. Ještě před narozením tvého syna, tenkrát, kdy závoj mého panenství byl stále neporušený, ještě předtím, než se zjevili bílí jezdci s tří-nohými puškami, které se chechtají jako říční démoni žijící ve skalách, kde Zambezi padá do hlubin. Ty jsi ho ale nazýval bratrem i přítelem. A já jsem tě před ním varovala!"
"Pamatuju," hlesl jenom.
"V mém zjevení jsem tě též viděla viset vysoko na stromě,
Bazo..."
"Ano," sykl a postupoval dolů stejným tempem, aniž by zpomalil. Přitom mu však mráz běhal po zádech z posvátné hrůzy, která na něj dosedla - vždyť jeho překrásná mladá žena kdysi sloužila coby pomocnice šíleného čaroděje Pemby. Když tenkrát v čele svých impi zaútočil na šamanovu pevnost ve skalách, našel toho kouzelníka a vlastnoručně mu usekl hlavu. Tanase mu připadla jako válečná kořist, ale duchové si ji vyžádali zpět.
V předvečer dne svatebního obřadu, kdy si měl Bazo vzít mágovu pannu za první nevěstu a zároveň i hlavní manželku, objevil se starobylý čaroděj, který sešel z kopců Matopos, aby si ji odvedl zpět. Slavný vojevůdce zůstal bezmocný v tom hrůzném okamžiku, jelikož Tanase byla dcerou temných sil, a tak se musela vrátit do skal, aby se naplnilo její osudové určení.
"Zjevení bylo dokonce tak jasné, až mi vytryskly slzy," připomínala Tanase a Bazo se otřásl.
V té tajemné jeskyni v nitru Matopos na ni dosedla plná moc duchů a ona se stala Umlimo, tou Vyvolenou, orákulem. Právě
52
53
r
e, pfomk
Tanase, promlouvající rozličnými odstíny hlasů a řízená duchy, varovala krále Lobengulu před smutným koncem. Právě Tanase předpověděla příchod bílých mužů s jejich úžasnou technikou, která přemění noc v den a jejich malá zrcadla budou jiskřit podobná hvězdám na všech pahorcích, když budou bleskově přepravovat zprávy přes rozsáhlé pláně. Proto nikdo tenkrát nepochyboval, že pokud kdysi měla dar věštění, tak ve svých mystických transech prohlédla temné závoje budoucnosti mata-belského národa.
Ovšem tyhle kouzelné dary závisely na jejím neporušeném panenství. Proto varovala Baza, prosila ho, aby ji připravil o tuhle výsadu a tím ji zbavil hrůzných sil. On se však cítil vázaný zákonem i zvyky svého kmene, takže zůstala nedotčená až do chvíle, kdy čarodějové vyšli ze skal a vyžádali si ji zpět.
Na počátku vojenského tažení, kdy se běloši dostali velice rychle do panovníkova kraalu v GuBulawayu, se oddělila malá skupina od hlavního útvaru. Šlo o ty nejtvrdší a nejkrutější muže, které vedl Bakela - Pěst, sám známý coby

nesmlouvavý voják. Pátrací oddíl bleskově pronikl do nitra Matopos, bez problémů zdolal tajnou stezku, kterou major objevil před pětadvaceti lety, tryskem dorazil až k tajné jeskyni s Umlimo. Major tenkrát dobře věděl, jakou hodnotu má orákulum i jakou mocí kouzelnice disponuje - zároveň správně předvídal, že zničením věštkyně uvrhne matabelský národ do zoufalství. Jezdci zastřelili strážce jeskyní, silou se prodrali dovnitř. Dva ze žoldáků našli Tanase, mladou, nádhernou a nahou v nejhlubším koutu kaverny. Tam se na ni vrhli, aby brutálně zpustošili panenský závoj, který předtím s milujícím srdcem nabízela Bazovi. Potrhali ji tak, až panenská krev zalila kamennou podlahu jeskyně a zoufalé vytí dovedlo Bakelu k půvabné čarodějce.
Ten bez váhání vypráskal tyhle zloduchy údery pěstí a kopán- • ci. Když zůstali o samotě, pohlédl na Tanase, zlomeně ležící v rudé kaluži u jeho nohou. A kupodivu, tenhle tvrdý válečník se nechal ovládnout soucitem, ačkoliv vyrazil na tuhle namáhavou a nebezpečnou cestu s jediným posláním: zničit Umlimo! Ovšem bestiáteí chování žoldáků oslabilo původní rozhodnutí, zároveň vložilo těžké břímě na jeho ramena.
Bakela dobře věděl, že ztrátou panenství přišla i o veškerou moc. Proto jí řekl: Byla jsi Umlimo - teď vše skončilo, už nejsi
54
Umlimo! Dokončil tedy její kompletní zničení, aniž by použil střelnou či sečnou zbraň. Otočil se a vyšel z temné jeskyně, ponechal jí život prakticky výměnou za ztrátu nevinnosti i kouzelných sil.
Tenhle příběh vyprávěla manželovi mnohokrát a on dobře věděl, že mlžný opar času se jí uzavřel před očima, takže budoucnost zůstala zahalená. Nikdo však nemohl zpochybnit její dávnou schopnost hlásat orákulum.
Dokonce mu naskočila husí kůže, když Tanase pokračovala dál v chraplavém šepotu. "Padaly mi slzy jako hrachy, Bazo, můj pane, když jsem tě viděla viset v koruně stromu. A zatímco jsem naříkala, tak ten člověk, kterému říkáš Henshaw, se díval nahoru k tobě - a smál se!"
¦ ¦ ¦
Pojídali konzervované hovězí, místo lžíce používali ostří loveckého tesáku. Plechovky kolovaly z ruky do ruky. Neměli ani kávu, aby spláchli tu rosolovitou hmotu, takže jim musela postačit sluncem ohřátá voda z čutor krytých filcem. Potom se Ralph rozdělil o pár zbylých viržinek, aby si kouř vychutnal nejen Američan, ale i Matabelec. Zapálili si rozžhavenou větvičkou z ohně, dlouhou dobu v tichosti pokuřovali.
Zblízka se ozvalo chrčení a vzlykot hyeny, kterou přitahoval oheň jakož i vůně jídla. O něco dál na pláni lovili lvi: postupovali směrem k měsíčnímu světlu, neoznamovali svou přítomnost řevem, ale jen trochu pokašlávali, aby udržovali kontakt s ostatními druhy ve smečce.
Tanase s dítětem na klíně seděla na samotné hranici světla a tmy, snažila se přítomné přehlížet. Však ji také ignorovali, poněvadž by se Bazo mohl cítit ponížený, kdyby k ní upínali pozornost. Ale nyní Ralph vytáhl viržinko z úst a pohlédl k místu, kde seděla černoška.
"Jak se tvůj syn jmenuje?" ptal se vojevůdce. Ten na vteřinu zaváhal, než odpověděl.
"TungataZebiwe."
Mladý Ballantyne se okamžitě zachmuřil, podařilo se mu však zarazit tvrdá slova, která se drala na jazyk. Místo toho pronesl: "Hezký hoch."
55
natáhl
Bazo natáhl ruku k chlapci, ale Tanase synka svírala s tichou nenávistí vůči cizincům.
"Nech ho přijít ke mně!" ostře přikázala hlava rodiny. Matka se zdráháním nechala ospalé dítě, aby se dopotácelo k otci. Ten ho sevřel v náruči.
Skutečně hezký kluk temně karamelové barvy s vydulým bříškem a baculatýma nožičkama. S výjimkou náramku z měděného drátu na zápěstích a jednoduché šňůrky korálků kolem pasu neměl na sobě nic. Tmavá šošolka na hlavě se blýskala v záři ohně, zatímco rozespalá očka se stáčela na bělocha.
"TungataZebiwe," zopakoval Ralph, pak se naklonil a pohladil maličkého po vláscích. Černoušek se ani nepokusil odtáhnout, ani se nevyděsil -Tanase však ve stínu syčela a zároveň vztahovala ruku, jako by si chtěla potomka k sobě přivinout. Potom jí paže dramaticky poklesla.
"Takže Hledač odcizeného...," potichu překládal mladý Ballantyne dané jméno. Zároveň zachytil pohled temných očí matky. "Hledač spravedlnosti - to je opravdu těžký úkol na tak malého človíčka," dumal nahlas. "Uděláte z něj mstitele za nespravedlnost, která se stala ještě předtím, než se narodil?"
A zcela hladce Ralph změnil téma hovoru.

"Bazo, pamatuješ se na den, kdy jsme se poprvé setkali? To jsi byl ještě zelenáč, kterého otec a jeho bratr král poslali pracovat na diamantová pole. Já sám jsem byl ještě nezralejší a zelenější, když jsme tě společně s tátou našli v buši. Pak jsi podepsal tříletou pracovní smlouvu dřív, než tě mohl jakýkoliv jiný digger označit za svého kopáče..."
Vrásky utrpení a bolesti v černém obličeji se téměř vyhladily, když se Induna usmál. Snad i na chvíli se stal opět tím mladým bezstarostným a prohnaným jinochem.
"Teprve až později jsem objevil důvod, proč Lobengula poslal tebe a tisíc dalších mladíků do dolu: měli jste přinést domů co největší množství nejmacatějších diamantů - kolik jen jste jich dokázali nakoupit za pět prstů..."
Oba se rozchechtali - běloch s přídechep smutku, černoch se stopami dávno ztraceného mládí. __^_
" Velký Černý elefant musel přece někde ukrýt tak obrovský poklad, protože Jameson žádné drahé kameny nenašel, když obsadil GuBulawayo."
56
"A pamatuješ se na našeho cvičeného sokola Scipia?" nadhodil Bazo.
"A na toho gigantického pavouka, který nám vyhrál první zlaté sovereigny v Kimberley při zápasech těchto netvorů?" pokračoval Ralph. Nadšeně si povídali, vzpomínali, jak bok po boku spolu dřeli v té obří jámě i na různé šílené kousky, jimiž se snažili zlomit hrůznou monotónnost téhle brutální nádeničiny.
Harry Mellow domorodé hatmatilce nerozuměl, takže se natáhl na svou deku a cípem látky si zakryl hlavu. Tanase stále seděla ve tmě a připomínala nádhernou sochu, vyřezanou z ebenu. Neusmála se ani trochu, i když se muži naplno chechtali - ovšem očima zůstala přisátá na jejich rtech.
Mladý Ballantyne náhle opět změnil téma. "Taky mám syna," informoval přítele. "Narodil se ještě před válkou, takže je možná o rok či dva starší než tvůj."
Řehot prudce ustal. I když se Bazo snažil tvářit neutrálně, přesto se mu v očích objevila starost.
"Mohli by z nich být přátelé tak jako my," nabízel Ralph. Domorodá žena okamžitě přesunula ochranný pohled na svého potomka. Manžel však neodpověděl.
"Ty a já bychom zase mohli pracovat bok po boku," pokračoval běloch. "Velice brzo otevřu bohaté naleziště zlata, kde budu potřebovat zkušeného Indunu, aby dohlédl na stovku dělníků, kteří tam najdou zaměstnání."
"Jsem bojovník!" pronesl vojevůdce. "Už nejsem horník!" "Bazo, svět se změnil," zkoušel ho přesvědčit Ralph. "Už nejsou žádní válečníci v Matabelelandu. Štíty shořely, čepele asa-gajů se zlámaly. Oči již nejsou zarudlé krví, poněvadž válka skončila - oči jsou totiž bílé, takže bude mír v tomto kraji po tisíc let!"
Vojevůdce mlčel.
"Pojď se mnou, Bazo! Vezmi s sebou svého syna, aby se naučil řemeslu bílého muže. Jednoho dne bude umět číst a psát, stane se z něj důležitý muž, a ne jenom hledač medu divokých včel. Zapomeň na to smutné jméno, které jsi mu dal, a najdi jiné - ať má nějaký radostnější podtext. Ať se tvůj chlapec sejde s mým synem, protože společně se budou moct radovat v téhle nádherné zemi! Stanou se bratry, tak jako jsme bývali i my..."
Induna povzdychl. "Henshaw, možná máš pravdu. Přesně jak říkáš, impi už neexistují. Bývalí bojovníci nyní dřou na stavbě
57
silnic, které buduje Lodži." V řeči ndebele měli vždy problém vyslovit hlásku "R", takže Rhodese nazývali Lodži. Navíc Bazo se zmiňoval o systému nucené práce, který vysoký komisař pro domorodé záležitosti, generál Mungo St. John, uvedl v Matabe-lelandu do praxe. Vojevůdce opět povzdychl. "Pokud člověk musí pracovat, je mnohem lepší provádět tuto činnost s jistou důstojností, jako důležitý úkol, který plním pro někoho, k němuž mám respekt. Henshaw, kdy začneš kopat, abys vydoloval své zlato?"
"Jen co skončí deště. Ale ty pojď se mnou teď, vezmi ženu isyna..."
Bazo zdvihl ruku, aby ho gestem umlčel. "Po deštích a velkých bouřích si opět promluvíme, Henshaw," pronesl tiše. Tanase lehce přikývla a poprvé se usmála - nasadila podivnou masku radostného souhlasu. Manžel měl pravdu, když se snažil ukolébat pozornost toho bílého muže prázdnými sliby. Navíc se svým speciálně vycvičeným smyslem k bdělosti okamžitě rozpoznala v zelenavých očích a otevřeném, téměř dětském úsměvu toho mladého bělocha, že je mnohem tvrdší a nebezpečnější než Bakela, jeho otec.
Po velkých bouřích - manžel správně oddaloval setkání, poněvadž tady se skrýval dvojí smysl. Velká bouře totiž patřila k utajenému dění, které společně plánovali.
"Napřed musím vyřešit jisté záležitosti, ale jakmile vše dokončím, potom tě vyhledám," ujišťoval vojevůdce bělocha.

¦ ¦ ¦
Induna vedl svou nepočetnou rodinu úzkou pěšinou skrz hluboká zákoutí žulových kopců. Tanase postupovala za ním ve vzdálenosti tucet kroků. Srolované spací rohože a litinový kotlík snadno nesla na hlavě - zároveň se držela vzpřímeně a každý krok prováděla ladně a plynule, aby zachovala rovnoměrné zatížení nákladu. Chlapec sjel ze závěsu vzadu až k boku, dokonce si spokojeně prozpěvoval dětskou fistulkou. On jediný nepodléhal pochmurní? atmosféře temného údolí. Křoviny na obou stranách stezky housTrýTvyzbrojené nebezpečně krvelačnými trny. Ticho na ně nepříjemně působilo, jelikož ani ptáček nezapípal, ani zvířátko nezašustilo v listí.
58
É
Bazo lehce stoupal na kameny v řečišti úzkého potůčku, který jim křížil cestu. Pak se zastavil a vyčkal, než Tanase nabrala do dlaně studenou vodu, aby ji zdvihla synkovi k ústům. Po občerstvení pokračovali dál.
Stezka prudce končila u téměř kolmé žulové stěny. Induna se sehnul a opřel o lehký vrhací bodec. Jedině tuhle téměř dětskou hračku bílý komisař v Bulawayu povolil domorodcům používat k ochraně vlastní i své rodiny proti útokům šelem, jimiž se to v divočině doslova hemžilo. Šlo o velice křehké náčiní, rozhodně nepatřilo k nástrojům války jako asagajse širokou čepelí. Bazo se o kopí opíral a hleděl vzhůru k vysokému útesu, kde se nacházel doškový strážní přístřešek. Ze skalní římsy se ozval rozechvělý hlas starce.
"Kdo se odvažuje vstoupit na tajné území?" Vojevůdce pozdvihl bradu a odpověděl v dunivém tónu, až se ozvěna rozezněla celým skalním městem.
"Bazo, syn Gandangův. Bazo, Induna z rodu Kumalo, z královské krve."
Potom, aniž by vyčkal na reakci, vstoupil Matabelec do těsné kamenné soutěsky, rozdělující žulový masiv.
Průchod byl úzký, s bídou by mohli projít dva muži vedle sebe. Bílý písek a kousky jiskřící slídy jim praskaly pod nohama jako cukr. Trhlina se kroutila jako zraněný plaz a naprosto nečekaně vyústila do otevřeného údolí s nádhernou zelení, kde malý potůček spadal ze žulového útesu poblíž místa, kde Bazo stál. Přírodní amfiteátr o průměru snad půldruhého kilometru byl naprosto neprodyšně ohraničený vysokými skalními vrcholky -uprostřed stála skupinka chýšek s hezky vyčesanými doškovými střechami. Když vyšla Tanase ze soutěsky, zarazila se vedle manžela. Oba se dívali do míst za osadou, k protější stěně údolí.
Pod vrcholkem zel temný otvor, připomínající bezzubá ústa. Ani jeden z nich po dlouhou dobu nepromluvil, když zírali k posvátnému místu. Vzpomínky se jim rojily v hlavě. Tam prožila Tanase děsivou indoktrinaci i čarodějné obřady, při nichž byla transformována v Umlimo, tam se nacházely kamenné pláty, kde prožila kruté utrpení, při kterém přišla o svou moc. Tam se z ní opět stala obyčejná žena.
Nyní v nitru hory vládla další bytost coby duchovní hlava národa, protože schopnosti věštkyně nikdy neumírají - jen se
59
ijfz jec
přesunujfrz jednoho představitele na druhého, pravděpodobně už od zapomenutých dob budovatelů zdí Velkého Zimbabwe.
"Jsi připravená?" ptal se Bazo.
"Jsem, můj pane," odpověděla a společně vykročili k chýším. (Než se k nim přiblížili, vyšlo jim v ústrety prapodivné procesí j různých kreatur, z nichž většina se stěží dala považovat za lidské bytosti, když tu lezly po čtyřech či vyly a poštěkávaly jako zvířata. Mezi nimi se pohybovaly jak prastaré matrony s povadlými prsy, plácajícími o břicha, tak i nádherné dívky v rozpuku mládí s nehnutým výrazem ve vážných tvářích. Starci s deformovanými končetinami se plazili v prachu, statní mladíci s dobře formovanými svalnatými těly však podivně protáčeli panenky, v šíleném záchvatu jim svítilo pouze bělmo. Ovšem všichni se pyšnili para-fernáliemi nekromantů, věstících budoucnost z duchů zemřelých, přináležejícími k výkonu čarodějnické profese, kde hlavní roli hrály močové měchýře lva a krokodýla, kůže z hroznýšů a ptáků, lebky a zuby opic, kdovíjakých šelem a dokonce i lidí. Obklopili přicházející pár, chňapali po nich a kňourali. Bazovi přeběhl mráz po zádech a raději honem zdvihl syna vysoko na ramena, aby ho dostal z dosahu těch hmatajících prstů.
Tanase však nepociťovala žádné obavy, poněvadž ještě docela nedávno tahle podivná skupina tvořila její vlastní dvůr. Stála bez pohnutí, až jedna z těch příšerných čarodějnic se k ní připlazila, aby jí začala slintat na nohy. Tančící a pokřikující lůza v pozici strážců Umlimo odvedla oba poutníky do osady, kde všichni záhy zmizeli ve svých chýškách.
Přesto nezůstali sami. Uprostřed kraalu se tyčila setenghi, z jedné strany

otevřená stavba z bílých sloupů stromu mopani, perfektně krytá došky. Ve stínu přístřešku čekali další muži, ale ti se zcela diametrálně lišili od předchozí skupiny zoufalců.
Každý z nich seděl na malé vyřezávané stoličce. Ačkoliv někteří z nich překypovali tloušťkou, druzí byli zase vyzáblí a stářím schýlení - přesto se kolem nich tvořila hmatatelná atmosféra důstojnosti i autority. Věkem se tu setkali jak prošedivělí stařeši-, nové, tak i mladí dospívající členové kmene a všechny spojovalo! jediné znamení: prosté kolečko na hlavě.
S
V tomto utajeném údolí, kde pobývala Umlimo, se sešli vších-1 ni zbylí vojevůdci matabelského národa, Indunové, kteří kdysi stáli v čele bojových impi, když vytvářeli býčí formaci, kde nepří-
60
tele obklíčili rohy a potom ho rozdrtila mohutná hruď. Někteří z nich, ti nejstarší, pamatovali ještě i pochod z jihu, kdy ustupovali před burskými jezdci. Bojovali coby mladíci pod velením velkého Mzilikaziho a stále s hrdostí nosili střapce, věnované za odvahu, kterými je panovník vyznamenal.
Všichni z nich se účastnili kmenových shromáždění u krále Lobenguly, syna bájného Mzilikaziho. Tam, u Kopce rady starších, byli přítomni i v onen osudný den, kdy Velký Černý elefant se postavil před vyrovnanými regimenty čelem k východu, k místu, kudy kolona vozů a bílých vojáků táhla do Matabelelandu. Tehdy všichni jako jeden muž provolávali Bayetel, když Lobengu-la napnul opuchlé a dnou znetvořené tělo na pokroucených nožkách, aby s rozhodností vrhl svou královskou zmenšeninu asaga-je, ceremoniální kopí, proti vetřelcům, kteří se ještě stále drželi mimo dohled za modrým horizontem. Tady seděli Indunové, tenkrát postupující v čele bojovníků, kdy před vladařem pěli válečné chvalozpěvy a bitevní chorály svých regimentů a naposledy zdravili Lobengulu. Odcházeli totiž před nenasytná ústí kulometů, která na ně čekala mezi vozy a stěnami ze spletených trnitých větví bělošského laageru.
Vpcentru těchto vznešených návštěvníků se vyjímali tři muži -tři fJřeživší synové krále Mzilikaziho, nejuctívanější a nejváženější ze všech Indunů. Vlevo trůnil Somabula, ten nejstarší, vítěz stovky děsivých bitev, válečník, podle něhož převzaly název nádherné Somabulské lesy. Vpravo se usadil Babiaan, moudrý a statečný člověk. Úctyhodné jizvy se mu táhly po celém těle. Ovšem uprostřed těch dvou se na překrásně vyřezávané ebenové sedačce tyčil nevídaný exemplář černého obra. A právě teď vkročil do slunce.
"Gandangu, můj otče, vidím tě a mé srdce zpívá," řičel Bazo.
"Vidím tě, můj synu," uvítal příchozího starý vojevůdce, stále pohlednou tvář mu zkrášlila radost. Když před ním potomek poklekl, dotkl se jeho čela, aby mu požehnal, a potom ho rukou pozdvihl.
"Baba - Otče!" Tanase s plným respektem vytleskala podle kmenové tradice pozdrav, náležící tchánovi. Gandang přikývnutím naznačil, že ji vzal na vědomí, takže se mohla v tichosti stáhnout k nejbližší chýšce, odkud mohla všemu naslouchat přes tenkou rákosovou stěnu.
61
; tradic
Podle tradice se nepatřilo ženě účastnit v zasedání Rady starších. V čase králů se opačné pohlaví jako méněcenné klidně mohlo ubodat k smrti, pokud se odvážilo jenom přiblížit k probíhající indabě. Tanase však přece jenom byla kdysi Umlimo, takže pořád zůstávala hlásnou troubou coby duchy Vyvolená. Navíc svět se měnil, panovníci pomřeli a staré tradice mizely s nimi. Tahle žena přece vlastnila větší moc než kterýkoliv z nejvyšších shromážděných vojevůdců. Přesto však gestem naznačila, že se -dobrovolně stáhne do vedlejšího přístřešku, aby zbytečně nejit-řila vzpomínky na staré obyčeje.
Gandang několikrát tleskl, čímž vydal signál pro otroky, aby přinesli sedačku a z hlíny vypálený džbán, plný domorodého piva. Bazo se osvěžil dlouhým douškem toho hustého nakyslého bublajícího moku, potom pozdravil své vojevůdcovské druhy, přičemž dodržoval striktní pořadí dle služebního stáří. Začal u Somabuly a pomalu pokračoval k těm mladším, i když v duchu lkal nad úděsně malým počtem zúčastněných: vždyť jich zůstalo pouhých šestadvacet.
"Kamuzo, můj bratrance," upřesnil u posledního, nejmladšího ze všech. "Můj nejsladší příteli, vidím tě!"
Potom se Bazo vztyčil, přejel všechny pohledem a zcela bezprecedentně pokračoval ve formálním obřadu.
"Zdravím tě, Manondo, náš statečný reku!" Rozkřikl se. "Vidím \ tě, jak visíš na větvi stromu mukusi. Zemřel jsi vlastní rukou, vybral sis radši smrt než život jako otrok bílých mužů."
Shromáždění vojevůdci se zadívali přes rameno a sledovali směr Bazova pohledu s

výrazem nábožné úcty.
"Jsi to ty, Ntabene? Spolubojovníci tě nazývali Horou a opravdu jsi padl jako hora na břehu řeky Shangani. Zdravím tě, kurážný duchu!"
Indunové náhle pochopili: Gandangův syn citoval seznam padlých a oni doprovázeli chvály chraplavými přímluvami.
"Sakubona Ntabene."
"Vidím tě, Tambo. Vody u brodu přes řeku Bembesi zrudly tvou krví *
"SakubemrTambo," zahučeli vojevůdci z rodu Kumalo.
Bazo odhodil pláštík, aby začal tančit. Šlo o vyjádření vnitřních pocitů, přičemž pot se mu blýskal na kůži a jizvy po střelných ranách mu zářily na hrudi jako temné klenoty. Pokaždé
62
když vyvolal jméno jednoho ze scházejících Indunů, zdvihl pravé koleno, dotkl se jím na prsou a vší silou bosou nohou dupl do tvrdé země, zatímco shromáždění ozvěnou opakovalo vyřčené jméno hrdiny.
Nakonec se tanečník sesul na svou stoličku a nastalé ticho bytnělo příchutí válečné extáze. Pomalu se hlavy všech otočily k Somabulovi, k nejstaršímu. Vážený vojevůdce vstal. Přejel všechny přítomné zrakem a jelikož oficiálně probíhala indabaza velice vážných okolností, začal zpaměti odříkávat dějiny mata-belského národa. I když všichni tuto historii slyšeli snad tisíckrát už od doby dětství, přesto se dychtivě nachýlili. Vždyť neexistovalo psané slovo, žádné archivy neskladovaly prožité příběhy -proto se vše muselo vrýt do paměti a hlasem předávat vlastním dětem, které budou vyprávět to samé zase svým dětem.
Děj započal v Zululandu, přes tisíc kilometrů vzdáleném směrem na jih, kde mladý bojovník Mzilikazi ošálil šíleného tyrana Čaku a prchl na sever se skupinou svých impi, čímž se vymanil z moci bojovných Žulu. Potom líčil namáhavé putování i bitvy, kdy se jejich bojovníci utkali s ozbrojenými útvary, jimiž je dal Čaka pronásledovat. Pak přišel na řadu popis nádherných vítězství nad malými kmeny, které stály v cestě vůdci Mzilikazimu. Dále pamětníci zaznamenali, jak mladí muži z podmaněných rodů se zařadili mezi matabelské impi a mladé ženy dostali válečníci za manželky. Takhle tedy rostl Mzilikazi a měnil se z uprchlíka i rebela napřed na malého náčelníka, později na velkého vojevůdce a nakonec v mocného vladaře.
Somabula se též pravdivě zmínil o hrůzném M'fecane, kdy došlo k likvidaci milionu duší při záboru rozlehlé krajiny mezi řekou Oranje a Limpopo. Pokračoval dál zmínkou o příchodu bílých mužů i nové metodě řízení války. Švadrony houževnatých menších koníků s vousatými chlapy v sedlech se přiřítily do jejich blízkosti, vypálili z ručnic a zase zmizeli, aby mohli znovu v klidu nabít. Tím pádem je amadoda nemohla lapit a rozsekat. Tenkrát poprvé se impi setkali s pohyblivými pevnostmi, kdy čtverce vozů se spojily řetězy, trnité větve se vpletly do loukotí i do každičké mezery této dřevěné barikády. Rady Matabelců se pak rozbíjely a mizely u těchto neproniknutelných stěn.
V tónu vyprávění se dala zaznamenat žalost, když přešel na líčení odchodu k severu pod dohledem zarputilých zarostlých
63
¦f"
bělochčf na koních. Znovu zavzpomínal, jak slabší jedinci a děti hynuli při tomto tragickém putování - náhle však hlas zjasněl, když s nově vytrysklým nadšením dospěl ke zdárnému přechodu přes Limpopo i Shashi, kde došlo k objevení téhle nádherné a úrodné země. Ovšem tady se mu hlas zlomil, Somabula zachraptěl a sesul se na svou stoličku, aby upil piva. Mezitím Babiaan, jeho nevlastní bratr, se vztyčil, aby s hrdostí popsal to dokonalé období, kdy si podmaňovali okolní kmeny, znásobovali počet stád svého dobytka, až se pastviny zatemnily úžasnými kusy. Potom se na výsluní kmene objevil Lobengula, Ten, který se řítí jako vítr, jenž se stal králem. Tenkrát bleskové výpady a nájezdy impi pokrývaly stovky kilometrů za hranicemi, aby přivezli domů kořist i otroky. Tohle období přineslo Matabelcům největší slávu! Zdůraznil, jak regimenty označené kožešinami i pery mašírovaly před svým vládcem v nekonečném proudu, připomínajícím mocné Zambezi. Panny tančily při oslavách první sklizně do pasu nahé, zbarvené nádherně červeným jílem a ozdobené lučními květinami a korálky. Perfektně vystihl atmosféru tajné výstavy drahokamů, kdy Lobengulovy manželky potřely panovníkovu rozložitou postavu silnou vrstvou tuku, do něhož potom usadily diamanty, které přinesli mladí bojovníci z té obrovské díry na jihu, kterou v zemi vykopali běloši.
Při poslechu těchto zážitků se všem živě vybavovaly obrazy zářících surových klenotů, které na králově těle připomínaly plátové brnění či kovové šupiny jakéhosi podivného mytického monstrózního plaza. V těch dnech se panovníkova moc nedala ani popsat, stáda nešla spočítat a mladí muži se zdáli nezkrotli a

bojovní, nemluvě o nádheře tehdejších dívek-všichni přikyvo váli a vyjadřovali nostalgický souhlas.
V tomhle bodu Babiaan usedl a vstal Gandang. Vysoký a silný, zůstal typickým válečníkem i v tak pozdním věku, královský původ nemohl nikdo zpochybňovat. Vrozená kuráž prošla mnoha zkouškami snad stokrát, takže nyní mohl uchopit osnovu příběhu a pokračovat dál hlubokým a sytým hlasem.
Připonjenul, jak bílí muži přišli od jihu, osamělí či jen po dvou, a grgsjli o menší laskavost: zastřelit pár slonů, vyměnit korálky a láhve za měď a slonovinu. Potom jejich počet vzrůstal a zároveň i požadavky. Tvrdě trvali na svém, začali s nimi být starosti. Chtěli kázat o podivném Bohu s třemi hlavami, zároveň
měli zájem kopat díry do země a hledat žlutý kov i třpytivé kamínky. Silně znepokojený Lobengula vyrazil tedy sem, do Matopos, kde ho Umlimo naprosto jasně varovala: Pokud posvátní ptáci odletí z trosek Velkého Zimbabwe, potom už nikdy nebude klid a mír v této zemi.
"Kamenné sokoly nám z posvátných míst odcizili!" připomněl Gandang. "Lobengula pochopil, že už bělochům nemůže déle odporovat, jako kdysi činil jeho otec Mzilikazi..." Proto si vladař vybral toho nejmocnějšího ze všech bílých prosebníků, na řadu přišel Lodži - ten rozložitý chlap s modrýma očima, který pozřel všechny diamantové doly a pohyboval se tu coby Induna bílé královny, sídlící kdesi za mořem. V touze stát se jeho spojencem se Lobengula nechal vmanévrovat do smlouvy, kdy výměnou za zlaté mince a zbraně získal Lodži povolení k vykopání skrytých pokladů ze země ve východní části Lobengulovy říše. Lodži však poslal dlouhé kolony vozů plné mužů tvrdších než diamant, mezi nimi obzvlášť vynikal Selous a Bakela, pod jejichž velením se shromáždily stovky mladých mužů vyzbrojených jako vojáci a převzaly tak silou kraj zmiňovaný ve smlouvě, Char-terland. S bolestí v srdci Gandang deklamoval dlouhý seznam přestupků i překročení daných slibů, což posléze vyvrcholilo v rachotu kulometů Maxim, v totální destrukci královského kraa-lu GuBulawayo i úprkem mocného vladaře Lobenguly na sever.
Na závěr věrohodně popsal smrt Velkého Černého elefanta. Se zlomeným srdcem, oslabeným zápasem s těžkou nemocí, přijal panovník jed! Sám Gandang položil bezduché tělo vládce do tajné jeskyně, ústící nad údolím řeky Zambezi, a tam k němu přiložil veškerý královský majetek: stoličku, slonovinovou opěrku hlavy, spací rohož, kožešinový plášť, pálený džbán na pivo, misky se sušeným hovězím, zbraně i válečný štít, bojovou sekeru i mohutný asagaj a nakonec, k těm dnou zkřiveným nohám, přisunul též malé hliněné nádoby obsahující třpytivé diamanty. Až vše dokončil, teprve potom utěsnil vstup do jeskyně a zároveň usmrtil všechny otroky, kteří tam pracovali. Teprve pak odvedl zbytky vyčerpaného kmene zpátky k jihu, do zajetí.
Při posledních větách slovutnému vojevůdci ruce poklesly, brada se dotkla široké, svalnaté a zjizvené hrudi, ticho zoufalství dosedlo na všechny přítomné. Náhle přece jen jakýsi Induna v druhé řadě promluvil. Vyzáblému bezzubému starci spodní
64
65
épěi
víčka téfiěř odpadávala od vodového bělma, takže jejich vnitřní strana připomínala růžový samet. S obrovským úsilím, kdy lapal po dechu, zachrčel: "Musíme vybrat dalšího krále..."
"Král otroků, král zajatců?" přerušil ho Bazo a znechuceně se uchechtl. "Přece nemůže existovat žádný král, pokud národ nebude opět sjednocený!"
Letitý Induna se schoulil na stoličce, olízl si okoralé pysky,, znechuceně zamrkal a myšlení mu vyrazilo jiným směrem, tak 1 jak to u starých lidí obyčejně bývá. "Dobytek," mumlal, "vzali | nám všechen dobytek..."
Ostatní vztekle zasyčeli. Skot totiž tvořil opravdové bohatství, poněvadž zlato a diamanty patřily pouze do pohádek bílého muže. Dobytek však tvořil základy bohatství celého národa.
"Jedno bystré oko posílá mladé býčky bez ušlechtilého původ- I du vyřádit se do našich kraalů...," stěžoval si jiný. Trefnou f přezdívku Jedno bystré oko si u černochů vysloužil generál f Mungo St. John, nyní vysoký komisař pro domorodé záležitosti v Matabelelandu.
"Tahle policie Společnosti je ozbrojená, navíc její příslušníci nemají žádný respekt pro naše tradice a zákony. Vysmívají se Indunům i starším kmene, berou mladé dívky do buše..."
"Jedno bystré oko nařídil všem členům našich amadod, dokonce i těm pocházejícím z nejvzácnější krve Zanzi, respektovaným válečníkům a jejich otcům, pracovat jako méněcenní amaholi, otroci žeroucí lejna, aby kopali zemi pro silnice.

Litanie výčtu všech ústrků, skutečných i domnělých, opět postupně recitovali rozzlobení vojevůdci - jedině Somabula, Babiaan, Gandang a Bazo se tvářili neutrálně.
"Lodži spálil naše štíty a olámal ostří našich asagajů. Připravil naše muže o starobylé právo nájezdů do Mašonalandu! Celý svět přece dobře ví, že Masonové jsou naši psi, které můžeme dle libosti zabít, či nechat žít...
Jedno bystré oko rozpustil veškeré impi a teď nikdo neví, kdo má právo si vzít manželku, nikdo neodhadne, která kukuřičná pole které^osadě patří a naši lidé se motají jako nemocné děti kolem několjjka podřadných kusů dobytka, které nám Lodži povýšeně ráčil navrátit..."
"Co budeme dělat?" vykřikl jeden z nich a v té chvíli se přihodilo cosi podivného a zcela neočekávaného. Všichni včetně
Somabuly vzhlédli k té vysoké zjizvené bytosti zvané nyní Tulák a společně vyčkávali, aniž věděli na co.
Bazo pohnul rukou. Tanase vstoupila dovnitř, oblečená pouze v krátké kožené sukničce, štíhlá, vzpřímená, pod paží držela srolovanou spací rohož. Poklekla před manželem a rozprostřela mu ji u nohou.
Nejbližší Induna, který viděl, co rákos skrýval, vzrušením zachrčel. Gandangův syn se sehnul, hrábl do obsahu a co zachytil v dlaních, zdvihl do výše. Ostří se zablesklo, muži zalapali po dechu. Návrh tvaru celé špice pocházel od samotného Čaky, čepel profesionálně ukutá a vyblýskaná do ohnivě stříbřité zkušenými odborníky z kmene Rozvi. Na ušlechtilém dřevu asagaje držela připevněná měděným drátem a černým tuhým vláknem, pocházejícím ze štětičky sloního ocasu.
"Jéé!" zasyčel jeden z Indunů ten hluboký a protažený válečný pokřik bojujících impi. Ostatní se okamžitě připojili, přitom se lehce pohupovali, aby dodali sílu svému hlasu, tváře se jim rozzářily přicházející extází válečného šílenství.
Gandang musel narůstající chór zarazit. Vyskočil a skandování rázem přestalo, když prudce máchl rukou.
"Jedna čepel nevyzbrojí národ, jedna čepel nám nepomůže v boji proti třínohým zbraním, které vlastní Lodži!"
Bazo se vztyčil a otočil se k otci.
"Vezmi kopí do svých rukou, Baba," vyzval ho. Ten jen nazlobeně zavrtěl hlavou, ovšem nedokázal odtrhnout oči od tak nádherného exempláře.
"Vyzkoušej si, jak perfektně je vyvážené - takováhle zbraň dokáže svého majitele i zotročit!" tiše trval na svém. Tentokrát už slavný vojevůdce neodolal, natáhl se po asagaji. Dlaň mu až zbělela a prsty se roztřásly silou sevření.
"Přece jenom je to pouze jedna špice," vzpíral se, ale nedokázal se oprostit od sladkého prožitku, vyvolaného kontaktem s úžasnou zbraní. Několikrát dokonce bodl do vzduchu!
"Existují jich tisícovky," hlesl Bazo.
"Kde?" vyštěkl Somabula.
"Pověz, kde?" naléhali druzí. Poutník ale výzvám odolal.
"V čase, než přijde první déšť, jich budeme mít o pět tisíc víc! Na padesáti místech v kopcích je kovotepci zhotovují..."
"Kde?" zopakoval Somabula. "Kde jsou?"
66
67
"Skryfř v jeskyních těchto kopců..."
"Proč nám nikdo nic neřekl?" nasupil se Babiaan.
"Určitě by se mezi námi našli tací, kteří by něco podobného zpochybňovali," informoval Bazo, "jiní by zase navrhovali opatr- I nost či další vyčkávání - my přitom neměli čas na mluvení!"
Gandang uznale přikývl. "Všichni víme, zeje to pravda! Poráž- J ka nás změnila ve staré klepny. Ale nyní...," pozdvihl paži a předal asagaj spolubojovníkovi.
"Potěžkej ho!" přikázal.
"Jak se nám podaří vytvořit impiV ptal se vojevůdce, zatímco otáčel v ruce kopím. "Jsou přece rozprášení, jejich bojový duch je zlomený..."
"A to je právě úkol každého z nás! Znovu vybudovat impi a zároveň se ujistit, že jsou připravení na chvíli, až budou kopí rozeslána."
"Jak se k nám zbraně dostanou?"
"Ženy je přinesou v otýpkách suché trávy na došky nebo ve spacích rohožích."
"Kde dojde k útoku? Udeříme přímo na srdce velkého kraalu, kde běloši vybudovali Bulawayo?"
"Ne!" vztekle sykl Bazo. "Tohle by bylo stejné šílenství, které nás už předtím zničilo! V našem válečném běsnění zapomínáme na způsob vedení boje, který používali Čaka a Mzilikazi. Vrháme se totiž bezhlavě do plné síly nepřítele, přecházíme zcela otevřený terén, kde nás čeká kulka od střelců skrytých za vozovou hradbou..." Náhle se vojevůdce zarazil a sehnul hlavu ve směru starých

Indunů. "Baba, odpusť mi! Štěně nemá kvikat dřív, než starý pes štěkne - nechal jsem se unést okolnostmi!"
"Bazo, nejsi žádné štěně," zavrčel Somabula. "Mluv dál!"
"Z nás se musejí stát blechy," tiše pokračoval Tulák. "Musíme se skrýt v oblečení bílého muže a bodat do citlivých míst, až ho doženeme k šílenství! Jakmile se však začne škrábat, přemístíme se dál, do nových a ještě zranitelnějších zákoutí.
Musíme se scházet po nocích a zaútočit při svítání, musíme nepřítele napadat v těžkém terénu a přepadat zadní voje!" Bazo hlas nepezvedl, ale všichni ho napjatě poslouchali. "Už nikdy nesmíme iiežet proti neproniknutelné zdi vozů laageru, a když se trojnohé pušky začnou chichotat jako stařeny, je zapotřebí zmizet stejně, jako ranní opar se vytratí v prvních paprscích slunce."
"Tohle ale není válka!" protestoval Babiaan.
"Baba, je to válka, ale zcela nový způsob jejího vedení - jedině takhle totiž můžeme vyhrát!"
"Má pravdu," ozval se hlas z řad Indunů. "Přesně tak se nám naše záměry zdaří."
Každý z nich promluvil, jeden po druhém, žádný se nevzpíral nově přednesené strategii. Potom přišla opět řada na Babiaana.
"Můj bratr Somabula řekl pravdu: Už nejsi štěně, Bazo! Pověz nám však ještě jedno - kdy k tomu dojde?"
"Tohle ti říct nemůžu."
"A kdo může?"
Bazo pohlédl naTanase, která mu stále klečela u nohou.
"Sešli jsme se v tomto údolí z velice dobrého důvodu," pokračoval Bazo. "Pokud všichni souhlasí, potom moje manželka, která bývala Umlimo, díky čemuž poznala mnohá tajemství, vystoupá nahoru do posvátné jeskyně a získá orákulum..."
"Ať okamžitě vyrazí!"
"Baba, to nejde!" Krásná Tanase stále držela hlavu schýlenou jako výraz nejhlubšího respektu. "Musíme totiž vyčkat, dokud pro nás Umlimo nepošle!"
¦ ¦ ¦
Na některých místech se jizvy jakoby zauzlily do tvrdých bulek. Střely kulometu způsobily velké škody! Jedna ruka, naštěstí ne vrhací, se zkroutila a zkrátila permanentní deformací. Po namáhavém pochodu či cvičení s válečnými zbraněmi, též i po nervózním napětí při plánování, argumentaci nebo přesvědčování ostatních o správném názoru se Bazovo potrhané a hrbolaté tělo začalo cukat v agonizujících křečích.
V malé chýšce z rákosu se Tanase usadila vedle něj a zřetelně viděla stažené svaly i ztuhlé vazy, které se kroutily pod povrchem černé kůže jako živé mamby, snažící se vyprostit z hedvábného vaku. Proto používala mast ze zvířecího tuku společně s bylinami a prsty hnětla zasažená místa. Postupovala podél páteře, k lopatkám, pak až ke krku. Bazo spokojeně chrčel ve sladké úlevě při dotyku těch pevných prstů a pomalu pociťoval uvolnění.
"Jsi pro mě skutečně nenahraditelná z mnoha důvodů," mumlal.
68
69
"Všalfí pro nic jiného jsem se nezrodila," odpověděla. Manžel však tiše povzdychl a pomalu zavrtěl hlavou.
"Ty i já jsme se narodili z jakéhosi důvodu, který je nám stále ještě skrytý. Jedno víme jasně: jsme rozdílní, ty a já..."
Dotkla se jeho rtu ukazováčkem, aby zmlkl. "Na tohle všechno přijdeme zítra..." Opřela se muži oběma rukama o ramena a přetočila ho na záda. Ležel uvolněně na rákosové rohoži, zatímco mu pečlivě zpracovávala hruď i ztuhlé břišní svaly.
"Dnes večer existujeme pouze my," vysvětlovala v hrdelním tónu, připomínajícím předení lvice u kořisti. Těšila ji nesmírná moc, kterou nad ním vládla pouhým dotekem zručných prstů. Ovšem v té samé chvíli ji spalovala něžnost tak hluboká, až se její milující srdce chtělo zastavit. "Dnes večer jsme celým světem jenom my!" Nahnula se kupředu a přejela jizvy špičkou jazyka. Vzrušení mu ovládlo celé tělo. Chtěl se posadit, ale ona se mu lehce opřela o hruď. Pak zručně uvolnila šňůrku své sukýnky a zcela jednoduše se na něm uvelebila. Oba naráz instinktivně vykřikli, když pocítili vzájemné teplo. Potom už je unášela vlna náhle vytrysklé vášně.
Když vše skončilo, přitiskla hlavu svého milého k prsům a kolébala jej jako dítě, dokud nezačal zhluboka a pravidelně dýchat. V temné chýši se rozhostilo ticho, ani nemukla. Přesto neusnula. V duchu probírala nádherný zážitek a nestačila se divit, jak podobný záchvat vzteku i vášně ji může zachvátit naráz v jednom jediném časovém úseku.
Nikdy nepoznám klid a mír, dumala. Ani on ne! A začala truchlit pro muže, kterého milovala - vždyť ona ho prakticky povede k vyplnění nemilosrdného osudu,

jemuž se ani jeden z nich nemohl vyhnout.
Třetího dne se objevil posel od Umlimo, dostavil se přímo z jeskyně až \flndunům, čekajícím v osadě.
JednaJose-vlastně o hezkou dívku, snad ještě dítě, s velice vážným výrazem ve tváři a starýma, vševědoucíma očima. Nacházela se zřejmě už v pubertě, poněvadž se pod temnými bradavkami v barvě přezrálých moruší začínala formovat prsa a hebké chmý-

ří se objevilo v klíně. Kolem krku měla talisman, který rozpoznala pouze Tanase. Šlo o jasné znamení: jednoho dne, až na ni přijde řada, převezme tato dívka posvátný plášť kněžky Umlimo a usadí se natrvalo v hrůzné kaverně pod skalním vrcholem.
Dívenka zcela instinktivně pohlédla na bývalou věštkyni, sedící stranou od celého shromáždění, v očích prosbu. Za pomoci prstů a tajných znaků všech vyvolených Tanase upřesnila, který z vojevůdců je Somabula, nejstarší Induna. Nejistota posla jen prokázala další symptom prudké degenerace matabelské společnosti. V čase králů by nikdo, dítě ani dospělý, vůbec nezapochyboval při určování zastánců nejvyšších postů nové hierarchie.
Když se Somabula vztyčil, aby následoval posla, jeho nevlastní bratři vyšli s ním. Po jedné straně Babiaan, po druhé Gandang.
"Bazo, ty taky!" poručil Somabula. I když Tulák byl mladší, někdy i o dost při porovnání s ostatními vojevůdci, nikdo neprotestoval proti jeho zařazení do téhle důležité mise.
Mladičká čarodějka vzala Tanase za ruku, jelikož k sobě patřily jako sestry ve službě temným silám. Obě pak skupinku odvedly po příkré stezce vzhůru. Ústí do nitra skály v šířce stovky kroků však neoplývalo velkou výškou. S bídou tudy prošel dospělý člověk. Kdysi dávno se tenhle vstup zesílil otesanými kamennými kvádry, zhotovenými ve stejném stylu jako stěny Velkého Zim-babwe. Kdosi je však naházel do hromad, takže vzniklé mezery spíš připomínaly díry po zubech v ústech starců.
Členové poselstva se náhle zarazili, čtyři válečníci se semkli těsněji, jako by jeden od druhého chtěl čerpat posilu. Muže, kteří vládli asagajem v mnoha krvavých bitvách a statečně vbíhali do střelby moderních zbraní, nyní zachvacoval děs, když měli vkročit do temného neznáma.
V tichu se náhle nad nimi ozval hlas, odrážející se od hladkého stropu lišejníkem porostlé žuly. "Nechtě Induny z královské krve rodu Kumalo vstoupit na posvátné místo!" Bojem zocelení vojevůdci vyděšeně vzhlédli, ale nikde nespatřili ani živou duši. Navíc nemohli sebrat dostatek kuráže, aby promluvili.
Tanase si uvědomila, že se dětská ručka lehce zachvěla, když se ozval ten perfektní břichomluvecký výkon. Vzhledem ke své minulosti dobře znala způsoby, jak se čarodějky učí umění měnit hlasy ve službě pomocníka napojeného na Umlimo. Dívka už

la npioh;
prošla npioha zkouškami - bývalé věštkyni až přeběhl mráz po zádech, když si uvědomila, co vše to dítě zkusilo, jakým děsivým utrpením prošlo a jakou mučivou agónii zažilo, aby vydrželo. Zalila ji vlna sympatie, a proto drobnou a chladnou dlaň stiskla, aby společně vstoupily polorozbořeným portálem.
Za nimi se téměř plížili čtyři proslavení bojovníci, zahalení rouškou strachu, úzkostlivě se dívali kolem sebe a klopýtali po nerovném povrchu. Potom se vstupní chodba zúžila a Tanase, téměř se škodolibostí, si uvědomila, jak milosrdná je přicházející temnota. Vždyť vážení Indunové by přece jasně viděli, z čeho jsou zbudované boční zdi - pak by je snad i odvaha zakalená mnohými bitvami opustila při pohledu na hrůzu katakomb.
V dávných dobách, jak tvrdila verbální tradice místního lidu, spojeného v kmenech Rozvi a Karanga, se už nedalo ani dohledat, o kterou generaci se jednalo před časem, kdy dorazil statečný Mzilikazi se svými Žulu. Ještě před ním se tudy prohnal jiný plenící nájezdník, snad mohlo jít o Manatassi, legendární doby-vatelskou královnu, která postupovala v čele nemilosrdných hord, drancujících a zabíjejících vše živé, co jim padlo pod ruku -neušetřily ani ženy, ani děti, dokonce ani domestikovanou zvěř.
Ohrožení domorodci se proto museli stáhnout do úkrytu právě v tomto údolí, ale vandalové pronikli i úzkými soutěskami, takže zoufalí obyvatelé zmizeli ve svém posledním útočišti, v této rozlehlé jeskyni. Však strop nad nimi byl stále silně potažený sazemi, poněvadž ničitelé ani nerozvažovali o možnosti obklíčit tohle místo. Prostě strhli ochranné zdi a zablokovali vstup hromadami dřeva, které potom zapálili. Celý kmen tak prakticky naráz vyhynul a kouř mumifikoval tělesné

pozůstatky. Zůstaly tu pouze vysušené mrtvoly, dlouhé roky tu ležely srovnané ve vysokých hromadách.
Skupina se sunula dál, kdesi před nimi matně zářilo namodralé světlo. Bazo náhle sykl a ukazoval na stěnu z lidských kostí vedle sebe. V místech, kde maso podobné pergamenu se odlouplo, se na ně šklebily bílé lebky a zpřeházené ruce koster jako by na ně mávaly v jakémsi morbidním pozdravu. Induny zaléval pot i přes chladjacu atmosféru kaverny. Navíc jim z tváří vyzařovala zbožná úcta i děs.
Tanase s průvodkyní následovaly klikatící se stezku zcela bezchybně, byla jim totiž důvěrně známou, a konečně se ocitly v hlu-

bokem přírodním amfiteátru. Nejspíš pouze jediný paprsek slunce pronikal skrz úzkou prasklinu v kopuli jeskyně. Na kamenné podlaze se nacházelo ohniště, odkud se vinula namodralá stužka kouře a pomalu směřovala k průrvě nahoře. Sešly po stupních ve skále na hladké, písčité dno amfiteátru. Teprve pak Bazova manželka gestem naznačila, aby se vojevůdci usadili. S neskrývanou úlevou se sesuli do písku a zírali do nedalekého ohně.
Tanase se tady rozloučila s mladičkou čarodějkou a uvelebila se poblíž mužů. Dívka přešla ke vzdálené stěně, vzala do dlaně jakési byliny z velké hliněné nádoby, hodila je do plamenů a okamžitě se objevil velký žlutý oblak nakyslého kouře, stoupajícího vzhůru. Když se ovzduší pročistilo, Indunové nevěřili vlastním očím.
Proti nim se rozvalovala groteskní bytost. Obézní stvoření sice patřilo k domorodému kmenu, ale vzbuzovalo odpor zrůdnou bělostí - šlo totiž o albinizmem stíženou ženu, jejíž stříbřitě bílá pokožka se zdála až leprózní. Mohutná pobledlá prsa připomínala obří kyvadla, bradavky růžové v odstínu vařeného raka. Úděsnou nahotu ještě zdůrazňoval chundelatý klín, kde chloupky zářily bělostí jako jinovatkou pokrytá stébla trávy. Nad ním se naskládaly volně visící galerie sádla. Čelo měla nízké, jakoby skosené dozadu - ústa široká a rty tenké, až připomínala ropuchu. Na širokém a placatém nose i bledých tvářích pokožka bez pigmentu vybuchovala v rudé vyrážce. Rosolovitými tlapami se opírala o břicho a stehna, na předloktí se daly zahlédnout velké hnědé skvrny. Sama klečela na podložce ze zebří kůže a nehnutě zrakem přejížděla členy poselstva.
"Vidím tě, ach, ty Vyvolená," pozdravil ji Somabula. I přes veškerou snahu se mu nepodařilo potlačit chvění v hlase.
Umlimo nezareagovala, takže starý vojevůdce opět přisedl na paty a utichl. Mezitím dívenka cosi kutila mezi nádobami, nyní popošla kupředu a klekla si před věštkyni - nabízela jí dýmku, jejíž náplň sama připravila.
Umlimo sevřela tenkými stříbřitými rty dlouhý náustek z rákosu, potom učednice zdvihla žhavý uhlík z ohně holou rukou a uložila ho do dýmky, na vrchol nazelenalé směsi. V té chvíli se obsah rozzářil a obézní čarodějka zhluboka zatáhla, aby si naplnila plíce. Voňavý kouř ji příjemně zašimral v nose a po chvíli mohli všichni v jeskyni ucítit těžký sladký odér insanghu.

Orákplum se vzbuzovalo mnoha různými cestami. Než Tanase přišla o svůj dar, dosedala na ni zjevení naprosto spontánně. Dostávala se však do křečovitých a nezvladatelných záchvatů, zatímco hlasy duchů se ztěžka prodíraly jejím hrdlem. Ovšem tahle groteskně obludná věštkyně používala jinou možnost -uváděla se do transu kouřením sušeného indického konopí. Tím tedy semena a květy rostliny cannabis sativa, rozdrcené v zelených listech a stočené do chomáčků sušených na slunci, se staly jejím klíčem do tajemného světa duchů.
V tichosti nasávala lahodný extrakt, provedla tucet krátkých inhalací, aniž by dovolila kouři odejít - držela dávku v sobě, až pobledlá tvář napuchla a růžové panenky v očích se rozšířily. Teprve potom vyfoukla dým s výbušnou razancí, aby pokračovala dál. Indunové ji sledovali zcela fascinovaní, takže zprvu ani nezaslechli slabý škrábavý zvuk. Až Bazo sebou trhl a zděšeně polkl - navíc stiskl otcovo předloktí. Gandang vylekaně zachrčel a chtěl se v prožívané hrůze postavit. Tanase ho však doslova přikovala k zemi několika slovy.
"Nehýbejte se! Je to velice nebezpečné...," šeptala naléhavě. Vojevůdce se tedy sesul zpět na paty a ztuhl v nehybné pozici.
Z temného koutu se vysoukal tvor o velikosti humra a pohyboval se přes písčité dno amfiteátru k místu, kde se rozvalovala věštkyně. Světlo ohně se odráželo od blýskavého krunýře, když se netvor sunul k Umlimo. Potom začal stoupat po jejím těle, v klíně se zarazil. Dlouhý článkovitý ocas zdvihal do výšky, snad s ním i pulzoval. Nohy podobné pavoučím se chvilku opíraly o pevné chloupky, poté znovu vyrazil dál, překonal kypící břich a zůstal viset z jednoho pohupujícího se prsu. Připomínal plod zla na tlusté větvi, pak se vydal opět vzhůru, až se dopracoval na rameno, odkud se už lehce přemístil ke konci čelisti těsně pod

uchem. Čarodějnice se vyrušit nenechala, pokračovala v bafání z dýmky, vdechovala narkotický kouř a růžové oči slepě zíraly na proslavené válečníky. Enormní příšera se jí vyšplhala až na temeno, potom se posunula bokem a zarazila se uprostřed čela, kde zůstala vis,et hlavou dolů. Dlouhý ocas škorpiona, delší než ukazováček, se_njrphnul a ostrý bodec na konci se varovně zablýskl.
Věštkyně začala nesrozumitelně drmolit a mrmlat, přitom sejí objevila pěna u úst. Potom pronesla cosi v neznámé řeči a štír na čele rozkmital svou nebezpečnou zbraň. Na žahavé ostruze se
74
náhle objevila průsvitná kapka jedu, v přítmí zářila, podobná drahokamu.
Zrůdná ženština opět promluvila, chrčivému a sykavému hlasu se však porozumět nedalo.
"Co říká?" chtěl vědět Bazo a otočil hlavu k manželce. "Jakou řečí to mluví?"
"Tohle je tajemný dorozumívací prostředek zasvěcenců," hlesla. "Vyzývá duchy, aby vstoupili do jejího těla a převzali nad ním vládu." Ruka Vyvolené se najednou pomalu zdvihla, v dlani sevřela škorpiona - jen smrtonosná zbraň se rozkmitala ještě rychleji. Pomalu si příšeru přenesla dolů a uložila na vlastní hruď. Štír udeřil, jedový výběžek se lehce zabořil do až obscénně narůžovělého masa. Výraz tváře kněžky se ani nepohnul, i když štír bodal znovu a znovu! Zanechával malé narudlé vpichy na hebké kůži ňadra.
"Vždyť zemře!" děsil se Bazo.
"Nestrachuj se!" sykla Tanase. "Není jako ostatní ženy, proto na ni jed nepůsobí - slouží jen k otevření nitra pro přicházející duchy..."
Poté uchopila odporného živočicha, opět ho sevřela v dlani a mrštila jím do plamenů. V ohni se začal svíjet, až z něho zůstal zuhelnatělý škvarek. Náhle z Umlimo vyšel nelidský skřek.
"Duchové vstoupili!" upozornila Tanase.
Ústa věštkyně se rozevřela dokořán, blýskavé stružky slin pomalu kanuly po bradě, zatímco tři či čtyři divoké hlasy usilovaly téměř simultánně o možnost využít její hrdlo. Snažili se pobít jeden druhého, chtěli se překřičet ve formě mužských, ženských či dokonce zvířecích pazvuků. Nakonec však jeden převážil a umlčel ostatní. Jednalo se o přednes dospělého člověka, používajícího jakýsi mytický jazyk, kde modulace i kadence patřily do zcela cizího světa. Tanase však pro ně velice tiše tlumočila.
"Když polední slunce ztmavne křídly a ze stromů na jaře opadá listí - potom, matabelští válečníci, začněte brousit svá ostří!"
Čtyři Indunové přikývli. Tohle proroctví už slyšeli předtím! Věštkyně se však častokrát opakovala a obsah sdělení vždy nesrozumitelně zahalovala. Stařešinové opět zůstávali zmatení nad přesným významem těchto slov, přestože tuto zprávu nesli Bazo s Tanase všem rozptýleným členům matabelského kmene během svého dlouhého putování od kraalu ke kraalu.
75
Mamijtí vizionářka nespokojeně zachrčela a rozmáchla se lokty, jako by zápasila s neviditelným rádcem. Bledě růžové oči sebou trhaly zcela nestejnoměrně, až chvílemi šilhala, zároveň skřípala zuby, jako když lovecký pes ohryzává kost. Malá asistentka potichu vstala ze svého místa mezi nádobami, naklonila se nad Umlimo a posypala jí tvář špetkou jasně rudého prášku. Záchvat věštkyně pominul, zatnuté zuby povolily a další hlas promluvil - hrdelně, rozplizle, snad ani nepatřil lidské bytosti. Stále však řeč pokračovala v podivné tónině, takže Tanase musela zbystřit, aby dokázala odchytit každou vyřčenou slabiku. Přitom v klidu tlumočila.
"Když dobytek leží s hlavami zkroucenými na bok a nedokáže vstát - potom matabelští válečníci se vzmužte, protože čas se přiblížil!"
Tentokrát se v orákulu objevil menší rozdíl od proroctví, které slyšeli tenkrát. Všichni v tichosti nad významem přemítali, zatímco čarodějnice padla dopředu přímo na tvář a roztekla se jako rosolovitá medúza. Nakonec veškeré pohyby gigantického těla ustaly, zdála se mrtvá.
Gandang chtěl opět vstát, ale Tanase včas varovně sykla. Vojevůdce se tedy zarazil, všichni vyčkávali. Jediným zvukem ve skalní kaverně se stal praskot ohně a šustění netopýřích křídel vysoko v kopuli.
Umlimo zasáhly další křeče. Páteř se jí stočila, až se hlava zdvihla - tentokrát se však ozval slaďoučký hlas malého dítěte v řeči ndebele, takže všichni bez rozdílu rozuměli.
"Když bezrohý dobytek bude sněden velkým křížem: Ať bouře začne!"
Hlava jí opět padla, asistentka hbitě Umlimo zahalila hebkou přikrývkou ze šakalích kůží.
"To je vše," upřesnila Tanase. "Nic dalšího se už nedozvíte!"
S povděkem a úlevou se čtyři vojevůdci zvedli, nahrbení se vraceli zpátky

zšeřelou stezkou vedoucí katakombami. Jakmile však spatřili záblesk denního světla, zrychlili krok, až se doslova vyřítili dofprosluněného údolí v tak nedůstojném spěchu, že se jeden druhému styděli podívat do očí.
Tu noc seděli v otevřeném přístřešku setenghi na dně údol|j Somabula ještě jednou zopakoval vyřčené věštby přede všem| Vojevůdci přikyvovali nad obsahem prvních dvou známýc|
proroctví zrovna tak, jako stokrát předtím. Přesto se ponořili do luštění rébusu se zcela bezvýchodným závěrem. Nakonec společně odsouhlasili: "Správný výklad se dozvíme, až nastane ten pravý čas - vždycky tomu tak bylo!"
Potom Somabula zopakoval třetí část orákula, dosud neznámou hádanku: "Když bezrohý dobytek bude sněden velkým křížem!"
Indunové rozvážně použili špetku šňupacího tabáku, pak nechali kolovat džbán s pivem. Neustále přitom záhadu probírali, hledali skryté narážky a teprve až dané téma proprali načisto, Somabula pohlédl za ně, kde seděla Tanase a držela dítě pod kožešinovým pláštíkem, aby ho ochránila před nočním chladem.
"Jaký tedy zní správný výklad, ženo?"
"Ani Umlimo pořádně neví, o co jde," vysvětlovala. "Ovšem když naši předkové poprvé zahlédli od jihu přicházející bílé muže na koních, z pouhé neznalosti věřili, že tato zvířata jsou bezrohý dobytek..."
"Koně?" dumal nahlas starý vojevůdce.
"Může tomu tak být," odsouhlasila Tanase. "I když jedno jediné slovo, které pronese Umlimo, může mít tolik významů, kolik je krokodýlů v řece Limpopo!"
"A co ten kříž, o jakém velkém kříži hovořila věštba?" ptal se Bazo.
"Kříž je znakem tříhlavého boha bílých mužů," upřesnil Gandang. "Moje hlavní žena Juba, malá Holubička, nosí tenhle symbol i na krku! Dali jí ho misionáři v Khami, když jí lili vodu na hlavu."
"Je vůbec možné, aby bůh bílých mužů jim sežral koně?" pochybovačně kroutil hlavou Babiaan. "Přece je jisté, že je jim ochráncem, a ne ničitelem!"
A diskuse pokračovala, stařešinové si vyměňovali zkušenosti a názory, zatímco strážní oheň pomalu vyhasínal a údolí začala zakrývat zářivá nádhera oblohy. Směrem k jihu, mezi ostatními nebeskými tělesy, se zviditelnila skupina čtyř velkých bílých hvězd, kterou Matabelci nazývali Synové královny Manatassi. Vždyť se o jejích hrůzných činech vyprávělo, obzvlášť o tom nejhorším: Už při zrození zaškrtila vlastníma rukama své potomky, aby žádný z nich nemohl ohrozit její trůn. Podle legendy se duše těchto maličkých
76
77
f ""
zdvihly jna nebesa, aby se tak staly věčným svědectvím krutosti! vlastní matky. Ani jeden z Indunů však nevěděl, že běloši poctili toto zářivé i souhvězdí titulem Jižní kříž.
¦ ¦ ¦
Ralph Ballantyne se zmýlil, když líčil Harrymu, že v čase jejich| návratu do tábora bude už Cecil Rhodes dávno na cestě do Bula-1 waya. Jakmile totiž projeli bránou v palisádě, do očí přímo udeřil proslavený kočár velkého magnáta. Stál pořád na stejném místě, kde ho viděli naposled - jen kolem něj přibyly další ošuntělé dopravní prostředky: od lehkého dvojsedadlového krytého kočáru přes obyčejný dvojkolový až po prosté jízdní kolo, kde zcela sjeté pneumatiky nahradily proužky z buvolí kůže.
"Pan Rhodes si snad tady rozbalil polní soudní dvůr!" vztekala se Cathy, jakmile se s manželem ocitla o samotě v koupelnovém stanu. "Tolik jsem se snažila tohle naše ležení dostat na civilizo-,; vanou úroveň a on mi to všechno sebral..."
"Jako to dělá se vším...," poznamenal filozoficky RaJph, zatímco si stahoval značně propocenou košili. Znechuceně ji hned odhodil do nejvzdálenějšího kouta. "Bože, vždyť jsem v ní spal všech pět nocí! Sluha přes praní ji bude muset holí utlouct k smrti, než se mu podaří dostat ji do necek."
"Ralphe, ty nastalou situaci nebereš ani trochu vážně!" rozčilovala se dál žena a dokonce s pocitem marnosti dupla nožkou. "Tohle je můj domov! Jediný, který mám - umíš si vůbec představit, jak mi bylo, když ten slavný Sámnejvyššívydal pro mě zákaz?"
"Máme ještě nějaké další mýdlo?" vznesl dotaz, když hopsal na jedné noze, aby se zbavil kalhot. "Jedna kostka rozhodně nestačí..."
"Teď začnu citovat: Jordán bude mít během doby našeho pobytu na starosti kuchyň, paní Ballantyneová, jelikož zná mé chutě! Co si o toqa myslíš?"
"BráchjLJL_až zatraceně dobrej kuchař," zamlaskal uznale domácí pán, zatímco se dychtivě hnal do vany. Blahem úplně zachrčel, když se nahé pozadí dotklo hladiny téměř vařící vody.
"Vždyť mi zakázal vstup do vlastní kuchyně..."

78
"Nastupuj!" sykl Ralph. Přestala lamentovat a nevěřícně na něj zírala.
"Cos to řekl?" chtěla upřesnit. Místo odpovědi však chytil Cathy za zápěstí a ječící ji strhl na sebe. Vřelé kapky a mydlinky udeřily do plátěných stěn. Když ji nakonec pustil, byla promočená až do pasu.
"Máš mokrý šaty," pokrytecky ukazoval prstem. "Už nic jiného nemáš na vybranou, než si je svléknout!"
Přisedla si nahá, zády k němu. Ve vaně z pozinkovaného plechu musela skrčit nohy až pod bradu, zacákané vlasy si stočila do drdolu. Pořád ale odhodlaně pokračovala ve výčtu stížností.
"Dokonce i Louise nemůže vystát aroganci toho chlapa ani jeho nabubřelé chování. Donutila tvého otce, aby ji vzal zpátky na King's Lynn, takže nyní jeho otravnou přítomnost musím snášet zcela osamocená!"
"Vždycky ses chovala nesmírně statečně, děvče," chválil manželku, zatímco namydlená žínka pečlivě hladila její hebká záda.
"A nyní se celý svět zbláznil a každý debil v Matabelelandu si umanul k nám přijet! A fakt se sem táhnou z každého koutu kvůli whisky zdarma!"
"Pan Rhodes je nesmírně štědrý muž," odsouhlasil manžel, přičemž ruka s hadříkem něžně přejela rameno a klouzala kupředu.
"Vždyť je to ale tvá whisky!" objasnila situaci Cathy a chytila ho za zápěstí dřív, než mohla žínka dorazit ke zřejmému cíli.
"Ten člověk má nervy jak špagáty!" poprvé ukázal mladý Ballantyne trochu rozjitřených emocí. "Budeme se ho muset zbavit co nejdřív - vždyť obchodníci v Bulawayu chtějí za jednu láhev deset liber..." Mezi řečí se mu podařilo posunout se s mydlením o kousek blíž ke svému cíli.
"Ralphe, to lechtá!" vrtěla se.
"Kdy konečně dorazí tvé sestry?" ignoroval protest.
"Vyslaly už běžce se zprávou, měly by se tu objevit před západem slunce. Ralphe, okamžitě mi dej tu žínku!!!"
"A zároveň zjistíme, jak bleskové reflexy má Harry Mellow..."
"Ralphe, šílíš? Jsme přece ve vaně!"
"Zabijeme dvě mouchy jednou ranou."
"Ralphe, tohle přece nemůžeš! To nejde - rozhodně ne ve vaně!!!"
79
íflnem
"Vytáhneme Jordána z tvé kuchyně, Američan se stane hlavním šéfem na Harkness Mine a Sámnejvyšší bude na cestě do Bulawaya hodinu potom, co tenhle výstavní pár dorazí.
"Ralphe, miláčku, nemluv už! Nemůžu se soustředit na dvě věci naráz...," mumlala roztouženě Cathy.
¦ ¦ ¦
Společnost u skládacího stolu v jídelně se nijak zvlášť nezměnila od té doby, co je tam Ralph naposledy viděl. Celá scéna připomínala výsek z voskového muzea Madame Tussaud. Cecil Rhodes měl dokonce na sobě i totéž oblečení a opět dominoval prostoru svým rozpínavým charizmatem.
Jedině skupinka protihráčů sedící v pozici prosebníků způsobila změnu v celkovém aranžmá. Šlo totiž o směsici všelijakých prospektorů, žadatelů o koncese a různorodých kšeftařů a spekulantů, které Rhodesova reputace a miliony přitahovaly jako kořist lva láká šakala či hyenu.
Módní záležitostí v Matabelelandu se stalo předvádění co nejextravagantnější pokrývky hlavy, takže se tu dalo zahlédnout téměř vše od skotské čapky s orlím perem zabodnutým za obrubu přes čapku z bobří kůže, zdobenou zelenou stuhou svatého Patrika až po okázale vyšívané mexické sombrero, jehož majitel se právě nacházel uprostřed květnatého proslovu. Sámnejvyšší ho však bryskně uťal. Nevyžíval se totiž vůbec v naslouchání, podstatně víc ho bavilo mluvení.
"Takže už máš Afriky plné zuby, rozumím dobře? Ale nemáš peníze na zpáteční cestu?" shrnul stručně.
"Přesně tak, pane Rhodesi, zajisté vše chápete, protože má zestárlá matka..."
"Jordáne, vystav tady pánovi stvrzenku, ať se může dopravit domů a vyúčtuj ji na mé osobní konto!" Jen mávl rukou, když muž horlivě děkoval a rychle vzhlédl, když vstoupil Ralph.
"Hany mi už řekl o vaší úspěšné výpravě. Už vyrýžoval vzorky z té vaší žflyjj_vypadá to na třicet uncí v tuně, což je třicetkrát výnosnější zdroj než to nejlepší ložisko na Witwatersrandu. Myslím, že bychom mohli otevřít šampaňské! Jordáne, nemáme ještě pár lahví Pommery, ročník "87?"
80

Alespoň nemusím oželet tyhle bublinky, když už jsem přišel o whisky, pomyslel si cynicky mladý Ballantyne, zatímco Sámnejvyššípozdvihl sklenici k přípitku.
"Na Harkness Minel" Připojil se k všeobecnému pochlebování ave chvíli, kdy dopil, otočil se na doktoraJamese.
"Jak to vypadá ohledně důlních práv?" chtěl vědět Ralph. "Harry mi naznačil, že přejímáte americký důlní zákoník."
"Máte proti tomu něco?" odsekl Jameson a nažloutlý knír se mu naježil.
"Copak nikdo neví, že vše promysleli právníci, aby si udrželi tučné příjmy snad donekonečna? Přitom nové zákony na Witwatersrandu jsou mnohem jednodušší a miliónkrát praktičtější. Bože, copak nestačí, že vaše Společnost nás olupuje o padesát procent našich zisků?" Když tohle vyslovil, okamžitě se mu rozbřesklo: americký systém v těchto podmínkách zaujme funkci kouřové clony, za níž si bude všeuměl Rhodes manévrovat podle
chutě.
"Jen si vzpomeň, mladíku," začal rozšafně Jameson a uhladil si knír, potom zbožně zamrkal, "jen si vzpomeň, komu tahle země patří! Stačí se zamyslet nad tím, kdo financoval náklady na okupaci Mašonalandu a kdo zaplatil veškeré výdaje války s Mata-belci..."
"Vládu tvoří obchodní firma!" znechuceně odfrkl Ralph. Cítil, jak v něm bublá vztek, a proto sevřel ruce v pěst. "Obchodní firma, která vlastní policejní složku, a dokonce i soud! Pokud budu mít jakékoliv neshody se Společností, kdo jiný rozhodne o mém případném právu než zase vlastní Ministerstvo spravedlnosti BSAC, nemám pravdu?"
"Existuje totiž precedens," rozhovořil se Rhodes vemlouvavým a smířlivým tónem, ačkoliv oči prozrazovaly opak. "Britská východoindická společnost..."
Ralphova odpověď práskla jako rána bičem: "Ovšem britská vláda musela přece jen stáhnout z Indie své piráty, jako byl Clive, Hastings a ostatní přisluhovači, kvůli rozsáhlé korupci a zotro-čování domorodců. Proto se rebelie indických vojáků sloužících v britském vojsku stala logickým vyústěním neschopného vládnutí..."
"Pane Ballantyne," ozval se fistulkou Sámnejvyšší, poněvadž se mu hlas dostával do těchto výšin, když na něj dosedlo nadšení
81
či vztek.iRozhodně bych vás prosil, abyste se podobných poznámek vzdal, neb jsou po stránce historické nepřesné a při odvolávání se na ně dokonce urážlivé!"
j "Samozřejmě že bez jakýchkoliv podmínek odvolávám!" i Tentokrát si Ralph v duchu spílal: vždyť obvykle si udržel chlad-1 nou hlavu a nenechal se jen tak snadno vyprovokovat. Rozhod-J ně nemohl mít žádný zisk z čelního střetu s Cecilem Johnemf Rhodesem. Ihned nasadil přátelský úsměv a pokračoval: "Jsem sil ale jistý, že nebudu potřebovat služeb soudního dvora Společ-| nosti..."
''» Sámnejvyšší zareagoval též úsměvem, ale v očích mu jiskřilo, 1 když pozdvihl sklenici. "Na hlubokou šachtu a ještě hlubší vztah!" pronesl a pouze jediná osoba ve stanu rozpoznala v tomto přípitku skrytou výzvu.
\ Jordán se nepokojně vrtěl na své židli. Oba tyto muže dobře | znal, miloval je z celého srdce. Bratr s ním přece prožil to osamě- J lé a bouřlivé dětství, stal se mu ochráncem i průvodcem v do- • bách zlých a zároveň i nadšeným kamarádem v dobrých. Při; pohledu na oba bratry by se člověk až podivil, jak mohou být tak < odlišní: blonďatý Jordán, štíhlý a elegantní, zatímco tmavovlasý \ Ralph svalnatý a mohutný. Mladší se choval uhlazeně a skromně, plný sebezáporů, zatímco starší byl tvrdý, statečný, nelítostný až krutý, přesně jak naznačovala matabelská přezdívka dravce. Naprosto instinktivně přenesl Jordán pohled na mohutnou postavu v čele stolu.
V tomhle případě veškeré další racionální úvahy končily, poněvadž zde se dostával za hranice lásky až k jakémusi náboženému zanícení. Vlastně ani nezaznamenal negativní fyzické změny, k nimž za posledních pár let došlo: zbytnění už tak rozměrného těla i modrofialové zabarvení kůže způsobené nedostatečným okysličením červených krvinek - cyanózu - mělo na svědomí nemocné srdce, barva narezavělých kučer zase ustoupila šedi na skráních. Stejně jako milující žena ignoruje nedostatky na vzhledu muže, kterého si vybrala, zrovna tak Jordán pronikal zrakem hlouběji a přehlížel veškeré známky utrpení i postupujíčTcEbroby v tak rychle plynoucím času. Lpěl totiž na ocelovém jádru muže, na jediném zdroji neuvěřitelné vnitřní síly a omračujícího dojmu při vystupování.
Jordán chtěl až nahlas vykřiknout, aby zarazil milovaného bratra, chtěl za ním vyběhnout a vlastním tělem zabránit v dalším nactiutrhání, aby se náhodou tenhle obr neobrátil proti němu a nestal se mu nepřítelem. Vždyť už viděl tolik mužů,

kteří se podobně magnátovi postavili a byli nemilosrdně rozdrceni.
Až se mu sevřel žaludek, když si uvědomil, ke které straně by se přiklonil, kdyby skutečně došlo k tvrdé konfrontaci a on by se musel rozhodnout. Patřil k Rhodesovým mužům, veškeré bratrské i rodinné vztahy zpřetrhal, poněvadž tak mu velela loajalita!
Zoufale hledal možnost, jak zrušit vzniklé napětí mezi těmito pro něj nejdůležitějšími osobami v životě. Řešení se jako zázrakem dostavilo samo: za ohradou se ozvaly nadšené výkřiky služebnictva, hysterický štěkot psů i skřípění kol kočáru. Vše doplňovaly vzrušené výkřiky snad i několika ženských hlasů! On jediný zahlédl zlomyslný až uličnický úšklebek ve tváři bratra, který právě vstával od stolu.
"Zdá se, že dorazili další hosté," pronesl Ralph ve chvíli, kdy se dvojčata vřítila dovnitř.
Victoria letěla první, což švagr předpokládal. Přihnala se na dlouhých svůdných nožkách, jejichž obrys se rýsoval pod rozevlátými bavlněnými suknicemi. Hnala se bosá, vůbec se nesnažila hrát si na dámu. Botky držela v ruce, druhou tiskla Jonathana kboku. Chlapec kvičel jako selátko prasete bradavičnatého, které právě přišlo o cecík.
"Vičky! Vičky, přivezla jsi mi něco?"
"Pusinku na tvář a pohlavek za ucho," rozesmála se mladičká teta a objala ho. Chechtala se z plných plic bez jakýchkoliv zábran, ústa měla možná trošku větší, ale nádherně tvarované sametové rty svítily jako růžové okvětní lístky. Zářivě bílé zuby kontrastovaly s růžovoučkým jazýčkem a zelenýma očima. Pleť se leskla podobná hedvábí v až anglické perfektnosti, kterou ani slunce, ani hojné dávky chininu proti malárii nemohly potlačit. Rozhodně dokázala zapůsobit na okolí, přestože jí husté vlasy v odstínu mědi rozevláté větrem, divoké jako mořské vlny, stékaly přes tváře i ramena.
Muži okolo stolu ztuhli, dokonce i Cecil Rhodes. Jediný Ralph vyrazil, chytil synka a volnou rukou dívku objal kolem krku. Hodně vyrostla, takže se mohla jednoduše postavit na špičky, aby dostala hubičku. Polibek sice nebyl nijak dlouhý, ale rty měla
82
83
iv/hki
hebké a vjhké, zároveň se o něj opírala ňadry, z nichž sálalo teplo' a dotkla se ho i stehny, což jím otřáslo. Proto velice rychle ukončil objetí, zatímco v jejích očích se objevil posměšek - jako by ho vyzývala k něčemu, čeho si ještě nebyla vědomá. Plně však už chápala, že je obdařena obdivuhodnou mocí nad opačným pohlavím, i když až k nejzazším hranicím nedošla.
Přenechala mu tedy synovce a vběhla do jídelny, kde se vrhla J k Jordánovi. Skočila bratranci do náruče.
"Ach, Jordáne, drahoušku, jak se nám po tobě stýskalo!" Donutila ho k rychlé taneční kreaci podél ohrady, až se jí hříva vlasů opět rozevlála, celou akci doprovázela jásavým zpěvem.
Ralph pohlédl na Sámnejvyššího. Ihned rozpoznal v jeho tváři nejenom šok, ale i nejistotu a rozpaky. Ušklíbl se tedy a pustil Jonathana. Ten se opět vyřítil k tetě, chytil se jí za sukni a vřískal, jako by ho na nože bral. Teprve potom se domácí pán otočil, aby pozdravil i druhou příchozí.
Elizabeth dorostla stejné výše jako sestra, ale vypadala tmavší. Vlasy připomínaly vyleštěný mahagon, projiskřený záblesky burgundské červeně - ladily s opálenou pletí barvy tygřího oka. Štíhlá jako tanečnice s úzkým pasem i rameny, na kterých se vyjímal dlouhý volavčí krk. Ňadra se zdála menší než u Vičky, ale elegantně zvednutá. Hlas zněl hebce a smích se téměř nelišil od hrdelního předení kočky, ovšem šibalství naznačovala grimasa i furiantské pohazování hlavy, potlačenou chuť do života prozrazovala zář medově zbarvených očí. Právě se vítala s Cathy, | ale teď už vyklouzla z objetí starší sestry, aby se pozdravila s Ral-phem.
"Můj nejmilejší švagr," zamumlala a pohlédla mu do očí. Tím mu připomněla, že má hlas mnohem sladší a sebeovládání na vyšší úrovni než její protějšek. I když právě ona byla vždy iniciá-torkou a hlavním plánovačem veškerých neplech, v nichž se dvojčata vyžívala. Ovšem její pravá krása se tím jenom zdůraznila, sice méně okázalá, ale hloubka charakteru kdesi v duši se zdála mnohem více vyváženější, což vzrušovalo ještě víc.
Políbila iialpha velice krátce, ale vlastně méně sestersky, než bylo předeilé-objetí. Hned se stáhla zpět, přivřela oči v předstírané nevinnosti, což se zdálo podstatně svůdnější než otevřená sexuální výzva. Mladý Ballantyne přerušil tenhle téměř elek-, tricky kontakt a pohlédl na Cathy, k níž vyslal komický signál

84
rezignace. Hlavně doufal, že manželka stále věří tomu, že se obou větroplachů straní kvůli jejich dětinskosti a rozvernosti.
Rozpálená Vičky lapala po dechu, když přece jenom propustila Jordána, opřela si ruce v bok a položila otázku: "Ralphe, představíš nás vaší společnosti?"
"Pane Rhodesi, chtěl bych vám představit svou švagrovou," vychutnával si nastalou situaci.
"Ach, slavný pan Rhodes," zajásala teatrálně zrzka, ale v očích se objevily zelené plaménky. "Jaká čest setkat se s pokořitelem matabelského národa! On totiž král Lobengula býval osobním přítelem naší rodiny..."
"Prosím, odpusťte mé sestře, pane Rhodesi," omlouvala ji Elizabeth, vystřihla vzorové pukrle a nasadila stydlivý výraz. "Rozhodně se nechtěla dopustit žádné urážky, ale naši rodiče se stali prvními misionáři mezi Matabelci - náš otec dokonce obětoval vlastní život při pokusu o pomoc prchajícímu panovníkovi, zatímco vaši vojáci ho dohnali až k smrti! Naše máma..."
"Vážená slečno, nemohu nevědět, kdo je vaší matkou!" ostře přerušil pokus o další neomalenou drzost.
"Ach, to jsem ráda," sladce komentovala Vičky. "To určitě oceníte dar, který vám naše máma posílá."
Sáhla do hluboké kapsy v dlouhé sukni a vytáhla tenkou knížku, vsazenou do kašírovaných desek namísto do měkké kůže -navíc kvalita žlutého papíru nijak výtisk nevylepšila. Dívka ji položila na skládací stůl před samotného magnáta. Jakmile zahlédl titul, jen zatnul zuby. Dokonce i Ralpha až zamrazilo. Počítal s tím, že dvojčata za každou cenu budou provokovat, ale nic takhle výbušného neočekával.
Název hlásal jasně: Dobrý voják Hackett z Matabelelandu, autor Robyn Ballantyneová. Matka dvojčat ji tedy vydala pod svým rodným jménem. Pravděpodobně neexistoval nikdo uvnitř této ohrady, kdo by knihu nepřečetl nebo alespoň neslyšel o jejím obsahu. Pokud by Vičky hodila na stůl živou mambu, nezůstali by konsternovaní víc než teď.
Význam díla se zdál tak nebezpečný, že tři vážení londýnští vydavatelé jej odmítli. Nakonec ji tedy Robyn St. Johnová poslala na světlo světa v soukromí, čímž se výtvor okamžitě stal senzací. Během šesti měsíců se prodalo na dvě stě tisíc kusů a velice
85
kladně opiem hovořily veškeré recenze téměř ve všech vlivných denících ať doma v Anglii, či dalekých koloniích.
Předmluva upozorňovala na následující text. Na další straně rozostřená fotografie ukazovala tucet bílých mužů v uniformách BSAC - stáli pod košatým týkovým stromem a dívali se na čtyři polonahé Matabelce, oběšené na nejvyšších větvích. Zachycený okamžik však žádný popisek nevysvětloval, tváře bělochů se ani nedaly rozeznat. A právě teď Cecil Rhodes natáhl ruku a otevřel knihu zrovna u té hrůzné ilustrace. "Tohle jsou čtyři matabelští vojevůdci, kteří utrpěli zranění v bitvě na řece Bembesi a potom dali raději přednost sebevraždě, než aby se nechali zajmout našimi silami," zavrčel. "Nejde tedy o žádná zvěrstva, jak lživě naznačuje tenhle odporný literární paskvil!"
S prásknutím pak knihu zavřel, načež Elizabeth opět sladce vzdychla: "Ach, pane Rhodesi, máma bude tak zklamaná, že se nechcete pokochat jejím malým příběhem..."
Příběh totiž popisoval fiktivní dobrodružství vojína Hacketta, příslušníka expedičního útvaru BSAC a jeho nadšené zaujetí při jatkách, kdy kosili Matabelce kulometnou palbou, pak následovala honba a střelba těch, co přežili, pálení kraalů, uloupení dobytka patřícího Lobengulovi i znásilnění mladých domorodých dívek. Posléze se vojín Hackett odtrhne od své švadrony a stráví noc zcela sám na vrcholu skalnatého kopje. Zabalenému do dek a přitulenému k ohništi se zjeví tajemný bílý cizinec, jenž vyjde z noci a přisedne ke zdroji tepla. Hackett poznamenává: Aha, vy jste se také musel zúčastnit všech bitev - však vidím! Potom se nahne kupředu a prohlíží si nohy neznámého návštěvníka. Bože můj! Obě! A přímo skrz - to jste musel hodně vytrpět!
Cizinec odpovídá: Tohle všechno se mi přihodilo už strašně dávno... Čtenář není ponechán na pochybách, s kým hrdina knihy rozpráví, obzvlášť když autorka popisuje dokonalé vystupování i vševidoucí modré oči dotyčného. Náhle však návštěvník, přechází do květnaté mluvy: Doruč zprávu Anglii! Zajdi k těm, vysoce postaveným osobám a vyžaduj naprosto jasnou odpovědi "Kde je ten,meč, který vám byl dán do rukou, abyste s ním mohli prosadit sjírajiedlnost a milosrdenství? Jak jste ho mohli svěřit do rukou dobrodruhů, kteří hledají zlato, žízní po bohatství a pro něž jsou duše a těla bližních toliko pěšáky na šachovnici - kteří transformovali svěřený meč cti do nástroje na hrabání v zemi

kvůli pokladům, jako když svině rypákem ryje pro skryté dobroty?"
Ralph se musel dokonce usmát, poněvadž se v duchu velice podivoval, že Sámnejvyššíjen tu hrůzu odstrčil, honem si otřel ruku o klopu pomačkaného saka.
"Ach, pane Rhodesi," mumlala Vičky dál s tvářičkou jako anděl a očima rozšířenýma. "Alespoň byste si měl přečíst věnování, které vám tam máma napsala!" Přitáhl tedy opět odsunuté bahno, opatrně pootevřel a z vakátu nahlas přečetl: "Pro Cecila Joh-na Rhodese, bez jehož usilovné námahy by se tato kniha nemohla nikdy zrodit." Sámnejvyšší vstal s těžkopádnou důstojností.
"Ralphe," začal tiše. "Vřelé díky za poskytnutou pohostinnost. Doktor Jim a já vyrazíme co nejdřív na cestu do Bulawaya, mám dojem. Strávili jsme tady až moc času..." Potom pohlédl na sekretáře. "Naše muly si tady pěkně odpočinuly, Jordáne. Nemá náhodou dnes v noci svítit měsíc naplno?"
"Přesně tak," přitakal věrný asistent a dodal, "zároveň se nevyskytnou žádné mraky, takže vše před námi bude jako na dlani." "Můžeme být tedy připravení k odjezdu již dnes večer?" Ve skutečnosti nešlo o otázku, ale jednalo se o příkaz, poněvadž ani nečekal na odpověď. Vyrazil rovnou ke svému stanu, malý doktor ho strnule následoval. Jakmile zmizeli z dosahu, dvojčata se nadšeně rozchichotala a bouřlivě se objímala. "Máma by na tebe byla nesmírně pyšná, Victorie Isabel!"
"Ale já ne!" zasyčel jim Jordán za zády. Prožitou hrůzou až zpo-pelavěl, teď se třásl vzteky. "Máte vskutku nezpůsobné manýry a chováte se jako hloupí malí frackové!"
"Ach, Jordáne," zaúpěla Vičky a chytila ho za ruku. "Nezlob se na nás, vždyť tě tolik obdivujeme..."
"Ach ano, obě tě přímo zbožňujeme," dodala Elizabeth a zmocnila se druhé ruky. On se jim však vytrhl.
"V těch vašich prázdných makovicích vůbec nechápete, jak nebezpečnou hru jste rozehrály, a to nejen pro sebe!" Potom se prudce otočil a vyrazil. Ještě se však zastavil před bratrem. "Ani ty to nechápeš, Ralphe!" Náhle přísný výraz roztál. Hned bratrovi položil ruku na rameno. "Prosím tě, buď opatrnější - alespoň kvůli mně, když už ne kvůli sobě!" Potom následoval svého pána. Mladý Ballantyne vytáhl zlaté hodinky z vnitřní kapsičky kabátce a ostentativně na ně pohlédl.
86
87
"Zdájse," oznamoval dvojčatům, "že šestnáct minut stačilo, abyste mi vyklidily ležení! Tohle je tedy nový rekord..." Vrátil hodinky zpátky a jednou rukou objal Cathy kolem ramen. "Takže jsi konečně dorazila, Katie, má lásko - tohle je opět tvůj domov bez přítomnosti jakýchkoliv nevděčných cizinců."
"Já bych to takhle nedefinoval," ozval se měkký kentucký pří- i, zvuk, když Harry Mellow vstal z polena, které použil coby sedač-1 ku. Zároveň sejmul klobouk z bujných kudrn. Dívky se na pouhý zlomek vteřiny zarazily, pohlédly jedna na druhou a v ten okamžik si zcela naráz upravily oblečení, nasadily truchlivý výraz a začaly se chovat jako dámy.
"Můžeš nám představit toho mladého gentlemana, bratrance \ Ralphe?" zeptala se Vičky tak strojenou angličtinou, až švagr ! zamrkal, aby se ujistil, že jde o tutéž nezbednici.
Když kočár tažený mulami mizel za vnější bránou, jeden z členů skupiny kolem Cecila Rhodese chyběl.
"Cos mu nakukal?" vyzvídala Cathy, zavěšená do manžela, , když společně sledovali slavnostní odjezd temných stínů na,; stříbřitým svitem měsíce zalité cestě.
"Cosi v tom smyslu, že potřebuju experta na den či dva, aby mi pomohl vyměřit postup při sledování žíly v Harkness Mine." Zapálil si poslední viržinko tohoto dne a potom se pomalu prošli kolem tábořiště. Šlo o jejich malý večerní rituál, kdy si mohli nerušené povídat o událostech prošlých i dalších naplánova- ¦''¦" ných - navíc se dotýkal jeden druhého, boky se o sebe třely. | Podobně blízký kontakt je velice brzo, zcela přirozeně, dovedl až na širokou matraci plátěné ložnice. "A je to pravda?"
"Tak částečně," přiznal. "Potřeboval bych totiž Američana na trochu delší dobu než pouhý den či dva! Možná by nám vyhovovalo deset či dvacet let..."
"Pokud se ti tohle podaří, staneš se jedním z mála mužů, kteří vymámili z pana Rhodese něco dobrého, což se mu určitě vůbec líbit nebude."
"Poslouchej!" zarazil ji Ralph.
Z vnitřnQiflLprostoru ohrady, tam kde mihotala oranžová záře plamenů, se ozývala melodie vydrnkávaná na bendžo, ovšem s tak úžasnou profesionalitou, až se tóny přelévaly a připomínaly volání exotického pěvce. Zdvihaly se do neuvěřitelného crescen-
88
da, pak zase klesly tak prudce, až nastalé ticho téměř burácelo ve vzduchu, než

noční chór cikád ve stromech, umlčených tímto nástrojem, se opět rozezněl. Doléhal k nim též potlesk jemných ruček, provázený nadšenými výkřiky dvojčat.
"Vlastní mnoho talentů ten tvůj Harry Mellow." "Ovšem ten největší z nich způsobuje, že dokáže zahlédnout zlato v plombovaném zubu na vzdálenost hracího pole pro pólo. Přesto nemám pochyb, že tvé vykutálené sestřičky dokážou povzbudit ostatní, aby ze sebe vydali vše."
"Měla bych je nahnat do postele," mumlala Cathy.
"Nebuď tou zlou starší sestrou," přimlouval se Ralph. Hudba se opět ozvala, tentokrát však expertův sytý baryton vedl, zatímco dívčí hlásky skutečně čistě zvládaly refrén.
"Nech ty chudinky na pokoji, vždyť doma si toho užijou habaděj!" uklidňoval ženu a odváděl ji pryč.
"Přece je to má povinnost," protestovala, ale už s menším odhodláním.
"Pokud v tomhle vidíš své pravé poslání," uchichtl se manžel, "potom ti musím sdělit, že tě čeká mnohem tvrdší povinnost..."
Ležel na zádech a ve světle lampičky sledoval, jak se choť připravuje ke spánku. Kolik času muselo uběhnout, než zapomněla na přísnou výchovu v ovzduší křesťanské misie, aby se nejen odvážila ho nechat se dívat, ale dnes už z toho měla i sama požitek. Trochu se před ním schválně natřásala, dokud se nadšeně nezašklebil a nenahnul se z lůžka, aby zamáčkl viržinko. Potom k ní napřáhl ruce.
"Pojď sem, Katie," nařizoval, ale ona se provokativně odtáhla.
"Víš ty vůbec, co já chci?"
"Asi ne, ale dobře vím, co chci já!"
"Přála bych si totiž domov.
"Vždyť ho máš."
"Ale s doškovou střechou, cihlovými zdmi a skutečnou zahradou."
"Zahradu přece máš, dokonce tu nejkrásnější na světě - navíc se rozkládá od řeky Limpopo až po Zambezi."
"Toužím po růžích a pelargoniích..." Přistoupila k němu, nadzdvihla přikrývku.
"Postavíš mi dům, Ralphe?"
"Samozřejmě."
"Kdy?"
89
"Až dpkončíme stavbu železnice."
Tiše povzdechla. Tentýž slib slyšela už v době, kdy tahal telegrafní dráty, to ještě nebyl Jonathan na světě. Věděla však dobře, že tohle mu nesmí připomínat. Místo dalších slov vklouzla k němu a jeho paže, když ji objaly, se alespoň na tuhle chvíli staryf jejím domovem.
¦ ¦ ¦
V jarním období černého světadílu na břehu jednoho z velkých j jezer ležícího v rozžhavených hlubinách Velké příkopové pro-] padliny, kde geologický zlom trhá africký kontinentální štít jako I úderem sekery, došlo k bizarnímu líhnutí.
|
Obrovské množství vajíček druhu schistocerca gregaria neboli i sarančete pustinného bylo nakladeno v příbřežním pásu do vol-; né půdy, aby posléze propustilo na denní světlo myriády neléta-jících larev. K tomuto úkazu došlo za neobyčejně příhodných klimatických i geografických podmínek. Nepředstavitelně početné ¦; roje množícího se hmyzu se totiž soustředily působením neob- í vyklých větrů v papyru, rostoucím na břehu vodní plochy, kde J gigantické množství potravy jen zvýšilo jejich plodnost. A když přišel čas kladení, další závan je v celém rozsahu přenesl na suchý terén s velice příhodnou kyselostí, který ochránil tu nesmírnou masu před plísňovou infekcí a zároveň střední vlhkost vzduchu z nedalekého jezera zajistila vajíčkům perfektně pružný obal, kterého se larvy bez problémů zbavily.
Za normálních okolností se ztráty pohybovaly okolo devětadevadesáti procent, ale tentokrát jim laskavá půda nabídla veškerý komfort. Země je nemohla ani užívit, poněvadž pokrývaly téměř sto třicet kilometrů čtverečních, navíc lezly jedna po druhé v několika vrstvách, až zakryly veškeré průrvy i nerovnosti, takže povrch pustiny se prakticky stal jediným živým organismem, monstrózním a úděsným. Neustálý pohyb a kontakt s ostatními pravděpodobně vyvolal zázračnou změnu, jejich barva se z jasně oranžové změnila v černočernou, na rozdíl od rodičovské šedi. Zvýšený metabolismus larvy probral, ty se staly hyperaktivní a silně nervózní. Začaly jim růst zadní nohy křídla se vyvinula velice rychle a vstoupily do poslední fáze životního cyklu, kdy se jim rozevřela ještě mokrá křídla. Jakmile zaschla, opět se dostavil neobvyklý závan větru. Tropická oblaka většinou usazená u hrany příkopové pro-padliny náhle zmizela a sluneční žár se opřel naplno o plazící se masu. Z hlubokého kaňonu se stala pec a celý

roj dorostlých kobylek se spontánně vznesl do vzduchu.
Konečného vývojového stadia prakticky dosáhly za letu. Teplotu těl už předtím rozžhavených od spečené půdy ještě zvýšila nenadálá svalová aktivita, což "rozproudilo krev" kobylek natolik, že se nemohly ani zastavit. Pluly oblohou k jihu v oblaku, který zastínil slunce, a rozprostíraly se od horizontu k horizontu.
V chladu večera se mamutí mrak spustil k zemi a dosedl na stromy v lese, které nemohly unést tu nesmírnou tíhu. Větve silné jako lidská ruka praskaly pod hustou zátěží hmyzu. Ráno, jakmile se přihlásilo horko dne, vyletěla sarančata vzhůru, aby opět zaclonila nebeskou báň, a nechala za sebou vegetaci zcela ožranou, připravenou o jemné jarní lístky. Prázdné a pokroucené větve připomínaly končetiny mrzáčků v té úděsně mrtvé krajině.
Snad nekonečný proud se hnal po obloze k jihu, až se hluboko pod nimi zableskla stříbřitá stužka veletoku. Řeka Zambezi se líně valila ve stínu letu kobylek.
¦ ¦ ¦
Bíle svítící zdi misijní stanice Khami bily v poledním žáru do očí, pronikavým jasem připomínaly sluncem vybělené kosti. Domek pro rodinu s krytými verandami po všech stranách a silnou střechou z temných došků stál trošku stranou od kostela. Budovy ostatního personálu se jako by společně krčily pod úpatím na linii zalesněných kopců, podobaly se kuřatům skrytým pod křídly kvočny, když se na obloze objeví jestřáb.
Od schůdků vpředu se táhla zahrádka až k úzkému potůčku. Nejblíž u obydlí se pyšně tyčily růže a bugenvilea, dál kvetly poinsettie a záhony floxů, formující jasné barevné pruhy, které vynikaly před okolním veldem, stále si udržujícím hnědý odstín, coby pozůstatek dlouhé suché zimy, která právě nedávno skončila.
Blíž k vodnímu zdroji se nacházela políčka kukuřice, ošetřovaná rekonvalescenty z misijní kliniky. Velice brzo se na vysokých zelených rostlinách objevila ještě nezralá zrna. Mezi řadami této obživu poskytující obilniny byla půda zakrytá temně zelenými
90
91
ř
listy nowch dýní. Odtud se čerpala strava pro stovky hladových úst, mezi něž nepatřila pouze rodina, služebnictvo a pacienti, ale též konvertité, kteří přicházeli z celého Matabelelandu k této drobné oáze naděje a spásy.
Na verandě u hlavního domu se usadil ručně zhotovený stůl z dřeva stromu mukwa. Teď se u něj rodina sešla k obědu. Z čerstvě připravené pochoutky, kdy slané kukuřičné chlebové těsto se zapeklo v listech, se ještě kouřilo, strávníci obdrželi k zapití maas, chladné husté kyselé mléko v kamenném džbánu. Podle názoru dvojčat se věhlas podávaného hodokvasu vůbec neshodoval s nabízeným skrovným chodem. Vičky se neposedně vrtěla a Elizabeth vzdychala jen do jisté míry slyšitelnosti, což bylo velice pečlivě prokalkulováno, jelikož se obě pohybovaly přímo na ostří nože. Stačila totiž pouhá kapka navíc, aby na sebe přivolaly matčinu tvrdou odvetu.
Doktorka Robyn St. Johnová, seniorka misijní stanice Khami, svědomitě poděkovala Nejvyššímu za Jeho dary, a pak už pokračovala v konverzačním tónu, aby vypíchla další důležité úkoly: brzo by trocha deště pomohla k opylení dosud nezralých klasů na poli, čímž by se zajistil dostatek předem již zmíněných darů. Robyn měla při modlitbě oči zavřené, tvář působila dojmem naprostého oddychu a klidu, pleť se zdála téměř stejně mladá jako u Vičky. Temné vlasy zářily stejným mahagonovým odstínem jako u Elizabeth, ale přece jen se objevil náznak stříbra na skráních, což prozrazovalo její skutečný věk.
"Otče náš," pokračovala, "ve Své moudrosti jsi dovolil, aby naše nejlepší kráva Buttercup přišla o mléko. Podrobujeme se Tvé vůli, která je pro nás nepochopitelná, ale mléka je na téhle malé misii třeba, aby se mohlo pokračovat v práci ke Tvé slávě...," odmlčela se, aby se vyřčená prosba dostala na patřičná ;.j místa.
JI
"Amen!" pronesla Juba od druhé strany stolu. f f
Od konverze ke křesťanství si začala zakrývat svá obří ňadra o velikosti černého melounu přiměřeně rozměrnou pánskou košilí zapjřrutou na všechny knoflíky až ke krku, v náhrdelníku z pštrosích skořápek a jasně zbarvených korálků zářil prostý zlatý křížek nájemném řetízku. Jinak se však stále oblékala stejně do tradičního kostýmu vysoce postavené matabelské matrony.
92
ú
Doktorka otevřela oči a usmála se na ni. Vždyť se staly přítelkyněmi před mnoha a mnoha lety, už tenkrát, kdy domorodou dívku zachránila ze zajetí na arabské

otrokářské lodici v Mosambic-kém průlivu, dlouho předtím, než se jí narodily děti. Tehdy byly obě mladé a svobodné. Ovšem těsně před svým zničením ozbrojenými silami BSAC král Lobengula vydal konečně povolení pro Jubu k přechodu ke křesťanství.
Holubička se samozřejmě od té doby velice změnila, obzvlášť když se stala hlavní manželkou Gandanga, jednoho z největších vojevůdců matabelského národa a též i panovníkova bratra. Celkem porodila dvanáct synů, z nichž právě nejstarším byl Bazo. Čtyři mladší zahynuli v palbě kulometů u řek Shangani a Bembe-si. Jakmile ta krátká, ale krutá válka skončila, Juba se vrátila na misii.
A nyní se usmívala na Robyn. Obličej svítil podobný úplňku, hebká černá pleť se pevně napínala na tukových vrstvách. Z temných očí vyzařovala inteligence, zuby zaujaly perfektností i neuvěřitelnou bělostí. Na obrovském klíně, uvnitř sepnutých rukou silných jako mužské stehno, držela jediného doktorčina syna. Hubeňoučký Robert ještě neoslavil ani dva roky a už se u něj dala rozeznat stejně robustní postava jako u otce, nezapřely ho ani zřítelnice s podivně zlatavými skvrnkami. Kůži měl sinavou z pravidelných dávek chininu. Jako mnoho podobných dětí, narozených matce na hranici menopauzy, se i kolem něj vznášela staromódní vážnost. Coby malý starý trpaslík, jenž už prožil stovku let, sledoval matčinu tvář, jako by chápal každé vyřčené slovo.
Robyn opět oči zavřela a dvojčata, těšící se na blízký finální amen, na sebe rezignovaně pohlédla.
"Otče náš, určitě víš o velkém experimentu, který se tvůj pokorný sluha chystá provést ještě před večerem. Zároveň jsme si jistí Tvým pochopením i ochranou během nebezpečných dní, ležících před námi..."
Juba chápala jen zčásti význam anglických slov a už vůbec nemohla sledovat podobně složité větné kombinace - přesto se jí úsměv z tváře vytratil. Dokonce i obě děvčata vzhlédla, velice posmutnělá z nekonečné modlitby a zároveň popletená z podivného tónu matčina hlasu.
93
"Victprie, Elizabeth, už můžete," pobídla je doktorka, takže opravdu začaly povinně žvýkat.
"Ani ses nezmínila, co se bude dneska dít," postěžovala Vičky.
"Ta mladá dívka ze Zamova kraalu je perfektním objekter zimnice u ní vypukla před hodinou a já předpokládám, že horečl ka dosáhne vrcholu před západem slunce." j
"Mami, prosím," vyskočila mladší ze židle a klekla si vedle ní.j Oběma rukama ji objala kolem pasu, ve tváři napjatý výraz. "Prosím tě, nedělej to!"
"Chováš se jako hloupá holčička, Elizabeth," pronesla Robyn tvrdě. "Vrať se na své místo a pusť se do jídla!"
"Lizzie má pravdu," vydechla Vičky se slzami v zelenavých očích. "My nechceme, abys to dělala - je to přece nebezpečné, přímo děsivé!"
Přísná tvář doktorky trošku zněžněla, když štíhlou, ale pevnou snědou rukou pohladila dceru po vlasech. "Někdy se musíme' pustit i do úkolů, z nichž máme strach. Bůh nás však zkouší, zdaj jsme dostatečně silní a věrní..." Odsunula jí z čela temnou kuče- í ru. "Tvůj děd eček, Fuller Ballantyne..."
i
"Dědu Afrika poznamenala," vmísila se do hovoru Vičky.j "Proto chudák zešílel..." j
Robyn zavrtěla hlavou. "Fuller Ballantyne mezi pohany prožil] čas daný mu naším Pánem jako Jeho nejvěrnější služebník, neexistovaly žádné hranice ve vizi a odvaze mého otce. To jen nevzdělaní a zlí lidé nazývají zapálené misionáře šílenými! Tátovi nevěřili, zmítaly jimi pochybnosti, což nyní prožívám i já. Ale zrovna jako on, taki já pravdu prokážu!"
Doktorka totiž loni ze své profesionální pozice nejvyšší lékařské kapacity Khami poslala dokument Britské lékařské asociaci BMA, v němž shrnula závěry dvacetiletého studia tropické mala-rické horečky.
Na počátku svého díla se samozřejmě zmínila o významu výzkumů, které provedl francouzský lékař a bakteriolog Charles Louis Alpjionse Laveran, když jako první pod mikroskopem izoloval parazjla-působícího malárii. Ovšem Robyn šla dál a snažila se prokázat, že pravidelné střídání horečky a zimnice, charakterizující tuto chorobu, má souvislost se segmentací těchto cizo-pasníků v krevním oběhu pacienta.
Vznešení členové British MedicalAssociationvšak dobře znali pověst misijní lékařky jako obzvlášť problematické osoby nejen pro konzervativní medicínu, ale i politického radikála. Nikdy jí totiž nezapomněli podlý trik, kdy se v převleku za muže dostala na studia, čímž zároveň znesvětila obor výlučně vyhrazený pánům, jelikož dosáhla lékařské kvalifikace pod falešnými barvami. Dotyční s bolestí vzpomínali na skandální běsnění, jehož byla příčinou, když správní rada

londýnské Nemocnice svatého Matouše, kde sbírala zkušenosti, se vcelku logicky pokusila odebrat jí dosažený doktorský titul. S kyselým výrazem sledovali, když vydala celou sérii vysoce úspěšných knih, která vyvrcholila ve smutně proslulém díle Dobrý vojákHackettzMatabelelandu-tady přece šlo o prudký útok na BSAC, do níž právě BMA hodně investovala.
Přirozeně ctihodní členové této důstojné společnosti nepodléhali tak pozemským emocím, jako jsou závist či zloba, takže žádný z nich by se nepošpinil záští kvůli skvělým tantiémám z vydané literární tvorby. Když však k nim dorazily její naprosto nesmyslné teorie ohledně tropických chorob, nevěřili vlastním očím. Ovšem názory misijní lékařky se ukázaly správné a poté, co se vznešení vědci dostali pod nátlak šéfredaktora novin Standard Olivera Wickse, dobrého přítele Robyn Ballantyneové, museli velkomyslně stáhnout svá bývalá popření. Přesto, pokud by se doktorka St. Johnová, dříve Codringtonová, rozená Ballan-tyneová, dokázala nakonec úspěšně vyzdvihnout a oběsit se na vlastním nadšení a předpokladech, tak členové BMA by rozhodně nepatřili k převážné většině mezi truchlícími pozůstalými.
Proto prostudovali první část nejnovějšího dokumentu z misií ohledně malarické horečky pouze s mírně zvětšenou pozorností. Teorie o souvislosti segmentace parazita a změnou teplot u pacienta by mohla jen dodat lesk její reputaci. Ovšem s rostoucím nadšením se dostali k druhé části písemné zprávy, když si uvědomili, že opět vsadila samu sebe i vlastní pověst do velkého ohrožení. Od doby, kdy se Hippokrates prvně zmínil o téhle nemoci v pátém století před Kristem, se bral jako nezvratitelný fakt, že nialárie, jak už název nemoci napovídá, se přenáší nezdravými výpary močálů během jedovatých nocí. Robyn St. Johnová však tyto výroky považovala za falešnou představu a navíc tvrdila, že k nákaze dochází přímým kontaktem s krví postiženého.
94
95
r
jper
A neuvěřitelně drze oznamovala dál, že přenašečem je komár, jehož přítomnost se obvykle spojuje s močály a bažinami, kde se choroba většinou šíří. Jako důkaz poskytla výsledek vlastního objevu, kdy pod čočkami mikroskopu nalezla cizopasníka způsobujícího malárii v obsahu žaludku již řečeného hmyzu.
Při takhle nabídnuté možnosti nebyli schopni veleváženi pánové v BMA odolat pokušení a začít obrovskou orgii. Doktorka St. Johnová by si neměla dovolit, aby se její náklonnost k neopodstatněné fantazii vetřela k práci na svatém území lékařského výzkumu, psal jeden z jejích více blahosklonných kritiků. Neexistuje ani ten nejvzdálenější náznak, že by jakákoliv nemoc mohla být přenášena krví, a ještě navíc za pomoci létavého hmyzu. Při tak hrůzném pochybení není už daleko k vyjádření víry v upíry a vlkodlaky.
"Na vašeho dědečka taky naházeli všechno," upozorňovala Robyn s bradou bojovně vystrčenou, když mluvila ke své rodině. V téhle náladě její síla i rozhodnost vyzařovala z celého postoje. "Když se posmívali jeho přesvědčení, že žlutá zimnice je infekční neboli nakažlivou chorobou, žádali po něm důkaz!"
Dvojčata slyšela tenhle příběh z rodinné historie snad tucet-krát předtím, takže zbledla už při pouhém pomyšlení na následující slova.
"Můj táta tenkrát zašel do nemocnice, kde se všichni ti vyhlášení chirurgové soustředili, odchytil si do křišťálové sklenice zvratky jednoho z pacientů, který na tuto nemoc umíral, a s bohatýrským gestem přípitku všem shromážděným kolegům ji pozdvihl a suverénně před nimi vypil!"
Vičky si prudce zakryla ústa, zatímco Elizabeth tiše polkla a ve tváři nevolností téměř zešedla.
"Váš děda byl statečný člověk, a já jsem jeho dcera!" zakončila Robyn prostě. "A teď už se konečně dejte do jídla. Odpoledne očekávám přítomnost vás obou - budete mi totiž asistovat!"
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Za kostelem poutalo pozornost nové oddělení, které Robyn vybudovala poté, co první manžel našel smrt v matabelské válce. Šlo o stavbu ve stylu skladiště, kde zdi dosahovaly pouze do výše pasu a došková střecha byla usazená na sloupech z kmenů stro-
96
mu mopani. Za horkých dnů mohla bríza profukovat strukturou bez omezení, ale když nastaly deště nebo se ochladilo, z trávy utkané husté rohože se mohly spustit, čímž se budova uzavřela.
Spací podložky zakrývaly podlahu z udusané hlíny vyrovnané v řadách. Žádné překážky se nekladly při ubytování kompletních rodin, kdy zdraví partneři i děti se utábořili přímo u nemocných a trpících. Robyn totiž zjistila, že je lepší,

když oddělení se přemění v bzučící úl domorodého společenství, než držet choré pacienty separované a rezignovaně čekající na smrt. Celkové aranžmá i strava se ukázaly tak perfektní, že bylo velice složité donutit pacienty, aby po uzdravení opustili misii. Doktorka tady musela sáhnout k nejtvrdšímu opatření: všem rekonvalescen-tům i členům příslušných rodin nařídila práci na poli či při stavbě další budovy! Tím se dramaticky snížila populace žijící na klinice, takže se situace dala zvládnout.
Laboratoř se nacházela mezi kostelem a nemocničním oddělením. Jednalo se o malý rondavel, domek kruhového půdorysu s doškovou střechou a jedním oknem. Poličky i pracovní stůl se musely vnitřnímu zaoblení též přizpůsobit, čestné místo zaujímal nový mikroskop, který zakoupila za zisk z Dobrého vojáka. Vedle měla rozevřený deník, tlustou knihu vázanou v kůži, kam nyní zapisovala výsledky šetření.
Pacient: Běloška, nyní v dobrém zdravotním stavu..., úhledně psala pevnou rukou. Podrážděně však vzhlédla s perem namířeným k Holubičce s truchlivým výrazem i tragickým tónem v hlasu.
"Přísahala jsi zcela jasně velkému králi Lobengulovi, že se budeš starat o jeho lid, až on odejde! Jak můžeš splnit tenhle úkol, pokud umřeš, NomuscR" skučela Juba v řeči ndebele, přičemž doktorku označovala přezdívkou Nomusa - Dcera milosrdenství.
"Já přece neumřu!" odsekla Robyn. "A pro spásu nás všech odhoď nepatřičný smutek!"
"Nikdy není moudré provokovat duchy temnot, Nomuso."
"Mami, Juba má pravdu," podporovala černošku Vičky. "Schválně jsi přestala užívat chinin, už šest týdnů sis nevzala ani jedinou tabletku! Navíc tvé vlastní výzkumy zřetelně ukázaly, že nebezpečí těžké formy malárie, charakterizované černou močí, se tím podstatně zvýšilo..."
97
fuž stačilo!" vztekala se Robyn a udeřila dlaní do stolu, nemusím poslouchat!"
"Tak dobře," odsouhlasila Elizabeth. "Nebudeme se už pokoušet tě zastavit, ale pokud onemocníš nebezpečnou chorobou, měli bychom potom vyrazit do Bulawaya, abychom přivedli generála St. Johna."
Výzkumnice mrskla perem na otevřenou stránku, až se inkoust rozlil a rozzlobeně vyskočila.
"Děvčata, něco takového nesmíte udělat - slyšíte? K tomu chlapovi nesmíte!"
"Mami, vždyť je to tvůj manžel," upozorňovala chytře Vičky.
"A tatínek našeho bratra Bobyho," bleskově dodala Elizabeth.
"A miluje tě," vyhrkla zrzka ještě dřív, než ji mohla matka zarazit.
Pobledlá Robyn se třásla potlačovaným vztekem, takže chvíli nemohla ani promluvit. Tmavovláska využila matčiny slabé chvilky a přerušila náhlé ticho:
"Vždyť je tak silný..."
"Elizabeth!" Doktorka konečně našla hlas, který zařinčel jako šavle vytahovaná z pochvy. "Víte dobře, že jsem zakázala jakoukoliv diskusi o tom člověku!" Sedla si zpátky za stůl, vzala opět pero do ruky a začala psát. Škrábání hrotu po papíře se stalo na dlouhou dobu jediným zvukem v laboratoři. Když opět promluvila, hlas už zněl jako obvykle. "Až budu nezpůsobilá k provádění záznamů, Elizabeth se ujme psaní do deníku - má totiž lepší rukopis. Chci zanášet důležité údaje každou hodinu."
"Ano, mami."
"Vičky, ty se ujmeš léčby, ale ne dřív, než se rozpozná přesný cyklus, aby nedošlo ke zkreslení výzkumu. Připravila jsem celou stránku instrukcí, podle nichž budeš postupovat, pokud mě opustí smysly..."
"Ano, mami."
"Nomuso, a co já?" tiše se ozvala Juba. "Co musím udělat já?"
Tvrdý pohled badatelky zněžněl, chytila domorodou ženu za ruku.
"Jubo, ^musíš pochopit, že se nesnažím ucouvnout od dané přísahyTábych se starala o tvůj lid. Snažím se jen dokončit celkový výzkum, snažím se pochopit postup choroby, která likviduje nejenom kmen Matabelců, ale i všech obyvatel Afriky snad od
98
jejího samého počátku. Věř mi, má milá, že jde o velký skok k osvobození tvého i mého lidu od tak hrůzné pohromy." "Nomuso, přála bych si jen, aby existoval jiný způsob..." "Bohužel není," vrtěla Robyn hlavou. "Ptala ses, čím můžeš pomoct? Zůstaneš tedy se mnou, abys mi dodala útěchu?"
"Však dobře víš, že zůstanu," špitla Holubička a přivinula přítelkyni na mohutná prsa. Robyn připomínala spíš vyhublé děvčátko v tom mamutím objetí - vzlyky Matabelky však otřásaly s oběma ženami stejně.

Domorodá dívka ležela na spací rohoži pod nízkou zídkou kliniky. Dosáhla už věku vhodného ke svatbě, což se dalo odhadnout pouhým pohledem. Naříkala totiž v chorobném deliriu, trhala sebou na kožešině a nahé tělo prozradilo dospělost, což signalizovaly široké plodné boky a tuhé bradavky. Horečka ji ale spalovala, takže pokožka připomínala spíš pergamen, rty měla šedé a popraskané, oči jiskřily nepřirozeným jasem vysoké horečky, která ji ničila.
Robyn jí sáhla do podpaží a vydechla: "Žhne jako pec, chuděra se dostala opět na vrchol..." Odtáhla paži a přikryla ji silnou, hebkou kožešinou. "Myslím, že přišel náš okamžik. Jubo, drž ji za ramena, Vičky, chytni pacientku za zápěstí a ty, Elizabeth, přines misku!"
Dcera poslechla a vydolovala ze zábalu útlou černou ruku, pak ji uchopila za loket. Lékařka řemínkem od biče zaškrtila předloktí, až žíly na zápěstí naběhly v barvě černofialové, tvrdé jako nezralé hrozny.
..Dělej, dítě!" sykla matka na druhého potomka, držícího smaltovanou nádobku. Tmavovláska roztřesenými prsty stáhla látku, chránící obsah.
Robyn vzala do ruky injekční stříkačku, jejíž mosazný válec se blyštil na světle, po celé délce se v něm nacházel úzký skleněný průhled. Pak od ní oddělila jehlu a zabodla ji do zápěstí. Žílu našla okamžitě, protože vytryskla temně červená krev. Rudá fontána dopadla na udusanou podlahu. Teprve potom přiložila injekční stříkačku a pomalu táhla za píst. Zaujatě sledovala, jak horká krev vtéká dovnitř.
99
"Odeberu dva kubické centimetry," mumlala, zatímco hladina životodárné tekutiny pomalu stoupala. Teprve pak vytrhla jehlu z vpichu a ránu stiskla palcem. Injekční stříkačku položila zpátky do misky, potom povolila zaškrcení.
"Jubo, teď jí dej chinin a zůstaň při ní, dokud se nezačne potit!" Poté vstala, suknice zašustily a dívky měly co dělat, aby matce stačily, když přecházela laboratoří.
Jakmile dorazila do své kanceláře, honem zabouchla dveře. "Musíme postupovat rychle," upozornila, zatímco si rozepínala rukáv a rolovala ho nahoru. "Nesmíme dovolit, aby jakýkoliv organismus v krvi zdegeneroval." Okamžitě napřáhla paži k dceři, která provedla zaškrcení. "Nezapomeň zapsat čas!" nařídila.
"Šest hodin, sedmnáct minut," upřesnila Elizabeth, stojící vedle s miskou. S hrůzou zírala na matčiny promodralé žíly, rýsující se pod bledou pokožkou.
"Ke vpichu bude použita véna bazilica," pronesla klidným tónem vědecké pracovnice a vzala novou jehlu z krabičky na stole.
Robyn se při bodnutí kousla do rtu, ale pokračovala dál, dokud se neobjevila krev. Spokojeně mlaskla a natáhla se po plné injekční stříkačce.
"Ach, mami!" zaúpěla Vičky, nemohla se už déle ovládat.
"Victorie, uklidni se!"
Lékařka opět spojila obě části a bez jakékoliv dramatické pauzy či pompézních slov vytlačila ještě horkou krev horečkou stižené matabelské dívky do vlastní žíly.
Pak jehlu vytáhla. Rukáv si shrnula, jako by se nic nestalo.
"Máme vše pod kontrolou," konstatovala prostě. "Pokud jsem v pořádku - což jsem - můžeme očekávat první záchvat za osmačtyřicet hodin."
¦ ¦ ¦
Biliárový stůl příslušných rozměrů se stal jediným exemplářem tohoto drujiu v africkém vnitrozemí v oblasti na sever od Kim-berley Člub a na jih od Shephearďs Hotel v Káhiře. Rozložený přežil transport přes téměř pět set kilometrů bečuánské divočiny, od konce postupující železnice. Ralph Ballantyne za něj
100

požadoval dopravné ve výši sto dvanáct liber. Přesto vlastník hotelu Grand si nahradil veškeré výdaje alespoň tucetkrát od chvíle, kdy se usadil masivní břidlicový vrch na nohy z týkového dřeva uprostřed salonku s barem.
Tahle kulturní vymoženost se stala zdrojem pýchy každého občana nového města Bulawayo. Skoro se zdálo, že symbolizuje přechod od barbarství k civilizaci, poněvadž poddaní Jejího Veličenstva královny Viktorie měli šanci bušit do slonovinových koulí přes zelené sukno na tom samém místě, kde před pár lety pohanský černý despota vykonával své nekalé ceremonie: usvědčování viníků čicháními jiné hrůzné exekuce.
Davy diváků se tísnily podél stěn, někteří dokonce stáli na dlouhém barovém pultu, aby získali lepší přehled o pokračující hře. Převážně všichni patřili k té lepší vrstvě šťastlivců, kteří získali výsady a kutací dílce na zlatonosné půdě včasným příjezdem do této země v dobyvatelské koloně doktora Jima. Každý z nich vlastnil nejméně dvanáct set hektarů sladkých pastvin, zároveň jejich podíl na královských stádech vládce Lobenguly, který jim náležel coby válečná náhrada,

se na nich bezstarostně popásal. Mnozí z nich už zarazili kolíky svých claimů do bohaté žíly vyhřezlé na povrchu, kde se v bílém matabelském slunci třpytily viditelné kousíčky zlata.
Samozřejmě ne každý odžilek patřil k těm výnosným, ovšem Ed Pearson si ohraničil starobylý důl mezi řekami Hwe Hwe a Tshibgiwe, kde při rýžování ve vzorcích odhalil výnosnost kolem pěti uncí na tunu. Své naleziště nazval Globe and Phoenix a Hany Mellow, přesně podle instrukcí Cecila Rhodese, prozkoumal celou žílu, čímž odhadl zásoby rudy na dva miliony tun. Tím tedy vznikl nejbohatší zlatý důl v provozu - výjimku tvořil pravděpodobně pouze Ralph Ballantyne se svým Harkness Mine, o něco dál na jih, s odhadem pěti milionů tun s neuvěřitelnými dvaceti uncemi na tunu.
Skutečně tu leželo bohatě červeného zlata a jen sám Bůh ví, jaké ostatní poklady jsou pohřbeny v zemských hlubinách. Tento fakt udržoval silně optimistickou atmosféru, přecházející až v nespoutané veselí. Zlatokopecký boom zachvátil celé Bulawayo, takže fandící diváci povzbuzovali oba hráče u biliáru extravagantními sázkami, bouřlivými výkřiky a divokým popichováním.
101
Generál Mungo St. John pečlivě nakřídoval špičku tága, poto namodralý prášek setřel z prstů hedvábným kapesníčkem. Ten^i hle vysoký muž se širokými rameny a stále štíhlým pasem sel pohyboval kolem zeleného stolu, přičemž napadal na nohu. Šlo! totiž o staré zranění, o jehož původu by se žádný muž v jeho přítomnosti netroufl ani zmínit.
Při hře se procházel bez kabátce, zlaté přezky držely rukávy bělostné lněné košile nad lokty, vestu měl vyšitou stříbrnou a zlatou nití. Na někom v nižším postavení by tak teatrální oblek působil s přemrštěnou okázalostí, ale Mungo St. John ho bral jako císařský hermelín a purpur.
Právě se zarazil u rohu stolu a pozorně si prohlížel položení slonovinových koulí. Jeho jediné oko se blýskalo - připomínalo pohled orla. Druhé měl zakryté černou páskou, čímž kolem sebe šířil ovzduší vznešeného piráta, když se usmíval na svého soupeře.
"Hlásím karambol a červenou ven," pronesl generál chladně. Okamžitě se ozvala bouře rozličných připomínek, kde několik nedočkavců nabízelo v poměru pět ku jedné své peníze proti tomuto ohlášení. Harry Mellow se téměř chlapecky culil a pokyvoval hlavou, když neochotně přiznával troufalou nadu-tost.
Provozovali totiž hru známou pod označením Zambezský trojitý buzar, což se tak dalece lišilo od běžného zápolení jako malý průhledný gekon přichycený na trámu u stropu od mamutího sedmimetrového krokodýla v tůních afrického veletoku. Šlo o místní variaci kulečníkové hry, při které se kombinovaly nejobtížnější části anglického a francouzského biliáru propojené s americkou hrou snooker. Hráč potřeboval totiž donutit kouli, aby se třikrát odrazila od mantinelu, než se dotkla další, navíc při těchto monstrózních podmínkách musel zúčastněný nahlásit, jakým způsobem bude skórovat. Tím se předcházelo možným šťastným náhodám. Pokud se mu po buzaru další postup vymkl z rukou, a přesto dosáhl výborného výsledku, byl pokutován odečtertím získaných bodů. Šlo skutečně o napínavý a dost drsný soubojTKaždý uhraný bod měl cenu pěti liber a přirozeně hráči i diváci se mohli účastnit sázek pro či proti ohlášené variantě. S hráči kalibru obou Američanů se částka vyšplhala na tisíc i více
102
liber při každém úderu, takže není divu, že většina z osazenstva od vyřvávání až ochraptěla.
Mungo St. John posunul viržinko mezi zuby a z prstů levé ruky vybudoval trojnožku. Vyblýskané tágo z javorového dřeva opřel do rýhy mezi palcem a ukazováčkem. Poslední sázky ustaly, atmosféra se zklidnila. Ticho dosedlo na všechny přítomné, prostorem se vznášel pouze namodralý kouř, zatímco zpocené tváře hostů vyjadřovaly napětí. Generál se připravil na vystřelení své bílé, na druhé straně důlní inženýr napjatě zadržel dech. Pokud totiž Mungo úspěšně provede karambol, získá dva body, další tři, pokud se mu podaří vyhodit červenou! Tohle však nečinilo kompletní sázku. Harry si totiž vyčlenil padesát liber proti uvedenému skóre, takže případná ztráta či výhra by převýšila stovku.
Generál, bývalý námořní důstojník a kapitán, nasadil truchlivý výraz a připomínal profesora filozofie, luštícího záhady vesmíru. Pak uskutečnil bleskový cvičný výpad, který zarazil v okamžiku, kdy se špice tága téměř dotkla slonoviny. Potom úmyslně pomalu stáhl vyleštěný nástroj zpět. Ve chvíli, kdy naznačoval výpad, se ozval hlas jakési mladé ženy ze skrumáže zaujatých mužů.
"Generále St. Johne, musíte neprodleně vyrazit!" Na rozlehlém území severně od řeky Shashi a jižně od Zambe-zi se nacházela pouhá stovka bílých představitelek opačného pohlaví, z nichž okolo devadesáti se již provdalo, zatímco zbytek
O tom uvažoval. V hlase však zazněl tak nádherný zvonivý tón, že by dokázal

otočit hlavy všech mladých mužů po obou stranách Champs Elysées, ale v baru hotelu Grand, v Bulawayu s nedostatkem žen, měl efekt burácejícího výstřelu z brokovnice. Číšník upustil podnos přeplněný půllitry s pivem, těžká dřevěná lavice se převrátila, když všech šest pořízků sedících na ní prudce vyskočilo a zaujalo pozici bdělé patroly. Přiopilý speditér padl Pozpátku na barový pult, rozhozenýma rukama udeřil barmana, který instinktivně vypálil pravačkou, nezasáhl však cíl a místo toho smetl na polici vyrovnanou řadu lahví whisky.
Náhlý výbuch uprostřed hlubokého ticha by snad znervóznil
1 mramorovou sochu Dia, ale Mungo St. John dokončil plánova-ný strk s téměř krémovou hebkostí. Jediné nazlátlé oko ani nemrklo v té chladné pohledné tváři, když sledovalo dráhu koule odpálené tágem. Slonovina zasáhla protější mantinel, přeletěla
103
zpátWy celý stůl, vychýlila se do rohu a tam narazila pod úhlem, při němž se rychlost zpomalila a roztočená se navrátila. Generál mírně nadzdvihl levou ruku, aby mu koule prošla těsně pod nosem, pak se dotkla druhé bílé tak jemně, že se posunula jen o šířku vlasu, a poslala ji dál, aby políbila červenou jako milenec. Kontakt rudocha připravil o poklidné sezení, takže zbrkle vyrazil a zmizel v síťce. Přestože hlavní aktér karambolu, bělostná koule, už ztratila hodně ze své setrvačné energie, mířila dál k hraně rohové kapsy. Na úděsný zlomek vteřiny se zdálo, že přepadne. Zarazila se však a zůstala v naprosté tichosti stát - do síťky se nepřekulila.
Jednalo se tedy o perfektní trefu, suverénně nahlášenou a vykonanou, takže tisíc liber v jediném okamžiku změnilo majitele. Bohužel všichni přítomní s výjimkou vítěze zírali ke dveřím v jakémsi nábožném vytržení. Generál osvobodil slonovinovou kouli ze sítěné pasti, aby si ji prohlédl. Pak začal křídovat tágo, přičemž jen zamrmlal: "Victorie, má drahá dcero, existují okolnosti, kdy i ta nejnádhernější slečna by měla zůstat potichu..." Pak se znovu schýlil nad stolem. "Žlutá," oznámil, jenomže dřív hrou zaujaté publikum stále zůstávalo v transu nad zrzavým zjevením, takže nikdo k sázce nepřihodil, ani ji neakceptoval. Jakmile se však biliárový expert připravil na další strk, dívka opět promluvila.
"Generále St. Johne, má matka umírá!"
Tentokrát otčím konečně zareagoval, pohodil hlavou a v pohledu se dal zaznamenat šok. Kulečníková koule se odkuli-la v nepovedeném úderu, když nedokončil zamýšlený pohyb. Tágo odhodil na podlahu a vyběhl z baru ven.
Kráska zůstala několik vteřin nehnutě stát u vchodu. Vlasy schumlané větrem jí spadly na ramena, lapala po dechu. Ňadra se vyzývavě dmula pod tenkou blůzičkou, zatímco očima pro-pátrávala celé moře šklebících se sympatických tváří. Zarazila se teprve až při objevu dlouhána v černých jezdeckých botách i kalhotách, jemuž se vybledlá modrá košile otvírala u krku a v rozhalence se kudrnatil hustý porost. V té chvíli zrudla, otočila se a vyrazila ven.
Harry Mellow hodil tágo barmanovi a prorazil si cestu skrz zklamaný zástup čumilů. Když se konečně dostal na ulici, Mungo St. John, stále jen v košili a bez klobouku, se už tyčil
104
v sedle velké klisny. Nakláněl se však dolů a naléhavě hučel do Vičky stojící u třmenu.
Jezdec pohledem zaregistroval příchod důlního inženýra. "Pane Mellowe," zvolal, "byl bych vám skutečně velice vděčný, kdybyste dohlédl na mou nevlastní dceru, aby se v bezpečí dostala z města - mě totiž potřebují v Khami!" Potom ještě koně pobídl patami. Hnedka vyrazila tryskem po prašné silnici.
Victoria právě vyšplhala na sedačku malého rozhrkaného kočáru, taženého dvěma miniaturními osly s melancholicky spuštěnýma ušima. Vedle ní čněla černá hora domorodé ženy.
"Slečno Codringtonová," volal zoufale Harry. "Prosím, počkejte!"
Přiřítil se ke kočáru několika dlouhými skoky a vzhlédl.
"Opravdu jsem vás chtěl zase vidět - moc..."
"Pane Mellowe," zrzka přezíravě zdvihla bradu, "cesta na misijní stanici Khami je zcela jasně označená, takže nejspíš jste se ztratit nemohl!"
"Vaše matka mě tamodtud vykázala - tohle přece moc dobře
víte, krucinál!"
"Prosím, nepoužívejte tak jadrných obratů v mé přítomnosti, pane..."
"Omlouvám se, ale vaši matku provází pověst neohrožené ženy: říká se, že na nezvaného návštěvníka klidně vypálí z obou hlavní..."
"Aha," pozdvihla dívka obočí, "tohle je sice pravda, ale přiblížil se pouze jeden z najatých nohsledů pana Rhodese, navíc šlo o malé bročky na ptáčky a jednou hlavní cíl minula..."

"Chápu, slečno, ale já patřím také k těm nohsledům, a navíc vaše ctěná matka už mezitím mohla nabít něčím silnějším na antilopy a zároveň si mohla vylepšit i mušku..."
..Mám ráda rozhodné muže. Chlap si má vzít, co chce a na následky se má vykašlat, krucinál!"
..Tohle je též jadrný obrat, slečno Codringtonová."
..Přeju vám hezký den, pane Mellowe," popotáhla opratě a dlouhouchá zvířata se rozkomíhala v deprimovaném kroku.
Dvoukolák se dokodrcal na okraj nového města, kde zbytek cihlových staveb přenechalo pole chýškám z trávy či potrhaným zaprášeným plátěným přístřeškům. Zároveň tady vozy speditérů Parkovaly téměř kolo na kole, po obou stranách cesty. Stále byly
105
nalospné pytli, bednami a rolemi materiálu, který přepravovaly od postupujícího čela železnice. Vičky seděla vzpřímeně, dívala se tvrdě vpřed a jen koutkem úst úzkostlivě šeptala Holubičce. "Hlavně mi hned řekni, až ho zahlédneš! Nesmí si ale všimnout, že ho pozoruješ..."
"Už se řítí," oznamovala Juba spokojeně. "Jde po tobě jako gepard po gazele..." Zrzka za sebou rozpoznala už i dusot kopyt, proto udržovala ještě strnulejší pozici.
"Hau!" vydechla černoška a nasadila úsměv doprovázený nostalgickým smutkem. "Ta chlapská vášeň! Můj manžel běžel celých osmdesát kilometrů, aniž by se zastavil, odpočíval nebo se jen napil, protože tenkrát ho má krása dohánělа k šílenství. "Hlavně na něj nezírej, HolubičkoV
"Je to skutečně svalnatý macek, který ti nadělá kopu hezkých synků..."
"Jubo!" Vickyna tvář se zbarvila do šarlatová. "Tohle je naprosto scestná myšlenka pro křesťanskou dámu - stejně ho nejspíš pošlu pryč."
Domorodá žena pokrčila rameny a uchichtla se. "Hau! Potom holt své synky udělá někde jinde! Viděla jsem ho, jak pokukuje po Elizabeth, když se objevil v Khami..."
Zrudnutí přešlo do odstínu vzteklé brunátnosti. "Jsi úděsná dohazovačka, Jubo..." Než však mohla dokončit výčitku, Hany Mellow se objevil na statném valachovi vedle kočáru.
"Váš nevlastní otec mě pověřil ochranou, slečno Codringtono-vá. Proto je mou povinností, abych vás doprovodil domů, jak nejrychleji je možné!"
Hrábl k sedačce a než dívka pochopila jeho úmysly, už ji svíral pevnou rukou kolem pasu. Stačila jen divoce kopat nohama a vyjeknout překvapením, když se náhle ocitla na koňském hřbetě.
"Držte se!" nařídil. "Pevně!" Instinktivně sevřela oběma rukama štíhlé a svalnaté tělo jezdce, ovšem pocit, který Victorii zachvátil, ji natolik šokoval, že stisk uvolnila. Trochu se odtáhla právě vL chvíli, kdy Američan pobídl svého oře. Vičky tak málem ztratilajgioiováhu. Pravděpodobně by padla pod kopyta, proto se chytila jezdce s ještě větší urputností a snažila se uzavřít mysl i tělo před zcela neznámými vjemy. Z dosud nabyté výuky pochopila, že cokolivvzbuzuje podivně hřejivý pocit v podbřišku
106
a zároveň vyvolává husí kůži, k tomu se připojuje lapání po dechu doprovázené všeprostupující závratí, určitě nepatří mezi posvátné úkazy-snad to může být i tělu škodlivé.
Aby pozornost přenesla jinam, začala si zblízka prohlížet jemné chloupky, které mu rostly na krku, i hebkou kůži za ušima, a náhle ji zavalila další vlna blaženosti, vystupující v hrdle a snažící se ji zadusit. Dosedlo na ni nutkání přitisknout si tvář k té košili, vdechovat odér pohledného muže. Vnímala ostré aroma podobné pachu při křesání, doprovázené teplejší vůní připomínající první dešťové kapky, které dopadají na sluncem rozpálenou zem.
Z celkového zmatení však velice brzy vystřízlivěla, když pochopila, že jezdcův kůň jako Pegas sviští naplno, čímž se jízda zpět na misijní stanici velice zkrátí.
"Vždyť takhle své zvíře uženete, sire," hlas se jí zachvěl. Podivná změna v chování dámy donutila důlního inženýra, aby otočil hlavu.
"Neslyším vás."
Nahnula se tedy k němu zbytečně blízko, takže vlasy se mu dotýkala tváře a rty ušního lalůčku.
"Ne tak rychle!"
"Vaše matka..."
"... zase není tak nemocná!"
"Ale generálovi jste tvrdila..."
"Copak si opravdu myslíte, že Juba a já bychom opustily Khami, kdyby hrozilo i

to sebemenší nebezpečí?"
"A co St. John?"
"Jde přece o docela dobrý trik, aby se opět sešli. Navíc jistě půjde o romantickou avantýru, takže bychom jim měli dopřát trochu víc samoty..."
Hany tedy zvolnil, valach přešel do drobného klusu, ale Vičky místo aby povolila sevření, přitiskla se ke společníkovi ještě pevněji.
"Naše matka na své pocity pranic nedbá," vysvětlovala. "Proto Lizzie a já musíme občas brát některé události do vlastních rukou..."
Jakmile však vyslovila sestřino jméno, okamžitě toho litovala. Vždyť i ona dobře zaregistrovala Američanovy kradmé pohledy na ni, když byl u nich na návštěvě. Zároveň jasně viděla, jak Eliza-

f"
beth se na něj dívá zpříma. Když potom Hany Mellow opustil misijní stanici s náznakem spěchu po matčině ultimátu zvonící mu v uších, Vičky se pokusila o strategickou domluvu se sestrou: Nebude už povzbuzovat důlního inženýra svými pohledy. Ovšem ta mrcha se poťouchle usmála a zcela zlovolně vydechla: Nemyslíš si, že bychom měly pana Mellowa nechat, aby se v téhle záležitosti rozhodl zcela svobodně?
Pokud se jí americký expert zdál už předtím atraktivní, sestřina úlisnost ho nyní udělala neodolatelným. Proto přidala na síle objetí, když v dálce rozpoznala porostlá kopje, označující misijní stanici Khami. Srdce jí krvácelo, když si uvědomila, že drahý Har-ry bude za chvíli konfrontovaný s medovýma očima jejího dvojčete i s hebkým temným vodopádem sčesaných vlasů, blikotají-cích jiskřičkami světla.
Navíc si uvědomila, že v téhle chvíli se poprvé v životě ocitla mimo veškerý dohled - vždyť tu není ani matka či Juba, ani vždy na doslech se nacházející Lizzie. Odhalený fakt ji přímo nadchl a zapůsobil coby přídavek ke všem ostatním vjemům, útočícím na její duši. Tím pádem poslední zábrany vybudované striktní náboženskou výchovou smetla touhle náhle nezodpovědnou a vzpurnou náladou.
Najednou si zcela neomylně uvědomila, řízená jasným ženským instinktem, že by mohla získat to, po čem touží, ale jedině zá pomoci přímé a odvážné akce. Vrhla se tedy okamžitě do boje!
"Musí to být velice smutné, plné hořkosti, když se žena rozhodne zůstat sama, přestože někoho miluje..."
Hlas stáhla v kočičí předení, což jezdce donutilo, aby zvolnil do kroku.
"Bůh přece nechtěl, aby žena zůstala osamělá," mumlala a ihned si všimla, jak se Američan začíná za ušima červenat, "zrovna tak i muž..." Expert se opět otočil a zadíval se do těch zelených očí.
"Na slunci je tak horko," špitla Vičky a neuhnula před jeho pohledem. "Ráda bych si na chvíli ve stínu odpočinula."
Seskočil, nadzvedl ji jako pírko a spustil na zem. Zůstala však stát u nějjsearakem upřeným krasavci do tváře.
"Ten prach od vozů tady pokryl všechno, takže nezůstalo ani místečko, abychom se někde posadili," dumala nahlas. "Možná bychom našli něco vhodnějšího trochu dál od cesty?"

A vzala ho za ruku, aby ho zcela přirozeně vedla tou hebkou, sluncem vybledlou, po kolena vysokou trávou, směrem k jedné z akácií. Pod rozložitými peříčkovitými větvemi budou mimo dohled jakéhokoliv pocestného, putujícího po nedaleké trase.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Mungo St. John se přihnal na koni zbroceném potem, pěna z tlamy štvaného oře mu pokryla jezdecké boty. Hnal se tryskem bez odpočinku, bílé budovy Khami se přibližovaly. Dusot kopyt se odrážel od skal i zdí misie. Štíhlá postava se objevila na široké verandě, zakryla si oči a dívala se na přijíždějícího. Jakmile rozpoznala, o koho jde, seběhla po schůdkách do slunečního světla.
"Generále St. Johne, ach, díkybohu, že jste dorazil," vítala ho.
"Jak je jí?" vyhrkl a zalapal po dechu. Bleskově seskočil, chytil dívku za ramena a zatřásl s ní.
"Začaly jsme takovou hru: Vičky a já jsme chtěly, abyste přijel za mámou, poněvadž vás potřebuje - nešlo o nic vážného, jen měla trochu zvýšenou teplotu.
"Zatraceně!" vyjekl Mungo. "Co se stalo?" Při tomhle tónu se slzy, které Elizabeth vší silou zadržovala, provalily vydaným vzlykem a hrnuly se jí po tvářích.
"Všechno se ale změnilo..., určitě to zapříčinila ta krev... teď kvůli tomu celá hoří..."
"Seber se!" opět s ní zatřásl. "Lizzie, takhle se přece normálně nechováš."

Tmavovláska polkla, hlas se přestal chvět. "Ona si totiž dala injekci s krví pacienta..."
"Od černošky? Bože můj, proč?!" zařičel, ale na odpověď nečekal. Vřítil se do domu, vpadl do ložnice. Zarazil se však ještě dřív, než došel k posteli.
V malém prostoru se vznášel puch horečky, téměř nesnesitelný. Teplo vydávané tělem na úzkém lůžku snad vyvolalo orosení jediného okna, jako když pára vychází z čajníku s vařící vodou. Vedle postele, podobný štěněti u nohou pána, se usadil generálův syn. Robert vzhlédl k otci těma velkýma očima, rty v hubeném obličejíku se zkřivily.
109
"Chlapče!" nahnul í pražil ke dveřím - úsi
se k dítěti Mungo. Hošík však blesko\ e vyrazil 'ke dveřím - úspěšně se mu podařilo vyhnout napřaženým pažím. Bosá chodidla zapleskala na verandě při bezhlavém úprku. Generál se chtěl za ním rozběhnout, ale nakonec rezignovaně potřásl hlavou a přistoupil k lůžku. Sehnul se, aby si lépe prohlédl ležícího pacienta.
Robyn pohubla natolik, až kůže potahovala pouhé kosti. Zdálo se, že lebka prosvítá na tváří i čele. Oči měla zavřené, utopené v temných hlubinách důlků, vlasy prokvetlé stříbrem na skráních se zdály suché a křehké, připomínaly zimní tráva veldu. Když se k ní naklonil ještě blíž, aby se dotkl čela, křeče s ní zalom-covaly tak silně, až železná konstrukce lůžka zadrnčela. Zuby jí divoce cvakaly, zdálo se, že puknou jako porcelán. Při dotyku prstů mu připadalo, že pokožka pálí. Ostře pohlédl na nevlastní dceru, stojící za ním viditelně zděšená. "A co chinin?"
"Dala jsem jí už víc, než je přípustné - stovku gránů od dnešního rána, ale žádná reakce..." Zmlkla, nechtělo se jí s pravdou ven.
"Aha, o co tedy jde?"
"Máma si totiž předtím přestala tabletky brát, dobrých šest týdnů. Chtěla dát horečce šanci udeřit s plnou silou! Tím by se její teorie mohla potvrdit!"
Mungo nevěřil vlastním uším. "Ale, vždyť její studie...," udiveně vrtěl hlavou. "Vždyť sama prokázala, že při abstinenci léčby po jistou dobu a potom následné nadměrné dávky..." Neměl ani odvahu pokračovat - zdálo se totiž, že vyřčená slova by mohla přivolat to nejhorší, čeho se nejvíc obával.
Elizabeth však vyslovila jeho obavy nahlas. "Celková zsinalost," hlesla, "vůbec žádná reakce na chinin, děsně se bojím..."
Naprosto instinktivně generál objal dívku kolem ramen, ta se o něj na pár vteřin opřela. Mungo vždy prožíval radost z toho zvláštního vztahu s dvojčaty, která se už tenkrát stala na misijní stanici jeho tajnými spojenci hned první den, když dorazil. Tenkrát skoro umíral kvůli hnisající ráně v noze způsobené projektilem. V té^době obě dívky ještě ani neprošly pubertou, přesto se nedokázalyj^prostit od neodolatelné tělesné přitažlivosti, kterou působil na ženy jakéhokoliv věku.
"Vičky a já jsme asi pokoušely osud sdělením, že matka umírá..."
110
"Tak dost!" jemně s ní zatřásl. "Už vykonala malou potřebu?" A potom to zkusil trochu drsněji, aby zakryl rostoucí rozpaky. "Močila už?"
"Od minulé noci ani kapku," zoufale vrtěla Elizabeth hlavou, zatímco ji generál postrkoval ke dveřím.
"Musíme ji donutit, aby se napila. Láhev koňaku je v mé sedlové brašně. Pak utrhni citrony v zahradě, vezmi mísu, cukr a džbán převařenévody."
Mungo držel hlavu své milované, zatímco tmavovláska se snažila donutit matku, aby bledými rty po malých doušcích přijala horkou tekutinu. Chvíli s nimi Robyn bojovala v deliriu, kdy jí zmítalo běsnění a hrůzné přízraky malarické horečky. Potom náhle úporná zimnice, cloumající celým tělem, předala vládu spalujícímu horku, které ji vysušilo - i když nikoho z nich nerozpoznala, přesto žíznivě nápoj polykala, téměř se dusila chtivostí. I v tak oslabeném stavu se pokoušela nadzdvihnout hlavu, která jí však bezvládně padala ke straně, takže ji musel manžel podepírat. Jeho ruce, silné a mohutné, se zdály plné lásky a něžnosti, když ji chytal za bradu, aby otřel kapky, stékající jí ze rtů.
"Kolik toho vypila?"
"Víc než dva litry," oznamovala dívka, když překontrolovala hladinu ve džbánu.
Světlo v místnosti se pozměnilo, jelikož se blížil večer. Elizabeth povzdychla, napřímila se, ruce dala v bok a protáhla se. Potom vyšla na verandu a pohlédla k příjezdové cestě od kopců.
"Vičky a Holubička by už tady měly být," uvažovala, když se náhle ozval výkřik. Vrátila se tedy zpět k nemocné.
Jakmile se ocitla uvnitř, uvědomila si ten ostrý čpavý odér v místnosti. Snažila se vyhnout generálovu pohledu a pronesla: ..Budu ji muset převléknout..."
Ten se ale k odchodu nechystal. "Je to moje manželka," konstatoval prostě.

"Navíc tvá sestra ani Juba tady nejsou - bez mé pomoci se neobejdeš!"
Lizzie přikývla a stáhla přikrývku. Pak jen chraptivě zaúpěla: ..Bože na nebesích..."
..Přesně toho jsme se obávali," hlesl bezmocně Mungo při Pohledu na noční košili.
Robyn ji měla vykasanou, s bídou jí zakrývala bělostná, téměř dívčí stehna. Stejně jako matrace i tahle část těla byla zalita močí,

ale neMrově zažloutlou, jako za normálních okolností. Strnuj zírali na jakousi zakalenou tekutinu a St. John si okamžitě přip mněl děsivý popěvek, který zaslechl při pochodu ozbrojenců postupujících v expedičním sboru doktora Jamesona:
Černé jak posel smrti, černější snad už nic není, z horečky tečou vody, černé jak zneuctění, brzo bude pod drnem, žádné pomoci není...
Skvrna skutečně černala, připomínala zaschlou krev. Šlo totiž o odpad z ledvin, které se snažily pročistit krevní oběh, kdy se rychlostí blesku výrazně snížil počet červených krvinek, což zachvátilo celé nemocné tělo. Kompletní destrukce těchto kor-puskulí se právě stala příčinou hrůzné zsinalosti. Malárie se tedy přetvořila v něco rozhodně děsivějšího a smrtonosného!
Pečovatelé na sebe ustaraně pohlédli, byli v koncích. Náhle se venku ozval hluk, dveře se rozletěly a Victoria stála na prahu. Neuvěřitelně změněná zářila, nabitá podivně křehkou krásou mladé ženy, která se poprvé probudila kouzlem a mystérií lásky.
"Vičky, kde ses flákala?" hlesla Elizabeth. Teprve potom za dvojčetem spatřila štíhlého vysokého muže - Hany Mellow si ponechal v obličeji pyšný výraz vítěze. Věděla dobře, o co jde, nepocítila však ani smutek, ani závist, jen malý dotek štěstí kvůli sestře. Tmavovláska Američana totiž nikdy nechtěla, jenom Vičky škádlila, když předstírala zájem. V srdci však nosila lásku pro jiného muže, kterého nikdy nezíská - již dávno se vzdala téhle myšlenky, a proto se v ní rozlila radost pro sourozence, kombinovaná se smutkem pro sebe. Victoria si však její výraz vyložila špatně.
"Co se děje?" Záře v té krásné tváři pohasla, když pozdvihla ruku a přiložila si ji na hruď, jako by tímhle gestem chtěla zabránit panige, narůstající kdesi v nitru. "Lizzie, co se stalo? Co to je?"
"Malárie^ hlesla suše Elizabeth. "Máma si vybrala zrovna tu nejzhoubnější a nejzáludnější formu malárie..."
Nemusela nad ničím spekulovat. Vždyť celé dětství strávily kolem nemocnice misijní stanice, takže dobře věděly, že choroba
je bezohledně vybíravá: útočí totiž pouze na bělochy! Proto dok-torčiny výzkumy spojovaly tento charakteristický rys s podáváním chininu, jehož užívání se až na ojedinělé výjimky vztahovalo pouze na bílou populaci. Robyn léčila asi tak padesát či víc případů, s nimiž se během své doktorské praxe na misijní stanici za ty dlouhé roky setkala. Napřed se tady objevovali lovci slonoviny, zřídka i obchodníci - v poslední době však choroba zachvátila též příslušníky BSAC i nové osadníky a zlatokopy, kteří se doslova vyrojili zpoza řeky Limpopo.
Dvojčata dobře věděla, že z těchto padesáti případů onemocnění, projevujících se černou močí, přežily pouze tři. Zbytek odpočíval na malém hřbitůvku, hned za potokem. Nyní tedy i jejich matka padla do spárů smrti! Vičky se vyřítila k lůžku, klesla na kolena.
"Ach, mami," naříkala, zavalená pocitem viny. "Měla jsem být utebe..."
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Juba ohřála oblázky na otevřeném ohni a zabalila je do deky. Obložila jimi milou přítelkyni, potom ji zakryla čtyřmi kožešinami z divokých zvířat. Doktorka sice bojovala, snažila se odhodit přikrývky, ale Mungo ji udržel. I přes vnitřní horečnaté žhnutí a vnější zvýšenou teplotu, dosaženou pomocí horkých kamenů zakrytých kožešinami, jí kůže sesychala, oči nabíraly matný lesk vodou ohlazených krystalů.
Když se slunce dotklo korun stromů a světlo v místnosti se změnilo na temně oranžovou, došlo ke zlomu a ze všech pórů mramorově bledé kůže týraného těla prýštily čůrky potu, podobné šťávě v lisu drcené cukrové třtiny. Tekutina se řinula v těžkých třpytivých kapkách přes čelo, tváře i bradu, každá krůpěj se spojovala s další, až společně vytvořily klikaté olejovité stružky putující po skráních do vlasů nemocné a máčely je, takže se zdálo, jako by spadla do vody. Další potůčky proudily do očí, podstatně rychleji než je dokázal Mungo stírat. Celá povodeň se valila po krku, máčela kožešiny, vsakovala se do tenké matrace, a potom se rozezněla jako déšť pod lůžkem, když skapávala na udusanou hliněnou podlahu.

112
113
Horečka dramaticky poklesla, pocení konečně ustalo. Juba společně s dvojčaty houbou omyly nahé tělo. Dehydratovaná a na kost vyhublá Robyn je děsila: hrudní koš jasně ukazoval každé žebro, pánev spíš připomínala skalní proláklinu. Dotýkaly se ji s nejvyšší opatrností, poněvadž jakýkoliv prudší dotyk by mohl zapříčinit rupturu jemných stěn ledvinových cév, poškozených chorobou a přivodit prudké krvácení, jímž obvykle nemoc utnula život nešťastníka.
Když skončily, zavolaly generála, sedícího dosud s důlním inženýrem na verandě misijní stanice. Robyn upadla do komatu...
Mungo přemístil lucernu na podlahu, aby ani slabé světlo manželku nerušilo. "Zavolám vás, pokud dojde k nějaké změně," oznámil a poslal ženy za dveře. Usadil se na židličku vedle lůžka. Robyn se během noci jakoby scvrkávala, když jí choroba ničila krev. Při prvním záblesku svítání se zdálo, že ji celou vysál nějaký gigantický upír. Generál věděl, že manželka umírá, a tak ji vzal za ruku. Ani se nepohnula.
Lehké zašustění ho donutilo otočit. Dovnitř vstoupil Robert, jeho syn. Noční košilku měl obnošenou, plnou záplat, v podpaží ho škrtila a končila mu nad kolínky. Husté rozcuchané kučery se mu pohupovaly na širokém bledém čele, když stále rozespalý, bez jediného mrknutí, zíral na otce.
Mungo St. John téměř ani nedýchal, poněvadž dobře tušil, že jakýkoliv pohyb opět dítě vyděsí, takže prchne jako vyplašené divoké zvíře. Ve strnulosti tedy přečkal několik úderů vlastního srdce, než chlapec přesunul zrak na matku.
Poprvé se mu v pohledu zračilo odhodlání. Velice pomalu, krok za krokem, mířil k posteli. Váhavě se dotkl matčiny tváře. Robyn otevřela oči, kde se ale objevil jen skelný pohled - už asi nic neviděla, pohybovala se kdesi za temnými hranicemi neznáma, kam pomalu odcházela.
"Mami," pronesl Robert. "Mami, neumři nám, prosím!"
Nemocí otupělá a vysílená žena přece jenom stočila panenky, náhle snad zázrakem zaostřila pohled na synkovu tvář. Snažila se pohnout rukou, ale zvládla pouze náznak trhnutí. Potom odpočívala. ^
"A tecTposIouchej mě! Pokud umřeš," chraptěl generál s očima významně upřenýma na potomka, "pokud umřeš," opakoval úmyslně ještě jednou, "tak tvoje dítě bude mojel"
114
Snad poprvé zaznamenala jeho přítomnost. Ihned si všiml, že pohrůžka ťala do živého. V očích se jí totiž okamžitě zablyštěl vztek, potom sledoval to obří úsilí, s nímž shromažďovala energii na jedno jediné slovo. Nepodařilo se jí zvukově doprovodit pohyb rtů, které formovaly jasnou odpověď.
"Nikdy!"
"Tak koukej žít!" vyzval manželku. "Zatraceně, pusť se do toho!" A okamžitě viděl, jak se zakousla do tvrdého boje.
¦ ¦ ¦
Životní energie pacientky se zdvihala a klesala v návaznosti na příšerný cyklus choroby, kdy výheň horečky následovala zimnice, dlouhý vyčerpávající kómatózní stav opět vystřídal řinoucí se pot. Ve chvíli boje s deliriem na ni útočily vzpomínky i démoni minulosti. Občas pohlédla na generála a viděla ho tak, jak vypadal kdysi dávno: na kapitánském můstku překrásného klipru Huron z Baltimoru, kdy ona teprve překročila dvacítku.
"Svůdně pohledný," špitala si. "Přímo ďábelsky svůdný, neskutečně krásný..."
Několik vzácných okamžiků se kochala v dávných milých zážitcích, jenomže potom nastoupila opět horečka, která jí dodala sílu k zlobě.
"Tys ho zabil, ty vrahu! Vždyť on byl světec...," šeptala dál téměř neslyšně, ale běsnění s ní cloumalo. A Mungo ji uklidnit nemohl. "Vždyť jsi ho poslal přes řeku, tam, kde čekaly na svou ženu matabelské asagaje - tos přece dobře věděl! Zabil jsi mého muže stejně, jako bys mu vehnal čepel nože vlastní rukou přímo do srdce..."
Potom došlo opět ke změně. "Copak mě nikdy nenecháš v klidu a míru? Prosím...," žebronila hlasem tak slabým, až se generál musel nahnout, aby rozpoznal slova. "Ty dobře víš, že ti nedokážu odporovat! Pro mě představuješ zhmotněný hřích nejen proti mé osobě, ale i proti mému Bohu, proti ztracenému a o panovníka připravenému národu, o který se mám já starat!"
..Napij se!" nařizoval. "Musíš pít!" Slabostí se třásla, když jí přidržel nádobu u rtů.
Potom nemoc znovu zaťala své drápy do nebožačky a hnala ji Pryč do rozžhavených oparů horečky, kde neexistoval žádný
115
smysf-ani realita. Dny a noci rozplizle mizely v minulosti, občas se Mungo

probral, aby zjistil, že už je po půlnoci a jedna z děvčat usnula na židli vedle své sestry v posteli. Opět vstal, omámený únavou, aby manželku donutil k pozření tekutiny: "Pij!" syčel vztekle. "Pij, nebo si umři!"
Potom se zase sesul do křesla a probral se až ráno, když syn stál před ním a zíral mu do tváře. Jakmile se probral naplno, klučina vypálil a bleskově zmizel. Hned za ním volal, ale z lůžka se ozval vzteklý chrapot:
||
"Nikdy ho nedostaneš-nikdy!" fa
Někdy kolem poledne, když zbledlá Robyn ležela v naprosté' tichosti a odpočívala mezi opakujícími se útoky horečky, mohl generál konečně usnout i na několik hodin na vymezeném místě verandy. Pak ho však Juba či jedna z dvojčat zase odvolaly: "Začíná to!" Hnal se k manželce, aby se u ní snažil vyprovokovat vzteklou reakci, která by ji probrala z letargie a dohnala k dalšímu boji.
Někdy, když seděl vedle ní, naprosto vyčerpaný a vnitřně zpustošený, divil se sám sobě. Vždyť v životě obloudil snad stovku žen podstatně krásnějších než ona. Dobře si uvědomoval, jak atraktivní se mu jeví i v těchto časech, kdy stále mohl získat jakoukoli ženu, kterou si umanul - vždy však zvítězila Robyn, právě ta, kterou nikdy nemohl mít celou. Přece ho nenáviděla se stejnou divokostí, jako ho milovala, přitom mu povila syna po tak šíleném a naprosto strhujícím návalu vášně, a přesto se ho s urputností sobě vlastní snažila ze všech sil zapudit. Ona po něm požadovala, aby se s ní oženil, přesto mu vehementně odpírala jakékoliv splnění manželské povinnosti. Dokonce ho ponechala ve své blízkosti jenom teď, kdy neměla dostatek sil k plnohodnotnému odporu, či při několika velice vzácných příležitostech, kdy chtíč převládl nad jejím svědomím a odporem.
Mungo St. John si živě vybavoval jednu z těch neuvěřitelně bláznivých epizod, k níž došlo asi před měsícem, když se probral v zadní místnosti své chýše uplácané z vepřovic, nacházející se na předměstí Bulawaya. Svíčka hořela a Robyn stála vedle postele, vlastrlějediného kusu nábytku. V noci se musela hnát nebezpečnou a temnou divočinou, aby se k němu dostala.
"Bože, odpusť mi!" vyjekla a padla na něj v nezvladatelném záchvatu touhy.
116
při prvním náznaku svítání ho ponechala vyčerpaného a šokovaného. Když však se další den přihnal na misijní stanici, vynořila se na verandě s brokovnicí. Okamžitě vycítil, že kdyby se třeba jen pokusil stoupnout na první schod, ustřelila by mu kebuli. Nikdy v životě neviděl takovou averzi, jakou chovala nejen k němu, ale i sama k sobě!
S nekonečnou urputností psala do novin nejenom v Kapsku, ale i v Anglii, kde veřejně pranýřovala každou proklamaci, kterou vynesl z pozice vysokého komisaře pro domorodé záležitosti Matabelelandu. Útočila na celý systém nucené práce, jenž dodával farmářům levnou domorodou pracovní sílu, kterou zoufale potřebovali k zajištění pokračování a prosperity ve své nové zemi. Odsoudila i práva, jimiž vybavil domorodou policejní složku, používanou k udržení pořádku u příslušného kmene. Jednou se dokonce vřítila do indaby, kde seděli všichni Indunovéa spíla-la jim plynně jazykem ndebele přímo v jeho přítomnosti: slavné vojevůdce nazývala "stařenami a zbabělci", jelikož se podrobují autoritě generála a celé BSAC. Ani ne o hodinu později číhala vedle stezky v neproniknutelné buši poblíž brodu přes řeku, kde se na něj doslova vrhla, když se vracel ze sezení. Nazí jako divoká zvířata se milovali zakrytí dekou používanou pod sedlo přímo ve veldu. Zuřivost v jejich sevření se přibližovala vzájemné destrukci natolik, až se cítil otřesený a zároveň konsternovaný.
"Bože, jak já tě nenávidím, jak tě nesnáším!" syčela na něj, oči plné slz, když se vyhoupla do sedla a odcválala, aniž by si všímala ostnů, trhajících suknice. Její neohrožené vystoupení, očividně nabádající a podněcující slavné vojevůdce ke vzpouře a krvavé revoluci, ještě navíc doplnilo vydání knihy Dobrý voják Hackett, v níž se dokonce o manželovi zmínila plným jménem. Do úst mu vložila slova a přiřkla mu autorství takových akcí, až to celé vyznělo jako jedovatě zlostné nactiutrhání. Proto Cecil Rhodes i ostatní vysocí představitelé BSAC vyzvali generála, aby povolal na pomoc spravedlnost.
..Pane, proti vlastní ženě?" Přimhouřil zlatavé oko a šibalsky se usmál. "To bych vypadal skutečně jako hlupák..."
Doopravdy patřila mezi nejvychytralejší a nejneúnavnější soupeře, jaké kdy poznal. Přitom nyní myšlenka na její smrt ho zcela ochromovala - pokaždé, když se propadala do neznáma
117
a Blížila se k okraji hlubiny, odkud není návratu, snažil se j doprovázet, kdykoliv se situace vylepšila, i onsevrámcisouzné ní nadchl.
Rozehraný zápas emocí i způsob, jímž si ničil své rezervj Munga dohnaly až na samý pokraj sil. Celý průběh se nekoneční opakoval bez jakékoliv možnosti

odpočinku den po dni, a: konečně Elizabeth vtrhla do tohoto otupujícího cyklu po pá hodinách spánku připomínajícího samu smrt, který si občal dovolil. V dívčině hlase zaregistroval zvláštní nádech radosti; dokonce zahlédl i zvlhlé oči.
"Utrpení skončilo, generále St. Johne," pronesla zřetelně a on sebou trhl, jako by utržil úder do tváře. Naprosto omámený se pokoušel postavit a i jeho pálily slzy v očích.
"Nemůžu tomu uvěřit..." Teprve teď si uvědomil, že tmavovláska pláče štěstím a směje se na celé kolo, když mu hrdě ukazovala smaltovaný nočník, který držela oběma rukama.
Odér čpavku i hniloby způsobené chorobou sice přetrvával, ale barva moči se změnila: ze smrtelné černi tmavého piva Guin-ness na lehce zlatavou piva značky Pilsener.
"Utrpení skončilo," zopakovala. "Vše se pročistilo, už je mimo nebezpečí. Bohudíky, přežila!"
A odpoledne se už Robyn cítila tak dobře, že bez sebemenšího zaváhání vykázala manžela z prostor misie. Druhý den ráno se dokonce pokoušela vstát z lůžka, aby vydaný příkaz prosadila silou.
"Nemůžu připustit, aby můj syn spadal pod váš neblahý vliv ještě o den víc."
"Madam...," zahájil obranu, ale doktorka ho gestem ruky umlčela.
"Až dosud platí mé rozhodnutí, že se chlapec o svém otci nic nedoví. Ještě se nedozvěděl, že ten, kdo ho počal, kdysi velel nejsmutněji proslulé otrokářské flotile, která se kdy pohybovala po mořích téhle planety. Zatím ještě neví, jak tisíce ztracených duší, zcela nevinných dětí Afriky, jste násilím odvlekl pro ně na naprosto neznámý kontinent. A už vůbec nechápe, že vy a váš povedený patron ze stejné sorty jste rozpoutali krvavou a ničím nevypmvťftbvanou válku proti vládci Lobengulovi a celému matabelskému národu. Zároveň jste se stal nástrojem jejich kruté poroby! Pokud bezprostředně neopustíte naše území, změním
118
své dosavadní předsevzetí..." V příkazu zasyčela ozvěna nesčetněkrát předvedené nenávisti, takže Juba musela přiskočit a držet přítelkyni za ramena. "Nařizuji vám okamžitě opustit Khami!"
Rozlícený proslov vyčerpal Robyn natolik, až úplně pobledla a namáhavě lapala po dechu. Holubička však pacientku něžně sevřela v objetí masitých rukou, aby ji mohla položit zpátky do postele.
"Třeba by mohlo dojít i k recidivě," špitla mu Elizabeth do ucha. "Nejspíš by bylo dobré mámu poslechnout..."
Generálovi se v koutku úst po dlouhé době objevil ten typický pohrdavý úšklebek, který si doktorka velice dobře pamatovala. Ve zlatavé hloubce oka se však mihl stín, snad lítost či naprosté osamocení - nebyla si vůbec jistá.
"K vašim službám, madam!" Potom předvedl přemrštěnou úklonu a rezolutním krokem se vzdálil z místnosti. Manželka naslouchala dupotu těžkých bot, dokud nepřešel verandu a ne-sestoupil po schodech. Teprve potom odstrčila ruce domorodé ženy a stočila se na bok, aby nehnutě zírala do bíle omítnuté stěny.
Na vrcholku stoupání, kde cesta probíhala sedlem mezi hustě zalesněnými kopci, Mungo St. John přitáhl otěže klisny a zadíval se zpět. Veranda však zůstala opuštěná. Rezignovaně povzdychl a chtěl znovu pobídnout koně, když náhle vzhlédl, aby se pokochal oblohou na severu. V tom okamžiku však ztuhl a snažil se rozluštit neuvěřitelnou záhadu.
Nebe potemnělo, jako by ho těžký závěs zakryl až k zemi. Rozhodně nešlo o mrak coby předzvěst bouře, jelikož z něj čišela jakási podivná hustota i vlastní tepající život. Připomínal jedovatý plankton mysteriózního rudého přílivu, který viděl na vlastní oči, když postupoval po hladině jižního Atlantiku a nesl zpustošení i smrt kdekoliv se čehokoliv živého dotkl.
Ovšem tenhle úkaz Mungo dosud nikdy nespatřil. Rozsah oblaku překračoval veškerou fantazii, poněvadž v obrovském oblouku zabíral polovinu horizontu. Dokonce během pozorování se posunoval kupředu, ke slunci, které právě stálo v nadhlavníku.
Daleko na severu se generál sice seznámil s chamsinem, který rozpoutával mohutné písečné bouře nad Saharou, ovšem tady, do vzdálenosti tisíce kilometrů, se žádná písečná poušť nena-
119
l|. Tírr
cházel^. Tím by se totiž mohl tento podivný fenomén vysvětlit. Skutečně se nikdy s ničím podobným nesetkal! Překvapení se pomalu měnilo ve znepokojení, když si uvědomil rychlost, s níž se k němu mrak přibližuje.
Lem temného závoje se dotkl okraje slunce, čímž se polední světlo změnilo. Kůň pod ním se nepokojně zavrtěl, hejno perliček, dosud štěbetajících v trávě podél cesty, zmlklo. Ponurý příliv velice rychle zalil oblohu, sluneční zář se změnila

v kalně oranžovou, takže nebeské těleso připomínalo rozžhavený disk vytažený z kovářské výhně, a rozsáhlý stín překryl zemi.
Všude zavládlo nepřirozené ticho. Bzučení hmyzích chórů v nedalekém lese ustalo, švitoření a cvrlikání malých ptáčků v kravinách se vytratilo. Zvuky, tvořící typickou kulisu Afriky, se připomněly až poté, co utichly.
Naprostý klid v okolní krajině působil značně depresivně. Klisna opět pohodila hlavou, cinknutí podhradního řetízku se zdálo až nemístně hlučné. Všezahalující opona houstla, obloha mizela a stín temněl.
Konečně se cosi ozvalo: slabé a vzdálené šustění, jako když vítr přehazuje cukrově bílý písek na pouštních dunách. Slunce už začalo připomínat poslední zbytky žhavého popela skomírajícího táborového ohně.
Mírné sykání nabíralo na síle, postupně měnilo podobu na šumot v mořské lastuře, přiložené k uchu. Sluneční zář, nyní zcela filtrovaná neznámým úkazem, se měnila v tajuplné purpurové žhnutí. Statečný generál se otřásl, přeběhl mu mráz po zádech, ačkoliv polední vedro se zdálo mnohem nesnesitelnější než obvykle.
Tajemné chřestění se stále blížilo, přecházelo v hlubší hučení. Potom už se dal rozeznat tlukot křídel, ovšem v té chvíli slunce zmizelo, jakoby vymazané z nebeské báně. V pološeru konečně spatřil původce nezvyklého fenoménu, který se hnal nízko nad lesem. V mamutích útvarech se blížila nepředstavitelná masa, připomínající monstrózní mlžný koberec.
S děsným rachotem se miliony a miliony hmyzích křídel hnaly vpřeoViideřily ho jako výbuch kartáčové střely, vypálené z děla. Zasáhly mu tvář, náraz těch rohovitých okřídlených těl vyvolal šok otupělosti, kdy ani nezaznamenal poraněnou kůži a následné krvácení. Konečně rozhodil rukama, aby si chránil obličej
a vyděšený oř prudce couvl. Pouze jezdecká zdatnost udržela Munga v sedle. Téměř oslepený a omráčený hrůzným proudem přemisťujících se příšer hrábl dlaní do vzduchu. Skutečně se mu podařilo jednu z těch potvor chytit.
Zdála se téměř dvojnásobně větší než jeho ukazováček, křídla zářila oslepující oranžovou, zdobená velice složitým vzorem černé. Rozpoznal obrněnou hruď, z hlavy chráněné přilbou na něj zíraly vyboulené mnohočetné oči, žluté jako vyblýskaný topaz. Dlouhé zadní nohy doplňoval rudý trn. Útočník sebou vztekle trhal, bodal ho do kůže a po každém škrábanci zůstala stopa krvavých krůpějí. Rozdrtil netvora, který vybuchl ve žluté kaši. "Sarančata!" Rozhlédl se ještě jednou po tom úděsném množství, jako by nevěřil vlastnímu zraku. "Třetí egyptská rána," pronesl nahlas. Potom klisnu stočil, aby nestála proti pohybu letících těl a patami ji dloubl do slabin. Tryskem se hnal zpátky z kopce, k misii. Ovšem oblak nájezdníků se řítil rychleji než kůň, takže cválal téměř ve tmě, obklopený bušícím rachotem křídel.
Několikrát ztratil cestu, poněvadž hustota ženoucího se roje se jevila neproniknutelná. Útočná sarančata mu dosedala na záda, lezla po něm, ostré hnáty se zabodávaly do holé pokožky. Jakmile je srazil, další se okamžitě vrhala na uvolněné místo. Zachvátil ho pocit děsu z hrozby, že bude pohlcený odporným obsahem překypujícího kotle živých organismů.
Konečně před sebou v temnotě tohoto podivného poledne rozpoznal obrys budov misijní stanice. Dvojčata a služebnictvo se shromáždily na verandě. Všichni tam stáli ochromeni úlekem. Bleskově sklouzl z koně a vrhl se k nim.
"Každý kdo má ruce a nohy, ať vyrazí na pole s jakoukoliv plechovou nádobou - je zapotřebí bubnovat, potřebujeme hodně rámusu, možná i mávání pokrývkami pomůže..." Sestry se okamžitě probraly. Elizabeth přes sebe hodila šál, aby si chránila hlavu, a vyrazila do rojícího se mraku sarančat. Hnala se ke kostelu, zatímco Vičky zmizela v kuchyni, odkud vynesla celou hromadu
železných kotlíků.
..Hodná holčička," Mungo ji nadšeně objal. "Až tohle skončí, chtěl bych si s tebou popovídat o důlním inženýrovi." uchopil největší hrnec. "Jdeme na to!"
120
121
S nlhlostí, která je zarazila v šíleném běhu, se zešeřilo, ale teď se vzduch nečekaně pročistil a slunce opět bíle žhnulo, až osle-povalo. Dokonce si museli zaclonit oči.
Nedočkali se však žádné úlevy, poněvadž nestvůrný mrak dosedl na zem. Obloha sice zářila blankytem, ale pole i les se změnily. Nejvyšší stromy připomínaly groteskně zbarvené kupky sena, vše zakrývala oranžovočerná masa. Větve se pohupovaly a klesaly pod neuvěřitelnou tíhou hmyzu, každých pár vteřin se ozvalo ostré prasknutí, když dřevo povolilo a celá ratolest se zřítila dolů. Před jejich očima se vztyčené klasy kukuřice sklonily při útoku, zatímco zemi kolem dokola pokrýval koberec myriád chrupajících a ševelících bestií.
Na pole vběhla asi stovka divoce poskakujících postav, bušících do nádob a

mávajících hrubými šedými nemocničními dekami. Před každým odhodlaným bojovníkem se skákavý hmyz přece jen vznesl krátkým máchnutím křídly, aby po odeznění rušivého elementu opět usedl.
Náhle se ve vzduchu rozezněl nový zvuk: vzrušený jekot tisíce i ptáků, snášejících se na svůdně předestřené hody. Celé letkyl temně černých drongů s nápadně vidlicovitým ocáskem, vlny; v zářivé škále barev od zelené přes žlutou, modrou a karmínovou až po černý oční proužek, kovově lesklé zelenočerné leskoptve, mandelíci se zářícími ocasními krovkami ultramarínově modrými a tělíčkem červenavě hnědým - všichni nadšeně řičeli v extázi chamtivosti. Čápi se brodili v hlubokém živém koberci: marabu s děsivě oslizlou hlavou, mocným zobákem a růžovým voletem se pyšnil bílou čupřinou na přechodu k holému krku, podobající se vlněné chlupaté šále, nesyt africký s peřím růžového nádechu a dlouhým žlutým zobákem, čáp sedlatý s mohutným červeno-1 černým zobákem zdobeným žlutým sedlem - všichni chtivě klo-1 váli do naservírované pohybující se hostiny.
Banket však netrval dlouho, snad méně než hodinu. Náhle,« přesně jako když dosedl, se monstrózní roj zvedl do vzduchu, | jako by šlo o jediného tvora. Ještě jednou na všechny přítomné padl nepřirozený soumrak, když zakryl slunce. Ještě jednou zažili falešné'svítání, když se mrak ztenčil a zmizel k jihu. Na prázd- | ných potícrTše strnulé lidské postavy zdály malé a zcela nepod- | statné, když v záchvatu hrůzy zíraly kolem. Svůj domov téměř | nepoznávaly! Kukuřičný lán se změnil v holou hnědou zem, kde i silné a hrubé lodyhy padly za oběť krutým útočníkům. Z růžových keřů podél budovy zůstalo jen pár hnědých klacíků. Květy broskvoní i jabloní v sadu zmizely a holé pokroucené větve jako by zvěstovaly příchod zimy. Lesy pokrývající kopce i hustá vegetace na břehu řeky Khami byly zničeny.
Nikde se nedala zahlédnout ani stopa po zeleni, ani lísteček, ani stéblo trávy nezůstalo v širokém hnědém pruhu destrukce, který nenasytný roj vpálil do srdce Matabelelandu.
¦ ¦ ¦
Juba cestovala pouze se dvěma společnicemi. I to ukazovalo na hluboký úpadek, který dolehl na matabelský národ. V čase před okupací bělošskou Společností by hlavní manželka jednoho z velkých vojevůdců rodu Kumalo musela mít s sebou suitu čtyřiceti dvorních dam, zatímco půl stovky ozbrojených válečníků s pery na hlavě by vytvořilo speciální amadodu, aby ji bezpečně dopravili do manželova kraalu. Nyní si Holubička rozvážně nesla na hlavě vlastní spací rohož. Navzdory své mohutné postavě postupovala náročným terénem s neuvěřitelnou lehkostí a grácií. Šla vzpřímeně, hlavu držela hrdě vzhůru.
Samozřejmě že na cestu odložila pánský nátělník, poněvadž se pohybovala mimo území misie. Křížek na krku si však ponechala. Grandiózní ňadra se tedy volně houpala a bušila do hrudi se záviděníhodnou pružností. Pokožku měla domorodá žena silně namaštěnou, takže zářila ve slunci, i nohy se blýskaly pod krátkou sukénkou, když postupovala zrychleným pochodem -střídavým během a klouzavým krokem - čímž překonávala vzdálenost překvapivým tempem.
Obě společnice, mladé a nedávno provdané ženy patřící do jejího kraalu, se hnaly těsně za ní. Mlčely, nezpívaly ani se nesmály, jen sledovaly okolí prašné cesty zpod břemen na hlavě. Všude se rozprostírala zpustošená a nehostinná krajina. Saran-čata tudy též táhla, což dosvědčovaly holé stromy, v okolí nezůstala snad jediná moucha ani ptáček. Slunce mezitím už půdu vypálilo, takže se vysušená hlína drolila, měnila se v prach, který vířil vzduchem a mizel každým závanem větru.
122
123
Dostaly se na vrchol menší terénní vlny a ztuhly. Instinktivně si stouply k sobě blíž, ani náklad nesložily, fascinované hrůznou podívanou. Kdysi tu stával velký regimentální kraal útvaru impi zvaných Inyati, jimž velel Gandang. Potom výnosem vysokého komisaře v Bulawayu byly válečné útvary zrušeny a rozpuštěny, osadu zničil oheň. Naposledy však tohle místo ženy viděly už zarůstat novou trávou, která milosrdně zakryla děsivé jizvy. Nyní se však zeleň dočista ztratila vinou věčně hladových nájezdníků a kruhové obrysy základů vytvořené z popela se opět objevily na denním světle. Okamžitě vyvolaly vzpomínky na ztracenou slavnou minulost, poněvadž nynější kraal, vybudovaný jen pro Gandariga a jeho nejbližší rodinu, se vůbec s bývalou majestát-ností nedal porovnat.
Nová osada se rozkládala o dobrý kilometr dál, u řeky Inyati. Pastviny však zmizely, navíc jarní deště ještě nestačily koryto naplnit, takže písečné břehy stříbřitě zářily. Oblýskané valouny na vysušeném dně se třpytily ve slunečním svitu jako šupiny obřího plaza. Samotný kraal vypadal opuštěný, ohrady pro domácí zvířectvo zely prázdnotou.

"Opět nám sebrali dobytek," konstatovala Ruth, pohledná mladice, stojící vedle Juby. Ještě ani neoslavila dvacáté narozeniny, přesto už nosila čelenku, znak vdané ženy, po dvě sezóny. Dosud však nepočala, a právě kvůli téhle vnitřní hrůze, že je neplodná, se raději přiklonila ke křesťanství - tři bohové tak všemocní, jak Holubička popisovala, rozhodně nedopustí, aby jejich vyznavačka zůstala bez dětí. Křest před měsícem provedla Nomusa a jméno mladé ženy se změnilo podle nových bohů z Kampu na Ruth. Nyní tedy překypovala sebejistotou a těšila se na setkání s manželem, jedním z Gandangových synovců, aby vyzkoušela účinnost své nové víry.
"Kdepak," Juba ji zarazila v chmurných úvahách. "Můj manžel stáda poslal k východu, k novým pastvinám." "A kde je celá amadoda, kde jsou všichni muži?"
"Možná odešli s dobytkem."
"To je přece práce pro chlapce, a ne pro dospělé chlapy!"
Holubička si znechuceně odfrkla. "Od té doby, co jim Jedno bystré OfóTšebral štíty, tak se z našich mužů stali pasáčkové."
Tuhle funkci vykonávali však chlapci, spadající pod označení mujiba, poněvadž ještě nebyli zasvěceni pro bojové útvary. Obě
124
společnice se až zastyděly nad pravdivostí vyřčených slov. Stalo se krutou skutečností, že jejich muži přišli o zbraně a nájezdy sloužící ke zvýšení počtu dobytka i otroků, což patřilo mezi hlavní aktivity celé amadody, se zakázaly. Naštěstí jejich manželé náleželi k válečníkům, kteří už ochutnali krev - omočili si v ní špice svých asagajů, když likvidovali Wilsonovu patrolu na břehu řeky Shangani. Och, jak krásné zabíjení to tenkrát bylo! Vlastně šlo o jedno jediné matabelské vítězství v celé válce! Co se však nyní stane z mladíků, jimž je právo boje upřeno? Budou vůbec schopni získat na bojišti nárok na ženu, budou schopni si vzít manželku? Nebo veškeré tradiční zvyky a zákony, pod nimiž se až dosud žilo, se odhodí a přestanou platit? A pokud k tomu dojde, co se potom stane z hrdého národa?
"Ženy tam ale zůstaly," upřesnila Juba a ukazovala na řady pracujících postav, téměř ztracených v hnědi zpustošeného kukuřičného pole. Houpaly se v rytmu míhajících se motyk.
"Vrhly se na novou výsadbu," poznamenala Ruth.
"Už je pozdě," mumlala Holubička, "protože sklizeň nebude, ani oslavný tanec prvních plodů..." Nakonec se přece jenom sebrala. "Radši vyrazíme!"
U jedné z mělkých tůní vyschlého koryta konečně odložily břemena i sukýnky. V chladné zelené vodě smyly pot i prach z daleké cesty. Ruth dokonce našla zelený šlahoun se zlatavými kvítky, který unikl pozornosti smrtonosné letky saranče. Každá si tedy nádhernou žlutí ozdobila čelenku.
Ženy na polích si příchozích všimly, když vystoupily na vyvýšený břeh. Ječely nadšením a běžely, co jim nohy stačily, aby je mohly pozdravit a formálně přivítat Holubičku.
Mamewethu, na ni volaly, zatímco se klaněly a vzdávaly hold tradičním a specifickým tleskáním. Okamžitě od ní i od obou jejích společnic převzaly náklad a vyrazily vpřed, držíce se za ruce. S uvítací písní na rtech malé procesí došlo až do kraalu.
Všichni muži nezmizeli. Gandang seděl pod holými větvemi Planého fíkovníku na vyřezávané náčelnické stoličce. Juba se hned rozběhla, aby před manželem poklekla.
Láskyplně se na ni usmál, spokojeně pokyvoval hlavou nad Perfektně předvedenou ukázkou povinnosti a oddanosti. Jako zvláštní známku mimořádných citů k ní ji pozdvihl vlastní rukou a usadil na rohož, kterou jedna z jeho mladších manželek rozlo-
125
r
i (přec
žila ^řed ním na zemi. Vyčkával, zatímco se Holubička osvěžovala z velkého hliněného pivního džbánu, který jí podala další klečící Gandangova choť. Teprve potom gestem zahnal rozvětvenou rodinu, aby spolu mohli zůstat o samotě. Nahnuli hlavy k sobě a rozprávěli jako milenci, jimiž kdysi bývali.
"Nomusa se má dobře?" chtěl vědět. Vůbec se Holubičkou nenechal ovlivnit, takže necítil pražádný obdiv k té ženské doktorce na misijní stanici Khami. Ve skutečnosti na ni pohlížel s hlubokým podezřením, obzvlášť co se týkalo podivného náboženství, kterého se jeho hlavní manželka dokonce stala vyzna-vačkou. Vždyť právě jeho impiodchytili Wilsonovu patrolu a zde-cimovali ji do posledního muže. Mezi mrtvolami, které jeho válečníci připravili o veškeré oblečení, čímž až odpudivě vynikaly morušově zabarvené rány po asagajích v té podivně bílé kůži, leželo i ubité tělo prvního manžela té misionářky. Nikdy

přece nemůže existovat láska tam, kde teče krev! Přesto Gandang k té bělošce cítil respekt. Znal ji už nesmírně dlouho, vlastně stejně dlouho, jako svou Holubičku. Mohl tedy sledovat její nepolevují-cí úsilí ochránit matabelský lid. Vždyť byla přítelem i rádcem starého krále Lobenguly, zároveň přinesla útěchu tisícům nemocných i umírajících Matabelců. Proto jeho starost byla opravdová.
"Zbavila se těch zlých duchů, které na sebe sama poštvala, když vypila krev nemocné?"
Nevyhnutelně se podobný experiment s přenosem malárie stal největší událostí ženoucí se buší, zároveň z něj vyzařoval i náznak čarodějnictví.
"Žádnou krev přece nevypila," snažila se Juba vysvětlit a současně dodala, že tento nepochopitelný pokus přítelkyně uskutečnila jen pro dobro matabelského národa. Sama však ten hrůzný čin plně nechápala, takže proto její vysvětlení nemohlo starého vojevůdce přesvědčit. Dobře viděla pochybnosti v manželových očích, takže se dalším podrobnostem raději vyhnula.
"Co náš Bazo?" změnila téma. "Kde je?" Prvorozený se jí stal nejmilejším dítětem.
"V kopcích s dalšími mladíky," přiznal Gandang. Matopos se vždy stávalo útočištěm domorodců v čase nebezpečí či vzniklých problémů. Juba se tedy nahnula a s úzkostí v hlase položila otázku: "Objevily se nějaké trable?"

Slavný vojevůdce lehce pokrčil rameny. "V těchto časech máme trable pořád!"
"A odkud dorazily?"
Jedno bystré oko poslal zprávu po svých kaňka - těch hnusných šakalech - že musíme dodat dvě stě mladých mužů na práce v novém zlatém dolu, kdesi na jihu! Navíc naleziště vlastní sám Henshaw..."
"A tys je neposlal?"
"Řekl jsem těm kaňka," použil hanlivou přezdívku pro domorodou policii BSAC, kterou nesnášel stejně jako veškeré mrchož-routy následující lva a čmuchající po odpadcích, čímž vyslovil i svou nenávist, kterou s ostatními Matabelci sdílel pro tyto zrádce, "řekl jsem jim zcela jasně, že běloši mě připravili o štíty i asa-gaje, dokonce i o mou hrdost Induny. Navíc jsem přišel i o právo velet mým mladým mužům, protože kopou díry pro bílé nebo budují jejich silnice!"
"A teď dorazí Jedno bystré oko," promluvila Holubička s rezignací v hlase. Dobře věděla, jak do sebe události zapadají: Rozkaz, odmítnutí, konfrontace! Všechno už zažila mnohokrát předtím, takže nyní měla plné zuby mužské pýchy, války, smrti, zohavení, hladomoru a utrpení.
"Ano," potvrdil Gandang. "Ne všichni kaňka jsou zrádci, poněvadž jeden z nich nám poslal varování, že Jedno bystré oko je už na cestě! Má s sebou dokonce padesát mužů, takže naši mladí museli zmizet do kopců..."
"A tys tu zůstal, aby ses s ním setkal?" dál vyzvídala Juba. ..Neozbrojený a zcela sám tady čekáš, až dorazí s padesáti ozbrojenci?"
"Nikdy jsem před nikým neprchal," pronesl vojevůdce prostě, ..nikdy v životě!"
Holubička k němu hned pocítila vlnu pýchy i lásky, až ji dusila, když pohlížela do té nehnutě zírající krásné tváře. Snad poprvé si však všimla bílého poprašku podobného jinovatce v kudrlinách hned za vpleteným kroužkem Induny.
"Gandangu, můj pane, staré časy už nenávratně zmizely. Vše se změnilo! Synové Lobenguly nyní pracují jako služebníci v Lodziho kraalu velice daleko na jihu, vedle velké vody. Impi byli rozprášeni a nyní panuje nový, laskavý Bůh v celé zemi, jmenuje se Ježíš. Všechno se změnilo a my se musíme též proměnit!"

01 !,
felký vojevůdce dlouho mlčel, díval se přes řeku do dáli, jako bymeslyšel, co mu řekla. Potom zhluboka povzdychl, šňupl si červeného prášku uschovaného v rohu antilopy, který mu visel na krku. Kýchl, otřel si oči a zadíval se na manželku.
"Tvé tělo je částí mého těla," pronesl. "Tvůj prvorozený syn je i mým synem! Pokud bych ti nemohl důvěřovat, potom bych nemohl věřit ani sám sobě! Proto ti říkám: staré časy se opět navrátí..."
"Pane, co se děje?" zděsila se Juba. "Jaká podivná slova to jsou?" "Tohle jsou slova, která nám sdělila Umlimo. Konečné vydala orákulum: Národ bude opět svobodný a mocný. ..'¦'¦
"Umlimo však také poslala naše impi přímo do palby smrtících zbraní u Shangani a Bembesi," šeptala s hořkostí. "Umlimo káže válku, smrt a zhoubu. Nyní však existuje nový Bůh! Bůh míru, Ježíš."
"Mír?" znechuceně vyprskl Gandang. "Pokud takhle mluví ten jejich bůh, potom ho běloši velice špatně poslouchají. Optej se kmene Žulu, jaký mír našli u Ulundi, optej se Lobengulova stínu, jaký mír mu přinesli do Matabelelandu!"
Juba neodpovídala, zase plně nechápala veškeré souvislosti, které jí Nomusa vysvětlovala. Proto raději rezignovaně sklonila hlavu. Po chvíli, až vojevůdce

měl jistotu, že jeho slova pronikla manželce do duše, pokračoval:
"Orákulum vyslovené Umlimo má tři části - první se už uskutečnila: Když polední slunce ztmavne křídly sarančat a ze stromů na jaře opadá listí... K tomu už došlo, a proto je zapotřebí brousit ostří."
"Ale bílí muži přece všechny asagaje zlikvidovali..."
"V kopcích však se rodí nová kopí," snížil hlas až do šepotu. "Výhně kovotepců kmene Rozvi hoří ve dne i v noci, zatímco rozžhavené železo vytéká z pecí jako vody našeho Zambezi!"
Holubička na něj pohlédla. "Kdo tohle vymyslel?"
"Bazo, tvůj syn."
"Rány po střelách jsou stále ještě čerstvé, jizvy na těle mu dosud neztemněly!"
"Alďbn je přece Induna z rodu Kumalo," hlesl vojevůdce pyšně. "A-taKFje muž!"
"Vždyť je jenom jeden," namítla manželka. "Jen jeden - kdepak jsou impil"
128
"Tajně se připravují na pustých místech, znovu se učí vše, co už zapomněli, zvládají umění, jichž je zapotřebí..."
"Gandangu, můj pane, cítím, že mé srdce se chystá opět puknout! Mám dojem, že slzy se mi hromadí, podobné dešťovým mrakům v létě - copak musí být pořád válka?"
"Jsi přece dcera kmene Matabelců, čisté krve Zanzi od jihu -otec tvého otce postupoval s velkým Mzilikazim, tvůj otec pro něj krvácel zrovna tak jako tvůj syn pro Lobengulu - copak musíš klást podobnou otázku?"
Už ani nepovzdychla, poněvadž dobře věděla, jak zbytečné je diskutovat s velkým válečníkem, pokud se mu takhle jiskří v očích. Když se v něm pomalu probouzelo válečné běsnění, neexistovalo nikde místo pro logickou argumentaci.
"Jubo, má malá Holubičko, bude pro tebe práce, až se druhá část z věštby Umlimo vyplní."
"Pane?!"
"Ženy musejí roznést kovové špice. Budou ukryté ve srolovaných spacích rohožích i v otepích suché trávy pro došky. Bude zapotřebí je doručit jako obyčejné náklady na hlavách žen do míst, kde impi čekají..."
"Pane." Snažila se udržet odstín hlasu neutrální a raději sklopila zrak před tím tvrdým třpytivým pohledem manželových očí.
"Běloši a jejich kankavás podezírat nebudou, nechají vás klidně kráčet po cestách," pokračoval Gandang. "Nyní ses stala matkou celého národa, protože v současné době jsou královy manželky buď mrtvé, nebo rozptýlené kdovíkde. Tvou povinností bude shromáždit mladé ženy, vycvičit je pro tento úkol a dohlédnout, aby dopravily ostří do rukou válečníků v době, kterou Umlimo předpověděla: V čase, kdy bezrohý dobytek bude sněden křížem!"
Jubě se nechtělo zareagovat, ale obávala se přivolání hněvu. Slavný vojevůdce tedy musel o odpověď znovu požádat.
..Slyšela jsi tedy má slova, ženo, a teď víš, jaká je tvoje povinnost vůči manželovi i vlastnímu národu!"
Teprve potom Holubička zdvihla hlavu a pohlédla do hlubin těch temných, divokých očí.
•¦Odpusť mi, můj pane - tentokrát tě nemůžu poslechnout! Nechci přece přivést další nové utrpení na tuto zem, nechci opět
129
f"
slyše* nářek vdov a sirotků! Musíš si najít někoho jiného, aby ti nosil ta zatracená ostří!"
Předpokládala mohutnou vlnu vzteku, což už zažila předtím snad stokrát. Nyní však v jeho zraku zaregistrovala cosi jiného, nikdy si ničeho podobného nevšimla. Snad šlo o pohrdání, a v tomhle případě skutečně nevěděla, jak takové břímě unést. Když Gandang vstal, aniž by cokoliv dodal, a zamířil k řece, chtěla za ním vyběhnout, chtěla se mu vrhnout k nohám. Pak si ale živě vybavila slova Nomusy.
Bůh je velice spravedlivý a dobrý, ale způsob, jak na nás zkoušky sesílá, se nedá vůbec popsat...
A Juba náhle zjistila, že se nemůže ani pohnout. Vždyť se právě chytila do pasti mezi dvěma světy, mezi dvěma povinnostmi. Dokonce měla dojem, že se její duše trhá přímo uprostřed.
¦ ¦ ¦
Holubička seděla sama pod holým fíkovníkem po zbytek dne. Ruce měla zkřížené v klíně, tiše se pohupovala, jako by monotónní pohyb mohl nastalou situaci vylepšit - přitom jedině takhle se dalo uklidnit vylekané dítě, to věděla dobře. Ale v tomhle případě nedocházelo k útlumu ani v kolébání, ani v rychlosti rotujících myšlenek. Až při pohledu na obě společnice, kterých si konečně všimla

před sebou, se jí trochu ulevilo. Vždyť ani nevěděla, kdy přišly, kdy si k ní přiklekly - tak hluboko zapadla do své bolesti a zmatení.
"Vidím tě, Ruth," vydechla a kývla na křesťanku i její kamarádku. "Vidím i tebe, Imbali, má malá Květinko. Pročpak vypadáte tak smutně?"
"Muži odešli do kopců," špitla první.
"A vaše srdce šla s nimi," usmála se Juba. Cítila s nimi, i když ji zalila vlna smutku. Vždyť si dobře pamatovala vzrušení vlastního těla v době mládí, dokonce i zalitovala, že plameny hořely tak krátce.
"Nesnila jsem o ničem jiném než o mém nádherném chlapovi po každou noc, kterou jsme byly pryč," mrmlala Ruth.
"A jáFTcrásného synka společně zplodíte," uchichtla se Juba. Dobře znala dívčiny zoufalé touhy, proto ji škádlila jen lehce. "Lelesa- Úder blesku, tak se tvůj muž jmenuje, viď?"
130
Domorodá žena sklonila hlavu. "Neposmívej se mi, Mamewet-hu," zaprosila nešťastně.
"A co ty, malá Květinko," otočila se na Imbali, "taky nemáš žádnou včelku, která by ti polechtala okvětní lístky, co?"
Dívka se až zajíkla smíchem, hned si však zakryla ústa a propadala se studem.
"Pokud nás potřebuješ, Mamewethu," horlivě se ozvala Ruth, "potom s tebou zůstaneme!"
Holubička)^ udržovala v napětí o několik vteřin déle, než bylo nutné.
Jak pevné jejich rozhodnutí, jak šlechetná mají srdce, jak sladce zformovaná mladá těla, jak nedočkavé velké temné oči, jak obrovský je jejich hlad po všem, co jim život nabízí. Juba se opět usmála a tleskla.
"Upalujte!" vyhrkla, "obě! Vaši manželé jsou těmi, kteří vás potřebují mnohem víc než já. Zmizte a následujte je do skalního labyrintu!"
Dívky nadšením zavýskly, odhodily stranou veškeré formality a s radostí svou paní objímaly.
"Ty jsi pro nás slunečním světlem i úplňkem," chválily ji. Teprve potom prchly do svých chýšek, aby se připravily na cestu, zatímco Holubička pocítila alespoň na chvíli drobnou úlevu ve svém břemeni. Ale jakmile padla noc, tak žádná z mladých manželek nepřišla, aby ji vyzvala k návštěvě Gandangovy rezidence. Teprve teď na ni veškeré události dosedly s plnou tíhou, takže ronila slzy zcela osamělá na své spací rohoži, až se jí zmocnil spánek. Pak ale přišly na řadu sny - plné záře plamenů i puchu hnijícího masa. Kvůli nočním můrám naříkala, ale nikdo ji neslyšel, nikdo ji nevzbudil.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Generál Mungo St. John se díval kolem sebe, přehlížel zničené lesy. Nikde nebylo úkrytu, poněvadž sarančata skutečně spásla vše. Tímhle se jeho úkol ještě víc ztížil.
Pozdvihl klobouk a otřel si čelo. Tenhle kalendářní měsíc je vhodný tak pro sebevrahy, uvažoval. Mamutí mračna přislibující vláhu se formovala do obřích hradeb podél celého horizontu, zatímco v žáru se mihotala a tetelila fáta morgána nad pustou,
131
rozžhavenou půdou. Mungo si pečlivě upravil černou pásku přes oko, pootočil se v sedle, aby přehlédl útvar, postupující za ním.
Měl s sebou padesát ozbrojenců, ale všichni pocházeli z kmene Matabele, oblečení však svou bizarností prozrazovalo evropské prvky. Někteří měli na sobě záplatované moleskinové kalhoty, druzí pouze kožešinové sukýnky ozdobené střapci. Někteří postupovali bosi, jiní používali sandály z nevydělané kůže. Toliko šťastlivci se předváděli v opravdových botách s cvočky, aniž by používali ponožky či onuce. Většina z nich kráčela do pasu nahá, pár se jich pyšnilo darovanými omšelými kabátci a potrhanými košilemi. Ovšem jedna část výstroje byla u všech stejná: na řetízku, obtočeném těsně nad loktem levé ruky, se třpytil vyblýskaný mosazný štítek a v něm vyrytá písmena - B. S. A. Co. Police. Každý z nich si nesl zbrusu novou opakovačku značky Winchester, k tomu ještě pás s náboji. Nohy měli zaprášené až po kolena, poněvadž nasadili náročné tempo pochodu k jihu. V pohodě stačili klusajícímu koni svého generála. Mungo se na ně díval se zasmušilým uspokojením. I přes nedostatek vzrostlých stromů a křovin věřil, že rychlostí svého postupu domorodce v kraalu překvapí.
Celá akce mu připomínala dávné nájezdy pro otroky na západním pobřeží jižní Afriky, ještě předtím, než ten zatracený Lincoln a Královské zasrané námořnictvo mu odřízli tak vynikající kšeft o hodnotě mnoha milionů dolarů. Bože, jak nádherná doba to tenkrát byla. Stačil rychlý pochod, přiblížit se a obklíčit vesnici a svítání vítalo bušení otrokářských palic, jimiž zasahovali kudrnaté černé hlavy. Generál se probral ze snění: nejde náhodou o symptomy stáří, když

se tak často vrací do minulosti? "Ezro!" volal na seržanta, aby dojel na jeho úroveň. Jenom tenhle příslušník policie také trůnil v sedle, ovšem na obyčejném plesnivákovi s prohnutým hřbetem.
Svalnatý domorodý obr pocházel též z matabelského kmene, po tvářce mu táhla ošklivá jizva. Šlo o památku na nehodu v té velké diajaantové propasti zvané Kimberley, tisíc kilometrů odtud vzdálené dolů na jih. Tam také získal své nové jméno a naučil se i anglicky.
"Jak daleko je Gandangův kraal?" chtěl vědět Mungo.
132
L
"Takhle," máchl rukou Ezra a na obloze ohraničil úsek pohybu slunce, odpovídající dvěma hodinám.
"To je dobře," přikývl velitel. "Vyšli dopředu průzkumníky! Nechci ale žádné chyby -vysvětli jim jasně, že řeku Inyati musejí překročit nad osadou. Teprve potom se rozvinou do rojnice a budou vyčkávat podél úpatí kopců."
"Nkosi," Ezra přikývl.
"Hlavně jim vysvětli, že je zapotřebí chytit a předat mně osobně každého uprchlíka z kraalu!"
Překládání každého příkazu Munga silně unavovalo, a snad posté, co překročili Limpopo, se ujišťoval, že už konečně začne studovat řeč ndebele.
Seržant zasalutoval s přehnanou uctivostí, když imitoval britské vojáky, na které se díval přes zamřížované okno své cely. Tenkrát si odseděl trest za krádež diamantů. Nyní se v sedle otočil a zařičel rozkazy mužům, kteří oba jezdce následovali.
"Nezapomeň je upozornit na nejdůležitější součást naší strategie: je zapotřebí zaujmout dané pozice před svítáním! V ten čas totiž vjedeme do kraalu."
Generál stáhl čutoru ve fíkovém obalu zavěšenou na hrušce sedla a odšrouboval uzávěr.
"Jsou připraveni, Nkosi," hlásil Ezra.
"Výborně, seržante - ať vyrazí!" přikázal Mungo a přiložil polní láhev ke rtům.
¦ ¦ ¦
Několik vteřin po probuzení si stále Juba myslela, že jekot žen a nářek dětí jsou pořád součástí zlého snu. Raději si přetáhla kožešinu přes hlavu.
Teprve až po rachotu, kdy dveře vyletěly z pantů a cizí útočníci se vřítili do temného nitra chýše, se probrala naplno. Odhodila Přikrývku. Hrubé ruce ji pevně sevřely. I když vřískala a cloumala sebou, přesto ji nahou vyvlekli ven. Obloha světlala příchodem nového dne a policisté právě přiložili další polena do ohně.
Holubička tedy s naprostou jistotou rozpoznala bílého muže, když se přikrčila do bezpečí kvílících a vzlykajících žen dřív, než ji mohl odhalit.
133
Mungo St. John řádil jako posedlý. Řval na svého poddůstojní-ka|přecházel sem a tam kolem ohně, přičemž práskal jezdeckým bičíkem o perfektně vyblýskané boty. Tvář měl zrudlou do temně karmínové, jediné oko metalo blesky.
"Kde jsou ti černoši? Chci okamžitě vědět, kam zmizeli!" Seržant Ezra bleskově vběhl do skupiny štkajících žen a bedlivě si prohlížel jejich tváře. Bez zaváhání se zastavil před Holubičkou, kterou samozřejmě poznal. Vždyť šlo o jednu z grandes dames celého kmene. Pomalu vstala, vzpřímila se do plné výšky a dokonce i v té přetékající nahotě vypadala důstojně jako královna. Očekávala od něj jakýsi náznak respektu, či snad gesto slušnosti, ale místo toho ji chytil za zápěstí a zkroutil ruku tak, až musela kleknout.
"Kde je amadodaV syčel. "Kampak se všichni vaši muži poděli?"
Juba spolkla vzlyk bolesti, načež zaskřehotala: "Je pravdou, že tady muži nejsou, navíc zcela jistě ti s mosaznými plíšky na rukách, které jim daroval Lodži, chlapy už vůbec nejsou..."
"Ty krávo," odfrkl seržant. "Tlustá černá krávo!" Potom zapáčil, až padla tváří do prachu.
"Dost, kaňkal" zahřměl hlas do všeobecného chaosu. Velitelský tón bezprostředně zjednal pořádek. "Nech tu ženu být!"
Násilník zcela reflexivně svou oběť pustil, dokonce ustoupil o krok zpět. I sám Mungo St. John přestal zlobně přecházet. Slavný vojevůdce se tu tyčil osvětlený plameny. Ačkoliv měl na sobě pouze krátkou bederní roušku a čelenku ve vlasech, připomínal rozlíceného lva. Holubičce se mezitím podařilo najít rovnováhu, přičemž si třela rozbolavělé zápěstí. Gandang však na manželku ani nepohlédl a zamířil rovnou ke generálovi.
"Copak se stalo, bílý muži, že přicházíš do mého kraalu jako zloděj v noci? Copak hledáš?"
Mungo pohledem naznačil seržantovi, aby se ujal tlumočení. "Označil vás za zloděje," vylepšil překlad Ezra. Velitel prudce pozdvihl hlavu a upřeným

pohledem propaloval vojevůdce.
"Řekni mu, že dobře ví, proč jsem tady - chci přece dvě stě mladých a silných mužů!"
GandaHg- bez zaváhání použil téměř vrozenou schopnost stáhnout se do typické obrany afrického domorodce, do hrané tuposti. S tím si dokázalo poradit jen velice málo Evropanů,
134
ovšem generála podobné jednání jen rozzuřovalo, obzvlášť pokud neuměl místní jazyk! Navíc závisel pouze na milosti a ne-milosti překladatele. Slunce už vystoupalo hezky vysoko na své nebeské pouti, když slovutný stařešina se konečně vrátil k prvnímu bodu rozhovoru.
"Proč by chtěl ten vysoký důstojník mé mladé muže? Vždyť oni žijí tady a patří sem!"
Zaťaté pěsti velitele se až zachvěly, jak se vší silou snažil nevy-buchnout.
"Všichni lidé musejí pracovat," tlumočil seržant vysvětlení. "Tak zní zákon bílých mužů!"
"Pověz mu, že hrdí Matabelci nic takového neznají! Naše ama-doda nevidí žádnou radost ani hrdinství v kopání do hlíny - na to máme přece ženy a amaholi..."
"Induna tvrdí, že jeho válečníci pracovat nebudou," dramatizoval zákeřně Ezra.
Touhle poslední kapkou pohár generálovy trpělivosti přetekl. Bleskově přiskočil a švihl vojevůdce bičíkem přímo do obličeje.
Induna jen zamrkal, ale ani neucukl, ani nezdvihl ruku, aby se dotkl opuchliny, která mu rychle rostla na tváři. Ani se nesnažil otřít si tenký pramínek krve, jenž vyrazil z rozbitého rtu a klikatil se mu po bradě - naopak nechal krůpěj skanout na nahou hruď.
"Bílý muži, mé ruce jsou nyní prázdné," pronášel syčivým šepotem, mnohem průraznějším než řev, "ale nebude tomu tak pořád..." Pak se otočil a důstojně kráčel ke své rezidenci.
»Gandangu!" Mungo St. John řičel. "Tví muži budou pro nás pracovat, i kdybych je měl ulovit a přikovat k řetězu jako divou zvěř!"
¦ ¦ ¦
Obě dívky postupovaly po stezce lehkým houpavým klusem, aniž by porušily vyváženost velkých břemen na hlavě. Nesly totiž sPeciální dary pro své muže: sůl a drcenou kukuřici, šňupavý tabák a korále i štůček kalika na bederní roušky, což vyloudily od Nornusy, ze skladu na misijní stanici Khami. Nadšeně pospíchaly, radost jim zářila z očí. Konečně opustily bezútěšný a pustý pás
135
zemí, zničený sarančaty a přiblížily se k akáciím zářícím žlutou záclonou jarních květů, plných bzučících včel.
Před nimi se už zdvihaly první perleťově třpytivé žulové kopule, kde najdou své muže. Proto cestou hlasitě štěbetaly, sdělovaly si typicky dívčí tajnosti a smích zněl sladce jako cinkání zvonků. Minuly úpatí vysoké skály a bez odpočinku začaly postupovat vzhůru, po přírodních kamenných schodech. Nakonec se dostaly do příkré průrvy, kterou vystoupí na samotný vrchol.
Imbali kráčela vpředu, boky se jí svůdně vlnily pod krátkou sukénkou, když překonávala nerovný terén. Ruth neméně překypovala nadšením, takže v těsném závěsu následovala kamarádku. Náhle se pěšina prudce stočila mezi dva obří balvany, které se sem pravděpodobně dokulily odkudsi seshora.
První dívka náhle zcela strnula, až do ní Ruth téměř narazila. To už Imbali sykla výstrahu.
Muž se tyčil přesně uprostřed stezky, určitě pocházel z kmene Matabele, ale ony ho nikdy neviděly. Cizinec měl na sobě modrou košili, nad loktem zářil kulatý mosazný odznak. V ruce držel pušku. Ruth se bleskově otočila a sykla též. Další ozbrojenec vystoupil ze stínu kamene, čímž jim uzavřel ústupovou cestu. Usmíval se, ale z jeho výrazu se nic dobrého vyčíst nedalo. Proto dívky složily náklad na zem a stouply si blíž k sobě.
"Kampak jdete, krásné malé kočičky?" vyzvídal šklebící se kaňka. "Nehledáte třeba náhodou nějakého kocourka?"
Ani jedna z nich neodpověděla. Zíraly na něj velkýma vyděšenýma očima.
"Půjdeme s vámi," oznámil ten mohutnější, se širokými rameny a svalnatýma nohama, až se zdálo, že je nějak deformovaný. Zuby svítily bělostí, velikostí připomínaly koňské. Podivný škleb na rtech se však k očím nedostal - ty vypadaly malé, chladné a čišela z nich smrt.
"Popadněte tedy své věci, kočičky, a veďte nás ke kocourkům!"
Ruth zavrtěla hlavou. "My jenom hledáme kořeny léčivých bylin, vůbec nechápeme, co od nás chcete..."
Zkušený kaňka se přiblížil. Na nadměrně vyvinutých končetinách sďpohyboval až neuvěřitelně mrštně. Zčistajasna kopl do stočenéToTTože, obsah se rozletěl

kolem.
"Aha!" uchechtl se chladně. "Pročpak s sebou nosíte tak vzácné dary, když jen hledáte mutiV
136
Majitelka rozházených cenností okamžitě padla na kolena a začala schraňovat rozsypanou kukuřici i korálky. Násilník pouze spustil ruku a poplácal ji po oblých partiích.
"Můžeš začít příst, kočičko," cenil koňský chrup a Ruth ztuhla. Choulila se u jeho nohou, v dlani svírala posbírané zrní.
Ozbrojenec jí zlehka přejel konečky prstů po zádech a zarazil se až u krku. Mohutná tlapa s obrovskými klouby a silnými prsty ji začala svírat, chuděra se roztřásla.
Modrokošiláč stočil zrak na svého partnera, stále hlídajícího stezku. Vyměnili si významný pohled, který Imbali zaregistrovala a hned pochopila.
"Je to novomanželka," zašeptala. "Jejím manželem je synovec slavného vojevůdce Gandanga! Dej si pozor, kanka\"
Policista varování ignoroval. Zdvihal Ruth za krk, až stála, pak ji otočil tváří k sobě.
"Veď nás tam, kde se vaši skrývají!"
Tiše na něj vteřinu zírala, potom mu najednou divoce plivla do obličeje. Napěněná slina se mu rozmázla po tváři, potom skápla z brady.
"Hnusný kaňkal" soptila. "Ty zrádný šakale!"
Úsměv mu z tváře nezmizel. "Teď ti předvedu, co jsem ti chtěl udělat," upozornil, zahákl prst a jediným cuknutím jí přetrhl šňůrku od sukýnky. Ta dívce okamžitě sklouzla ke kotníkům. Sevřel ji pevněji v zátylku, zatímco ona se snažila oběma rukama zakrýt si klín. Neurvalec přejel očima nahé tělo, dech se mu změnil.
-Hlídej tu druhou," přikázal a hodil společníkovi vinčestrov-ku. Ten ji zachytil ještě v letu a hlaveň opřel Imbali o hruď, až ustoupila těsně k balvanu.
..Neboj, náš čas taky přijde," ujišťoval ji. Pak koutkem oka pozoroval, co se děje, přitom držel mladou zajatkyni přiraženou ke kameni.
Kolega právě s kořistí mizel v nedalekém řídkém křoví, které toho moc nezakrylo.
"Můj manžel tě zabije!" ječela Ruth. V skalnaté soutěsce se dalo zaslechnout každé slovo, dokonce i trhavý dech.
..Potom mi musíš poskytnout dobrou službu, pokud ji zapla-ťrn životem," hýkal blaženě kaňka, najednou však sykl bolestí. "Helemese, naše kočička má ostré drápky..." Pak se ozvalo
137
mlasknutí úderu, lomoz zápasu. Větvičky se rozkývaly, uvolněné kamínky se sesouvaly dolů.
Černoch střežící Imbali se snažil přece jenom zahlédnout, co se děje. Rty měl rozevřené, mlsně si je olizoval. V keři dosud bez listů sice zaznamenal pohyb dvou těl, ale podrobnosti mu unikaly. Vtom dívka zaúpěla, když na ni dolehla drtící váha.
"Nevrť se, kočičko!" lapal po dechu kaňka. "Nebo mě nasereš -nehýbej se!" Ruth náhle pronikavě zaječela. Srdceryvný výkřik spíš připomínal nářek zvířete ve smrtelné agónii. Ještě několikrát se zopakoval, zatímco násilník chroptěl: "Jo, přesně tak!" Potom zafuněl jako kanec u koryta, pak už se rozléhal jenom rytmický pleskavý zvuk. Nebožačka však výt nepřestala.
Hlídač opřel kamarádovu opakovačku o kámen, vykročil na stezku a hlavní své zbraně rozhrnul křoviny Upřeně zíral, tvář mu naběhla a zrudla vášní, veškerou pozornost upíral na neuvěřitelné představení.
Jelikož dohled nečekaně povolil, imbali couvla podél skalní stěny, načež se přikrčila a prudce vyrazila vpřed. Doběhla až k zátočině, než strážce její útěk zaregistroval.
"Zpátky!" zařval.
"Co je?" zachrčel kaňka zaměstnaný v křoví. "Ta druhá prchá!"
"Tak ji zastav!" vyprskl vztekle kolega.
Pádící dívčina se už dostala asi padesát kroků pod kopec, letěla jako gazela, poněvadž hrůza jí doslova dávala křídla. Černý policista však bleskově usadil pušku do ramene a bez míření začal pálit. Jeden z projektilů cíl náhodou zasáhl, těžká olověná kulka pronikla mladé ženě do zad, aby jí na druhé straně rozervala břicho. Chudinka se zhroutila, tělo se sesulo a po příkrém srázu se koulelo dál, zatímco končetiny se bezvládně komíhaly.
Domorodec pomalu sklonil hlaveň, v obličeji se mu zračil šok a překvapení. Váhavě sestupoval dolů ze svahu, kde na zádech ležela nehybná Imbali. Oči měla dokořán, v místě, kde střela vyšla, se jí tělo rozevřelo a ven vyhřezla potrhaná střeva. Náhle na něj stočila pohled, tvář jí zalila hrůza, ale po vteřince se z

ní život vytratil.--~-
"Je po ní," ozval se kaňka, který mezitím zanechal Ruth pod keřem a sešel za komplicem, přičemž nahoře se znásilněnou
138

zůstaly i jeho kraťasy. Cípy modré košile se mu vlnily kolem nahých stehen. Oba se sklonili nad mrtvolou.
"Tohle jsem nechtěl," povzdychl ten, jehož zbraň byla ještě horká.
"Rozhodně nemůžeme nechat tu druhou, aby jim všechno vyžvanila!" dumal nahlas svalnatec. Otočil se a kráčel zase vzhůru. U kamene si vyzdvihl svou opakovačku, pak zmizel v křoví.
Nešťastný střelec zatím zíral do vyhaslých očí oběti, když zaduněla další rána. Trhl sebou a vzhlédl. Jakmile odražená ozvěna skončila svou cestu skalním labyrintem, kaňka vyšel zpátky na cestu. Vyhodil ze závěru prázdnou nábojnici, která zazvonila mezi kameny.
"Teď si musíme vymyslet přijatelný příběh pro Jedno bystré oko a taky pro kmenové stařešiny," hlesl tiše, zatímco si zapínal krátké kalhoty.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Obě zastřelené přivezli zpět do Gandangova kraalu na hřbetě služebního koně. Nohy obětem visely na jedné straně, ruce na druhé. Dokonce je ovinuli šedou dekou, jako by se styděli za smrtelné rány. Ovšem krev prosákla skrz a zaschla na látce. Nad skvrnami se žádostivě vznášel roj velkých, kovově zelených masařek. Uprostřed osady seržant máchl rukou a jeho komplic zastavil koně. Pak se otočil a přeřízl provaz, jímž nebohým dívkám svázali nohy. Mrtvoly se tím pádem převážily a po hlavě sklouzly na zem. Dopadly bez jakékoliv důstojnosti v nepředstavitelném chaosu končetin, jako by šlo o loveckou kořist, která se má ještě stáhnout a vyvrhnout.
Ženy až do této chvíle vůbec nereagovaly, ale nyní počaly kvíli-vě bědovat v tradičním hlasitém nářku. Jedna z plaček náhle shrábla plnou hrst prachu a posypala si hlavu. Ostatní jejího Příkladu následovaly a zoufalé vytí zapříčinilo husí kůži, která seržantovi vyskočila na předloktí. Výraz v obličeji však udržel neutrální, ani síla hlasu se nezměnila, když promluvil na Gan-danga.
..Ty jsi příčinou smutku svého lidu, starce! Pokud bys poslechl přání, které ti Lodži vyjevil, a poslal bys mu své mladíky,
139
: ti yelí povir
jak ti ^elí povinnost, mohly by tyhle mladé ženy ještě rodit zdravé syny..."
"Jakého kriminálního činu se dopustily?" ptal se Induna, zatímco sledoval svou první manželku, která si právě klekala k těm krví a prachem obaleným hromádkám.
"Pokusily se zabít dva z mých policistů!"
"Hau!" Vojevůdce ironicky naznačoval neskonalý údiv, takže v seržantově hlase se poprvé ozval vztek.
"Moji muži je chytili a donutili je, aby je doprovodily k místu, kde se skrývá amadoda. V našem posledním tábořišti, když všichni spali, chtěly zarazit těm chudákům zaostřené kolíky do uší, ale moji chlapci se nedali ošálit. Včas se probrali, ale vražednice se snažily uprchnout. Museli je tedy za každou cenu zastavit!"
Gandang dlouho upřeně zíral na seržanta, až se Ezra raději otočil a sledoval klečící Holubičku. Ta právě podvazovala otevřená ústa, potom něžně očistila sraženou krev ze rtů i nosu nebohé Ruth.
"Správně," podotkl vojevůdce. "Dobře se dívej, mrchožroute bílého muže, a pamatuj si, co se stalo po všechny zbývající dny tvého života!"
"Troufáš si mně vyhrožovat, starce?" zasyčel policista.
"Všichni lidé musejí zemřít!" pokrčil rameny Induna. "Někteří z nich však odejdou poněkud dřív a s větší bolestí než ostatní..." Potom se opět obrátil a zamířil ke své rezidenci.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Slavný válečník seděl sám u malého kouřícího ohně ve své chýši. Nedotkl se ani opečeného hovězího, ani kukuřičných placek, ležících vedle něj na tácu. Zíral do plamenů, naslouchal nářku žen i bušení bubnů.
Dobře věděl, že Juba mu přijde oznámit, až budou těla omytá a zabalená do čerstvě stažené kůže ze zabitého vola. Jakmile slunce vyjde, bude jeho povinností dohlížet na vykopání hrobu uprostřed ohrady pro dobytek. Proto ho vůbec nepřekvapilo, když zaslecjhl jemné zaškrábání na dveře. Tiše pobídl Holubičku, aby vstoupila.
Vešla a klekla si vedle něj. "Všechno je na zítra připravené, můj manželi."
Přikývl. Vládnoucí ticho přerušila teprve Juba s dotazem. "Přála bych si zazpívat křesťanskou píseň, kterou mě Nomusa naučila pro případ pohřbívání

mladých dívek.
Naklonil hlavu, naslouchal.
"Přála bych si též, kdyby se hroby daly vykopat v lese, abych na ně mohla umístit kříže..."
"Pokud je tohle způsob toho tvého nového boha," odsouhlasil opět. Potom vstal a přikročil k rozprostřené spací rohoži ve vzdáleném koutě.
"Nkosi," pokračovala v kleče dál. "Pane, ještě něco..."
"Copak?" Zadíval se na manželku. Milovaná tvář se jevila vzdálená a chladná.
"Já a mé ostatní ženy odneseme ten kov, jak sis přál," špitala. "Složila jsem přísahu při dotyku rány mé drahé přítelkyně! Doručím asagaje našim válečníkům..."
Ani se neusmál, jen ten chlad z pohledu zmizel. Vztáhl ruku. Holubička vstala, přešla k němu. Sevřel její dlaň, potom si Jubu odvedl ke spací rohoži.
¦ ¦ ¦
Bazo sešel z kopců tři dny po pohřbu zabitých dívek. Hroby se nacházely pod rozložitou korunou obří mimózy, tyčící se nad řekou. Dva mladíci dorazili s ním a všichni tři zamířili přímo k rovům, kam je Juba zavedla. Po chvíli Sekyra ponechal oba společníky truchlit nad hroby manželek a vydal se k otci, čekajícímu pod fíkovníkem.
Po provedení obřadného tleskání popili z téhož pivního džbánu, který si předávali v naprosté tichosti. Když nádoba zela prázdnotou, Gandang povzdychl. .Je to hrůza..."
Syn na něj rychle pohlédl. "Raduj se, můj otče! Děkuj duchům našich předků, že nám dali větší dar, než jsme mohli doufat!"
"Tomu nerozumím," přiznal se vojevůdce.
.,Pro dva životy - zcela obyčejné, které by ony ženy prožily úplně zbytečně v nicotě a prázdné koketnosti - za tuto naprosto bezvýznamnou cenu jsme rozžehli oheň v nitru celého národa! Posílili jsme i ty nejslabší a nejzbabělejší z naší amadody. Nyní,
140
141
k(JfS'Cas přichází, dobře víme, že nesmíme váhat - raduj se, můj otíe, nad darem, který jsme obdrželi!"
"Stal ses tvrdým mužem, neznajícím soucit," hlesl po chvíli starý Induna.
"Jsem pyšný, že mě tak nazýváš," odpověděl Bazo. "Přesto jsem málo nemilosrdný pro daný úkol - to můj syn nebo jeho syn v nastalém příštím čase určitě bude!"
"Asi nevěříš, co nám sdělilo orákulum, které vyslovila LJmlimo, co říkáš? Vždyť nám přislíbila úspěch!"
"Ne, můj otče," vrtěl hlavou. "Uvažuj jasně nad jejími slovy: přece nám naznačila, abychom se o něco pokusili! Neslíbila nám nic! Proto pouze na nás záleží, jestli se nám úkol zdaří, či zda prohrajeme. Proto musíme být tvrdí a bezohlední, nikomu nesmíme důvěřovat, naopak musíme využít každé naskytnuté výhody, a to v celé plnosti!"
Gandang se zadumal, potom opět povzdychl. "Tenkrát tomu bylo jinak..."
"Však staré časy se už nevrátí - vše se změnilo! Baba, i my se musíme změnit!"
"Řekni, co se ještě musí udělat!" vyzvídal starý válečník. "Jak ještě víc můžu pomoct?"
"Musíš nařídit všem mladíkům, aby sešli z kopců a nastoupili do práce u bělochů, tak jak požadují."
Induna chvíli spekuloval nad vyřčenými slovy, ale nepromluvil.
"Od teď, od téhle hodiny, se musíme stát blechami. Je zapotřebí žít pod kabátem bílého muže, abychom se mu mohli dostat na kůži! Nesmí nás vidět, přitom mu zůstaneme nablízku, až si zvykne, úplně zapomene, že se připravujeme štípnout..."
Gandang přikývl. Smysl pochopil, ale přesto měl v očích ne-změřitelný smutek.
"Víc se mi při útoku líbilo formování býka, když rohy obklíčily nepřítele, zatímco veteráni z mnoha bitev se vyřítili a rozdrtili jej. Strašně rád jsem měl ty konečné fáze, kdy se zpívali děkovné regimentální chóry, potom se provedlo slavnostní zabíjení za denního světla a obřadné vykuchání-přitom nám pera ve vjjtru tak nádherně vlála..."
"Babctjtaldúe to už nikdy nebude! V budoucnosti už budeme jenom číhat v trávě jako stočená zmije útočná. Možná to potrvá rok nebo deset let, snad celý život a třeba i víc - možná se toho
142
ani nedožijeme, můj otče... Možná rozhodnou ránu zasadí až (jeti našich dětí, které udeří ze stínů jinými zbraněmi, než jsou stříbřité špice, jež já i ty nadmíru milujeme! Ale jde o to, že právě ty a já jim otevřeme cestu, aby nás mohly následovat, my jim vyznačíme směr k získání velikosti a moci!"

Starý vojevůdce přikývl, v očích se mu rozzářilo nové světlo, připomínající svítání. "Synu, ty všechno vidíš velice jasně! Navíc je dobře znáš a skutečně říkáš pravdu: bílý muž je ve všem velice silný s výjimkou trpělivosti! Podle něj se musí všechno stát ještě dneska. My však víme, jak vyčkávat..."
Opět zavládlo ticho. Seděli vedle sebe, dotýkali se rameny. Oheň téměř vyhasl, když se Bazo zavrtěl.
"Až se rozední, zmizím."
"Kam?"
"Na východ, k Masonům."
"Proč?"
"1 oni se musejí připravit na velký den!"
"Ty chceš hledat pomoc u mašonských psů, u těch hnusných hovnožroutů?"
"Budu hledat pomoc, kdekoliv jen se naskytne možnost," prostě zareagoval Sekyra. "Tanase říká jasně, že spojence najdeme též za hranicemi, za tou velkou řekou. Dokonce mluvila i o přátelích ze země, kde je taková zima, až voda se tam mění v tvrdou a bílou hmotu, podobnou soli."
"Copak existuje taková země?"
..To já zase nevím! Ovšem je mi úplně jasné, že mezi sebou musíme přivítat kohokoliv a odkudkoliv, protože Lodži a jeho muži jsou tvrdí a ostří válečníci - tohle jsme už, ty i já, pocítili na vlastní kůži..."
¦ ¦ ¦
Všechna okna kočáru byla otevřená, aby Cecil Rhodes mohl volně konverzovat s muži, kteří se pohybovali po obou stranách dopravního prostředku. Tvořili aristokracii téhle nové země. šlo o necelý tucet lidí, ovšem společně vlastnili tak obrovské plochy úrodné panenské půdy i rozsáhlá stáda dobytka, původně Patřící domorodcům, a kutací dílce, pod nimiž se s největší prav-

děpodobností rozkládalo bohatství, které si ani ve snu nedokázal nikdoJpředstavit.
Muž v luxusním kočáru, taženém spřežením pěti bílých mul stejného odstínu, se této společenské smetánce stal vůdcem. Ve své pozici obyčejného obyvatele mohl využívat tak nesmírný majetek a moc, jež obvykle bývaly pouze výsadou králů. Jeho Společnost vlastnila zem rozlohou větší než Velká Británie společně s Irskem, kterou však on řídil jednoduchým systémem založeným na selském rozumu. Přitom měl pod dohledem světovou produkci diamantů, což se mu podařilo přes kartel, jenž získal moc srovnatelnou se zvolenou vládou. Magnát též vlastnil naleziště drahocenných kamenů, chrlící pětadevadesát procent celosvětové těžby. Na pohádkově bohatém Witwatersrandu, přímo na zlatých polích, jeho vliv zase nebyl tak velký, jak mohl mít. Vždyť nevyužil spoustu možností k získání claimů podél geologického útvaru, kde předtím objevený zlatonosný slepenec se kdysi pyšně tyčil nad vše obklopující trávou. Ostrý a černý připomínal hřbetní ploutev žraloka, než ho horníci odstranili.
V téhle žíle žádnou sílu necítím, kdysi pronesl nad výsledkem denní těžby. Tenkrát jen rozmrzele sledoval veškeré dění těma světlemodrýma očima. Dokážu si sednout na hranu diamantové jámy v Kimberley a přesně vím, kolik karátů se vyváží ze země při každé fůře, ale tohle... Potom vždy odmítavě zavrtěl hlavou a vrátil se ke svému koni, čímž se obrátil zády ke stovce milionů liber ryzího zlata.
Když byl nakonec přece jenom donucen přiznat opravdový těžební potenciál toho Hřebenu bílých vod a rozhodl se otočit nazpět, aby si vybral několik ještě stále volných pozemků, odehrála se tragická událost. Ta odvedla jeho pozornost. Nejdražšího přítele, nádherného a okouzlujícího mladíka Neville Pickeringa, společníka a partnera po mnoho let, shodil splašený kůň a uvlá-čel ho k smrti. Cecil Rhodes zůstal v Kimberley, aby mu setrval po boku v hodině nejtěžší, a po skonu nejmilejšího druha dlouhou dobu truchlil. Veškeré obrovské příležitosti mu v těch týdnech proklouzly rfiezi prsty. Bez ohledu na nepřízeň osudu se mu však podařilcrzaTozit vlastní důl Consolidated Goldflelds Company na zlatonosném slepenci. Ovšem tato společnost se ani zdaleka nedala porovnat s De Beers Consolidated Mineš Company, ani se

zlatonosnou říší, kterou jeho odvěký rival]. B. Robinson vybudoval. Přesto na konci finančního roku získaly akcie přírůstek na hodnotě sto pětadvacet procent. Celkové bohatství dosáhlo takových rozměrů, že když se rozhodl vyzkoušet pěstování choulostivého tropického ovoce v jižním cípu Afriky, tak instruoval jednoho ze svých provozních ředitelů, aby zakoupil kompletně celé údolí Franschhoek Valley.
"Ale pane Rhodesi, vždyť to bude určitě stát milion liber!" úpěl manažer.

"Nechci znát váš odhad!" suše odpověděl Sámnejvyšší. "Vydal jsem přece jednoduchý příkaz: Kupte to!"
Takhle vypadalo jeho soukromí, ovšem ani veřejný život nebyl o nic méně okázale pompézní.
Coby osobní poradce jejího Veličenstva získal pozici, v níž mohl přímo mluvit s nejvyššími činiteli, kteří řídili na celém světě co do velikosti nikdy nevídanou říši. Popravdě řečeno, někteří z nich k němu přílišné sympatie nechovali, například premiér Gladstone kdysi poznamenal: O panu Rhodesovi vím jen jediné -nadělal pořádnou kupu peněz za velmi krátkou dobu! A právě tohle ve mně příliš velkou důvěru nevzbuzuje...
Ovšem většina britské šlechty podobně kritický přístup nesdílela, takže kdykoliv magnát navštívil Londýn, stal se miláčkem společnosti. Baroni, vévodové i hrabata se kolem něj houfovali, jelikož vždy existovalo nějaké volné lukrativní místo v pozici ředitele správní rady BSAC, které bylo třeba zaplnit. Navíc jedno jediné slovo z úst Sámnejvyššího mohlo způsobit zničující malst-rom na burze.
K tomu všemu ještě Cecila Rhodese zvolili do funkce premiéra Kapské kolonie, když samozřejmě získal hlas každého anglicky mluvícího obyvatele. Díky vlivu starého přítele Hofmeyra a jeho organizaci Afrikaner - Broederbond též i těch holandsky hovořících. Když se tak nechával kolébat na sedadle potaženém zelenou kůží luxusního kočáru ve své obvyklé neupravenosti, kde pomačkanému obleku zapnutému až ke krku vévodil trochu nakřivo uvázaný uzel kravaty školy Oriel College, právě se nacházel v zenitu veškerého svého bohatství, moci a vlivu.
Proti němu seděl Jordán Ballantyne a předstíral luštění těs-nopisem zaznamenaných úkolů, které mu před chvílí Sámnejvyšší nadiktoval. Přes poznámkový blok však sledoval svého

mistrar se stínem starosti v těch citlivých, dlouhými řasami obdařených očích. Ačkolivkrempa klobouku bránila vzahlédnu-tí stopy bolesti, přesto barva magnátovy pokožky prozrazovala nezdravé pochody v těle. Při mluvě se přitom choval se stejnou vervou jako vždycky ovšem na chlad brzkého rána se až nezdravě potil.
Nyní diamantový král zvýšil hlas, čímž vklouzl do téměř pisklavého tónu.
"Ballantyne!" Zouga okamžitě pobídl koně, přiblížil se k oknu a v sedle se nachýlil, aby odchytil každičké slovo.
"Řekněte mi, můj drahý příteli," položil otázku Rhodes, "jakápak nová budova tady vyroste?"
Ukázal na nedávno vykopané základy i hromadu červených vypálených cihel na rohovém pozemku jedné křižovatky těch širokých a prašných ulic města Bulawayo.
"Nová synagoga."
"Takže moji Židé tu zůstanou!" Magnát se spokojeně usmál, až major získal dojem, že velmi dobře věděl, o co jde. Ptal se snad jen proto, aby si připravil půdu k vyjádření vlastní duchaplnosti. "Potom má nová země bude v pořádku, Ballantyne. Oni jsou totiž ptactvem s dobrým znamením, poněvadž se nikdy neu-hnízdí na stromě, který má padnout."
Zouga se oddaně uchechtl, načež pokračovali vhovoru, zatímco Ralph se držel ve skupině, která je následovala. Pozoroval však otce s takovým zájmem, že zanedbával i dámu vedle sebe, dokud ho bičíkem neplácla přes ruku.
"Říkám, že bude zajímavé sledovat, co se stane, až dorazíme na Khami," opakovala Louise. Mladý Ballantyne sebou trhl a obrátil se k nevlastní matce. Seděla na koni jako muž, což zatím žádná jiná žena nesvedla, pokud si pamatoval. I když měla kalhotovou sukni až ke kotníkům, vypadala v téhle pozici velice elegantně a sebejistě. Vždyť měl stále v paměti, jak rafinovaně tátu porazila v těžkém terénu, když tenkrát vsadil všechno na jednu kartu. K tomu však došlo tehdy v Kimberley, ještě předtím, než se pohnuli na sever, do této nové krajiny.
Uplynulé roky se zachovaly k Lou|se velice laskavě. Ralph se musel v duchu usmát při vzpomíncejia šok, když ji poprvé uviděl, jak sedí na kozlíku a bravurně zvládá pár zlatých palominů v hlavní ulici města. A po delší době se s ní zčistajasna jeho otec oženil, on k ní však stále pociťoval zvláštní náklonnost, která rozhodně nevyzněla ani
synovsky, ani podlézavě. Vždyť byla o pouhých pár let starší než on a kolovala jí v žilách krev Černonožců, což dodalo její kráse jistý nadčasový nádech.
"Nemůžu si představit, jak Robyn, má slavná teta i tchyně, využije příležitost svatby své nejmladší dcery k získání politických výhod," dumal nahlas.
"Máš dostatek jistoty, že by sis na to vsadil libru?" nadhodila Louise, přičemž blýskla bělostnými zuby. Ralph rozverně pohodil hlavou a rozchechtal se.
"Však už jsem dostal pořádnou lekci - v sázkách ti nesmím nikdy oponovat!" Potom ztišil hlas. "Mimochodem, rozhodně nepředpokládám, že by se tchyně dokázala natolik ovládnout..."

"Proboha, proč tedy Sdmnejvyšší trvá na své přítomnosti při svatbě? Vždyť musí dobře vědět, k čemu dojde!"
"Dobrá, můžeme zkusit odhadnout daná fakta: zaprvé vlastní pozemek, na němž misijní stanice stojí -zadruhé, pravděpodobně má dojem, že dámy v Khami ho připravují o velice hodnotný ; majetek..." Mladý Ballantyne pozdvihl hlavu, aby bradou ozna-I čil ženicha, který jel kousek před ním. Harry Mellow se pyšnil " kytičkou v knoflíkové dírce, leskem jezdeckých bot a úšklebkem na rtech.
"Vždyť o něj přece nepřišel," poukázala Louise nad slunce jasnější skutečnost. "Propustil ho však ze svých služeb ihned, jakmile zjistil, že si chlapec tenhle krok vymluvit nedá!"
"Ale vždyť je to velice talentovaný geolog, říkají prý, že vyčeni-chá zlato na několik kilometrů..."
"Pan Rhodes nepovoluje svým mladým mužům ženitbu, ať jsou nadaní sebevíc."
..Chudák Harry, chuděra Vičky, co budou dělat?" .»Ohó, všechno je už zaranžováno!" rozzářil se. »Ty?" zkusila uhodnout. ..Kdo jiný?"
..Hned mě to mělo napadnout. Vlastně jsem měla okamžitě vytušit, že jsi hlavním strůjcem celého představení!" vznesla obvinění.
..Jaká do nebe volající nespravedlnost, máti," s bolestným výrazem zaúpěl. Věděl dobře, jak nesnáší tohle oslovení - proto ji chtěl poškádlit. Náhle pohlédl kupředu a v tu chvíli se mu výraz
146
147
změnil: připomínal loveckého psa, blížícího se k ukrytému ba-žantovi.
Svatební hosté minuli nově vybudované domy i shluky přístřešků při výjezdu z města a dostali se na prostornou cestu se široce vyježděnými kolejemi. Proti nim právě přijížděl od jihu celý transportní konvoj. Snad deset či víc vozů se roztaženě po-j hybovalo krajinou, ty nejvzdálenější označovaly pouze sloupce jemného bílého prachu, vznášející se nad akáciemi s korunamf ve tvaru rozevřeného deštníku. Na plachtě nejbližšího vozt mohla Louise přečíst název firmy: RHOLANDS, což vlastně byla toliko zkratka z dlouhého názvu Rhodesian Lands and Mining Co., což si Ralph vybral jako zastřešující označení svých mnoho-j násobných podnikatelských aktivit.
"Sakryš!" vyjekl nadšeně. "Starý Isazi dorazil o pět dní dřív oproti původnímu plánu. Ten černý mrňous je skutečně k nezaplacení!" Cvrnkl do obruby klobouku. "Byznys volá! Prosím tě promiň, máti," vyhrkl a už cválal vpřed. Jakmile dosáhl úrovně kozlíku prvního vozu, seskočil k malé postavičce a divoce ji objal. Drobná figurka v ošuntělém vojenském kabátci třímala v ruce deset metrů dlouhý trekový bič.
"Copak tě zdrželo tak dlouho?" zažertoval. "Nepotkal jsi náhodou nějakou hezkou matabelskou dívku?"
Malý Žulu se pokoušel nešklebit se, ale pavučina vrásek, pokrývající vyschlou tvář, se přece jen pohnula a v očkách mu zajiskřilo.
"Já pořád ještě zvládnu matabelskou dívku, její matku a všechny její sestry za dobu, kdy ty ani nevypřahneš jediného vola!"
Nešlo jen o vychloubání se stále neokleštěnou plodností, ale též o narážku na Ralphovu praxi s tažnými zvířaty. Isazi mu sice předal veškeré zkušenosti, které získal na otevřené cestě divočinou, přesto však na svého pána pohlížel s rezervovaností hodnou malého chlapce.
"Kdepak, Jestřábíčku, já tě nemíním obrat o přemíru finanční odměny za zrychlenou přepravu, dokonce o pět dní..."
Prakticky šlo o prostou připomínku, co může očekávat ve svém příštím výplatním sáčku.
Teprve nyní se mrňous zarazil, v bílých kudrnách měl stále usazenou vojevůdcovskou čelenku darovanou mu králem Cete-wayem ještě před bitvou u Ulundi, o pár kroků ustoupil a zkou-
mal Ralpha zkušeným okem, což obvykle praktikoval jen při podrobné prohlídce tažného vola.
"Hau, Jestřábíčku, co to vidím za podivnou změkčilost?" Vozataj totiž studoval luxusní oblek i boty, neopomenul ani kvítek • v klopě. "Dokonce kytičky jako culící se panny při prvním tanci. A co to máš pod tím kabátcem-přece Nkosikazivtvé rodině nosí
děti, ne?"
Ralph sklonil hlavu. Isazi zahrál nečestně, poněvadž na těle měl pouhou stopu nadbytečného tuku, jíž se mohl jednoduše zbavit během týdne náročného lovu. Ale nechtěl přerušit mírumilovné dobírání, které oba nesmírně milovali.
"Je privilegiem velkého muže, aby se elegantně oblékal a zároveň nepohrdl chutnou stravou."
"Potom tě ale pera neunesou, Jestřábíčku," nesouhlasně vrtěl hlavou Žulu.

"Klidně si pupek nacpi! Ale moudřejší lidi provádějí skutečnou práci, zatímco ty si hraješ jako kluk..." Tón hlasu však neodpovídal hřejivému úsměvu, takže ho Ralph chytil za rameno.
"Nikdy snad neexistoval lepší vozataj než ty, Isazi a žádný takový se už nikdy nenarodí!"
"Hau. Já tě přece něčemu naučil, i když se skutečná velikost •rozpozná až při pohledu zblízka," konečně se domorodec rozchechtal, rozpřáhl se a práskl bičem. Rána připomínala výstřel z kanónu. Pak začal volat na své miláčky.
"Vzhůru, Francouzku, ty černý ďáble! Vzhůru, Satane, můj nejdražší! Pakamisa, zaberte, zdvihněte své líné prdele!"
Zatím mladý Ballantyne opět naskočil do sedla, ustoupil na okraj silnice a sledoval projíždějící naložené vozy. Z jednoho jediného konvoje měl zisk tří tisíc liber, přitom vlastnil dvě stě dalších vozů, zajišťujících kyvadlovou dopravu v rozlehlém nitru Afriky. Ralph až potřásl hlavou při vzpomínce na jediný šestimetrový povoz poznamenaný stářím, s nímž tenkrát poprvé vyjel z Kimberley. Tehdy ho Isazi vlastně zachránil svou znalostí vol-ských potahů, když on si za vypůjčené peníze zakoupil starobylé Pojízdné monstrum a naložil ho zbožím, které mu neříkalo pane. "Dlouhá cesta a hodně tvrdá," poznamenal nahlas, přičemž otáčel koně. Pobídl ho do trysku, aby dostihl kočár i svatebčany. Když dorazil zpět, Louise sebou trhla a tvářila se, jako by jeho nepřítomnost ani nepostřehla.
148
149
"Ty nejspíš sníš už i ve dne," obvinil ji laškovně. Zareagovala nedbalým mávnutím elegantně tvarované ručky, snad s naříčením i souhlasila. Teprve potom natáhla ukazováček.
"Podívej, Ralphe! Opravdu nádherný zpěváček!"
Nad cestou přeletěl blýskavě černý ťuhýk a předvedl náprsen-ku v zářivě karmínové, která se leskla ve slunečním světle, podobná rubínu.
"Zdejší krása se snad nedá ani popsat," jásala, když ptáček zmizel v křoví. Potom se otočila v sedle a rukou přejela celý horizont. "Jestlipak víš, že Kings Lynn se stal v mém životě prvním a jediným skutečným domovem, jaký jsem kdy měla..." Teprve teď si Ralph uvědomil, že se pohybují pořád po otcově pozemku. Jezdci s dobrým koněm by trvalo dobré tři dny, než by objel hranice. Domov, který táta vybudoval pro svou druhou manželku, se rozkládal kdesi v dálce, na jednom z těch kopců, kde se dal rozeznat hájek vysokých stromů, mezi nimiž se ukrývala došková střecha ze zlatavé suché trávy.
"Tenhle kouzelný kout světa je k nám opravdu milostivý," šeptala, hlas se jí lámal a v očích se objevilo až nábožné nadšení. Vičky se dnes provdá a její děti tady vyrostou do síly. Možná...," odmlčela se a menší stín sejí mihl v očích. Pořád ještě se nevzdala naděje, že Zougovi povije potomka. Každou noc po rozechvělém milování si rukama objímala břicho, nohy měla zkřížené, jako by chtěla v sobě semeno zadržet. Pokoušela se modlit o úspěch, zatímco on spal klidně vedle ní. "Možná...," ale nebylo vhodné se o něčem podobném zmiňovat nahlas, proto změnila závěr úvahy, "možná jednoho dne Jonathan nebo jeden z tvých synů, dosud ještě nenarozených, se stane pánem na King's Lynn." Natáhla ruku, uchopila ho za loket. "Ralphe, mám takový neodbytný pocit, že tvoji potomci tu budou žít navěky..." Mladý Ballantyne se spokojeně usmál a pohladil ji. "Má drahá Louise, dokonce i Sámnejvyššízdejší zemi dává pouhé čtyři tisíce let. Souhlasíš s tím?"
"Ach, to jsi celý ty!" Hravě ho plácla po rameni. "Ty nikdy nemluvíš vážně!"
Náhle stočila koně a opustila skupinu. Pod jednou kapinicí s typicky plochou deštníkovou korunou stála dvojice matabelských chlapců, z nichž ani jeden určitě ještě nedosáhl věku deseti let. KJín jim zakrývaly jen malé bederní roušky. Stydlivě sklonili hlavy, když na ně plynně promluvila jejich mateřští-nou, řečí ndebele. Na King's Lynn pracoval totiž tucet podobných hochů - starali se o stáda dobytka i plemenné býky, které Zouga získal z jihu. A tihle dva černoušci k pastevcům patřili, Louise dokonce znala jejich jména. Tváře se jim rozzářily opravdovou náklonností, když odpovídali na pozdrav.
"Vidím tě též, Balelo." Daná přezdívka od matabelského služebnictva na Kings Lynn znamenala Ta, která přináší čisté a slunečné nebe. Dva chlapci klidně vyčkávali a odpovídali na veškeré otázky, načež Louise konečně sáhla do hluboké kapsy v suknici, odkud vydolovala sladkosti. Každému trochu nasypala do růžové dlaně.
Pak už se kluci hnali zpátky ke svěřeným stádům, s tvářemi naditými jako veverky a očima rozzářenýma spokojeností.
"Rozmazluješ je," pokáral ji Ralph, když se vrátila.
"Vždyť to jsou naši lidé," upřesnila a pak přímo se smutkem dodala, "hranice

pozemkuje až tamhle. Nerada opouštím vlastní zem."
Svatebčané právě minuli jednoduchý kůl u silnice, čímž se dostali na pozemek misijní stanice Khami. Trvalo však ještě téměř celou hodinu, než muly s kočárem překonaly stoupání k sedlu, odkud se dalo vše přehlédnout.
Kolem bělostných budov se rozložila snad celá armáda.
Jordán seskočil, odhodil plášť, který proti prachu chránil jeho elegantní oblek v holubicí šedi a uhladil si zlatavé kudrliny, než přešel k bratrovi.
"Bože můj, co se děje, Ralphe?" žádal vysvětlení. "Něco takového jsem nečekal!"
"Robyn pozvala polovinu matabelského národa na svatbu, druhá polovina se pozvala sama," šklíbil se starší bratr. "Někteří překonali snad stovku kilometrů, navíc se dostavil každý pacient, který se tu kdy léčil, každý konvertita, kterého přivedla k víře, všichni, kteří sem kdy přišli poprosit o laskavost či radu. Každý, kdo ji oslovuje Nomuso, je zkrátka tady. Samozřejmě že s sebou vzali i rodiny a přátele. Půjde totiž o největší událost od roku 1893, kdy Lobengifla pořádal poslední oslavy Chawala."
"Ale kdo je h).\dV všechny živit?" uvažoval Jordán o praktické stránce.
"Ach, Robyn si může dovolit vyhodit pár svých tantiém, navíc jsem jí poslal darem padesát kusů jatečních býčků. Pak se taky
150
151
říká, ae Gandangova manželka, stará tlustá Juba, navařila několik tisíc litrů svého proslaveného moku. Všichni budou nafouklí jako krajty, ba budou i přetékat!" Ralph plácl bratra do zad. "Právě mi došlo, že na mě dolehla stará dobrá žízeň a s tím by se mělo něco dělat..."
Cestu po obou stranách lemovaly stovky zpívajících panen, všechny ozdobené korálky a květinami, s pokožkou napuštěnou olejem a natřenou hlínou, takže na slunci zářily jako bronzové odlitky. Krátké sukýnky se jim vznášely kolem stehen, když dupaly a pohupovaly se, nahá ňadra se vlnila a nádherně poskakovala.
"Bože, Jordáne, viděl jsi vůbec někdy takovouhle nádhernou přehlídku?" dobíral si mladšího sourozence, poněvadž dobře věděl o jeho prudérnosti i rezervovanosti vzhledem k ženám. "Tamhleten pár by ti udržel uši v teple i ve sněhové bouři, to ti garantuju!"
Jordán se zapýřil a raději si rychle razil cestu, aby se dostal k svému pánovi. Dívky však zaplnily celé okolí, obklopily kočár a muly mohly postupovat jen krokem.
Jedna z nadšených krasavic rozeznala velkého magnáta.
"Lodži!" zvolala a všichni ostatní se připojily. Lodži! Lodži!
Potom zahlédly Louise. "Balelo, vidíme tě! Ať žije Balelať zpívaly, tleskaly, vlnily se. "Ať žije Ta, která přináší čisté a slunečné nebe!"
Potom přišel na řadu Zouga. "Bakelo, kráčej v míru!" Následoval i jeho syn. "Vidíme tě, Henshaw, a naše oči jsou bílé radostí!"
Major pozdvihl klobouk a mával s ním nad hlavou. "Bože," zamumlal k manželce. "Přál bych si, aby slavný Labouchére a ta zatracená AboriginеProtection Societyněco takového viděli!"
"Jsou šťastní a cítí se bezpečně, což nikdy nezažili během krvavé vlády svého panovníka," odsouhlasila Louise. "Tato země k nám bude opravdu laskavá, cítím to v hloubi srdce."
Z hřbetu koně Ralph viděl až za hlavy dívek. V zástupu se nacházelo jenom pár mužů, většinou se drželi zpátky až na samém okraji temné masy těl. Přesto okamžitě zaznamenal vážnou tvář mezi všemi těmi jásajícími.
"Bazo!" zavolal na přítele a zamával. Mladý vojevůdce na něj nehnutě zíral, ani se neusmál.
152
"Popovídáme si později," křikl na domorodce. Potom mu zmi-zel z dohledu, poněvadž ho tlačenice poponesla dál, do aleje vysokých stromů s temně zelenými větvemi.
Když se dostali k trávníku, tančící děvy se odtrhly. Podle nepsané zásady byl tenhle prostor rezervovaný pouze pro bílé hosty. Čekala jich tam snad stovka poblíž široké verandy. Cathy poznal hned. Vyjela už před třemi dny, aby pomohla s přípravami. Vypadala nádherně v šatech ze žlutého mušelínu, slamák usazený na tmavých kučerách snad dosahoval rozměrů kola přepravního povozu, náklad na něm tvořily umělé květiny z jasně barevného hedvábí, což Ralph objednal přímo z Londýna.
Jonathan blaženě zavýskl při spatření otce, ale matka ho držela pevně, aby se nedostal do kypícího davu. Každý se totiž snažil zavalit ženicha v bouři pozdravů a blahopřání. Mladý Ballantyne ponechal koně stranou a prošel zástupem. Cathy málem přišla o klobouk, když ji divoce objal. Ze všech sil se mu snažila

vymanit ze sevření, když tu náhle ztuhla a zároveň i zbledla.
Otevřely se totiž dveře kočáru, odkud seskočil Jordán.
"Ralphe," sykla a chytila ho za ruku. "To je on! Co tady dělá?"
Jakmile se mohutná postava diamantového krále objevila na denním světle, okamžitě se ozval šum hlasů šokovaných přítomných.
"Ach, Ralphe, co řekne máma? Copak jsi nemohl toho člověka nijak zastavit?"
"Toho nezastaví nikdo!" vysvětloval, aniž by zmírnil objímání. "Navíc se nám zřejmě naskytne lepší zábava než kohoutí zápasy..."
A přesně jak řekl, doktorka přilákaná hlukem, se dostavila na verandu. Tvář měla stále rozpálenou od horkého sporáku, zároveň zářila nadšením a usmívala se na poslední hosty. Ovšem záhy strnula, když rozeznala muže, sestupujícího z kočáru. Zrudlé líce se náhle změnily v ledově bledé.
"Pane Rhodesi," pronesla zřetelně do naprostého ticha. "Jsem velice poctěna, že jste se ukázal na naší misii."
Magnátovy oči jen zamrkaly, jako by ho někdo udeřil do tváře. Předvídal totiž všelicos, s výjimkou přívětivosti. Proto lehce naklonil hlavu v hrané galantnosti. Robyn však ještě pokračovala: ¦•Tím mi totiž samo nebe poskytlo jedinečnou šanci vydat příkaz, abyste nepřekročil můj práh..."
153
Cecil Rhodes se spokojeně uklonil, poněvadž nesnášel nevyřešení případy, nad nimiž neměl moc.
"Nechme vás v domnění, že vaše jurisdikce dosahuje až tak daleko," odsouhlasil. "Ale vnější strana prahu, půda, na níž stojím, patří BSAC, které já předsedám..."
"Ne, pane," supěla Robyn. "Společnost mi zaručila na základě požívacího..."
"Vcelku dobrý právnický tah." Sámnejuyšší smutně potřásl hlavou. "Požádám mého administrátora, aby nám vytvořil pravidla." Zmíněnou funkci však zastával doktor Leander Starr Jameson. "Jenže mezitím bych rád pozdvihl sklenku s přáním štěstí mladému páru."
"Musím vás ujistit, pane Rhodesi, že pro vás žádné občerstvení na Khami nemáme!"
Magnát jen kývl na Jordána, který se rozběhl zpátky ke kočáru. Právě dohlížel na uniformované sluhy, kteří vybalovali rozkládací židle a stolky. Zrovna je umisťovali do stínu, který vrhal strom díky čerstvě vyrašeným lístkům po nájezdu nenasytných sarančat.
Jakmile se Cecil Rhodes a jeho skupina usadili, Jordán vypálil zátku z první lahve šampaňského. Když nabublanou pěnu naléval do křišťálové sklenice, Robyn St. Johnová se bleskově ztratila.
Ralph předal synka matce. "Určitě má něco za lubem," zauvažoval polohlasně a přeběhl trávník. Vletěl na verandu a zmizel v domě. Vřítil se do obývacího pokoje právě ve chvíli, kdy doktorka zdvihala brokovnici ze stojanu vedle krbu.
"Teto, copak to děláš?"
"Měním náboje - místo broćků na ptáky dávám průraznější..."
"Má drahá tchýničko, tohle přece nejde," rázně protestoval a hnal se k ní.
"Že bych nemohla použít větší ráži?" Opatrně synovce obešla, snažila se držet mimo jeho dosah. Zbraň si tiskla k hrudi.
"Přece ho nemůžeš zastřelit!"
"Proč ne?"
"Zauvažuj nad tím skandálem!"
"SkandáJ-a-já jsme už dlouho nerozlučnými přáteli."
"Tak se zamysli nad následným nepořádkem! Kdo to svinstvo uklidí?"
154
"Však to zmáknu na trávě," honosila se a Ralph náhle pochopil, že mluví vážně. Zoufale hledal nějaký nápad, náhle se mu v hlavě rozsvítilo.
"Číslo pět!" zaječel. Doktorka se zarazila, překvapeně na něj zírala.
"Páté přikázání: Nezabiješ!"
"U pětky se ale Bůh vůbec nezmiňoval, zda platí i pro nějakého Rhodese...," vymlouvala se, přesto sklopila oči.
"Pokud by Všemohoucí povolil loveckou sezónu na jisté specifické cíle, tak jsem si jistý, že by k Desateru přihodil poznámku." Snažil se využít získané výhody.
Robyn povzdychla, otočila se a vrátila se ke koženému vaku zavěšenému na háku.
"A co zase uděláš teď?" podezíravě vyzvídal.
"Přezbrojím na broćky," mumlala. "Bůh vůbec nic neříkal o drobných rankách v kůži!" V té chvíli se synovci podařilo uchopit brokovnici, kterou získal jen po náznaku odporu ze strany majitelky.
"Ach, Ralphe," šeptala. "Cynická nestoudnost toho arogantního nadutce mě přivede do hrobu. Přála bych si, abych měla povolené klení."
"Bůh ti porozumí," dodával jí odvahu.

"Zatracený sráč - ať se smaží v pekle!"
"Je to lepší?"
"Mocné..."
"Tady," podal bojovné ženě stříbrnou placatici, kterou vytáhl z kapsy.
Polkla, zamrkala, otřela pár slz vzteku.
"Lepší?"
"Trochu," přiznala. "Ralphe, co musím udělat?"
"Snaž si zachovat mrazivou důstojnost!"
"Přesně tak," zdvihla odhodlaně bradu a vypochodovala zpátky na verandu.
Pod rozložitou korunu stromu Jordán v bílé zástěře s kuchařskou čepicí na hlavě právě servíroval šampaňské i zlatavé slané pečivo komukoliv, kdo požádal.
Veranda, předtím plná hostů, se Po příjezdu kočáru vyprázdnila. Rozradostněný zástup se nyní tísnil kolem diamantového krále.
"Začneme grilovat naše klobásky," ohlásila Robyn Holubičce. ¦.Popožeň svá děvčata!"
155
"Vfdyť ještě ani neproběhl svatební obřad," protestovala černoška. "Ke všemu dojde až v pět hodin..." \i
"Musíme je nakrmit," přikázala doktorka. "Mé uzeninký budou soutěžit s pastičkami, které vlastnoručně vyrobil Jordán Ballantyne- určitě je přilákáme zpět."
"Ovšem já bych se vsadil, že šampaňské je tam udrží, co říkáte?"
"Ralphe, já nemám ani kapku," přiznala matka nevěsty. "Je tady pivo i brandy, ale šampaňské ne..."
Mladý Ballantyne se rozhlédl a mezi návštěvníky ihned objevil důležitou osobu: manažera jedné ze svých obchodních stanic v Bulawayu. Ten samozřejmě pochopil šéfův výraz a bleskově se k němu přihnal. Pozorně naslouchal veškerým instrukcím,; načež se rozběhl ke koním.
"Kam jsi ho poslal?"
||
"Můj konvoj už dnes dorazil, vozy určitě zatím nevyložilisl Mám tam jeden, plný bublinek-zanedlouho se objeví tady!" | "Nikdy ti nebudu schopná tohle zaplatit, je ti to jasné, Ralphe?" Chvíli se na něj dívala, potom snad poprvé v životě si stoupla na špičky a dala mu lehké suché políbení přímo na rty. Teprve potom odběhla do kuchyně.
Vůz označený jako RHOLAND překonal sedlo ve velmi dramatické chvíli - Jordán právě otvíral poslední šampaňské. Prázdné zelené láhve zformovaly neestetickou hromádku hned za jeho stánkem, zástup se však už začal přesouvat k opékacím jámám, kde proslavené misijní kořeněné hovězí klobásky prskaly v obláčcích aromatického oparu.
Isazi zastavil přímo u verandy a jako správný obchodník odhrnul plachtu, aby se pochlubil obsahem. Žíznivý dav urychlil přesun, takže Sámnejvyšší náhle zůstal opuštěný vedle svého proslulého kočáru. Za pár minut se objevil Jordán.
"Ralphe, můj pán by rád zakoupil několik beden tvého nejlepšího šampaňského."
"Nejsem žádný maloobchodník. Vyřiď mu, že prodám buď plný vůz, nebo nic! A pozor, dvacku za láhev..."
"To užfe úplná loupež za bílého dne," zaúpěl loajální sekretář.
" Však^toffie je jediný produkt s bublinkami v celém Matabele-landu."
"Pan Rhodes nebude mít žádnou radost."
156
"To já zase budu mít dost radosti za oba," ujišťoval bratra schopný podnikatel. "Navíc požaduju hotovost předem, nezapomeň!"
Zatímco Jordán milovanému pánovi odnášel špatnou zprávu, Halph přistoupil k ženichovi a objal ho kolem ramen.
"Budeš mi chlapče vděčný - Harry, tvá svatba se stane na dobrých sto let legendou! Už jsi prozradil své okouzlující Vičky plány ohledně líbánek?"
"Ještě ne."
"Velice moudré rozhodnutí, hochu. Krajina, kde žije náčelník Wankie, totiž nenabízí podobnou kvalitu ubytování jako svatební apartmá v hotelu Mount Nelson v Kapském Městě."
"Však tohle pochopí," pronesl Američan s větší hlasitostí než přesvědčením.
"Jistěže," odsouhlasil budoucí švagr a hned se otočil, aby se věnoval bratrovi.
Ten se vrátil se šekem, kde částka i podpis Sám-nejvyššího se skvěly vypsané na potrhané nálepce od šampaňského.
"Jak příhodně šarmantní," mumlal majitel transportní firmy a zastrčil si poukázku do kapsičky. "Teď můžu poslat vozataje zpátky, aby dopravil druhý vůz."
"Šeptanda o nákladu šampaňského, rozlévaného zdarma všem přítomným na misii, přeměnila Bulawayo v město duchů. Neschopný konkurovat těmhle cenám, musel

barman hotelu Grand zavřít liduprázdné místnosti, aby se mohl připojit k masovému exodu na jih. Jakmile zvěst dorazila až k uším rozhodčích, okamžitě přerušili kriketový zápas, který právě probíhal na policejním cvičišti. Dvaadvacet hráčů, stále v dresu sportovního klubu, zformovalo čestnou stráž a doprovázelo tekutý náklad. Za ním pak následovaly zbytky obyvatel města na koních, kolech či pěšky.
Malý misijní kostelík mohl pobrat pouhý zlomek všech pozvaných i nepozvaných, takže většina svatebních hostí se rozlila do nejbližšího okolí, přičemž k nejvyšší koncentraci docházelo u obou vozů se šampaňským. Hojnost zteplalého alkoholického moku dělalo muže sentimentální a zároveň bouřlivě hlučné, zatímco některé ženy nahlas plakaly. Vtom se rozlehl ohlušující aplaus, jelikož nevěsta konečně vykročila na verandu domu.
157
Oblevila se zavěšená do švagra, asistenci zabezpečovaly sestry. Victoria sešla dolů a zástupy před ní rozevřely cestu přes trávník ke kostelu.
Skutečně vypadala nádherně, zelené oči jasně zářily, zatímco měděné lesklé vlasy kouzelně kontrastovaly s bělostí saténové róby. Když se vracela tou samou cestou, tentokrát už zavěšená do novomanžela, rozplývala se štěstím.
"Paráda," zajásal Ralph. "Nyní je všechno už zákonné, takže oslava může začít!"
Dal signál kapele, kterou tvořil horkotěžko složený kvartet: na housle hrál jediný pohřební zřízenec v Matabelelandu a zároveň dirigoval. K maní měli pouze Sullivana, jedinou partituru vyskytující se na sever od řeky Limpopo. Každý člen orchestru však dodal vlastní interpretaci operety Mikádo, takže tanečníci měli možnost si vyzkoušet waltz i polku naráz - záleželo jen, co jim šampaňské diktovalo.
Za svítání druhého dne se hosté začali rozehřívat a první pěstní souboj se odehrával hned za kostelem. Mladý Ballantyne však zápasníkům s vyhrnutými rukávy naprosto jasně oznámil: "Takhle to tedy nepůjde, pánové - prožíváme přece svátek radosti s přáním dobré vůle celému lidstvu!" A než zúčastnění pochopili, co má v úmyslu, poslal je k zemi dvěma následnými, dobře mířenými prudkými háky. Potom jim pomohl vstát a potácející se je odvedl k nejbližšímu vozu s pitivem.
Třetího dne, před rozedněním, už oslavy jely naplno. Novomanžele trápilo obrovské dilema - nechtěli totiž přijít o dobrou zábavu, zároveň už toužili vyrazit na svatební cestu. A přesto vedli v taneční soutěži pod rozložitou korunou mohutného stromu. Cecil Rhodes během noci odpočíval v pohodlném kočáru, ale nyní se vynořil, s chutí pojedl snídani sestávající z úžasně propečené slaniny a vaječné omeletky - vše ukuchtil Jordán na otevřeném ohni. Delikatesu spláchl šampaňským a přesunul se za svůj provizorní řečnický pult. Stoupl si totiž na sedačku vozky a pustil se do proslovu se svým typickým charizmatickým zápalem a obvyklou výmluvností, vybroušenými až na samou hranici břit-kosti, když vycítil příhodnou situaci, což ještě zesilovala vlastní ohnivá vira ve správnost pronášených úvah, stravující mu duši.
"Mí Rhodesané," obrátil se k posluchačům. Všichni podobné oslovení pochopili spíš raději coby projev náklonnosti než vyhlá-
158
í vlastnictví, a proto ho tak milovali. "Společně, vy i já, jsme udělali obrovský skok kupředu ke dni, kdy se mapa Afriky rozzáří jednolitou růžovou od Kapského Města až po Káhiru. Potom se tenhle úžasný kontinent usadí vedle Indie, obří diamant vedle zářivého rubínu, v koruně naší drahé královny..." Dav se rozjásal, bez ohledu na národnost tleskali Američané, Řekové, Italové i Irové spolu s těmi pravými poddanými drahé královny.
Robyn St. Johnová statečně přežila půldruhé hodiny těchto sentimentálních ovací, než ztratila kontrolu nad dokonale předváděnou mrazivou důstojností a z verandy začala kontrovat hlasitým čtením vlastní, dosud nepublikované poezie:
Zalitý melancholií a se vším
odevzdaně vyrovnaný hlídá další stádo v buši. Kde jeho otec kdysi žil, dnes bílý cizinec
buší,
tam domov měl, tam vládl na všechny světové strany. Jeho temné oči se už nelesknou,
ochablá ruka
opírá se o pastýřskou hůl, už netřímá blýskavou čepel, jen utlačovatelův hlas nad ním hřímá...
Zvučný alt přímo drnčel ve vzduchu a přehlušil magnátův projev. Hlavy publika se otáčely vpravo i vlevo jako na tenisovém turnaji.
"Jde o pouhý začátek," zvýšil hlas Cecil Rhodes. "Ovšem O grandiózní začátek, ano! Pozor, však jsme teprve u vzniku. Existují totiž primitivní nevzdělanci i arogantní muži, ne všichni jsou však černí...," dokonce i ten nejprostší

posluchač okamžitě pochopil, že výtka je směřována na starého Krugera, burského prezidenta Jihoafrické republiky v Transvaalu, "... jimž musí být zajištěna možnost, aby se mohli připojit pod všezakrý-VaJící štít Pax Britannica - podpořit mír pod britskou vládou - na základě svobodného rozhodnutí raději, než je tam dotlačit silou zbraní!"
159
Publikum se opět prostou logikou nechalo vtáhnout do projevu, dokud Robyn nevybrala další ukázku ze svého díla s podobně válečným motivem. Okamžitě se vzduchem rozletěly výhružné rýmy:
Pohrdá zraněním, na jizvy nehledí z posledních bitev, připravuje se,
až vyletí nabroušený asagaj, zabuší štít z buvolí
kůže.
Je rebel? Ano, copak za to může, že ho drtí dravec černé i bílé kůže? Divoch? Ano, nenávidí útlak děsivý, proto stejné zlo stejným opětuje,
výsledek je hrozivý. Anebo pohan ? Lepší krédo ho nauč,
křesťane! Pokud si zasloužíš tohle jméno, nic se ti
nestane!
Kritický odhad naslouchajících hostů se dvoudenním slavením značně otupil, takže dokonce nadšeně zatleskali doktorcině dramatickému přednesu, i když smysl rýmů jim naštěstí naprosto unikal.
"Bože, chraň nás," úpěl Ralph, "před zblitým hurávlastenec-tvím a projímavými rýmy!" Raději vyrazil dál do údolí, aby se dostal z doslechu obou vášnivě soupeřích orátorů. Nesl si s sebou láhev Rhodesova šampaňského v jedné ruce, druhou držel synka usazeného na ramenou. Jonathan se pyšnil námořnickým oblečkem a slamáčkem na šošolce. Stužka mu visela až do půl zad, zatímco patami pobízel tátu jako koně.
Spousta masa a litry piva dodávaly černým hostům též neutuchající energii. Kousek opodál se tanečníci divoce svíjeli v rytmu pod stromy, mladíci bláznivě vyskakovali, kroutili se a dupali do země, až se prach zdvihal do výše pasu. Pot jim kanul ve stružkách ptf nahých zádech a hrudi. Dívky se zase svůdně vlnily a odhotttane pěly, zatímco bubeníci freneticky bušili do svých nástrojů, dokud vyčerpáním nepadli. V té chvíli nastoupily zálohy a dřevěnými palicemi mlátili do vykotlaných částí kmenů.
Jonathan nadšeně juchal, doslova kvičel blahem, když jednoho z volů s obrovským hrbem na zádech vytáhli z ohrady. Téměř profesionální kopiník popoběhl a zabodl špici své zbraně přímo do krkavice zvířete. S truchlivým bučením kolos padl, křečovitě kopal. Řezníci se bleskově shlukli u zdechliny, stahovali kůži v jednom kusu, v zájmu zrychlení postupu za pikantními pochoutkami. Okruží žaludku, ledviny a játra - nádherně vlhké a blýskavé - hodili na žhavý popel, potom se prosekali hrudním košem, aby mohli odřezat tlusté pruhy masa. Ty se potom opékaly na roštu nad plameny.
Napůl syrová, pouštějící šťávu a tuk, se delikatesa cpala do všech hladových úst, zatímco pivní džbány se obracely dnem k modré letní obloze. Jeden z kuchařů nabídl Ralphovi odříznutý plátek od žaludků, zčernalý žárem, kde však lahůdka stále ještě lpěla na tuhé bláně. Zkušený lovec dar přijal, bez problémů odtrhl nestravitelnou část, a pak už si jen pochutnával na kouscích sladkého šťavnatého masíčka.
"Mushle!" pochválil kuchtíka. "Paráda! Vynikající!" Dokonce dal kousnout i synkovi. "Dej si, Jon-Jone! Pamatuj si, že co tě nezabije, to tě posílí..."
Klučina nadšeně uposlechl, mlaskavě hltal a hned souhlasil s otcovým výrokem. "Mushle jsou opravdu jako mušličky, táti."
Potom je obklopili tanečníci, výskoky a piruetami vyzývali Ralpha, aby se k nim připojil. Ten přemístil chlapce na trám dobytčí ohrady, odkud se mu naskýtal výhled jako z balkonu. Pak vklouzl do středu skupiny a zaujal hrdinnou pozici coby potomek lidu Nguni. Bazo ho přece dobře naučil zvládat veškeré taneční kreace, takže suverénně zdvihl pravou nohu až k rameni a díky botám s podrážkami dupl tak silně, až se země zachvěla. Okolo křepčící domorodci zahučeli nadšením a ihned ho jásavě povzbuzovali k dalšímu výkonu.
"Jéélljéé!"
Ralph se tedy začal vznášet, bušil nohama do země a ostatní se mu snažili vyrovnat. Ženy tleskaly a zpívaly z plna hrdla, z ohrady výskal malý Jonathan, překypující vzrušením a pýchou.
"Koukejte, tohle umí můj táta!"
V propocené košili lapal po dechu, když se vrátil pro chlapce a usadil si ho zpátky na ramena. Oba pak pokračovali v cestě, zdravili jménem ty, které znali, občas přijali i kousek pečínky na
160
161

ochutnání či s díky upili nakyslého hustého piva. Teprve až mimo veškerý rozruch, daleko za misijní stanicí, našel konečně člověka, kterého tak usilovně hledal.
"Vidím tě, Sekyro," pronesl a přisedl si k němu na padlý kmen. Šampaňské postavil mezi ně, pak dávnému druhovi podal jedno ze svých viržinek, jimž Bazo během práce v diamantovém dolu přišel na chuť. V tichosti pokuřovali a sledovali vzdálené svatební veselí, dokud se Jonathan nezačal vrtět. Pravděpodobně by rád našel něco zajímavějšího k zahnání nudy a potkalo ho štěstí.
Znenadání proti němu vyšel černoušek. Tungata, syn Baza, jenž byl synem Gandanga a ten měl zase otce velkého Mzilikazi-ho, se tu objevil zcela nahý s výjimkou šňůrky korálků kolem pasu. Pupíček mu čněl uprostřed baculatého bříška, faldíky na ručkách i nožkách hlásaly blahobyt. Tvářičku měl kulatou, hebkou a lesklou, oči velké a moudré, když si naprosto fascinovaně prohlížel bílého vrstevníka. Jonathan reagoval se stejnou zaujatostí a vůbec se nesnažil couvnout, když Tungata natáhl ručku a dotkl se bělostného límečku.
"Jak se jmenuje tvůj syn?" "Jonathan." "Co to znamená?" "Bůh obdařil," vysvětlil Ralph.
Bílý chlapec najednou uchopil slamáček a posadil ho na hlavičku matabelského princátka. Tím došlo k absurdně neuvěřitelnému výjevu, kdy módní výstřelek civilizace se snoubil s nahotou domorodce a společně tak vytvořily vtipnou karikaturu, až se oba otcové museli rozesmát. Tungata nadšeně zabrblal, vzal nového kamaráda za ruku a vlekl ho směrem k tanečníkům.
Atmosféra jímavého magického okamžiku mezi dětmi rozehřála počáteční škrobenost mezi dávnými kamarády. Náhle na ně dosedl duch dřívějšího přátelství, klidně si vzájemně předávali otevřenou láhev, a když ji vyprázdnili, Bazo tleskl a Tanase k nim okamžitě přiklekla. V rukou samozřejmě držela džbán piva. Domočí bělocha se však nepodívala a velice rychle se zase vytratilajakjienápadně, jak přišla. V poledne se opět vrátila a našla muže zabrané v rozhovoru. Jednou rukou držela Jonathana, druhou svého syna, stále s furi-antsky usazeným slamáčkem. Ralph na potomka snad zapo-
mněl, takže náhle sebou trhl a zděšeně zíral. Nevěřil vlastním očím při spatření zamatlané a lojem vydatně konzervované postavičky. Samozřejmě že námořnický obleček se stal obětí té úžasné hry, kterou nejnovější kamarád pravděpodobně vynalezl. Límec se klimbal na poslední niti, kolena vykukovala z punčocháčů. Původce některých skvrn dokonce i na dálku odhalil: popel, dobytčí krev, bahno a čerstvé lejno. Zbývající by musel pečlivěji přezkoumat zblízka.
"Pane na nebesích!" zaúpěl mladý Ballantyne a spráskl ruce. "Tvá matka nás oba zaškrtí." Honem chlapce popadl do náruče. "Kdy se zase uvidíme, příteli?" obrátil se na statečného vojevůdce.
"Dřív než si myslíš," tiše odpověděl domorodec. "Však jsem ti slíbil, že pro tebe začnu zase pracovat, až všechno vyřídím."
"Tosipamatuju."
"Takže ta chvíle nadešla," dodal Bazo prostě.
¦ ¦ ¦
Victoria se předvedla jako neuvěřitelně blahosklonná novomanželka, když akceptovala menší změnu v programu svatební cesty. Harry Mellow poměrně zahanbeně vysvětloval: "Ralph se mi totiž svěřil se svým nápadem. Chce na vlastní kůži vyzkoušet trasu, kudy postupovala jedna velká africká legenda - místo se nazývá podle tamějšího náčelníka Wankie, v blízkosti na řece Zambezi se nacházejí obří vodopády, které objevil doktor Living-stone před několika desítkami let. Vím, jak moc ses těšila na Kapské Město a zároveň i první pohled na oceán, ale..."
"Žila jsem bez moře dvacet let, vydržím to i o něco déle!" Potom vzala manžela za ruku. "Kamkoliv půjdeš, má lásko, ať je to Wankie, Kapské Město nebo severní pól, půjdu s tebou. Hlavně abychom zůstali spolu!"
Expedici vybavil mladý Ballantyne ve svém obvyklém stylu: Šest vozů a čtyřicetičlenný tým služebnictva měly zajistit oběma rodinám klidné putování směrem na severozápad, skrz rozlehlé lesy Matabelelandu, táhnoucí se k veletoku. Počasí jim přálo, postupovali pouze rekreačním tempem. Krajina doslova překypovala divokou zvěří, novomanželský pár se k sobě stále tulil, dělali na sebe zamilované oči, až se jejich způsoby staly nakažlivé.
162
163
JE! jsou to vlastně líbánky?" špitala Cathy do manželova ucha jednoho nádherně lenivého rána.
"Napřed akce, otázky později," vtipně odpověděl, až se musela rozesmát. Potom se spokojeně stočila do klubíčka na měkoučké matraci.
Během jídla a potom večer museli Jonathana násilím stahovat z hřbetu koníka,

kterého mu otec daroval k pátým narozeninám. Cathy mu potom vazelínou něžně mazala otekliny na prdelce.
Dvaadvacátý den dlouhé cesty dorazili k osadě, kde se měl nacházet Wankie. Poprvé od odjezdu z Bulawaya se idylická atmosféra celé karavany vrátila opět do tvrdé reality.
Za vlády krále Lobenguly se Wankie stal renegátem a vyvrhelem. Sám Velký Černý elefant čtyřikrát vyslal trestný oddíl impi, aby mu přinesli vzpurníkovu useknutou hlavu. Ale vychytralý Wankie se vždy rafinovaně skryl, proklouzl nastraženými pastmi jako úhoř a slavní válečníci se pokaždé vrátili zpět s prázdnýma rukama, aby čelili vladařovu hněvu.
Po porážce Lobenguly a jeho smrti se Wankie sám prohlásil za náčelníka země mezi řekami Zambezi a Gwaai. Z toho důvodu požadoval odevzdání poplatku od všech, kteří přišli obchodovat či lovit sloní stáda, která se dostala do nezdravých míst podél escarpmentu zambezského údolí. Odtamtud totiž moucha tse-tse zaháněla zpět všechny jezdce - jen ti nejtvrdší mohli pokračovat pěšky při honbě za tlustokožci.
Štíhlý Wankie vypadal docela pohledně na svůj střední věk a skutečně se kolem něj vznášelo fluidum náčelníka, jehož pozici si uzurpoval. Bez zvláštního nadšení přijal přikrývky i korále, jimiž ho Ralph obdaroval, slušně se poptal po jeho zdraví, potom zjišťoval, jak se má jeho rodina, a vyčkával jako krokodýl u napajedla, až konečně běloch prozradí skutečný důvod své přítomnosti.
"Kameny, které hoří?" zopakoval nevěřícně s přivřenýma očima. Zdálo se, že pátrá v paměti, zda něco tak neuvěřitelného opravdu existuje. Náhle však jen tak bokem utrousil, že touží po vlastním voze. Lobengula měl také svůj dopravní prostředek, takže i OL je přesvědčený, že každý velký náčelník by se měl pře-misťovats&síejným pohodlím. Pak se otočil na stoličce a velice ostentativně pohlédl na ten půltucet pod kraaJem vypřažených velkolepých, v Kapsku vybudovaných šestimetrových vozů.

"Ten zatracený darebák má v sobě bělošskou drzost," rozhořčeně lamentoval Ralph před novopečeným švagrem, sedícím na druhé straně ohniště. "Požaduje vůz, nic menšího. Vždyť jde o tři sta liber..."
"Ale drahoušku, pokud ti Wankie bude dělat průvodce, není to vynikající cena?" chtěla vědět Cathy.
"Ne! Přece nejsem blázen, abych mu tohle dal! Pár dek, bednu brandy, ale ne tři stovky!"
"Svatá pravda, RalphcV chichotal se Američan. "Chci pouze podotknout, že za tuhle cenu jsme koupili Long Island..."
Přerušilo ho diskrétní zakašlání kdesi za ním. Zcela potichu se objevil Bazo. Dorazil od protějšího ohně, kde se ubytovali vozatajové i služebnictvo.
"Henshaw," začal domorodec. "Ty jsi povídal, že sem jedeš lovit buvoly, abys z jejich kůže vyrobil postroje...," pokračoval obviňujícím tónem. "Copak mi nevěříš?"
"Sekyro, jsi přece můj bratr!"
"A ty lžeš svým bratrům?"
"Kdybych se v Bulawayu jen zmínil o kamenech, které hoří, hnala by se nám v patách další stovka vozů."
"Copak jsem ti nevyprávěl, že jsem tudy několikrát provedl své impi, když jsem v těchto kopcích naháněl toho samého paviána bez chlupů, kterého ty nyní štědře zasypáváš dary?"
"S tím ses mi nikdy nesvěřil," popravdě zareagoval mladý Ballantyne. Bazo tedy rychle změnil téma, poněvadž se svou akcí proti tomuto vyvrhelovi se nemohl nijak pyšnit. Prakticky šlo o jediné vojenské tažení, které jeho Krtkové nezakončili kompletním úspěchem. Stále mu zněly v uších ironické poznámky samotného vladaře - nikdy na ně nezapomněl.
nHenshaw, kdybys mi svůj úmysl prozradil, nemusel bys ztrácet čas a zesměšňovat sám sebe podbízením se tomu synovi třiceti otců, nechutnému šakalímu odpadu, tomu..."
Mladý Ballantyne rozčilenou tirádu přerušil, když vstal a chytil černocha za ramena. "Sekyro, dokážeš nás vést až k našemu cíli? Tohle tím chceš naznačit? Můžeš nám ukázat kamení, které hoří?"
Matabelec mírně naklonil hlavu. "A dokonce tě to nebude stát ani jeden vůz..."
Postupovali ranním oparem přes otevřené planiny v rozlehlých lesích. Před nimi se stáda buvolů rozestupovala, aby mohli

proSIt, za nimi se masa opět uzavřela. Obří černá monstra zdvi-halíf vysoko mokré nozdry, masivní rohy jim dodávaly pozoruhodnou důstojnost. Bez hnutí

mohutná zvířata zírala na projíždějící kolonu ze vzdálenosti snad pouhých několika stovek kroků. Po chvíli opět zaměřila svůj zájem na pastvu. Ani členové výpravy jim nevěnovali žádnou pozornost, poněvadž soustředěně sledovali široká a zjizvená záda vůdce, který se v lehkém běhu hnal k linii plochých kopců, tyčících se v lese před nimi.
Když dorazili k úpatí, sesedli, koním připevnili uvazovací provazy a začali šplhat vzhůru. Nad nimi se objevil malý skálolez mrštný jako kamzík, který velice obratně skákal na svých speciálních kopýtkách po strmé stěně nahoru, zatímco z vrcholku se ozývalo popuzené štěkání paviána. Přestože postupovali, jak nejrychleji mohli, Bazo jim stále unikal. Našli ho až v polovině cesty k vrcholu, kde na ně čekal u skalní hrany. Odtud se útes zdvihal téměř kolmo vzhůru. Vojevůdce situaci nijak nedrama-ti-zoval, prakticky jenom máchl rukou.
Ralph a Harry ztuhli, neschopní promluvit. Hrudě se jim dmuly, košile se přilepily na zpocená záda.
Zírali na vodorovnou sloj, téměř sedm metrů širokou, stlačenou ve skále. Táhla se podél kamenné stěny na obě strany, černá jako nejtemnější noc, zelenavě jiskřící, hrající duhovými barvami v paprscích ranního slunce.
"Jedině tohle nám tady scházelo," hlesl Ralph. "Kamení, které hoří, černé zlato - nyní stojíme před ním!"
Harry Mellow postoupil kupředu, téměř nábožně položil ruku na černý nerost a připomínal věřícího, který se dotýká svaté relikvie.
"Nikdy jsem uhlí takové kvality neviděl, ani podobně mohutnou sloj - a už vůbec ne v Kentucky!"
Náhle strhl klobouk z hlavy, s hurónským pokřikem ho vrhl dolů.
"Jsme boháči!" zaječel. "Bohatí! Bohatí! Bohatí!" "Lepší než dřít pro pana Rhodese?" zažertoval Ralph, načež ho švagr okamžitě sevřel v pase a vřeštící dvojice vydupala obřadný tanec díkůvzdání. Bazo se mezitím opíral o uhelné ložisko, bez úsměvuje-dedoval.
Trvalo jim dva týdny, než vyměřili a okolíkovali své claimy. Snažili se pokrýt veškerou půdu, pod níž by se sloj mohla nacha-

zet. Důlní inženýr vše zvládal za pomoci teodolitu, bývalí dříči z diamantové jámy postupovali za ním se skupinou dřevorubců zarážejících kolíky a označující rohy kupičkami z kamení.
Během práce objevili tucet dalších míst v kopcích, kde sloj zase vyhřezla na povrch.
"Máme tady uhlí na tisíc let," věštil Američan. "Uhlí pro železnici, vysoké pece, elektrickou energii a pro nový národ..."
Patnáctého dne se konečně vrátili do hlavního ležení se skupinou Matabelců, na smrt unavení. Victoria, opuštěná novomanželem na dva týdny, připomínala mladou truchlící vdovu. Ale při snídani druhého dne už opět nabyla původní barvu, oči jí zářily, když se skláněla nad miláčkem. Horlivě mu dolévala kávu a předkládala plátky uzeného masa z prasete bradavičnatého a k tomu hromádku nádherně žlutých míchaných pštrosích vajec.
lídelnu měli sestavenou pod obřím stromem msasa.
"Katie, má nejsladší, přines láhev šampaňského!" přikazoval Ralph a po chvíli už pronášel přípitek s pozdviženým hrnečkem. "Dámy a pánové, vzdávám hold zlatu v Harkness Mine a uhlí na šachtě Wankie-ai jsou k nám obě díry štědré!"
Všichni se rozesmáli, nadšeně si přiťukávali a popíjeli.
"Co kdybychom tady zůstali napořád," navrhovala Vičky. Jsem tu moc šťastná a nechci, aby to skončilo."
"Samozřejmě že tu zůstaneme trochu déle," přiznal mladý Ballantyne s rukou obtočenou kolem manželčina pasu. "Zajistil jsem, aby se k uším doktora Jima doneslo, že vyrážíme na lov buvolů. Pokud se nevrátíme s několika vozy plnými kůží, začne ten prťavý felčar zbytečně spekulovat..."
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Večer začal od východu vanout vítr. Ralph věděl, že v této roční době si bude držet stálou rychlost během noci, potom přes den zesílí vzrůstajícím teplem.
Do buše vyslal dva domorodé týmy, každý vyzbrojil krabičkou sirek a párem tažných zvířat. Postupovali k vycházejícímu slunci, Za svítání dosáhli břehu řeky Gwaai. Tady porazili dva velké uschlé trnovníky, do kmenů zahákli tažné řetězy.
Když rozdělali oheň ve větvích, dřevo na troud vysušené Vzplálo jako fagule, takže volkové zpanikařili. Vozkové je donutili

zln; efené
vyrazí na opačné strany, kolmo k větru, aby se co nejlépe využilc potrefeného

efektu. Oblak jisker a žhavých větviček letěl vysokou suchou trávou. Do hodiny se objevila plápolající ohnivá stěna v šíři mnoha kilometrů, kterou vítr hnal na otevřenou rozlehlou proláklinu, kde tábořil Ralph se svými vozy. Mohutný sloupec kouře stoupal vysoko k nebi.
Mladý Ballantyne všechny vzbudil ještě před rozedněním a sám dohlédl na zpětné vypalování, když mu v řízeném zbavování se porostu velice pomáhala ranní rosa. Matabelci napřed založili požár v trávě na návětrné straně rozlehlé mýtiny a nechá-; li ji vyhořet až po okraj lesa na druhém konci. Tam žhnoucí fron-; tu udusali dřív, než mohla ohrozit další vegetaci. !
Isazi přepravil všechny vozy na zčernalý úsek stále ještě teplé! země a zformoval laager, kde obdélníkový prostor uprostřed; poskytoval ochranu ustájenému dobytku. Teprve teď, vlastně i poprvé, měl čas se otočit a pohlédnout k východu. Temný oblak, kouře se roztahoval vzhůru, téměř zakryl svítání. Navíc jejich i bezpečný ostrov se náhle zdál velice malý, když stál v cestě i postupujícího inferna. Dokonce i obvykle rozjásaní Matabelci | ztichli, při broušení stahovacích nožů koutkem oka nervózně sledovali temný mrak.
I
"Určitě nás zasypou saze," sýčkovala Cathy. "Všechno sej ušpiní..."
"A trochu nás to ožehne, což nám pošramotí pověst," roze- i smál se Ralph, přičemž společně s domorodým přítelem kontro- I lovali rezervní koně. Potom si každý zastrčil pušku do pouzdra j u sedla.
Mladý Ballantyne ještě objal manželku kolem ramen. "Ty a Vičky zůstanete uvnitř ve vozech! Nesmíte je opustit, ať se děje co se děje. Pokud by vám bylo trochu teplo, polejte se vodou, ale nechoďte ven!"
Potom začichal a hned rozpoznal první stopu kouře. Mrkl na Harryho, který stále ještě svíral novopečenou choť v náručí.
"Vsadím klidně veškerý výnos mé šachty na Wankie proti tvému..."
"Žádn^šílené sázky, švagre!" bleskově zareagovala Vičky. "Teď už má HSřřyTia krku náročnou manželku!" "Tak tedy o celou libru," stáhl se svůdce. "Výborně!" odsouhlasil Američan.
Podali si ruce na potvrzení dohodnuté ceny a vyhoupli se do sedel.
Černý vojevůdce vedl náhradního koně, vybaveného zbraní i pásem s náboji, zavěšeným na hrušce sedla.
"Sekyro, drž se co nejblíž!" důrazně Ralph zopakoval a pohlédl ke společníkovi. Důlní inženýr měl též svého Matabelce s koněm.
"Připraven?" Harry přikývl, takže konečně vyrazili z laageru. Kouř se přiblížil natolik, až zvířata nervózně pofrkávala, dokonce začala postupovat podobná kočkám, našlapujícím po horkém popelu.
"Podívej se na ně!" upozorňoval nadšeně Američan.
Stádo buvolů se hnalo po větru, drželo se před postupující ohnivou záplavou. Jedna skupina se mísila s druhou, takže se jejich počet zvýšil na pět set, potom na tisíc. I tak velké množství se stále násobilo, masa kolosů zrychlila, doslova přetékala k západu. Černá těla se vzájemně dotýkala, země se chvěla pod těžkými kopyty. Každých pár minut se jeden ze samců, zvíře tak temné a silné, až se zdálo, že jde o sochu vytesanou z kamene, zastavil a obrátil - buvol měl totiž na starosti zvládat příliv chovných krav. Důstojně zdvihl hlavu s mohutnými rohy a nasál vzorek vzduchu. Vlhké chřípí se zacukalo, kvůli štiplavému kouři obr dokonce zamrkal. Pak se opět otočil a vyrazil těžkým houpavým klusem. Krávy ovlivněné jeho příkladem pochopily, o co jde, a přidaly se k němu. Červenohnědá telata zděšeně bučela a tiskla se k matkám.
Splašení sudokopytníci se hnali bok po boku, monstrózní bestie, ty největší kusy o váze jeden a půl tuny masa a kostí, se řítily v záplavě o šířce dobrého půldruhého kilometru. Vůdci jednotlivých stád už se objevili na okraji lesa, za nimi jako kaskáda se hnala ostatní, i když zbytek se ještě stále skrýval mezi pokřivenými kmeny stromů msasa.
Mladý Ballantyne si převázal šátek přes nos i ústa, klobouk stáhl hluboko do očí.
..Harry, kamaráde, kterýkoliv exemplář se ocitne na téhle straně," máchl doširoka rukou, "je můj. Všechno na druhé straně je tvé!"
"A libra bude moje!" juchal Američan. Zarachotil závěrem a s divokým indiánským pokřikem pobídl koně. Namířil si to k těm nejbližším přežvýkavcům.
168
169
Ralph se nyní soustředil na nadcházející hody: udržoval koně v klufu, pomalu najížděl před valící se masu a snažil se nevzbudit předčasně pozornost. Nechal splašené stádo, aby se co nejdéle zaobíralo hrozbou plamenů vzadu než nebezpečím číhajícím od lovců vpředu. Tím pádem se dostal skutečně blízko, takže si mohl

vybrat mohutného buvola přímo v první řadě. Zamířil na mohutné plece zvířete, na místo, kde olysalá kůže tvořila záhyby.
Výstřel se zcela utopil v ohlušujícím bušení kopyt a ve všeobecné vřavě. Ovšem vytipovaný kus se zaryl tlamou do země, předvedl nádherné salto a bokem se klouzal v prachu. Křečovitě cukal nohama ve smrtelné agónii, řičel truchlivě jako lodní siréna při vichřici na moři. A teď černý příliv přidal na rychlosti. Směr postupu svého oře měnil Ralph pouhým dotekem nohou, obě ruce mu zůstávaly volné ke střelbě. Občas se dostal tak blízko ke gargantuovské mase pádících obrů, až se zdálo, že ústí opakovačky se dotkne temné stěny. Záblesk dalšího výstřelu připomenul blýsknutí kopí, když se střela zabořila do tlusté kůže. Při každé ráně jeden kus padl. Na tak krátkou vzdálenost se pro zkušeného lovce celá činnost stávala obyčejnou řezničinou. Pálil, dokud úderník necvakl naprázdno, teprve potom znovu nabil, aby pokračoval.
Hlaveň se už zdála rozpálená, pažba sebou divoce trhala, až mu zuby cvakaly. Ukazováček pravé ruky začal krvácet v místě, kde ho rozedřel lučík spouště. Při znovunabíjení se kvůli tomu o vteřinu opozdil. Ohlušený duněním vnímal každý výstřel jako pouhé mlasknutí, poněvadž unavené ušní bubínky už prakticky nic neregistrovaly. Snažil se zaostřit, ale oblak prachu mu veškeré vidění zahalil. Krvácel z brady, rtu, a čela, kam ho udeřily kameny vymrštěné kopyty pádícího divokého skotu. Přesto opět doplnil munici, ve střelbě neustal. Už dávno ztratil přehled o množství úspěšných zásahů, téměř nekonečná záplava protékala po obou stranách zmítajícího se koně.
Náhle zjistil, že pás s náboji je prázdný- překvapeně si uvědomil, že už vyslal stovku projektilů. Vytáhl tedy ze sedlové brašny náhradní? instinktivně se přikrčil pod dlouhou větví. Když se napřímilrzaHédl poblíž grandiózního samce. V prašném oparu mu připadal jako monarcha všech buvolů, rozpětí rohů snad širší, než člověk mohl rukama obsáhnout, těž-

ší víc než žulový balvan v kopcích Matopos a tak starý, že špice měl obroušené dokulata, kůže na bocích věkem zešedla, srst se pohybem v buši vydřela. Klíšťata připomínající hrozny modrého vína se držela v hlubokých záhybech po obou stranách houpajícího se šourku.
Téměř už schvácený kůň se nemohl rovnat běžícímu kolosu. Ralph se tedy postavil ve třmenech a zamířil na obratle u kořene ocasu, s nímž bestie vztekle mávala. Naneštěstí v okamžiku výstřelu zachytil mladý Ballantyne ramenem o větev, takže náboj se s mlasknutím zabořil do masa o kousek vedle. Samec sice zakopl, ale podařilo se mu vyrovnat dřív, než by padl. Prudce se stočil v úprku o život, krev mu ale už tekla po zadních nohách. Jezdec se snažil zrychlit pronásledování, když se zčistajasna ze zvířeného prachu vynořil strom. Strhl věrného oře stranou, takže kolizi zabránil, ale přesto mu drsná kůra sedřela koleno. Vysněný obr zmizel v oblaku společně s ostatními přežvýkavci.
"Nech ho být!" zařval nahlas. Snad ani neexistovala šance, že by mohl najít jediné zvíře v tak početném stádu. Raději znovu vystřelil a zlikvidoval ryšavou královnu, o zlomek vteřiny později srazil zpola vzrostlé tele zásahem do plece. Nábojová komora opět zela prázdnotou. Začal tedy znovu nabíjet a plně se soustředil na tento důležitý úkol. Náhle instinktivně zbystřil a vzhlédl. Poraněný buvol se kupodivu vrátil, kořist se přeměnila v lovce.
Vyřítil se z prachu podobný černé lavině, rozděloval šílenou masu na dvě plynoucí řeky. Hlavu držel vysoko, nozdry se leskly, dlouhé stříbřité provazy slin se mu houpaly pod tlamou. Zem pod kopyty se rozstřikovala.
"Chlapče, hni se!" zoufale zaječel Ralph na svého unaveného valacha, snažil se s ním pohnout koleny i uzdou, snažil se ho vytočit ze směru útoku. V tom samém okamžiku naštěstí znovu nabil vinčestrovku.
Monstrum se přibližovalo v neuvěřitelném tempu, zkušený lovec však stačil usadit pažbu do ramene a vypálit zblízka, téměř na dotek gigantické hlavy. Dobře věděl, že už nebude mít čas na další výstřel. Příšera sebou trhla, z mohutných rohů se kus °dštípl. Zvíře se skutečně zastavilo, ale s ladností gazely postupovalo dál s pomocí pouze předních nohou. Potom mu však

hlava přece jen poklesla. Jezdec se mohl ze sedla klidně nahnout a dotknout se chlupaté kůže za krkem. Raději však vytrhl nohu z třmenu a zdvihl koleno až k bradě právě ve chvíli, kdy buvol zabodl mohutné rohy valachovi do boku. V místě, kde měl před chvílí koleno, otupělá špice pronikla do hrudi nešťastného zvířete. Žebra nechutně zapraskala, vzduch pískavě opustil plíce. Kůň i muž se začali zdvihat od země. Věrný oř stále ještě naříkal v bolestné agónii, když Ralph byl odmrštěn. Puška mu vyletěla z ruky právě ve chvíli, kdy dopadl na bok a rameno. Ihned se přetočil na kolena. Pravá noha mu nárazem ztuhla, několik drahocenných vteřin se nemohl ani pohnout.

Buvol stál nahnutý nad padlým valachem, přední nohy roztažené, obrněnou hlavu opět pokleslou, krev se mu stále valila po zadních. Potom znovu zahákl roh do břicha oběti a jediným trhnutím ho rozpáral. Vnitřnosti se vyhrnuly ven, střeva připomínala vařené špagety, když obtočila smrtící roh. Vítěz lehce potřásl hlavou, aby se odporné girlandy zbavil, zároveň ji vytrhl z ještě živého těla. Kůň kopl ještě jednou, poté znehybněl.
Mladý Ballantyne pravou nohu použít nemohl, takže se plazil k týkovému stromu.
"Bazo!" zařval. "Potřebuju pušku! Přiveď koně! Bazo!"
Sám zaslechl v hlase paniku í hrůzu, což došlo i útočícímu buvolovi. Ihned se přestal zabývat zdechlinou a začal postupovat za hlavním strůjcem své bolesti. Kopyta bušila do písčité země, dech halasně chrčel, dobytčí puch se vznášel všude kolem. Ralph opět zavyl, postavil se a hopsal na zdravé končetině. Záhy však pochopil, že nestačí dorazit pod ochranu stromu mopani. Proto se bleskově otočil a zíral do očí rozzuřené bestie.
Kolos se dostal tak blízko, až lovec rozeznal stružku slz stékající z těch narůžovělých prasečích očeк a mizící v chlupaté šíji.
Houbovitý jazyk se mu pohupoval venku z tlamy, zlověstné bučení spíš připomínalo hřmění. Pomalu skláněl hlavu, aby si oběť zahákl a rozpáral stejně jako to hloupé zvíře předtím. Ovšem náhle se ozval jiný řev, tentokrát v řeči ndebele.
"Hau! Jsi ošklivější než smrt!" Přežvýkavec se zarazil a pootočil na silných předních nohách. "Pojď, ty čarodějnické zaklínadlo!"
172
Sekyra ho tedy od něj odlákal, když se tryskem přehnal těsně před monstrem. Náhradního koně vlekl za sebou. Opět změnil směr, posmíval se zuřivci, a dokonce ho plácl svým pláštíkem z opičí kůže. Buvol přijal vyzvání jako býk muletu, sklonil šíji a prudce vyrazil.
Matabelec poskakoval se stále ještě čerstvým ořem, takže se snadno dostal mimo dosah pohazující býčí hlavy.
"Henshaw!" vykřikl domorodec. "Vezmi si rezervu!" Spustil opratě na zem. Náhle volné zvíře, pořád v plném trysku, zamířilo patřičným směrem.
Ralph se připravil ke skoku, když ho ale klisna zahlédla, v poslední chvíli chtěla uhnout. Zkušeného lovce však nezmátla - naštěstí se mu podařilo zachytit hrušky sedla. Jen pár skoků mu stačilo, aby se vyšvihl nahoru. Neztrácel čas hledáním třmenů, okamžitě vytrhl pušku z pouzdra a zamířil zpátky ke grandióznímu bojovníkovi.
Buvol se pořád snažil nového útočníka dohnat, i když se vzhledem k utrženému zranění pohyboval dosti groteskně. Přesto se mu stále ještě dařilo vyvinout až neskutečnou rychlost. Jenže i černoch doplatil na svou drzost, když ho nízko rostoucí větev švihla do ramene a hlavy. Slavný Induna do půl těla nahý vypadl ze sedla, pláštík odletěl podobný vráně a odvážný Matabelec visel hlavou dolů a plácal rukama ve snaze dostat se do bezpečné vzdálenosti od země i míhajících se kopyt koně.
Mezitím mladý Ballantyne už pálil do krví zbrocené zádě mamutího zvířete, snažil se probojovat k páteři v té hoře z černé kůže a naběhlých svalů. Opakovačka se nemusela stydět za své jméno, když těžké olověné kule mlaskavě v pravidelném rytmu bušily do obřího těla. Jeden projektil přece jen konečně našel přetížené plíce, protože náhle z nozder vyrazila zpěněná krev. Divoký útok zběsilého buvola se v tu chvíli změnil v klus.
Ralph dospěl na úroveň umírajícího tvora, který právě stáčel hlavu, aby uslzenýma očima pohlédl na krutého trýznitele. Lovec se natáhl a téměř se dotýkal širokého čela pod hradbou rohů ústím nabité zbraně. Buvol pohodil hlavou, když se mu střela zavrtala do mozku. Ihned padl v tichosti na kolena, víc se nepohnul.
Mladý Ballantyne přidal na rychlosti, aby konečně odchytil Bazova vyděšence. V okamžení ho zarazil.
173
"JáfTMatabelci jezdí s hlavou ve třmenech a nohama na sedle," zalapal po dechu a přetočil přítele do správné polohy.
Černá kůže větví sedřená z vojevůdcova čela odhalila světle-rňžovou tkáň, kde kapky lymfy vyvěraly jako drobné perličky.
"Henshaw, tys ječel tak hlasitě," chrčel Sekyra, "až jsem měl dojem, že přicházíš o panenství - samozřejmě pomocí rohu a zezadu..."
Ralph se roztřásl záchvatem smíchu, téměř hysterickým, když na něj dosedla úleva od prožité hrůzy a smrtelného nebezpečí. lnduna posměšně potřásl hlavou, zaostřil zrak a nasadil vychytralý úšklebek.
"Vrať se zpátky k ženám, protože naříkáš jako prvnička. Dej mi pušku a já ti tu libru vyhraju..."
"Uvidíme, jestli se už dokážeš udržet na koni," odfrkl běloch a vyřítil se

tryskem vpřed. Při okamžitém odreagování na něj dosedlo přímo atavistické šílenství, divoká lovecká vášeň, takže letěl za uhánějícím stádem ve vražedném běsnění.
Požár buše je po chvíli dokonce předehnal, čímž jatka skončila. Oba přátelé se nechali téměř polapit všeobjímajícími plameny, ale podařilo se jim prorazit, i když koňské hřívy už začínaly čpět spáleninou. Na Ralphově košili se dokonce objevily hnědé doutnající skvrny. Teprve potom z předem vypáleného prostranství mohli sledovat, jak je ohnivá vlna obchází z obou stran. Prakticky šlo o vichřici žáru, která požírala větve v korunách stromů, lámala je a přeskakovala mezery dobrých třicet metrů široké s hlubokým hučením a rachotem, aby pohltila další strom - vypadalo to, jako by dostal přímý zásah dělostřeleckým granátem. Ohnivé peklo s největší pravděpodobností spolykalo téměř veškerý vzduch, až namáhavě lapali po dechu. Žár je dusil, takže se rozkašlali jako silní kuřáci. Zřejmě i kůže v obličeji se ožehla, vlhkost pod víčky se vysušila a před očima se jim zjevila snad samotná sluneční koule.
Náhle však oheň zmizel, propálil si cestu dál na západ. Všichni zůstali otřeseni, v naprosté tichosti, zasaženi grandiózní ukázkou vlády nebezpečného živlu. Připadali si zcela nepatrní tváří v tvář tak neuvěřitelné síle.
Teprve.pxíM den se půda ochladila natolik, aby mohli zahájit svou činnost stahovači kůží. Zdechliny buvolů byly napůl opečené, srst z horní části padlého zvířete seškvařená. Domorodci se

tedy pustili do práce v krajině, připomínající spíš pekelné vize Hieronyma Bosche. Žalostně působící zbytky pokroucených očazených stromů groteskně čněly k nebesům, a dokonce i na nich se daly zahlédnout zlověstné siluety přikrčených supů.
První tým řezníků rozbourával obří kupy masa zcela jednoduše: nehluboký řez kolem krku vedli přes vydulá břicha, zatímco následující skupina zahákla kůži a pobídla pár volů. Na jediný zátah provedli stažení, zatímco třetí parta posypávala hrubou kamennou solí mokré kůže a rozprostírala je na slunci.
Druhý den se vzduch téměř nedal dýchat, přesycený puchem stovky hnijících zdechlin, zatímco chór, vytí a řev mrchožroutů dokresloval hrůznou scenérii zkázy. Ačkoliv se kouř už rozptýlil, přesto oblohu zase zakryl temný závoj, když lesklá čerň perutí vran společně s dlouhými křídly malých luňáků a majestátním rozpětím supů se snášely k zemi.
Kolem každé hromady masa a růžových břich až obscénně nafouklých plyny se chichotaly hyeny. Malý šakal nervózně při-skakoval, aby si odtrhl nějaké sousto. Supové zase hopsali, občas máchli křídly a klovli až příliš drzého kolegu zahnutým masivním zobákem, když se snažili prosekat konečníkem zdechliny do břišní dutiny.
Vysocí černobílí čápové marabu, zasmušilí jako pohřební zřízenci, pečlivě sledovali hrabivostí zářícíma očima dění kolem. Pod mocným zobanem se jim pohupovalo vole masově růžové barvy, připomínající nateklé genitálie jakéhosi černošského albína. Těm se dařilo odtrhávat celé pruhy tkáně, na níž se už začala objevovat nazelenalá stopa rozkladu. Potom zdvihli zobáky k nebi ve snaze protlačit krkem sousto do už tak přecpaného volete.
Hnilobný puch, zahnívající maso a smrad mrchožroutů zaútočily i na nedaleko stojící laager. Ženy dokonce ani nemohly spát.
"Ralphe, nemohli bychom zítra odjet?" hlesla Cathy.
"Proč?" pronesl ospale. "Vždyť se ti tady tak líbilo!"
"Už ne," zasmušile vydechla. Po delší odmlce pokračovala: »Ralphe, pokud budeme pálit a zabíjet tímhle způsobem, jak dlouho to tady vydrží?"
Překvapením se až probral, nadzdvihl se na lokti, aby si manželku prohlédl ve světle svíčky.
"Děvče, o čem to vůbec mluvíš?"

"Přete až odtud zvířata zmizí, tak pro mě tenhle kraj ztratí své kouzlo..."
"Zmizí?" pokyvoval rozvážně hlavou, jako by ho oslovilo přitroublé dítě. "Zmizí? Bože, Katie, copak jsi na vlastní oči ta stáda neviděla? Nespočetná, nekonečná - a takhle hustě jsou na sebe namačkaní až po Chartúm. Prakticky pořád můžeme lovit tímhle způsobem, aniž bychom pronikli nějak hlouběji do té černé masy. Kdepak, Katie, buvoli nikdy nezmizí!"
"Kolik jsi jich zastřelil?" špitla.
"Já? Dvě stovky a ještě čtrnáct kousků - o dvaatřicet víc než tvůj vážený švagr!" Zase se pohodlně natáhl a přitiskl si ženu k sobě. "A za tohle mi ten darebák zaplatil pouhou libru..."
"Takže vy dva jste v jednom jediném dni stačili zlikvidovat čtyři stovky

buvolů," šeptala téměř neslyšně, takže jen stěží odchytával slova. Zachvátila ho však netrpělivost.
"Zatraceně, Katie! Vždyť ty kůže potřebuju! Jsou přece moje a vezmu si je, pokud chci! Tohle je nad slunce jasnější - teď už můžeš zase klidně spát, hlupáčku..."
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Pokud tak líčil stav zvěře, Ralph Ballantyne odhadoval počet ještě dost skepticky. Pravděpodobně nikdy v lidské historii nedošlo k tak obrovskému soustředění savců na povrchu zemském. Od Súdánu, kde se ještě dětský Nil prodírá nekonečnými močály plovoucího papyru, přes divoké a rozlehlé savany východní a střední Afriky, dolů na jih až k řece Zambezi a za ni, až ke zlatavým pláním a lesům Matabelelandu, se valila nesčetná stáda buvolů.
Příslušníci primitivních kmenů je nikdy neohrožovali, dávali jednoznačně přednost snadněji ulovitelné zvěři. Divoký skot byl totiž příliš rychlý, lítý a silný pro pouhé luky a šípy. Také vykopání jámy pro past, která by musela být dostatečně rozměrná, aby pohltila takový kolos, by vyžadovalo práci, o níž by snad jen několik domorodců vážně uvažovalo coby o nemilém přerušení obvyklého tančení, popíjení piva a loupení dobytka od sousedních kmenů. Arabské bojůvky sice pronikaly do nitra černé Afriky, ale o gigantické přežvýkavce nejevily žádný zájem - podstatně jednodušší bylo odchytit si a přikovat k řetězu hebké mladé
děvy a chlapce, které pak muslimové výhodně prodali na trzích v Malindi či na Zanzibaru. Občas sice ulovili některé přestárlé slony, ale to pouze kvůli slonovině.
Pouze pár Evropanů se díky svým smrtonosným zbraním mohlo odvážit do těchto vzdálených oblastí. Ale ani oni, ani lvi, pronásledující obrovskou masu buvolů, nemohli nijak ohrozit přirozené množení sudokopytníků.
Pastviny zčernaly hřbety obrovských přežvýkavců, stáda o počtu dvaceti až třiceti tisíc spásala vše, až ti v zadních řadách hlady umírali. Zvířata, oslabená nekontrolovatelným množstvím, byla zralá pro zhoubnou chorobu, přicházející ze severu.
Jednalo se o stejnou morovou ránu, kterou Mojžíšův Bůh seslal na egyptského faraóna: pestis bovina - dobytčí mor! Virová nemoc zaútočila na dobytek i všechny ostatní přežvýkavce. Nakažené kusy napřed oslabil neustálý výtok hnisu z očí, k tomu se přidružily sliny kanoucí z otevřených tlam a sliz z nozder, což kontaminovalo pastvu. Tím pádem se infikovala i ostatní zvířata, která přes zamořené území přešla.
Vychrtlá těla zkřivená křečemi nekonečných úplavičných průjmů sebou trhala, až se jim hlavy na bolavém krku zkroutily tak, že se nozdry dotýkaly boků. Pak už nebohá zvířata nevstala.
Choroba se šířila takovou rychlostí, že stádo o deseti tisících kusech zmizelo z povrchu zemského během jediného východu a západu slunce. Zdechliny ležely tak hustě, až se vzájemně dotýkaly - charakteristický kyselý puch nemoci se mísil se smradem ze zahnívajícího masa. I supové se zalykali takovou bohatou hostinou, smečky věčně hladových hyen nedokázaly zlikvidovat ani tisícinu rozsáhlé žně zubaté s kosou...
Vlna smrti se valila na jih, lačně polykala zděšená a bučící stáda - neustále postupovala daným směrem, až se nakonec přece jenom dostala k řece Zambezi. Ovšem ani tak široký pruh ženou-cí se zelenavé vody nemohl dobytčí mor zastavit. Chorobu na druhý břeh přenesli opeření mrchožrouti, jejichž výměšky dopadaly na pastviny, nad nimiž se vznášeli v letu.
Děsivě hrůzná vlna se tedy opět pohnula, zase zamířila na jih, ke spodnímu konci černého kontinentu!
¦ ¦ ¦
176
177
Isazi, ajalý vozataj, vstával v laageru každý den jako první. Vždycky se'cítil spokojeně, když střežil tábor ve chvíli, kdy ostatní,
O polovinu mladší než on, ještě spali.
Opustil spací rohož a vydal se k ohništi. Nezůstalo v něm nic než hromádka hebkého bílého popele. Ovšem zkušený Žulu postrčil opálené konce polen k sobě, rozdrtil několik suchých palmových listů a nasypal je do mezery. Bílý obláček se vznesl, uhlí se náhle rozzářilo a vyskočil veselý plamínek. Potom chytilo
1 ostatní dříví, takže si chvíli mohl ohřívat ruce. Pak opustil stanoviště vozů a zamířil k ohradě se svými drahoušky.
Malý bojovník miloval svěřená tažná zvířata, jako jiní zase mají rádi své děti nebo psy. Každého volka si pojmenoval, znal jeho nálady, sílu i slabost. Věděl, který z nich zvládne při otáčení kamenitý povrch či písčitý, věděl, který z nich má velké srdce či inteligenci. Samozřejmě že si vytipoval i své oblíbence:

narudlé monstrum poctil přezdívkou Temný měsíc, pro ty obrovské oči -ten se vyznamenal, poněvadž udržel naložený šestimetrový vůz proti síle proudu při povodni řeky Shashi, když se mu rozbahně-nýbřeh pod kopyty rozpadal. Holanďan zase, vůdce celého spřežení, se naučil za ním chodit jako pes, když na něj hvízdl a zrovna tak sebou přitáhl i ostatní v místě vypražení.
Isazi se nadšeně uchechtl, když otvíral trnitou bránu dočasné ohrady, hned potom hvízdl. V temnotě počínajícího svítání volek zakašlal. Ten podivný zvuk se opřel do starého válečníka, až mu mráz přejel po zádech. Zdravý kus by se rozhodně takhle neozval!
Vozataj se zarazil, chvíli váhal a čichal - ve vzduchu odhalil něco podezřelého, co se nikdy dřív v ohradě nevyskytovalo. Objevil jakýsi náznak podivného odéru, až se mu hrdlo stáhlo. Puch spíš připomínal přítomnost žebrákova dechu nebo vředů malomocného. Nemohl se donutit, aby vstoupil, žaludek se mu svíral.
"Holanďane!"'zavolal. "Kdepak jsi, můj krasavce?"
Ozvalo se pouze výbušné mlaskání, neklamný znak průjmů.
Isazi se vyřítil ke svému miláčkovi. Dokonce i v šeru rozpoznal ležícího volka.
"VstávejT^aječel. "Vusa, thandwa!Vstávej, drahoušku!"Takovýhle kolos si přece lehne jedině v případě, že se vzdal jakékoliv naděje.
Krasavec se sice zavrtěl, ale sílu povstat neměl. Isazi padl na kolena, ohmatával mu šíji. Ujistil se jen, že má hlavu stočenou, až se nozdry dotýkaly boku. Svaly pod kůží sebou konvulzivně trhaly, tuhé jako železo.
Vozataj pokračoval v pátrání dál, dlaní sjel až ke krku, kde neomylně rozpoznal žár horečky. Dotkl se líce, slizké a vlhké. Přičichl- Bleskově pochopil!
Vyskočil, zděšeně couval k bráně. Teprve tam se otočil a hnal se k vozům.
"Henshaw!"divoce řval. "Honem, rychle!"
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
"Glorióza!" zachrčel Ralph. Tvář mu znachověla vztekem, když kráčel k ohradě. Tahle půvabná květinka v karmínovém hávu ole-movaném zlatem rostla v nádherně zelené vegetaci, která lákala jakékoliv pasoucí se zvíře k hostině.
"Kde jsou pasáci?! Okamžitě svolej ty zatracený flákače!" Zarazil se u zkroucené zdechliny Temného měsíce- tenhle perfektně vycvičený tažný vůl měl určitě hodnotu dobrých padesát liber. Nešlo ale jen o tohle chcíplé dobytče, poněvadž dalších osm padlo též, zbytek už jevil známky otravy.
Isazi a ostatní vozkové se seskupili kolem. Většinou šlo o vyděšené děti: nejstarší se už dostal na okraj puberty, nejmladší snad ještě nedovršil ani desátý rok života. Klíny jim kryly malé bederní roušky, buclaté zadečky se blyštily na denním světle.
"Copak nevíte, jak vypadá glorióza?" zařval na ně mladý Bal-lantyne. "Přece je vaší povinností objevit jedovaté rostliny a voly k nim nepustit. Stáhnu vám kůži z těch černejch prdelí, abyste dostali za vyučenou!"
"Žádné gloriózy jsme neviděli," ozval se drze nejstarší. Ralph se bleskově otočil.
»Ty nafoukanej mrňavej bastarde!"
Běloch měl jako obvykle v ruce sjambok z hroší kůže. Tenhle spletený bič měřil téměř dva metry, byl silný jako mužský palec u kořene a ke špičce se zužoval. Poctivě vydělaná kůže jantarově zařila jako dýmka pěnovka.
»Já tě naučím starat se o svěřený dobytek, místo abys chrápal ve stínu nejbližšího stromu!"
178
179
RoJkacený majitel uhynulých kusů jen lehce švihl, sjambok zasyčel jako rozlícená zmije a dotkl se nohou vzpurného dítěte. Chlapec zaječel bolestí. Potom mu Ralph sevřel zápěstí, aby vysázel ještě dalších tucet úderů na pozadí. Pak ho nechal jít a hrábl po dalším. Nebožák začal tančit a výt v rytmu výprasku.
"To stačí," náhle pronesl mladý Ballantyne, konečně spokojený. "Teď zapřáhněte zdravá zvířata!"
Bohužel z prořídlého zbytku volků se daly sestavit pouze tři tažné týmy, což znamenalo ponechat polovinu vozů, bohatě naložených prosolenou buvolí kůží, na místě. Vyrazili na jih, jakmile slunce osvětlilo horizont.
Do hodiny padlo první dobytče, s hlavou vytočenou k boku. Odřízli ho z řemenů a nechali ležet vedle vyjetých kolejí. Po kilometru přišli o další dva volky. Pak se už hroutili s úděsnou pravidelností. Kolem poledne musel Ralph odstavit dva vozy, takže poslední se kodrcal divočinou s očividně popleněným spřežením. Už dávno vztek bílého pána vyprchal, aby jeho místo zaujalo zděšení. Zcela jasně pochopil, že nejde o obyčejnou otravu při pastvě. Vždyť ani jeden z jeho vozatajů nic podobného nezažil, o žádném podobném případu se nenašla zmínka ani ve velice květnatém africkém folklóru.

"Je to tagathil" vydal odborný posudek Isazi. Zdálo se, že se scvrkl ještě víc žalem nad milovanými volky. Teď už opravdu připomínal truchlivého černého trpaslíka. "Jsou to hrůzné čáry..."
"Bože, Harry," syčel Ralph, když odvedl stranou od žen svého nového švagra. "Budeme mít štěstí, když dostaneme domů alespoň jeden vůz. A to nás čeká několik velice náročných brodů přes řeky. Bylo by lepší vyrazit napřed a pokusit se najít to nejsnazší místo k přechodu přes řeku Lupané!"
Od vodního toku je dělilo pouhých pár kilometrů, dokonce se už dala zaregistrovat temně zelená vegetace, lemující břehy životodárného živlu. Ralph a Harry jeli bok po boku, oběma se z tváří daly vyčíst úzkostné obavy.
"Pět vozů tam zůstalo...," mumlal majitel transportní firmy. "Tři sta lfber_za kus, přičemž vůbec nepočítám pošlý dobytek!" Pak se očfmlčel, napřímil se v sedle.
Dostali se totiž na rozsáhlou planinu, kde se právě pohybovaly tři mohutné žirafy. S útlýma nožkama volavek a dlouhými labutí-
mi krky zastupovaly ta nejkurióznější stvoření z africké říše savců. Veliké oči se zdály až něžné, hranaté hlavy podivně krásné. K zvláštnostem patřily i neobvyklé růžky, které však zakrývala srst. Jejich způsob chůze navíc připomínal pomalý pohyb chameleóna, i když velký samec určitě vážil tunu a dosahoval výše téměř šesti metrů. Postupovaly v naprosté tichosti, ani extrémní bolest či vzrušení nemohly způsobit, aby vydaly z hrdla nějaký zvuk. Srdce o velikosti sudu muselo vypumpovat krev až k hlavě, tepny v krku obsahovaly záklopky, které měly zabránit explozi mozku pod tlakem v případě, když se žirafa na roztažených nohou sehne, aby se napila.
Všechna tři zvířata se pohybovala v zástupu. Vedl je starý pamětník, věkem téměř černý, samici s načervenalými skvrnami následovalo napůl dospělé mládě s nádhernou, bledě bezovou
srstí.
Místo chůze téměř tančilo. Ralph ještě nikdy nic podobného neviděl. Pohupovalo se, točilo se na všechny strany, provádělo elegantní piruety. Krkem kroutilo ze strany na stranu, občas statečně pohupovalo hlavou. Každých pár kroků se matka nervózně obracela, aby dohlédla na potomka. Očividně se nacházela rozpolcená mezi povinností a mateřskou láskou, když následovala vůdce. Nakonec však přece jenom, zcela pomalu, v jakési ladné důstojnosti, padlo nebožátko do trávy a zůstalo ležet se zamotanýma dlouhýma nožkama. Matka se nad ním sice sehnula, postála snad minutu či dvě, ale podle neúprosných zákonů divočiny opustila zesláblé mládě a následovala druha.
Ralph a Harry popojeli daným směrem, zdráhavě se blížili k místu tragédie. Teprve tam zbystřili, když si všimli mohutného šlemu, vytékajícího mu z nozder i tlamy. Navíc silný průjem ho vzadu zcela znečistil. Nevěřili vlastním očím, když náhle Američan pokrčil nos a začichal.
..Tenhle puch už známe od našich volů...," začal rozvážně mladý Ballantyne, vtom se mu nečekaně rozjasnilo. "Dobytčí mor!" hlesl. "Bože na nebesích, Harry, tohle je přece úděsná choroba! Drtí nejenom domestikovaná zvířata, ale i divoká..." V té chvíli pod opálením zbledl a získal tak odstín zaschlého bláta. »Dvě stovky vozů, Harry!" chrčel. "Téměř čtyři tisíce tažných zvířat! Pokud se tohle rozšíří, přijdu o všechno..." Prudce se otočil, musel se chytit hrušky sedla, aby nespadl. "Tím bych skončil...,

ocitl rwch se úplně na mizině..." Hlas se mu chvíli chvěl sebelítostí. Okamžitě se však otřásl jako mokrý kokršpaněl, odhodil zoufalství a barva do obličeje se mu vrátila.
"Ne, ještě nejsem v koncích!" divoce zahalekal. "Ještě nejsem na dně, bez boje se nevzdám!" Pohlédl na švagra. "Budeš muset ženy dopravit do Bulawaya sám!" nařídil. "Já si totiž vezmu čtyři nejlepšíkoně..." "Kam pojedeš?" "Do Kimberley!" "Proč?"
Ale Ralph už stáčel koně jako hráč póla, zalehl mu na krk a řítil se tryskem zpátky k pomalu postupujícímu vozu, který se právě objevil na okraji lesa. Ve chvíli, kdy k němu dorazil, jeden z vedoucích volků zrovna padl a ještě sebou křečovitě trhal ve smrtelné agónii.
¦ ¦ ¦
Druhý den ráno Isazi ani nechtěl jít k ohradě, děsil se toho, co by mohl uvidět. Proto za něj zaskočil Bazo.
Našel jen mršiny. Všichni volci zdechli. Byli už studení a ztuhlí, připomínali sochy, zachycující poslední křeče předsmrtně se kroutícího těla. Sekyra se otřásl a přetáhl si pláštík z opičí kůže pevněji přes ramena. Nebyl to ranní chlad, ale ledové prsty pově-rečné hrůzy, které se ho dotkly.

"Když dobytek leží s hlavami zkroucenými nad bok a nedokáže vstát...," opakoval nahlas přesné znění proroctví, které vyřkla Umlimo. Děs ho náhle opustil, když na něj dosedla jásavá vlna, připomínající válečné běsnění. "Stalo se přesně to, co předpověděla!"
Nikdy předtím nebyla slova Vyvolené přesnější než nyní. Mohlo ho to přece napadnout okamžitě, ale vír nastalých událostí ho zmátl natolik, že teprve až teď pochopil opravdový význam tohoto zhoubného zamoření. Chtěl opustit laager a běžet na jih, ve dne i v noci bez zastavení, až by dorazil k tajné jeskyni v posvátných korjcícji.
Chtěl se postavit před shromážděnými Induny a říct jim: Vy, kteří jste pochybovali, věříte nyní slovům Umlimo? Vy, s mlékem a pivem naditými břichy, vložte nyní kámen na jejich místo!
182
Chtěl oběhnout doly i farmy a nové osady, které běloši stavěli, kde jeho nešťastní druhové trpěli u krumpáče a lopaty. Namísto aby se pyšnili stříbřitou čepelí asagajů, nosí na sobě odhozené a rozedrané oblečení svých pánů - kdepak jsou slavná pera a suknice regimentu?
Chtěl se jich zeptat: Vzpomínáte si na bojový chór našeho regimentu Izimvukuzane Ezembintaba - Krtkové, kteří podhrabou horu7. Pojďte, vy kopáči cizí hlíny, pojďte si se mnou zopakovat válečný chorál Krtků!.
Ale ještě se nenaplnilo vyřčené orákulum, ještě zůstávala třetina - závěrečný akt proroctví Umlimo. Do té doby však Bazo i jeho dávní a věrní druhové musejí hrát roli poskoků bílých mužů. S velikým úsilím maskoval divokou radost, veškeré pocity ukryl za typicky nevyzpytatelnou tváří Afriky. Vojevůdce tedy opustil ohradu s mrtvými volky a zamířil ke zbylému vozu. Bílé ženy a dítě spaly uvnitř, zatímco Harry Mellow ležel zachumlaný v dece u podvozku, kde ho ranní rosa nemohla smočit.
Henshaw je opustil v pozdní odpoledne předchozího dne, dokonce ještě předtím, než dosáhli břehu řeky Lupané. Mladý Ballantyne si vybral čtyři nejrychlejší a nejsilnější koně, Baza zcela striktně pověřil úkolem vedení malé skupiny na cestě zpět do Bulawaya, potom políbil manželku i synka. Američanovi krátce stiskl ruku a tryskem vyrazil směrem na jih, k brodu přes Lupané. Na dlouhou otěž si zahákl tři rezervní koně, jinak se řítil jako hnaný divokými psy.
Právě teď se Bazo sklonil ke kolům, kde zřetelně a pomalu mluvil k přikrývce, ve které se rýsovala zabalená postava. Ačkoliv se Harry Mellow snažil každý den vylepšovat své znalosti jazyka ndebele, stále se jeho chápání rovnalo úrovni pětiletého dítěte. Proto Bazo musel mít jistotu, že mu běloch porozuměl.
"Poslední vůl dodýchal. Jednoho koně zabil buvol, zbylé čtyři si vzal Henshaw s sebou."
Důlní inženýr se rychle posadil a nahlas spekuloval: "Každá žena tedy získá jednoho oře, Jon-Jon se pak usadí za jednou z nich. A my půjdeme pěšky! Bazo, jak dlouho nám to potrvá zpátky do Bulawaya?"
Ten jen výmluvně pokrčil rameny. "V případě dobře vycviče-ných impibych odhadoval pět dnů. Ale při rychlosti bílého muže v botách-kdož ví?"
183
Připomínali běžence. Každý sluha nesl břemeno na hlavě, i když šlo jen o ty nejnutnější věci, roztroušeně postupovali v dlouhém vlnícím se zástupu za oběma koňmi. Ženám překážely dlouhé suknice kdykoli sesedly, aby si zvířata odpočala. Vojevůdce nemohl překousnout tak pomalý postup, a tak raději vyrazil napřed. Jakmile se dostal z dohledu a mimo doslech, začal skákat a dupat, bodal imaginárním asagajem do vzduchu proti neexistujícímu protivníkovi. Vyzývací tanec giya doprovázel bojovými slogany jeho starých impi.
Jako krtek v nitru země našel Bazo tajnou cestu...
První sloka písně oslavovala útok na tvrz čaroděje Pemby nahoře na skále, kde tenkrát ještě coby mladý bojovník odhalil skrytý průlez k vrcholu útesu.
Jako odměnu tehdy obdržel od Lobenguly vojevůdcovskou čelenku a zároveň povolení vejít k ženám, takže si vybral Tanase za manželku.
Nyní hopsal v lese sám, přitom vyřvával další verše. Každý opěvoval slavné vítězství, s výjimkou posledního. Ten nikdy nezpíval s celým regimentem seřazeným v bitevním šiku. Měl totiž zaznít při posledním nájezdu Krtků, kdy už se slavným vojevůdcem v čele zaútočí na laager bělochů, rozprostřený u řeky Shangani. Bazo chorál složil sám, když ležel v jeskyni v Matopos, blízký smrti s utržených střelných ran.
Proč pláčete, vdovy hrdinů
od Shangani, když ty trojnohé zbraně se chechtají
tak hlasitě?
Proč pláčete malí synové Krtků, když, vaši otcové splnili královo nařízení?

A teď najednou se tam objevila další sloka. Vpadla mu do mysli zcela kompletní a perfektní, jako kdyby tomu bylo vždy, jako by ji zpívali desettisíckrát předtím.
Krtkové jsou pod zem í:
Jsou snad mrtví? ptají se dcery
Mašobane. Naslouchejte krasavice, copak
neslyšíte, jak něco šustí v temnotě?
A Bazo - Sekyra, řičel k stromům msasa, zahalených v hebkém plášti červených listů. Kmeny se téměř ohýbaly v mírném východním větru, jako kdyby též naslouchaly.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Ralph Ballantyne se zastavil v King's Lynn. Otěže chytil Jan Cheroot, starý hotentotský stopař a lovec.
"Napoj je, dobrý starce, a doplň jim pytle obilím! Já se vrátím za hodinu."
Pak vyběhknahoru, na verandu rozlehlého doškového stavení, a v té chvíli vyšla zdomujeho nevlastn í matka, aby ho uvítala. Jej í zděšení se obrátilo v čirou radost, když ho poznala.
"Ach, Ralphe, tys mě vylekal!"
"Kde je táta?" vyhrkl ve chvíli, kdy ji právě líbal na tvář. Louise nasadila starostlivý výraz, aby se vyrovnala jeho vážnosti.
"V severní sekci značkují telata - ale co se stalo, Ralphe? Vtakovémhle rozpoložení jsem tě nikdy neviděla!"
Otázku ignoroval. "Bože, ta oblast je vzdálená šest hodin jízdy! Nemůžu ztrácet čas..."
"Tohle je opravdu vážné," podotkla. "Netrap mě, Ralphe!"
"Omlouvám se," sykl a položil svou ruku na její paži. "Snad hrůzostrašná biblická rána, snad nějaký dobytčí mor zaútočil na nás od severu. Napadl můj dobytek u řeky Gwaai, čímž jsme je ztratili všechny - víc než sto kusů pomřelo během dvanácti hodin."
Louise jen strnule zírala. "Možná...," špitla, ale on ji zprudka zarazil.
"Chcípá všechno - žirafy, buvoli i skot, jen koní se ta choroba ještě netkla! Bože můj, Louise, na vlastní oči jsem viděl páchnoucí zdechliny buvolů po obou stranách cesty, když jsem se včera

řítil seni! Ještě den předtím byli tihle přežvýkavci naprosto silní a zdraví..."
"Co musíme udělat, Ralphe?"
"Prodat!" vydechl prudce. "Prodat všechen dobytek za každou cenu, předtím, než to sem dorazí!" Otočil se a křikl na svraštělého stopaře. "Přines mi zápisník, mám ho v sedlové brašně!"
Zatímco čmáral vzkaz pro otce, Louise vyzvídala: "Kdy jsi naposledy něco jedl?"
"To si asi nevzpomenu..."
Hltal plátky studené zvěřiny a syrové cibule, k tomu přikusoval výrazně čpící sýr společně s chlebem, upečeným z mouky na kameni drcené kukuřice. Gurmánskou báseň zapíjel pivem ze džbánu, zatímco Jan Cheroot od něj přebíral instrukce.
"Nesmíš promluvit s nikým jiným než s Bakelou, nesmíš ani slůvkem nic naznačit nikomu jinému! Uháněj, Jane Cheroote!" Ale mladý Ballantyne byl v sedle mnohem dřív, než se malý Hotentot rozký-val k odjezdu.
Ralph zeširoka obkroužil Bulawayo, aby se vyhnul setkání s nějakou známou osobou, navíc se snažil dosáhnout telegrafního vedení v osamělém místě, příhodně vzdáleném od hlavní cesty. Jeho vlastní konstrukční týmy přece budovaly tohle komunikační spojení, takže dobře znal každý kilometr i každý zranitelný bod na trase. Proto věděl, jak se dá s co největší efektivností izolovat město Bulawayo, vlastně i celý Matabeleland, od Kimberley a zbytku světa.
Shodil koni ohlávku u jednoho z telegrafních sloupů, pak začal šplhat nahoru, k shluku porcelánových izolátorů a zářících měděných drátů. Použil lodní smyčku k zachycení koženého řemene na dvou blízkých místech hladkého kovu. Bylo totiž zapotřebí udržet konce nahoře, aby po přecvaknutí neklesly na zem. Řez provedl mezi uzly. Napnutý drát se rozloučil se životem zpěvným brnknutím, ale řemen nepovolil. Potom se spustil dolů a vzhlédl. Bylo mu zcela jasné, že jen zkušený expert by mohl pouhým okem objevit přerušení.
Vyhoupl se opět do sedla, koně pobídl do trysku. V poledne už narazil rjgjujvní cestu a dal se po ní jižním směrem. Střídal oře každou hodinu, řítil se vpřed až do soumraku. Jakmile tma vše zakryla, seskočil a koním spustil otěže, aby nezmizeli. Usnul jako mrtvý na tvrdé zemi. Před úsvitem snědl kus sýru a krajíc tvrdého
chleba, který mu Louise přiložila do brašny. Vyrazil s prvním náznakem úsvitu na východním horizontu.
Kolem desáté opět vybočil z trasy, aby našel telegrafní vedení, skryté za kopje

s plochým vrcholem. Tušil, že opraváři Společ-, nosti se už blíží k místu první závady, navíc zcela dobře věděl, jak j v telegrafním úřadu v Bulawayu se jistě nějaká úzkostlivá duše S snaží co nejdříve ohlásit panu Rhodesovi tu strašnou zvěst •¦ o zamoření a zpustošení dobytčích stád.
Pro jistotu přerušil linku ještě na dvou místech, pak pokračoval dál. K večeru se jeden z jeho koní uštval. Zvíře už skutečně dál nemohlo, proto ho nechal v klidu vedle cesty. Jestli ho lev nedostane, tak možná jeden z jeho vozatajů rozpozná domovskou značku.
Nazítří, asi osmdesát kilometrů od řeky Shashi, potkal konvoj vlastních vozů, blížících se od jihu. Šestadvacet vozů postupovalo pod dohledem bělošského předáka. Ralph zastavil jen na dobu nezbytnou pro výměnu koní, vyčerpaná zvířata mu ponechal. Ještě dvakrát poškodil linku na každé straně řeky Shashi, předtím než dosáhl předku postupující železnice.
Prvního objevil zeměměřiče, ryšavého Skota. S tlupou domorodců totiž postupoval necelých deset kilometrů před čelem pokládané dráhy a budoval pro ni v divočině koridor. Mladý Ballantyne dokonce ani neseskočil ze sedla.
"Obdrželi jste mou telegrafickou zprávu z Bulawaya, Mácu?" vyžadoval okamžitou odpověď, aniž ztrácel čas na pozdravy.
"Nic, pane Ballantyne." Skot potřásl zrzavými kudrnami pokrytými prachem. "Ani slovo nedorazilo od severu už celých pět dní - říká se, že na vedení je nejdelší porucha, jaká kdy byla..."
"Zatraceně," vztekle nadával, aby zakryl úlevu. "Chtěl jsem jen rezervovat nákladní vagón."
"Jestliže spěcháte, pane Ballantyne, máme tady celou soupravu prázdných, která se dnes vrací."
Po dalších pár kilometrech narazil Ralph na čelo stavby železniční trati. Dráha přetínala rozlehlou pláň porostlou trnitým Podrostem. Neobvyklá aktivita se zdála nepřiměřená v této bez-utěšné a pusté oblasti na okraji pouště Kalahari. Zelená lokomotiva vyfukovala sloupce bělostné páry, stoupaly vysoko do Prázdné oblohy. Řazení plošinových vagónů probíhalo ve svižném tempu na stříbřitě se třpytících kolejích. Týmy zpívajících
i

černochů, oblečených jen v bederních rouškách, pomocí sochorů a páčidel shazovaly kolejnice z vozu na stranu drážního náspu. Těžké kusy železa s duněním dopadaly na zem, hned potom se vznesl hustý mrak prachu. Druhá skupina dělníků ihned vyrazila vpřed, aby kolejnici zdvihla a usadila na pražce s týkového dřeva.
Předák ji dostal do roviny pomocí litinových klínů, pak přiskočili domorodí specialisté s kladivy a držáky upevnili ocelovými bodci zvonivými údery. O půl kilometru dál se nacházel hlavní stan celé stavby. Hranatá bouda postavená ze dřeva a vlnitého plechu se totiž musela každý den posunout za postupujícím čelem. Hlavní inženýr tu seděl jen v propocené košili, mudroval nad stolem zhotoveným z beden od kondenzovaného mléka sbitých dohromady.
"Jaká je kilometráž?" halekal už ode dveří. "Pane Ballantyne, sire!" inženýr vylekaně vyskočil. Jen o pár centimetrů vyšší než Ralph se tenhle hromotluk navíc vyznačoval býčí šíjí a hustě ochlupeným předloktím. Dalo se poznat, že se šéfa bojí. Mladý Ballantyne mu to viděl na očích, což mu poskytlo alespoň jiskřičku uspokojení. Nepokoušel se však získat titul nejpopulárnějšího muže v Africe, obzvlášť když žádná cena na tuhle pozici vypsaná nebyla. "Neočekávali jsme vás dřív než koncem měsíce..."
"To chápu! Jaká je kilometráž?" "Překonávali jsme různé nesnáze, pane." "Bože, člověče, copak to z vás musím tak páčit?" "Od prvního dne v měsíci," inženýr zaváhal. Už dávno si sám sobě dokázal, že mu nekyne žádný prospěch, pokud bude lhát šéfovi rovnou do očí. "Dvacet šest kilometrů..."
Ralph přešel k podrobné mapě a překontroloval udaná čísla. Zapamatoval si totiž vyměřovací kolíky, které před chvílí minul.
"Pětadvacet kilometrů a šest set metrů přece není šestadvacet!?" pronesl chmurně.
"To ne, pane! Zapomněl jsem dodat téměř šestadvacet." "A jstéŘ tím spokojený?"
"Ne, paneT
"Ani já ne..." To by stačilo, řekl si v duchu Ralph. Víc ho už napadat nebude, jelikož by tím jen snížil jeho výkonnost - stejně

by lepšího experta nenašel v celé oblasti mezi tímto místem a řekou Oranje.
"Dostal jste mou telegrafickou zprávu z Bulawaya?"
"Ne, pane Ballantyne. Vedení asi spadlo už před několika dny."

"A co linka na Kimberley?"
"Taje průchozí."
"Paráda! Ať váš operátor odešle můj vzkaz!"
Ralph se sklonil nad poznámkovým blokem a rychle načmáral důležité sdělení. Pro: Aaron Fagan, právní zástupce, De Beers Street, Kimberley. Věc: Přijedu zítra šestého brzo ráno. Nutné zařídit polední schůzku s Rough Rider.
Drsný jezdec bylo kódové označení pro bratry Zeederbergovy, Ralphovy největší konkurenty vpřepravě. Zeederbergovy expresní vozy propojovaly Afriku od zálivu Delagoa Bay do Algoa Bay, od zlatonosných pahorků u Pilgriirís Rest přes Witwatersrand až k železničnímu uzlu v Kimberley.
Zatímco telegrafista vyťukával na přístroji z mosazi a týkového dřeva daný text, mladý Ballantyne se opět obrátil na svého inženýra.
"Dobrá, prozraďte co vás zdrželo a jak můžeme podobné prostoje odstranit?"
"Nejhorší je zácpa na seřadišti v Kimberley!"
Hodinu na problému pracovali, až náhle venku zapískala lokomotiva. Vyšli ven, i když stále ještě diskutovali a plánovali. Ralph hodil cestovní brašnu i srolovanou přikrývku na první plošinový vagón, přesto vlak zdržel o deset minut déle během Posledních upřesňujících detailů.
..Od této chvíle budete dostávat kolejnice rychleji, než je stačíte přibíjet!" sliboval zachmuřeně. Potom hupnul nahoru a dal znamení strojvedoucímu.
Z píšťaly vytryskl proud páry do suchého pouštního vzduchu, kola se protočila, nakonec zabrala a dlouhá řada prázdných nákladních vozů se s trhnutím rozjela k jihu. Vlak začal rapidně nabírat rychlost. Ralph si našel u nízké postranice kout chráněný Před větrem, svalil se na podlahu a zabalil do přikrývky. Na koni mu cesta od řeky Lupané normálně trvá osm dní. Teď ale překoná světový rekord.
189
"Al| žádnou medaili nedostanu!" povzdychl si. Unaveně se zašklebil, stáhl si klobouk na oči a pohodlně se natáhl. Pak se zaposlouchal do písně kol, bušících pravidelně na spojích. "Musíme spěchat! Musíme spěchat!" A jak usínal, nápěv se změnil: "Dobytek umírá! Dobytek umírá!" Ale ani tenhle hrůzný fakt ho nemohl udržet při vědomí o vteřinu déle.
¦ ¦ ¦
Na seřadiště v Kimberley dorazili o šestnáct hodin později. Bylo po čtvrté ráno. Mladý Ballantyne seskočil, když lokomotiva kvůli výhybkám zpomalila. Brašnu si hodil přes rameno a dál postupoval ulicí De Beers Street. V telegrafní kanceláři zahlédl světlo, proto klidně zabušil na dveře. Noční operátor po chvíli vykoukl, připomínal sovu jukající z keře.
"Chci poslat naléhavou telegrafickou zprávu do Bulawaya!"
"Promiň, kamaráde, spojení je přerušené..."
"Kdy ho obnovíte?"
"Bůh je mi svědkem, že jsme bez kontaktu už šest dní."
Stále ještě úspěšný vlastník dopravní firmy si ještě nesl ve tváři vítězoslavný úšklebek, když vstupoval do haly Diamond Lil's Hotel.
Recepční byl nováček, a tak váženého zákazníka nepoznal. Celý rozespalý zíral na vytáhlého hubeňoura, notně ušpiněného a pokrytého prachem. Oblečení na podivínovi plandalo, jelikož divoká jízda na koni spálila Ralphovi veškerý přebytečný tuk. Samozřejmě se už dlouho neholil a boty měl prodřené téměř naskrz od ostnů v podrostu, kterým se prodíral. Parní stroj ho zase poznamenal sazemi, takže mu tvář ztmavla a oči zčervenaly. Skutečně působil dojmem profesionálního tuláka.
"Omlouvám se, pane," nakonec řekl recepční, "hotel je plný."
"Kdo je v apartmá Blue DiamondV ptal se mladý Ballantyne vlídně, f
"PanHaíídolph Charles," odpověděl zaměstnanec hotelu hlasem přetékajícím úctou.
"Vykopněte ho!"
190
II
"Pardon?!" vyděšený recepční v šoku couvl, výraz ve tváři mu ledově ztuhl. Ralph sáhl přes pult a v prstech sevřel hedvábnou vázanku neschopného byrokrata, Přitáhl si ho blíž.
"Vykopněte ho z mého apartmá!" zopakoval, rty snad centimetr od zlotřilcova ucha. "Okamžitě!"
V té chvíli se objevila denní služba.
"Pane Ballantyne, kde se tu berete?" vyjekl zkušený recepční poplašeně s předstíranou radostí, když se snažil zachránit kolegu. "Vaše stálé apartmá bude v minutě připraveno," blekotal a hned syčel druhému do ucha. "Koukej ho ihned vyklidit, nebo ti náš štamgast předvede sám..."
Blue Diamond poskytoval, jako jeden z mála v Kimberley, dokonce i koupelnu s vanou, kde se mohl host natáhnout a napařit se v horké vodě. Dva černí topiči už

přikládali venku pod kotlem, aby udrželi pískání bezpečnostní záklopky nepřerušené, zatímco unavený cestovatel ležel ve vodě ponořený až po bradu. Kohoutek ovládal palcem u nohy. Ralph se zároveň i holil, zkušeně přejížděl tváře břitvou a dotykem prstů kontroloval výsledek. Zrcadlem pohrdl. Mezitím recepční dohlížel na vyzvednutí cestovní brašny váženého podnikatele z hotelové úschovny, zároveň dohlížel v prádelně na žehlení všech součástí obleku i na pokus vylepšit lesk právě vybalených bot.
Pět minut před polednem mladý Ballantyne, vonící pomádou na vlasy a kolínskou, vpochodoval do kanceláře Aarona Fagana. Vyzáblý právník vypadal trochu nahrbeně, prořídlé vlasy měl z intelektuálního čela sčesané kartáčem dozadu. Zahnutý nos, plné a smyslné rty i trochu šikmo posazené oči prozrazovaly bystrost a sebevědomí.
Uměl hrát krutou hru klaberjass, neprohrál ani čtvrťák, ale přesto se v jeho povaze nacházel soucitný rys, kterého si Ralph cenil mnohem víc než jakékoliv jiné další dobré vlastnosti. Pokud by se v tomto okamžiku dozvěděl, co klient zamýšlí, určitě by se ho pokoušel od podobného kroku odradit. Jakmile mu však případ zadá, okamžitě sestaví smlouvu zrovna tak nemilosrdným způsobem, jako zdvihal svůj jass a menel pro vítězný tah v klaberjass.
Postižený majitel dopravní společnosti však neměl čas s ním argumentovat ohledně etiky, proto ho jen objal a poplácal po
191
ia»teni. Jakékoliv dotazy překazil otázkou: "Jsou zde?" Pnhnij jen otevřel dveře do kanceláře.
' Roelof a Doel Zeederbergovi se ani nezvedli, když vstouj jejich nejsilnější sok, ani nenaznačili pokus potřást si rukqj Mnohokrát už na sebe narazili, ale bez jakéhokoliv převratnén! výsledku.
"Tak co, Ballantyne, opět chceš promarnit náš drahocenn čas?" spustil Roelof. Přízvuk stále ještě prozrazoval jeho švédský původ, ale poy nazrzlým obočím vyzařoval z očí zájem.
"Můj drahý Roelofe," odporoval Ralph, "něco takového bych si nikdy nedovolil! Jenom chci vyřešit ceník sazeb na nových trasách v Matabelelandu o něco dřív, než jeden druhého vytlačíme z dobrého byznysu."
"Ja!"Doel sarkasticky přitakal. "Myšlenka stejně dobrá, jako že má tchyně by mě měla horoucně milovat."
"V každém případě chceme naslouchat, obětujeme i pár minut," přisolil si Roelof, i když z něho zaujetí přímo čišelo.
"Jeden z nás by měl druhého vykoupit a potom v klidu nasadit vlastní ceny," nadhodil Ralph uhlazeně, zatímco oba bratři na sebe mimoděk pohlédli. Roelof se snažil složitým manévrem znovu zapálit doutník, aby skryl neskonalý údiv.
"Asi se ptáte sami sebe, proč něco takového navrhuju?" uhodl jejich myšlenky mladý podnikatel. "Určitě chcete vědět, proč Ralph Ballantyne by chtěl prodat svou firmu?" Ani jeden z bratrů nereagoval -jen tiše čekaJi jako supi vkorunách stromů.
"Pravda je zcela prostá, pánové! Jsem až moc zadlužený v Matabelelandu. Můj Harkness Mine..."
Bratrům se rýhy napětí kolem úst ihned vyhladily. Už se doslechli v kuloárech Johannesburské burzy, že uvedení dolu do chodu by stálo minimálně padesát tisíce liber.
"Navíc jsem pozadu se stavbou železnice podle kontraktu pro pana Rhodese...," přiznával tiše a vážně. "Proto nutně potřebuju hotovost!!!"
"Už jste v duchu cifru promyslel?" zeptal se Roelof a zabafal z doutníku. RalpfTpnkývl a částku prozradil. Oponent se rozkašlal, napůl přidušený kouřem. Vlastní bratr musel vyskočit a bušit ho do zad
192
mezi lopatky, než popadl dech. Potom se už jen Roelof pochech-távaI a nevěřícně kroutil hlavou.
,,/rt/"pronesl po chvíli. "To je dobrý! Skutečně dobrej fór!"
"Zdá se, že jste zase měli pravdu," naznačil Ralph. "Asi marním váš drahocenný čas!" Odsunul židli a vstal.
"Sedni!" přitvrdil Roelof a přestat se culit. "Sedni si a pojď se domluvit!" bryskně navrhl. Proto druhý den v poledne Aaron Fagan mohl vlastní rukou vypracovat platnou smlouvu o prodeji.
Šlo o velice jednoduchou transakci: kupující akceptovali vystavený zápis o veškerém majetku společnosti coby kompletní a správný. Odsouhlasili převzetí veškerých existujících přepravních smluv i zodpovědnost za všechno zboží v současné době ve stadiu přesunu po trase. Prodávající neposkytoval žádné záruky. Prodejní cena byla striktně v hotovosti, žádné cenné papíry či akcie v celé transakci se nevyskytovaly. Datum platnosti určoval den podpisu.

Proto vše ihned potvrdili v přítomnosti svých právních zástupců. Pak obě strany, doprovázené legálními poradci, přešly ulici k hlavní pobočce Dominion Colonial and Overseas Bank, kde šek vystavený firmou Zeederberg Bros. byl manažerem finančního ústavu oceněn a ihned vyplacen. Ralph jen smetl svazky pětilibrových bankovek do své brašny, potom cvrnkl do obruby klobouku směrem k bratrům Zeederbergovým.
"Mnoho štěstí, gentlemani!" popřál jim. Pak vzal AaronaFaga-na za loket a vedl ho k Diamond Lil's Hotel.
Roelof Zeederberg si masíroval lysinu na temeni. "Dosedl na mě podivný pocit," mumlal znepokojeně, když sledoval, jak odcházejí.
¦ ¦ ¦
Druhý den ráno zanechal mladý Ballantyne svého právního zástupce stát u dveří kanceláře.
"Uslyšíte o bratrech Zeederbergových dřív, než se nadějete!" zavěštil vlídně. "Zkuste mě nerušit s jejich nactiutrhačnými výlevy, jsou to přece jenom amatéři..." Loudal se přes Markét Square, zatímco ho Aaron Fagan zamyšleně sledoval.
Sel pomalu: mnoho známých ho zastavovalo, aby se přeptalo na zdraví či vyhledávalo potvrzení o prodeji jeho dopravní firmy
193
nerJjo zjišťovalo, zda zamýšlí veřejné vydání akcií od Harknt
AAilfa
"Stačí mi dát vědět, jakmile se rozhodnete, Ralphe!" "Jakákoliv pomoc, kterou vám budu moct poskytnout, mi bude potěšením, pane Ballantyne!"
Zvěsti o "bohaté" rudě na HarknessMine, kde výnosnost údajně dosahuje šedesát uncí na tunu, každého nutily, aby se mu snažil vetřít do přízně. Trvalo mu tedy téměř hodinu, než překonal pět set metrů cesty ke kancelářím De Beers Consolidated Mineš Company.
Šlo o velkolepou stavbu, snad přímo chrám věnovaný uctívání diamantů. Otevřené balkony ve všech třech poschodích zdobily nádherně zhotovené bílé mříže, zdi z červených cihel podpíraly rohy z opracovaných kamenných bloků. Barevné vitráže v oknech a dveře z týkového dřeva s vyleštěným mosazným kováním ještě umocňovaly celkový dojem.
Ralph se zapsal do knihy návštěv a uniformovaný vrátný s bílými rukavicemi ho zavedl nahoru po spirálovitém schodišti do prvního patra. Na dveřích tam zářil mosazný štítek se jménem bez titulu: Mr. Jordán Ballantyne. Ale velkolepost úřadu uvnitř dávala jasné znamení o Jordánově důležitosti v hierarchii De Beers Diamond Company.
Veliké okno poskytovalo výhled na důl v Kimberley, kde vykutaná jáma už měla průměr půldruhého kilometru - přesto bylo nemožné, dokonce i z této výšky, dohlédnout dna. Zdálo se, jako by obří meteorit udeřil a vyoral tento kráter v zemské kůře. Každý den se propast nořila hlouběji a hlouběji, když horníci následovali pohádkově bohatý kužel kimberlitu, modrého konglomerátu, směřujícího do nitra planety. Přece tahle díra vydala přes deset milionů karátů nádherných diamantů a Rhodesova BSAC je vlastnila všechny.
Ralph pouze jednou pohlédl na jámu, ve které strávil většinu svého mládí, kde se plazil a kopal, aby vydloubal unikající drahokamy. Raději zkoumal místnost a znalecky odhadoval interiér. Obložení stěn z mořeného dubu zdobila kvalitní řezbářská práce, luxupní vjem doplňovaly koberce tkané z kumránského hedvábí. I Jcftjhy v policích leccos naznačovaly - celé svazky ladily s působivou atmosférou místnosti nejen zlatou ořízkou, ale i vazbou v měkoučkém safíánu.
194
I
Z otevřené koupelny se nesl zvuk tekoucí vody, zároveň zazněla i otázka: "Kdo je to?" Návštěvník roztočil klobouk a hodil ho na věšák, pak se otočil ke dveřím. Těmi právě vstoupil Jordán, pouze v košili z nejjemnějšího irského plátna, s klotovými návleky na rukávech. Pod krkem se mu leskla hedvábná vázanka. Právě si sušil prsty v ručníku s monogramem. Náhle ztuhl, když zahlédl staršího bratra. Odhodil ručník stranou, rozběhl se a třemi dlouhými pružnými skoky na něj zaútočil. Přitom nadšeně ječel.
Až po delší době Ralph rozpletl bratrské objetí, aby mohl benjamínka trochu odtáhnout a prostudovat si ho.
"Stále stejný švihák," škádlil ho, zatímco mu čuchal husté a elegantně sčesané zlatavé kadeře.
Ani sourozenecká blízkost nemohla ztlumit skutečnost, že Jordán patřil k opravdovým krasavcům, se kterými se kdy Ralph setkal. Navíc mladší bráška se nedal definovat jen jako hezoun, byl totiž bez jakýchkoliv výhrad pohledný. Jeho očividné potěšení z tak vzácné návštěvy mu ještě rozzářilo zrak - třpytivé

zelenavé jiskřičky se objevily pod těmi dlouhými, ladně zakřivenými řasami. Jako vždy i tentokrát osobní kouzlo a jemná povaha mladšího bratra Ralpha uchvátily.
"A co ty?" Jordán se chechtal. "Vypadáš jako tvrdej chlap, dohněda opálenej a úplně vyzáblej! U všech všudy, kam se poděl tvůj tak dobře prosperující pupek?"
"Ztratil jsem ho cestou z Matabelelandu."
"Matabeleland!" výraz sourozence se změnil. "Pak jsi s sebou určitě přivezl děsivé zprávy..." Jordán zamířil ke stolu s deskou potaženou kůží. "Telegrafní vedení odpadlo na víc než týden, toto je první zpráva, která konečně prorazila! Dešifrování jsem dokončil před hodinou."
Podal mu průklepový papír. Ralph rychle očima přejel celý text. V překladu okamžitě poznal pečlivý rukopis benjamínka, vložený mezi řádky dálnopisu. Adresátem byl Jupiter, čili Cecil Rhodes, označený tímto kódem - odesílatelem generál Mungo St. John ve funkci úřadujícího administrátora Matabelelandu v případě nepřítomnosti doktora Jamesona.
Nahlášeno propuknutí choroby dobytku kdesi v severní oblasti Matabelelandu. Ztráty šedesát procent, opakuji šedesát procent! Veterinář Společnosti rozpoznal symptomy odpovídající Peste

bovina. smutně proslulé epidemie, která zachvátila Itálii v roce 1880. Nákaza je též známá pod názvem dobytčí mor'. Dosud žádný známý způsob léčby! Možné ztráty až sto procent, pokud selže pokus o izolaci postižených kusů a choroba se nedostane pod kontrolu! Naléhavě žádám o autorizaci k likvidaci nakažených kusů a ke spálení veškerých zdechlin v centrální provincii, aby se zabránilo šíření morové rány dál na jih!
Zatímco čtenář předstíral údiv a šok, snažil se prokousat zbývajícím textem. Naskytla se mu totiž vzácná příležitost pročíst si zakódovanou zprávu vnitřní služby BSAC. Skutečnost, že mu ji Jordán podal, ukazovala na míru jeho rozrušení.
Našel tam i seznamy rozmístění policejních sil, finanční sumy i jejich rozdělení, administrativní pohledávky, doporučení pro udělení obchodních licencí i přehled claimů nahlášených v Bulawayu. Teprve potom vrátil list bratrovi s přiměřeně vážným výrazem ve tváři.
Včele soupisu nových záznamů zahlédl i kolonku se zapsáním deseti tisíc hektarů a zaregistrovaných na Wankie Coal Mining Company. Na tomhle názvu vlastní společné firmy se přece nedávno se švagrem dohodl. Ralpha zalila vlna uspokojení, kterou se však snažil nedat najevo. Harry tedy musel s ženami a Jonathanem dorazit zcela bezpečně zpátky do Bulawaya, kde nemarnil čas, a okamžitě dal registrovat nové claimy. Opět si Ralph musel gratulovat k vynikající volbě společníka a švagra. Pouze dodatková klauzule k seznamu, kterou dodal generál St. John, ho bodala ostnem nejistoty.
Navrhuji řádně promyslet strategii Společnosti týkající se kutá-cích dílců v nalezištích uhlí a obecných kovů - registrace číslo 198 ve prospěch Wankie Coal Mining Co. zatím odložena jako nevyřízená - vyčkám na vyjasnění.
Nové pozemky mají tedy registrované, ale ne potvrzené. S tímhle problémem si zatím nemusí dělat starosti, řešení odloží na pozdější dobu, rozvažoval v duchu. Právě teď se totiž musel řádně soustředit na Jordánovy obavy.
"Taťka a jeho rezidence se nacházejí přímo v cestě té nešťastné rány, toho dobytčího moru! Chudák, usilovně pracuje po celý

život a vždycky r& srazí nemilosrdný osud - ach jo! Milý bratře, takové neštěstí ho přece nemůže potkat, víc už ne!" Benjamínkovi se zastavil tok dalších myšlenek, týkajících se otce a obrátil se k němu. "A ty taky! Kolikpak volských spřežení jsi měl v Mata-belelandu, Ralphe?"
"Žádné."
"Žádné? Tomu nerozumím!"
"Prodal jsem všechna tažná zvířata i povozy bratrům Zeeder-bergovým."
Jordán chvíli překvapeně zíral. "Kdy?" vydechl nakonec.
"Včera."
"A kdy jsi vůbec odjel z Bulawaya, Ralphe?"
"Copak to s tím má společného?" požadoval upřesnění podnikatel.
"Telegrafní vedení totiž někdo přestříhal, víš o tom? A úmyslně! A dokonce na čtyřech místech..."
"Helemese, jak podivné! A kdo jako by takovouhle věc mohl provést?"
"Ach, radši se ani neodvažuju ptát." Benjamínek vrtěl hlavou. "A po zralé úvaze už vůbec nechci vědět, kdy jsi opustil Bula-wayo, ani proč taťka prodal svá stáda tak náhle a nečekaně, jako jsi to udělal ty se svou prosperující dopravní firmou."
"Radši pojď, Jordáne! Zvu tě, abys se mnou poobědval v klubu. Láhev bublinek tě

určitě utěší a stane se ti hojivou náplastí na to, že patříš k rodině darebáků a zároveň že i pro toho největšího makáš."
¦ ¦ ¦
Kimberley Club měl ze všech okolních budov nejméně honosný vzhled. Od doby svého vzniku se sice v rozměrech zdvojnásobil, ovšem dostavby přímo bily do očí: nevypálené cihly se nacházely v sousedství pozinkovaného plechu, posléze zase stavitelé připustili přítomnost běžných cihel červených. Plechová střecha zůstala sice nenalfrená, ale sem tam se objevovaly výsledky dotyků cizích záměrMj- třeba bílý tyčkový plot či hlavní vchod opatřený benátským sklem. Dokud se gentleman nestal členem tohoto společenství, nemohl se považovat za skutečně sídlícího na jihu Afriky. Členství
197
bylo natolik cenné, že proslavený Barney Barnato, jenž navzdory svým milionům stále neprošel hlasováním o přijetí, se s konečnou platností nechal zlákat k odprodeji svých diamantonosných polí Cecilu Rhodesovi za slib obdržení vysněného členství, což se stalo součástí uzavřené obchodní smlouvy. Dokonce ještě s perem v ruce Barnato váhal nad podepsáním kontraktu.
"Jak můžu vědět, že mě znovu nevyštvou, jakmile vše stvrdím vlastnoručním podpisem?"
"Můj drahý kolego, učiním z vás doživotního správce," chlácholil ho Sdmnejvyšší. Tato třešnička na dortu se stala neodolatelným lákadlem pro člověka narozeného v chudém prostředí Londýna zvaného cockney.
O první noci coby novopečený člen přišel Barnato až k dlouhému pultu přilehlého baru oblečený jako divadelní impresário, načež objednal nápoje pro všechny přítomné. Pak modrobíle blýskl velkolepým desetikarátovým diamantem vsazeným do prstenu, usazeném na prostředníčku.
"Hele, pánové, copak si o tom šutru myslíte?" Jeden z přítomných se na chvilku zarazil, potom poznamenal: "Silně neladí s barvou vašich nehtů, mistře." Pak, zcela ignorující nabídnutý drink, se loudal kulečníkovým sálem ven a každý, mimo Barnata a barmana, ho následoval. Takovouhle úroveň si tady udržovali!
Bratři Ballantyneové však měli vlastní členství zajištěné ihned po dosažení plnoletosti. Děkovat za tuto výhodu mohli otci, který patřil nejen mezi zakládající členy tohoto společenství, ale též se stal doživotním správcem - nárok umocňovala i pozice držitele královnina pověření a navíc byl i gentleman. Tyto skutečnosti v Kimberley Club znamenaly ještě pořád víc než oslňující bohatství. Recepční uvítal oba sourozence jménem a dal jejich členské karty na desku označující přítomnost uvedených osob. Barman za dlouhým pultem nalil pro Jordána růžový džin bez objednání, pak se s omluvou obrátil na druhého z dvojice.
"Nevidíme vás tady často, pane Ralphe. Stále ještě je vaším oblíbeným drinkem Glenlivet whisky, voda a bez ledu, pane?"
V jídélňeši oba vybrali z vozíku šťavnaté mladé jehně, s typickou příchutí bylin pouště Karroo, které nebožátko spáslo hned po odstavení od matky. Lahůdku servírovali s petrželí a minia-
198
turními novými bramborami. Jordán odmítl šampaňské, které bratr navrhoval.
"Jsem totiž pracující," usmíval se, "takže mé chutě jsou podstatně jednodušší než tvé. Dal bych si něco - třeba CMteau Mar-gaux ročník 1873 by mi vyhovoval mnohem víc!"
Dvacetiletý klaret byl však čtyřikrát dražší, než kterýkoliv ze sektů v nabídce vinného listu.
"Bože můj!" kál se prvorozený. "Koneckonců i pod tím městským pozlátkem zůstáváš stále pravým chlapem z rodu Ballan-tyneů!"
"A ty se zase navíc musíš přímo topit ve špinavém zisku díky svému včasnému podnikatelskému tahu! Takže je mou bratrskou povinností ti pomoct, aby ses těch hnusných peněz co nejlépe zbavil."
"Výprodej zboží poškozeného požárem obchodu...," mumlal úspěšný prodejce, spokojeně však přikyvoval při hodnocení červeného vína. Několik minut mlčky jedli, pak Ralph pozdvihl sklenku.
"Copak si pan Rhodes myslí o uhelných ložiscích, která jsem já a Harry okolíkovali?" ptal se mírně a předstíral, že studuje rubínový odstín lahodného nápoje. Koutkem oka však pozorně sledoval bratrovu reakci.
Uviděl, jak se Jordánova ústa chvějí překvapením, oči též zaplápolaly jakousi další emocí, kterou nedokázal rozluštit dřív, než ji bratr mistrně zamaskoval. Nabodl totiž růžový kousek jehněčího na stříbrnou vidličku, zhýčkaně pomlaskával a pak spolkl.
"Uhlí?" zeptal se p^o jistotu ještě jednou.
"lo, uhlí!" odsouhlasil Ralph. "Harry Mellow a já jsme vykolíkovali obrovský

depozit vysoce kvalitního uhlí v severním Ma-tabelelandu. Ještě jsi neviděl náčrtek? Nemá správní rada už schválenou registraci? Musíš o tom přece něco vědět, Jordáne?"
..Ach, jak jemné víno," inhaloval buket benjamínek. "Silná, aromatická vůně..."
..Sakryš, já zapomněl! Telegrafní vedení bylo přerušené, takže O našem úspěchu zatím ještě asi nevíš!?"
"Ralphe, čistě náhodou mám dobré vyzvědače," opatrně zareagoval a bratr se nahnul blíž, "jen proto vím, že tajemník klubu
199
právě převzal desetikilový bochník pravého stiltonského sýru. Po tak dlouhé cestě by měl být zcela dokonalý."
"Jordáne!" sykl nejstarší, ale bratr ne a ne vzhlédnout.
"Víš dobře, že nemůžu nic říct!" šeptal zoufale. Proto dál jedli v tichosti pochoutku se sucharem, což zapíjeli portským vínem ze soudku, jež ani nebylo uvedené na lístku. O jeho existenci věděli toliko privilegovaní členové. Nakonec benjamínek vytáhl zlaté hodinky z kapsičky u vesty.
"Už bych se měl vrátit, poněvadž s panem Rhodesem zítra v poledne odjíždíme do Londýna. Předtím ještě máme na programu důležité jednání..."
Nicméně, jakmile vyšli hlavním vchodem ven, uchopil Ralph bratra pevně za loket a nasměroval ho do De Beers Street. Uklidňoval ho tokem rodinných klevet do té doby, než se ocitli proti pěknému domku novějšího data, téměř skrytého za porostem planých růží, s okny barevně zasklenými ve tvaru diamantu, zdobenými krajkovými záclonkami s nabíráním a s malým upozorněním na brance:
Haute couture FRANCOUZSKÝ KREJČOVSKÝ SALON PRO DÁMY
Kontinentální šičky Speciality pro individuální požadavky
Než si Jordán uvědomil, co má nejstarší za lubem, Ralph zvedl závoru branky a procházkovým krokem ho vedl dál. Domníval se totiž, že po dobrém jídle a vynikajícím víně je nutné den završit ve společnosti jedné z mladých dam, které Diamond Lil vybírala s takovou chutí a péčí pro svůj vyzdobený Růžový pavilon. Nic nemohlo selhat, interiér musí obměkčit duši a uvolnit jazyk i tak loajálního služebníka, jakým je Jordán. Určitě se pustí do nerozvážných komentářů ohledně pánových záležitostí.
Jordán však za brankou zpomalil, vytrhl se z bratrova sevření se zcela nadbytečnou silou.
"Kam mě vedeš?" ostře požadoval odpověď. Současně zbledl, jako by lnu cestu zkřížila mamba. "Víš vůbec, co je to za místo?"
"Jistěže/7"přikývl zkušeně mladý podnikatel. "Tohle je totiž jediný nevěstinec, kde doktor kontroluje zboží vyskytující se v nabídce nejméně jednou za týden."
200
I "Ralphe, tam nesmíš!"
"Ale no tak! Pojď už, Jordie!" Prvorozený se uculil a opět uchopil benjamínka v podpaží. "Hele, koukej, to jsem já, brácha Ralph- Nemusíš před mnou nic hrát! Nadržený mladý svobodný chlapík jako ty, no bože - vsadil bych se, že tam nad každou postelí na stěně visí plaketa s tvým jménem za výkony...," zarazil se, poněvadž v bratrově tváři rozpoznal skutečné zděšení. "Co se děje, Jordie?"
Náhle si nebyl jistý sám sebou. "Podívej, pověz mi pravdu! Copak sis ještě nikdy nedal obrátit záložku jednou ze šikovných šiček naší Diamond Lil?"
"Nikdy jsem do tohoto místa ani nevkročil!" třásl mladík vehementně hlavou. Krve by se v něm nedořezal, rty se mu chvěly. "A ty bys také neměl, Ralphe! Vždyť jsi šťastně ženatý muž!"
"Bože můj, Jordie! To přece nic neznamená, ty hlupáčku -dokonce i tak úžasná krmě jako kaviár a šampaňské může časem ztratit veškerý půvab. A pak kus venkovské uzené kýty a džbán rozbouřeného jablečného moštu přivodí hezkou změnu."
"To už je tvůj byznys!" šlehl po něm pohledem Jordán. "Ale já nestojím o to, abych trčel na ulici před touto institucí a diskutoval o podobných otázkách!" Otočil se na podpatku a kráčel pryč. Urazil jen pár kroků, když se najednou zarazil, a ohlédl se přes rameno.
"Udělal bys lip, kdyby ses poradil s právníkem ohledně toho vašeho zatraceného uhlí, než..." Zmlkl a sklíčený výraz ve tváři jasně hovořil o zděšení nad vyslovenou indiskrétností. Pak už jen vyrazil, metelil si to přímo k Markét Square.
Ralph zaťal zuby, přivřené oči ztvrdly a připomínaly leštěné smaragdy. Dostal z bratra přece jen určitý náznak a ještě ušetřil Poplatek ze jednu z povětrných děvčat. Krajkový závěs v předním okně se pohnul, pěkná černooká panenka s oválnou krémovou tvářičkou a smyslnými červenými rtíky se na něj zubila. Gestem ho nabádala ke vstupu.
..Seď si na tom, miláčku!" přikazoval jí ponuře. "A udrž to pro •ttě teplý! Za

chvíli se vrátím..."
Podpatkem rozdrtil půlku doutníku značky Romeo y Julieta, ^ačež odkráčel směrem ke kancelářské budově svého právního 2ástupce.
201
r
¦ ¦ ¦
Aaron Fagan je nazýval vlčí smečkou.
"Cecil Rhodes je udržuje na řetězu ve speciálně vybudovaném kotci, ale občas ty šelmy nechá vyběhnout, aby si trochu smlsly na lidském masu..."
Čtyři střízlivě oblečení muži ve věku od třiceti do padesáti let ale nijak zvlášť na šelmy nevypadali.
Aaron je představil: nejprve každého zvlášť, poté souhrnně. "Tito gentlemani jsou stálí právní poradci De Beers Company, Snad jsem oprávněn i říct, že též jednají v zastoupení British South Africa CompanyV
"To odpovídá skutečnosti, pane Fagane," přitakal nejstarší, zatímco ostatní kolegové se usazovali na protější stranu dlouhého stolu. Každý z nich před sebe úhledně umístil složku z vep-řovice, obsahující hromadu písemností, pak jako cvičený variet-ní tým unisono vzhlédli. Pouze v tuto chvíli Ralph v jejich pohledu postřehl lesk očí krutého dravce.
"Jakým způsobem můžeme poskytnout asistenci?" "Můj klient žádá objasnění dopadu důlního práva, kterým se řídí BSAC," upřesňoval Aaron. Další dvě hodiny Ralph zoufale tápal v bludišti právnického žargonu i příslušnými spletitými postranními uličkami legálních obratů, když se pokoušel soustředěně sledovat složité rokování. Jeho vzrůstající podráždění už začalo být očividné.
Aaron ho tiše prosil o trpělivost, takže mladý Ballantyne s vynaložením značného úsilí zadržel vzteklá slova, deroucí se mu na jazyk. Raději se nahrbil v židli a ve vědomém buranském gestu vzdoru si položil nohy ve vysokých botách křížem na leštěnou stolní desku mezi rozložené právní písemnosti.
Další hodinu pečlivě naslouchal, v židli se sesouval níž a níž, současně se škaredil na právní zástupce naproti, dokud se Aaron Fagan pokorně nezeptal:
"Znamená to snad, že dle vašeho názoru nemá můj klient splněné požadavky podle paragrafu sedmadvacet % odstavce pět, což platí ve spojení s paragrafem sedm?"
"PřesHeTák, pane Fagane, ovšem napřed bychom museli zkoumat otázku platného úkonu, což spadá pod paragraf tři," odpověděl vůdce smečky opatrně, přičemž si hladil knírek a věnoval
202
letmý pohled asistentům, kteří horlivě přikyvovali v naprosté shodě. "Ovšem v rámci daného paragrafu..."
Pohár Ralphovy trpělivosti náhle s konečnou platností přetekl. Shodil nohy ze stolu s takovým třeskem, až čtyři zástupci práva v šedivých oblecích sebou vylekaně trhli. Jeden z nich dokonce srazil svou složku na podlahu a papíry se rozletěly jako peří, když karakal pronikne do kurníku.
"Asi nepochopím rozdíl mezi ,splatným výkonem' a otvorem mezi vašimi půlkami, pánové," ohlásil Ralph takovým tónem, až hlavní šéf začal blednout a jako by se současně zmenšoval. Stejně jako všichni lidé, ohánějící se pouze slovy, i on měl panickou hrůzu z násilí - což Ralph správně vytušil z upřeného pohledu, kterým ho rozrušený klient obdaroval. "Nicméně dokážu poznat náklad hnoje, když ho uvidím! A toto, pánové, jsou prvotřídní koňská hovna, kterými se mě po celou dobu snažíte nakrmit..."
"Pane Ballantyne," jeden z mladších asistentů se ukázal smělejší než vůdce smečky. "Musím se ohradit proti vašemu nevhodnému užívání vulgárních slov! Váš náznak..."
"To není žádný náznak!" odsekl Ralph vztekle. "Jednoznačně tvrdím, že jste gangsterská banda - copak to ještě není dostatečně jasné? A zkušení zloději, či raději se hlásíte k pirátům?"
"Sire...," vzpurný právník vyskočil, zrudlý rozhořčením. Znechucený klient se však klidně natáhl přes stůl a chytil ho těsně pod bradou. Tím zlikvidoval další protest ještě dřív, než se mu vydral z hrdla.
"Modli se, abys zůstal zticha, ty jeden srandisto - na mluvení jsem tady totiž já," napomínal ho Ralph sarkasticky. Pak pokračoval: "Už mám plné zuby tohohle jednání s drobnými loupežníky! Chci mluvit s šéfem všech banditů! Kdepak je vážený pan Rhodes?"
Vtom na seřadišti zapískala lokomotiva. Zvuk zazněl právě ve chvíli mlčení, která následovala po jeho jasné otázce a Ralph si okamžitě vybavil Jordánovu zmínku, týkající se poledního odjezdu. Pustil zmítajícího se právníka tak neočekávaně, až se drzoun zhroutil zpět do křesla, kde vyděšeně lapal pro dechu.
..Aarone," vyhrkl. "Kolik je hodin ?" ..Osm minut po dvanácté..."
..On mě oklamal - ten vychytrale] bastard mě podvedl!" Ralph se otočil a vyběhl

ze zasedací místnosti.
203
r
¦ ¦ ¦
Ve stáji, vedle budovy firmy De Beers, se nacházelo šest koní. Aniž by zkušený lovec zmírnil rychlost běhu, zkušeným pohledem se rozhodl pro velkého silného hnědáka a hnal se k němu. Zajistil popruhy, sejmul z háku otěže a obrátil oře směrem ven, k cestě.
"Hej! Vy," křičel správce domu," tohle je přece kůň pana Ran-dolpha!"
"Vyřiďte panu Randolphovi, že si může zase půjčit mé apartmá!" volal přes rameno mladý Ballantyne. Vybral si dobře, usuzoval, když hnědáka pevně tiskl mezi koleny. Hnali se tryskem podél důlních skladů, mezerou mezi pahorkem, tvořeným vysokou výsypkou hlušiny, odkud už spatřil soukromý vlak Cecila Rhodese.
Právě překonal výhybky v jižním konci seřaditště a vyrážel do otevřené pláně. Mašina vlekla čtyři vozy, pára se valila z pístů hnacích kol s každým úderem ojnice. Návěstidlo se právě pohnulo, světlo zazářilo zelenou. Lokomotiva mu před očima nabírala rychlost.
"Hodný chlapec," povzbuzoval oře, dusajícího k plotu z ostnatého drátu, táhnoucího se podél kolejí. Kůň se držel velice dobře, pouze vztyčené uši naznačovaly, jak odhaduje nastalou překážku. Pak se odvážně odrazil. "Sakryš, jsi opravdu hodný chlapec!" Jezdec mu pomohl rukama i koleny.
Přeletěli plot s ještě půlmetrovou rezervou pod sebou a na druhé straně elegantně přistáli. Před nimi se rozprostírala rozlehlá rovina, kterou železnice překonávala mírným obloukem. Ralph se rozhodl zatáčku říznout. Zalehl hnědákovi na krk, přičemž pozorně sledoval kamenitou zem, aby se vyhnul dírám. Pět set metrů před ním se vlak neúprosně vzdaloval, ale oř se srdnatě držel daného tempa.
Pak se však lokomotiva objevila u úpatí Magersfontein Hills a supící^parní stroj změnil bušení na pomalejší rytmus. Vlak dostihli j)ár_set metrů od vrcholu stoupání. Tam jezdec dotlačil koně co nejblíž, aby se mohl v sedle zapřít a uchopit madlo zadní plošiny posledního vagónu. Pak se zhoupl přes mezeru a vydrápal nahoru. Teprve odtud se ohlédl. Statečný oř už hledal vhod-
204
noii pastvu, spokojený nabídkou křovisek v Karroo, nacházejících se vedle kolejí."
"Jaksi jsem tušil, že dorazíš včas..." Ralph se prudce otočil. Ve dveřích vozu se tyčil Jordán. "Dokonce jsem v jednom z kupé pro hosty nechal připravit postel." "A kde je?" vyhrkl Ralph.
"Čeká v salonním vozu. Se zájmem sledoval neskutečnou odvahu hrdinného jezdce. A já dokonce vyhrál zlatý sovereign, jelikož jsem vsadil na tebe!"
Vlak byl očividně připravený k použití všem ředitelům od De Beers, ač zatím nikdo z nich, s výjimkou předsedy správní rady, neměl ještě tu smělost, aby využil svého práva.
Exteriér vagónů i lokomotivy se pyšnil čokoládově hnědým lakem, kombinovaným se zlatou. Interiér zářil neohraničeným luxusem, jaký mohl zajistit jen nevysychající finanční zdroj. Od plyšových wiltonských koberců s orientálními vzory přes broušené křišťálové lustry ve společenské místnosti až po kování ze zlata a onyxu, vévodící ve vybavení koupelen.
Cecil Rhodes si hověl zapadlý v křesle potaženém teletinou vedle širokého velkého okna svého osobního vozu. Svazky papírů ležely na italské, zlatem zdobené reliéfní kůži, pokrývající desku psacího stolu, u loktu měl křišťálovou sklenku s whisky. Vypadal unaveně a nemocně. Tvář se zdála oteklá, na zsinalé pokožce vystupovaly purpurové skvrny. V knírku a zvlněných vlasech se nyní nacházelo podstatně víc stříbra než zdravě červeného zlata, ale oči stále ještě neztratily ten typicky nadšeně zářící bleděmodrý odstín, i hlas zůstával vysoký a ostrý.
"Posaďte se, Ballantyne," pronesl. "Jordáne, nabídni bratrovi něco k pití."
Sekretář umístil na stříbrný podnos dekantér, druhou křišťálovou sklenici a džbán s vodou - naráz potom tác přemístil na stůl vedle hosta. Zatímco snaživý mladík vše připravoval, Sámnejvyš-& se zavrtal ještě hlouběji do křesla, aby měl veškeré papíry před sebou.
"Co považujete za nejdůležitější aktivum pro jakýkoliv národ, Ballantyne?" náhle, aniž by vůbec vzhlédl, požadoval od-Pověď.
..Diamanty?" navrhl Ralph uštěpačně, přičemž za zády zaslechl benjamínkův ostrý vzdech.
205
"Plece lidé," pronesl Cecil Rhodes, jako kdyby nic neslyšel. "Olwlášť mladí a bystří muži, prosycení během studia, toho nejsnadněji ovlivnitelného údobí

života, velikými ideály. Mladíci jako vy, Ralphe, Angličané s veškerými mužnými ctnostmi...," odmlčel se. "Chci jim ve své poslední vůli odkázat řadu stipendií! Chci tyto mladé muže v budoucnu pečlivě vybírat a vysílat na Oxfordskou univerzitu..." Poprvé poctil návštěvníka pohledem. "Víte..., zdá se mi naprosto nepřijatelné, aby nejvznešenější myšlenky lidstva musely ustát pouze proto, že jeden člověk zemře. .. Toto budou mé žijící myšlenky! Skrze tyto mladé muže budu žít navždy!"
"Jak chcete provádět jejich výběr?" zeptal se Ralph, fascinovaný, navzdory vlastním názorům, tímto originálním návrhem nesmrtelnosti v odkazu úžasného lidského obra s pochrouma-ným srdcem.
"Právě teď na tom pracuji," oznámil magnát, přičemž přerov-nával listiny na psacím stole. "Požaduji jistý literární i akademický výkon samozřejmě, navíc též úspěch v mužných sportech, pak schopnosti k vedení..."
"A kde je míníte hledat?" Pro tento okamžik Ralph odsunul stranou veškerý hněv i frustraci. "Všichni budou z Anglie?"
"Ne, kdepak!" Cecil Rhodes potřásl střapatou lví hřívou. "Z každého koutu impéria - z Afriky, Kanady, Austrálie, Nového Zélandu a dokonce i z Ameriky. Třináct z Ameriky každým rokem, vždy jeden za každý stát."
Mladý Ballantyne musel potlačit úsměv. Kolos Afriky, o němž Mark Twain napsal: Když on stojí na Stolové hoře, jeho stín padá na Zambezi, měl slepá místa v rozlehlém plánování mysli. Stále ještě věřil, že Amerika se skládá z původních třinácti států Unie. Takové nepatrné nedokonalosti dodaly Ralphovi dost kuráže, aby Sámnejvyššímu oponoval. Zatím se ani nedotkl karafy, připravené na dosah ruky. Potřeboval totiž vzít všechen rozum do hrsti, aby dokázal najít jeho další slabou stránku a mohl ji plně využít.
"A po mužích?" položil Rhodes opět otázku. "Jaké je další nejvíce drarfccenné aktivum nové země? Diamanty, jak naznačuješ, nebo možría" zlato?" Zavrtěl hlavou. "Přece síla, která pohání železnici, vdechuje život těžním věžím, žhaví vysoké pece - síla, která způsobuje, že se všechna kola točí... Uhlí!"
206
Pak se rozhostilo hrobové ticho, strnule na sebe hleděli. Ralph cítil, jak se mu každičký sval v těle napíná, chloupky vzadu na krku se ježily vatavistické vášni. Mladý býk čelí vůdci stáda ve své první zkoušce síly.
"Je to velmi prosté, Ballantyne, uhelná ložiska ve Wankie musí zůstat v zodpovědných rukou."
"V rukách vaší všemocné Společnosti?" ponuře odhadl majitel černého bohatství. Cecil Rhodes nemusel dávat žádnou další odpověď. Pouze dál strnule zíral do Ralphových očí.
"Jakými prostředky mě o ně chcete připravit?" konečně prolomil mladík nepříjemné mlčení.
"Libovolnými prostředky, poněvadž je to nezbytné." "Legálně, nebo jinak?"
"No tak, Ballantyne, dobře víte, že je zcela v mé moci legalizovat jakékoliv podnikání v Rhodesii." Ne Matabeleland nebo Mašonaland, zaznamenal posluchač, ale Rhodesie. Megalomanský sen majestátnosti je dokončený! " Samozřejmě dostanete odškodnění - zemi, zlatonosné kutací dílce - cokoliv si vyberete! Co to bude, Ballantyne?"
Pokrčil rameny. "Chci jenom uhelná ložiska, která jsem objevil a vykolíkoval. Jsou moje! Klidně za ně budu bojovat..."
Sámnejvyšší si s povzdechem mnul kořen nosu. "Dobře tedy, ustoupím se svou nabídkou kompenzace. Místo toho raději poukážu na několik skutečností, o nichž pravděpodobně dosud vůbec nic netušíte. Existují dva opraváři mé Společnosti, kteří vydali místopřísežné prohlášení před administrátorem v Bula-wayu, že vás na vlastní oči viděli přeřezávat telegrafní vedení na jih od města v pondělí čtvrtého, v šestnáct hodin..."
..Lžou!" odfrkl obviněný a stočil pohled na bratra. Jen on by totiž mohl něco vydedukovat a poukázat na pravděpodobnou skutečnost Cecilu Rhodesovi. Jordán však seděl tiše v křesle na konci salonu. Ani nevzhlédl od těsnopisných poznámek v bloku na klíně a jeho krásná tvář zůstávala vyrovnaná. Prvorozený ucítil kyselou pachuť zrady vzadu na patře, ale přesto se otočil zpět na svého protivníka.
..Můžou lhát," připustil magnát zlehka. "Ale jsou připraveni svědčit pod přísahou."
207
"Zbvolné poškození majetku Společnosti," pozvedl Ralph obočí, "je nyní hrdelním zločinem?"
"Ještě nemáte rozum z toho, co jste provedl? Jakýkoliv kontrakt provedený s úmyslným zatajením faktů může být řešen při procesu u soudu. Pokud by Roelof Zeederberg mohl prokázat, že jste si v okamžiku, kdy jste podepisovali vaši

malou dohodu, byl plně vědom přítomnosti postupující epidemie dobytčího moru, jímž je Rhodesie postižená," (opět zaznělo to jméno), "dopustil jste se trestného činu tím, že jste mu nesdělil tuto skutečnost!" odmlčel se, ale ještě neskončil. Pouze si znovu povzdechl a třel si bradu, stříbřité strniště mu šustilo pod palcem. "Zrovna tak čtvrtého váš otec, major Zouga Ballantyne, prodal pětitisícové stádo svých chovných kusů dobytčí farmě u řeky Gwaai, jedné z mých vlastních společností. Po třech dnech polovina z nich padla za oběť morové ráně, zbytek bude záhy zlikvidovaný Společností při plnění nemilých protiopatření. Do dnešního dne už bratři Zeederbergové ztratili šedesát procent volků, které jste jim prodal, navíc mají dvě stovky vozů i s nákladem zablokované na velké severní cestě. Copak nevidíte jasně, Ballantyne, že obě prodejní smlouvy, vaše i otcova, musejí být deklarovány coby neplatné už od prvopočátku? Oba budete donuceni vrátit peníze, které jste získali koupí v hotovosti, a musíte si vzít zpátky tisíce zdechlých či umírajících zvířat."
Ralphova tvář zůstávala kamenná, ale kůže dostala zažloutlý nádech jako u člověka, sužovaného několik dní malarickou horečkou. Až nyní si zkušený lovec trhavým pohybem zpola naplnil křišťálovou sklenici whisky a lokl si s výrazem, jako by polykal rozdrcené střepy. Sámnejvyšší nechal ožehavou otázku dobytčího moru ležet mezi nimi jako svinutou zmiji a zdálo se, že přešel na jiné téma.
"Doufám, že legální poradci Společnosti se drželi mých instrukcí a obeznámili vás s horními a kutacími právy, přijatými pro náš Charterland. Došli jsme totiž k rozhodnutí použít americký zákon, zcela protikladný k zákonu užívanému vTransvaa-lu." Magnát usrkl ze sklenky, načež s ní zatočil mezi prsty. Dno zanechalo mokrý otisk na drahé italské kůži. "Obzvlášť bych rád upozorrriTna některé zvláštní rysy těchto amerických zákonů-Silně pochybuji, že se vám dostalo příležitosti řádně prostudovat všechny z nich, a tak si dovolím jeden vybrat a poukázat na něj.
V rámci paragrafu třiadvacet je jakýkoliv claim minerálního charakteru okolíkovaný mezi západem slunce jednoho dne a východem slunce druhého zcela neplatný a jakékoliv vznesené nároky v této situaci se podrobují rozhodnutí důlního komisaře. To jste zajisté věděl, že ano?"
Ralph přikývl. "Řekli mi to."
"V tomto okamžiku leží u administrátora na stole místopřísež-né prohlášení, zhotovené v přítomnosti smírčího soudce, které podepsal Jan Cheroot, Hotentot v domácí službě u majora Zougy Ballantynea. V něm je zanesené tvrzení, že jisté kutací dílce, registrované na firmu Rhodesian Lands and Mining Company, jejíž jste hlavní akcionář, jinak jsou známé coby Harkness Mine, byly vykolíkovány během nočních hodin, a proto nezbývá nic jiného, nežje prohlásit za neplatné..."
Majitel dolu sebou trhl tak prudce, až sklenka zarachotila na stříbrném podnosu a obsah vyšplouchl přes okraj.
"Než začnete kárat toho nešťastného Hotentota, dovolte mi ujistit vás, že on věřil z celého srdce, že jedná v tom nejlepším vašem zájmu i svého pána, když odpřísáhl svou výpověď."
Tentokrát se mlčení protáhlo na víc minut, zatímco Cecil Rhodes hleděl ven z okna do bezútěšné krajiny bez stromů, do sluncem vybledlé oblasti pouště Karroo, usazené pod mléčně modrou oblohou.
Pak zčistajasna Sámnejvyšší opět promluvil. "Chápu, že již máte jisté závazky vzhledem k zakoupení strojního zařízení pro dolování v Harkness Mine, současně i podepsané osobní záruky na víc než třicet tisíc liber. Volba, která před vámi leží, je vzhledem k okolnostem dost jednoduchá. Vzdát se všech nároků na uhelná ložiska ve Wankie, nebo ztratit nejen je, ale i kontrakt s bratry Zeederbergovými a kutací dílce na Harkness Mine. Můžete stále ještě odejít jako bohatý muž podle jakýchkoliv standardů, nebo..."
Ralph nechal nedokončené sdělení viset ve vzduchu po dobu deseti úderů zoufale rozbušeného srdce, načež vydechl: ..Nebo?"
..Anebo vás zcela a naprosto zničím!" zareagoval magnát. Klidně se střetl se zuřivou nenávistí v očích mladého muže před nirn. Dosud si už zvykl na obojí: na patolízalství i zášť! Takovéto reakce mu však připadaly zcela bezvýznamné ve chvílích, kdy
208
209
mířily proti velikým osudovým návrhům. Navíc si ještě mohl dovolit smířlivá slova.
"Musíte přece pochopit, že v tom není nic osobního, Ballanty-ne," pronesl. "Nemám proti vám nic, pouze obdivuji vaši nesmírnou kuráž a statečná rozhodnutí. Jak jsem řekl už dříve, právě do mladých mužů, jako jste i vy, upírám svou naději v budoucnost! Kdepak, Ballantyne, to opravdu není žádná osobní závist! Jednoduše si nemůžu dovolit, aby mi cokoliv či kdokoliv stál v cestě! Vím, co se

musí udělat, ale zbývá mi velmi málo času, v němž vše musím stihnout..."
Instinkt Ralpha nutil zavraždit hnusného uzurpátora v záchvatu toho slepého a bezbožném hněvu, který ho svíral. Naprosto jasně si představoval, jak se jeho prsty zaklesnou do oteklého hrdla, cítil jak palce drtí hrtan, z něhož vychází ten pronikavý a zároveň krutý hlas. Host však pevně stiskl víčka a bojoval s vlastní zuřivostí. Zbavil se jí, jako člověk odhazující promočený plášť při návratu z bouře. Když opět otevřel oči, měl dojem, že se mu celý život změnil. Náhle byl ledově klidný, třas rukou zmizel, hlas zněl vyrovnaně.
"Rozumím," přikývl. "Na vašem místě bych s největší pravděpodobností učinil stejné rozhodnutí. Ať Jordán načrtne návrh kontraktu na postoupení jakýchkoliv práv mé osoby či mých společníků v uhelné pánvi Wankie pro BSAC, přičemž však poža-duju uznání od vaší Společnosti na nezvratná práva našich rodinných claimů známých pod názvem HarknessMine."
Sámnejvyšší souhlasně pokýval hlavou. "Dotáhnete to daleko, mladý muži-jste totiž skutečně rozený bojovník..." Pak se obrátil na sekretáře. "Můžeš se dát do práce!" přikázal.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Lokomotiva burácela nocí a navzdory tunám olova, umístěným nad osami, kvůli zmírnění tvrdé jízdy pro Cecila Rhodese, osobní vozy přesto podléhaly kolébavému rytmu a nepříjemně drncaly na spojích kolejnic.
Ralph ležděl nehybně u okna ve svém soukromém kupé. Připravená a odhrnutá přikrývka z husího peří zvala na dvojité lože skrývající se za zeleným sametovým závěsem, ale statečného podnikatele postel vůbec nelákala. Pořád ještě zůstával zcela
oblečený, ač pozlacené hodiny na nočním stolku ukazovaly tři hodiny ráno. Byl sice opilý, ale stále ještě s nepřirozeně jasnými smysly, jako kdyby síla jeho hněvu spálila veškerý alkohol, jakmile ho spolkl.
Zíral ven. Měsíc v úplňku stál nad podivně zformovanými purpurovými kopje táhnoucími se podél horizontu, bušení kol se čas od času měnilo, podobalo se znění gongu, když křižovali další nízký ocelový most nad vyschlým korytem řeky, ve kterém písek sypký jako cukr se třpytil a připomínal roztavené stříbro ve svitu luny.
Mladý Ballantyne strávil čas večeře ve společnosti Cecila Rhodese, naslouchal tomu vysokému a nepříjemnému hlasu s velikou nechutí. Sámnejvyšší totiž poskytoval doslova přehlídku posloupné série neuvěřitelně podivných a grandiózních myšlenek, přerušovaných náhlými, až překvapujícími pravdivými dodatky nebo otřepanými frázemi pocházejícími ze slovníku umouněných uklízeček, které se draly ven snad z nevysychajícího zdroje tohoto velkolepého muže s neforemným a těžkopádným tělem.
Jediným důvodem, proč se Ralphovi dařilo ovládat rozbouřené emoce a tvářit se dobrosrdečně, proč se dokonce donutil přikývnout k dohodě či se usmívat na jeden z bonmotů přítomného diamantového krále, byla skutečnost, že nyní objevil další slabou stránku svého protivníka. Cecil Rhodes žil ve společenských vrstvách tak vysoko nad obyčejnými lidmi, přitom zcela obklopený ohromným bohatstvím, a tak oslepený svou vlastní vizí, že si snad ani neuvědomoval, jak si právě vytvořil nového úhlavního nepřítele. Pokud by se vůbec zamýšlel nad Ralphovými pocity, tak snad jedině za předpokladu, že si už přičetl zisk za získanou uhelnou pánev Wankie. Magnát totiž vše přijímal s filozofickým a neosobním nadhledem, což by se i on měl naučit, mudroval v duchu mladý Ballantyne.
Ovšem ani volba jídla, ani výběr vznešených druhů vín ho neuspokojovaly. Vše se mu zdálo bez chuti, vše mu připomínalo Piliny. Ralph s námahou polykal, dokud ho nezalila vlna úlevy, když Sámnejvyšší s konečnou platností uznal večeři za ukončenou tím svým obvykle nečekaným způsobem. Odstrčil totiž bez jakéhokoliv upozornění židli a vstal. Pak se na chvilku zarazil a zkoumal tvář svého hosta.
210
211
f
"Mířím muže podle stylu, s jakým se vyrovnává s protivenstvím," pronesl. "Vy to zvládnete, mladý Ballantyne!"
V tomhle okamžiku zdrcený objevitel uhelných zásob opět málem ztratil sebeovládání, ale Cecil Rhodes už opouštěl společenskou místnost svým stylem medvědí chůze a ponechal bratry u stolu o samotě.
"Ralphe, fakt mě to mrzí," pronesl Jordán prostě. "Už jednou jsem se tě pokoušel varovat, abys ho neprovokoval! A neměl bys mě nutit, abych si musel vybírat mezi tebou a jím! Přichystal jsem ti láhev whisky do tvého soukromého kupé. Ráno dorazíme k městečku Matjiesfontein. Tam se nachází prvotřídní hotel, provozovaný mým známým, jmenuje se Logan. Můžeš u něj počkat na spojení zpátky na sever - vlak do Kimberley odjíždí zítra večer."

A láhev už zeje prázdnotou, podivoval se zkušený lovec. Měl by se přece ocitnout v bezvědomí z množství alkoholu, které vypil. Ale když se pokoušel postavit, nohy ho zradily, a tak padl proti umývadlu. Pevně se ho zachytil a zíral na vlastní obraz, odrážející se v zrcadle.
To nebyla tvář pijana. Čelist se tvrdě rýsovala, ústa zůstávala nepoddajná, oči tmavé a rozzlobené. Odtáhl se, potom letmo pohlédl na postel, ale dobře věděl, že neusne, ba ani nyní, když měl své nitro vyhořelé vztekem a nenávistí.
Najednou pochopil -potřebuje uklidnit, na chvíli zapomenout. Dlouho se nerozmýšlel. Na vzdáleném konci salonního vozu, za vysokými dvoukřídlými dveřmi se spletitou intarzií se nacházela sbírka lahví, těch nejlepších a nejexotičtějších lihovin nashromážděných z každé civilizované země - a právě tam svůj vztek utiší.
Ralph přešel své soukromé kupé, dotápal ke dveřím, chvíli zápolil se západkou, pak je otevřel a vykročil ven. Chladný noční vzduch pouště Karroo mu rozcuchal vlasy a roztřásl ho, poněvadž si vyšel pouze v košili. Odhodlaně tedy postupoval úzkým koridorem ke svému cíli. Uhodil se nejprve do jednoho ramena, pak i do druhého o leštěné týkové pažení a hromoval nad vlastní neohrabaností. Šněroval si to trasou k otevřené plošině mezi vagóny, _ehňapal po madle, aby se udržel na nohou. Horlivě se snažil uniknout z dosahu větru. Jakmile vstoupil do chodby druhého vozu, jedny dveře se před ním pomalu odsunuly a kužel žlutého světla vykreslil obrys štíhlé a půvabné postavy. ;
Jordán staršího sourozence nezahlédl. Zarazil se však mezi veřejemi a zadíval se zpátky do soukromého kupé diamantového krále s výrazem tak něžným a milujícím, jaký lze spatřit jen u matky opouštějící spící dítě. Zlehka, s přehnanou péčí, dovřel posuvné dveře, aby nezpůsobil ani nejmenší hluk. Pak se otočil a ocitl se tváří v tvář Ralphovi.
Stejně jako bratr byl i on bez kabátu, ale košili měl rozepnutou až ke stříbrné sponě na opasku u kalhot, rukávy vyhrnuté. Jako by tenhle kus oděvu přes sebe jen velice nedbale přehodil. Pohyboval se bos - bělounké nožky, elegantně formované, zářily na podkladu temného koberce.
Nic z toho Ralpha nepřekvapilo. Domníval se, že stejně jako on sám i Jordán měl hlad či dostal zálusk na posilňující doušek. Na jiné úvahy byl příliš opilý - chtěl pozvat benjamínka ke zdolání další láhve, když vtom zaregistroval výraz té cherubínské tváře.
V myšlenkách se okamžitě vrátil o patnáct let zpět, do časů pobytu v otcově kempu, vbungalovu s doškovou střechou, v blízkosti velké jámy diamantových dolů v Kimberley. Tam uběhla většina času jejich společného mládí. Ovšem jedné noci, tak nesmírně dávno tomu už je, překvapil malého brášku snad v dětském aktu masturbace - tehdy zahlédl stejný výraz: roztomilá tvářička zasažená hrůzou a pocitem viny!
Opět tady stál Jordán ztuhlý a bledý, strnule hleděl na sourozence obrovskýma vyděšenýma očima, s rukou zvednutou, jako kdyby si chtěl chránit krk. Náhle Ralph vše pochopil! Zděšeně ucouvl a nahmatal dveře na venkovní otevřenou plošinu vagónu. Přitiskl se k nim zády, neschopný promluvit. Nekonečné množství dlouhých vteřin na sebe nehnutě zírali. Když nakonec nejstarší opět našel hlas, zněl drsně a zadýchaně, jako by běžel tvrdý závod.
"Bože můj, nyní už vím, proč nesnášíš děvky! Vždyť ses vlastně staljednouznich!"
Pak se otočil, prudkým trhnutím otevřel a vyletěl na plošinu, kde se divoce rozhlížel kolem sebe jako zvíře lapené do pasti. Viděl však jen měsícem ozářené plochy nekonečného veldu. Kopl do zábradlí, aby otevřel branku, zhoupl se na schůdcích 3 dobrovolně vypadl do noci.
212
213
trn
Žerně ho udeřila drtivou silou, pak se koulel po štěrku a zastavil se až s tváří v drsném podrostu vedle dráhy. Když konečně zvedl hlavu, červené koncové světlo služebního vozu se zmenšovalo a mizelo směrem k jihu, zvuk kol slábl potlačený narůstající vzdáleností.
Nakonec se přece jenom mladý Ballantyne zase vztyčil a kulhavě, zcela otřesený, se belhal pryč pustinou. Asi kilometr od kolejí klesl opět na kolena, aby mlčky vydávil jak vypitou whisky, tak i veškeré své zhnusení. Svítání se mu zdálo nějak nepřirozeně. oranžové, na čiročirém horizontu se už dala zahlédnout silueta! plochých vrcholků vzdálených kopců. Ralph pozvedl hlavu, pak nahlas promluvil.
"Přísahám, že ho dostanu! Přísahám, že buď zničím toho netvora, nebo zničím sám sebe při pokusu o spravedlivou odplatu..."
V témž okamžiku se okraj slunce objevil na obzoru, překonal kamennou bariéru a bezostyšně mu vystřelil šíp světla přímo do obličeje. Jako kdyby sám Bůh

naslouchal a zpečetil vyřčenou smlouvu plamenným souhlasem.
"Můj otec zastřelil mohutného slona právě na tomhle místě. Kly dosud stojí na terase v King's Lynn," pronesl mladý Ballantyne tiše. "A já sám jsem tady skolil pořádného lva. Zdá se mi až neuvěřitelné, že něco podobného se tady nikdy víc nestane..."
Vedle něj se Hany Mellow vzpřímil, odvrátil se od teodolitu a chvíli se tvářil zamyšleně.
"Přišli jsme si podrobit divočinu," zauvažoval. "Zanedlouho se tam objeví vysoká těžní věž dosahující téměř až do oblak. A pokud žíla na Harkness Mine poběží opravdu podle našich odhadů, jednoho dne tu vyroste město se školami a kostely, usadí se tu stovky, možná i tisíce rodin. Není tohle právě to, co oba dva chceme?"
Ralph pokrčil rameny. "Asi bych si hodně nadával, kdybych tohleto rjegdjílal. Jen se mi zdá všechno nějak podivné, když o tom dneska uvažuju..."
V malých údolích se stále ještě vlnily hebké narůžovělé traviny, vysoké stromy podél hřebenu se stříbřitě třpytily v slunečním
světle. Jak se na ně dívali, náhle se jeden kmen roztřásl, zakomí-hal se proti obloze, a pak se svalil s praskavým burácením. Mata-belští dřevorubci se hrnuli přes padlého obra, aby oklestili větve a na delší dobu se stín lítosti usadil v Ralphových očích. Potom se
odvrátil.
"Vybral sis dobré místo," chválil. Harry sledoval směr švagrova upřeného pohledu.
"Knobs Hill," usmál se.
Došková střecha na hrubě omítnuté stavbě se tyčila v místě, odkud se nedohlédlo na prostor vyhrazený chýším černých dělníků. Panoráma bralo dech - scenérie totiž zahrnovala celý les táhnoucí se k jihu, kde escarpmentklesal do nekonečných modrých dálek. Malinká postava ženy vyšla z domu, jásavě žlutá barva zástěry kontrastovala s červenou půdou, o které Vičky doufala, že se jednoho dne stane zahradou. Uviděla obrysy dvou mužů v dálce pod sebou a hned zamávala.
"Bože, to děvče dělá zázraky." Američan zvedl klobouk nad hlavu, aby opětoval pozdrav. Zamilovanost z něj doslova sálala. "Všechno zvládá přímo perfektně, nic ji nerozčílí. Ani kobra dneska ráno na záchodě! Klidně vyběhla nahoru a poslala ji k čertu výstřelem z brokovnice. Samozřejmě jsem musel opravit sedátko..."
"To je její způsob života," potvrdil Ralph. "Dát ji do města, tak by pravděpodobně do deseti minut tonula v slzách."
"Mé děvče však ne!" zareagoval Harry pyšně.
"V pořádku, velmi dobře sis vybral," odsouhlasil švagr, "ale nepatří se ve společnosti zase tolik vychvalovat vlastní manželku!"
"Že by špatné vychování?" vrtěl hlavou Američan užasle. "I ty jeden Angláne!" vyhrkl a naklonil se, aby přiblížil oko zpět k svému kukátku.
"Nech už tu zatracenou věc, aspoň na chvilku!" lehce ho štípl do ramene mladý Ballantyne. "Nezdolal jsem přece pět set kilometrů kvůli pohledu na tvůj zadek!"
..Neříkej!" napřímil se inženýr. "Dobrá, nechám práce. O čem si tedy chceš povídat?"
..Ukaž mi, jak ses rozhodl ohledně místa pro šachtu číslo jedna." vyzval ho Ralph, načež společně sešli do údolí, zatímco Harfy poukazoval na důvody, které ho vedly k výběru správného umístění.
214
215
"Starobylé příkopy mají sklon právě přes čtyřicet stupňů, navíc musíme překonat tři vrstvy břidlice. Prodloužil jsem tedy spojnici od starověké žíly, čímž se otevře sonda zde..."
Průzkumné otvory tvořily úzké svislé šachty, každá podepřená výdřevou, rozprostřené v přímé linii po vrstevnici podél pahorku.
"U pěti z nich jsme šli do hloubky třiceti metrů skrz drobivé materiály, až se nám opět objevila horní břidlicová vrstva..."
"Břidlice z nás boháče neudělá!"
"Samozřejmě že ne, ale ta žíla pod ní jo..."
"Jak tohle víš?"
"Přece sis mě najal pro můj nos," pochechtával se Američan. "Dokážu totiž kořist vycítit!" Pak vedl švagra dál. "Tak vidíš, tohle je jediná logická možnost, kde situovat hlavní šachtu. Počítám, že protneme žílu znovu ve sto metrech, tam pak můžeme začít s těžbou."
Malá skupina černochů čistila okolí oblasti rodícího se dolu a Ralph okamžitě rozpoznal nejvyššího z nich.
"Bazo!" zvolal. Induna se napřímil a opřel o násadu krumpáče.

"Henshaw,"přivítal bělocha s vážnou tváří. "Přišel jsi sledovat opravdové muže při práci..."
Vytrénované tvrdé svaly domorodce se blýskaly jako mokrý antracit, stékající kapky potu za sebou zanechávaly klikaté cestičky.
"Opravdoví muži?" zopakoval Ralph. "Slíbil jsi mi jich dvě stovky a s bídou jsi přivedl dvacet!"
"Další ještě čekáme," sliboval vojevůdce. "Dorazí však jen tehdy, pokud dostanou povolení přivést s sebou i manželky. Ale Jedno bystré oko požaduje, aby ženy zůstaly doma."
"Mohou si přivést manželek, kolik si jen přejí. Já si s generálem promluvím. Jeď pro ně! Vyber nejsilnější a nejlepší. Přiveď mi své staré známé impi z regimentu Krtků! Vyřiď, že jim budu platit velice dobře a krmit je ještě lépe, navíc si můžou přivést i ženy, aby jim rodily silné syny pro práci v mých dolech."
"Zránayyrazím," rozhodl se domorodec, " a vrátím se dřív, než Měsíc zníryj^ukáže své parohy."
Když se oba běloši vydali dolů na zaměřenou linii, Bazo je chvíli soustředěně sledoval. Tvář mu zůstala bezvýrazná, oči nevyzpytatelné. Pak stočil pohled na svou skupinu a přikývl.
Plivli si do dlaní, potěžkali krumpáče a Bazo spustil úvodní refrén pracovního chvalozpěvu: "Ubunyonyobuginyeentudhla-niali černí mravenci dokážou spořádat žirafu."
Vojevůdce složil tuto sloku vedle mrtvé žirafy, sražené dobytčím morem a nedotčené žádným mrchožroutem veldu, vyjma kolony černých pochodujících mravenců. Ti během chvíle obrali zdechlinu až na kost. Význam příběhu zůstával Bazovi příkladem vytrvalosti, kdy dokonce i ti největší tvorové jsou překonáni zdánlivě nevinnou a nenápadnou složkou živých bytostí africké divočiny. Nyní se i oni zákeřně připravují, vždyť celá amadoda tady pracovala pod jeho vedením. Ve vzývání zdvihli krumpáče vysoko nad hlavu, stáli bok po boku a obloukovitě zahnuté nástroje se zarazily jako podivné siluety proti plochému modrému nebi.
"Guga mzimbal" odpověděli ve vzletném zpěvu sborově. "Sála nhliziyo-ač naše těla jsou zmožená, naše srdce jsou stálá."
Apak společně zahučeli: "Jéé!" Krumpáče zasvištěly vzduchem unisono a s třeskem se zabodly do země tvrdé jak železo.
Každý potom zapáčil, uvolnil svou špici a postoupil o jeden krok kupředu. Potom se zase připravili a Bazo zapěl: "Malí černí mravenci dokážou spořádat žirafu." Tento akt se opakoval znovu a znovu, snad víc jak stokrát, zatímco pot se jim řinul z černých těl do červeného prachu.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Bazo si klestil cestu křovinatým porostem až v ošidně pohodlném tempu, které nikdy neměnil, ač kopce byly srázné a údolí se zjevovala náhle. Zachvátila ho radostná nálada. Vcelku si ani opravdově neuvědomoval, kolik práce v posledních týdnech za sebou zanechali. Vůbec se neznepokojoval, naopak si připadal nádherně uvolněný. Vždyť kdysi dávno dřel s krumpáčem a lopatou v žluté diamantonosné jámě v Kimberley. Henshaw mu tehdy byl přítelem, spolu změnili tu brutálně nekonečnou práci v hru. Právě ona tvořila jejich svaly a dodala jim sílu, ale současně je uzavřela do klece a stěsnala jejich duše až do té doby, kdy žádný z nich už nevydržel další utrpení, takže uprchli společně.
216
217
05 těch dnů Bazo dobře věděl, že divoká radost a božské šílenství vyplývá zcela jasně z blížícího se tak vytouženého okamžiku, který Matabelci nazývají "stahování se poblíž".
On sám tolikrát stál čelem proti nepřátelům krále a zabíjel v slunečním světle s vlnícími se regimentálními pery. Proto si vysloužil vyznamenání i respekt svých vrstevníků, proto seděl v královské radě starších s vojevůdcovskou čelenkou na hlavě. Dokonce pronikl až k okraji černé řeky a krátce se podíval do zakázané země, které se říká smrt. Nyní se učil nové pravdě: pro muže je víc bolestivé se vracet a postupovat dozadu než hnát se vpřed. Dřina podřadné práce bolí nyní mnohem víc, poněvadž jí předcházela sláva, mudroval.
Směrem k řece stezka pomalu mizela v husté, tmavě zelené pobřežní vegetaci jako had v díře. Bazo ji sledoval a nahrbeně vklouzl do ponurého tunelu, načež ztuhl. Pravačka mimoděk hrábla po neexistujícím asagaji na koženém řemenu pod sevřením dlouhého štítu, který tam však také chyběl - je velice nesnadné nechat staré obyčeje zemřít! Štít byl už před dávnou dobou spálený na hranici s deseti tisíci dalších, špice pukla vpůli na kovadlinách kovářů společnosti BSAC.
Hned však rozpoznal, že nejde o žádného nepřítele, který na něj číhá v úzkém

průchodu mezi houštinou u řeky. Srdce mu až bolestivě poskočilo kdesi v útrobách.
"Vidím tě, pane!" uvítala ho Tanase prostě. Zůstávala stále štíhlá a vzpřímená jako mladé děvče, kterého se zmocnil tenkrát v pevnosti čaroděje Pemby. Stále měla dlouhé půvabné nohy, útlý pas a ladný krk volavky, připomínající stonek černé lilie.
"Kde se tady bereš, tak daleko od kraalu?" vyžadoval odpověď, zatímco ona pokorně klečela před manželem a zlehka tleskala dlaněmi na úrovni pasu.
"Viděla jsem tě, když ses vydal na cestu, Bazo, synu Gan-dangův."
Otevřel ústa s úmyslem vyzvídat dál, rychle však změnil původní nápad, poněvadž ucítil bodnutí malého ostnu pověreč-né bázněfNavíc mu po zádech přeběhla husí kůže, připomínající škrábánf-ndííEk lezoucího hmyzu. Ještě stále tato žena ovládala schopnosti, které ho znepokojovaly - dosud se nezbavila všech svých okultních sil získaných v tajemné jeskyni coby LJmlimo.
218
"Vidím tě, pane!" zopakovala. "A mé tělo volá k tvému způsobem lačného kojence burcujícího matku ze spánku při honbě po konejšivém prsu..."
Zvedl milovanou osobu a sevřel její tvář do svých dlaní. Prohlížel si ji, jako by nalezl vzácnou a krásnou květinu v lese. Stále si nemohl zvyknout na způsob, jak mluvila o skrytých tělesných touhách. On věděl, že je nevhodné pro matabelskou manželku ukazovat potěšení pramenící z aktu plození - přitom ona o něm hovořila nezakrytě, tak jak to má povolené muž. Vždyť měla být pouze poddajná a neprotestující nádoba pro manželovo semeno, připravená kdykoliv mu vyhovět, či nenápadně stojící v pozadí, pokud pán útěchu nepotřeboval...
Tanase nedisponovala žádnou z těchto vlastností. Zpočátku ho šokovala a děsila některými zvyky, které převzala v učební době temných mystérií. Nicméně otřes se změnil ve fascinaci, jak před ním postupně rozvinula každou svou zručnost. Vlastnila lektvar i vůně, které dokázaly vyburcovat muže dokonce vyčerpaného a zraněného z bojiště. Ovládala odstíny hlasu a blýskání očí, takže kousaly jako hrot šípu. Zručné prsty uměly nalézt zcela bezchybně místa pod kůží, o nichž on sám nic netušil. Hrála na jeho tělo jako na rezonanční destičky marimby, udělala ho víc mužem, než on sám by kdy vůbec snil. Vlastní tělo dokázala využívat obratněji, než on zvládal štít a dlouhý asagaj. Uměla ovládnout a využít každý sval svého těla, svírala ho v kompletním tělesném osvobození. Zcela libovolně dokázala přivést manžela do strmého vyvrcholení nebo ho přidržet, aby se vznášel vysoko jako temný luňák, udržující se téměř na místě máváním perutí.
"Příliš dlouho jsme žili odděleně," šeptala, přičemž úžasnou kombinací odstínu hlasu a mrkáním šikmých širokých egyptských očí způsobila, že se mu dech zrychlil a srdce rozbušilo jako o závod. "Přišla jsem ti naproti sama, abychom si mohli užít chvíli volnosti od synova hlučného uctívání otce a zvídavých očí ostatních soukmenovců." A hned ho zavedla mimo stezku, roze-P'a si koženou sukýnku a rozprostřela ji na měkké lože spadaného listí.
Dlouho po prožité bouři, až když bolavé napětí opustilo tělo,
se dýchání stalo hluboké i pravidelné a oční víčka poklesávala
spokojenou únavou z plně prožitého aktu lásky, se pozvedla na
219
lokem S přídechem oddaného podivení přejížděla rysy jeho l špičlcou prstu, pak zřetelně vydechla: "Bayete!"
To byl pozdrav, náležející pouze králi. Nervózně se zavrtěl, oči se mu doširoka otevřely. Díval se na ni a přitom dobře věděl, co značí tenhle výraz. Milování jí neotupilo smysly, ani nepřivodilo ospalost, jako se stalo jemu. Ten královský pozdrav nevyslovila pouze v žertu, pochopil.
"Bayete!" zopakovala "Zvuk toho tě leká, má milá Sekyro, obdařená blyštivým ostřím. Ale proč by tomu tak mělo být?" Náhle Bazo opět pocítil vlnu obav, hmyz zase začal škrábat a pověrčivost ho zcela svazovala. Zlobil se sám na sebe, chtěl přemoci strach. "Nemluv takhle, ženo! Neobtěžuj náladové duchy svým hloupým holčičím žvaněním!"
Usmívala se, ale šlo o krutý kočičí úsměv, načež znovu opakovala. "Ó, Bazo, nejodvážnější a nejsilnější ze všech, proč se lekáš mých holčičích slov? Ty, v jehož žilách koluje čistá krev lidu Zanzi, ty, synu Gandangův, syna Mzilikaziho, nesníš náhodou o ceremoniálním kopí z rudého dřeva, které Lobengula třímal ve své ruce? Synu Juby, jejíž praděd byl mocný Diniswayo, urozenější dokonce víc než jeho chráněnec Čaka, jenž se stal vladařem národa Žulu! Necítíš královskou krev kolující v žilách, neděláš si laskominy na něco, o čem se ani neodvážíš promluvit nahlas?"
"Zešílela jsi, ženo -včely ze stromu mopaniú vletěly do hlavy a dohánějí tě k šílenství!"
Ale Tanase se usmívala dál, rty přiblížila k manželovu uchu a dotýkala se jeho

očních víček hebkou růžovou špičkou prstu. "Neslyšíš vdovy po bojovnících od řek Shangani a Bembesi, jak hlasitě naříkají: Náš otec Lobengula je mrtvý, z nás jsou sirotci a nemáme nikoho, kdo by nás ochránili'Nevidíš lid Matabelelan-du s prázdnýma rukama, jak snažně prosí duchy o slitování? Dej nám krále, pláčou. A MY POTŘEBUJEME MÍT KRÁLE!!!"
"Babiaan," šeptal Bazo. "Somabula a Gandang - to jsou Lobengulovi bratři..."
"Jsou to však staří lidé a kámen vypadl z jejich útrob, oheň opustil Sči!"
"TanasěTňemluv takhle!"
"Bazo, můj manželi - můj králi! Copak nevidíš, kam se oči všech Indunů točí, když národ zasedá v Radě starších?"
220
nZtřeštěnost," potřásl vojevůdce hlavou.
"Copak nechápeš, na čí slova zrovna teď čekají - nevidíš, jak dokonce i Babiaan a Somabula naslouchají, když Bazo mluví?"
Položila mu dlaň na ústa, aby utišila další protesty, pak jediným hbitým pohybem se znovu usadila obkročmo na manželovi. Jako zázrakem byl připravený, a víc než to, když vykřikla zuřivě:
"Bayete, synu králů! Bayete, otče králů, jehož semeno bude vládnout, až bílí lidé budou pozřeni znovu oceánem, který je předtím vyplivl."
A roztřásl se řevem. Měl dojem, že mu Tanase vytahuje vnitřnosti zaživa z těla! Na jejich místě zůstala jen děsivá prázdnota a touha, oheň v krvi se nedal uhasit do doby, než pevně uchopí to malé červené ceremoniální kopí - symbol monarchy lidu Nguni.
¦ ¦ ¦
Kráčeli jeden vedle druhého, ruku v ruce, což byl velice zvláštní úkaz pro matabelskou ženu, která se vždy pohybuje vzadu za manželem, se srolovanou spací rohoží vyváženou na hlavě. Ale oni se chovali jako děti, prožívající jakýsi druh deliria z vysněného ideálu. Když společně dosáhli sedla v hřebenu kopců, Bazo uchopil Tanase a přitiskl ji k sobě v objetí, jaké ještě nikdy předtím nepoužil.
"Jestli já jsem Sekyra, pak ty jsi ostří, jsi moje část, ale ta zaostřená..."
"Společně, můj pane, rozsekáme, cokoliv nám bude stát v cestě!" odpověděla zavile, načež se osvobodila z manželova stisku a zvedla klopu korálky pošitého váčku, připevněného u opasku.
"Mám tady velice prospěšný dar, který přetvoří tvé odvážné srdce v ještě statečnější a tvou pevnou vůli vytvrdí v železo." Pak vytáhla cosi hebkého, šedivého a načechraného, stoupla si na špičky, aby dosáhla co nejvýš a oběma rukama mu pevně uvázala výtvor kolem čela. "Nos tuhle krtčí kožku coby znak bývalé 1 budoucí slávy, Induno regimentu zvaného Krtkové, kteří podhrabou horu. Jednoho dne, a to velmi brzo, vyměníme tuto pásku za čelenku ze zlatavé leopardí kůže s černými rozetkami, s usazenými volavčími pery v královské modři..."
221
Vzala ho za ruku a postupovali dál, tentokrát dolů z kopce. Ještě ani nedosáhli travnaté roviny, když se Bazo zarazil a znovu naklonil hlavu, aby naslouchal. Lehce rozpoznal podivný zvuk: suchý větřík přinášel podivně práskající ozvěny, připomínajíc} prskající bubliny vhrnci během vaření ovesné kaše.
"Výstřely!" oznámil neomylně. "Zatím ještě daleko, ale je jich mnoho."
"fe to tak, pane," zareagovala Tanase. "Od té doby, co jsi odešel, zbraně neutichají. Jedno bystré oko a jeho kaňka jsou příliš zaměstnaní tímhle způsobem práce, jejich pušky tlachají - připomínají staré ženy při vaření piva..."
¦ ¦ ¦
"Odtamtud se šíří strašlivá nákaza, postupující celou zemí!" Generál Mungo St. John si vybral nejvyšší termitiště jako kazatelnu, z níž oslovil své publikum. "Postupuje od jednoho zvířete k dalšímu, jako požár buše skáče ze stromu na strom. Jestliže nedokážeme postup choroby zastavit, potom veškerý skot zhyne!"
Pod termitištěm seržant Ezra hlasitě překládal, zatímco naslouchající domorodci tiše zírali. Sešlo se jich téměř dva tisíce, obyvatelé ze všech kraalů ležících na obou březích řeky Inyati. Jejich roztroušené osady nahradily zlikvidovaná centra původních regimentů impiz doby vládce Lobenguly.
Posluchači stáli seřazeni podle nejvyšších hodností - jejich tváře sice zůstávaly bezvýrazné, ale oči bystřily. Za nejvýše postavenými následovali mladíci a chlapci s ještě nepřiznanými hodnostmi bojovníků. Tito mujiba, pasáčkové, měli svou každodenní činnost důvěrně protkanou s dobytčími stády svého kmene. Současná indaba se jich týkala stejně jako těch starších. Porady se samozřejmě neúčastnily žádné ženy, poněvadž šlo o záležitosti dobytka, tvořícího národní bohatství.
"Proto je velký prohřešek pokoušet se ukrývat stáda, jak se již leckde stalo. Vehnali jste je do kopců či hustého lesa. Tento dobytek však s sebou nosí semeno nákazy," objasňoval Jedno bystré oko, naĚBz*vyčkával, až seržant vše přeloží,

aby pak pokračoval dál. "Lodži a já jsme velmi rozhněvaní těmito podvodnými triky. Těžká pokuta čeká každý kraal skrývající svůj dobytek! Dalším
222
trestem budou zdvojnásobené kvóty pro muže, kteří budou pracovat coby amaholi- budete dřít jako otroci, jestliže se pokusíte vzdorovat slovům Lodziho!" Mungo St. John se znovu odmlčel, nadzvedl černou pásku zakrývající prázdný oční důlek, aby setřel pot crčící dolů od širokého okraje klobouku. Přilákané bučícím dobytkem v ohradě z trnitých větví přihnaly se velké, jasně zelené mouchy a rojily se v místě, kde to páchlo hnojem i nemytou lidskou špínou. Mungo nevlastnil dostatek nezbytné trpělivosti, aby se pokoušel podrobně vysvětlovat své činy tomuto tichému, nijak nereagujícímu společenství polonahých divochů, navíc již opakoval naprosto stejné upozornění v třiceti dalších indaba napříč celým Matabelelandem. Černý seržant dokončil překlad a v očekávání dalších slov vzhlédl ke generálovi.
Mungo St. John ukazoval na masu skotu shromážděného za ním. "Jak můžete dobře vidět, nikdo neuspěje v pokusech skrýt stáda. Domorodá policie je vždy vystopuje." Jedno bystré oko se opět zarazil, zamračeně hodnotil situaci. V druhé řadě se totiž zvedl Matabelec a potichu na něj zíral.
Vysoký svalnatý černoch vypadal mohutně, ačkoliv jedna paže se zdála deformovaná. Od ramene se mu stáčela v podivném úhlu. Ač tělo hovořilo o plném vrcholu života, tvář se zdála rozrušená a velice zpustošená, snad žalem či nesmírnou bolestí. Dotyčný pravděpodobně zestárl mnohem dřív, než nadešel jeho čas. Na bujné kštici, tvořené hustými kudrlinami, se skvěl kroužek označující vojevůdce, čelo mu zdobila páska šedé kožešiny.
"Baba, otče," pronesl Induna. "My sice slyšíme tvá slova, ale jsme jako děti, takže nemáme dost rozumu, abychom jim dostatečně porozuměli."
..Co je to za chlapíka?" Mungo vyžadoval odpověď od seržanta. Ezra informaci zašeptal, generál jen přikývl. "Vím o něm. Je to známý rušitel pořádku a provokatér!"
Bazo však zvyšujícím se hlasem pokračoval. "Co je tak divného na mých slovech? Copak je to nějaká záhada? Říkáš, Baba, že nemoc pozabíjí dobytek, a tak předtím, než to udělá choroba, zastřelíte je vy! Říkáš, že proto, abys zachránil naše krávy, musíte nám je nejdřív zabít..."
Klid u seřazených Matabelců se poprvé narušil. Ač jejich výrazy zůstávaly stále ještě apatické, tu kdosi zakašlal, tam další
223
zašctupal bosýma nohama v prachu, jiný švihl proutkem po poletujících mouchách. Nikdo se neusmál, ani jeden se neprozradil slovem či úšklebkem, ale určitě šlo o škodolibost! Posmívají se mi, usuzoval v duchu Mungo St. John. Za těmi nevyzpytatelnými černými tvářemi Afričanů zcela určitě juchali a dováděli, rozjásaní následujícími provokativními otázkami, předkládanými pokorně mladým Indunou se starým vyžilým obličejem.
"Nemáme dost rozumu, abychom pochopili tak hlubokou moudrost, Babal Prosím, chovej se laskavě a trpělivě ke svým dětem, vysvětli nám to! Říkáš, že pokud se pokusíme ukrýt náš dobytek, pak ho zkonfiskujete, a navíc zaplatíme vysoké pokuty, jak žádá Lodži! Ovšem jedním dechem pokračuješ, Baba, že jestli jsme poslušné děti a přivedeme svá stáda, pak je postříláte a navršené na hromadách spálíte."
V nahuštěném davu jakýsi postarší kmet zašňupal a kýchl tal hlasitě, až se ihned rozšířila celá epidemie kašle, frkání a jinýcl zvuků. Jedno bystré oko okamžitě pochopi], že mládež tím jer povzbuzuje drzého vojevůdce v této lstivé nestydatosti. \
"Baba, laskavý otče, varuješ nás, že budeš nucený zdvojnáso-l bit naše kvóty a my se staneme pouhými otroky! Toto je další věci která uniká našemu chápaní: copak je muž, který pracuje jederi den podle příkazu šéfa menší otrok než ten, který dře dva dny?| Není otrok pouze otrok a není jen svobodný muž opravdově svo-f bodný? Baba, prosím, vysvětli nám stupně otroctví..." i
Nyní se rozezněl podivný hluboký bzukot, připomínajíc^ hukot v úlu během poledne. Ač se rty Matabelců obléhajících generála ani nepohnuly, Mungo jasně viděl, jak se jim lehce třesou hrdla. Začínali totiž s válečnou předehrou a pokud jim to nezatrhne, bude následovat zvučné Jéé! Jéé! jejich bitevního nápěvu.
"Znám tě, Bazo," zvolal St. John. "Slyším a poznávám tvá slova. Buď si jistý, že i Lodži se vše dozví!"
"Jsem poctěný malý otče, že má skromná slova se donesou až velkému bílému otci jménem Lodži."
Tentokrát větu provázel nestydatě zlomyslný úšklebek všech stojících poblíž vzpurného vojevůdce.

"SerřamT!" zařval Jedno bystré oko. "Přiveďte mi toho muže!" i
Mohutný domorodec vyrazil vpřed s mosazným odznakem | hodnosti třpytícím se na nadloktí, ale jakmile se dostal k první |
224
skupině posluchačů, mlčící Matabelci se jen postavili a uzavřeli své řady. Nikdo ani ruku nepozdvihl, takže Ezrův postup se velice zpomalil, když se prodíral davem. Jako kdyby kráčel v černém tekoucím písku. Než dosáhl místa, kde Bazo původně stál, Indu-
na zmizel.
"Velmi dobře," přikývl rozzlobený generál, když se seržant vrátil, aby ohlásil neúspěch. "Nechho jít, chytíme si ho jindy! Teď tu ale máme práci, kterou je třeba udělat. Rozestav své muže do patřičných pozic!"
Víc než deset ozbrojených příslušníků černé policie klusem vyrazilo vpřed a vytvořili řadu, ve které stáli čelem k přítomným. Zbraně drželi v pozici Na bodák! Zbytek ozbrojenců se vyšplhal na stěny ohrady a dle rozkazu si připravili ke střelbě vinčest-rovky.
"Jednotlivými ranami - pal?' vydal rozkaz Mungo, načež zazněla první salva. Černí kaňka stříleli do chaoticky se meloucí masy. Při každém zásahu zvíře pohodilo rohama, pak se zhroutilo, čímž se skrylo okamžitě mezi ostatními kusy. Pach čerstvé krve stádo rozdi-vočel natolik, až zděšeně vyrazilo proti trnité bariéře. Rámus byl ohlušující, navíc z pozic přihlížejících Matabelců stoupalo žalostné i soucitné vytí.
Tato zvířata přece tvořila jejich jediné bohatství a zároveň i nejdůležitější důvod k životu. Jako mujibastáli při zrodu mláďat v buši, společně s ostatními pomáhali zahnat dotěrné hyeny i další šelmy. Znali každé zvíře jménem a milovali je tím zvláštním způsobem, který je nutil coby pastýře položit i vlastní život při ochraně svých stád.
V první řadě zaujímal místo válečník tak starý, že už měl nohy tenké jako čáp marabu, pokožka barvou připomínala pytlík na tabák, současně byla i svraštělá do sítě jemných vrásek. Ačkoliv se zdálo, že tělo už neobsahuje žádnou vlhkost, že už vše vyschlo v té vysušené trosce, přesto se mu valily po zvadlých lících slzy jako hrachy, když sledoval likvidaci národního pokladu. Třesk Pušek pokračoval bez ustání až do té doby, než přišel západ slunce. Když nakonec vše utichlo, ohrada už kryla jen zdechliny. Ležely tam na sobě v řadách jako pokosená pšenice. Ani jediný Matabelec neopustil to hrůzné divadlo, mlčky sledovali každé hnutí, jejich truchlení se skrylo v mlčení.
225
"Mršiny se musí spálit!" zněl další generálův rozkaz, když kráčel kolem domorodých bojovníků. "Chci mít poražená dobytčata hezky zakrytá dřevem! Nikdo se téhle práci nebude vyhýbat - ani nemocný, ani starý! Každý divoch snad umí mávat sekerou. Až bude vše připravené, sám rozdělám oheň..."
¦ ¦ ¦
"Jaká nálada panuje mezi našimi lidmi?" zjišťoval Bazo. Nejstarší z královských rádců, Babiaan, mu odpověděl uctivým tónem.
"Onemocněli žalem," oznamoval. "Snad od doby smrti starého vladaře nezachvátilo jejich srdce takové zoufalství jako nyní, když padl veškerý dobytek..."
"Skoro jako kdyby si běloši sami přáli nechat si vnořit náš asa-gaj do vlastní hrudi," přikývl Sekyra. "Každý jejich krutý skutek nás podpoří, současně i upevní věštbu, kterou vyřkla Umlimo. Existuje ještě někdo mezi vámi, kdo trpí pochybami?"
"Žádné nejsou! Nyní jsme připraveni!" odsouhlasil Gandang, jeho otec. Přitom však vyčkával na synovo schválení, čekal na odpověď.
"Nejsme dosud připraveni...," zavrtěl Induna hlavou. "A nebudeme, dokud se nevyplní třetí část proroctví..."
"Až bezrohý dobytek bude sněden velkým křížem?" zašeptal Somabula. "Vždyť právě dnes jsme spatřili zkázu našeho skotu, toho, kterého mor ušetřil..."
"Takhle však slova věštby nezněla," Sekyra upřesnil. "Až se tak stane, potom v našich myslích nezůstane ani smítko pochyb. Do té doby musíme pokračovat v přípravách. Kolik máme asagajů, kde jsou ukryti impiV
Jeden po druhém Indunové vstávali, aby přednesli přesnou zprávu o počtu vycvičených a připravených válečníků, kde je každá skupina situována, a jak brzo můžou být vyzbrojeni pro bitevní pole.
Když poslední dokončil své sdělení, Bazo splnil formální nutnost ve formě konzultace se staršími vojevůdci a pak předestřel velitelům jednotlivých amadodakonečný cíl.
"Suku, ty coby Induna regimentu Imbezu našich impi zajistíš zametení cesty od brodu přes řeku Malundi jižně k dolu Gwanda. Zabít musíte každého, koho potkáte - měděný drát přeříznete na

226
každém sloupu. Amadoda pracující pod zemí bude taky připravená a připojí se k vám, jakmile tam dorazíte. Osmadvacet bílých žije v Gwandě na obchodní stanici, včetně žen a dětí. Později spočítáte těla, čímž se ujistíte, že nikdo neunikl!"
Suku opakoval rozkazy slovo od slova, zcela perfektně a bez chyby, jelikož vycvičená paměť analfabeta musela vždy zaručit přesnost obsahu, když se nemohla spoléhat na psané poznámky. Vojevůdce přikývl a obrátil se k dalšímu veliteli, aby mu předal instrukce, pak zase poslouchal zpětnou recitaci.
Dlouho po půlnoci skončilo zadávání úkolů i jejich repetice -potom je Bazo znovu oslovil.
"Utajení a rychlost jsou naši jediní spojenci! Žádný válečník neponese štít, aby nepřevážilo pokušení na něj bubnovat - staré zvyky jsou zakořeněné příliš silně. Použijete jenom samotný asagaj, mlčenlivou kovovou špici! Nebude žádný zpěv válečné písně při běhu, vždyť ani leopard nevrčí před skokem. Leopard loví v temnotě, a když pronikne do ohrady s kozami, v tichosti pobije vše - snadno rozerve hrdlo své oběti, zardousí též matku s mláďaty!"
"Ženy?" ptal se zasmušile Babiaan.
"Dopadnou stejně - za smrt Ruth a Imbali," přikývl Sekyra. "Děti?" ujišťoval se další Induna.
"Malá bílá děvčátka vyrůstají v ženy, které časem porodí malé bílé chlapce - malí mazlíčci v jejich ručkách vyrůstají v muže, schopné nést střelné zbraně... Když moudrý muž nalezne úkryt mamby, zabije hada a patou vejce rozdrtí!"
"Neušetříme nikoho?"
"Ani jediného!" potvrdil tiše nyní už vrchní vojevůdce, ale cosi mu v hlase zaznělo, až Gandang, jeho otec, se zachvěl. Ihned rozpoznal okamžik, kdy skutečná moc se přesunula ze starého býka na mladšího. Bez jakýchkoliv výhrad se nyní Bazo stal jejich opravdovým náčelníkem!
Byl to právě Bazo, kdo nakonec vyhlásil: "Indaba pe/i7e/Shromáždění je ukončeno!" A jeden po druhém ho Indunové zdravili, pak opouštěli chatrč, aby proklouzli do noci. Když poslední zmizel, zástěna z kozí kůže vzadu se posunula stranou a objevila se Tanase. Přistoupila k manželovi.
"Jsem tak pyšná," šeptala mu, "že bych se nejradši rozbrečela jako úplně hloupá holka.
227
•jttk*
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
i
Šlo o dlouhou kolonu, když se počítaly ženy i dětí, kráčelo1i| téměř tisíc lidských bytostí. Táhla se krajem o délce dobrého půldruhého kilometru, stáčela se jako zmrzačená zmije dolů z kopců. Znovu se přehlíželi staré zvyky, takže ačkoliv muži vedli celý zástup, byli též obtěžkáni zavazadly s obilím a náčiním na vaření. V minulosti by bývali nesli toliko svůj štít a zbraně. Přesunovalo se tedy mnohem víc než dvě stovky siláků, které Bazo sliboval přivést pro doly bílého přítele Henshaw.
Ženy je následovaly. Mnoho mužů s sebou vedlo víc než jednu manželku, někteří dokonce až čtyři. Kupodivu i velmi mladá děvčata, ještě ani ne v pubertě, si vyvážila srolované spací rohože na hlavě. Matky si děti přivázaly poblíž boků, takže mohly kojit z nalitých černých prsů i během usilovného pochodu. Juba si nesla své polní lůžko též stočené, aby měla břímě stejně těžké jako ostatní. I přes objemné tělo musely mladší společnice přidat do kroku, aby její tempo udržely. Navíc Holubiččin jasný soprán vynikal nad ostatními hlasy.
Bazo lehce klusal zpět podél kolony a svobodné dívky se za ním otáčely, sice opatrně, aby neporušily rovnováhu zatížení, přesto ho sledovaly. Šeptaly si a hihňaly se. Ačkoliv mnohá utrpení se na vojevůdci podepsala, což dosvědčovaly i početné jizvy, obklopovala ho aura moci a respektu, takže byl značně přitažlivý dokonce i pro nejmladší a nejnestálejší z nich. Induna se dostal na úroveň Juby a zarazil se u ní. "Mamewethu," pozdravil ji zdvořile. "Těžkým nákladům mladých děvčat se trochu odlehčí, jakmile překročíme řeku. Zanecháme totiž tři sta asagajů ukrytých v zásobnících na proso, další schováme pod kozí přístřešky lidí vojevůdce Suku." "A zbytek?" zeptala se matka.
"Ty musíme vzít s sebou k Harkness Mine. Máme tam připravené tajné místo. Odtamtud pak dívky odnesou vždy jen několik málo kusů najednou k odlehlým kraalům."
Bazo le chtěl vydat zase směrem k čelu kolony, ale Juba ho zavolala~názpět. "Můj synu, jsem znepokojená a trápí mě velký problém." "To mi přináší žal, malá matko. Co tě tíží?"
228
"Tanase mi řekla, že všichni běloši se musí políbit ostřím

kopí.--"
"Všichni z nich," přikývl Sekyra.
"Nomusfl, která je mi víc než matkou, musí zemřít také, můj synu? Ona je přece tak dobrá a nesmírně laskavá vůči našim lidem." Bazo Holubičku zlehka uchopil v podpaží a odvedl mimo cestu, kde je nemohl vůbec nikdo zaslechnout.
"Ta velká laskavost, o níž mluvíš, ji dělá nejnebezpečnější ze všech bílých," objasňoval. "Láska, kterou k ní cítíš, oslabuje nás všechny! Jestli ti slíbím - ušetříme tuhle jednu - pak mě určitě ještě požádáš, zda bych nemohl zachránit i jejího malého syna, její dcery a jejich děti?" Bazo potřásl hlavou. "Ne, odpovím ti pravdivě. Kdybych nechal někoho z nich žít, zvítězil by Jedno bystré oko, zcela bez konkurence!"
"Jedno bystré oko!" vyhrkla Juba překvapeně. "Tomuhle tedy nerozumím. On je přece tak krutý, zuřivý a vzteklý, vždyť v sobě nemá ani kapku pochopení..."
"Když totiž naši bojovníci pohlédnou na jeho tvář a uslyší jeho hlas, okamžitě se rozpomenou na veškeré křivdy, které jsme trpěli, čímž se stanou silnými a zanícenými v boji. Pokud by se však dívali na Nomusu, zchoulostivěli by a váhali. Proto doktorka musí být mezi prvními kandidáty na smrt! Však tam pošlu spolehlivého a dobrého kata..."
"Říkáš, že všichni budou zbaveni života?" ještě jednou si upřesňovala novou strategii Holubička. "A co ten, který právě nyní přijíždí proti nám, i on musí zemřít?" Zadívala se před sebe, kde se stezka líně vinula pod rozložitými korunami akácií. A právě tamodtud se blížil jezdec, ze směru od Harkness Mine. Dokonce ani na velkou vzdálenost nebyla možná žádná mýlka při Pohledu na mohutná ramena a profesionální držení v sedle. ..Podívej se na něj!" pokračovala dál matka. "Tys to byl, kdo ho vyznamenal přízviskem po dravci, ty mu přece říkáš Henshaw. Nezřídka jsi mi vyprávěl, jak jste svorně v mládí pracovali bok po boku, jedli jste ze stejného hrnce. S pýchou jsi popisoval divokého sokola, kterého jste chytili a vycvičili společně." Holubiččin n'as klesal v odstínu stále níž a níž. "Bude snad zabit i tento muž, kterého nazýváš svým bratrem, můj synu?"
..Však nenechám tuhle práci žádnému jinému," potvrdil nduna. "]á sám provedu exekuci vlastní rukou, abych- se ujistil,
229
že zákrok bude rychlý a čistý! A po něm přijde na řadu i jeho manželka a potomek. Až se tak stane, nebude už žádné cesty zpět!!!"
"Vyrostl z tebe tvrdý muž, můj synu," zašeptala Juba, přičemž se jí oči zamlžily strašnými stíny lítosti, bolest prýštila z jejího hlasu.
Vojevůdce se od ní odvrátil a vycouval na stezku. Ralph Ballan-tyne ho spatřil a zamával kloboukem nad hlavou.
"Bazo," smál se během jízdy k němu, "naučím se konečně nikdy o tobě nepochybovat? Vždyť vedeš mnohem víc než dvě stovky, které jsi mi slíbil!"
¦ ¦ ¦
Mladý Ballantyne překročil jižní hranici King's Lynn, ale trvalo ještě další dvě hodiny, než se před ním konečně vynořila mléčně šedá usedlost, tyčící se na horizontu.
Veld, kudy projížděl, byl nyní podivně tichý a téměř prázdný. Až ho mrazilo v zádech! Ponurý výraz ve tváři jasně dával najevo temné myšlenky. V místech, kde se před několika měsíci pásla otcova stáda vykrmeného mnohobarevného skotu, rostla nová tráva, zase hustá a zelená, ale nepošlapaná, spíš pokrytá závojem bílých kostí, jimiž půdu nešťastní přežvýkavci doslova zasypali.
Pouze synovo včasné varování zachránilo Zougu od kompletní finanční pohromy. Naštěstí zvládl rozprodání malé části svých stád dobytčím farmám u řeky Gwaai, převážně ve vlastnictví společnosti BSAC. Před dobytčím morem, který udeřil na King s Lynn, se tedy skotu zbavil, ale zbytek se následně proměnil v řetězec kostěných perel, zářících v nové vegetaci.
Před Ralphem se mezi mimózami objevila jedna z otcových dobytčích ohrad. Postavil se v třmenech a zastínil si oči, zmatený růžovým oparem, jenž visel nad starou palisádou. Šlo o prach zdvihaný kopyty nějakých zvířat, vtom následovalo i ostré prásknutí trekového biče - tenhle zvuk už nebylo v Matabelelandu slyšet po rrfhoho měsíců...
DokolfčiTž jisté vzdálenosti rozpoznal i počet siluet usazených na ohradě hradby z kůlů. Připomínaly pár vypelichaných starých havranů.
230
"Jane Cheroote!" zvolal při jízdě vzhůru. "Isazi! Na co si vy dva staří pobudové vlastně hrajete?"
Nadšeně se na hosta zašklebili. Okamžitě sklouzli dolů a hnali se, aby ho mohli uvítat.
"Pane na nebi!" Ralphův údiv byl nelíčený, jakmile si uvědomil, jaká zvířata

vlastně vidí za palisádou. Záclony hustého prachu je totiž dosud skrývaly.
"Takhle tedy trávíte svůj volný čas, zatímco jsem pryč, Isazi? Čípak je tohle nápad?"
"Bakela, tvůj otec na to přišel!" Isazi okamžitě nasadil zádum-čivý výraz. "A je to velmi hloupý nápad!"
Mrštná zvířata se pyšnila pruhy v živé černobílé kresbě, hříva vypadala jako naškrobená a připomínala štětiny u kominíkovy
štětky.
"Zebry, proboha!" Mladý Ballantyne nevěřícně vrtěl hlavou. "Jak se vám je podařilo obklíčit?"
"Při nahánění jsme uštvali tucet dobrých koní," objasňoval Jan Cheroot, přičemž rysy vrásčité žluté tváře vyjadřovaly nesouhlas.
"Tvůj otec doufá, že nahradí tažné voly těmito hloupými osly. Jenomže jsou divocí a nerozumní jako panny z kmene Venda! Koušou i kopou do té doby, než se zapřáhnou - pak si zase lehnou a odmítají tahat..." Isazi si zhnuseně odplivl.
Šlo o očividnou pošetilost, pokoušet se vybudovat v několika krátkých měsících most, překrývající obrovskou mezeru mezi divokým zvířetem a domestikovaným tažným dobytkem. Tohle řešení potřebovalo celá tisíciletí výběru a chovu, aby se vyvinula chrabrá kuráž, ochotné srdce a silná zadní část volků přizpůsobená k tahu. Ovšem osadníci zoufale potřebovali transport, takže chudák Zouga se dokonce uchýlil k tak zoufalému pokusu.
"Isazi," pokrčil rameny Ralph, "až ukončíš tuhle chlapeckou hru, nabídnu ti pořádnou mužskou práci v táboře na čele stavby železnice!"
»Budu připravený vyrazit, jakmile se vrátíš," sliboval starý vozataj nadšeně. "Dělá se mi nevolno od žaludku při zbytečné dřině s těmi pruhovanými osly."
Pak se mladý Ballantyne otočil na Jana Cheroota. "Chci si s tebou promluvit, můj dávný příteli." Když se ocitli kus za palisádou, zeptal se malého Hotentota: "Tys dal svou značku na
231
papírJkde Společnost říká, že jsme vykolíkovali claimy na Hark-ness mine za tmy?"
"Nikdy bych nedovolil, aby ti někdo ukřivdil," chlubil se stopař pyšně. "Generál St. John mi ale všechno řádně vysvětlil, proto jsem dal svou značku na papír, abych zachránil claimy pro tebe i pro majora." Postřehl podivný výraz v Ralphových očích, a tak se úzkostlivě dožadoval: "Udělal jsem správnou věc, že?"
Mladý Ballantyne se nahnul ze sedla a stiskl na kost vyhublé rameno starého muže. "Byl jsi mi vždycky dobrým a loajálním přítelem - po celý život!"
"Ode dne, kdy ses narodil," začal vypočítávat Jan Cheroot, "když ti matka zemřela, krmil jsem tě, choval na klíně..."
Jezdec otevřel sedlovou brašnu a oči drobného Hotentota zazářily, poněvadž spatřil láhev smutně proslulé pálenky Kapský kouř.
"Isazi si taky zaslouží doušek," dodal ještě dárce, ale věrný stopař přitiskl láhev na prsa, jako by šlo o prvorozeného syna.
"Nemámil bych tak drahocenný nápoj pro černého divocha," vyhrkl rozhořčeně.
Ralph se zasmál a vyrazil směrem k usedlosti King's Lynn.
Tady vládl chvat a shon, tady všichni podléhali vzrušení, jak se koneckonců dalo předpokládat. Mladý Ballantyne sice nerozpoznal koně ve výběhu za velkým domem krytým doškovou střechou, ale neomylně mezi nimi vynikaly bílé muly od ekvipáže Cecila Rhodese. Kočár parkoval na dvoře ve stínu stromů, lak jiskřil a vyblýskané kožené třmeny zářily v denním světle, pečlivě složené na polici v místnosti hned vedle stájí. V Ralphovi opět vzplála vlna hněvu, když tohle uviděl. Jeho nenávist vybublala jako laciné víno, ucítil kyselou chuť až kdesi hluboko v krku. Usilovně polykal, aby se dokázal ovládnout, potom sesedl.
Dva domorodí čeledíni se přiřítili a chytli koně. Jeden sejmul smotanou přikrývku, sedlové brašny i pouzdro na pušku a běžel s nimi před hostem k hlavní budově. Mladý Ballantyne ho následoval. Překonal půl trávníku, když se na verandě objevil sám majitel vznešené rezidence. Oči si stínil proti záři slunce látkovým ubrouskem, v ústech ještě něco žvýkal. Pravděpodobně ho vyrušil oběd.
"Ralphe, ty můj kluku, neočekával jsem tvůj příjezd dřív než večer!"
Syn skokem překonal pár schodů, pak se objali. Otec ho uchopil za paži a táhl ho do nitra domu. Stěny zdobily zavěšené lovecké trofeje: dlouhé zkroucené parohy kudu velkého i antilopy losí, šavlovitě zakřivené rohy antilopy vrané a koňské. Obě strany dvoukřídlých dveří vedoucích k jídelně střežily nevídané kly obrovského starého slona, kterého sám major zastřelil v místě, kde se nyní nachází Harkness Mine. Tyto těžké zakřivené sloupy slonoviny byly tak vysoké, že i dospělý muž se musel postavit na špičky, aby dosáhl na špici nádherných exemplářů, tlustších než stehno obézní ženy.

Zouga s Ralphem prošli touto slavobránou do jídelny. Pod doškovou střechou zůstávalo příjemné chladno a poměrně temno, obzvlášť po přechodu z oslnivě bílého a prudkého poledního světla venku. Podlahy tvořila ručně opracovaná prkna z týkového dřeva, trámy podpírající střechu byly ze stejného materiálu. Jan Cheroot dokonce zbudoval obří stůl, vhodný snad pro refektář v klášteře, u kterého se židle pyšnily sedátky pletenými z kožených pásků. Veškerý materiál na nábytek pocházel z přilehlého pozemku farmy, ale třpyt stříbra patřil majetku rodu Ballantyneů z domova v King's Lynn v Anglii. Jak jemné propojení mezi dvěmi místy stejného jména, ovšem zcela rozdílné zeměpisné polohy.
Zougovo prázdné křeslo se tyčilo na vzdáleném konci dlouhého stolu, o něco blíž k nim se nacházela tak důvěrně známá a impozantní postava, která okamžitě zvedla rozčepýřenou chundelatou hlavu, jakmile host vkročil dovnitř z verandy.
..Ach, Ralphe, jaká radost, když vás opět vidím!" Příchozího zcela ohromilo, že nepostřehl žádnou zahořklost v hlase či pohledu Cecila Rhodese. Copak tenhle magnát dokázal opravdu vypudit z mysli ten nechutný spor, týkající se uhelné pánve ve Wankie a tvářit se, jako by se vůbec nikdy nic nestalo? S vynaložením veškerého úsilí se tedy musel snažit vyrovnat s vlastní reakcí.
•Jak se daří, pane?" Mladý Ballantyne se uculil jako postižený chřipkou, když tiskl širokou ruku s tvrdými, vystouplými klouby. Chlad kůže na dotek připomínal plaza, což byl výsledek špatné ci'kulace krve, zaviněné nemocným srdcem. Docela se mu ulevilo, když sevření povolilo a on se mohl osvobodit. Raději postou-Pil dál podél stolu. Stejně si ale nebyl jistý, zda dokáže své pravé Pocity skrýt před těma zpytavýma, snad téměř hypnotickýma ˚čima.
232
233
f
Nasházeli se tu všichni. Zdvořilý malý doktor po pravici Srím-nejvyššího jako obvykle seděl na příslušném místě.
"Hleďme, Ballantyne junior!" pronesl odměřeně a bez zájmu napřáhl ruku, aniž by se snažil vstát.
"Jamesone!" přikývl oslovený důvěrně svědomím, že úmyslné opomenutí titulu ho pozlobí stejně, jako žoviální přídomek "junior" vadil zase jemu.
Po levici diamantového krále se k jeho překvapení nacházel podivný host. Vlastně to bylo úplně poprvé, kdy se dal spatřit generál Mungo St. John na King's Lynn. Základní problém totiž spočíval ve vztahu paní domu a štíhlého šedovlasého důstojníka, zírajícího kolem sebe jediným okem, ale s hříšnou náruživostí. Louise Ballantyneová, Ralphova nevlastní matka, se s tímhle chlapem objevila v Kimberley dlouho před tím, než se coby mladík vydal na nekonečnou pouť k severu. Ani jako syn jejího nastávajícího nikdy zcela nedokázal propátrat všechny okolnosti tohoto vztahu, ani neodkryl jakýsi závoj skandálu, zahalující celou záležitost. Skutečnost však jen potvrzovala významný fakt, že Louise se zatím nenacházela v místnosti, navíc tam pro ni ani žádné místo u stolu nebylo. Jestliže Sám-nejvyšší trval na účasti St. Johna v tomto shromáždění a Zouga Ballantyne souhlasil s jeho pozváním, pak muselo jít o zcela mimořádnou příčinu. Generálovi se zableskly zuby ve vlčím úsměvu, když si s nově příchozím potřásal rukou. Navzdory rodinným komplikacím choval Ralph vždycky plíživý obdiv pro tuto romanticky pirátskou bytost, takže vřelý úsměv, provázející pozdrav, byl nefalšovaný.
Přítomnost dalších osobností u stolu ještě dotvrzovala význam a důležitost tohoto shromáždění. Ralph vytušil, že toto setkání se uskutečnilo právě tady z jediného a prostého důvodu: nutnost uchování obsahu jednání v absolutním utajení! A právě tohle nemohlo město Bulawayo nikdy nabídnout. Též odhadl, že každý z hostů byl osobně vybrán a pozván samotným Cecilem Rhodesem, a ne domácím pánem.
Nehledě na staré známé osobnosti, jako Jameson a Mungo St. John, pottilije též svou účastí i Percy Fitzpatrick, partner u důlní skupiny Corner House a prominentní představitel hornické komory Chamber of Mineš na Witwatersrandu, nejvyššího orgánu zlatých průmyslových baronů Johannesburgu. Na první
I
pohled šlo o mladého člověka, překypujícího životem a příjemného zevnějšku, se světlou pletí a zrzavými vlasy i knírkem. Jeho pestrá kariéra zahrnovala pracovní pozice od bankovního úředníka, přes jezdce u transportní firmy a farmáře pěstujícího citrusy, až po průvodce lorda Randolpha Churchilla, otce později mnohem víc proslaveného syna Winstona, během jeho africké expedice. Jako důlní magnát se kupodivu sir Percy projevil i jako spisovatel. Po mnoha letech Ralpha překvapila ironie osudu, kdy nárok na nesmrtelnost u tak mimořádného muže se uplatnil jen s ohledem na autorství sentimentálně laděné knížky pro děti Jock ofthe Bushveld, ve které se stal hrdinou staffordshirský bul-teriérjock.

Za Fitzpatrickem seděl ctihodný Bobbie White, jenž právě navštívil Johannesburg na návrh Cecila Rhodese. Tento hezký a příjemný mladý šlechtic patřil mezi typy Angličanů, které Sám-nejvyšší upřednostňoval. Jeho pozici štábního důstojníka a vojáka z povolání prozrazovala blůza uniformy.
Vedle něj zaujímal místo John Willoughby, zástupce velitele původní průkopnické kolony, který obsadil Fort Salisbury a celý Mašonaland. I on postupoval s Jamesonovým expedičním sborem, aby zničili krále Lobengulu, a právě díky tomuto člověku padlo do vlastnictví Consolidated Company téměř čtyři sta tisíc hektarů nejlepších pastvin na území Rhodesie. Tahle společnost byla obávaným konkurentem Ralphovy firmy RHOLANDS, takže se oba sokové spolu pozdravili velice obezřetně.
Dále se účastnil i doktor Rutherford Harris, první tajemník BSAC a současně i člen Rhodesovy politické strany, v níž reprezentoval volební obvod Kimberley v kapském parlamentu. Tento zamlklý prošedivělý člověk se zlověstným pohledem vzbuzoval v Ralphovi značnou nedůvěru coby jeden z bezcharakterních Patolízalů diamantového krále.
Na konci stolu se ocitl tváří v tvář mladšímu bratrovi. Rozpakoval se pouhý zlomek vteřiny, do té doby, než spatřil zoufalou výzvu v benjamínkových něžných očích. Pak sice Jordánovi krátce sevřel ruku, ale neusmál se. Tón hlasu zněl chladně a neosobně, jako by se vítal se zcela obyčejným známým. Poté zaujal své místo, které číšník v bílé uniformě a šarlatové šerpě kvapem při-Pravil vedle Zougy v čele stolu.
234
235
Konverzace, kterou mladý Ballantyne přerušil svým přícho-derní opět pokračovala, Sámnejvyššíse choval jako dirigent.
"Co kdybychom nyní zaměřili pozornost na vaše cvičené zebry?" požadoval od Zougy odpověď, ten si však rozpačitě prohrábl zlatavé vousy.
"Jde o beznadějnou akci, od samého počátku odsouzenou k zániku. Ale jelikož uvažujeme o skutečnosti, že ze stovky tisíc kusů skotu, který jsme měli v Matabelelandu před dobytčím morem, přežilo snad jen pouhých pět set exemplářů, pak mi jakákoliv šance nabízející úspěch připadala velice cenná..."
"Údajně prý kapský buvol vyhynul naprosto a kompletně touhle nákazou," nadhodil doktor Jameson. "Co si o tom myslíte vy, majore?"
"Skutečné ztráty jsou opravdu katastrofální. Před dvěma týdny jsem se dostal daleko na sever, až k řece Pandamatenga, kde jsem v loňském roce na vlastní oči viděl stáda čítající víc než pět tisíc hlav. Tentokrát jsem nespatřil ani jediného žijícího sudoko-pytníka. Stále nemůžu uvěřit, že doopravdy všichni uhynuli. Ve skrytu duše doufám, že kdesi daleko zůstali roztroušení ti jedinci, co snad přežili díky přirozené odolnosti. Proto věřím, že časem budou mít další mladé."
Cecil Rhodes nikdy nesportoval. Jednou se dokonce zmiňoval
O svém bratrovi Frankovi: Ano, je to správný kamarád, lom a rybaří-jinými slovy dokonalý povaleč! Proto tahle konverzace o zvěři
1 ptactvu ho téměř okamžitě začala nudit. Změnil tedy téma a obrátil se na nového hosta.
"Vaše železniční trať-jaká je poslední pozice, Ballantyne?" "Pracujeme s téměř dvouměsíčním předstihem oproti plánovanému rozvrhu," oznámil mírně vzdorovitým tónem Ralph. "Překonali jsme hranici Matabelelandu už před patnácti dny! Předpokládám, že zatímco tu sedíme, čelo stavby už dospělo k obchodní stanici v Plumtree."
"Velmi dobré zprávy," přikývl magnát spokojeně. "S největší pravděpodobností budeme vaši dráhu v nejbližší době naléhavě potřebovat." Vyměnil si s doktorem Jimem konspirativní letmý pohled, f
Když stTsičhni pochutnali na sladkém výtvoru paní domu, na žemlovém nákypu přeplněném ořechy, rozinkami a zalitým medem divokých včel, Zouga propustil služebnictvo a sám nalé-
236
val koňak, zatímco Jordán roznesl okolo stolu doutníky. Jakmile opět zaujali svá místa, Cecil Rhodes bryskně uskutečnil jednu ze svých zarážejících úsečných změn v tématu hovoru. Ralph si okamžitě uvědomil, že právě teď se odhalí pravý účel, pro který byli všichni svoláni do King's Lynn.
"Zde, mezi vámi přítomnými, není ani jediný člověk, který by neznal můj životní úkol - uvidět na mapě Afriky jednolité červené propojení od Kapského Města až do Káhiry. Chtěl bych potom doručit tento kontinent naší královně coby další klenot do vladařské koruny!" Jeho hlas, dosud popudlivý a malicherně kritický, se nyní začal ještě víc zdvihat, tón dokonce přibral cizí, traktivní kvalitu. "My, anglicky mluvící lidé, pocházející z Velké Británie, jsme první mezi národy - proto nás osud obtížil posvátnou povinností: přinést světu pokoj pod jednou

vlajkou a jedním velkým panovníkem! Musíme získat Afriku, všechny zdejší státy musejí spadat pod královské dominium, pod zámořskou državu. Můj posel již vyrazil na sever, k zemím mezi řekami Zambezi a Kongo, aby nám připravil cestu."
Sámnejvyšší náhle přerušil monolog a rozzlobeně zavrtěl hlavou. "Ale veškeré toto úsilí přijde vniveč, pokud nám unikne jižní část kontinentu..."
"Jihoafrická republika," upřesnil Jameson. "Paul Kruger a jeho malá banánová republika zvaná Transvaal!" Doktorův hluboký hlas prodchla hořkost.
"Nebuďte tak emotivní, Jíme," namítl magnát mírně. "Nechejte nás, ať se potýkáme pouze s fakty."
"A jaká tedy jsou fakta, pane Rhodesi?" Zouga Ballantyne v čele stolu se dychtivě naklonil.
"Skutková podstata je jasná: ignorantský stařec a bigotní člověk věří, že dav negramotných holandských kočovníků, které on vede, tvoří nové izraelity, specificky vybrané starozákonním Bohem - tato neobyčejná osobnost se obkročmo usadila na rozlehlou nejbohatší část afrického kontinentu a chová se jako zanedbaný a zdivočelý lovecký pes s kostí! Vrčí na všechna úsilí věnovaná pokroku a osvícení..."
Všichni mlčeli nad vyřčenými hořkými invektivami, takže Sámnejvyšší se rozhlédl kolem, přejel zrakem po tvářích všech přítomných, načež pokračoval.
..Třicet osm tisíc Angličanů sídlí na nalezišti zlata na Witwa-tersrandu, těch našich soukmenovců, kteří platí devatenáct
237
z každých dvaceti liber příjmu, čímž značně obohacují Krugero-vu pokladnu! Přitom jenom naši lidé jsou zodpovědní za každý kousek civilizace v zaostalé malé republice - ovšem Kruger si jim dovoluje upírat volební právo, takže platí neúprosnou daň, a navíc mají odepřenou jakoukoliv reprezentaci ve vládě. Jejich petice, požadující nárok na volební právo, Volksraad přijímá s opovržlivým výsměchem pestrého shromáždění neučených spratků." Magnát zběžně přejel očima Fitzpatricka. "Hraju snad nečestně, Percy? Znáte přece tyto lidi, žijete s nimi den co den, vše se pořád opakuje. Je můj popis, vykreslující transvaalské Búry, skutečně přesný?"
Tázaný mírně pokrčil rameny. "Pan Rhodes je vystihl zcela správně. Transvaalský Búr je úplně jiný tvor než jeho kapský blízký příbuzný! Obyvatelé užívající kapskou holandštinu měli totiž příležitost absorbovat některou z vlastností anglického způsobu života. Při porovnání se lehce zjistí, že to jsou velkoměstští a kulturní lidé, zatímco chudáci v Transvaalu bohužel neztratili žádnou z nechutných zvláštností svých nizozemských předků: zůstali pomalí, tvrdohlaví, nepřátelští, podezřívaví, mazaní a zlomyslní! To až člověka znepokojí, když se od podobného podivína dozví, že má táhnout kamsi, obzvlášť když vyžadujeme pouze obvyklé právo svobodných lidí, volební právo!"
Sámnejvyššíchvíli upíral zrak na podlahu, načež pokračoval. "Nejen že Kruger uráží naše krajany, ale má prsty i v dalším velkém množství riskantních her. Nakládá rozdílně s britským zbožím, na které uplatňuje trestní sazby. Udělil monopolní výhody všem hlavním obchodním odvětvím, která jakkoliv souvisejí s dolováním - veškeré zboží, dokonce i dynamit, nyní mají pod palcem členové vlastní rodiny a vlády. Nestydatě vyzbrojil své občany, jak jim říká burghery, zbraněmi bídných Hunů a vystavěl armádní dělostřelecké sbory díky koncernu Krupp. Navíc ochotně a otevřeně koketuje přímo s germánským kajzreml" Odmlčel se. "Skopčácká sféra vlivu uprostřed dominia Jejího Veličenstva by navždjrukončila veškeré naše sny, týkající se Britské Afriky! Němci totiž postrádají naši nesobeckost!!!"
"Takže všechno to naše dobré třpytivé zlato odchází do Berlína...," přemítal opatrně Ralph, ale okamžitě zalitoval vyřčených
238
slov. Naštěstí se nezdálo, že by Cecil Rhodes odhad slyšel, poněvadž pokračoval dál ve svých úvahách.
"Jak lze domlouvat muži, jako je Kruger? Jak lze vést rovnocenný hovor s člověkem, který stále ještě bezvýhradně věří, že Země je placatá?"
Sálnnejvyšší se opět začal potit, ačkoliv seděli v chladné místnosti. Ruka se mu roztřásla natolik, až ve snaze uchopit sklenici do ní strčil a zlatavý koňak se rozlil na vyleštěnou desku stolu. Jordán hbitě vyskočil, honem se pomocí hadru snažil zachránit situací dřív, než voňavý mok mohl jako vodopád pokropit pánův klín. Pak vylovil stříbrnou krabičku z kapsičky u saka, vyňal bílou tabletku a položil ji na dosah pravice Cecila Rhodese. Velký muž si medikament vzal. Stále ještě namáhavě lapal po dechu, ale pod jazyk si umístil prášek bez problémů. Po chvíli se mu dýchání zklidnilo, takže mohl opět promluvit.
"Vydal jsem se za ním, pánové. Jel jsem až do Pretorie, abych viděl Krugera v jeho vlastním domě. A co udělal on? Pověřil slou-hu, aby mi doručil vzkaz, že mě

ten den nemůže přijmout..."
Všichni přítomní už tento příběh slyšeli, překvapila je však skutečnost, že Sámnejvyšší se velice obšírně rozhovořil o tak potupném incidentu. Prezident Kruger skutečně poslal černého poskoka za jedním z nejbohatších a nejvlivnějších lidí na světě s následujícím vzkazem:
Právě v tuto chvíli jsem příliš zaneprázdněný. Jeden z našich burgherů přišel za mnou, aby se poradil o churavém volu. Přijďte znovu v úterý...
"Bůh je mi svědkem, že...," snažil se doktor Jim přerušit rozpačité ticho. "Pan Rhodes udělá všechno, čeho je racionální muž schopen. Nelze však riskovat další urážky od toho starého Búra, poněvadž by mohly zdiskreditovat nejenom samotného pana Rhodese osobně, ale též i naši královnu a celé impérium!" Malý doktor se odmlčel, postupně a zpytavě pohlédl na každého z posluchačů. Tvářili se zaujatě, napjatě vyčkávali na jeho další slova. "Co s tím můžeme udělat? Co s tím musíme udělat?"
Sámnejvyšší se třásl, zaujatě však sledoval mladého štábního důstojníka v zářivě neuspořádané výstroji.
»Bobbie?" vyzval ho jednoduše.
..Pánové, zajisté víte, že jsem se právě vrátil z Transvaalu!" Bobbie White zvedl koženou aktovka z podlahy vedle židle, polo-
239
ř
žil ji na stůl a vytáhl svazek pokrouceného bílého papíru. Pak předal jeden arch každému z přítomných mužů.
Ralph pohlédl zběžně na svou kopii, pak sebou trhl. Jednalo se totiž o bojovou sestavu armády Jihoafrické republiky. Překvapení ho vykolejilo natolik, že mu unikla první část věty, kterou Bobbie White právě začal vysvětlovat.
.....pevnost u Pretorie se právě nachází ve stadiu oprav a rozšiřování. Z toho důvodu jsou zdi porušené, takže místo bude velice zranitelné i při použití nevelké útočné síly!" Mladý Ballantyne se musel násilím nutit, aby dokázal uvěřit, že skutečně slyší dobře. "S výjimkou dělostřeleckých jednotek neexistuje u nich pravidelná armáda. Jak můžete zjistit z listiny před vámi, Transvaal závisí na svých občanech, tvořících obranná komanda. To však vyžaduje čtyři až šest týdnů, aby dokázali shromáždit všechny boje-schopné členy."
Bobbie White dokončil svůj přednes a Sámnejvyšší se od něj obrátil na Percyho Fitzpatricka. "Percy?" vyzval ho.
"Víte vůbec, jak Kruger nazývá ty z nás, kteří se zasloužili o přínos kapitálu i o další zdroje, nutné pro rozvoj jeho zlatých dolů? Říká nám uitlanders-cizozemci, vlastně hanlivě "cizáci". A víte také že my, cizozemci, jsme si zvolili našeho vlastního představitele: Johannesburg Reform Committeel Já sám mám tu čest být jedním ze zvolených členů tohoto reformního výboru, takže mám právo mluvit za každého Angličana v Transvaalu." Na okamžik se odmlčel, pečlivě si ukazováčkem uhladil knírek, načež se opět ujal slova. "Přinesl jsem vám dvě zprávy! První je krátká a prostá, zní následovně: Jsme odhodláni a spojeni v naší věci! Můžete se na nás spolehnout za všech okolností'.
Muži okolo stolu svorně přikývli, ale Ralph vnímal studený pot na zádech. Přítomní tady všechno brali skutečně nesmírně vážně - nešlo tedy jen o nějakou dětskou hru. Oni zde skutečně osnovali a intrikařili, snažili se uskutečnit jeden z nejodvážnějších lupůy celé historii lidstva! S vynaložením enormního úsilí se mladý Ballajjtyne snažil udržovat vážný a klidný výraz, když Fitz-patrick pokračoval dál.
"Druhá zpráva je v podobě dopisu, parafovaného všemi členy Reform Committee. S vaším laskavým svolením vám přečtu jehc
240
li
znění. Je adresován doktoru Jamesonovi v jeho funkci administrátora Rhodesie, a to vysvětluje následující:
Johannesburg
Vážený pane,
pozice naší věci v téhle situaci se stala tak kritická, že vás můžeme ujistit, že ve velmi krátkém údobí lze očekávat střet mezi transvaalskou vládou a populací uitlanders ...
Jak se obsah rozvíjel dál, Ralph ihned rozpoznal, že by mohlo jít o jasné ospravedlnění pro ozbrojené povstání.
Cizí korporace Němců a Holanďanů ovládají naše osudy, spolu s burskými vůdci se snaží prosadit své záměry formou, která je zcela cizí britské vrozené genialitě...
Chystají se silou zbraní zabrat pro sebe nejbohatší zlaté naleziště, jaké kde vůbec existuje, přemítal zmatený Ralph.

Když v transvaalském Volksraadu rokovali o naší petici, požadující pro nás volební právo, jeden člen vybídl uitlanders k boji za tato práva a žádný člen vlády mu neodporoval. Transvaalská vláda tedy vyvolala v život veškeré elementy, splňující důvody nutné pro ozbrojený konflikt. Za těchto okolností se cítíme nuceni vyzvat vás, coby spolubratry Angličany, abyste nám přišli na pomoc, pokud by mělo k této události dojít. Garantujeme vám úhradu všech výloh spojených s pomocí naší věci a zároveň vás žádáme, abyste věřili, že nic jiného než strohá nezbytnost se stala důvodem tohoto našeho zoufalého apelu...
Percy Fitzpatrick opět vzhlédl k doktoru Jimovi, načež proslov uzavřel: "Toto sdělení je podepsané všemi členy Reform Com-mittee: Leonard, Phillips, bratr pana Rhodese Francis, John Hays Hammond, Farrar a já sám. Chybí zde toliko datum."
V čele stolu Zouga Ballantyne pískavě vypustil dech, ale nikdo nepromluvil, zatímco Jordán vstal a obešel stůl, aby znovu na-P'nil každou sklenici z křišťálového dekantéru. Sámnejvyšší seděl nahnutý nad stolem, bradu opřenou o zápěstí a strnule
241
hledělfe okna dolů přes trávník směrem k vzdálené modré linii označující Kopce rady starších. Tam se ještě nedávno rozkládal kraal matabelského vládce. Každý u stolu čekal na nějakou reakci, po chvíli si tedy diamantový král těžce povzdechl.
"Mnohem raději po chlapském způsobu najdu cenu a zaplatím ji, nerad něco řeším násilím. Ale v tomto případě nejde o jednání s normálními lidmi! Bůh nás ochraňuj od všech světců a fanatiků, pokaždé je mi milejší ke všemu odhodlaný darebák..." Otočil se k Jamesonovi a zasněné modré oči se pomalu zaostřovaly.
"Doktore Jime," vyzval starého přítele. Malý chlapík se zhoupl na židli, pak si zastrčil ruce hluboko do kapes.
"Do Johannesburgu budeme muset dodat pět tisíc pušek a milion nábojů!"
Intrikami zcela fascinovaný, navzdory svým předsevzetím, ho Ralph přerušil zvídavou otázkou: "Odkud je chcete..., odkud zbraně získáme? Není to přece zboží běžně dostupné na obchodních stanicích!"
Doktor Jim přikývl. "To je dobrá otázka, Ballantyne. Pušky a munice jsou již ve skladech společnosti DeBeers v Kimberley." Tazatel nevěřícně zamrkal, spiknutí se totiž ukázalo být v daleko pokročilejším stadiu, než by vůbec dokázal uvěřit. Pak si však vybavil podezřelé chování malého doktora tenkrát v základním táboře, odkud on a Harry vyjeli a objevili Harkness Mine. Opravdu musel být sám příliš zaměstnaný po dobu mnoha měsíců, aniž pojal podezření. Teď je však nutné vypátrat další detaily, rozhodl se v duchu.
"Jakým způsobem je dostaneme do Johannesburgu? Je nezbytné vše zachovat v tajnosti, ovšem současně půjde o velice objemný náklad..."
"Ralphe," Sámnejvyšší se uculil. "Snad opravdu nevěříte, že jsme vás sem pozvali pouze kvůli společenskému slavnostnímu obědu? Koho lze, dle vašeho soudu, považovat za nejzkušenějšího z nás v přepravě zbraní? Kdopak převážel pušky značky Martini pro krále Lobengulu? Kdopak je nejmazanějším provozovatelem dopravy na tomto subkontinentu?"
"Myslfte^nad mě?" překvapeně vyhrkl úspěšný podnikatel. "Vy!" odsouhlasil klidně Cecil Rhodes. Jak na něj Ralph zíral, přepadla ho náhlá vlna bezbožného vzrušení, deroucí se mu odkudsi z nitra. Právě teď se ocitl přímo v centru tohoto fan-
tastického spiknutí, účastní se na projednávání každého detailu. Mysl se mu rozběhla jako o závod - intuitivně totiž vytušil, že se mu naskytla obrovská příležitost, jaká se objeví pouze jedenkrát v celém životě! A on z ní musí vytěžit i tu nejposlednější
výhodu...
"Vy to přece uděláte, že?" Nepatrný mráček na okamžik zakryl pronikavě modré oči.
"Samozřejmě," odsouhlasil tázaný, ovšem stín v upřeném pohledu přetrvával. "Jsem přece Angličan! A znám své povinnosti...," pokračoval Ralph tiše a upřímně, načež chmura z magnátových očí zmizela. Uslyšel totiž slova, jimž mohl uvěřit! Navíc zněla důvěryhodně. Otočil se opět na Jamesona.
"Omlouvám se," pronesl. "Přerušili jsme vás." A doktor Jim tedy pokračoval: "Utvoříme jízdní sílu čítající něco kolem šesti stovek vybraných mužů, zde...," terčem jeho pohledu se stal John Willoughby a Zouga Ballantyne, oba zdatní a zkušení vojáci. "Obzvlášť budu spoléhat na vás dva!" Zástupce velitele přikývl, ale major se zachmuřil a s nedůvěrou v hlase se ptal: "Šesti stovkám potrvá týdny, než překonají trasu Bulawayo-Johan-nesburg!"
"Ani nemíníme začít od Bulawaya," zareagoval Jameson okamžitě. "Obdržel jsem schválení britské vlády udržovat pohyblivou vyzbrojenou sílu v Bečuánsku -

železnice má totiž právo na úzký pruh území podél kolejí, navíc míří až k hranici s Transvaa-lem. Tahle jednotka má zajišťovat ochranu celé dráhy, ale bude mít základnu v Pitsane, pouhých dvě stě padesát kilometrů od Johannesburgu. Můžeme tam dorazit za padesát hodin vytrvalé jízdy, dávno před tím, než by se Búrové mohli pozvednout v jakémkoliv druhu odporu!"
V ten okamžik si mladý Ballantyne uvědomil, že plánovaná akce je skutečně proveditelná. Díky existenci legendárního štěstí, kterým se vždy honosil doktor Leander Starr Jameson, by to mohli opravdu dokázat. Zcela lehce zaberou Transvaal se stejným klidem, jako získali Matabeleland od krále Lobenguly. Bože, jak obrovské odměny by se jim dostalo! Bilion liber šter-linků ve zlatě, připojených k Rhodesově vlastní zemi, k Rhodesii. Potom by i všechno ostatní bylo možné - Britská Afrika, celý kontinent. Ralph byl překvapený velikostí navrženého plánu.
242
243
«•-¦'
A opýt to byl Zouga, kdo znovu neomylně identifikoval fatální trhlinu v tak úžasném návrhu. "Jaký je však postoj vlády Jejího Veličenstva? Podpoří nás?" vznesl jasný dotaz. "Bez nich se všechno změnívpouhou marnou snahu."
"Zrovna jsem se vrátil z Londýna," odvětil Sám nejvyšší. "Během své návštěvy jsem dostal pozvání na oběd s ministrem pro kolonie, jímž je mimochodem Joseph Chamberlain. Jak dobře víte, právě on vštěpuje nového ducha ráznosti a rozhodnosti na Downing Street. A naprosto kompletně chápe nepříjemnou situaci našich lidí v Johannesburgu. Též si je plně vědom nebezpečí německého zákroku na jihu Afriky. Dovolte mi, abych vás ujistil, že pan ministr Chamberlain a já si navzájem velmi rozumíme... Nemohu sice sdělit žádné další informace v tomto stupni vývoje, musíte mi však věřit!"
Jestli je to všechno pravda, blesklo Ralphovi hlavou, pak šance na dovršení a uskutečnění tohoto nápadu byly víc jak poloviční. Náhlý úder do srdce nepřipraveného nepřítele, povstání ozbrojených civilních osob, obrácení se na velkomyslnou britskou státní moc a s konečnou platností by šlo i požádat o připojení.
Zatímco bedlivě naslouchal dalším plánům, rychle hodnotil důsledky úspěšného závěru spiknutí. Za hlavní z nich lze považovat skutečnost, že British South Africa Company a De Beers Consolidated Diamond Company by se změnily ve vůbec nejbohatší a nejmocnější komerční podniky na Zemi, které se dosud prakticky držely coby Rhodesovo alter ego. Hněv a nenávist k Sámnejuyššímu se mu opět vrátily v tak zuřivé podobě, až se mu ruce roztřásly. Musel je silně tisknout do klína, ale přesto nedokázal zabránit letmému pohlédnutí k mladšímu bratrovi. Jordán strnule hleděl na svého pána s tak trapným výrazem neskrývaného zbožňování, až Ralph nabyl jistoty, že každý přítomný člověk si toho musí všimnout. Okamžitě ho zavalil pocit hnusu smíšený s hanbou. Nemusel se však obávat, protože všichni hpsté byli zaslepeni slávou a velkolepostí snu jediného muže s rjejjíekonatelnými vůdcovskými schopnostmi, sedícího včele stolu.
Přesto se ještě ozval Zouga s věcným myšlením vojáka, který sondoval terén pro jakoukoliv možnou překážku či chybu.
"Doktore Jime, míníte získat všech šest set lidí zde v Rhodesii?" vznesl dotaz.
"Vzhledem k důvodům utajení a výhodnosti je nemůžeme pro tuto akci verbovat v Kapské kolonii nebo někde jinde," odsouhlasil Jameson. "Hrůzná metla dobytčího moru je totiž připravila o jejich bohatství, takže počítám s větším množstvím mladých Rhodesanů, kteří se horlivě nechají rekrutovat, pokud jim poskytneme jistý plat a dávky potravin. Všichni to jsou navíc dobří bojovníci, kteří se účastnili nájezdů proti Matabel-
cům."
"Považujete za moudré zanechat tuto zemi nahou, zbavenou všech zdatných mužů?" Cecil Rhodes se zamračil a honem zasáhl do debaty. "To je záležitost pouze několika krátkých měsíců, navíc nemáme žádné obavy z nepřátel, že ano?"
"Nemáme?" vyhrkl hostitel. "Pobíhají nám tady desetitisíce Matabelců..."
"Ach! Poslouchejte mě, majore!" Jameson se vložil do diskuze. "Matabelci jsou pouze poražená a zmatená chátra. Generál St. John bude jednat coby výkonný administrátor oblasti během doby mé nepřítomnosti! A možná právě on je nejlepší osobou, která dokáže vaše obavy zcela zahladit."
Všichni zaměřili pozornost na vysokého muže po boku doktora Jima. Mungo St. John vytáhl dlouhé viržinko z úst a úsměv mu pokroutil vrásky v koutku jeho jediného oka.
"Disponuji dvěma stovkami ozbrojených členů domorodé policie sloužící u BSAC, jejichž oddanost je nepochybná. Dál mám informátory umístěné v každém větším kraalu, kteří mě včas budou varovat v případě jakékoliv změny. Ne, majore, můžu

vás s klidným svědomím ujistit, že coby nepřítele můžeme brát v úvahu pouze toho umíněného starého Búra v Pretorii."
..Akceptuji názor vojáka kaJibru generála St. Johna," zareagoval Zouga jednoduše, poté se otočil zpět na Cecila Rhodese. -Můžeme diskutovat o detailech vytvoření našeho přepadového oddílu - kolik finanční podpory dostaneme na naše úsilí?"
Ralph zaujatě sledoval tváře mužů, když plánovali a argumentovali. S překvapením musel konstatovat, že výraz jeho vlastního otce je stejně chamtivý a chtivý jako všech ostatních. Ať vypustí
244
245
r
'l/V slO'
jakékol/v slovo z úst, zauvažoval, cokoliv řeknou o čemkoliv, ve skutečnosti hovoří jen ajen o penězích.
Náhle si mladý Ballantyne vybavil to svítání nad neúrodným krajem pouště Karroo, když osamocený klečel v písku a nahlas přísahal, přičemž si bral samotného Boha za svědka - nyní musel využít veškerou svou pevnou vůli, aby sám sobě zabránil pohlédnout na diamantového krále. Uvědomil si, že tentokrát by hnutí mysli nedokázal skrýt, proto soustředil zrak na křišťálové koňakové sklenky před sebou, zatímco usiloval o znovuzískání sebe-ovládání. Vší silou se nutil k nezaujatosti.
Je-li možné nějakým způsobem zničit tohoto velikána, možná by šlo zničit i jeho Společnost! Tím by se vynutil souhlas vlády, aby veškerá důlní práva k těžbě minerálů a nerostů v Rhodesii nedržela v rukou jenom jedna jediná monopolní firma?!
Ralpha doslova rozechvělo hučení bublající krve v uších, když si uvědomil, že právě zde by se mu mohla naskytnout nejen šance na nelítostnou odplatu, ale též možnost pevného uchopení ohromného jmění. Pokud spiknutí selže, pak podíly napojené na zlatý důl Společnosti, na těžební skupiny Corner House, Raná Mineš a Consolidated Goldfields by se všechny roztříštily s tímto neúspěchem. Jednoduchou spekulací během převratu by na Johannesburské burze mohl získat třeba i milion liber...
Ralph Ballantyne vnímal ohromující velikost blížící se vyhlídky na moc a bohatství, o čemž se mu, až do tohoto okamžiku, ještě nikdy ani nesnilo. Téměř přeslechl otázku, ale naštěstí vzhlédl, když Sámnejvyššísvů) dotaz zopakoval.
"Ptal jsem se, jak brzo můžete opustit Kimberley a vzít si na starost přepravu, Ralphe?"
"Hned zítra!" odvětil rozvážně.
"Tušil jsem, že se na vás můžeme spolehnout," přikývl uznale magnát.
¦ ¦ ¦
Mladý ^allantyne vědomě prodléval, aby mohl odejít z King's %»«.jako poslední. Nyní stál s otcem na verandě a sledoval sloupec prachu, zvednutý mulami zapraženými do kočáru Cecila Rhodese. Povoz se zmenšoval úměrně překonané vzdálenosti od nich. Ralph se opí-
ral o jeden z nabílených sloupů podpírajících střechu, opálené svalnaté ruce držel překřížené na hrudi, oči mhouřil před točícím se pramínkem dýmu, stoupajícím z viržinka stisknutého
mezi zuby.
"Snad nejsi natolik prostoduchý, abys akceptoval názory mladého Percyho na Búry, že ne, táti?"
Zouga se pochechtával. "Zdlouhavé, podezřelé, zlovolné, a navíc je to všechno nesmysl." Prohrábl si vousy. "Jsou to tvrdí jezdci a střílejí přímo do černého, navíc bojovali s každým domorodým kmenem na jih od řeky Limpopo..."
"Neřku-li proti naší vlastní armádě," připomínal ještě prvorozený syn. "Co třeba Majuba Hill v roce 1888? Generál Colley a jeho devadesát statečných mužů je pohřbeno, zatímco Búrové neztratili ani jediného chlapa!"
"Jsou to skutečně dobří vojáci," připustil major, "ale my budeme mít na své straně okamžik překvapení."
"Nicméně doufám, že souhlasíš s faktem, že to bude znamenat jakýsi akt mezinárodního banditství, táti?" Ralph vyndal vir-žinko z úst a odklepal popel. "Nebudeme mít ani zbla mravního ospravedlnění pro tento úkon."
Poté sledoval jizvu na otcově líci, která se zdála bílá jak nejjemnější porcelán. Šlo totiž o neomylný barometr jeho nálady.
"Nerozumím tomu," odbyl ho jednoduše, ale oba dobře věděli, že celou problematiku chápe naprosto dokonale.
"Jde přece očividně o loupež za bílého dne!" trval na svém Ralph. "Nejenom trochu podobná činnosti lapky, ale krádež skutečně ve velikém stylu.

Připravujeme spiknutí za účelem odcizení celé země!"
"A copak jsme asi dělali, když jsme odejmuli tuto zemi Mata-belcům?" dožadoval se odpovědi pán domu.
..To bylo zcela rozdílné," usmíval se prvorozený. "Šlo totiž o pouhé neznabohy, o divochy, ale tady plánujeme svržení vlády křesťanského kolegy."
..Co považujeme za největší dobro pro britské impérium?" jizva se změnila z ledově bílé na karmínovou.
..Impérium, ale táti?" Prvorozený se stále ještě usmíval. "Jestli jsou tam dva lidé, kteří by se k sobě měli chovat zcela čestně, pak jsi to jen ty a já. Podívej se mi do očí a řekni přímo, že v tom nehledáme žádný zisk pro svou osobu! Z plánované vojenské
246
247
cp nán
- operac^ nám neplyne nic jiného než satisfakce ze splnění vlastenecké povinnosti vůči královně?"
Ale Zouga uhnul pohledem. "Já jsem jenom obyčejný a poslušný voják..."
"Ano," odsekl syn krátce. "Ale jsi taky farmář, kterého právě postihl dobytčí mor. Sice se ti podařilo prodat pět tisíc kusů skotu, ale oba dobře víme, že to nebyl dostatečný úspěch. Kolikpak pořád ještě dlužíš, táti?"
Po chvíli rozpačitého váhání otec zdráhavě přiznal: "Téměř třicet tisíc liber."
"Svítá ti jakákoliv naděje na splacení takovéhle horentní sumy?"
"Žádná."
"Ne, ledaže se nám podaří zabrat Transvaal, co?"
Domácí pán neodpovídal, ale jizva pomalu bledla, načež si těžce povzdechl.
"Vpořádku," zareagoval Ralph. "Jen jsem potřeboval mít jistotu, že nejsem zcela osamocený ve své motivaci."
"A přece do toho půjdeš?" zkoumavě se ptal Zouga.
"Nestarej se, táti! Vyvázneme ze všech problémů, to ti můžu slíbit..." Pak pomalu opustil oporu sloupu a zavolal na sluhy, aby mu přivedli koně.
Ze sedla ještě shlédl k otci a prvně zpozoroval, jak zemdlelost věku se odráží v povadlém pohledu kdysi jiskřivých zelenavých očí.
"Můj chlapče, pokud někteří z nás získají odměnu za svou snahu, neznamená to vůbec, že by podobný záměr nebyl vznešený! Právě naopak - coby poddaní britského impéria jsme zároveň i jeho sluhové a věrný sloužící má nárok na poctivou mzdu..."
Ralph se ještě natáhl, aby tátovi stiskl rameno, pak chytil otěže a vyrazil z kopce dolů skrz les akácií.
¦ ¦ ¦
Čelo stavjpy železnice si razilo cestu nahoru escarpmentem. Dráha připojhjjiala kroutící se obezřetnou zmiji, nezřídka následující neuvěřitelně se vinoucí pradávné stezky slonů. Těmto obrům buše se totiž dalo věřit, jelikož si vyšlapali snazší sklony i zvládnutelné průchody v terénních nerovnostech. Tím trasa vlaku
zanechala daleko pod sebou nateklé baobaby a žluté kapinice, rostoucí v nížinné pánvi řeky Limpopo, a lesy se změnily v roztomilé parky, ovzduší zesládlo a voda v potocích se zdála čistší a chladnější.
Ralphův základní tábor se posunul výš, do tisícimetrové nadmořské výšky, společně s postupujícími kolejemi. Vtěsnal se do jednoho odloučeného údolí, právě mimo doslech kladiv konstrukčních skupin, zatloukajících hlučně kovové bodce do týkových železničních pražců. Vybrané místo oplývalo mnoha kouzly vzdálené divočiny. Během večerů se stádo antilop vraných přicházelo napást na travnatou paseku pod táborem, štěkání paviánů z kopců je naopak vyburcovalo za každého úsvitu. Plechová chatrč s telegrafem se nacházela ve vzdálenosti desetiminutove procházky podél úpatí zalesněného kopce. Civilizační výhody jim vylepšovala i lokomotiva, přivážející nahoru koleje a pražce z Kimberley - zároveň jim vždy doručila nejnovější výtisk The Diamond Fields Advertiser. Takovýhle malý luxus skutečně jejich kemp dostával na světovou úroveň.
Vpřípadě, že by Cathy hrozilo nějaké nebezpečí, měla k dispozici drážního dohlížitele a kdokoli z jeho zaměstnanců mohl okamžitě pomoci. Samotný tábor zevnitř chránilo dvacet loajálních sluhů z matabelského kmene, jimž údajně konkuroval Isazi. Drobný zulský vozataj skromně poukazoval na skrytý fakt, že on sam má hodnotu větší než dvacet nejodvážnějších místních domorodců. V nepravděpodobném případě, kdy by si mladá paní připadala osamělá či znuděná, se důl Harkness Mine nacházel jen o padesát kilometrů dál. Navíc Hany s Vičky slibovali přijet každý víkend.
"Nemůžu jet s tebou, tatínku?" úpěnlivě žebronil Jonathan. .,Mohl bych ti pomáhat, opravdu to dokážu!"

Otec synka zvedl a usadil si ho do klína. "Jeden z nás tu musí zůstat a hlídat maminku," objasňoval potomkovi. "A tobě jedinému stoprocentně důvěřuju!"
..Přece ji můžeme vzít s sebou," navrhoval chlapec dychtivě. Ralph si představil milovanou manželku s dítětem uprostřed ozbrojené revoluce, s barikádami v ulicích a burskými komandy, drancujícími venkov.
..Není to špatný nápad, Jon-Jone," odsouhlasil synkovu ideu, »ale co kdybychom promeškali příchod nového děťátka? Co se
248
249
f
stane.jjestli přiletí čáp sem domů, zatímco my všichni budeme pryč a nezůstane tu nikdo, kdo by se mohl podepsat v zastoupení tvé malé sestřičky?"
Jonathan se zaškaredil. Již dávno se v něm rozvíjel z mužského hlediska zdravý odpor k této dosud nenarozené, ale věčně přítomné osobě ženského pohlaví. Zdálo se mu, že nový sourozenec překáží v cestě každé příjemné vyhlídce na jakékoliv dobrodružství či vzrušujícímu plánu. Oba rodiče se navíc usilovně snažili vetřít rozmazlenou sestřičku do téměř každé konverzace, matka dokonce trávila až moc času, dříve věnovaného zájmům mladého pana Jonathana, hloupému pletení a šití, nebo jenom tak seděla a sama pro sebe se usmívala. Už s ním nechodila ven, nejezdili spolu na koni každé ráno i večer, ani mu nedopřála to hlučné dovádění, na které se vždy tak srdečně těšil. Jonathan ve skutečnosti už tento problém konzultoval se zulským vozatajem - usiloval totiž o možnost dopravit čápovi vzkaz, aby se neobtěžoval, že oni jako rodina změnili své původní mínění. Ač ho měl Isazi rád, nechoval se příliš povzbudivě, i když sliboval prohodit slovo s místní čarodějnicí v Jonathanově zastoupení.
A právě teď, při téhle připomínce o všudypřítomné osobě ženského pohlaví, musel rafinovaně čelit nastalému problému. Kapituloval tedy, ovšem se slušnou připomínkou.
"Dobře, chápu! Mohl bych ale za tebou přijet, až se objeví to děťátko, vlastně moje sestra, která pak začne pečovat o naši maminku?"
"Já ti něco řeknu, člověče! Zařídím něco lepšího než tohle! Jak by se ti líbilo cestovat velkou lodí přes moře?" Tento druh hovoru Jonathan jednoznačně upřednostňoval, takže se dětská tvářička rozzářila blahem.
"Směl bych stát u kormidla?" dožadoval se okamžité odpovědi.
"Jsem si jistý, že kapitán dovolí, abys mu pomáhal," pochech-tával se otec. "A až se dostaneme do Londýna, ubytujeme se ve velkém hotelu, pak spolu vyrazíme na nákupy a vybereme spoustu dárků pro naši maminku."
Cathvfpjjstila rozdělané pletení do klína a zírala na manžela ve světle lucerny.
"Copak já jsem vosk?!" naléhavě zjišťoval Jonathan. "Můžeme přece koupit různé dárky i pro mě?"
"Jistě, i pro tvou sestřičku," odsouhlasil otec velkoryse. "A po návratu se vydáme do Johannesburgu, kde koupíme velký dům se zářícími lustry a mramorovými podlahami."
"A se stájemi pro mého koníka!" zatleskal radostně buclatýma ručkama. "A taky se psí boudou pro Čaku." Ralph mu rozčechral kudrnatou kštici. "A potom půjdeš do pěkné cihlové školy s mnoha dalšími malými chlapci!" Jonathan mírně zaváhal, nezávazně se zašklebil, poněvadž slibované výhody pravděpodobně zašly trochu příliš daleko. Táta ho ale postavil znovu na zem, přičemž ho lehce plácl přes zadeček a přikázal: "Teď už jdi políbit maminku na dobrou noc a požádej ji, aby tě uložila do postýlky!"
Cathy spěchala zpátky ze stanu nahrazujícího dětský pokoj, i když se pohybovala s přitažlivou neobratností pokročilého stupně těhotenství, což obzvlášť vyniklo ve svitu ohně. Přišla až k plátěné rozkládací židli, kde si choť hověl s botami nataženými k plamenům, sklenku whisky svíral v prstech. Zastavila se za ním, položila mu ruce kolem krku a se rty přitisknutými k manželově líci zašeptala:
"Je to pravda, nebo mě jenom tak škádlíš?"
"Byla jsi dobré a odvážné děvče už dostatečně dlouhou dobu. Chystám se koupit ti domov, o jakém sis dokonce nikdy netroufala ani snít!"
"I s lustry?"
"A kočár tě bude odvážet do opery."
"Nevím, zda se mi opera zalíbí - ještě nikdy, ani jedinkrát, jsem tam nebyla!"
"To vypátráme v Londýně, jestli ti bude vyhovovat, či ne?"
"Ach! Ralphe, já jsem tak šťastná, až mám dojem, že se rozbrečím. Ale proč zrovna teď? Co se přihodilo, že se dějí všechny tyto změny?"
"Před Vánocemi dojde k něčemu, co přivodí zásadní změnu v našem žití! Staneme se velice zámožnými!!!"
..Domnívala jsem se, že už dostatečně majetní..."
..Ale já mám na mysli skutečné bohatství, podobného druhu, jakým vládnou magnáti

Robinson nebo Rhodes!"
"Můžeš mi říct, co to znamená?"
..Ne!" odvětil prostě. "Ale máš před sebou pouze několik krátkých týdnů vyčkávání, jen do Vánoc!"
250
251
ja«*Ach, rnůj drahý," povzdechla. "Budeš pryč zase tak dlouh| jVždyť já tě postrádám už teď!" A
í "Pojďme tedy, ať nepromrháme tak drahocenný čas zbytaf ným mluvením!" Pak vstal, zvedl manželku do náruče a nesl s|jj opatrně do stanu ve tvaru zvonu, rozprostřeného pod divokým fíkovníkem.
Ráno Cathy stála s Jonathanem po boku a pevně mu svírali ručku, aby ho zadržela, když vzhlíželi k odjíždějícímu Ralphovf mávajícímu ze stupačky velké zelené lokomotivy. :.
"Zdá se mi, že až moc často si říkáme sbohem!" Musela zvýšif hlas, aby přehlušila syčení páry od hnacích kol a burácení plaj menu v topeništi.
"Tentokrát je to už naposledy!" sliboval upřímně. ;
Jak hezky vypadal a vesele se tvářil - srdce milující manželky se zalilo něhou.
"Vrať se ke mně co nejdřív!"
"Tak brzo, jak jen to bude možné..." Strojvedoucí zatáhl za mosaznou rukojeť regulátoru a fučení páry utopilo další Ralpho-va slova.
"Co? Co jsi to říkal?" Cathy se těžce kolébala, snažila se popoběhnout podél lokomotivy, která se začala rozjíždět po nově položených kolejnicích.
"Neztrať ten dopis!" zopakoval.
"Samozřejmě že ne!" slibovala, ale snaha udržet se na úrovni zrychlujícího se stroje už byla marná. Zastavila se a mávala bílým krajkovým kapesníčkem až do té doby, než ohyb železnice, směřující k jižní hranici, zakryl vlak úpatím kopjea poslední truchlivý vzlyk parní píšťaly zanikl ve vzduchu. Pak se otočila nazpět, k místu, kde čekal vozataj s bryčkou. Jonathan vytrhl ručičku ze sevření matčiny dlaně a jako o závod vyrazil kupředu, kde se vydrápal nahoru na sedačku.
"Můžu řídit, ísazi?" prosil zaníceně a Cathy bodl osten rozezlení nad nestálostí chlapeckého věku - vjeden okamžik je ubre-čený a tváří se sklesle, další minutu už vříská nadšením nad povolením ke kočírování.
Jakmile se uvelebila na kůží potaženém zadním sedadle bryč-ky, vklofjzla jí ruka sama do kapsy u suknice, aby zkontrolovala, zda zapečetěná obálka od Ralpha zůstala bezpečně uložená na svém místě, vytáhla ji a četla to podivné poučení, napsané na
252
)ední straně: Otevřít pouze v případě obdržení mé telegrafické navy'-
Chtěla zastrčit obálku zpět, pak ale skousla ret a bojovala s pokušením. Nakonec však nehet téměř sám vklouzl pod papírovou chlopeň a oddělil ji, takže se rozevřela. Cathy vytáhla složený list.
Po přijeti mé telegrafické zprávy musíš ihned a bez odkladu odeslat dálnopis následujícího znění:
Příjemce - major Zouga Ballantyne, velitelství Rhodes-kého jízdního pluku vPitsane, Bečuánsko
VAŠE MANŽELKA LOUISE BALLANTYNEOVÁ VÁŽNĚ ONEMOCNĚLA STOP NUTNÝ OKAMŽITÝ NÁVRAT NA KINCS LYNN KONEC
Přečetla si instrukce dvakrát a náhle ji zachvátil smrtelný strach.
"Bože na nebesích! Můj šílený miláčku, copak se chystáš provést?" šeptala zdrceně, zatímco Jonathan přiměl koně do klusu zpět podél železnice k jejich ležení.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Hala dílny zlatého dolu Simmer and Jack Gold Mine se nacházela hned pod těžní věží na vyvýšenině zlatonosného hřebene zvaného Witwatersrand.
Město Johannesburg se rozprostíralo ve vzdáleném nízkém údolí i nad dalšími oblými kopci. Zdejší hangár byl zastřešen a dokonce i obehnán pláty vlnitého plechu, betonovou podlahu špinily černé kaluže rozlitého motorového oleje. V téhle kovem obalené prostoře sálalo horko jako v peci, velká dvoukřídlá posuvná vrata na konci vpouštěla dovnitř oslepující sluneční záři Probíhajícího časného léta.
..Zavřete dveře!" nařídil Ralph Ballantyne, načež se dvě sku-Piny mužů pustily do zápasu s těžkou dřevěnou konstrukcí, Pobitou železem. Chlapi vrčeli a potili se tou nezvyklou fyzickou námahou. Jakmile úkol splnili, rozhostila se zde atmosféra Ponurá jako v gotické katedrále, bílé paprsky slunečního světla
253
ifají

pronikající štěrbinami v plechových stěnách osvětlovaly rozvířená zrnka prachu. Uprostřed haly stála vyrovnaná řada padesáti žlutých sudů. V černé barvě podle šablony vyvedená slova hlásala na každém víku:
OLEJ DO PŘEVODOVEK - 200 LITRŮ
Mladý Ballantyne shodil bezovou plátěnou bundu, uvolnil si uzel kravaty a vyhrnul rukávy u košile. Pak vzal kilové kladivo a plochý sekáč z nejbližšího pracovního stolu, načež se pustil do otvírání nejbližšího barelu. Čtyři další muži přistoupili blíž, aby lépe viděli. Údery kladiva se dutě rozléhaly rozměrnou halou. Žlutá barva se odlupovala v drobných šupinkách při nemilosrdném tlaku nástroje a odhalený plech jasně zářil jako v mincovně nově vyražený šilink.
Nakonec Ralph vypáčil zpola odsekané víko a naklonil sud. Hladina maziva se zableskla, slizká a černá jako uhel v panujícím bídném světle. Pak zasunul pravačku dovnitř až po loket, aby vytáhl dlouhý balíček omotaný voskovaným plátnem. Odkapával z něj hustý olej. Úlovek přenesl k ponku, kde přeřízl vázací provazy. Nadšené výkřiky se rozlehly prostorem, když odloupl obal.
"Poslední model pušky Lee Metford, používající nejnovější bezdýmovou korditovou náplň. Neexistuje jiná zbraň na světě, která by se jí vyrovnala!"
Předávali si ten zázrak z ruky do ruky, až dospěl do dlaní Percy-ho Fitzpatricka. Ten rachotivě vyzkoušel závěr, když s ním rychle zopakoval běžný úkon nabíjení.
"Kolik?"
"Deset v každém sudu," sdělil dodavatel. "Celkem padesát barelů."
"A zbytek?" dožadoval se informace Frank Rhodes. Podstatně se lišil od svého mladšího bratra, asi jako Ralph od Jordána. Vytáhlý, hubený, s hluboko posazenýma očima a vystouplými lícními jfíostmi, šedé vlasy mu ustupovaly z vysokého kostnatého čela. jí_*_
"Můžu dodat v každém transportu po dobu dalších pěti týdnů!" chlubil se dopravce, přičemž si stíral mastnotu z rukou chumáčem čisticí bavlny.
"Jde to nějak urychlit?"
"Stačíte je snad čistit a distribuovat rychleji, než já je dokážu vozit?" odbyl ho Ralph. Aniž čekal na odpověď, obrátil pozornost |c dalšímu přítomnému. John Hays Hammond, brilantní americký důlní inženýr, byl osobností, které věřil podstatně víc než slabošskému bratru Cecila Rhodese.
"Zdalipak jste se už dohodli na konečném provedení celé operace?" nadhodil. "Náš magnát to ode mě určitě bude chtít slyšet, až se vrátím do Kimberley."
"Napřed obsadíme pevnost v Pretorii, muniční sklady se nám stanou hlavním cílem," vysvětloval Hays Hammond, načež sklouzli do rokování o detailech. Mladý Ballantyne si čmáral poznámky na zadní stranu krabičky od cigaret. Když nakonec spokojeně přikývl a nacpal si balíček do zadní kapsy, Frank Rhodes se najednou začal vyptávat:
"Jaké přináší novinky z Bulawaya?"
"Jameson má své lidi na koních, jsou dobře vyzbrojeni a celkem je jich přes šest set. Připravují se na přesun k jihu do Pitsane v poslední den měsíce, tak zní jeho nejposlednější zpráva." Pak už si Ralph jen navlékl bundu. "Bude moudřejší, abychom nebyli vidět společně..."
Obrátil se, aby si s každým z přítomných potřásl rukou, ale když došel k Franku Rhodesovi, označenému neuvěřitelně vysokou hodností, nedokázal si odepřít pokušení, aby sarkasticky nedodal: "Rovněž by bylo mnohem moudřejší, plukovníku, kdybyste mohl omezit své telegrafické zprávy pouze na základní fakta! Kód vámi používaný při denních odkazech ohledně flotace u vašeho fiktivního zlatého dolu dokáže upoutat pozornost dokonce i toho nejzabedněnějšího agenta, pracujícího pro transva-alskou policii. Navíc s určitostí víme, že jeden z nich sedí právě na telegrafním úřadu v Johannesburgu."
..Pane, my jsme přece neposílali žádné zbytečné zprávy," zareagoval plukovník dotčeně.
"Jakpak si tedy ceníte vaše poslední úsilí: Je šest stovek severních akcionářů připraveno si vyzdvihnout své dluhopisy?" Ralph napodobil jeho přepjatou učitelskou dikci, načež kývl na rozloučenou a šel k místu, kde čekal uvázaný kůň. Pak vyjel cestou svazující se k Fordsburgu a dál k velkému městu.
254
255
r
Elizabeth stačil pouze letmý pohled matky, aby vstala a začala sbírat polévkové misky.
"Tys ještě neskončil, Bobby," obvinila mladšího bratra. "Nemám hlad, Lizzie," protestovalo dítě. "Navíc to má divnou chuť..."

"Vždycky si najdeš výmluvu, když nechceš jíst, mistře Roberte," hubovala ho sestra. "Není divu, že jsi takhle vychrtlý -nikdy pořádně nevyrosteš, nikdy nebudeš silný a vysoký jako tvůj tatínek!"
"Elizabeth, to stačí!" prudce ji skočila do řeči Robyn. "Nech chlapce na pokoji, jestliže nechce jíst! Vždyť víš, že mu není dobře..."
Dívka úkosem pohlédla na matku, pak poslušně přiložila Robertovu misku k ostatním. Žádná ze sester by si nikdy nedovolila odejít od jídla, ba ani když je trápil záchvat malárie. Elizabeth se už ale odnaučila protestovat nad očividnou nespravedlností v případě nepochopitelné obliby matčina jediného syna. S petrolejovou lampou v ruce tedy prošla zadními dveřmi a vydala se k chýši s doškovou střechou, sloužící coby kuchyň.
"Je načase, aby si taky našla manžela," potřásala smutně hlavou Holubička. "Potřebuje mít muže v posteli a dítě u prsu, což jí navrátí šťastný úsměv..."
"Neplácej nesmysly, Jubo," odsekla Robyn. "Ten čas přijde později. Teď dělá důležitou práci zde, přece jsem ji nemohla nechat odejít! Navíc je stejně dobrá jako zkušený lékař."
"Mladí muži přicházeli z Bulawaya jeden za druhým, ale ona je všechny poslala pryč!" konstatovala fakta domorodá žena, aniž by vzala na vědomí příkaz bílé přítelkyně.
"Je skutečně inteligentní a citlivá," odsouhlasila lékařka.
"Ale smutná, navíc s taj emstvím..."
"Ach, Jubo, ne každá žena touží utrácet zbůhdarma svůj život jako němká nevolnice v područí mužů!"
"Vzporgínáš si, jaké to bývalo děvče?" pokračovala znepokojená černoška. "Jak byla bystrá, doslova zářila radostí, třpytila se podobná kapce ranní rosy.
"Dospěla."
"Nejdřív jsem si myslela, že vše zavinil ten vysoký mladý hledač kamenů, muž ze země za mořem, který pak odvedl Vičky pryč," usmívala se černoška, "ale to nebyl ten správný důvod! přece se spokojeně smála při sestřině sňatku, tehdejší radost rozhodně neprozrazovala ztrátu životní lásky. Kdepak, v tom je něco jiného...," došla Juba k ohromujícímu závěru, "nebo spíš někdo
jiný!"
Robyn právě chtěla vznést další námitku, ale přerušil ji zvuk vzrušených hlasů vycházející z temnoty za dveřmi, takže honem
vstala.
"Co je?" zvolala. "Elizabeth, co se tam venku děje?" Plamen lucerny se houpavě přibližoval zpět přes dvůr, osvětloval dívčiny kmitající nohy, ale tvář zanechával ve stínu noci.
"Mami! Mami! Rychle, pojď sem!" vzrušeně křičela a ve chvilce se vřítila do místnosti.
"Ovládej se, dcero!" Robyn jí zatřásla ramenem a děvče si zhluboka vydechlo.
"Starý Mojžíš přišel..., prý jsou všude vojáci..., stovky jezdců projížději misií..."
"Jubo, dej Bobbymu kabát!" rozkázala ke všemu odhodlaná doktorka, rychle si přes sebe přehodila vlněný šál a uchopila hůl zpoza dveří. "Elizabeth, podej mi lucernu!"
Pak Robyn vedla rodimi příjezdovou cestou pod korunami rozložitých stromů podél nemocničního skladu směrem ke kostelu. Ženy postupovaly jako nevelká, pevně stmelená skupinka -chlapeček zachumlaný ve vlněném kabátku se pohupoval na tučném boku Holubičky. Ovšem ještě před tím, než dosáhli svého cíle, spatřili mnoho dalších černých siluet, spěchajících v noční tmě vedle nich.
..Pacienti vycházejí z nemocnice..." Jubu zachvátilo spravedli-. vé rozhořčení. "A zítra budou všichni opět těžce nemocní!"
..Ty nikdo nezastaví!" povzdechla si rezignovaně Elizabeth. "Zvědavost je zabije..." Náhle vykřikla: "Tamhle jsou! Mojžíš skutečně mluvil pravdu - jen se na ně podívejte!"
Dostatečná síla svitu hvězd dokázala odhalit proud tmavých jezdců, valící se cestou dolů, od kopců. Ve dvojstupu udržovali vzdálenosti mezi jednotlivými útvary. V příliš velkém šeru se však nedaly rozpoznat jejich tváře pod širokými ohnutými krempami klobouků, ale hlavně pušek trčely jako namířený udavačův prst
256
257
za zápy každé siluety, rýsující se jasně proti ledovému pozadí zářící nebeské klenby. Hluboká vrstva prachu tlumila dusot kopyt, takže každé došlápnutí vydalo zvuk měkkého moučného vydechnutí. Sedla však hlasitě vrzala, když se třela o vyhlazenou kůži, koně zlehka frkali a pohazovali hlavami, přičemž jim podhradní řetízky postrojů cinkaly.
Zachovaný klid působil zvláštním dojmem, vzhledem k tak velkému počtu

přesunujících se mužů. Žádný hlas nepřevýšil hladinu šepotu - nezazněly ani vyštěknuté rozkazy, ani obvyklá varování před nerovnostmi na cestě, což je běžné při přesunu vojenské formace přes neznámý terén. Čelo kolony dosáhlo křižovatky cest u kostela, kde celý útvar zatočil vlevo. Vojáci se tedy dali směrem k jihu po staré trase přepravních vozů.
"Kdo to je?" ptala se Juba, hlas vzrušený pověrečnou bázní. "Vždyť vypadají jako přízraky..."
"Nejde o žádná strašidla," odvětila Robyn suše. "Jsou to jen cínoví vojáčci našeho doktora Jamesona - jeho nový Rhodeský jízdní pluk."
"Proč se dali starou cestou?" Elizabeth též mluvila šeptem, infikovaná strachem domorodé ženy a nepřirozeným klidem okolo. "A proč se přemísťují v noci?"
"Tohle smrdí Jamesonem, vlastně jeho chlebodárcem..." Robyn vykročila kupředu, pak zdvihla lucernu nad hlavu a hlasitě zvolala: "Kam jedete?"
Z kolony se ozval hluboký hlas. "Tam a zpátky, abysme viděli, jak daleko to je, paničko!" Vychytralou odpověď doprovodilo spokojené pochechtávání. Mezitím se vojenský útvar přesouval kolem misie, aniž by se zastavil.
Uprostřed skupiny se dala zahlédnout doprovodná vozidla. Sedm nákladních vozů vlekly muly, jelikož dobytčí mor zahubil všechna tažná zvířata. Za nimi se valilo osm dvoukoláků, na nichž plátno zakrývalo nejnovější střelné zbraně, kulomety značky Maxim. Pak následovala tři lehká polní děla, pozůstatky z Jamesonova expedičního sboru, s jejichž pomocí před pár lety obsadiliGuBulawayo. Konec opět tvořil dvojstup jezdců.
Trvaírjteměř dvacet minut, než projeli. Teprve potom se rozhostilo hrobové ticho - jen zvířený prach působil coby připomínka armádního přesunu. Zdraví nemocní se najednou začali

vracet nazpět do černých stínů pod stromy, ale malá rodinná skupinka zůstala tiše stát a vyčkávala, až se pohne hlavní osoba. "Mami, mně je zima!" najednou zafňukal Bobby a Robyn
sebou trhla.
"Jakýpak ďábelský kousek mají za lubem," mumlala, zatímco je odváděla zpátky do kopce, směrem k usedlosti.
"Fazole už určitě vystydly...," reptala Lizzie, když se hnala do kuchyně. Robyn a Juba vyšly po schodech jen na verandu, tam se
zastavily.
Holubička nechala chlapce, aby jí sklouzl z boku. Ten se vyřítil tryskem zpět do teplé atmosféry jídelny. Černoška ho chtěla následovat, ale lékařka ji zarazila dotykem ruky na předloktí. Obě přítelkyně stály vedle sebe, zahalené oblakem soudržnosti a bezpečí v obapolné lásce, kterou k sobě navzájem cítily. Pohlížely do údolí, k místu, kde tma tiché jezdce pohltila.
"Jak krásný pohled na hvězdy!" Robyn povzdychla. "Vždycky na ně myslím jako na své přátele - přece jsou tak stálé, tak dobře se zapamatují a zrovna dnes večer je máme velice blízko." Zvedla ruku, jako kdyby je chtěla česat z nebeské klenby. "Tam je Orion, tam zase Býk."
"A tam má Manatassi své čtyři syny," připomněla Juba. "Chudáčkové malí, tak podle zavražděná nemluvňátka..."
"Vidíš, ty samé hvězdy na nás svítí," doktorka objala černošku kolem ramen a přitáhla si ji blíž k sobě, "ty samé hvězdy, třebaže je známe pod různými jmény. Vy nazýváte ta čtyři jasná nebeská tělesa syny Manatassi - my však v nich vidíme kříž. Vlastně přímo Crux austmlis- tedy Jižní kříž!"
Okamžitě zaregistrovala, jak se přítelkyně začala chvět. V hlase lékařky se ihned ozvala starost.
»Co je, má malá Holubičko7." vyzvídala.
"Bobby měl pravdu," špitala domorodá žena. "Ochladilo se, měly bychom jít dovnitř." Během jídla však mlčela, ale když Elizabeth vzala bratra do ložnice, prohlásila prostě: "Nomuso, musím se vrátit do našeho kraalu."
..Ale Jubo, vždyť jsi odtamtud před chvílí přišla! Copak se děje?"
"Mám takový pocit, cosi v mém srdci mi říká, že můj manžel mě potřebuje!"

"Aclí, ti muži...," sykla Robyn hořce. "Kéž by se jich všech dalo nějak zbavit - život by se pak stal mnohem jednodušší, pokud bychom my ženy řídily svět..."
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
"To je ono, toužebně očekávané znamení!" šeptala Tanase, tisknoucí svého synka k prsům ve světle malého čadícího ohně v centru chýše. Oči jí však zůstaly ve stínu, připomínaly černé důlky lebky umrlce. "Takhle se vždy zjevuje pravost proroctví od Umlimo - význam se vyjasní teprve poté, když se předpovězená událost přihodí..."
"Když poledni slunce ztmavne křídly...," přikývl Bazo. "Když dobytek leží s

hlavami zkroucenými na bok, a nyní..."
"A nyní kříž pohltil bezrohý dobytek - jezdci se totiž v noci přesunovali k jihu! To je už třetí, poslední znamení, na které jsme doposud čekali...," jásala nadšená Tanase. "Duchové našich praotců na nás naléhají! Čas čekání SKONČIL!!!"
"Malá matko, duchové si vybrali právě tebe, abys jejich úmysl vyjasnila. Bez tebe bychom se nikdy nedozvěděli, jak běloši nazývají ty čtyři velké hvězdy. Nyní pro tebe duchové mají další úkol. Ty jediná víš, kde naši škůdci jsou, ty jediná víš, kolik jich je na misii Khami!"
Juba se dívala na milovaného manžela a rty se jí chvěly, velké tmavé oči plavaly v slzách. Gandang chladně přikývl, čímž jí vyzval k hovoru.
"Je tam Nomusa," vydechla šeptem. "Dcera milosrdenství, která je mi víc než matkou a sestrou zároveň. Ona sama přeťala řetěz, jenž mě držel v otrokářské lodi, klesající ke dnu..."
"Vypuď podobné slabošské myšlenky z hlavy!" radila Tanase lehkovážně. "Zrovna teď tam pro ně nezbývá žádné místo. Povídej, kdo další ještě žije na misii?"
"Elizabeth, má něžná, smutná Lizzie, pak Bobby, kterého nosím na svém boku."
"Kdo jiný?" naléhala snacha dál.
"Už nikdo," špitla zoufalá domorodá žena. Bazo se zahleděl na otce.
"Baba, jsou pouze tvoji všichni ti obyvatelé misie Khami - a ty dobře víš, co se s nimi musí udělat!"
260
Stařešina přikývl, načež se vojevůdce otočil zpět k Holubičce. "Řekni mi, sladká Malá matko," hřmící hlas se snížil do konejšivého tónu. "Řekni mi, kde je Bakela- Pěst a jeho manželka. Jaké zprávy máš o nich?"
"Vposledních týdnech pobývali ve velkém domě v Kings I.ynn, Bakelai Ta, která přináší čisté a slunečné nebe."
Bazo se obrátil k dalšímu z Indunů, který zaujímal pozici vzadu za Gandangem.
"Suku!" Bojovník nejprve povstal, poté poklekl na jedno koleno. "Baba?"otázal se.
"Bakela je tvůj, jeho manželka též!" rozhodl Bazo. "A jakmile poklidíš a vše dokončíš, přesuneš sena Hartley Hills a vezmeš si na starost horníky-jsou tam tři bílí muži a jedna žena se čtyřmi dětmi."
"Nkosi Nkulu - můj pane!" pověřený velitel vzal na vědomí rozkaz. Nikdo však nevznesl ani dotaz, ani protest, když k oslovení použil zvolání vyhrazené jen králi.
"Malá matko, kdepak se nachází náš Henshaw se svou ženou, která je dcerou NomusyV
"Dcera milosrdenství od ní obdržela dopis před třemi dny. Prý teď žije v kempu na čele stavby železné dráhy, ona i ten malý hoch. Navíc je obtěžkaná dítětem, které se má narodit v čase slavnosti Chawala. Líčila matce tu velkou radost a blaženost, které prožívá..."
"A HenshawV trpělivě pokračoval v dotazech syn. "Gopak dělá náš Jestřáb?"
"Podle listu byl právě s ní, jelikož vykreslovala jeho přítomnost jako zdroj svého štěstí! Snad je možné, že stále tráví čas s rodinou..."
"Tihle patří mně!" rozhodl Bazo pevně. "Oni a pět dalších bělochů, kteří se pohybují kolem kolejnic. Potom zameteme cestu vozů, přičemž sejmeme dva muže, ženu a tři děti v Antelope Mine." Pak potichu pokračoval, aby rozdělil důležité úkoly všem velitelům. Každou farmu, každý osamělý důl dostal jeden z vojevůdců na starost - současně s tím obdrželi i popis obětí, které se tam budou pravděpodobně vyskytovat. Dále přišla na řadu Přesná určení míst telegrafního vedení, kde se musejí dráty pře-stípnout. Kaňka, smutně proslulí příslušníci domorodé policie,
udou ceremoniálně popraveni, brody přes řeky se musejí stře-
261
f
š(fch
žit! Všechny sjízdné cesty pro vozy je třeba též zamést, případné cestující zlikvidovat, střelné zbraně zabavit a živé domácí zvířectvo přesunout do tajných úkrytů! Jakmile skončil, obrátil pozornost k ženám.
"Tanase, ty dohlédneš na naše ženy a děti, aby se všechny ubíraly k starověkému místu, k našemu kmenovému útočišti - ty sama je povedeš do posvátných kopců Matopos. Musíš se jen ujistit, aby pořád setrvávaly v malých skupinkách, vzájemně dobře oddělených od sebe. Mujiba, mladí chlapci ještě nezasvěcení do dospělosti, budou hlídkovat na skalních vrcholcích k včasnému odhalení případného příchodu bělochů. Ženy ať naváří a připraví kouzelné lektvary i muti, naše tradiční léčivé přípravky, aby mohly pečovat o naše zraněné muže."
"Nkosi Nkulu" zareagovala jeho manželka na každé poučení, současně soustředěně sledovala výraz mužovy tváře. Ze všech sil se ovládala, aby rostoucí pýcha a

nespoutaná jásavá radost nevyplynuly na povrch. Nazývala ho též oslovením určeným jen pro krále, stejně jako předtím učinili i ostatní vojevůdci.
Pak Bazo oznámil konec sezení, ale oni stále ještě na něco čekali, chtěli slyšet víc. Mlčením v chatrči náhle probleskovalo napětí, umocněné intenzitou potlačovaných emocí - bělmo očí se lesklo v obličejích, jakoby vytesaných z leštěného ebenu, když trpělivě vyčkávali. Nakonec tedy Bazo ještě jednou promluvil.
"Naší tradicí je noc velkého měsíce, slavnost Chawala, kdy synové i dcery velkých panovníků Mašobanea, Mzilikaziho a Lobenguly se radují z prvních plodů sklizně. Ovšem v toto roční období nebude ani kousek kukuřice, poněvadž sarančata si s ní poradila bez nás. V toto roční období nebude ani žádný černý býk pro mladé válečníky, aby ho mohli zabít holýma rukama, poněvadž dobytčí mor udělal jejich práci místo nich..."
Vojevůdce se pomalu rozhlédl kolem sebe, zpytavě hleděl do dychtivých tváří.
"Proto v tuto noc svátku Chawala nechť začnou jiné oslavy! Ať se hi^ěvu povolí uzda, ať se spolubojovníci rozbouří! Nechť nám očlzčervenají - nechť mladíci matabelského kmene vyrazí vpřed!!!"
Jéé!" zahučel Suku v druhé řadě slavných vojevůdců. Jéé!" převzal válečný nápěv starý Babiaan, a pak se všichni začali spo-

léčně pohupovat, hrdla se jim napínala a vyboulené oči podlité krví zrudly ve světle ohně. Božské bojové šílenství na ně právě dosedalo...
¦ ¦ ¦
Manipulace se střelivem se ukázala jako časově nejnáročnější ze všech ostatních úkolů, navíc Ralpha omezoval maximální počet dvaceti důvěryhodných mužů, kteří pro něj tuto práci dělali.
Deset tisíc nábojů se nacházelo v každé plechové bedně, označené na víku zkratkou britského ministerstva války W. D. a šipkou, zajištěné jen jednoduchými uzavíracími sponami. Stačil úder pažbou a munice byla vojákům k dispozici.
Britská armáda vždy získávala ponaučení tím nejtvrdším způsobem. V tomhle směru dostali lekci u pahorku Isandhlwana, u Kopce malé ruky na hranici Zululandu, kde slavný lord Chelmsford zanechal tisíc mužů v základním táboře, zatímco s vytvořenou skupinou rychlé operační jednotky se snažil vtáhnout zulské Induny do bojového střetu. Aby se vyhnuli kontaktu s hlavní bělošskou údernou silou, černí vojevůdci provedli bleskový obrat a zaútočili na základní tábor. Když se zuřiví impi začali rojit těsně před zákopy obránců, nebohý staršina si s hrůzou uvědomil, že nejvyšší velitel si vzal s sebou klíče od truhlic se střelivem.
Isazi, Ralphův malý zulský vozataj, poskytl coby očitý svědek svému pánovi kompletní popis posledních chvil zániku britského vojska.
"Rvali krabice sekyrami, bajonety i holýma rukama. Proklínali smrtonosné předpisy, ječeli vztekem i zoufalstvím, když jsme se Přihnali s blyštícími se asagaji. Pokoušeli se dokonce bránit Prázdnými puškami..." Oči malého černocha se až zamlžily při tak úchvatné vzpomínce - podobal se starci, který si vybavuje Podrobnosti o dávno ztracené lásce. "Řeknu ti, Henshaw, proti nam stáli nesmírně udatní muži! My jsme si ale užili nádherného času mlaskavého bodání.
Nikdo nemohl s jistotou říct, kolika Angličanům přinesl smrt Kopec malé ruky, protože tato tragédie se udala téměř rok před-tirn, než lord Chelmsford znovu dobyl opuštěné bojiště. Skuteč-ne tam proběhla jedna z nejstrašlivějších pohrom v britské vo-!fnS^ historii- Ihned po téhle katastrofě ministerstvo války echalo provést rekonstrukci uzávěrů beden na střelivo.
6
1

aipiý fa
Pot^iý fakt, že se náboje nacházely v originálních schránách označených W. D., dával jisté znamení o tom, jak hluboké porozumění panuje mezi Cecilem Rhodesem a ministrem pro kolonie ve Whitehall. Přesto se muselo neuvěřitelně obrovské množství obalů roztrhat, aby se dalo střelivo znovu zabalit do voskovaného papíru. Stovka nábojů v každém balíčku se pak zatavila v plechovce, než se ponořila do sudů s olejem. Šlo o poměrně obtížný úkol, takže Ralpha potěšila možnost úniku na několik hodin z dílny De Beers Consolidated Mineš Company, kde se vše provádělo.
Aaron Fagan na něj už čekal v kanceláři, s kabátem a tvrďákem v ruce.
"Ralphe, stáváš se nechutně mlčenlivým/' obvinil hned na začátku mladého podnikatele. "Nemůžeš mi přece jen naznačit, co od podobné transakce vlastně očekáváš?"
"Všechno se dozvíš s dostatečnou časovou rezervou," přislíbil mladý Ballantyne a zasunul si viržinko mezi rty. "Jediné, co po tobě teď požaduju, je pouze

rozpoznat, zda ten tvůj kolega je důvěryhodný a též diskrétní!"
"Jde přece o nejstaršího syna mé sestry!" nadmul se Aaron. Ralph přiložil zápalku ke konci viržinka, aby svého právního zástupce uklidnil.
"Tohle všechno chápu, ALE dokáže udržet jazyk za zuby?"
"Na to klidně vsadím vlastní krk!"
"Třeba budeš muset...," suše zavrčel snad budoucí úspěšný burzián. "Fajn, jdeme tedy navštívit ten vzácný příklad právnického ideálu!"
David Silver, buclatý růžovoučký mladík ošuntělého vzezření, s nasazeným zlatým skřipcem a vlasy slepenými brilantinou, už zdálky blýskal pečlivě vyčesanou pěšinkou, kde odhalený skalp připomínal jizvu způsobenou úderem šavle. Velice zdvořile se choval ke strýci Aaronovi, zároveň vynaložil dost námahy, aby se ujistil, zda jsou oba hosté v pohodě, zda na židle pro ně připravené dopadá světlo z oken odzadu i zda má každý popelník a šálek čaje na ^osah.
"NejlÉpií-pupence čajovníku - orange pekoe," poukazoval ve vší skromnosti na kvalitu nápoje, když se zasunul na své místo u stolu. Pak opřel špičky prstů o sebe, v upjatém výrazu sešpulil rty a horlivě vyčkával, až se potenciální klient rozpovídá.
264
Zatímco host krátce objasňoval své požadavky, expert živě přikyvoval a vydával jemné mlaskavé zvuky povzbuzení.
"Pane Ballantyne," zareagoval, když Ralph ukončil svou řeč, aniž přestal cvičit hlavou podobný figurce mandarína, "přesně tohle my, burzovní makléři," omluvně předvedl rozmáchlé gesto, "v našem odborném žargonu označujeme termínem kontremi-na neboli spekulací na pokles kurzů. Jde o zcela obyčejnou finanční transakci."
Aaron Fagan se mírně zavrtěl v židli, prosebně pohlédl na Ralpha. "Davide, dle mého soudu pan Ballantyne ví, co..."
"Ne, ne!" zvedl ruku Ralph, aby Aarona zadržel. "Prosím, jen ať pan Silver pokračuje dál. Jsem si jistý, že přednáška bude pro mě velmi poučná..." Ve tváři se mu objevil slavnostně vážný výraz, ale v očích se třpytilo pobavení. Na Davida Silvera však zbytečně plýtval ironií, jelikož dotyčný expert okamžitě nabídku přijal.
"Zcela očividně jde o krátkodobý spekulativní kontrakt. Já vždy plním své povinnosti a zmiňuji se každému klientovi o veškerých detailech, pokud o něčem podobném uvažuje. Mám-li být plně otevřený, pane Ballantyne, pak principiálně neschvaluji tento druh spekulací! V srdci totiž cítím, že burza cenných papírů je dějiště pro zákonnou investici, jde vlastně o trh, kde kapitál může potkat a spojit se s legitimní podnikavostí. Tato instituce by se tedy neměla proměňovat v dostihovou dráhu, kde burziáni, správněji baissisté, stejně jako vychytralí sázkaři u bookmakerů, sázejí na černé koně..."
"Velmi vznešená myšlenka," odsouhlasil Ralph.
..Těší mne, že se v tomto pohledu shodujeme." David Silver pompézně nadmul tváře. "Nyní se ale musíme vrátit k řečené operaci krátkodobého prodeje akcií. Při téhle variantě klient vstoupí do trhu a nabídne k odprodeji podíly specifikované společnosti, kterou on nevlastní, za cenu pod nynější tržní hodnotou, k dodání v jakémsi budoucím termínu, obvykle jeden až tři měsíce vzdáleném od doby transakce."
..Ano," přikývl vážně zájemce. "Myslím, že doposud jsem schopný následovat vaše myšlenkové pochody..."
"Přirozeně že očekávání spekulanta je jednoznačné: akcie značně poklesnou na hodnotě, ještě před termínem dodání
265
jícímu
kupujícímu! Z hlediska baissisty\e vše jasné - čím větší pád na burze, tím větší bude jeho zisk..."
"Ach," odfrkl si klient. "Snadný způsob vydělání peněz!"
"Ovšem na druhé straně," kyprá vizáž experta zpřísněla, "pokud by akcie naopak stouply na hodnotě, burzián si přivodí značné ztráty. Bude totiž nucený znovu se objevit na trhu a zakoupit podíly v bezdůvodně navýšených cenách, aby mohl splnit svoje předem sjednané dodání zákazníkovi! A pochopitelně bude muset zaplatit jen předem dohodnutou cenu..."
"Samozřejmě!"
"Nyní zajisté chápete, proč se většinou pokouším odradit své klienty od podobně nespolehlivých finančních transakcí."
"Váš strýc mě ujistil, že jste nesmírně opatrný a obezřetný člověk."
David Silver vypadal samolibě. "Pane Ballantyne, podle mých informačních zdrojů byste měl vědět, že na trhu s akciemi panuje silně optimistická nálada. Slyšel jsem šířené zvěsti, že jisté společnosti na Witwatersrandu budou vykazovat v

tomto čtvrtletí velmi zvýšený zisk. Z mého pohledu tedy právě nadešel čas kupovat podíly zlatých dolů, nikoliv je prodávat..."
"Pane Silvere, jenomže já jsem nenapravitelný pesimista!"
"Nuže, ať je po vašem." Burzovní makléř si povzdechl v atmosféře nadřazené bytosti, která již přivykla nepoddajnosti a nepo-učitelnosti prostého člověka.
"Prosím, sdělte mi tedy přesně, co vlastně máte na mysli, pane Ballantyne?"
"Chci krátkodobě prodat akcie dvou firem," oznámil prostě Ralph. "Consolidated Goldfields a British South Africa Com-pany."
Kolem experta se rozprostřelo ještě hustší ovzduší trudnomyslnosti. "Vybral jste si nejsilnější společnosti na samotné špici zlatých dolů - to jsou přece Rhodesovy podniky. Už jste též v duchu uvážil sumu, pane Ballantyne? Ovšem minimální počet obchodovatelných akcií se pohybuje na čísle jedno sto..."
"Dvě stě tisíc," upřesnil zájemce mírným hlasem.
"Dvě*stě tisíc liber?" zalkl se šokovaný David Silver.
"Akcií!" upřesnil klient.
"Pane Ballantyne." Bankovní makléř silně pobledl. "BSAC si stojí na dvanácti librách za kus, ta Consolidated na osmi. Jestliže
chcete prodat dvě stě tisíc akcií - hodnota transakce bude dva miliony liber!!!"
"Ne, ne!" Ralph zavrtěl hlavou. "Nesprávně jste pochopil mé vyjádření."
"Pánu našemu na nebesích díky!" oddechl si hlasitě expert, a dokonce i trochu krve se mu vrátilo do buclatých lící.
"Měl jsem totiž na mysli ne dvě stě tisíc úhrnem, ale dvě stě tisíc od každé jednotlivé společnosti! To je suma sumárum čtyři miliony liber..."
David Silver vyskočil od stolu s takovou hbitostí, že židle odletěla a s třeskem narazila do zdi. Na malý okamžik se zdálo, jako by se pokoušel uniknout z kanceláře ven, na ulici.
"Ale," blekotal roztřeseně, "ale..." Ovšem už nedokázal vymyslet žádné další námitky. Jen skřipec se mu zamlžil, s vysunutým spodním rtem připomínal trucovité děcko.
"Posaďte se," nařídil mile Ralph, načež burzovní makléř zlomeně klesl na sedačku.
"Bohužel, budu vás muset přece jenom požádat o složení zálohy...," snažil se odborník použít poslední odrazující pokus.
"Kolik budete potřebovat?"
"Čtyřicet tisíc liber."
Mladý Ballantyne otevřel šekovou knížku na okraji desky psacího stolu, pak vzal z poličky jedno z per Davida Silvera. Skřípot hrotu vytvořil jediný zvuk v té horké malé kanceláři až do té doby, než se Ralph znovu opřel do židle a začal se ovívat papírem, aby inkoust stačil zaschnout.
"K dokončení celé operace už schází jenom jedno: nikdo vně těchto čtyř stěn, nikdo jiný s výjimkou nás zúčastněných se nikdy nesmí dozvědět, že já jsem komitent, ta nejdůležitější osoba, v této transakci!!!"
»Máte mé slovo!"
.,Nebo vaše varlata...," varoval ho klient, když se naklonil, aby mu předal šek. I když se přitom zkušený lovec usmíval, z jeho zelenavých očí prýštil takový chlad, až se burzovní makléř otřásl a dokonce v hrůzné předtuše pocítil ostré bodnutí v ohrožených tělesných Partiích...
¦ ¦ ¦
266
267
Šlo o wpickou burskou usedlost, kterou si tito farmáři stavěli na vysoko položené náhorní rovině, oficiálně zvané highveld, většinou pod úpatím skalnatého kopje, tyčícího se nad zvlněnou krajinou bez stromů, porostlou pouze stříbřitou trávou. Střecha z pozinkovaného vlnitého plechu už začala podléhat korozi, což dosvědčovaly narezlé skvrny. Dům z každé strany obklopovaly široké verandy, vápenný nátěr se postupně odlupoval ze stěn. Za stavením se občas otočilo větrné kolo usazené na nosné věžovité konstrukci. Rozmazané kontury korouhvičky proti vybledlé bezoblačné modré obloze se pohnuly při každém závanu suchého prašného větru. V té chvíli se kolo pootočilo a při unavené obrátce posunulo píst, takže čerpací souprava vyplivla šálek zakalené nazelenalé tekutiny do kruhové betonové nádrže nedaleko kuchyňských dveří.
Nikde se nedal zahlédnout ani pokus o zahradní záhon či pěstěný trávník. Přes deset vychrtlých kropenatých slepic hrabalo na holé, sluncem vypálené zemi, nebo sklíčeně seděly na bidél-ku v trosce opuštěného trekového vozu, který sem asi skutečně dorazil až z Kapská. Veškeré další vybavení bylo zničené, i když dřív patřilo k okrase dvora každé burské usedlosti. Na straně převládajícího větru se tyčil vysoký australský blahovičník, stará kůra eukalyptu visela v cárech ze

stříbřitého kmene a celkový dojem připomínal hada stahujícího se z kůže. Ve skrovném stínu koruny stromu se nacházelo osm statných hnědých koníků.
Jakmile Ralph pod verandou sesedl, smečka neuvěřitelně křížených psů se přihnala se štěkotem a vrčením. Musel je rozehnat kopancem či syčivým šlehnutím sjamboku z hroší kůže, takže občas některý vyjekl či zavyl, když utržil ránu.
"Ukorrin bietjie laat, meneer." Na verandě se objevil muž, který mu právě připomenul pozdní příchod. Stál tu pouze v košili, šle držely pytlovité hnědé kalhoty tak vysoko, až mu dole vykukovaly holé kotníky. Obutý byl do typických velskoen ze surové kůže, samozřejmě že bez ponožek.
"Jammer," příchozí se omluvil, přičemž použil zjednodušené formy hplandštiny, kterou Búrové nazývali taal, neboli mateřský jazyk afnkaans.
Domácí pán držel dveře otevřené, takže se host sklonil a vešel do obývacího pokoje bez oken. Opřel se do něj zatuchlý vzduch

s příměsí kouře a pachuti starého popela vycházející z otevřeného ohniště. Podlahu pokrývaly pouze rákosové rohože a vydělané kůže zvířat. Střed místnosti zaujímal jediný kus nábytku, stůl z těžkého, hrubě opracovaného tmavého dřeva. Závěs na stěně proti ohništi tvořila vyšitá reprodukce Deseti přikázání ve spisovné holandštině. Bible obrovitých rozměrů ležela rozevřená na stojanu. Skutečně šlo o enormní holandské Písmo svaté vázané v kůži a zdobené mosazným kováním.
Na židlích z propletených kožených pásků sedělo osm mužů po obou stranách stolu. Všichni naráz vzhlédli, jakmile mladý Ballantyne vstoupil. Nebyl mezi nimi člověk mladší padesáti let -Búrové u svých vůdců totiž oceňovali zkušenost a věkem získanou moudrost! Většinu z nich zdobily vousy, všichni nosili hrubé, značně obnošené šaty a tvářili se vážně. Vůbec se neusmívali. Ten, který Ralpha přivítal, ho následoval a mlčky ukázal na volné místo. Host usedl, načež se každá střapatě zarostlá a vousatá hlava odvrátila od něj směrem k postavě v čele.
Tam se tyčil největší a nejkolosálnější ošklivec ze všech přítomných, připomínal spíšbuldoka, ne-li dokonce lidoopa. Vousy měl šedivé a nepěstěné, ale horní ret oholený. Tvář hyzdily povis-lé záhyby kůže a pytlíky pod očima, pokožka ztmavla, spálená neustálým vystavováním žhavému africkému slunci. Celá jaksi svraštěla, navíc na ní vyskákaly bradavice i skvrny, naznačující benigní rakovinu kůže. Vcelku se podobala rezavé hnědi ze stránek velmi starých knih. Jedno oční víčko mu poklesávalo, čímž mu dodávalo lstivého a podezřívavého výrazu. Karamelově hnědé oči rovněž ovlivnila bělostná sluneční záře černého kontinentu, kombinovaná s následky drsného prachu vznášejícího se ve vzduchu během nespočetných lovů ve veldu i na bojištích, takže zůstávaly věčně podlité krví, zanícené a plné boláků. Vlastní lid ho nazýval prostě Oom Paul- strýc Paul. Choval ho jen v nepatrně menší úctě, nežli svého starozákonního Boha.
Paul Kruger znovu začal číst nahlas z bible, otevřené před ním. , Mluvil pomalu, sledoval si text ukazováčkem. Palec mu na ruce chyběl. Přišel o něj před třiceti lety při explozi, kdy se mu roztrhla hlaveň. Hlas hluboce rachotil v typickém basso profundo:
..Jenomže lid, který v této zemi sídlí, je mocný a města jsou opevněná a nesmírně veliká. Dokonce jsme tam

viděli potomky Anákovy... Káleb však uklidňoval lid a řekl: Vzhůru! Pojďme! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme."
Ralph ho upřeně sledoval, studoval to obrovské skleslé tělo s rameny tak širokými, až se zdálo, že ošklivá hlava na nich sedí podobná urousanému ptáčku hřadujícímu na vrcholku hory. Zároveň uvažoval o legendě, jíž byl opředený tento podivný člověk.
Paul Kruger, už jako devítiletý chlapec, zažil přípravu na trek. Otec a strýc naložili vůz, shromáždili stáda a vyrazili směrem k severu, pryč od britské nadvlády. Poháněla je chmurná vzpomínka na nebohé spoluobčany, prakticky hrdiny, kteří byli oběšeni na Slachters Nek krvelačnými červenokabátníky. Opouštěli tedy místo, kde se dalo do nebe volající bezpráví: otroci dostávali svobodu, nepřátelsky naladění zástupci justice preferovali Angličany, žádný ze soudců nemluvil jejich mateřštinou, navíc měli platit daně z půdy, která jim patřila, a ještě cizí vojáci zadržovali jejich milovaná stáda, aby Búry donutili taxu zaplatit.
Psal se rok 1835 a vzhledem k tomu tvrdému putování na sever Paul Kruger dospěl v muže už ve věku, kdy většina chlapců si ještě pouští draky či si hraje s kuličkami. Každý den dostával jedinou kulku společně s dávkou střelného prachu, s jejichž pomocí se musel postarat o pokrm pro celou rodinu. Pokud selhal a vrátil se bez antilopy, otec ho zbil. Z nutnosti se tedy stal vynikajícím

střelcem.
K jedné z jeho povinností patřilo také pátrání vpředu po vodě i vhodné pastvě, kam musel dovést celou karavanu. Vyrostl tedy ve zkušeného jezdce s vyvinutým, téměř mysticky blízkým vztahem k veldu a stádům tlustoocasých ovcí i mnohobarevného dobytka, tvořící rodinné bohatství. Stejně jako matabelský muji-ba i on dokázal každé zvíře nazvat jménem, též rozpoznal chura -vějící kusy ve stádu pasoucím se dál než v kilometrové vzdále nosti.
Kdvž Mzilikazi, matabelský vládce, poslal své impi vybavené dlouhými štíty, aby jako podrážděný roj napadli nepočetnou kolonu vozů, malý Paul zaujal své místo s dalšími muži na bari kádě. Celkem třiatřicet bojovných Búrů se shromáždilo uvnitř laageru, kruhu vytvořené pomocí starobylých povozů, jejichí'
270
kola spoutali k sobě trekovými řetězy a zbývající mezery zatarasili vpletením trnitých větví.
Počet příslušníků matabelské amadody se spočítat nedal. Regiment po regimentu útočil, snažil se smést bílého nepřítele. Ve válečné vřavě je syčivě doprovázelo to hluboké zvučné Jéé! Útočili po dobu šesti hodin bez jediné přestávky! Jakmile obráncům začalo docházet střelivo, statečné burské ženy tavily a odlévaly olovo uprostřed líté bitvy. Když Matabelci nakonec museli ustoupit, jejich mrtví zůstali ležet s hlubokými ranami v hrudi kolem vozů a malý Paul se změnil v muže, poněvadž už zabil člověka-vlastně mnoho lidských bytostí!
Kupodivu, toto se udalo dlouhé čtyři roky před tím, než zastřelil svého prvního lva. Tehdy šelmě poslal olověnou kouli skrz srdce právě ve chvíli, kdy skákala na hřbet jeho koně. Však doposud dokázal otestovat nového oře tím způsobem, že ho tryskem hnal přes členitý terén. Jestliže náhodou zvíře zakoplo a svalilo se, mladý Kruger přistál jako kočka. Vždy dopadl na nohy, pak jen potřásl nesouhlasně hlavou a odešel. Při lovu buvolů se zase v sedle otočil k ocasu, aby měl volný prostor pro výstřel, když ho tenhle rozzuřený sudokopytník začal pronásledovat, k čemuž pravidelně docházelo. Toto neobvyklé sezení nikterak nebránilo obvyklé kontrole nad ořem, navíc dokázal změnit pozici tváří kupředu tak rychle a snadno, že vůbec nenarušil pohyb koně, ženoucího se dlouhými kroky v plném trysku.
Asi v tuhle dobu u sebe též objevil zvláštní dar mimosmyslové-ho vnímání. Před lovem, když stál u svého oře, se dostal do stavu nadpřirozeného vytržení, v němž začal popisovat okolní krajinu ' divokou zvěř nacházející se poblíž: Po hodinové jízdě k severu narazíte na malou blátivou prohlubeň. Právě tam pije stádo zeber kvaga, navíc pět vypasených antilop loších schází dolů Po stezce k vodě. Na kopci nad proláklinou, pod velkým trnovní-wm, ve stínu stromu odpočívá smečka lvů - 'n ou swart maan-naar, starý samec s černou hřívou ve společnosti dvou lvic. ®ál v údolí se pasou tři žirafy. A lovci skutečně nalezli zvířata nebo stopy, které po sobě zanechala. Vše přesně souhlasilo s daným popisem.
V šestnácti letech měl nárok, jako dospělý muž, na území Pfo dvě farmy o takové rozloze, kterou jezdec mohl objet za den. Každý pozemek zabíral víc jak šest tisíc hektarů. Šlo o první
271
r
rozleh (a území, která získal do svého držení a vlastnil je během celého života. Jen občas vyměnil pár tisíc hektarů nejlepší části pastvin za pluh či pytel cukru.
Ve dvaceti získal postavení coby kornet. Šlo o volenou funkci v úřadě, něco mezi smírčím soudcem a šerifem. V těchto choulostivých letech ho vybrali ti, kteří ctili stáří, což lze označit za velmi neobvyklé. Ve stejném období též běžel o závod proti jezdci na vybraném koni. Musel překonat vzdálenost necelých dvou kilometrů a kupodivu vyhrál o celou koňskou délku. Pak během bojů proti černému náčelníkovi zvaném Sekukuni se burský generál, po zásahu střely do hlavy, převážil a padl přes okraj skalnatého kopje do rokliny. Zraněný důstojník byl mohutný muž, vážil dobrých sto kilogramů, přesto Paul Kruger skočil dolů pod skalní převis, sebral bezvládné tělo a hnal se zpět nahoru úbočím. Nijak nedbal na kulky létající z mušket černých bojovníků.
Když se vydal žádat o nevěstu, cestu mu zablokovala široká řeka Vaal. V bouřlivém přívalu se zmítaly zdechliny dobytka i lovné zvěře, dokonce i ptactvo, uhynulé v neuvěřitelné zátopě. Navzdory varovným výkřikům převozníka, dokonce aniž by si zul boty, přinutil koně sestoupit do hnědého rozběsněného živlu a přeplaval na druhou stranu. Ani povodně nedokázaly zastavit muže, jakým byl Paul Kruger.
Po vítězných bojích s domorodci, které vedli Moshesh a Mzili-kazi, válčil snad s každým kmenem sídlícím na jih od Limpopo. Poté co vypálil misii doktora Davida Livingstona kvůli podezření, že právě tenhle Anglán dodává zbraně černochům, se

střetl dokonce i s vlastním lidem, s povstaleckými Búry z Oraňského svobodného státu. Díky veškerým těmto úspěchům se stal armádním velitelem a ještě později prezidentem Jihoafrické republiky.
Tento nezkrotný, udatný, nesmírně tělesně zdatný, mocný, ošklivý, neústupný, oddaný a zároveň hašteřivý starý muž, bohatý najDůdu i stáda, nyní právě zvedl hlavu od bible a dokončil čtení píostým příkazem, směrovaným k mužům, kteří na něj upřeně zírali.
"Boj se Boha a nedůvěřuj Anglánům!" pronesl, načež zavřel posvátnou knihu.
272
Pak ještě, aniž uhnul pohledem krví podlitých očí z Ralphovy tváře, s ohlušující hlasitostí zařval: "Přinést kávu!" Služka patřící do populační skupiny barevných okamžitě přichvátala s plechovým podnosem, naplněným kouřícími hrnečky. Muži kolem stolu si podávali váčky obsahující černý řezaný tabák značky Maga-liesberg a nacpávali si dýmky, přičemž pozorovali mladého hosta přivřenýma očima a s očividnou opatrností. Jakmile se hutný modrý kouř přeměnil v oblak uvnitř místnosti, Kruger znovu promluvil.
"Přál jste si mě vidět, mijn heer?"
"Samotného!" zareagoval mladý Ballantyne.
"Těmto lidem bezvýhradně věřím."
"Tak dobře."
Používali burskou holandštinu. Ralph s jistotou věděl, že Kruger by dokázal hovořit anglicky poměrně plynule, ale z principu nebyl ochotný podobný ústupek učinit. Zato on sám se naučil komunikovat a používat jejich taal už během života na diamantovém dolu. Tato řeč totiž patřila k nejjednodušším ze všech evropských jazyků, přizpůsobených každodennímu životu nijak nekomplikovaného společenství lovců a farmářů, ač dokonce i oni z důvodů politické diskuze či bohoslužeb se přece jen občas uchylovali k možnostem složité spisovné holandštiny.
"Jmenuju se Ballantyne."
"Vím, kdo jste! Váš otec je známý lovec slonů. Silák, říkají o něm, přímý člověk, ale vy," náhle se do stařeckého tónu vloudilo zhnusení, "vy příslušíte k těm neznabohům, k Rhodesovi!" A přestože obviněný horlivě vrtěl hlavou, domácí pán pokračoval: "Nemyslete si, že jsem neslyšel o jeho rouhání. Vím, že na dotaz, zda věří v existenci Boha, drze odpověděl...," vtom prvně do jeho mluvy pronikla angličtina s těžkým přízvukem. "Já povolím Bohu šanci na existenci asi tak flfty-flfty..." Kruger pomalu potřásal hlavou. "Za takový přístup jednoho dne zaplatí, protože náš Pán dal jasné přikázání: Nevezmeš moje jméno nadarmo! ..Možná den odplaty již nadešel," oznámil Ralph zlehka. »A možná že právě vy jste ten Bohem vybraný nástroj."
..Též se odvažujete rouhat?" ostře zareagoval starý muž.
..Ne," odmítl pevně nařčení host. "Přišel jsem totiž doručit rouhače do vašich rukou." Pak položil na tmavé dřevo obálku a prud-^ýni pohybem ji poslal po celé délce stolu, až se zastavila před
273
zidpntem. ":
prezidentem. "Seznam zbraní potají přepravených do Johanne-sburgu, soupis míst úkrytu. Dále jména rebelů, kteří mají v úmyslu je použít. Velikost a síla členů přepadového oddílu, shromážděného u vaší hranice v Pitsane, trasa jejich postupu i styčný bod, kde se k nim připojí vzbouřenci z Johannesburgu. Samozřejmě neschází ani datum, na kdy vše plánují..."
Každý z přítomných u stolu ztuhl v šoku, pouze starý muž dál v klidu bafal fajfku. Neukázal žádnou snahu dotknout se obálky před sebou.
"Pročpak jste ke mně přišel s touto nabídkou?"
"Když vidím zloděje, jak se vkrádá do sousedova domu, pova-žuju za svou povinnost vůči němu upozornit ho na tuto skutečnost!"
Kruger vyňal dýmku z úst a vyplivl nažloutlou tabákovou šťávu přímo na podlahu z udupané chlévské mrvy, hned vedle své židle.
"A my jsme přece sousedé," vysvětloval Ralph dál. "Jsme běloši, žijící v Africe. Vedeme zcela obyčejný život. Máme i mnoho nepřátel, a jednoho dne se může stát, že budeme proti nim bojovat společně..."
Krugerova fajfka lehce zabublala, nikdo však nepromluvil dobré dvě minuty do té doby, dokud se mladý Ballantyne opět neozval.
"Abych nezapomněl," dodal. "Jestli Rhodes utrpí porážku, pak já vydělám velké množství peněz."
Kruger si povzdechl a přikývl. "V pořádku, konečně jsem vám plně uvěřil! Jak příznačné pro Anglána, aby se mu mamon stal důvodem pro zradu..." A zahnědlou drsnou stařeckou rukou shrábl obálku. "Sbohem, mijn heer," suše se rozloučil.
¦ ¦ ¦
Cathy si znovu vzala skříňku s barvami. Odložila ji totiž, když se Jon-Jon

narodil, nyní se však naskytl čas vyzkoušet talent ještě jednou. Tentokrát se rozhodla vrhnout se na umění z té vážnější stránky J^rjamisto sladkých rodinných portrétů a pohledných krajinomaleb.
Začala studovat stromy Rhodesie a již si z nich vytvořila rozměrnou složku. Napřed namalovala celkový pohled, což získala
274
asi tak dvaceti skic typických představitelů. Potom se zaměřila na výsledný vzor, k němuž dodala detailní kresby listů, květů a plodů, což zobrazila věrně v akvarelech. Nakonec vylisovala skutečné listy i květy, shromáždila semena a dodala podrobný popis dotyčného zástupce exotické flóry.
Velmi brzy si uvědomila vlastní nedostatky v téhle své činnosti, takže zaměřila svou korespondenci na Kapské Město a Londýn. Pídila se po knihách o botanice, obzvlášť ji učaroval švédský přírodovědec Carl von Linné a jeho klasické dílo Systema Natu-rae - Soustava přírody. S pomocí těchto učebnic se vycvičila natolik, až se z ní stala schopná botanická. Dosud separovala osm stromů, které předtím ještě nikdo nepopsal. Jeden dokonce pojmenovala podle manžela - Terminalia Ralphii a další název darovala synkovi, který nadšeně šplhal až do horní části koruny, aby pro ni získal nádherné růžové květy.
Když se konečně osmělila, poslala některé z usušených exemplářů i hotových obrázků siru Josephu Hookerovi do londýnské botanické zahrady Kew Gardens. Napsal jí povzbuzující dopis, v němž skládal poklony nad úrovní kreseb, též připojil i potvrzení její klasifikace nových druhů. Současně obdržela podepsaný výtisk Genem Plantarum - Rody rostlin, jehož autorem byl opět Linné, s věnováním kolegovi badateli v přírodních divech, čímž učinila základní krok pro další rozvoj fascinující korespondence. Nové hobby se stalo jediným, které mohla praktikovat bok po boku s Jon-Jonem, jehož hlavní aktivity zahrnovaly i zkoumání hnízd všelijakých ptáčků. Zároveň jí studium pomohlo zaplnit bezútěšné dny po dobu Ralphovy nepřítomnosti. Nyní však s obtížemi držela krok se synkem, její kulatící se bříško obvyklý pohyb zredukovalo v nedůstojně kolébavou chůzi. Musela se též vzdát veškerého šplhání a drápání po skalách.
Dnes ráno společně pracovali v jedné ze strží v kopcích nad táborem, kde nalezli obdivuhodně rozvětvený strom. Úplně nahoře zahlédli neznámý druh ovoce ve tvaru svícnu. Jonathan se právě nacházel asi sedm metrů nad zemí a snažil se chňapnout po obtížně přístupné haluzi, když Cathy uslyšela volání v husté buši, která blokovala přístup do této rokliny. Rychle si tedy zapnula halenku a přes kolena stáhla vykasanou sukni - žár jotiž byl doslova skličující v té úzké kamenné průrvě, proto sedě-'a na zemi a chladila si nohy ve stružce potůčku.
275
r
"Haioó, tadýý!" zaječela. Po chvíli se k nim po příkrém svahu vydrápal zpocený telegrafista.
Tento nešťastně vyhlížející prcek s pleší a vypoulenýma očima patřil mezi její nejohnivější obdivovatele. Příchod dálnopisu pro mladou paní byl tedy dostatečnou omluvou, aby opustil svou kancelář a vydal se do buše hledat adresáta. Nyní zbožně vyčkával s kloboukem v ruce, zatímco ona četla zprávu.
REZERVOVANÁ KABINA NA PARNÍKU UNION CASTLE VYPLOUVAJÍCÍ Z KAPSKÉHO MĚSTA NA LONDÝN DVACÁTÉHO BŘEZNA STOP OTEVŘI OBÁLKU A ŘIĎ SE PEČLIVĚ INSTRUKCEMI STOP ZANEDLOUHO DOMA STOP LÍBÁ RALPH KONEC
"Mohl byste mi odeslat telegrafickou depeši, pane Braith-waite?"
"Samozřejmě že ano paní Ballantyneová, bude to pro mě velké potěšení!" Mužík zrudl jako nevinná dívka a svěsil hlavu.
Cathy do puntíku opsala na list ze svého skicáře přesné znění zprávy týkající se odvolání tchána zpět na King's Lynn. Pan Braithwaite přitiskl papír k vyduté hrudi jako svátost.
"Veselé Vánoce, paní Ballantyneová," ještě popřál. Cathy se až podivila, jak rychle dny uběhly - vcelku si ani neuvědomila, jak rok 1895 hbitě dorazil ke svému konci. Náhle ji vyhlídka na svátky o samotě v buši, na další Štědrý večer bez manžela, úplně vyděsila.
"Veselé Vánoce, pane Braithwaite," odpověděla a doufala, že telegrafista zmizí dřív, než se ona rozpláče. Těhotenství ji změnilo, cítila se nesmírně slabá, dokonce i lítostivá - jen kdyby už Ralph konečně přijel! Jen kdyby...
¦ ¦ ¦
Pitsane nebylo město, dokonce ani ne osada. Prakticky šlo jen o obyčeýiou obchodní stanici, která stála opuštěná v písečném sandvel<jluimjpíímo na hraně pouště Kalahari, táhnoucí se dobrých tisíc kilometrů dál na západ. I když oázu civilizace dělil jen kousek od hranice Transvaalu, žádné oplocení ani vytyčení pomyslné čáry změnu státu neoznačovalo. Rovina se tu rozpros-
tírala zcela plochá a nevýrazná, doplněná velice nízkým podrostem, takže jezdec

mohl zahlédnout obchodní stanici už na vzdálenost větší než deset kilometrů. Navíc jako přízraky se v žáru fáta morgány tetelily obrysy malých kuželovitých bílých stanů utábořeného vojska.
Kapitán hnal nemilosrdně svého koně dlouhých padesát kilometrů od železniční stanice v Mafekingu, poněvadž přinášel naléhavou zprávu. V tomhle případě se jednalo o velice neobvyklý výběr osoby pro mírové poselství, jelikož on byl voják a muž činu. Jmenoval se Maurice Heany, krasavec s tmavými vlasy, knírkem a blýskavýma očima. Sloužil u Carringtona v jezdectvu i u Bečuánské policie. Ve válce s Matabelci velel jízdnímu pluku infanterie. Coby jestřáb přinášel vzkaz hrdličky! Hlídka zaznamenala sloupec prachu už na tři kilometry, takže došlo k menšímu chaosu, když stráž příjezd posla ohlásila.
Jakmile Heany vklusal do ležení, všichni od něj služebně starší důstojníci již vyčkávali shromážděni ve velitelském stanu. Sám doktor Jameson předstoupil a potřásl mu rukou. Zavedl posla dovnitř, kde zůstali bezpečně chráněni před očima zvědavců. Zouga Ballantyne nalil tonik do sklenky s ginem a přinesl mu drink.
"Promiň, Maurice, tohle není Kimberley Club - obávám se, že nemáme žádný led!"
"Ať je nebo není, přesto jsi mi tímhle nápojem zachránil život..."
Oba se znali velice dobře. Maurice Heany patřil k jedněm z mladších společníků rodinné firmy už v době, kdy Ralph Ballantyne a Harry Johnston obdrželi kontrakt k přepravě a přesunu původní karavany průkopníků do Mašonalandu.
Kapitán upil, otřel si knírek, načež pohlédl k místu, kde stál John Willoughby a malý doktor Jim. Topil se v rozpacích, jelikož nevěděl, komu vlastně adresovat své poselství. Ačkoliv Willoughby zastával post velitele pluku a Zouga Ballantyne se ocitl ve funkci zástupce. Po stránce formální zase doktor Jameson zastával funkci jen civilního pozorovatele - všichni však dobře věděli, u koho uspěje s konečným rozhodnutím, u koho se nacházejí skutečné pravomoci.
Jameson veškeré problémy jednoduše vyřešil vydáním jasného příkazu: "Nuže, ven s tím, člověče!"
276
277
r
"Nej|ou to nijak dobré zprávy, doktore Jime. Pan Rhodes je zcela přesvědčený, že musíte zůstat zde do té doby, než se Reforni Committee zmocní Johannesburgu..."
"A kdy k tomu dojde?" Jameson požadoval odpověď s hořkostí v hlase. "Jen se podívejte na tohle!" Pozvedl svazek tenkých průklepových papírů ze stolu. "Nové dálnopisné depeše se objevují každých pár hodin - vše zasílá Frank Rhodes v tom jeho při-blblém kódu! Třeba tenhle je ze včerejška..." Doktor začal číst nahlas: "... \e naprosto nezbytné odložit flotaci do té doby, než záhlaví dopisu společnosti vše odsouhlasí..." Zhnuseně hodil papíry zpátky na desku. "Tohle je směšné slovíčkaření, pokud se budeme dohadovat, čí vlajka se má vztyčit! Zatraceně - pokud tohle neděláme pro náš Union Jack, tak tedy pro co jiného?"
"Spíš mi jejich přístup připomíná váhání bázlivé nevěsty, která sice už datum sňatku stanovila, ale pohlíží na blížící se svatební den se zálibným zmatením...," culil se Zouga Ballantyne. "Musíte si uvědomit, že naši přátelé u Reform Committee v Johannesburgu jsou více zvyklí na poklesy akcií, všelijaké dohody a finanční spekulace než na použití chladné ocele. Jako panna s ruměncem ve tváři budou i oni potřebovat trochu ospra-vedlnitelného nátlaku..."
"Uhodil jste hřebík na hlavičku!" uznale ohodnotil doktor Jameson. "A navíc ještě pan Rhodes má určitě obavy, abychom se nepohnuli vpřed dřív, než ti zhýčkaní spekulanti..."
"I další zajímavost byste měli vědět!" Heany zaváhal. "Zdá se totiž, že loutková vláda v Pretorii cosi tuší, prý se něco děje! Dokonce se mluví i o přítomnosti zrádce v našich vlastních řadách..."
"To je nesmysl!" sykl major.
"Souhlasím s tebou, Zougo," doktor Jim přikývl. "Mnohem pravděpodobnější se mi zdá předpoklad, že tyhle zatracené a dětinsky formulované telegramy od Franka Rhodese upoutaly pozornost starého Krugera!"
"I to je možné, pánové. Búrové jistě vycítili nějaké přípravy-dokonej je možné, že už mají svolaná komanda v okrscích Rustenbiuřg-a Zeerust."
"Jestli je tohle pravda," zareagoval major nadneseně, "pak máme na vybranou jen dvě možnosti: buď se pohnout okamžitě, nebo všechno sbalit a vrátit se domů do Bulawaya..."
278
Doktor Jameson už nevydržel sedět ani o chvíli déle, prudce vyskočil z plátěné židle a začal rázovat po stanu trhavými krůčky. Všichni ho mlčky sledovali až do té doby, dokud se nezastavil v mezeře otevřeného stanu. Upřeně zíral ven přes sluncem vyprahlou pláň směrem k východnímu obzoru, pod nímž se rozkládala velká zlatá odměna: Witvvatersrand. Když se později opět obrátil k přítomným, mohli

vidět, že dosáhl konečného rozhodnutí.
"Vyrazíme!" pronesl prostě.
"Opak by mě silně překvapil...," zamumlal Zouga.
"A co se chystáte udělat vy?" zjišťoval doktor Jim opatrně.
"Jít s vámi," oznámil lakonicky major.
"Opak by silně překvapil i mne...," poznamenal Jameson, načež letmo pohlédl na velitele. Willoughby jen přikývl.
"Ujednáno tedy! Johnny, mohl byste svolat muže venku? Rád bych s nimi promluvil ještě předtím, než vyjedeme... A Zougo, vy obstarejte likvidaci všech telegrafních linek. Dráty se musejí přefiknout. Už nikdy nechci vidět další depeši, jejímž autorem je náš dětina Frankie. Pokud nám chce něco světoborného sdělit, rád si vše vyslechnu, až mu budu stát tváří v tvář v Johannesburgu!"
¦ ¦ ¦
"Jameson je LAPEN!" Výkřik zazněl důvěrně známým a elegantním prostředím v Kimberley Club a působil jako bojový pokřik Hunů u bran Říma.
Zděšení bylo bezprostřední a drtivé. Členové se vyřítili od dlouhého baru do mramorové haly, kde obklopili vyvolávače zpráv. Jiní, z čítárny nahoře, olemovali zábradlí a vykřikovali dotazy dolů schodištěm. V jídelně kdosi narazil do servírovacího stolku, když se ve chvatu snažil co nejrychleji dosáhnout centra informací. Vozík odletěl až ke zdi, kde narazil tak tvrdě, až nádherně opečená kýta vyletěla a klouzala se po podlaze. Osmahnuté brambory ji však předběhly, hnaly se vpředu jako rota pěšáků.
Zprávu donesl jeden z úspěšných kupců diamantů v Kimberley, profese již neoznačovaná hanlivě coby šutrový flákač. Chudák byl tak rozrušený, že dokonce zapomněl sundat slamák,
279
když přešel vchodem do budovy. Jednalo se o přečin, za který by si kdykoliv jindy vysloužil ostré pokárání od členů výboru.
Nyní však stál uprostřed vstupní haly, klobouk mu pevně spočíval na hlavě a brýle na čtení sklouzly až na špičku purpurově zbarveného nosu, což značilo nejvyšší míru rozrušení a neklidu. Předčítal z výtisku The Diamond Fields Advertiser, tak čerstvého, až tiskařská čerň stále ještě špinila prsty: "Jameson vztyčil bílou vlajku u Doornkop, když ztratil šestnáct mužů během nelítostného boje. .Doktore Jamesone, mám tu čest, setkat se s vámi', pronesl generál Cronje, když přijímal kapitulaci."
Ralph Ballantyne setrval na svém místě v čele rohového stolu, ačkoliv hosté místnost opustili, aby se přesunuli do haly. Právě teď signalizoval roztržitému číšníkovi znovunaplnění sklenky, pak si pomohl sám k další lžíci sole bonnefemme, zatímco čekal na návrat ostatních. Skupina dorazila zpět a vedl ji Aaron Fagan. Připomínali pohřební průvod přicházející ze hřbitova.
"Búrové na ně museli číhat!"
"Doktor Jim vlezl přímo do pasti..."
"Co u všech všudy si ten chlap myslel, že dělá?"
Křesla zavrzala, každý se natáhl po drinku, jakmile dosedl.
"Měl s sebou šest set šedesát mužů plus zbraně! Bože můj, to tedy musela být pečlivě naplánovaná akce..."
"To se zase budou líčit válečné příhody!"
"A hlavy se budou koulet, o tom nelze pochybovat.
"Pověstné štěstí doktora Jima nakonec opustilo."
"Ralphe, tvůj otec je mezi vězni!" Aaron zíral do novin.
Mladý Ballantyne až teď konečně projevil emoce. "To přece není možný!" Chňapl po listu a vytrhl jej právnímu zástupci z ruky. V mučivém zděšení zprávu pečlivě pročítal.
"Co se mohlo stát?" nezřetelně mumlal. "Ach! Bože, co jen se přihodilo?" Zatím už zase u vchodu čísi hlas vřískal naplno.
"Kruger nechal zatknout všechny členy Reform Committee -slíbil jim doživotí!"
"Zlaté doly!" další pronesl zřetelně v následném mlčení, načež se každáJtilava instinktivně zvedla k hodinám na stěně jídelny. Ukazovaj^jivacet minut do druhé. A právě v celou se burza znovu otvírala. Rozpoutala se další zteč, tentokrát na hlavní dveře do klubu. Na chodníku vážení členové, dokonce i bez klobouků, netrpělivě vykřikovali povely ohledně svých kočárů, zatímco jiní
280
vyrazili odhodlaným klusem směrem k budově, kde sídlila důležitá finanční instituce.
Kimberley Club zůstal téměř opuštěný, ne více než deset hostů setrvalo u stolů. Aaron a Ralph v koutě seděli sami. Zkušený lovec stále ještě v ruce svíral noviny, obsahující seznam vězňů.
"Nemůžu tomu uvěřit," šeptal zdrceně.

"Je to katastrofa! Co vůbec toho Jamesona posedlo?" komentoval právník. Zdálo se, že došlo k tomu nejhoršímu! Nic snad nemohlo překrýt tak strašlivé zprávy! Ovšem pak vyšel sekretář klubu ze své kanceláře, v obličeji úplně zsinalý. Zastavil se ve dveřích jídelny, lapal po dechu.
"Pánové-," zaskřehotal zlomeně. "Nesu další množství děsivých infojranací. Právě dorazila nová depeše. Cecil Rhodes nabízí rezignaci na svou funkci premiéra Kapské kolonie. Rovněž chce odstoupit z funkce předsedy Charter Company, De Beers a Consolidated Goldfields..."
"Rhodes," Aaron vydechl šeptem. "Ten Rhodes v tom měl prsty! Tak to je spiknutí - jen sám Bůh ví, co bude konečnými důsledky celé záležitosti a koho dalšího náš diamantový král strhne s sebou!"
"Myslím, že bychom měli objednat portské," pronesl náhle mladý Ballantyne, když odsunoval talíř. "Nějak mě hlad přešel..."
Přemýšlel o svém otci v burském vězení, když tu náhle se mu do mysli vkradla hrůzná představa: Zouga Ballantyne v bílé košili, s rukama svázanýma za zády, se stříbrem prokvetlými zlatavými vousy jiskřícími ve slunečním světle - obílená stěna za ním a v zelenavých očích klid při pohledu do ústí pušek popravčí čety. Úspěšnému burziánovi se zčistajasna udělalo špatně od žaludku a vzácné portské mu na jazyku chutnalo hořce jako chinin. Postavil tedy sklenku zpět.
»Ralphe!" Aaron na něj strnule zíral. "Provedl jsi přece finanční krátkodobou spekulaci - nedávno jsi prodal podíly firem Charter i Consolidated, co tomu říkáš?"
¦ ¦ ¦
-Dokončil jsem uzavření všech vašich transakcí!" oznamoval zachmuřený David Silver. "U akcií BSAC se průměr pohyboval
281
trochif nad sedmi librami, což vám přineslo zisk, po odečtení provize i povinného odvodu, téměř čtyři libry za jeden kus. Ještě víc jste však vydělal u Consolidated Goldfields, jejichž akcie při úderu dopadly nejhůř: od osmi liber, to jste začal prodávat, klesly téměř na dvě, když se zdálo, že se Kruger chystá zkonfiskovat všechny důlní společnosti na Witwatersrandu coby odvetné opatření..." Burzovní makléř přerušil tok informací a s úctou se podíval na klienta. "Tohle patří k druhu úspěchu, který se stává legendou na burzovním parketu, pane Ballantyne! Vzal jste na svá bedra hrozné riziko," v neskrývaném obdivu pokyvoval hlavou. "Jaká kuráž! Jaká předvídavost!"
"Jaké štěstí!" upřesnil Ralph netrpělivě. "Máte napsaný šek pro můj podíl?"
"Jistěže!" David Silver otevřel černou koženou tašku na klíně a vyňal z ní sněhobílou obálku, uzavřenou růžicí šarlatové pečetě. "Je stvrzený a plně garantovaný mou bankou!" Položil ji uctivě na desku psacího stolu stýrce Aarona.
"Úhrnem jde o...," zrychleně dýchal jako milenec, "jeden milion, padesát osm liber, osm šilinků a šest pencí! Pokud nepočítáme astronomickou sumu přesahující pět milionů liber, na kterou Cecil Rhodes vystavil šek, aby mu konkurent Barney Barnato odprodal své claimy v diamantovém dolu v Kimberley, můžeme hovořit o vůbec největší částce vypsané na šeku v Africe, jižně od rovníku - co na to říkáte, pane Ballantyne!?"
Ralph se zadíval na Aarona, uvelebeného v židli za stolem. "S tím si poradit umíš. Jen potřebuju mít jistotu, že nikdo nemůže objevit stopu, vedoucí ke mně!!!"
"Chápu," přikývl právní zástupce, načež klient změnil předmět hovoru.
"Nepřišla ještě žádná odpověď na mou telegrafickou depeši? Manželka obvykle nereaguje tak pomalu..." A protože Aaron patřil mezi jejich dávné přátele a navíc miloval jemnou Cathy stejně jako mnoho dalších obdivovatelů, Ralph pokračoval v objasňování situace. "Už nám zbývají jen dva měsíce, než přijde její (gSj^Nyní, když se konečně usadil prach z Jamesonova malého vojenského dobrodružství a nehrozí žádné další nebezpečí válečného konfliktu, musím dostat Cathy sem dolů, kde existuje odborná lékařská péče."
282
"Vyšlu svého zaměstnance k telegrafnímu úřadu," rozhodl se Aaron. Vstal, přešel ke dveřím vedlejší kanceláře a vydal potřebné pokyny. Pak se opět obrátil k synovci. "Davide, potřebuješ ještě něco?" Malý burzovní makléř sebou trhl. Dosud totiž strnule zíral na klienta, z očí mu doslova žhnula úcta k hrdinovi. Nyní tedy spěšně shromáždil veškeré své písemnosti, nacpal je zpět do tašky a přišel k Ralphovi s napřaženou bělostnou ručkou.
"Nedokážu ani říct, jak velké cti se mi dostalo v souvislosti s vámi, pane Ballantyne. Jestli bych ještě někdy pro vás cokoliv mohl udělat..."
Aaron musel snaživého synovce téměř násilím vysunout ven ze dveří.
"Chudák David," zamumlal, když se vrátil ke stolu. "Skutečně jsi jeho první milionář, což je vskutku životní předěl v činnosti jakéhokoliv mladého

burzovního makléře."
"Můj otec...," vydechl novopečený zbohatlík, aniž by se usmál.
"Omlouvám se, Ralphe. V tomto případě nelze učinit vůbec nic! Bude dopraven do Anglie v řetězech s Jamesonem i ostatními. Uvězní je ve Wormwood Scrubs až do té doby, než dostanou předvolání, aby mohli vznést námitky týkající se obvinění."
Aaron vylovil jednu stránku z hromady na stole. Obžalovaní s pomocí jistých dalších osob v měsíci prosinci roku 1895, v jižní Africe, uvnitř dominia Jejího Veličenstva, nezákonně připravili a provedli vojenskou operaci, směřující proti samostatnosti jistého přátelského státu, rozuměno Jihoafrické republice, v rozporu s podmínkami uvedenými v Usnesení o povolávacím rozkazu pro cizince z roku 1870."
Pak odložil listinu a pokrčil rameny. "Fakt, neexistuje nic, co by kdokoliv z nás mohl zrovna teď udělat!"
"Co se s nimi stane? Jedná se přece o hrdelní zločin..." ..Ach, to ne, Ralphe, jsem si naprosto jist, že tak daleko celá kausa nedojde!"
Mladý Ballantyne se zabořil hlouběji do křesla a rozladěně zlral z okna. Snad už posté v krátkém čase ostře kritizoval sám Sebe za neschopnost předvídat, že právě Jameson přijde také na Myšlenku přeřezat telegrafní dráty před zahájením pochodu na johannesburg! Dumal o následně probíhající situaci: zpráva, kte Cathy poslala pro Zougu Ballantynea - výmysl o Louisině
283
T
vážné phorobě - nikdy tátu nedostihla, takže narazil na číhající burská komanda společně s ostatními příslušníky přepadového oddílu.
Jen kdyby, zauvažoval, ale pak se tok jeho myšlenek přerušil. S očekáváním vzhlédl, když úředník váhavě vešel do kanceláře.
"Objevila se konečně odpověď od mé choti?" dožadoval se, ovšem muž jen vrtěl hlavou.
"Odpusťte prosím, pane Ballantyne, sire, ale zatím nemáme...," koktavě vysvětloval, ale Ralph naléhal dál: "Člověče, seberte se, co se stalo? Vyplivněte to už konečně, mám tam dobré kamarády.
"Zdá se, že všechna telegrafní spojení do Rhodesie byla přerušena od pondělního poledne!"
"Aha, v tom je tedy zakopaný pes!"
"Ne úplně, pane Ballantyne, to ještě není všechno. Objevila se zpráva z Táti, ležící na hranici s Rhodesií. Zřejmě dnes ráno prorazil jezdec..." Úředník těžce polkl. "Tenhle posel, zdá se, je jedinou přeživší osobou..."
"Přeživší osobou!?" Ralph udiveně zíral na muže před sebou. "Co to znamená? O čem to tady pořád melete?"
"Matabelci se totiž vzbouřili! Vraždí všechny bělochy, žijící v Rhodesii - muži, ženy i děti, všichni jsou bez milosti masa-kováni..."
¦ ¦ ¦ :
"Maminko, Douglas a Suss tady nejsou. Vlastně vůbec nikdo tu | není, aby mi dal snídani!" upozorňoval Jon-Jon, když vstoupil do 1 stanu, zatímco Cathy si právě v tichosti kartáčovala vlasy a stače- I la je do tlustých copů.
"Zavolaljsinaně?"
"Jo, dokonce několikrát!"
"Řekni si někomu od koní, ať za nimi zaskočí, miláčku."
"Ale oni tady nejsou vůbec!"
"Ale qp tady vůbec nejsou!" zkorigovala matka synovo sdělení § a vstalaJ^Jílezbývá tedy nic jiného než vyrazit ven a podívat se, co /» se s tvou snídaní dá dělat."
Cathy vyšla ze stanu do brzkého svítání. Oblohu na východě | už krášlila zajímavá, tmavě růžová barva v odstínu zralého po- |
nieranče, pěvecký sbor ptáčků ve stromech nad tábořištěm jásal cinkotem stříbrných zvonků. Ohniště se přeměnilo v tůň šedivého prachového popele, jelikož nikdo nepoložil.
"Přihoď tam nějaké dřevo, Jon-Jone," požádala matka synka, zatímco mířila ke kuchyni. Mračila se nad nečekanou nepříjemností, obzvlášť když našla stan opuštěný. Vyňala plechovku zakrytou gázou z chladicí bedny na maso, pak sebou trhla. Okamžitě se otočila, když vchod zahalil tmavý stín.
"Bože můj, Isazi!" přivítala s ulehčením malého zulského vozataje. "Kdepak jsou ostatní?"
"Kdožví, kam se matabelští psi ukrývají ve chvílích, když je jich potřeba?" pronesl vrásčitý Žulu pohrdavě. "Nejspíš prohýřili noc, unavili se tancem a nezřízeným požíváním piva! Nyní mají hlavy příliš těžké, neunesou je na krku..."
"Budeš mi tedy muset pomáhat," oznámila Cathy, "alespoň do té doby, než kuchař dorazí!"

Po snídani ve stanu nahrazujícím jídelnu mladá paní opět přivolala věrného vozataje k ohništi.
"Jestlipak se už někdo z nich konečně vrátil?"
"Ještě ne, Nkosikazi."
"Chci zaskočit ke kolejím, doufám, že tam čeká telegrafická zpráva od Henshaw. Jsou koně v ohradě, Isazi?"
Pak poprvé zaznamenala zamračený výraz ve stařecky zkraba-tělých rysech malého Žulu.
"Copakje?"
"Žádní koně tam totiž nejsou!"
"Kde by mohli být?"
"Třeba je některý mujiba časně ráno vzal ven - musím se vypravit za nimi, abych je objevil."
"Ach! To nevadí," pokrčila nastávající matka rameny. "Vždyť k telegrafnímu úřadu je to jenom krátká procházka. Cvičení mi navíc docela prospěje," dodala, načež zavolala na syna. "Přines mi můj klobouček, Jon-Jone!"
•¦Nkosikazi, možná to není nejmoudřejší, jelikož to malé..."
"Ach, nerozmazluj mě tolik," zareagovala Cathy laskavě a vzala Jonathana za ruku. "Jestliže ty koně najdeš včas, můžeš pro nás P"]et." Pak s houpajícím se čepečkem na stuze a chlapcem Poskakujícím vedle sebe vykročila po vyjeté cestě vedoucí oko-

lo okraje lesnatého kopce směrem k čelu posupující stavby železnice.
Nikde žádný zvuk, neozývalo se ani bušení kladiv. Jonathan to zpozoroval první.
"le tu takové ticho, mami..." Zůstali stát, aby naslouchali.
"Přitom není pátek!" zašeptala. "Pan Mac přece nemohl vyplatit pracovní týmy..."
Pak potřásla hlavou, zatím ještě nijak neznepokojená. "Ale je to divné," usoudila, přesto pokračovali v chůzi.
Na úpatí kopce se znovu zastavili. Cathy si přidržela čepeček, až zastínil oči před nízko ležícím sluncem. Železniční trať se táhla k jihu, leskla se jako hedvábná vlákna pavučiny. Pod nimi ale náhle končila v hrubě vykopaném zářezu, vykutaném coby přímá linka v buši. Tam, u čela stavby, se válela hromada týkových pražců a menší svazek kolejnic. Příjezd lokomotivy od Kim-berley očekávali dnes odpoledne, kdy se opět měly doplnit zásoby materiálu. Železné palice i lopaty však ležely v uspořádaných hromadách, kde je minulá směna zanechala za soumraku předešlé noci. Nikde však ani živáčka, žádná lidská bytost se poblíž díla nepohybovala.
"Tak tohle je opravdu zvláštní," usuzovala Cathy.
"Kdepak je pan Henderson, mami?" vyzvídal Jonathan. Jeho hlas zazněl neobvykle tlumeně. "A kde jsou pánové Mac a Braith-waite?"
"Nevím, asi ještě ve svých stanech."
Provizorní obydlí bílého zeměměřiče, hlavního inženýra i jeho dozorců stály seskupené právě za boudou z vlnitého plechu, tvořící telegrafní úřad. Kolem telegrafu ani mezi vyrovnanými pyramidami plachtoviny se neobjevovaly žádné známky života s výjimkou osamocené černé vrány, sedící na vrcholku jednoho ze stanů. Chraplavé krákání se mdle doneslo až k příchozím. Cathy sledovala truchlivě vypadajícího ptáka, jak rozprostřel svá černá křídla, zatřepotal jimi a těžce se snášel k zemi, ke vstupu do plátěného obydlí.
"Kdejsoji všichni ti černoši, co tu vždycky buší kladivy?" chlapec a matka se náhle roztřásla.]
"Nevím, zlatíčko." Hlas se jí zlomil, takže si odkašlala, aby si| pročistila hrdlo. "Budeme to muset vypátrat." Náhle si uvědo-
mila, že mluví až příliš hlasitě, navíc Jonathan se jí téměř scvrkl u nohou.
"Mami, já se bojím."
"Nedělej ze sebe hloupýho rozmazlence!" napomenula ho ostře, sevřela mu ruku a zahájila sestup ke stavbě.
Než se dostali k telegrafní kanceláři, pohybovala se už tak rychle, jak jen to velké kulaté bříško dovolovalo, dech v uších ji téměř ohlušoval.
"Počkej tady!" Vůbec nevěděla, co ji donutilo zanechat potomka na schodech verandy, ale nahoru ke vchodu vystoupala sama.
Dveře byly pootevřené, tak se do nich vší silou opřela, aby mohla nahlédnout dovnitř.
Telegrafista seděl za svým stolem, otočený k ní čelem. Strnule jí hleděl v ústrety těma bledýma, vypoulenýma očima, svěšená ústa měl doširoka rozevřená.
"Pane Braithwaite," promluvila mladá paní, ovšem zvuk vyděšeného hlasu téměř zanikl v hučení, připomínajícím rojení včel v úlu. Neuvěřitelně velké a kobaltově modré masařky pokrývaly totiž úředníkovu růžovou náprsenku. Vylekané

vstupem živého člověka se jako jednolité mračno zvedly do vzduchu. Vtom Cathy zahlédla telegrafistovo břicho proměněné v rozbředlou rudou jámu, odkud střeva visela v provázcích mezi koleny a končila ve spleteném chumlu na podlaze. Ustoupila zpět ke dveřím. Ucítila, jak se jí nohy mění v rosol, černé skvrny se roztančily před očima - připomínaly křídla netopýrů na lovu při západu slunce. Jedna z kovově blýskavých masařek se jí dokonce uvelebila na tváři, pak začala loudavě postupovat dolů, ke koutku úst.
Nastávající matka se pomalu předklonila, aby podlehla nezadržitelnému tlaku obracejícího se žaludku. Vnitřní exploze z ní dostala snídani, která se rozstřílela po prknech dřevěné boudy. Opatrně couvala, aby se dostala ven z otevřených dveří. Potřásala hlavou a pokoušela si utřít tu odporně nasládlou pachuť zvratků, ulpívající na rtech. Téměř zakopla na schodech, proto se raději hned ztěžka posadila. Jonathan bleskově přiběhl, přitulil sekni.
-Mami, co se stalo?"
•¦Chci, aby ses choval jako odvážný mladý muž," zašeptala.
286
287
»*—
"Iwami, jsi nemocná?" Rozrušené děcko jí třáslo rukou a Cathv pochopila, že je nesmírně obtížné si v této situaci zachovat chladnou hlavu.
Okamžitě si uvědomila, co způsobilo ohyzdné znetvoření mrtvoly v kanceláři telegrafu. To jen Matabelci přece vždycky svou oběť vykuchají. Jde o starý kmenový rituál, kdy takto uvolněný duch padlého nepřítele může konečně pokračovat v ničím nerušené cestě do mýtické Valhaly. Pokud by však zanechali útroby neporušené, duše by zůstala chycená v této pozemské pasti a její stín by se pak vracel, aby zabijáka děsil.
Pan Braithwaite byl tedy rozřezaný asagajem s čepelí ostrou jako břitva, horké vnitřnosti mu vyvrhli se zručností profesionálního kuchaře. Celá ta hrůza byla dílem matabelského vojenského oddílu uvedeného do válečného stavu.
"Mami, a kdepak je pan Henderson?" ječivě požadoval odpověď Jon-Jon. "Jdu se podívat k němu do stanu."
Velký statný inženýr patřil mezi jeho nejoblíbenější přátele, proto ho matka rychle chytila za loket.
"Ne miláčku, nechoď!"
"Proč ne?"
Vrána vybičovala svou statečnost na nejvyšší míru, právě nyní poskakovala okolo otevřené klopy inženýrova stanu a najednou zmizela. Cathy už vytušila, co zvíře vábí...
"Prosím tě Jon-Jone, buď chvíli zticha!" žádala chlapce. "Nech maminku uvažovat!"
Pohřešované služebnictvo. Samozřejmě že je varovali! Zrovna tak i skupiny konstrukčních dělníků. Matabelci se ihned dozvěděli, že se v buši pohybuje amadoda - proto zmizeli jako pára nad hrncem. Náhle na ni dolehla děsivá myšlenka: třeba i služebnictvo, její vlastní lidé, se stali součástí vojenského útvaru. Okamžitě však vehementně zavrtěla hlavou. Ne, kdepak! Tohle musela způsobit jakási tlupa vzbouřenců, ale ne přece naši vlastní lidé...
Jistě udeřili za svítání, což byla jejich oblíbená doba. Přistihli hlavnfio inženýra i dozorce ještě ve spánku. Jenom svědomitý malý Braithwaite se nacházel u svého přístroje. Telegrafní spojení, Cathy náhle blesklo hlavou. Telegraf je přece její jediné spojení s civilizovaným světem.
288
i
Jon-Jone, zůstaň tady!" nařídila přísně a vlekla se zpět k otevřeným dveřím kanceláře.
Snažila se zatvrdit, když zkoumavým zrakem přejížděla interiér budky a zkoušela se nedívat na zhroucenou bytost v židli. Ovšem jeden letmý pohled zcela dostačoval. Veškeré zařízení kdosi vyrval ze stěny a rozbil na kusy, které se nyní válely na zemi. Ustupovala zpět a opírala se o plechovou stěnu, oběma rukama svírala své nenarozené dítě, přitom se snažila samu sebe nějak donutit k přemýšlení.
Mstící se amadoda zde udeřila a nezpozorována zmizela opět v divočině - pak si vybavila nezvěstné služebnictvo. Zřejmě z kempu nezmizeli jen tak, s největší pravděpodobností se přidali k bojovníkům a číhají kdesi na kopci mezi stromy, určitě poblíž tábořiště. Zoufale se rozhlížela kolem sebe, očekávala, že každou chvíli rozpozná tiché černé šiky s pery válečníků, vyrážející z husté buše. Zásobovací vlak z Kimberley měl dorazit až pozdě odpoledne, za víc jak deset hodin! A ona tu zůstala sama, s výjimkou malého Jonathana. Cathy klesla na kolena, natáhla k synkovi ruce a přitiskla ho pevně k sobě. Beznaděj ji zcela

ochromila, pak si však uvědomila, že chlapec strnule hledí přes otevřený vchod do nitra kanceláře.
"Pan Braithwaite je mrtvý!" konstatovalo dítě nezvratný fakt. Násilím mu otočila hlavu od hrůzné scenérie. "Chystají se zabít i nás, viď, maminko?"
"Ach, Bože můj, Jon-Jone!"
..Potřebujeme pušku! Vždyť umím střílet! Tatínek mě to naučil..."
Zbraň - nastávající matka se zahleděla k tichým stanům. Nepředpokládala, že by sebrala dostatek odvahy, aby vstoupila do některého z nich, ba ani v případě, že by mohla objevit cokoliv vhodného k obraně. Dobře totiž věděla, jaký obraz masakru tam lze předpokládat.
Zakryl ji stín, takže zděšeně vykřikla.
¦'Nkosikazi. To jsem já."
Isazi sešel dolů z kopce tiše jako leopard. "Koně skutečně zmi-. '¦ oznámil suše. Potom pohlédl do místnosti telegrafního úřadu.
Výraz ve tváři starého Žulu se nezměnil.
289
J\ha," pronesl polohlasně, "matabelský šakal může ještě kousat..."
"Stany," zašeptala Cathy. "Podívej se, jestli se ti podaří najít nějakou zbraň."
Isazi vyrazil pružným houpavým krokem, běh odpovídal muži o polovinu let mladšímu. Skláněl se od jednoho otevření stanu k druhému, a když se vrátil k paní, nesl pouze asagajs rozlomenou násadou.
"Ten velký člověk bojoval dobře! Zůstal naživu i s vyvrženými vnitřnostmi, na kterých hodovala vrána. Už nedokázal ani promluvit, ale díval se na mě. Já jsem mu konečně daroval klid! Ale nikde žádné pušky, Matabelci všechny sebrali!"
"Střelné zbraně jsou v našem kempu," špitla Ralphova manželka.
"Pojď, Nkosikazň" jemně jí pomohl vstát a synek matku mužně uchopil za druhou ruku, ačkoliv jí ještě nedosahoval ani k podpaží.
První bolest zasáhla mladou paní ještě předtím, než dospěli k husté buši na okraji zářezu pro traťť. Musela se ohnout. Podpírali ji po dobu trvání záchvatu. Jonathan zatím ještě neměl rozum z toho, co se vlastně děje, ale malý Žulu se tvářil zasmušile a mlčky vyčkával.
"V pořádku..." Cathy se nakonec narovnala a pokoušela se odhrnout dlouhý pramen vlasů z obličeje, kam se jí přilepil vlastním potem.
Stoupali po cestě, snažili se přizpůsobit svůj krok možnostem trpící rodičky. Isazi sledoval buš po obou stranách, snažil se v temnotě rozpoznat jakékoliv hnutí případných válečníků. Zlomený asagaj pevně tiskl ve volné ruce, aby mohl v případě nutnosti odspodu bodnout..
Cathy se zajíkla překvapením a potřebovala oporu, když ji přepadla další vlna porodních bolestí. Tentokrát se nedokázala ovládnout, takže klesla na kolena do prachu stezky. Když mučivá agónie pominula, vzhlédla k vozatajovi.
"Stahy jdou příliš brzy za sebou. Už je to tady!"
Anifiemusel odpovídat.
"VezTnTJonathana do Harkness Minel"
"Nkosikazi, vlak..."
"Vlak dorazí příliš pozdě... Musíš ihned vyrazit!"
290
"Nkosikazi, má paní, co se stane s tebou?"
"Bez koně nikdy nedorazím na Harkness Minel Vždyť je to dobrých padesát kilometrů. A každou vteřinou, kterou tady zrovna teď marníš, mrháš chlapcovým životem..."
Nepohnul se.
"Isazi, jestliže ho dokážeš dovést do bezpečí, pak zachráníš i část mého já... Jestliže ale budeš váhat, pak všichni zahyneme... Jděte-jděte už, rychle!"
naléhala. Malý Žulu natáhl ruku k Jonathanovi, ale klučina ucukl.
"Nikdy neopustím svou mámu!" Hlas mu vyletěl do hysterického vzlyku.
"Táta mě pověřil, abych ji chránil..."
Cathy sbírala sílu. Musela vynaložit veškerou energii, aby dospěla k rozhodnutí vykonat nejobtížnější úkol svého mladého života. Prudce udeřila Jonathana do tváře, dokonce dvakrát. Políčky mlaskly a šokované dítě od ní nevěřícně ustupovalo. Rudé obrysy prstů se rozlévaly na bledé pokožce jemného líčka. Ještě nikdy předtím synka neuhodila...
"Koukej dělat, co jsem ti řekla!" zuřivě syčela na milovaného potomka. "Půjdeš s naším stopařem, okamžitě!!!"
Žulu chňapl po dítěti, zvedl ho do náruče, a pak delší dobu hleděl na bílou paní.
"Máš srdce lvice. Vzdávám ti poctu, Nkosikazil" A přískoky se hnal do buše, Jonathana odnášel s sebou. V pár vteřinách zmizel v houští. Nastávající matka se rozeštkala, pláč jí otřásal tělem a dusivé vzlyky se jí draly z hrdla.

Uvědomila si, že zůstala úplně osamocená a čekají ta nejtěžší chvíle v životě, se kterou se musí vyrovnat. Pomyslela na Ralpha: ještě nikdy po něm tolik netoužila, ještě nikdy k němu nezahoře-la tak hlubokou láskou. Na okamžik se jí zdálo, že spotřebovala Poslední zrnko své nesmírné kuráže na políčky pro svého jediného syna, aby ho od sebe odehnala s velice chabou nadějí na spásu. Nejpříjemnější se rodičce jevilo zůstat zde, vkleče a v prachu, Ve slunečním světle časného jitra a vyčkávat až do té doby, než si Pfo ni přijdou s ostrou čepelí.
Pak odkudsi z hloubi nitra načerpala sílu, zvedla se a kulhala i Po stezce dál. U paty kopce pohlédla směrem k ležení. Vypadalo Zcela pokojně a spořádaně. Její domov! Kouř z táborového ohně e zvedal, připomínal světlešedé volavčí pero zdvihající se do

klidného ranního vzduchu. Scenérie se jevila tak přívětivá, tak bezpečná... Ač to odporovalo zákonům logiky, převážil u ní dojem, že jestli se jí podaří dosáhnout svého plátěného obydlí, pak bude opět všechno v pořádku.
Vyrazila, ale ještě neušla ani deset kroků, když cosi prasklo kdesi v jejích útrobách. Náhle pocítila horko ženoucí se po nohách, když plodová voda začala vytékat. Probíjela se však dál, nedbala na tížící nasáklé suknice. Pak se neuvěřitelné stalo skutkem, nadosah se objevil vlastní stan.
Tak chladno a temno bylo uvnitř, jako v kostele, pomyslela si a nohy jí znovu vypověděly poslušnost. Plazila se po podlaze, nehleděla na bolesti. Účes povolil, rozcuchané pramínky Cathy oslepovaly. Tápala kolem sebe, až našmátrala truhlici v čele polního lůžka. Odhodila si vlasy z očí, potom chvíli odpočívala opřená o bednu.
Těžké víko rodičku vyčerpalo, ale nakonec s rachotem povolilo. Zbraň měla zastrčenou pod háčkovanými bílými přehozy na postel, které postupně hromadila pro domov, který jí Ralph slíbil jednoho dne vystavět. Sevřela mohutný služební revolver Web-ley. Vystřelila z něj pouze jednou - to ji však manžel podpíral zezadu a současně držel zápěstí proti zpětnému nárazu.
Nyní potřebovala obě ruce, aby ho dokázala vůbec zvednout z truhly. Byla však příliš unavená, neměla ani sílu vylézt na lůžko. Zůstala tedy sedět zády k bedně, nohy natažené přímo před sebou, revolver uložený v klíně.
Zřejmě si musela zdřímnout, poněvadž náhle procitla a zaznamenala šustot bosých nohou na holé zemi. Vzhlédla. Spatřila siluetu bojovníka promítnutou šikmými paprsky slunce na bílé plátno stanu. Pozdvihla zbraň, zamířila na vchod. Hrozivě černý revolver se chvěl v nejistém sevření nastávající matky, když domorodec vstoupil dovnitř.
"Bože můj, ach, konečně...," vyhrkla a nechala chladný kov klesnout.
"Ach! Bohudíky! To jsi ty...," zašeptala a s úlevou svěsila hlavu. Hustá Ipona vlasů se přitom rozevřela, rozdělila se na temeni a vystávTRTňa odiv bledou kůži v jemném týlu labutí šíje. Bazo se díval na tento úkaz seshora. Dobře viděl pulzující život pod jemnou pletí.

Černý vojevůdce nosil jenom suknici z ocasů cibetek, čelo mu zdobil proužek krtčí kožešiny - jinak žádná válečná pera ani ozdobné střapce. Byl bos. V levé ruce držel široký bodec asagaje. V nravačce nesl vrhací knobkerrie, druh palice připomínající výzbroj středověkého rytíře. Držadlo z vyleštěného rohu nosorožce, snad metr dlouhého, doplňoval oblý konec z těžkého dřeva, hustě pokrytého výstupky ručně kovaných hřebů z odlitého surového železa.
Když ho slavný Induna rozhoupal, vložil do setrvačnosti úderu vražedné zbraně veškerou sílu svých širokých ramen. Cílem se mu stalo pulzující místečko na bělošském zátylku.
Dva z bojovníků vstoupili do stanu po vůdcově boku, z očí jim stále ještě sršelo válečné šílenství. Též se pyšnili krtčí kožešinovou páskou kolem čela, když shlíželi na zhroucené tělo na zemi. Jeden z ozbrojenců změnil sevření asagaje, připravil se na řezací zdvih.
"Ženský duch musí odletět," komentoval svou činnost.
"Proveď to!" rozhodl Bazo a válečník se nahrbil. Pracoval rychle, zkušeně.
"Tam uvnitř je ještě další život," oznamoval nadšeně. "Podívejte se! Dokonce se to pořád hýbe..."
"Zlikvidovat!" vojevůdce vydal další rozkaz, pak opustil stan. Vešel přímo do slunečního světla.
"Teď hledejte toho kluka!" nařídil spolubojovníkům, kteří čekali na další příkazy. "Najděte mi to bílé štěně..."
¦ ¦ ¦
Strojvedoucího lokomotivy zcela ochromilo zděšení. Zastavili totiž na několik minut u obchodní stanice, hned vedle výhybky stanice Plumtree, kde spatřil těla

majitele a členů jeho rodiny, ležící vpředu na dvoře.
Ralph Ballantyne mu sice vrazil ústí pušky mezi lopatky, čímž
O donutil k návratu zpět do budky, ale hrůzy ho tím nezbavil.
ten zesíleným tlakem zbraně mu naznačil nutnost dalšího
Postupu na sever, hlouběji a hlouběji do Matabelelandu.
Zdolali celou cestu z Kimberley, ze seřaďovacího nádraží,
regulátorem lokomotivy otevřeným naplno. Ralph se dobro-
O|ně střídal s topičem, nabíral lopatou hrudkovité černé uhlí
293
a vjíazoval ho do topeniště v monotónním rytmu. Potil se svleče-nýjtlo půl těla v sálavém vedru výhně, uhelný prach mu začernil tvář i ruce jako kominíkovi, dlaně mokvaly živými ranami prasklých puchýřů.
Posunuli čas bývalého rekordu skoro o dvě hodiny, když sepři-blížili k čelu stavby železnice. Zuřivě se přihnali z ohybu mezi kopci, už se dala zahlédnout plechová střecha telegrafního úřadu. Mladý Ballantyne odmrštil lopatu, vyklonil se z bočního průzoru a upřeně hleděl kupředu.
Srdce mu radostně poskočilo, vyletělo až do krku, jelikož rozlišil pohyb kolem boudy i mezi stany- očividně tam byl život! Pak se mu však pulz skoro stejně rychle zastavil, poněvadž rozpoznal plížící se zvířata, podobající se psům. Hyeny se drze rvaly o předměty, které vytáhly ze stanů a v záchvatu posedlosti nejevily žádné obavy. Až když Ralph začal střílet, rozptýlily se po okolí. Zabil asi šest těch odporných bestií, než vyprázdnil zásobník pušky. Pak vyběhl k telegrafní stanici, od ní ke každému stanu a obratem se vrátil zpět k lokomotivě. Strojvedoucí ani topič svou budku neopustili.
"Pane Ballantyne, tito vražední a krvelační barbaři se určitě objeví každou minutou!!!"
"Čekej!" zařval vztekle Ralph. Pak se vydrápal na dobytčí vagón, připojený hned za tendrem. Vyrazil zajišťovací kolík a vrata se rozevřela. Dopadla až dolů na násep, prakticky vytvořila padací most.
Potom vyvedl koně ven. Vzal s sebou čtyři, jeden z nich, ten nejlepší, byl už osedlaný. Stačilo nastavit si patřičnou délku popruhu u třmenů, pak se vyšvihl do sedla se zbraní v ruce.
"Já tady čekat nebudu!" ječel mašinfíra. "Kriste Ježíši, Bože Všemohoucí, ti negři jsou zvěř, člověče, úplní lidožrouti!!!"
"Jestli má manželka a syn přežili, budu pro ně potřebovat dopravu zpátky do Kimberley. Dej mi hodinu!" požadoval mladý Ballantyne.
"Nezdržím se tu už ani minutu - okamžitě se vracím!!!" Strojvedoucí rozhodně potřásal hlavou.
"Tal^si teda táhni ke všem čertům!" chladně zareagoval Ralph.
Kopfttrtfm přiměl svého oře k trysku, náhradní osedlané koně vedl na dlouhých otěžích za sebou. Hnal se cestou vzhůru, podél kopjesměrem k jejich kempu.
294
Během jízdy opět uvažoval, zda přece jen pro jednou neměl Doslechnout Aarona Fagana. Možná mohl v Kimberley skutečně naverbovat skupinu dalších jezdců, kteří by se vydali sem s ním. Dobře ygak věděl, že by v žádném případě nesnesl zpoždění třeba jen pár hodin, které by potřeboval na vyhledání dostatečně zkušených mužů. Proto opustil Kimberley za necelou půlhodinu potom, co dorazil dálnopis zTati - spotřeboval jen tolik času, aby si přinesl vinčestrovku, naplnil sedlové brašny municí a převedl koně z Aaronovy stáje k seřazovacímu nádraží.
Předtím, než zmizel za kopcem, koutkem oka pohlédl přes rameno. Lokomotiva už funěla po kolejích zpátky, k bezpečnému civilizovanému jihu. Takže právě teď, uvažoval zkušený lovec v duchu, se možná stal jediným živým bělochem na území Mata-belelandu.
Ralph se tryskem vřítil do jejich ležení. Zrůdy už ho předstihly, pochopil na první pohled! Kemp vyrabovaný, Jonathanuv stan zhroucený, oblečky rozházené a pošlapané v prachu.
"Cathy," vykřikl z plna hrdla, jakmile seskočil. "Jon-Jone! Kde jste?"
Pod nohama mu zašustil papír, takže pohlédl k zemi. Manželčina složka obsahující kresby se tu válela úplně nadranc, malby, jimiž se tak pyšnila, byly roztrhané nebo zmačkané. Shýbl se a sebral jeden obrázek: před očima měl roztomile miskovité květy kaštanové barvy s nádherným žlutým žilkováním. Oficiální název hlásal Kigelia africana, i když šlo o dobře známý salámový strom, s plody ve tvaru šišky podobné této uzenině o váze až deset kilogramů. Chvíli se pokoušel uhladit zmuchlaný list, záhy si však uvědomil marnost tohoto počínání...
Vyrazil ke stanu, kde obvykle prožívali společné chvíle a trhnutím otevřel plátěnou chlopeň.
Milovaná Cathy ležela na zádech s mrtvým děťátkem po boku. Slibovala mu dceru a

skutečně daný slib dodržela...
Padl na kolena vedle své nejdražší ženy, pokoušel se jí pozved-n˚ut hlavu. Tělo však setrvávalo v děsivé ztuhlosti, jeho Katie Zustávala nehybná jako socha vytesaná z mramoru. Potom s ní Přece jen pohnul. Okamžitě zaregistroval vzadu na temeni hlavy Velkou prohlubeň od úderu tupého předmětu.
Pornalu couval pryč, náhle ze stanu přímo vyletěl.
¦Jonathane!" vřeštěl zoufale. "Jon-Jone! Kde jsi?"
295
iíohnal se kempem jako šílenec.
"íonathane! Haló, Jonathane!"
Když však nikde nenalezl ani živáčka, klopýtavě se vydal do lesa, vzhůru po svahu kopje.
"jonathane! Tady je tvůj táta! Kde jsi, můj miláčku?" Matně si v nastalých mukách uvědomil, že jeho výkřiky sem mohou přivést amadodu, stejně jako mečení kozy přiláká leoparda. A náhle z hloubi ztrápené duše zatoužil, aby se tak stalo.
"Pojďte!" řval zběsile do tichého lesa. "Vraťte se! Přijďte sem a najděte mě taky!" Pak se prudce zastavil, z vinčestrovky vystřelil do vzduchu a soustředěně naslouchal ozvěně, odrážející se v údolí.
Nakonec, když už nemohl ani běžet, ani křičet, vyhledal oporu u kmene jednoho z větších stromů. Sotva popadal dech.
"Jonathane," zaskřehotal. "Kde jsi, chlapečku můj?"
Pak se pomalu otočil a scházel dolů z kopce. Pohyboval se jako velmi, velmi starý muž.
Na okraji ležení se zastavil, téměř nevidomě zíral na cosi zvláštního v trávě. Sehnul se, aby podivnou věc sebral. Opět a opět ji protahoval mezi prsty, pak vztekle zmuchlal v dlani. Klouby mu zbělely silou stisku, když ruku sevřel v pěst. Držel totiž pásku z jemně vyčiněné kožešinky, uvazované kolem čela -očividně patřila jednomu z příslušníků regimentu Krtků!
Stále ještě drtil usvědčující důkaz, když se vracel do domovského kempu, aby připravil své mrtvé k pohřbení...
¦ ¦ ¦
Robyn St. Johnovou vzbudilo jemné škrábání na okenici u ložnice, proto se zvedla, opřela se o loket a zvolala: "Kdopak je tam?" "To jsem já, Nomuso."
"Jubo, Holubičko moje, vůbec jsem tě nečekala!" Doktorka vyklouzla z postele a přešla k oknu. Když ho rozevřela dokořán, stála tváří v tvář noci opalizující měsíčním svitem a současně spatřila domorodou ženu, která se choulila pod deskou parapetu.
"Ty-JsťTnad podchlazená..." Robyn ji uchopila za rameno. "To snad bude tvoje smrt - okamžitě pojď dovnitř! Přinesu ti nějakou přikrývku."
296
flomuso, počkej!" luba chytila přítelkyni za zápěstí. "Musím hned zase jít!"
"Ale vždyť jsi právě teď dorazila?"
"Nikdo se nikdy nesmí dozvědět, že jsem tady byla!!! Prosím, neříkej to nikomu..."
"Co je s tebou? Celá se třeseš!"
"Poslyš, Nomuso, nemohla jsem tě opustit - jsi přece má matka, má sestra i má přítelkyně, opravdu jsem tě nemohla opustit beze slova!"
"Jubo..."
"Nic neříkej! Poslouchej chvíli!" zaprosila Holubička. "Mám totiž strašlivě málo času!!!"
Robyn si konečně uvědomila, že to nebyl pouze noční chlad, co roztřáslo mohutnou tělesnou konstrukci domorodé ženy. Cloumaly s ní navíc i vzlyky, pramenící ze strachu a hrůzy.
"Musíte odejít, Nomusol Všichni! Ty, Elizabeth i chlapec-nic si neberte, okamžitě zmizte!!! Prchejte do Bulawaya, tam snad najdete bezpečný úkryt. To je vaše jediná šance..."
"Jubo, vůbec ti nerozumím. Co mi tady plácáš za nesmysly?"
"Oni přicházejí, Nomusol Už jsou velice blízko... Prosím tě, spěchejte!"
Pak se vytratila. Zmizela rychle a zcela bezhlučně na tak mohutnou osobu, téměř se zdálo, jako by splynula s měsíčními stíny pod klenbou stromů. Jakmile Robyn konečně našla šál, vyšla na verandu, ale po domorodé ženě nenalezla nikde ani stopu.
Popoběhla tedy k bungalovům u nemocnice, najednou však na pokraji stezky zakopla. Pokračovala tedy ve volání už se zvyšujícím se podrážděním.
'•Holubičko, koukej se vrátit! Slyšíš mě? Nemůžu vystát podobné absurdnosti!"
U kostela se nejistě zarazila, nevěděla, kterou stezku si vybrat.
¦Jubo! Kde jsi?"

Mlčení narušilo pouze zakvílení šakala nahoře ve stráni nad ni|sijní stanicí. Posléze mu odpověděl jiný od vrcholu průsmyku, udy hlavní cesta do Bulawaya překonávala kopce.
..Jubo!"
9nmště u nemocniční chýšky už vyhasínalo. Lékařka popošla
12 a přihodila do žhavých uhlíků polínko z připravené hranice.
297
f"
Tiché okolo se zdálo zcela nepřirozené! Dřevo náhle chytilo a vzplálo. V jeho světle začala stoupat po schodech nejbližšího bungalovu.
Spací rohože pacientů, vyrovnané proti sobě ve dvou řadách podél každé stěny, zely prázdnotou. Dokonce i ti nejvážněji nemocní zmizeli. Někdo je odtud musel snad odnést, protože samostatný pohyb byl pro ně nemyslitelný.
Doktorka si přitáhla přehoz pevněji kolem ramen. "Ubozí nevědoucí neznabozi," litovala své choré nahlas. "Další čáry a kouzla je vyděsily, takže zřejmě prchali před vlastními stíny..."
Zarmoucená až do hloubi duše se nakonec otočila a odcházela temnotou zpátky domů. Vtom si všimla světla v dceřině pokoji. Jakmile vystoupala na verandu, dveře se otevřely.
"Mami! Jsi to ty?"
"Proč nespíš, Elizabeth?"
"Měla jsem dojem, že slyším nějaké hlasy..."
Robyn se nejprve rozpakovala, jaké informace by jí měla poskytnout - nechtěla potomka zatěžovat zbytečnými obavami! Jde o rozumné dítě, usoudila nakonec. Není přece nijak pravděpodobné, že by podlehla hysterii nad trochou matabelské pověr-čivosti.
"Juba se tu objevila. Musela narazit na nějaké čáry a kouzla, což ji k smrti vyděsilo. Proto hned zmizela..."
"A s čím sem přiběhla?"
"Aha, to je na tom to nejzajímavější. Prý bychom měli všichni prchnout do Bulawaya, prý tím unikneme jakémusi druhu nebezpečí..."
Lizzie vyšla na verandu v noční košili, nesla s sebou svíčku.
"Juba je přece křesťanská žena a určitě se nezapojuje do žádných kmenových magických obřadů," starostlivě rozumovala dívka. "Co dalšího ještě řekla?"
"Jenom tohle," Robyn zívla. "Jdu zpátky na kutě." Vykročila podél verandy, ale najednou se opět zastavila. "Ach! Ještě asi nevíš, že všichni ostatní už utekli. Nemocnice je dočista prázdná. To mě ledy rozčílilo nejvíc!"
"Mcfrnj^nejspíš bychom měli Jubu poslechnout..."
"Co tím myslíš?"
"Že bychom měli přece jen vyrazit do Bulawaya, a to ihned!"
"Elizabeth, domnívala jsem se, že jsi chytřejší."
298
"Ale já mám takový děsný pocit! Považovala bych náš odjezd opravdu za nejlepší řešení! Třeba tady na nás skutečně číhá
nebezpečí..."
"Jenomže tohle je můj domov! Váš otec a já jsme zde všechno postavili vlastníma rukama. Neexistuje žádná síla na světě, která by mě dokázala přinutit, abych odtud odešla!" soptila ke všemu odhodlaná misionářka. "A teď se vracím do postele. Vzhledem k tomu, že nemůžeme počítat se žádnou pomocí od domorodců, čeká nás zítra rušný den!"
¦ ¦ ¦
Usadili se ve vysoké trávě v dlouhých zamlklých řadách pod vrcholem kopce. Gandang tiše procházel mezi nimi, příležitostně se zastavil, aby prohodil slovo s dávným druhem ve zbrani. Oživlými vzpomínkami na slavnou minulost si příjemně krátili dlouhé čekání před bojem.
Zcela cizí jim připadalo sedět na holé zemi během doby přípravy k útoku. Za starých časů by si hověli jinak- dlouhé skvrnité štíty z kravské kůže ztvrdlé jako železo posloužily nejenom coby sedačka, ale zároveň bylo nutné skrýt jejich výrazný tvar před bdělým okem nepřítele až do okamžiku, kdy nadešla ta správná chvíle. Teprve potom mohli udeřit děsem do břicha a čepelí do srdce! Dřepnutím se rovněž předcházelo nemilé náhodě, kdy nezkušený mladý odvážlivec se v zápalu válečného šílenství ukvapeně pustil do bubnování asagajem na surovou kůži, čímž upozornil na vyčkávající impi.
Zcela cizí jim též připadalo nemít kompletní vybavení bojovníků regimentu Inyati- scházela jim totiž pera, kožešiny, střapce z kravských oháněk, válečná chřestidla u kotníků a na zápěstí, vysoké čelenky, které dokážou změnit muže v obra. Navíc se oblékli jako novici, jako boji dosud nezasvěcení chlapci, pouze °o bederních roušek. Šrámy a jizvy na tmavých tělech i oheň v očích však prvotní

dojem zcela usvědčovaly ze lži.
Gandang vnímal dusivou vlnu pýchy z prožívané přítomnosti ¦ | ~ uz dlouho si myslel, že podobný pocit znovu nikdy nezažije, totiž své děti miloval, zbožňoval jejich divokost a srdnatost,
dyž jeho tvář zachovávala klid a zdála se bezvýrazná, láska mu snad vyvěrala z očí.
299
Leltce jeho náklonnost odhalili, proto mu ji zpátky stokrát vraceli. "Baba!" oslovovali ho tím měkkým, hlubokým hlasem. "Otče, už jsme ani nedoufali ve vyznamenání bojovat po tvém boku," svěřovali se svému vojevůdci. "Otče, ti z tvých synů, kteří dnes zemřou, zůstanou navždy mladými..."
Přes hrdlo kopců se neslo žalostné zakvílení šakala, na něž odpověděl kdosi nacházející se poblíž. Impi setrvávali ve stanovené pozici, leželi podél hřebene kopců nad misií Khami jako svinutá mamba - vyčkávali naprosto ostražití a dokonale připravení.
Obloha zesvětlala. Šlo o klamné svítání, které předznamenalo nástup hlubší temnoty těsně před skutečným svítáním. A v tomhle času si právě amadoda nesmírně libovala, dokázala ho totiž plnohodnotně využít.
Tiše se vrtěli, aby si zapřeli držadlo asagaje o zem pevně mezi chodidly. Tím se připravili na rozkaz: Vzhůru mé děti! Nadešlo období ostrých špic.
Tentokrát však příkaz nepřišel a opravdový úsvit zalil oblohu odstínem krve. V jeho světle se válečníci dívali rozpačitě jeden na druhého...
Jeden z veteránů, který si vysloužil Gandangův respekt díky účasti na padesáti bojištích, se rozhodl promluvit za všechny. Došel k místu, kde slavný vojevůdce seděl sám.
"Baba, tvé děti jsou zmatené. Řekni nám, proč stále vyčkáváme?"
"Můj vzácný příteli, vaše kopí tak dychtí po krvi dvou žen a dítěte, že nedokážou vyčkat mnohem bohatšího pokrmu?"
"Vydržíme tak dlouho, jak nám přikážeš, Babal Ale není to nijak snadné."
"Můj vzácný příteli, já jsem použil sladkou kozičku coby návnadu pro leoparda," Gandang vysvětlil, pak opět nechal bradu klesnout na stále mohutné svaly na hrudi.
Slunce vystoupalo výš a pozlatilo koruny stromů podél kopců, ale vojevůdce se ještě stále ani nepohnul, mlčící řady čekaly za ním v trjivg^.
Mladý válečník zašeptal druhému: "Bouře už začala! Všude jinde naši bratři překypují činností a radostně kuchají. Vysmějou se nám, až se dozvědí, jak jsme se tu váleli v suchém listí..."
300
jeden ze starších bojovníků na něj káravě zasyčel, takže mládenec zmlkl, ale kdesi poblíž se jiný pohnul, asagajem ťuid o zbraň spolubojovníka. Ale ani teď Gandang hlavu nepo-
zvedl.
Konečně se z buše ozval frankolín: "Kvi-kit! Kvi-kit!" Ostré pronikavé volání, velice příznačné pro atmosféru veldu. Ovšem jen bystré ucho v něm dokázalo odhalit domluvený signál.
Vojevůdce se postavil. "Leopard se blíží," poznamenal tiše, pak se opatrně přikradl až do výhodné pozice, odkud se dala přehlédnout celá cesta od Bulawaya. Hlídka, která zvuk vyslala, pouhým gestem naznačila směr.
Otevřený kočár se blížil doprovázený skupinou jezdců. Gandang je lehce spočítal: jedenáct dobrých jezdců postupovalo přímo k misii. Postava, která je vedla, se nedala za nikoho jiného zaměnit ani na tak velkou vzdálenost. Vysoko usazený v sedle, ostražitě se otáčející hlava, dlouze spuštěné třmeny...
"Hau! Jedno bystré okol" pozdravil ho polohlasně trpělivý stařešina.
"Čekaljsemnatebe po mnoho dlouhých úplňku..."
¦ ¦ ¦
Generála Mungo St. Johna vzbudili uprostřed noci. V noční košili naslouchal hysterickému výlevu barevného sluhy, který údajně unikl z obchodní stanice u brodu Ten-Mile Drift. Chrlil ze sebe divokou historku o zabíjení a pálení, ovšem jeho dech nechutně zaváněl silnou kapskou pálenkou.
..Vždyť je opilý," usoudil Mungo St. John rozhodně. "Odveďte ho a dejte mu pořádnou nakládačku!"
První běloch dorazil do města teprve tři hodiny před úsvitem. Měl probodnuté stehno a levou paži nadvakrát přeraženou °d domorodé knobkerrie. Zdravou paží se držel koně jako klíště.
"Matabelci se vyrojili!" zoufale pištěl. "Zapalují farmy..." Pak bezvládně sklouzl ze sedla a omdlel.
s počátkem svítání už padesát nákladních vozů vytvořilo laa-
gerna hlavním náměstí Markét Square bez pomoci volů, kteří by

je táhli. Proto se do správné pozice musely dostat lidskou silou.
sechny ženy i děti ve městě budovaly opevněný tábor, nechaly
e zapřáhnout do práce při výrobě obvazů, přemísťování střeliva
Pečení tvrdých bochánků pro případ obléhání. Zbylí zdatní
301
muži, ffteří se nezúčastnili s doktorem Jamesonem vojenského tažení do Transvaalu, se snažili rychle přizpůsobit kritické situaci. Hledali koně a pušky pro ty, jimž chyběli.
Uprostřed chvatu a shonu Mungo St. John stačil obstarat rychlou otevřenou bryčku, kterou ovládal barevný vozka. Potom vybral největší a pravděpodobně i nejlepší jízdní armádní skupinu a při použití své pravomoci úřadujícího administrátora Matabelelandu vydal rozkaz:
"Za mnou! Vpřed!"
Nyní právě překonali vrchol sedla kopců nad misií Khami, ocitli se v bodu, kde vyjetá stopa byla nejužší a vysoká žlutá tráva i les ji obklíčily z každé strany jako jednolitá stěna. Generál si zastínil jediné oko.
"Díkybohu!" zašeptal. Očekával totiž, že spatří plameny, či už jen dým. Pohled na došková střechy budov tam dole, zcela netknutých v naprostém míru tiché atmosféry zeleného údolí, ho uklidnil.
Koně se potili a frkali, když táhli do kopce, proto se vůz opožďoval o dobrých dvě stě kroků za velitelem v čele. Jakmile se však situace změnila a terén začal klesat, aniž by mulám poskytl odpočinek, Mungo opět vykřikl: "Za mnou, vpřed!" Nasadil ostruhy, takže se tryskem řítil dolů s vojáky těsně za sebou.
Robyn St. Johnová vyšla z doškového rondavelu, kde se nacházela její laboratoř. Jakmile rozpoznala muže, který vedl armádní oddíl, založila si ruce na chlapecky útlé boky. Rozzlobeně vystrčila bradu dopředu.
"Pane, co znamená tohle obtěžování?" požadovala stroze vysvětlení.
"Madam, matabelský kmen zahájil rebelii! Vzbouřenci vraždí ženy i děti, pálí usedlosti..."
Lékařka ustoupila o krok dozadu, mezitím doběhl pobledlý Robert z kliniky a zavěsil se matce na suknice.
"Jsem tady, abych vás odvedl do bezpečí!"
"Matabelci jsou moji přátelé!" upozorňovala ho na nezvratný fakt Robvn. "Já se jich přece vůbec nebojím! Navíc tady je můj domov, odklid ani ve snu nezamýšlím odejít..."
"Nemám čas vyhovět vaší zálibě pro úmyslné maření jakékoliv diskuze, madam," prohlásil ponuře generál a postavil se v třmenech.
"Elizabeth!" zařval. Dívka se okamžitě objevila na verandě domu. "Matabelci povstali! Všichni jsme vystaveni smrtelnému nebezpečí - máš dvě minuty na shromáždění veškerých osobních věcí, které vaše rodina bude nezbytně potřebovat.
"Vůbec mu nevěnuj pozornost, Elizabeth!" rozkřikla se rozhněvaná doktorka. "My zůstáváme tady!"
Ovšem než stačila postřehnout zachráncův úmysl, Mungo pobídl koně ostruhami a v mžiku se dostal ke vchodu do laboratoře. Pak se lehce sklonil ze sedla, chytil manželku okolo pasu a vyšvihl si ji přes hrušku sedla nahoru. S pozadím ve vzduchu postižená zuřivě kopala a vřískala nad utrpěnou potupou, ale on přešel s koněm k otevřené bryčce, kam ji vhodil na zadní sedadlo v celém chumlu spodniček.
"Madam, jestliže tam nezůstanete, pak nebudu váhat a nechám vás spoutat! Teprve potom bude situace pro vás velice nedůstojná..."
"Tohle vám nikdy neodpustím!" syčela přes bledé rty, ale pochopila, že hrozbu myslí vážně.
"Roberte, okamžitě se přesuň k matce!" Mungo St. John nařídil synovi.
Chlapec pelášil k vozu, aby se ihned vyšplhal nahoru. "Elizabeth!" generál znovu zařval. "Fofrem, holka! Naše životy zrovna teď závisí na spěchu!"
Dívka vyběhla na verandu, zavázaný pytel přehozený přes rameno.
"Hodná holčička!" Mungo St. John se na ni usmíval. Opravdu hezká a odvážná, současně i chladně uvažující - vždy patřila k jeho oblíbencům. Seskočil dolů, aby jí pomohl do vozu, a pak se vyhoupl zpět do sedla.
..Krokem vpřed! Cvalem!" zavelel řízně v rychlém sledu, takže bleskově opustili nádvoří misie.
Bryčka se zařadila v koloně úplně dozadu. Deset jezdců ve dvojstupu se před nimi pohupovalo, o pět délek v čele se nesl generál. Navzdory kritické situaci se Lizzie cítila uchvácená, zároveň prožívala skvělé chvíle provázené i sladkou bázní. všechny probíhající události se tolik lišily od klidného a monotónního života na misii Khami. Nyní jsou tu kolem ozbrojení [fiuži, naléhavost i napětí vyzařuje z každého z nich, tmavá hroz-a z neznáma, které je obklopuje a to vše doplňuje romance věr-

302
303
néholmanžela, pronikajícího skrz údolí stínu smrti, aby zachránil milovanou ženu. Jak vznešený a skvělý vypadal v čele kolony jak zlehka seděl na koni, a když se otočil, aby pohlédl k vozu, jak bezstarostný se zdál jeho úsměv- v tom se mu dokázal vyrovnat pouze jeden člověk na celé zemi... Jen kdyby to byl sám Ralph Ballantyne, kdo by ji přišel zachránit! Ovšem rychle odehnala tu hříšnou myšlenku a zneklidněně se ohlížela dolů z kopce.
"Ach! Mami!" s výkřikem vyskočila ze sedačky. V houpající se bryčce divoce rozhazovala rukama. "Podívej se!"
Misie hořela. Došková střecha kostela se ocitla v plamech a připomínala maják, oheň ji pohlcoval. Kouř se kroutil z nitra všech domků, zachváceni hrůzou zírali na malinké tmavé lidské postavy, běžící dolů cestičkou pod rozložitými stromy, nesoucí pochodně ze suché trávy. Jedna z nich se zastavila a mrštila ji na střechu kliniky.
"Mé knihy," zašeptala Robyn. "Všechny mé písemnosti. Moje životní práce..."
"Nedívej se tam, mami!" Elizabeth klesla vedle ní na sedadlo, tiskly se k sobě navzájem jako ztracené děti.
Malá kolona dosáhla vrcholu sedla. Aniž by se však zdržovali, vyčerpaní koně začali sestupovat na druhou stranu - v té chvíli se ale zjevili Matabelci, vyrojili se současně z obou stran. Zčistajasna se zvedli z trávy ve dvou černých vlnách a bzučivě buráceli svůj válečný chorál Jéél, nápěv se zvyšoval podobný hukotu sviští cí laviny, řítící se dolů po příkrém úbočí.
Vojáci sice jeli s karabinami připravenými k výstřelu, pažby se jim opíraly o pravá stehna. Náhlé zjevení Matabelců však umožnilo pouze jedinou salvu, která rozčeřila kolonu. To však neudělalo žádný dojem na černou vlnu lidské masy. Koně se navíc začali plašit a rzát děsem, jezdci byli současně strženi ze sedel a probodáni skrz na skrz desetkrát, dvacetkrát. Válečníci šíleli touhou po krvi. Hrnuli se přes bezvládná těla, vrčeli a vyli jako lovečtí psi, trhající zdechlinu lišky.
Ohromný, potem se blýskající bojovník, uchopil barevného vozku za nohu a strhl ho z kozlíku. Zatímco nebožák ještě letěl vzduchfm^další domorodec ho napíchl na širokou stříbřitou čepel dsagaje.
Pouze Mungo St. John, jedoucí pět délek před oddílem, děsivé čistce unikl. Utržil zatím jediný úder kopím do boku, proto mu
304
I
krev kanula po noze a pronikala skrz jezdecké kalhoty, pak stékala přes boty a skapávala z podpatku.
Stále ještě se držel vzpřímeně v sedle, ale otočil se zpět přes rameno. Zadíval se přes hlavy Matabelců přímo do očí Robyn. To však trvalo pouhý okamžik, pak opět obrátil oře a hnal ho zpátky do mas černých válečníků, vracel se pro vůz. Vystřelil ze služební pistole do tváře bojovníka, který vyskočil a snažil se zachytit hlavu jeho koně, ale z druhé strany další Matabelec bodl vzhůru zdviženou paží a hluboko zarazil ostrou špici asagaje generálovi do podpaží. Jedno bystré oko vztekle zavrčel, s použitím ostruh však vyrazil opět kupředu.
"Jsem tady!" vykřikl směrem k Robyn. "Buď bez starosti, můj miláčku..." Vtom mu rozběsněný domorodec probodl břicho. Generál se schoulil. Statečný oř klesl, čepel kopí mu proklála srdce. Zdálo se, že už je všemu konec, ale jako zázrakem Mungo St. John zůstal stát, zcela neústupně zaujal obranné postavení se zbraní v ruce. Černou pásku mu z obličeje strhli, takže prázdný oční důlek zářil tak démonicky, až na chvíli bojovníci ustoupili. Zůstal v jejich středu s příšerným zraněním hrudi a s rudnoucí skvrnou na břiše.
Gandang vystoupil z tlačenice, všechny zahalilo mlčení. Ti dva stáli tváří v tvář po dlouhou vteřinu. Mungo se pokoušel zvednout pistoli, ale zbytek sil ho opustil... Tehdy černý vojevůdce namířil stříbřitou čepel na střed generálovy hrudi a ruka prudce vystřelila, aby ostří nepříteli proniklo zády ven.
Starý Induna stanul nad bezvládným tělem. Jednu nohu si opřel o hrudník bělocha, načež zatáhl, aby uvolnil špici kopí. Ozvalo se mlasknutí, připomínající těžkopádné vytažení holínky z hustého bahna. Tento jediný zvuk přerušil následné hluboké ticho. Mlčení působilo dokonce děsivěji než válečný nápěv a výkřiky umírající mužů.
Neproniknutelná vlna černých těl obklíčila vůz, zakryla i mrt-Vo'y pobitých vojáků. Amadoda utvořila kruh kolem místa, kde Mungo St. John ležel na zádech, s rysy v obličeji stále ještě zkřivenými do grimasy vzteku a utrpení. Jeho jediné oko sice civělo na nepřátele, ale už nic nevnímalo...
Jeden po druhém domorodci zvedali hlavy a zírali na schoulené ženy a děcko v otevřené bryčce. Atmosféra byla nabitá němou

ozbou, jejich oči ustrnuly ve vražedném šílenství, krev jim ješ-
305
-JT
zrna po
tě crčífla po pažích a hrudi. Rudě kropenaté tváře připomínaly morbidní válečné malování. Černé šiky se pohupovaly jako zimní tráva veldu při doteku mírné brízy. Kdesi vzadu jediný hlas zahájil smrtonosné hučení, ale ještě dřív, než se mohlo rozšířit dál, se Robyn St. Johnová postavila a z výšky vozu spatra hleděla na zvlčilé divochy. Hučení rázem vymřelo, rozhostilo se opět mlčení.
Statečná doktorka se natáhla, vzala do rukou otěže. Matabelci ji upřeně sledovali, ale ani jeden se nepohnul. Ozvalo se švihnutí, muly sebou trhly a vykročily vpřed.
Gandang, syn Mzilikaziho, starší Induna Matabelčů, ustoupil bryčce z cesty. Amadoda za ním se též otevřela. Zvířata prošla pomalu vzniklou uličkou, našlapovala s přehnanou opatrností do mezer mezi zohavenými mrtvolami vojáků. Robyn zírala přímo před sebe, strnule svírala otěže, len jedinkrát, když míjela nehybné tělo Mungo St. Johna, sjela zrakem dolů - potom znovu upřela pohled k horizontu.
Bryčka se pozvolna sunula z kopce. Když se Elizabeth konečně odvážila ohlédnout, cesta za nimi zela prázdnotou.
"Zmizeli, mami...," špitla. Vtom si uvědomila, že matčiným tělem otřásají tiché vzlyky.
Dcera jí položila ruku kolem ramen a Robyn se o ni na chvíli opřela.
"Byl to hrozný člověk! Ach, Bůh mi odpusť, já ho ale tolik milovala...," naříkala nešťastně. Náhle se zase prudce vzpřímila, aby popohnala muly do klusu ne cestě do Bulawaya.
¦ ¦ ¦
Ralph Ballantyne jel celou noc. Dal přednost obtížné, avšak přímé stezce protínající kopce před širokou cestou pro nákladní povozy. Soumary měl naložené jídlem a přikrývkami, což jediné se mu podařilo zachránit z tábořiště na čele stavby kolejí. Opatrně je vedl ve skalnatém terénu, snažil se dobře hospodařit s jejich silami, noněvadž dobře věděl, jak náročnou trasu budou muset zdolávat^^._
Jel s puškou uloženou napříč na klíně, nabitou a připravenou k výstřelu. Přibližně každou půlhodinu zastavil, aby vypálil tři rány do hvězdného nebe. Tři výstřely značily signál univerzální-
306
^o volání zpět. Když ozvěny domumlaly a hřmot se odrazil od vzdálený0'1 kopců, bedlivě naslouchal, pozvolna se natáčel v sedle, aby pokryl všechny směry. Teprve pak volal, vyřvával svou beznaděj do lhostejného mlčení divočiny." jonathane! Jonathane!"
Znovu se pomalu prodíral temnotou, za úsvitu napojil koně v potoce a nechal je po několik hodin se pást. Přitom odpočíval na termitišti, zároveň je střežil, současně žvýkal suchary a konzervované hovězí. Nepolevoval však v ostražitém naslouchání.
Připadalo mu podivné, kolik zvuků v buši připomínalo pláč lidského mláděte člověku, toužebně hledajícímu své dítě. Třeba turako světlý vydal své truchlivé ouvej, což Ralpha zvedlo a rozbušilo mu srdce stejně jako zapištění mangusty, či dokonce i lkavý nářek větru v koruně stromu. Vše ho okamžitě silně rozrušilo.
Během dopoledne opět osedlal koně a jel dál. Sice věděl, že za denního světla hrozí větší nebezpečí střetu s matabelskou patrolou, ale tato vyhlídka ho vůbec neděsila. Vlastně by tuto možnost docela uvítal. Hluboko v nitru mu totiž zela chladná temná prázdnota, místo, které ještě nikdy předtím nenavštívil. Nyní ale, během jízdy, ten prostor zkoumal a nalezl v něm takovou zášť i zuřivost, které by dosud nepovažoval za možné...
Pozvolna postupoval půvabnými lesy v čistém bílém slunečním svitu a náhle objevil nepochopitelný fakt, že se vůbec nezná: až dosud, do dnešního dne vlastně nevěděl, kým doopravdy je! Připadal si sám sobě cizincem, ale nyní konečně své rezervy odhalí...
Nasměroval koně k vysokému holému hřebenu, kde by sledující oči divochů mohly už zdaleka vidět jeho siluetu proti modré-niu nebi. Navíc úmyslně zase třikrát vystřelil. Když se neobjevila žádná skupina dusajících válečníků na takhle očividnou výzvu, jeho zášť i zuřivost ještě zesílily.
Hodinu po poledni se dostal na starobylou vyvýšeninu, kde
˚u zabil svého velkého slona, čímž se mu naskytl pohled na
kness Mine.
Stavby pohltil oheň. Na vzdáleném kopci sice zůstaly zdi inu, který Harry Mellow postavil pro Vičky, ale černá okna lra'a do kraje jako prázdné oční důlky šklebící se lebky. Trámy Podpírající střechu ostře čněly vzhůru zcela ohořelé,

některé
307
t"
tiprozi
z nichprozily zhroucením pod váhou spálených došků. S láskou založené záhony udupaly bezohledné hnáty, na trávníku se navíc povalovaly zbytky vybavení mladého páru: mosazná kostra postele, roztrhané matrace s vyhřezlými vnitřnostmi - bedny, ukrývající nevěstino věno, rozlámané, obsah spálený či roztroušený všude kolem.
Další budovy dál v údolí, důlní obchod i kancelář, též lehly popelem. Spousta zčernalého zboží stále ještě doutnala, ve vzduchu se vznášel puch hořící gumy i kůže. Prolínalo se v něm i jakési další neznámé aroma, připomínající nasládlou vůni pečeného prorostlého bůčku. Tehdy Ralph poprvé ucítil odér škvařícího se lidského masa! Zcela instinktivně okamžitě pochopil, o co jde, a žaludek se mu začal obracet naruby...
V korunách stromů v blízkosti vypálených budov hřadovali nahrbení supi. Shromáždily se tam celé stovky těchto odporných mrchožroutů, od velkého černého s olysalou červenou hlavou až ke špinavě hnědým, s obscénními vlněnými čepicemi, přikrývajícími nechutně dlouhé krky. Mezi nimi seděli čápi marabu, chraptivé vrány i malí černí luňáci. Očividně se jim naskytla velmi bohatá hostina, když dokázala přivábit takové množství zájemců.
Ralph sjel dolů a téměř ihned našel první těla. Matabelští válečníci, konstatoval s ponurým uspokojením, se odplížili až takhle daleko, aby pochcípali na utržená zranění, dumal. Harry Mellow zareagoval podstatně lépe než konstrukční tým v táboře u stavby železnice.
"Měl s sebou vzít alespoň tisícovku těch černejch řezníků," zadoufal nahlas, přičemž opatrně postupoval dál, s puškou připravenou.
Sestoupil až za rozvaliny důlního obchodu a k uvázání koní použil lodní smyčku. Musel být připravený na rychlý únik! Dál nacházel větší počet zabitých Matabelců, zhroucených uprostřed vlastních polámaných a odhozených zbraní. Popel spáleniště byl ještě horký, několik mrtvol leželo uvnitř zpustošených ruin obchodu, spečené do nerozpoznatelně černých kupiček, všude Jejsaiášel pach seškvařeného vepřového.
Změnil držení zbraně, načež postupoval obezřetně skrz popel a trosky směrem k rohu budovy. Skřehotání provázené třepotáním křídel supů a dalších mrchožroutů překrývalo jakékoliv
308
slabší zvuky, které možná vyvolal. Byl připravený na nenadálý útok domorodců, kteří se tu mohli skrývat v záloze. Snažil se také zatvrdit pro případ objevení pozůstatků švagra i jeho nádherné malé světlovlasé Vičky. Pohřbením vlastních znetvořených milovaných osob mu však srdce neokoralo, tušil dobře, že se proti takhle nelidské hrůze obrnit nelze...
Doplížil se až k rohu zbořeniště, sundal si klobouk a opatrně vykoukl.
Před ním se rozprostíraly dvě stovky metrů nekrytého území mezi vyhořelým obchodem a otevřeným ústím šachty číslo jedna, kterou se Harry zavrtal do boku kopce. Na volné prostoře se kupila spousta mrtvol černochů. Tvořily celé hromady a klubka, doslova návěje i brázdy. Některé byly zkroucené do zápasnických sousoší černých končetin, další tam ležely osamoceně, jako by se opíraly, stočené do fetální pozice. Většinu z nich už trhali šakalové a klovali ptáci, jiné však zůstávaly dosud zcela nedotčené.
Tahle zóna smrti poskytla Ralphovi alespoň trochu jakýsi hořký pocit zadostiučinění.
"Šikovnej kluk, ten můj Harry," šeptal spokojeně.
Právě se chystal vkročit do nechráněného prostoru, když mu vedle ucha cosi brutálně nechutného zasvištělo. Snad náhodný výstřel dopravil kulku tak blízko, až ucítil zatřepotání vlasů na čele. Opět se stáhl do úkrytu za zdí a potřásal hlavou, aby se zbavil bzučení v hlavě. Ten projektil ho musel minout snad o pár centimetrů či ještě míň, spílal si v duchu. Až neuvěřitelně dobrá muška na matabelského odstřelovače, i když jsou obvykle notoricky známí coby bídní střelci.
Málem doplatil na obyčejnou neopatrnost zelenáče. Hromady mrtvých bojovníků totiž utlumily jeho pozornost - logicky totiž předpokládal, že impi ukončili svůj krvavý úkol tady a zmizeli. Bohužel, zcela hloupý předpoklad...
Přikrčil se co nejvíc, potom se rozběhl spáleništěm na druhou stranu, koutkem oka důkladně sledoval nekrytý bok. V žilách mu klokotala krev pod návalem adrenalinu. Matabelci tolik milovali obkličování rychlými přesuny při strategii rohů, připomněl si. Pokud je venku čelo, pak by se mu boční útvary brzo ocitly za zády, kdesi tam nahoře, mezi stromy.

309
r
Doběhl ke koním, povolil vázací řemeny a vedl je přes horiq popel do úkrytu za zdí. Ze sedlové brašny vytáhl dva plné nábojové náramenní pásy a křížem si je hodil přes ramena. Ihned se podobal pravému mexickému banditovi. Přitom si pro sebe huhlal.
"Nuže, vy černí bastardi, jdeme na to! Teď si trochu zastří-líme!"
V jednom rohu se kamenné zdivo zhroutilo, poněvadž nepálená cihla nebyla schopná odolat abnormálnímu žáru ohně. Mezera nabízela zubaté okraje, což dobře skryje obrys jeho hlavy, a stěny za ním zabrání osvětlení zezadu, mudroval potichu. Pozorně zíral ven, pohlížel za zkrvavené území. Skutečně našli velice dobrý úkryt, pravděpodobně v křoví nad vstupem do šachty.
Pak se překvapeně zarazil, když si uvědomil, že vchod do podzemí je zabarikádovaný - vlastně ho blokovala jakási břevna a trámy i nějaké pytle, nejspíš plné kukuřice.
Pronikli do nitra chodby, což ale vůbec nedávalo smysl, zmateně spekuloval. Ještě chvíli trvalo, než se ve svých odhadech utvrdil. Náhle rozpoznal nejasný pohyb za zátarasem v jícnu šachty, načež mu další kulka zazpívala těsně vedle ucha a zavrtala se do zdi, pár centimetrů od obličeje. Cihlový prach ho oslepil. Sehnul hlavu, promnul si zaslzené oči. Pak zhluboka nabral vzduch do plic a začal řvát.
"Harry! Harry Mellow!"
Všude kolem panovalo absolutní ticho, dokonce i supové a šakali utichli, pohoršeni prásknutím střelné zbraně.
"Harry - to jsem já, Ralph!"
Zazněla nejasná odpověď, přesto mladý Ballantyne nadšeně vyskočil. Doslova přeletěl zřícenou stěnu a hnal se směrem k temnému otvoru. V té chvíli i Američan vyrazil jako o závod a běžel mu vstříc. Přeskakoval mrtvé Matabelce, tvář roztaženou v širokém úšklebku. Setkali se uprostřed cesty a padli si do náruče s viditelnou úlevou, v tichosti se navzájem bušili do zad. Dřív než vůbec někdo z nich promluvil, pohlédl Ralph přes mohutné ramené-stoíečného švagra.
Další postavy se vynořily zpoza primitivní barikády: Vičky oblečená do pánských kalhot a košile, s puškou v ruce a s vlasy v barvě mědi rozcuchanými kolem ramen - po jejím boku se
objevil Isazi, mrňavý zulský vozataj, jeho zase následovala další, dokonce ještě menší bytůstka, která oba dospělé předběhla. Dítě utíkalo, pomáhalo si pumpujícíma ručkama, obličej se mu křivil námahou.
Otec ho chytil, zvedl a pevně přivinul zachráněného synka na hruď. Tiskl svou drsnou nebolenou tvář na chlapcovu sametovou pleť.
"Jonathane," zachrčel, načež mu hlas naprosto selhal. Vnímal opět nádherné teplo dětského tělíčka i mléčnou vůni potu. Něco tak úžasně bolestného se nedalo ani unést.
"Tatínku," hošík zaklonil hlavičku, celý pobledlý a sklíčený.
"Nemohl jsem se postarat o maminku, ona mi to nedovolila..."
"Nevadí, Jon-Jone," šeptal Ralph. "Udělal jsi to nejlepší..."
A pak ho přemohl pláč. Strašlivě suché vykašlávané vzlyky opravdového muže, dohnaného k nejvzdálenější hranici obrovské lásky...
¦ ¦ ¦
Ačkoliv otec nechtěl dát potomka z rukou ani na chvíli, přesto ho poslal, aby pomohl věrnému zulskému vozatajovi nakrmit koně ustájené opodál v podzemí. Pak odvedl mladé manžele stranou, do šera tunelu, kde mu nemohli vidět do tváře. Tam jim sdělil zcela prostě:
"Cathy zahynula..."
"lak?" přerušil důlní inženýr nastalé mlčení. "Jak zemřela?"
..Šeredně!" prozradil čerstvý vdovec. "Velice šeredně! A nechci už o tom víc mluvit.
Harry svíral plačící Vičky v náručí. Když první ostrý nápor žalu pominul, Ralph pokračoval dál: "Nemůžeme tady zůstat. Máme na vybranou - buď na jih ke stavbě dráhy, nebo na sever, na Bula-wayo."
..Město ale už teď může být spálené a vydrancované," poukazoval švagr suše na smutnou možnost.
..A stejně tak můžou čekat impi mezi tímhle dolem a železnicí." shrnul situaci mladý Ballantyne. "Ale jestli Vičky chce zkusit stestí a vydat se tam, můžeme ji poslat s Jon-Jonem prvním vla-kem, který od Kimberley prorazí."
310
311
Jak 'a\ v1
"A íak?" vyzvídal Američan. "Co bude potom?"

"Pa\ vyrazíme na Bulawayo my! Jestli tam ještě někdo přežil, budou potřebovat bojeschopné muže, aby dosažený stav zůstal zachovaný i nadále..."
"Vičky?" Hany přitiskl manželku pevněji ksobě.
"Moje matka i celá má rodina je v Bulawayu. Tohle je země, kde jsem se narodila - já odtud utíkat nebudu!" Otřela si mokré tváře dlaněmi. "Pojedu s vámi do Bulawaya."
Ralph přikývl. Velice by ho totiž překvapilo, kdyby si statečná dívka vybrala druhou variantu.
"Hned po jídle se dáme na cestu."
Vydali se po vozové cestě na svou pouť k severu. Čekala je velice pochmurná trasa. Opuštěné nákladní povozy, zanechané tu během epidemie dobytčího moru, tvořily téměř regulérní milníky. Plátno zakrývající korby již zpuchřelo a změnilo se v cáry, vyrabovaný náklad ležel poházený v trávě, všude kolem rozbité bedny i truhly, dokonce i rezavějící plechovky. Ve vyjetých kolejích někde zůstaly ležet mumifikované zbytky tažných volů v místě, kde zvířata padla v křečích, s hlavami stočenými na bok kvůli chorobě, která je zabila.
Pak v úděsných intervalech naráželi na smrt a zkázu čerstvějšího data a mnohem víc dojímavější. Jeden z expresních vozů bratrů Zeederbergových trčel uprostřed vyjeté stopy, muly ubo-dané asagaji k smrti, coby děsivé girlandy visely z větví trnitého keře útroby vykuchaných těl vozky i všech cestujících.
U brodu přes řeku Inyati zůstaly stát pouze ohořelé zdi obchodní stanice. K obvyklému zohavení mrtvých se zde ještě přidružilo mnohem morbidnější běsnění. Nahá mrtvá těla manželky řeckého majitele a jejich tří dcer ležela uspořádaně v řadě, držadla palic knobkerrie měly chuděry zaražené do intimních míst. Samotného podnikatele stali, trup nešťastníka hodili do ohně. Hlava nabodnutá na špici kopí jim uprostřed cesty potměšile hleděla v ústrety. Ralph zakryl synovi tvář svým kabátcem a držel ho, dokud tu hrůzu neminuli.
Isazi-pověřený funkcí zvěda, vyrazil kupředu a objevil u řeky asi des|L«aJbránců. Vrhli se na malou skupinku matebelské amadody útokem, díky momentu překvapení čtyři z nich zastřelili zrovna ve chvíli, kdy si běželi pro zbraně. Zbylí divoši společně prchali na vzdálený břeh, kde zmizeli v oblaku prachu
312
a dvniu ze střelných zbraní. Pokračovali dál cestou na Bulawayo, nikdo je ale nepronásledoval, přestože mladý Ballantyne doufal
v opak.
Večer zaujali pozici připravenou na přepad, noc ale proběhla v klidu. Jen Ralph držel Jonathana po celou dobu na klíně, ovšem každých pár minut procital ze zlých snů, v nichž Cathy zoufale křičela a prosila o slitování. Za úsvitu zjistil, že aniž by o tom vůbec věděl, vytáhl krtčí kožešinovou pásku z kapsy a mačkal ji v sevřené pěsti. Teď ji tedy uložil zpět, klopu si pak pečlivě zapnul, jako kdyby ukrýval něco vzácného a drahocenného.
Celý den jeli na sever, minuli malý zlatý důl, dobrý snad pro jednoho horníka, i další farmy, kde bělošští usedlíci začali vtiská-vat svůj způsob života do okolní divočiny. Někteří z nich však byli chyceni v jasném okamžiku překvapení. Ještě měli na sobě noční úbor, jeden malý chlapec dokonce svíral svého medvídka, zatímco mrtvá matka k synkovi marně natahovala prsty - hebkých promočených kudrnek se už nikdy víc nedotkla...
Jiní zase prodali své životy draze. Mrtví Matabelci byli rozhozeni jako třísky při sekání dřeva v širokém kruhu kolem vypálených domovů. Jednou dokonce nalezli snad kompletně pobitou amadodu a nikde žádná bílá těla. Objevili jen stopy koní a vyjeté koleje, směřující na sever.
"Andersonovi se zachránili," odhadl Ralph. "Bože, prosím, dej, ať jsou teď v Bulawayu!"
Vičky navrhovala použít starou vozovou cestu, procházející kolem misijní stanice Khami, ale Ralph tenhle nápad nedoporučil.
"Pokud tam vzbouřenci už jsou, je příliš pozdě. Viděli jste dost důkazů! Jestli však naši včas prchli, najdeme je ve městě."
A tak třetího dne časně ráno skutečně ke svému cíli dorazili. Zátarasy se před nimi rozevřely, a oni mohli vstoupit do obrovského centrálního opevněného tábora uprostřed náměstí. Všichni obyvatelé se natlačili kolem koní a vykřikovali jeden přes druhého. Na nově příchozí se snesl celý déšť otázek.
¦¦Přicházejí už vojáci?"
¦•Kdy konečně dorazí armáda?"
"Neviděl jsi mého bratra? Pracoval v Antelope Mine..."
-Máte nějaké nové zprávy?"
313
Viclw se rozplakala znovu, poprvé od doby, co opustili Hark-ness Mine, když

zahlédla matku, mávající z vršku jednoho vozu na Markét Square. Mezitím Elizabeth seskočila z plošiny a protlačila se davem k švagrovi.
"Cathy?" starostlivě vydechla.
Mladý Ballantyne jen pomalu zavrtěl hlavou a zřetelně uviděl svůj vlastní smutek, odrážející se v těch jasných očích barvy lesního medu. Lizzie se natáhla a sundala Jon-Jona ze sedla.
"Ralphe, budu o něj pečovat...," oznámila něžně.
¦ ¦ ¦
Rodina se usadila v rohu ústředního laageru. Pod šikovným vedením Robyn a Louise se jediný nákladní vůz záhy změnil v přecpaný, ale okolnostem docela přiměřený domov.
Prvního dne povstání Louise a Jan Cheroot, malý Hotentot, přicestovali i s vozem z King's Lynn. Jeden z těch šťastnějších, čo přežil vražedný přepad na Victoria Mine, totiž tryskem míjel usedlost, a přesto stačil zakřičet jakžtakž souvislé varování.
Oba obyvatelé již předem tušili cosi podivného, chovali se totiž ostražitě vzhledem k dezerci matabelských pracovníků i služebnictva. Daný čas tedy dokázali využít k naložení vozu mnoha základními potřebami - konzervami, přikrývkami i municí. Potom chvatně vyrazili do Bulawaya s tím podivným pruhovaným spřežením. Jan Cheroot opravdu zvládal otěžemi stále ještě nevycválané zebry, zatímco Louise seděla na vrcholku nákladu s opakovačkou v ruce. Dvakrát v dálce zahlédli malé bojové skupinky vzbouřenců, ale několika výstražnými, přesně mířenými výstřely jim madam dokázala zarazit chutě na cokoliv. Města dosáhli jako jedni z prvních běženců.
Díky jim tedy rodina nezávisela na dobročinnosti měšťanů jako mnozí jiní, kteří dorazili do Bulawaya pouze se zpěněným koněm a prázdnou puškou.
Robyn zřídila ambulantní oddělení pod plátěnou markýzou vedle vozu, čímž vyhověla žádosti Výboru pro obležení, oficiálně zvanéhofSígge Committee, dozírat na nemocné a zvládat hygienická nařízení v laageru. Louise si mezitím zcela přirozeně vzala na starost další ženy v opevněném táboře a zároveň se zasloužila o vytvoření nouzového systému, ve kterém se všechna potrava

i další nezbytné zásoby daly na jednu hromadu, aby se později přídělem dostaly k potřebným. Zároveň pověřila péčí o tucet válečných sirotků pěstounské matky a organizovala další prospěšné aktivity. Obzvlášť zvládala lekce v nabíjení i v manipulaci se střelnými zbraněmi pro ty urozené dámy, které ještě podobnou dovednost dosud nenabyly.
Ralph poslal Vičky k matce se zprávou o smrti Cathy, Jon-Jona svěřil Elizabeth a vyrazil napříč laagerem, ve snaze nalézt jakéhokoliv člena Siege Committee.
Až za tmy se mladý Ballantyne konečně vrátil do nákladního vozu. Kupodivu, v obleženém městě vládlo nesmělé ovzduší veselí. Navzdory strašlivým ztrátám, které postihly většinu rodin, přes hrozbu černých impi, shromážděných za hranicí opevněného ležení, se všude kolem ozýval nadšený jekot dětí hrajících si na schovávanou mezi vozy. Náladu doplňovaly veselé melodie linoucí se z koncertiny a smích žen. Též příjemný žár ohně mohl být symbolem pikniků, uskutečněných ve šťastnějších
časech.
Lizzie vykoupala obě děti, Jonathana i Roberta, takže pokožku měli krásně růžovou a voňavou karbolovým mýdlem. Po společné večeři u kempinkového stolu jim pro zpestření vyprávěla zajímavý příběh, který jim rozšířil oči, až zářily jako skleněné kuličky ve světle lucerny.
Ralph se na dívku vděčně usmál, načež gestem ruky vyzval Američana k následování.
Oba muži se společně loudali ve zdánlivě náhodném okruhu mimo tmavnoucí laager. Kráčeli těsně vedle sebe, přičemž zkušený lovec tiše a stručně informoval Harryho: "Siege Committee očividně dělá velice dobrou práci. Provedli sčítání lidu v opevněném táboře a došli k závěru, že je zde šest set třicet dva žen s dětmi a devět set patnáct mužů. Obrana města, zdá se mi, spočívá na dobrých základech! Bohužel nikdo nemyslí jinak než defenzivně. Nesmírně je vzpružilo sdělení, že jejich nepříjemná situaci je známá v Kimberley i v Kapském Městě. A já jsem jim vlastně dodal první čerstvé zprávy z venku od doby, kdy povstání začalo," Ralph zatáhl z viržinka. "Dokonce se zdálo, že celkovou S1tuaci považují za vynikající, jako by se právě dozvěděli, že je na Pomoc vysláno několik pluků jezdectva. Ale my oba víme, že tomu tak není..."

"Nakolik měsíců potrvá, než sem dorazí první vojáci!"
"Samozřejmě, navíc Jameson a jeho důstojníci jsou na cestě k přelíčení do Anglie, sám Rhodes byl obeslaný k vyšetřovacímu soudu." Mladý Ballantyne pokýval

hlavou. "A čekají nás ještě horší zprávy! Mašonské kmeny se taky vzbouřily, v naprosté shodě s Matabelci."
"Dobrý Bože!" zděsil se Hany, prudce se zastavil a chytil švagra za rameno. "Celé teritorium - všechno ve stejnou dobu? Tahle operace musela být skutečně pečlivě naplánovaná..."
"Došlo i k těžkým bojovým střetům v údolí řeky Mazoe, taky v Charterlandu a okrsku Lomagundi poblíž Fort Salisbury."
"Ralphe, kolik našich ti divoši vlastně zamordovali?"
"To nikdo ještě neví! V divočině totiž existují stovky rozesetých farem a dolů. Pro začátek musíme počítat se ztrátou přinejmenším pěti set mužů, žen i dětí..."
Chvíli kráčeli dál mlčky. Jednou je chtěla hlídka zarazit, ale pak rozpoznali Ralpha.
"Slyšel jsem o vás, že jste sem prorazil silou, pane Ballantyne -jestlipak se už vojáci blíží?"
"Jestlipak se už vojáci blíží," nezřetelně zamumlal, jakmile přešli. "Na tohle se ptají všichni, od členů Siege Committee až k těm nejobyčejnějším chudákům..."
Dorazili k nejvzdálenějšímu konci laageru, kde Ralph tiše promluvil s hlídkou.
"V pořádku, pane Ballantyne, ale proboha, mějte oči na stopkách! Ti vraždící pohani jsou schopni všeho..."
Ralph a Hany prošli skrz bránu do města. To zůstalo naprosto pusté. Každý člověk se totiž přesunul do ústředního opevněného tábora. Došková střechy i omítnuté chatrče sice halila tma a ticho, oba muži však kráčeli středem široké, prachem pokryté hlavní třídy až do té doby, než se stavby postupně začaly vytrácet z jedné i z druhé strany. Tady se zastavili, bez hnutí upřeně zírali do blízkého podrostu.
"Poslouchej!" špitl mladý Ballantyne. Od potoka Umguza se ozval kvílivý štěk, občas mu odpověděl podobný zvuk ze stínů akácií lLleJsj>od jihu.
"Šakal," usoudil Hany, ale zkušenější švagr jen zavrtěl hlavou.
"Matabelci!"
"Copak se chystají zaútočit na město?"
316
Ralph nezareagoval ihned. Chvíli strnule hleděl do rozlehlého veldu, zatímco v prstech protahoval kožešinku jako Řek svou šňůrku modlících korálků, když ho trápí starosti. "Tam venku čeká pravděpodobně dvacet tisíc nabuzených mladíků! Mají nás tu pěkně nacpané jako sardinky v plechovce - dříve či později, až se shromáždí všichni bojovníci, až se vzmuží, až si dodají kuráže, pak určitě vyrazí! Rozhodně sek tomu dokopají dostatečně dlouho před tím, než dorazí vojáci..."
"jaké jsou naše šance?"
Ralph si omotal pásek krtčí kůže kolem jednoho prstu, takže Američan konečně rozpoznal proužek šedohnědé kožešinky. "Máme sice čtyři perfektní kulomety značky Maxim, ale taky šest set žen a dětí a devět set mužů, z nichž polovina není vůbec připravená držet pušku. Nejlepší způsob, jak bránit Bulawayo, není sedět trpně v laageru a čekat na ně..."
Mladý Ballantyne se otočil a vraceli se zpět podél temné, liduprázdné ulice.
"Požádali mě, abych se připojil k Siege Committee, ale já jsem naprosto jasně vysvětlil, že nemám rád oblékání..."
"A co tedy míníš dělat, Ralphe?"
"Snažím se shromáždit malou skupinu mužů. Takových, kteří dost dobře znají domorodé kmeny i tuto zemi, dokážou střílet rovnou do černého a ovládají jazyk ndebele, aby krajinou mohli projít jako místní - připravujeme se vyrazit buď do kopců Mato-pos, nebo kamkoliv jinam, kde se skrývají. Chystáme se začít s hubením Matabelců..."
¦ ¦ ¦
Isazi přivedl čtrnáct mužů. Všechno byli Zuluové z jihu, vozkové 1 °byčejní pomocníci od dopravní společnosti bratrů Zeederber-gových, kteří kdysi pracovali pro RHOLANDS, ale zůstali na holičkách v Bulawayu, když jejich pracovní šance zlikvidoval dobytčí mor.
"Dobře vím, že perfektně dokážete řídit spřežení o osmnácti i °'ech," uznale přikývl v kruhu černých tváří, když se sesedli O|em ohně a nechávali kolovat červenou plechovku se šňupa-^jn tabákem té nejlepší značky, kterou jim Ralph poskytl.
také vím, že kdokoliv z vás je schopný zdlábnout na posezení
317
r
zípadz
povcifsadzy, té úžasně chutné kukuřičné polenty, o váze vlastního těla, a pak vše spláchnout pivem v množství postačujícím k omráčení nosorožce - ale umíte

opravdu bojovat?"
A Isazi zareagoval za všechny přítomné, přičemž používal trpělivý tón, obvykle rezervovaný pro velice hloupé děti.
"My jsme přece Zuluové!" zazněla jediná možná odpověď.
¦ ¦ ¦
Zougův věrný stopař přivedl víc než šest společníků, všichni z nich patřili do populační skupiny kapští barevní, jež vznikla promísením krve Křováků a Hotentotů - stejně jako Jan Cheroot sám.
"Tenhle obr je známý coby Grootboom -Velký strom," představoval hrdě svého soukmenovce, přičemž Ralpha okamžitě napadlo, že vypadá spíš jako pichlavý trnovník v poušti Kalahari: temný, suchý a ostnatý. "Bývalý kaprál od Dvaapadesátého regimentu pěchoty v přístavní pevnosti Kapského Města. Zároveň i můj synovec!"
"Pročpak vlastně opustil Kapské Město?"
Strýc náhle vypadal ztrápeně. "Vyskytl se tam totiž trapný spor ohledně jisté dámy. Jeden muž měl údajně druhému vykuchat střeva! A z tohoto podlého skutku nařkli mého drahého synovce..."
"Udělal to skutečně on?"
"Samozřejmě že ano! Vždyť je to ten nejlepší expert na ostrou čepel, co já znám - teda až po mně!" chlubil se skromně Jan Cheroot.
"Proč chcete zabíjet Matabelce?" vznesl další dotaz mladý Bal-lantyne v řeči ndebele, načež mu Hotentot plynule odpověděl stejným jazykem.
"To je práce, které velmi dobře rozumím a mám z ní navíc požitek!"
Ralph přikývl a obrátil se k dalšímu adeptovi.
"Je tlokonce možné, že tento je mi ještě mnohem bližším příbuzfiýjn než synovec," vysvětloval stopař při představování dalšího. "Jmenuje se Taas -jeho matka bývala ohromná krasavice. Vlastnila proslulou nálevnu, shebeen na úpatí Signál Hill, těsně nad přístavními doky Kapského Města. My dva jsme si kdysi
318
byli velice drazí, stali se z nás dokonce intimní přátelé. Ovšem později se ukázalo, že řečená dáma získala ještě mnoho dalších příznivců..."
Perspektivní rekrut měl plochý nos a vystouplé lícní kosti, orientálně usazené oči i stejně voskově hladkou pleť jako Jan Cheroot - jestli patřil skutečně do skupiny stopařových nemanželských dětí, a navíc strávil mládí v nechvalně známé přístavní čtvrti Kapského Města, pak by opravdu mohlo jít o vynikající posilu pro boj zblízka. Mladý Ballantyne přikývl.
"Pět šilinků na den," nabídl. "A zdarma pěknou dřevěnou truhlu, pokud se necháte od Matabelců chytit...."
¦ ¦ ¦
Doktor Jameson s sebou odvedl na jih stovky koní, další kusy od farem odehnali Matabelci. Proto Maurice Gifford měl k dispozici jen sto šedesát jezdců, se kterými vyrazil směrem ke Gwandě, aby přivedli kohokoliv z těch šťastnějších, kteří přežili, i když zůstali odříznuti na odlehlých hospodářstvích či dolech. Mezitím kapitán George Grey tvořil skupinu jízdní pěchoty, později proslavené coby Grey's Scouts, ze zbytku osedlaných ořu. Čtyři Ralphova zvířata patřila mezi ty nejlepší exempláře. Navíc se mu podařilo koupit šest dalších, ale v závratných cenách po stovce za kus - cena na trhu v Kimberley by se přitom za dobrých podmínek určitě vyšplhala maximálně na patnáct liber... Tady však žádná jiná možnost neexistovala. Ještě dlouho po půlnoci ležel mladý Ballantyne pod vozem a bděl. Dělal si totiž velké starosti s nastalou situací, zatímco nad ním Robyn a Louise spaly s oběma děvčaty i dětmi na plošině korby, přikryté plátnem. Oči měl zavřené, kousek od něj pravidelně oddechoval Harry. Spáčovo hluboké chrupání přehlušilo jakékoliv nepatrné zvuky zvenčí. Ovšem i když byl Ralph plně zabraný do ponurých myšlenek, stačil zaznamenat čísi přítomnost v jeho těsné blízkosti, hned vedle v temnotě. Napřed čichem odhalil pach kouře, odér ^ířecí kožešiny vydělané v soli a vše ještě doprovázel zápach tuku, používaný matabelskými válečníky k pomazání těla.
Pomalu tedy zasunul pravačku pod sedlo, používané místo Polštáře, a prsty se dotkl zdrsněné rukojeti revolveru Webley.
319
"Eensl /mrštil
kenshaw," zašeptal neznámý hlas, načež zkušený lovec vynirštil levačku, aby sevřel tlustý krk ozdobený šňůrkami. Ve stejném okamžiku vrazil ústí hlavně muži do břicha.
"Rychle," chraptěl Ralph. "Honem prozraď, kdo jsi, než tě odstřelím!"
"Varovali mě, že jsi rychlý a silný." Neznámý mluvil řečí nde-bele. "Nyní tomu věřím."
"Kdo jsi?"

"Přivedl jsem ti dobré muže a taky příslib koní."
Ani jeden z nich nezvýšil hlas nad šepot.
"Proč jsi přišel potají jako zloděj?"
"Protože jsem Matabelec - běloši mě odkrouhnou, jakmile mě zahlídnou... Přišel jsem, abych tě odvedl ke svým lidem."
Ralph opatrně uvolnil sevření, natáhl se po botách.
Obezřetně opustili laagera protáhli se ven. Procházeli tichým, zcela opuštěným městem. Během chůze promluvil mladý Bal-lantyne pouze jednou.
"Chápeš, že tě budu muset zabít, jestli jsi na mě vymyslel nějakou lest..."
"Vím," zareagoval prostě Matabelec.
Domorodec byl stejně vysoký jako Ralph, ale možná o trochu mohutnější. Když na něj jednou zběžně pohlédl v měsíčním svitu, zahlédl hedvábný lesk jizvy, táhnoucí se přes celou tvář pod pravým okem.
Ve dvoře jednoho z posledních domů města, blízko otevřeného veldu, v místě stíněném zdí, kterou vztyčil jakýsi pořádku-milovný a o domácnost přehnaně dbající občan, aby zajistil ochranu své zahradě, vyčkávalo dvanáct dalších členů mata-belské amadody. Někteří z nich měli na sobě jen suknici z kožešin, zatímco jiní užívali roztrhané odložené šaty západního stylu.
"Kdopak jsou tito muži?" požadoval rázně odpověď běloch. "A kdo jsi ty?"
"Jmenuju se Ezra, seržant Ezra. Velel mi sám Jedno bystré oko, jehož ímpi zabili v kopcích nad misií Khami. Tihle moji spolubojovníci jsou všechno bývalí policisté, sloužící v BSAC..."
"Společnost ale policii rozpustila a odzbrojila," pronesl Ralph suše.
^110, sebrali nám naše zbraně! Říkají totiž, že nám nelze důvěřovat, prý se můžeme přidat na stranu rebelů..."
"A proč se k nim vlastně nepřidáte?" zjišťoval Ralph. "Někteří z vašich bratrů tak učinili. Dokonce prý celá stovka policistů Společnosti přešla, pušky si samozřejmě odnesli s sebou!"
"My nemůžeme - dokonce ani kdybychom si to přáli," mohutný domorodec vrtěl hlavou. "Slyšel jsi o zabití dvou mata-belských dívek blízko řeky Inyati? O ženách jménem Ruth almbali?"
Běloch se zamračil. "Jo, na tohle si vzpomínám."
"Jejich konec zapříčinili právě tito muži, a já jsem byl jejich seržant. Proto Induna známý pod jménem Gandang požádal, abychom mu byli doručeni živí. Přeje si totiž osobně dohlížet na naše zdlouhavé umíraní..."
"Já potřebuju chlapy, kteří dokážou hubit matabelské ženy stejně snadno, jako Matabelci zlikvidovali naše," řekl chladně mladý Ballantyne. "A nyní - co víte o koních?"
"Ty, které naši pochytali v Essexvale a Belingwe, jsou zatím ukryti v kopcích na místě, které dobře znám."
¦ ¦ ¦
Dávno předtím, než zvon upozornil na dobu zákazu vycházení, se všichni měli vykrást z ústředního tábora po jednom či ve dvojicích - věrný stopař a jeho kapští barevní s sebou odvedli koně dřív, než se Harry Mellow s Ralphem vydali procházkou dolů hlavní třídou, jako kdyby se šli osvěžit večerním vzduchem před návratem k večeři do laageru. Všichni ostatní už vyčkávali, seskupeni v obezděné zahradě na konci ulice.
Seržant Ezra přinesl suknice z kožešin, asagaje i knobkerrie, Jan Cheroot dovlekl velký černý trojnohý hrnec plný hovězího 'oje smíchaného se sazemi, to vše uvařené do jemné pasty. Oba běloši i Hotentoti se svlékli donaha a vzájemně se namazali žluk-Ou směsí, zejména pečlivě dbali o místa vzadu kolem uší, pod koleny, v ohybu loktů a též pod očima, kde by mohla prosvítat b'edákůže.
Než se z anglikánského kostela ozvalo zvonění, všichni už byli 'ečeni do suknic matabelské amadody. Ralph i Harry si zakryli asy, které by je snadno mohly prozradit - za ozdobu hlavy vy-
320
321
užilíobzvlášť dlouhá pera vdovky rajské. Isazi se starým stopaře muipnuli přes kopyta koní speciální, ze surové kůže zhotovené návleky, zatímco mladý Ballantyne vydával konečné rozkazy -mluvil pouze v ndebele a jedině tuto řeč směli používat během celého nájezdu.
Město opustili mezi západem slunce a východem měsíce, kdy vše náhle pohltí tma. Dusot kopyt koní tlumila surová kůže, bosí Matabelci seržanta Eziy běželi velice potichu těsně u třmenů. Po první hodině přesunu Ralph potichu přikázal, aby se domorodci chopili řemenu sedla a zavěsili se na něj. Tím tedy na každé straně oře vlál jeden černoch a rychlost pochodu se nezmírnila pod cval. Hnali se na jihozápad, nepolevili až do té doby, dokud nespatřili zubaté obrysy vrcholků Matopos, rýsující se proti nebi, pobledlému měsíčním svitem.

Těsně po půlnoci Ezra zachrčel.
"Tady je to!"
Ralph povstal v třmenech a vzpažil pravačku. Útvar se shlukl a jezdci sesedli. Stopařův věhlasný bastard Taas se postaral o koně, zatímco Jan Cheroot sám překontroloval svým mužům zbraně.
"Já je pro vás dostanu proti světlu z ohně," šeptal mladý Ballantyne. "Číhej na moje znamení!"
Pak se Ralph usmál na bývalého vozataje, zuby se zatřpytily v jasné černé masce natřené tváře. "Nebudou žádní zajatci! Zalehněte co nejblíž k sobě, ale dávejte si pořádný pozor na projektily od Jana Cheroota..."
"Henshaw, chci jít s tebou."
Harry Mellow poprosil v ndebele, švagr mu odpověděl stejnou řečí.
"Střílíš podstatně lip, než mluvíš. Jdi raději s naším stopařem!" Během dalších příkazů každý z nich sáhl do koženého váčku na boku, odkud vytáhl střapcem zdobený náhrdelník z ocasu bílé krávy. Ten sloužil coby jejich rozpoznávací znak. Tím se mohlo zabránit v bojové vřavě vzájemnému pobití černě maskovaných spolubojovníků. Pouze mladý Ballantyne si přidal ještě další (fkrasu k domorodému oblečení. Ze svého váčku vytáhl proužéidcřtčí kožešiny a uvázal si ho kolem nadloktí, pak rozvážně potěžkal masivně provedený asagaj i jako olovo těžkou palici knobkerrie. Pak kývl na Ezru.
322
Veď nás!"
Zástup Matabelcň, s Ralphem na druhé pozici, klusal napříč svahem kopce. Jakmile se stočili ke skalnatému výběžku na jihu, uviděli žhnout táborový oheň dole v údolí. V té chvíli Ralph zasprintoval a předběhl bývalého policejního seržanta v čele útvaru Zhluboka nabral vzduch do plic a začal zpívat.
"Zvedni kámen, pod kterým spí had! Zvedni kámen a pusť mambu
na svobodu! Mamba z rodu Mašobane má stříbřité
jedové zuby ze železa..."
pj Rozezněl tím jeden z bojových nápěvů impi regimentu Insu-kamini, a za ním zástup Matabelců navazoval refrénem hlubokých melodických hlasů. Píseň se rozléhala mezi kopci a vzbudila osazenstvo tábora. Nahé postavičky vyskakovaly ze spacích rohoží, kdosi hodil dřevo do ohně, takže červená záře osvětlila zespoda koruny akácií, které tvořily baldachýn podobný cirkusovému šapitó. Ezra odhadoval počet členů amadody střežící koně nanejvýš na čtyřicet. Ale už teď jich tam viděli podstatně víc, shromážděné i u dalších ohňů. Navíc každou vteřinou se prostor tábora dál zaplňoval. I venkovní stráže, rozmístěné po obvodu ležení, přibíhaly ve snaze zjistit, co způsobuje takový rozruch. Všechno tohle Ralph předvídal, plán se daril perfektně. Nechtěl pozdvihnout proti sobě žádné hrdinné odpůrce. Všichni musejí být soustředě-ni na následné představení tak, aby jeho odstřelovači mohli sejmout celý hrozen zvědavců naráz! Jedna kulka musí zastat práci tří nebo čtyř střel! Dobře kamuflovaný bělošský vůdce vklu-sal do ležení povstalců.
..Kdo tady vydává rozkazy?" přerušil bojový zpěv a hlubokým
J^vem požadoval odpověď. "Nechť velitel vystoupí a slyší slova,
Která já přináším od Gandanga!" Věděl totiž z vyprávění od
˚Dyn, že právě tenhle proslavený stařešina se účastnil masakru
kopcích u Khami, snad dotyčný Induna patřil k vůdcům celé
zPoury. Výběr jména měl opravdu kýžený účinek.
323
Já jsem Mazui." Válečník uctivě vykročil. "A poníženě čekám na slova Gandanga, syna Mzilikaziho."
"Koně v těchto prostorách již nejsou nadále v bezpečí. Bílí lidé se totiž dozvěděli, kde je ukrýváme. Při východu slunce je vezmeme hlouběji mezi kopce," oznamoval Ralph povýšeně, "k místu, které já vám ukážu!"
"Přesně tak se stane."
"Kde jsou zvířata teď?"
"Pod skalním převisem, dobře hlídaná mou atnadodou, bezpečná dokonce i před lvy."
"Povolej všechny své hlídky sem!" rozkázal falešný Matabelec. Domorodý velitel okamžitě poslechl, pak se horlivě otočil opět k příchozímu.
"Jaké zprávy přináší o bojích?"
"Uskutečnila se velká bitva," spustil tirádu smyšleného příběhu mladý Ballantyne, celou fantazii doplňovala pantomima bojového střetnutí v tradičním způsobu, kde výskoky a řev doprovázelo prudké bodání do vzduchu špicí asagaje.
"Jakmile jsme narazili na zadní oddíl jezdeckého útvaru, tak jsme si nádherně nořili ostří do..." Vlastní skupina Matabelců ho doprovázela a doplňovala sborovým zpěvem dlouhého protahovaného "Jéé!". Nejenže skákali, ale i zaujímali

postavení v rytmu se svým vůdcem.
Obecenstvo nejprve okouzleně přihlíželo nádhernému divadlu, poté začalo dupat a pohupovat se v souzvuku s tak slavnými spolubojovníky. Stráž i hlídky se pomalu objevovaly na okraji tábořiště, příliv dalších však ustal. Zřejmě už nehrozilo, že se vynoří další černé postavy odněkud z přítmí. Očividně byli všichni zde - šlo o sto, možná až sto dvacet válečníků, ne víc, odhadoval v duchu Ralph. Takové množství proti jeho čtyřiceti mužům! Skutečně neúměrné - ovšem Jan Cheroot a jeho kapští barevní byli prvotřídní střelci, stejně tak i Hany Mellow s opakovačkou nahradil pět vycvičených vojáků.
Z blízkého úpatí prvního kopce volal kozodoj. Velice melodicky ifaříkal: "Pane na nebi, zachraň nás!" Toto zbožné přání dalo ptafcoTi přezdívku Vyvolávat litanií. Na tenhle signál Ralph dosud čekal. Pocítil bezbřehé uspokojení, že Jan Cheroot následoval příkazy zcela přesně a striktně. Z pozice ve svahu tak věrný
324
stopař měl houf členů amadodyjako orámované siluety, nádherně se rýsující proti světlu ohně.
Každá nová taneční figura se zdála součástí nadšeného křepčení. Ralph se stáčel stranou, pořád ještě se vzpínal a dupal, ale udržoval si vzdálenost dobrých dvaceti kroků mezi sebou a nejbližším Matabelcem. Vtom mladý Ballantyne náhle ukončil zběsilý tanec upažením, ruce rozprostřel ve tvaru kříže. Stál tu ve smrtelné strnulosti a tiše hleděl na své obecenstvo s očinia překypujícíma divokostí. Mlčení padlo na všechny.
Pak začal pomalu zvedat ruce nad hlavu. Na okamžik tak zůstal stát, čímž vytvořil doslova heroickou skulpturu třpytící se tukem, každý sval na rukou i hrudi pevně napjatý, suknice složená z ocasů cibetek mu volně visela až ke kolenům, bílý límeček z kravího ocasu kolem krku. Šarm válečníka tu konkuroval smrti, skrývající se v temnotě za plameny. Mohutně očerněné rysy obličeje byly zkroucené do zuřivé grimasy, čímž držel pozorovatele doslova očarované. Tanec a zpěv posloužily jeho úmyslu naprosto perfektně. Podařilo se mu rozptýlit bojovou pozornost ama-dody a současně zamaskovat jakýkoliv hluk, takže Zuluové s Hotentoty se během představení mohli úspěšně přesunout do výhodných pozic okolo ležení.
Nyní Ralph zčistajasna vypustil démonické vytí, až se stateční válečníci hrůzou zachvěli, současně nechal paže klesnout k boku, čímž vydal signál, na který Hany a Jan Cheroot netrpělivě čekali.
Oponu temnoty náhle začala trhat lavina husté a soustředěné Palby. Šlo prakticky o střelbu přímo do černého, ústí zbraní se skoro dotýkala natlačených tmavých nahých těl. Projektily vyrazily vpřed a drtily vše, jediná kulka dokázala proniknout skrz břicho, hruď i páteř a následně zasáhla ještě další čtyři bojovníky. Zastavila se pouze v případě, když se jí postavila do cesty nějaká ze silných kostí pánve či stehna.
Útok započal tak nenadále, že masa válečníků se nechala drtit naprosto bez odporu, nechali doznít celé tři salvy z opakovačích
icestrovek, než se konečně vzpamatovali a vyrazili vpřed.
°brá polovina bojovníků už klesla ve smrtelných křečích, mno-? dalších však postupovalo proti útočníkům bez ohledu na utr-
na střelná zranění. Hrnuli se nahoru, proti skupině Zulů v čele
sazim, jako příliv na přehradní hráz. Ralph ihned zaregistroval
325
ohlušifjíci ryk: "Ngidla!]ed\ jsem!" To právě zulští válečníci nořilj svá kopí, k tomu se přidaly výkřiky umírajících mužů.
Nyní nadešel okamžik, kdy se vybouření rebelové konečně vzchopili, utvořili formaci a v těsném postupu bok po boku chtěli smést tenkou linii nepřátel.
Přesně na tuto chvíli Ralph čekal. Běžel jako o závod, když vedl svou vlastní skupinku Matabelců do zadních řad postupujících zabijáků. Před sebou měli nahá, zcela nechráněná záda členů amadody.
Mnoho času uplynulo od doby, kdy při práci v diamantovém dolu v Kimberley ho ještě jako chlapce vyučil Bazo, coby svého bílého přítele, v umění bodat kopím. Proto Ralph se širokou čepelí zacházel stejně obratně jako kterýkoliv z domorodých mladíků, tehdy jeho věrných druhů. Ovšem něco jiného bylo praktikovat dlouhé máchnutí rukou s následným zhoubným úderem, než skutečně vyslat ostrý hrot do živého masa.
Mladý Ballantyne se nemohl nijak připravit na pocit, který vzbudil asagaj v jeho ruce: klidně se rozehnal a posléze vnímal zpomalení proti odporu krvavé tkáně, cítil, jak se čepel dotýká kosti a se skřípotem ji míjí, zatímco držadlo kopí se mu v ruce mrskalo vzpínáním těla oběti, zachváceného křečí v děsivém utrpení. Připomnělo to drnčení rybářského prutu v okamžiku, když se lapený losos snaží o únik.

Naprosto mimoděk stočil ostří zabořené v mužském těle, vlastně instinktivně následoval cestu Bazova vyučování. Nezapomeň maximalizovat poškození tkáně a zároveň zrušit podtlak, který svírá kovový hrot! mu kamarád vždy kladl na srdce. Potom Ralph rázným trhnutím kopí uvolnil a poprvé ve tváři ucítil jemný proud horké krve, stříkající z otevřeného zranění. Navíc mu životodárná tekutina zacákala i pravou paži a hruď.
Poté překročil umírajícího domorodce, který se na zemi zoufale svíjel, aby bodal hrotem znovu a znovu. Z odéru krve promí-seného ječením obětí na něj začalo dosedat šílenství, ale šlo o chladnou zuřivost, která mu až obdivuhodně zvětšovala zorný úhel i veškeré dění na bitevním poli, současně zpomalovala probíhající mikrosekundy smrtelně nebezpečného boje tak, aby dokázal f předstihem zaznamenat blížící se protiúder. Proto stačil odrazit protivníkovo ostří stranou s opovržlivým klidem a díky využití setrvačnosti pohybu ramen mohl řídit vlastní vpich skrz matabelský štít až do spoje klíční kosti na krku nepřítele. Dech
'ernocha se přeměnil ve hvízdání kvůli přeťatým hlasivkám, navíc mu vypadl asagaj z rukou a v bolestném zoufalství uchopil nepřátelské ostří holýma rukama. Ralph tedy jen zatáhl zpět, takže okraje ostré jako břitva odřízly bojovníkovy prsty až ke kosti Ruce bez nervových propojení se mu neovladatelně zhouply, když raněný rebel klesal na kolena.
Rozvášněný běloch bezvládné tělo přeskočil, připravený na
další bodnutí.
"Henshaw!!!"zařval mu čísi hlas těsně vedle tváře. "To jsem já!" 1 přes zuřivou posedlost Ralph přece jenom rozpoznal bílý střapec z kravského ocasu na krku a podařilo se mu včas zadržet úder. Právě nyní se totiž obě řady útočníků setkaly.
"Tak, je po všem," funěl malý zulský vozataj. Mladý Ballantyne se rozhlédl kolem sebe. Hrůzná scenérie ho vyvedla z míry. Všechno se udalo tak nesmírně rychle. Zatřásl hlavou, snažil se uvolnit studený stisk bojového šílenství, které ho zachvátilo.
Všichni vzbouřenci do jednoho padli, ač několik málo z nich se stále ještě svíjelo, škubalo sebou a sténalo.
"Isazi, zlikviduj to!" požádal bílý velitel a sledoval malého Žulu, jak začíná pochmurnou práci. Přecházel rychle od jednoho padlého těla k druhému, zkontroloval pulz pod uchem a jestliže našel nějakou známku života, zručně zakročil rychlým bodnutím.
"Ralphe," vydechl Harry, který se právě seškrábal dolů svahem v čele svých statečných barevných ostrostřelců. "Bože, to ale bylo..."
"Žádnou angličtinu!" sykl přísně švagr v ndebele, poté zvýšil hlas. "Nyní vyrazíme pro koně. Přineste náhradní uzdy a otěže kvedení rezervních zvířat!"
Celkem třiapadesát nádherných exemplářů se ukrývalo v trnitém porostu pod skalním převisem. Většina z nich se samozřejmě pyšnila značkou BSAC. Každý z pěších bojovníků si vybral osedlaného koně, zbývající zvířata dostala otěže. Kapští barevní mezitím přešli bojiště s rychlostí a precizností rozených lapků, pečlivě vybírali pušky vhodné k dalšímu použití, oproti tomu prastaré předovky typu Martini-Henry společně s knobkerrie házeli do ohně, čepele asagajů lámali v rozsochách stromů. Objevené poklady v podobě příborů, porcelánového nádobí i oděvů evropského původu jen prokázaly účast těchto
326
327
unpLw plenění bělošských usedlostí v prvních několika dnech mataoelského povstání. Všechen tento majetek též skončil v plamenech. Uplynula teprve hodina od prvního výstřelu, když bojiště opouštěli. Tentokrát se každý muž pohodlně uvelebil do sedla, náhradní koně na dlouhých otěžích je klusem následovali.
Svorně jeli hlavní třídou města Bulawayo v nevýrazném šedém světle přicházejícího svítání, v čele útvaru se nesl Ralph a Harry. I když se jim poměrně zdařile podařilo vydrhnout černou pastu z tváří, přesto je svírala nejistota- nechtěli se stát terčem střelby nervózní hlídky! Proto vztyčili i vlajku, zhotovenou z Američanova bílého flanelového nátělníku.
Obyvatelé laageru se vyhrnuli z postelí, překvapeně civěli a vyptávali se, ale pak si najednou začali uvědomovat, že tato malá kavalkáda vlastně ohlašuje splnění první odvety proti zabíjení a žhářství, které spáchaly domorodé kmeny. Propukl jásot, který se postupně změnil v radostnou hysterii.
Zatímco Vičky a Elizabeth hrdinům pyšně servírovaly dvojitý příděl snídaně pod plátěnou střechou nákladního vozu, Ralph a Harry přijímali nekonečný řetězec gratulantů. Uplakané vdovy, jejichž manželé zahynuli pod matabelskými asagaji, přinášely mimo díků také čerstvě upečené koláče nebo vejce. Dokonce i zasnění malí chlapci přicházeli němě zírat na bohatýry, zatímco nadchnutí mladíci se horlivě dožadovali aktivního přístupu: "Nacházíme se tady na správném místě, kde

se můžeme zapsat a připojit k oddílu proslavených zvědů Ballantyne's Scouts?"
¦ ¦ ¦
Hledištěm se nesl nadšený vřískot, když nebojácná baba dávala holí co proto manželovi, dlouho trpícímu leností. Děti v přední řadě tleskaly ručkama ve stejném rytmu, jak padaly údery na paňácovu vycpanou hlavu, jehož groteskní hrb se legračně kroutil a rolníčky na čepici cinkaly.
V toku hlavního proudu citu prožívaného děje Jon-Jonova tvář zčervenala jako orlí nos nebohého maňáska. Právě zdvihal bradu nebojácn?vzhůru, když vztekle řičel: "Bouchni ji do zad!" Blaženě vyl, současně na lavici nepokojně poskakoval. "Vždyť je to jenom ženská..."
328
.Mluví jako pravý Ballantyne," usmál se Ralph, i když musel krotit synovo odhodlání vrhnout se do šarvátky na jevišti, schopný podpořit stranu ušlápnutého mužského pokolení.
Elizabeth seděla za Jonathanem, na klíně držela Roberta, jehož dětská neduživá tvářička zůstávala stále vážná. Chlapec si však horlivě cumlal palec, čímž se podobal vrásčitému skřítkovi, žužlajícímu troubel dýmky. Na rozdíl od něj jeho dospělá sestra zářila upřímnou radostí, líce se jí rděly a oči třpytily, když samozřejmě držela palce zástupkyni slabšího pohlaví.
Jiskřivý pramen vlasů se uvolnil ze sevření hřebene ze želvovi-ny a stáčel se přes jemnou hebkou pleť na skráních - částečně se kroutil i kolem ušního lalůčku. Ouško měla světle růžové, velice drobné a tak delikátně zformované, že díky slunečnímu svitu vypadalo jako zhotovené z nějakého vzácného porcelánu. Tytéž sluneční paprsky vytvořily lesk v barvě burgundského, blyštící se v té tmavé husté kštici.
Tento úžasný výjev odtahoval Ralphovu pozornost od dovádějících maňásků, takže místo představení sledoval koutkem oka přes synkovu kadeřavou hlavičku pohlednou krasavici. Smích švagrové připomínal chvílemi kočičí předení, zároveň mu připadal zcela přirozený. Nijak se neupejpala, což se mu líbilo, a nakonec se i on uculil, prodchnutý obdivem k ní. Dívka se otočila a mladý Ballantyne tím pádem chvíli zíral do těch hlubokých nádherných očí. Jako by hleděl do misky tekutého medu. Zdálo se mu, že je schopný proniknout až do skrytých zákoutí, až k těm zlatavým skvrnám. Teprve po chvíli Lizzie spustila závoj tmavých, elegantně zahnutých řas, aby se hned zadívala opět na malé jeviště. Už se ale nesmála. Místo chichotání se jí spodní ret Podivně chvěl, tmavé zrudnutí jí zbarvilo hrdlo do nachového odstínu.
Zkušeného lovce náhle zachvátil neznámý pocit provinění,
Pnpadal si vyvedený z míry, takže rychle upřel alespoň zrak, když nedokázal upoutat mysl, na vřeštění bojujících maňásků. Výstup
ončil k Jonathanovu obrovskému uspokojení, jelikož odboj-
°u káču odvedl jakýsi bezejmenný, ale velice vážený strážník
modré přilbě. Mírný a obrýlený malý účetní z obchodu Meikles
ore vyšel zpoza barevně pruhované zástěny s hlavními před-
aiváků nebraly konce.
329
"Vypadá přesně jako pan Kipling," zašeptala překvapená Elizabeth, "snad má i stejně krvežíznivou a bujnou obrazotvornost..."
Ralpha zalila vlna vděčnosti, když dívka tak uhlazeně dokázala zakrýt okamžik jeho nešikovnosti. Vzal oba chlapce, usadil si každého najedno rameno, a pak následovali ostatní obecenstvo, rozcházející se po laageru.
Otcovi za krkem Jonathan štěbetal jako hejno špačků, snažil se vysvětlit Bobbymu pěknou pointu hry, která byla očividně příliš důvtipná pro jakoukoliv menší inteligenci, než jeho vlastní schopnost následovat děj. Přesto oba dospělí propadli dlouhému mlčení.
Když dorazili k rodinnému povozu, mladý Ballantyne nechal děti sklouznout k zemi a chlapci okamžitě pelášili pryč. Velice váhavě je následovala, ale hned se zastavila a otočila, když švagr promluvil.
"Vůbec nevím, co bych si tu bez tebe počal - jsi tak báječná, milá a laskavá...," rozpačitě se zarazil. "Bez Cathy...," vtom uviděl bolest v jejích očích, takže ihned změnil téma. "Jen jsem ti chtěl poděkovat!"
"To nemusíš, Ralphe," vydechla potichu. "Cokoliv budeš potřebovat - jsem připravená kdykoliv podat pomocnou ruku." Pak náhle její rezervovanost polevila, opět se rozhovořila, ale rty se jí roztřásly. Zprudka se odvrátila a hbitě následovala oba chlapce do nitra vozu.
¦ ¦ ¦
Mladý Ballantyne zaplatil obleženeckou cenu za láhev whisky šekem načmáraným na etiketu z plechovky s konzervovaným hovězím: Dvacet liber. Přinesl ji schovanou

pod kabátem k místu, kde Isazi, lan Cheroot a seržant Ezra seděli vedle ohně, odloučeni od zbývajících členů své skupiny.
Vypláchli kávovou sedlinu ze smaltovaných hrnečků a přichystali si je pro hlt vynikajícího drinku. Ve svorném mlčení chvíli usrkávali, všichni přitom strnule hleděli do plamenů a nechávali teplo vyvěrající z lihoviny rozprostřít uvnitř těla.
Nakonec běloch kývl směrem k bývalému policistovi u BSAC a velký Matabelec začal potichu vyprávět.
330
Gandang a jeho impi z regimentu lnyati stále ještě vyčkávají v kopcích u Khami - dohromady jich je dvanáct set. Všichni to jsou zkušení a bitvami zocelení válečníci. Babiaan je připravený v polním ležení pod úpatím Matopos se šesti sty. Mohl by sem dorazit během jjeíliné hodiny...," kaňka rychle a podrobně líčil postavení bojovjjjíků, jména jejich Indunů, i náladu a povahu prostých bojovníků.
"Co Bazo a jeho Krtkové7." Konečně položil mladý Ballantyne otázku, která se ho týkala nejvíc, ale černoch zareagoval pouze pokrčením ramen.
"O nich jsme zatím nezískali vůbec žádné informace. Sice mám své nejlepší lidi v terénu, aby je hledali, ale nikdo dosud ani netuší, kam Krtkové zmizeli."
"Kdepak udeříme příště?" vznesl Ralph rétoricky otázku, zatímco přemítal a upřeně zíral do plamenů. "Stane se naším cílem Babiaan v Kopcích rady starších, nebo spíš Zama s jeho tisícem, ležícím napříč cesty známé coby Mangiwe Road?"
Isazi mírně zakašlal na znamení zdvořilého nesouhlasu, a když k němu běloch vzhlédl, rozvážně promluvil: "Minulou noc jsem dřepěl u jednoho z ohňů v Babiaanově ležení, pojídal jeho maso a současně naslouchal debatě kolem sedících černých psů. Podrobně probírali náš první útok na úkryt koní a sám Indunaje důrazně varoval, aby propříště byli ostražitější. Mají vše bedlivě sledovat a být na stráži proti všem cizincům, i kdyby třeba nosili kožešinu a pera bojových útvarů. Nemůžeme tedy zkusit stejný uskok podruhé..."
Jan Cheroot a Ezra souhlasně zabručeli, malý Hotentot obrátil hrneček dnem vzhůru, aby poukázal na smutnou skutečnost, že je už prázdný. Přitom významně pohlédl na láhev mezi nohama bílého velitele. Ralph tedy všem znovu nalil. Když sevřel plecháček do dlaní a jal se vdechovat štiplavou vůni alkoholu, v duchu se vrátil k odpolednímu zážitku - k smíchu všech dětí i k chichotání rozkošné mladé dívky s vlasy hořícími hebkými plaménky v slunečním světle.
Hlas mu zazněl drsně, až neurvale. "Jejich ženy a děti," zachrčel, "se určitě ukrývají ve slujích a tajných údolích Matopos. Vypátrejte je!"
J
331
¦ ¦ ¦
Pět malých chlapců si hrálo v potoce pod břehem. Všichni bez rozdílu úplně nazí, nohy až nad kolena pokrývala vrstva mazlavého žlutého jílu. Chechtali se a dobrácky škorpili, když dloubali hlínu z náspu zaostřenou tyčí. Pak vydolovaný poklad vkládali do hrubých, pečlivě spletených rákosových košíků.
Tungata Zebiwe, Hledač odcizeného, vylezl ven z potoka jako první, dovlekl těžký koš ke stinnému místu, kde se usídlil a zahloubal do práce. Ostatní se trousili nahoru na břeh za ním, v půlkruhu usedali vedle sebe.
Tungata hrábl do přinesených zásob a v růžových dlaních uválel tlustý měkký páreček. Poté poddajnou hmotu začal dovedně formovat: napřed vytvořil mohutný hřbet, pak statné nohy. Když tyto kousky spojil, pečlivě usadil trup zvířete na desku ze sušené kůry, kterou svíral koleny. Pak upřel pozornost k modelování hlavy. Odděleně si připravil zakřivený, až ďábelsky rudý osten pro rohy, odštěpky vodou ohlazeného krystalu se mu hodily pro oči. Konečně mohl připojit horní kus k tlustému krku. V úporném soustředění vysunul špičku jazyka, když přizpůsoboval úhel nasazení pyšnému postoji mohutného zvířete. Nakonec se opřel o kmen stromu a kritickým okem studoval výsledný dojem z uměleckého díla.
"InkunziNkulu!"uvítal svůj výtvor. "Vidím tě, velký býku!" blaženě se zašklebil. Potom odnesl hliněného představitele domácího skotu k termitišti, kde sošku odložil, aby se usušila na slunci. Pak spěchal zpátky a začal formovat krávy i telata pro své budoucí stádo. Činil se, přičemž silně zesměšňoval tvorbu ostatních kluků - porovnával jejich kousky s vlastní kreací obra, přitom se drze vysmíval jejich úsilí.
Tanase z přítmí sledovala celé dění. Sešla mlčky dolů stezkou skrz hustá pobřežní křoviska, vedená cinkáním dětského smíchu, provázejícího šťastné škádlení. Nyní se zdráhala přerušit tento magický okamžik.
V usilovné snaze denního shonu, v nebezpečí a dýmu války se zdály veškeré projevy radosti dávno zapomenuté. Potřebovala tedy zaznamenat nezlomnost i nepokřivenou vizi dítěte, aby jí připamatovaly časy, které už tady jedenkrát

byly - které by opět mohly znovu nastat. Cítila, jak ji přemáhá dusivá tíže lásky.
332
následovaná téměř ihned nevysvětlitelnou hrůzou. Chtěla pádit v synkovi a vzít ho do náruče, tisknout ho pevně k ňadrům a chránit ho před -vlastně si ani vůbec nebyla jistá před čím.
Pak náhle Tungata vzhlédl a spatřil matku. Okamžitě jí s ostýchavou hrdost^Pfinašel ukázat impozantního sudokopytníka.
"Podívej se, cojsem vyrobil!"
"Obdivuhodná práce."
"To je pro tebe, Umame, já ho udělal pro tebe vlastníma rukama."
Tanase převzala nabízený dar. "Je to statný býk, určitě bude mít mnoho krásných telat," uznale obdivovala figurku a mateřská láska zaútočila tak silně, až ji začalo pálit pod víčky. Nechtěla však, aby se chlapec stal svědkem řinoucích se slz.
"Teď si ještě umyj nohy a ruce," přikázala něžně. "Musíme už jít nahoru k jeskyni!"
Poskakoval vedle matky po stezce, stále ještě mokrý, pokožka se mu třpytila sametově černým leskem. Smál se, poněvadž ho těšilo, že si matka umístila jílovou sošku na hlavu. Při chůzi se ladně vlnila a pohupovala v kyčlích, aby bezpečně vyvážila vzácné břímě.
Zdolali cestu k úpatí skalního útesu. Nejednalo se o opravdovou jeskyni, ale poměrně dlouhý převis, vpředu nízko vyčnívající. Nebylo to poprvé, co používali tohle kryté místo coby domov. Kamenný strop začernily saze od nesčetných ohňů, na nichž se vařilo. Zadní stěnu zdobily starobylé lovecké výjevy a rytiny od malých žlutých Křováků, žijících zde kdysi dávno předtím, než Mzilikazi přivedl své impi do nitra těchto kopců. Daly se tu objevit roztomilé obrázky nosorožců, žiraf i gazel a též malé tyčkovité postavy s luky a nadměrně vyvinutými pohlavními orgány, které všechna ta zvířata lovily.
V těchto prostorách se ukrývalo skoro pět set osob, šlo totiž o jednu z tajných a bezpečných slují domorodého kmene, kam odcházely ženy s dětmi, když válečná nebo něj aká jiná katastrofa ohrožovala Matabeleland. Ačkoliv údolí bylo úzké se sráznými stěnami, disponovalo pěti únikovými trasami - buď skrytá pěši-na vinoucí se takřka neviditelně mezi útesy, či úzká puklina v žulovém masivu znemožňovaly všem nepřátelům chytit skrývající se osoby do pasti v útrobách skalního labyrintu.
J
333
Potok nabízel čerstvou a čiročirou vodu k pití, třicet dojných krav, které kupodivu přežily dobytčí mor, poskytovalo základní surovinu pro mnas, kyselé mléko patřící k hlavní komoditě kmenové běžné spotřeby. A když sem vstoupily, každá žena přinesla na hlavě kožený vak s obilím. Sarančata sice značně poplenila úrodu, ale s pečlivým plánováním zde ženy s dětmi mohly přežít mnoho měsíců.
Černošky se rozsadily po celé délce vchodu do přírodní dutiny, každá se zaměstnávala přiděleným úkolem. Některé těžkým dřevěným tloukem drtily zrní v hmoždíři, vydlabaném z vysušeného kmene. Obouruč vyhouply palici až nad hlavu, nechaly ji klesnout vlastní váhou dolů, pak tleskly a pozvedly kyj k dalšímu úderu. Jiné splétaly kůru jako vhodný materiál pro spací rohože nebo se zabývaly vyděláváním neupravené zvířecí kůže či navlé-kaly na šňůrky keramické korále. Nad tím veškerým děním visel jemně namodralý závoj kouře pocházející z ohnišť. Všude se rozléhalo sladké hučení ženských hlasů, smíchané s vrněním a švitořením nemluvňat, která se plazila zcela nahá po skalnatém podloží, nebo se držela přisátá k matčinu prsu.
Juba pobývala na vzdáleném konci prozatímního útočiště, kde předávala dvěma ze svých dcer i nové manželce prostředního syna delikátní tajemství vaření piva. Dostatečně nasáklé čiro-kové zrno vyklíčilo, takže nyní přišlo na řadu vysoušení a mletí kvasu. Tento úkol ji zcela zaměstnával, takže si ani nepovšimla přítomnosti snachy od prvorozeného a zároveň matky nejstaršího vnuka až do té doby, dokud nestáli přímo nad ní. Když najednou vzhlédla, radostný úsměv zalil velkou kulatou tvář.
"Má matko," Tanase před tchýní uctivě poklekla. "Musím s tebou mluvit!"
Holubička se usilovně snažila postavit, ale vlastní obrovská váhají stahovala k zemi. Dcery bryskně přiskočily, každá uchopila mohutnou bytost za loket a pomohly jí na nohy. Jakmile už jednou stála, pohnula se s překvapující čilostí. Umístila siTunga-tu na oblý bok a odnášela ho neuvěřitelně lehce podél stezky. Tanase se k ní připojila.
"Manžel pro mě poslal," prozradila snacha. "Nejednotnost totiž začala rozdělovat

naše Induny, takže Bazo potřebuje objasňující slova od Umlimo. Bez toho soupeření vojevůdců skončí
334
v nerozhodnosti a prázdném tlachání. Hrozí nám, že prohrajeme, že přijdeme o všechno, co jsme tak draze zaplatili..." Pak samozřejmě musíš jít, mé dítě!" "Je nutné postupovat velice hbitě, proto nemůžu vzít Tungatu s sebou." ~""r"~J
"Tady je v bezpečí, dobře se o něj postarám. Kdy nás chceš opustit?"
"Okamžitě."
Juba s povzdechem přikývla. "Tak ano, budiž..."
Matka se něžně dotkla dětského líčka "Pěkně poslouchej babičku!" přikázala láskyplně synkovi a jako stín zmizela v ohybu úzké pěšiny.
¦ ¦ ¦
Tanase prošla skrz žulový portál, střežící území patřící kněžce Umlimo. Nesla si s sebou jen smutné vzpomínky na toto místo, spojené s nehezkými událostmi - nešlo tedy o žádné vhodné společníky na cestu. Při sestupu kráčela vzpřímená, nesla se způsobem spanilé antilopy. Dlouhé nohy se ladně pohupovaly, hlavu držela vzhůru na půvabné volavčí šíji.
Jakmile vstoupila do malého shluku chatrčí na dně údolí, její dokonale vycvičené smysly si ihned uvědomovaly napětí i hněv, které doslova visely nad posvátným místem jako miazma nedu-živosti nad močály vypouštějícími horečku. Téměř mohla cítit zlost a frustraci zachvacující manžela, když před ním poklekla, aby složila oddanou úklonu. Samozřejmě velice dobře věděla, co ten uzel napjatých svalů na lících a načervenalý lesk v očích znamená.
Dříve než se vůbec zvedla, postřehla, že Indunové jsou rozděleni do dvou odlišných skupin. Na jedné straně se zdržovali starší, proti nim se stavěli mladí a tvrdohlaví, seřazeni okolo vůdce, jímž nebyl nikdo jiný než Bazo. Překřížila tedy prostor oddělující °bě strany a pokorně poklekla před slavným Gandangem a jeho bělovlasými bratry, Somabulou a Babiaanem.
..Vidím tě, mé dítě." Důstojný stařešina vzal na vědomí její Pozdrav a pak se stroze pustil do skutečného důvodu, kvůli "ernuž ji obeslal. Už způsob pozvání varoval Tanase před nehezký™ sdělením.
J
335
"Přejeme si probrat s tebou význam té poslední věštby Uni-limo."
"Můj pane a otče, já již dávno nejsem důvěrnou přítelkyní mystérií..."
Netrpělivý vojevůdce vehementně odmítl toto popření. "Rozumíš orákulu mnohem víc než kdokoliv jiný vně té děsivé jeskyně. Naslouchala jsi slovům Umlimo, poctivě nám je tedy osvětli!"
Mlčky schýlila hlavu v gestu podvolení se autoritě starého válečníka, ale současně se mírně natočila, aby koutkem oka mohla sledovat manželovu reakci.
"Umlimo mluvila takto: Jen pošetilý lovec blokuje otvor u jeskyně, z níž zraněný leopard usiluje o únik..."
Gandang rozvážně zopakoval proroctví, bratři přikývli, čímž uznali přesnost sdělení.
Oči jí skrýval závoj hustých černých řas, takže mohla neznatelně pootočit hlavu snad jen o šířku prstu a zahlédnout pravačku milovaného chotě. Spočívala mu volně na odhaleném stehně, ovšem ukazováček se stočil a dotýkal se prvního článku palce.
To značilo jasný příkaz: Zůstaň potichu! Nemluv! Ne nadarmo ho naučila základy tajné znakové řeči zasvěcenců pohybujících se kolem věštkyně. Ihned potvrdila gestem pochopení - ruku svěsila podél těla.
Pak zvedla hlavu.
"Je to všechno, pane?" otázala se Gandanga.
"Je toho víc," zareagoval. "Umlimo se vyjádřila i podruhé: Žhavý dech od severu sežehne zeleň na polích ještě předtím, než nové obilí bude moct být zaseto - čekejte na severní vítr!' Všichni Indunové se dychtivě předklonili a vojevůdce prozradil svou žádost: "Promluv s námi o významu těchto vět!"
"Obsah slov vyřčených Umlimo není nikdy jasný okamžitě! Musím o nich řádně uvažovat..."
"Kdy nám tedy osvětlíš její myšlenky?"
"Až najdu nějakou odpověď!"
"Zítra ráno?" Gandang naléhal.
"Možná."
"Pak tedy musíš strávit noc o samotě, aby nic tvé hloubání nenarušovalo," nařídil stařešina pevně.
"Můj manžel," zaprotestovala krasavice. p
336

Sama!" zopakoval tchán zostra. "Se stráží přede dveřmi tvé chýše!!!"
Bojovník ustanovený k hlídání jejího útulku byl mladý válečník, dosud svobodný, a díky této skutečnosti i mnohem více přístupný nástrahám vnadné ženy. Když jí přinesl mísu jídla, Tanase se usmívala takoj^ým způsobem, že mladík neodolal a prodléval ve dveřích chatrče. Když mu navíc ještě nabídla vybrané sousto, rychle vrhl provinilý pohled ven, zda je čistý vzduch. Teprve pak se přiblížil, aby přijal pozornost z její ruky.
Potrava sice měla podivně nahořklou chuť, ale nechtěl ženu urazit, tak chlapsky polkl. Navíc rozkošný úsměv sliboval neuvěřitelně slibné dění! Když se však pokoušel odpovědět na její dráž-divě vtipné poznámky, hlas ve vlastních uších mu zněl nezřetelně a cize, současně ho zachvátila taková malátnost, až musel na malý okamžik zavřít oči...
Tanase vrátila zátku do hrdla nádobky, zhotovené z antilopího rohu, kterou šikovně ukrývala v dlani. Po chvíli tiše překročila pokojně oddechujícího hlídače. Jakmile hvízdla, Bazo se rychle vyhoupl z úkrytu za potokem, kde čekal.
"Pověz mi, pane," zašeptala oddaně, "co ode mě požaduješ?"
Když se konečně po delší době vrátila zpátky k chýši, strážce stále ještě hluboce spal. Podepřela ho tedy o veřeje se zbraní položenou přes klín. Ráno mladík sice pociťoval bolest hlavy, ale zdaleka netoužil svěřovat se s pochybnostmi vojevůdcům a vysvětlovat jim prožitky uplynulé noci...
¦ ¦ ¦
"Hluboce jsem uvažovala nad slovy, která pronesla Umlimo," Tanase opět poklekla před Induny, "studovala jsem význam podobenství o pošetilosti lovce, který váhal u vstupu do jeskyně!"
Gandang ji zamračeně sledoval, obával se jen, zde nepodává informaci tendenčně zabarvenou. Snacha však pokračovala zcela klidně dál.
..Copak odvážný a zkušený lovec nevejde neohroženě do jeskyně, kde se zvíře skrývá, a nezabije ho?" Jeden ze starších vojevůdců nesouhlasně zasyčel, prudce vyskočil.
..Já tvrdím, že Umlimo nás jasně varovala - musíme zanechat cestu k jihu otevřenou tak, aby bílí lidé se všemi svými ženami
J
337
i majetkem mohli tuto zemi navždy opustit!" křičel, ovšem SeA:y-ra se ihned vztyčil, aby mu čelil.
"Běloši odtud nikdy neodejdou. Existuje jediný způsob, jak se jich zbavit: My sami je musíme pohřbít!" Okamžitě zaburácel souhlas od mladších Indunů, seskupených kolem Gandangova prvorozeného, ale Bazo zvedl ruku, aby je rázně umlčel.
"Pokud zanecháte jižní cestu otevřenou, pak určitě bude využita - bohužel jen armádou, která potáhne sem k nám i se svými malými trojnohými puškami..."
Zahučely hněvivé výkřiky popření i souhlasu.
"Říkám vám jasně, že právě my jsme ten horký vítr ze severu, který Umlimo předpovídá! To jsme my, kteří sežehnou veškerý plevel..."
Obrovský ryk přehlušil slova vyřčená Sekyrou, čímž vyšel najevo hluboký rozkol, který rozštěpil vážené vůdce celého národa. Bývalá věštkyně zakoušela temnotu zoufalství, snažící se ji neprodyšně zahalit. Stařešina rázně vstal. Vzhledem k závažnosti tradic i kmenových zvyklostí dokonce i ti nevázaní a prudce reagující mladí Indunové postupně zmlkli.
"Musíme dát bílým lidem šanci, aby opustili tuto zemi i se svými ženami! Zanecháme cestu otevřenou pro jejich odjezd a budeme v trpělivosti vyčkávat na příchod žhavého dechu - počkáme na zázračný vítr ze severu, který podle proroctví Umlimo odfoukne naše nepřátele..."
Bazo nejenže nedřepěl v pozici plné respektu k staršímu Indu-novi, ale dokonce udělal cosi dosud nevídaného a neslýchaného. Arogantně přerušil řeč vlastního otce hlasem plným pohrdání.
"Tys jim dal už dostatečnou šanci!" pronesl znechuceně. "To tys nechal ženu z Khami a všechny její spratky vyváznout! Položím ti jenom jednu otázku, můj otče! Co navrhuješ, je od tebe laskavost, nebo spíš zbabělost?!"
Všichni přítomní zalapali po dechu děsivým překvapením. Pokud si syn může dovolit takovýmhle způsobem mluvit k otci, pak svět, který všichni dobře znali a rozuměli mu, se nyní nenávratně změnil! Gandang pohlédl na prvorozeného přes nevelký prostor, který je odděloval a jenž se náhle změnil v obrovskou zející propast, kterou žádný z nich už nikdy nebude schopný znovu překlenout. Ačkoliv se tu dál tyčil vysoký a vzpřímený proslavený stařešina, z jeho zraku prýštil tak nesmírný zármutek, že
338

'I
'
se náhle zdál snad stejně starý jako žulové kopce, které je obklopovaly.
BTy už dál nejsi můj syn!" pronesl prostě.
f(A ty už dál nejsi můj otec!" prohlásil chladně Sekyra, otočil se a opustil chýši^Nfjprve Tanase, potom po jednom i mladí Indunové vstávali, ab^l následovali svého vyvoleného hrdinu ven do slunečního světla.
Zvěd se hnal v plném trysku, přiřítil se takovou rychlostí, až se kůň plašil a trhal hlavou proti udidlu.
"Pane, velká skupina vzbouřenců se vynořila na cestě před námi!" naléhavě volal.
"Velmi dobře, vojíne!" Úctyhodný Maurice Gifford, důstojník velící vojenským jednotkám označeným coby B a D patřících k honosně zvanému polnímu vojsku města Bulawayo, se dotkl okraje klobouku pravačkou v rukavici, čímž dodal potvrzení svým slovům. "Vyrazte kupředu a udržujte s nimi zrakový kontakt!" Pak se otočil v sedle. "Kapitáne Dawsone, zbudujeme z nákladních vozů laager hned tam pod těmi stromy, odtamtud budeme mít dobré zorné pole pro mířidla našich kulometů - já sám vyberu padesát jezdců, abychom upoutali pozornost nepřátel!"
Vážně mohli mluvit o úžasném štěstí, když se jim podařilo narazit na seskupení rebelů tak blízko u Bulawaya. Po týdnech prohledávání celé oblasti se Giffordovi a stovce vojáků podařilo shromáždit nějakých třicet osob, které přežily v izolovaných osadách či obchodních stanicích. Doposud jim ale ani nesvitla naděje na odhalení zbytků vzpurných Matabelců. Velící důstojník zanechal Dawsona připravovat opevněný tábor, sám urychleně postupoval směrem na Bulawayo v čele padesáti svých nejlepších lidí.
Gifford byl nejmladším synem jakéhosi hraběte, velmi šikovný mladý šlechtic a současně mladší důstojník v pověstném gardovém pluku. Původně se rozhodl dovolenou trávit na lovu v Africe, ale měl to štěstí, že tuto zábavu navíc oživila domorodá rebelie. Sám generál považoval úctyhodného Maurice Gifforda za až hrůzně horlivého a současně i zatraceně jemného mladého kolegu, který se zavázal projít v armádě dlouhou cestu.
J
339
Nasměroval svého oře na vrchol nejbližšího svahu, pak zvedl opět pravačku v rukavici a tímto gestem zastavil postup celého útvaru.
"Tamhle jsou, pane!" zakřičel posel. "Och, jak nestoudní trou-falci..."
Maurice Gifford pečlivě vycídil čočky dalekohledu cípem žlutého hedvábného šátku, načež přidržel skla u očí.
"Kupodivu, všichni mají koně!" prohlásil uznale. "Navíc jde o saframentsky kvalitní kusy," mumlal udiveně. "Ale, říkám vám, je to opravdu vražedně vypadající skupina grázlů!!!"
Přibližující se jezdce dělila ještě dobrá polovina kilometru. Pohybovali se v nepravidelně rozvinutém seskupení. Celkově působili dojmem chátry - oblečeni do válečných domorodých suknic, přizdobeni čelenkami a vyzbrojeni podivnou kolekcí moderních i primitivních zbraní.
"Oddíle, do rozptýlené sestavy, levý a pravý okruh!" nařídil Gifford. "Seržante, použijeme tento svah pro náš rozjezd do útoku! Pak se stočíme a pokusíme se ty divochy přilákat na dostřel našich maximu!"
"Promiňte, pane," zachraptěl poddůstojník vyděšeně, "ale není to náhodou běloch, kdo tu sebranku vede?"
Velící důstojník opět zvedl dalekohled a soustředěně zíral před sebe. "Ďábel sám to je!" zavrčel. "Ale ten kolega má na sobě kožešinu a další věci, náležející primitivům!!!"
Ten kolega ho i troufale pozdravil, když se přihnal v čele své pestré tlupy.
"Přeju dobrý den, není tu čirou náhodou jakýsi Maurice Gifford?"
"To jsem já, pane!" zareagoval mrazivě důstojník. "A kdo jste vy, jestli smím být tak smělý a můžu se ptát?"
"Mé jméno je Ballantyne, Ralph Ballantyne." Současně poctil kolegu ve zbrani okouzlujícím úšklebkem. "A tito gentlemani," gestem ruky s vystrčeným palcem označil bandu, která ho následovala, "je můj průzkumný oddíl známý coby Ballantyne^ Scouts."
Maurice Gifford je přejel pohledem se zjevnou nechutí. Nejen že bylo nemožné zjistit jejich rasový původ, poněvadž děsivě zmalovaní tukem promíseným s jílem vypadali jako Matabelci, ale navíc je halily cáry normálního evropského oblečení i domo-
340
rode svršky. Pouze jediný chlápek - Ballantyne - ponechal své tváři přirozenou

barvu, očividně kvůli nutnosti identifikovat se před polními vojsky města Bulawayo. Stejně se pravděpodobně okamžitě očerní, dumal aristokrat zasmušile, jakmile od nich získá vše, co ctwseríťůbec se neostýchal při hlasitém ohlášení veškerých svých požadavků.
"Tady je rekvizice, pane Gifforde," upozornil a podal mu složený, zapečetěný list, který vytáhl z pouzdra na opasku.
Velící důstojník skousl rukavici mezi zuby vyprostil z ní ruku, a teprve pak přijal psaný příkaz. Poté zlomil pečeť.
"Obávám se, pane, že vám nemohu jen tak ponechat můj kulomet značky Maxim," sykl při četbě. "Mám totiž povinnost chránit civilisty svěřené mi pod dohled..."
"Vždyť jste pouhých šest kilometrů od laageru v Bulawayu a cesta je navíc zcela prázdná, nikde žádní Matabelci. Právě jsme ji pro vás zametli! Nehrozí tedy žádné nebezpečí pro vaše lidi..."
"Ale...," začal s protestem šlechtic.
"Žádost podepsal vlastnoručně plukovník William Napier, důstojník velící síle polních vojsk města Bulawayo. Mám návrh -vyřiďte si s ním ten problém sám, jakmile k nim dorazíte!" Ralph se stále usmíval. "Mezitím my můžeme postupovat dál, tlačí nás totiž čas! Navíc vám ulehčíme strategický přesun o jednu těžkou zbraň. Pak už vás otravovat nebudeme!"
Velící důstojník zmačkal listinu, potom vrhl pronikavý pohled vyzařující naprostou nemohoucnost na vůdce podivné tlupy. Nakonec změnil téma hovoru.
"Vy a vaši lidé, jak se zdá, nosíte nepřátelskou uniformu," nařkl soupeře. "To je jasné porušení pravidel války, pane!"
"Přečtěte radši ta pravidla matabelským Indunům, pane Gifforde - obzvlášť byste jim měl zdůraznit ten zákaz vraždění a mučení bezbranných civilistů!!!"
"Není tam ale žádné usnesení ohledně britského vojáka, aby sestoupil na úroveň divochů, s nimiž je nucen bojovat," pronášel šlechtic velebně. "Měl jsem sice tu čest setkat se s vaším otcem, majorem Zougou Ballantynem, kterýžto je pravý gentleman! ťroto by mě nesmírně zajímalo, co by řekl vašemu neférovému vedení boje..."
»S mým otcem a ostatními spiklenci, s těmi slavnými anglickými gentlemany, probíhá v současnosti proces, obviňující je
J
341
z vedení války proti přátelské vládě. Nicméně si zajisté vyžádáni jeho názor na moje vedení boje proti krvežíznivým nepřátelům, jakmile se naskytne první dostupná příležitost. Nyní, jestliže pošlete seržanta k nám, aby předal Maximův kulomet do našich rukou, popřeji vám dobrý den, pane Gifforde!"
A skutečně se tak stalo. Složili střelnou zbraň z dvoukoláku, pak odstranili trojnožku i zásobníky munice a vše naložili na tři soumary.
"Jak se ti podařilo přesvědčit Napiera, aby se vlastním podpisem připravil o jeden ze svých drahocenných maximu?" vyzvídal Hany Mellovv, když jistil řemeny nákladního sedla.
"Hbitost rukou," Ralph na něj konspirativně mrkl. "Pero je mocné..."
"Tys padělal rekvizici?!" zíral Američan nevěřícně. "Vždyť tě zastřelí!"
"To by mě museli nejdřív chytit." Mladý Ballantyne se otočil a zařval na své průzkumníky: "Oddíle, nasedat! Krokem vpřed!"
¦ ¦ ¦
Bezpochyby šlo o nějakého šamana. Scvrklý drobný chlapík, nepatrně vyšší než Tungata nebo jakýkoliv z jeho kamarádů, ale pomalovaný nejpodivuhodnějšími barvami, k nim dorazil -karmínové, bílé a černé klikaté čáry se mu táhly napříč obličejem i po hrudi.
Když se zčistajasna zjevil u křovisek bujících podél potoka v tajném údolí, děti doslova zkameněly děsem. Ale předtím, než se vůbec mohly probrat a ovládnout své smysly natolik, aby se daly do běhu, malý zmalovaný čaroděj vydal neuvěřitelný řetězec výkřiků a chrochtání: napodoboval dobytek, ptáky i opice, zároveň se vzpínal, pleskal a škrábal, takže prvotní hrůza se změnila v okouzlení.
Pak z pytle hozeného přes rameno dobroděj vydoloval obrovskou kupu sladkostí. Hlučně je začal cucat, takže mrňata, která neochutnala cukr po dlouhé týdny, se pomalu přibližovala a sledovala kouzelníka třpytícíma se tmavýma očkama.
Příchozí mág zdvořile nabídl hrudku Tungatovi, který prokázal nejvíc kuráže. Okamžitě chňapl po laskomině a rychle pelášil nazpět. Nevelký čaroděj se smál tak nakažlivě, až se další drobotina k němu bez
342
obav připojila a celý roj se posunoval kupředu, aby uchopil další lirudku nabízené lahůdky. Obklopený radostným povykem blažených hlásků a tleskáním drobných ruček malý mág postupoval stezkou nahoru, ke skalnímu úkrytu.
Matky ukonejšené a zcela uklidněné halasem nadšených potomků bez zábraji

obklopily kouzelného mrňouse, zíraly na něj a hihňaly se, nejsmělejší z nich posléze vznášely dotazy:
"Kdopak jsi?"
"Odkud jsi přišel?"
"Co je v tom pytli?"
Místo odpovědi na poslední otázku čaroděj vytáhl celou hrst barevných pentlí, načež mladší Matabelky uchváceně vypískly a se ženskou marnivostí si rychle ozdoby uvazovaly kolem zápěstí i krku.
"Doručuju dary a šťastné zprávy!" kdákal mág. "Pohleďte, co všechno vám přináším!"
Na denním světle se objevovaly kovové hřebeny, malá kulatá zrcátka, pár krabiček vyluzujících sladkou cinkavou melodii -všechny přítomné se mačkaly kolem hosta, naprosto okouzlené. "Dary a hlavně šťastné zprávy!" zanotoval čaroděj.
"Řekni nám je! Řekni!" zapěly svorně.
"Duchové našich praotců nám přicházejí na pomoc! Seslali božský vítr, aby pohltil bílé lidi, stejně jako dobytčí mor spolykal veškerá naše stáda! Všichni běloši zahynuli!!!"
"Amakiwauž nežijí..."
"Proto po nich zůstaly tyhle báječné dary. Město Bulawayo je zcela vyprázdněné od bílých lidí, ale tyto krásné věci tam jsou, stačí jen natáhnout ruku! Tolik je jich tam pro vás, kolik jen budete chtít - musíte si ale pospíšit, protože všechny matabelské ženy tam chvátají! Nezbude nic pro toho, kdo přijde pozdě!!! Podívejte se, jen pohleďte na tyto úžasné kusy tkaniny a tam je tisíce podobných - která z vás by nezatoužila po těchto perleťových knoflících či takhle ostrých nožích? Ty z vás, které si chtějí do-přát radost, musejí se vydat za mnou!" zpíval malý svůdce. "Boj skončil! Běloši jsou mrtví! Matabelci triumfují - kdo mě chce následovat?"
"Veď nás tedy, malý otče," žebraly toužebně. "Jdeme ihned za tebou!"
J
343
Nejdřív ještě vyhrabal pár tretek a titěrností z pytle, načež divoce zmalovaný čaroděj začal postupovat dolů, ke konci úzkého údolí. Ženy se spěšně chopily drobotiny, připoutaly ji popruhy z látky na záda, přivolaly starší potomky a spěšně se vydaly stezkou za vůdcem.
"Za mnou! Lidé Mašobane, za mnou!" šveholil neodolatelný kouzelník. "Váš čas pozdvižení celého kmene do bývalé velikosti nastal - proroctví Umlimo se vyplnilo! Božský vítr ze severu odvál zrádné amakiwapryč..."
Tungata, téměř v hysterickém záchvatu ze vzrušení i ze strachu, že by mohl být opomenutý, se hnal podél skály do úkrytu. Utíkal až do té doby, dokud neuviděl obrovskou milovanou postavu, dřepící u zadní stěny kamenné sluje.
"Babi, babi!" kvičel udýchaně. "Mág má pěkné věci pro nás pro všechny. Musíme strašně rychle spěchat!"
¦ ¦ ¦
Snad víc jak celé tisíciletí se potok prořezával úzkou a klikatou soutěskou, tvořící východ z nitra skalního labyrintu. Vysoké srázy po každé straně tvořila žula, zdála se doslova pomalovaná nádhernými barvami bohatě rostoucího oranžového a žlutého lišejníku. Vodní tok se nejdřív vtěsnal do této rozsedliny, načež padal v kouřících kaskádách bílé pěny, aby se přesunul do nehluboké-ho, ale už širšího údolí v nižší poloze.
Tento úzký pruh země zaplňovala jemná tráva barvy dozrávající pšenice. Stezka se doslova lnula k okraji strže, s nebezpečným klesáním k pěnící bílé vodě na jedné straně a s útesem vystupujícím strmě vzhůru na druhé. Pak se sklon poměrně zmírnil a pěšina se vnořila do klidu roviny. Dešťová voda zjizvila stranu nižšího údolí hlubokými stržemi a vytvořila tak přirozené polní opevnění - jedno z nich poskytlo ideální umístění pro Maximův kulomet.
Mladý Ballantyne ukázal místo svým dvěma vojákům, kde měli usadit tuhle střelnou zbraň, vybavenou hlavní chlazenou vodou uvnitř zvláštního dvojitého pláště. Coby velitel sám dohlížel na vyčistění okraje strže.
V zásobnících měli dva tisíce nábojů, protáhlé plechové krabice se hromadily vedle sebe. Zatímco Harry Mellow odřezával
344
trnité větve ke skrytí smrtonosného vynálezu, Ralph odkrokoval vzdálenost k přední části rokle, kde vedle pěšiny vztyčil hromád-Icu z uvolněných kamenů. Pak se vydrápal zpátky nahoru a řekl švagrovi: "Nastav si mí-ndlanatřistajíietfů!"
Potom zase odíšel ke svým mužům. Všechny rozkazy museli zopakovat, čímž se ujistil o stoprocentním pochopení průběhu celé operace.
"Jakmile Jan Cheroot dospěje ke kamenné mohyle, kulomet začne pálit! Všichni

vyčkáte na první dávku, to bude signál pro vás! Vy sami pak pokryjete střelbou zadní voj přicházející skupiny, odtamtud pak palbu přenesete kupředu..."
Seržant Ezra přikývl a zasunul zásobník do své opakovačky značky Winchester. Pak napnul zrak, aby zhodnotil korekci náměru kvůli větru, který se prozradil kymácením stébel trávy a jemným závanem do obličeje. Potom si usadil loket na hliněném parapetu strže a opřel zjizvenou tvář o pažbu.
Mladý Ballantyne se vracel podél rokliny, kde Harry Mellow už měl svou zbraň v pohotovosti. Sledoval důlního inženýra, jak šroubuje a upravuje hledí pro vzdálenost tři sta metrů, pak v troj-nožce zhoupl zbraň vlevo i vpravo, čímž se ujistil o zcela bezchybném příčném pohybu.
"Připravit!" přikázal velitel přepadu. Taas, zastávající funkci nabíječe, zasunul volný konec nábojového pásu do otevřeného závěru. Harry ihned zaklapl kryt prostoru podávacího ústrojí.
"Nabíjet!" Kulometník zapumpoval klikou a mechanismus následně zarachotil, když protáhl pás skrz a současně hladce vložil střelu do komory.
"Nabito!" Američan vzhlédl ke švagrovi. "Zbývá nám jediné -trpělivě vyčkávat!"
Ralph přikývl, sáhl do kapsičky a vytáhl proužek hnědé krtčí kožešinky, kterou si velice pečlivě přivazoval kolem pravého nadloktí. Pak se všichni pohodlně usadili a čekali.
Číhali v plném slunci, paprsky jim pražily do namaštěných nahých zad, což se dalo vydržet pouze do doby, než pot pronikl ucpanými póry. Potom se okamžitě objevily neodbytné mouchy, aby se kolem nabídnuté lahůdky radostně rojily.
Ballan-ty-ne's Scouts však trpělivě setrvávali na místě, zatímco slunce
J
345
I
překonalo svůj zenit, aby posléze začalo pomalu sklouzávat k západu.
Náhle Ralph prudce zvedl hlavu - vyrušil ho totiž náznak pohybu, který nepatrně rozčeřil řadu ostrostřelců, lemující okraj strže. V dálce zahučela směsice mnoha hlasů, násobená ozvěnou odrážející se od lišejníkem poskvrněných útesů, střežících vstup do rokliny. Pak zazněl i zpěv, proložený sladkými dětskými hlásky. Silný zvuk se zvedal a vyplnil sebemenší závan větru, vnikl do každého záhybu skalního průchodu.
Ve výstupu z rokliny vytančila velice malá postava. Podivné vzorce vytvořené v červené a černobílé barvě změnily v masku tupé mopslíkovské rysy Jana Cheroota, současně i překryly máslově žlutý odstín jeho kůže. Přesto se nevyskytly žádné pochyby o ideíÉfcě věrného stopaře při pohledu na jeho řízný krok i způsob držení hlavy- připomínal ptáčka, pokukujícího po zrnku. Pytel hraček s návnadou už dávno vyprázdnil a zřejmě i odhodil.
Pelášil dolů stezkou směrem ke kamenné mohyle, kterou tu Ralph postavil, za ním přicházeli dychtiví Matabelci. Nedočkavě se mačkali tři nebo i čtyři vedle sebe, vzájemně se postrkovali, aby dokázali udržet krok se svůdným krysařem, který je vedl.
"Podstatně víc, než jsem kdy vůbec doufal...," šeptal Ralph, ovšem Harry Mellow se na něj nedíval. Silná vrstva černého tuku naneseného na obličeji sice skrývala zsinalé tváře, ale oči působily sklíčeně, když upřeně zíraly přes mířidla kulometu.
Dlouhá kolona domorodců se stále ještě vinula z rokliny, ale malý mág se už téměř nacházel na úrovni hromádky.
"Připravit!" zachrčel mladý Ballantyne.
Jan Cheroot dospěl k mohyle, pak se jako zázrakem v chvějivém pohybu doslova rozplynul, jako kdyby ho pohltila země.
"Pal!" vydal velitel rozkaz.
Ani jeden muž v dlouhé linii střelců však nezareagoval. Všichni strnule hleděli dolů, jako okouzleni zírali na dno údolí.
"PAL!" Ralph zopakoval.
Čelo průvodu se zastavilo, náhle rozčarované a udivené neočekávaným zmizením dobroděje. Ovšem zadní řady se stále tlačily vpřed.
"Zahájit palbu!" zaječel opět vůdce přepadového komanda.
346
fvjetnůžu stisknout spoušť!" vydechl Američan sedící za kulo-íetem s oběma rukama pevně opřenýma o rukojeti smrtonosné zbraně.
.Zasranci zkurvený!" pěnil mladý Ballantyne, hlas se mu vztekem třásl.
"T(_viaJ}ouni rozřízli mou Katie, břicho jí rozpárali jako praseti, vyrvajji mou dceru ven z jejího lůna a vy se tu posírá-te?Zabte je, do prdele!!!"
"Já nemůžu...," přidušeně skučel švagr. Ralph ho zuřivě chytil za rameno a strhl dozadu.
Potom se uvelebil na sedačce a sevřel dvojí pistolovou rukojeť. Ukazováčkem

zachytil páčku pojistky, otočil ji, pak opřel palce o vroubkované tlačítko spouště. Maxim zahájil svůj koncert -ďábelsky se rozeřval, zatímco z něj vyletovaly v nepřerušovaném třpytivém toku prázdné mosazné nábojnice.
Skrz oblak namodralého dýmu se hlaveň pozvolna posunovala zleva doprava, aby kropila stezku od ústí rokle až ke kamenné mohyle. Od svahu strže se po obou stranách k němu přidaly vin-čestrovky. Střelba burácela, hřmění téměř utápělo zvuky z údolí, ale ne docela...
¦ ¦ ¦
Juba nedokázala držet krok s mladšími ženami ani s dětmi běžícími jako o závod. Zpožďovala se víc a víc, zůstávala vzadu s Tun-gatou, který ji pobízel, zachvácený úzkostí.
"Přijdeme příliš pozdě, babi - honem!"
Předtím, než vůbec dosáhli soutěsky na konci údolí, Juba sípavě lapala po dechu, dokonce až zakolísala. Všechny lesklé tukové faldy na těle se majestátně pohupovaly při každém těžkém kroku, navíc se jí zatmívalo před očima.
"Musím odpočívat!" zasupěla, načež klesla do prachu vedle stezky. Opozdilci proudili mimo ně se smíchem a žertováním, zatímco vstupovali do rokliny.
"Ach, malá matko, cítíš potřebu vyšplhat se na má záda?"
Vnuk čekal vedle ní, poskakoval z jedné nohy na druhou, netrpělivě si proplétal prsty.
"Babi, dělej, vydržještě kousek..."
Když se nakonec zbavila temnot zahalující vidění, přikýv-'a a chlapec ji uchopil za ruce, pak se vzepřel a všechnu váhu
J
347
svého malinkého těla vložil do pokusu vypáčit mohutnou ženu vzhůru.
Teď tedy juba kulhala po cestě. Zůstali sice úplně poslední v domorodém postupujícím šiku, ale stále ještě mohli slyšet smích i radostné štěbetání kdesi daleko vpředu, zesílené nálev-kovitým tvarem skalní pukliny. Nervózní vnuk vyrazil vpřed, aby zase přitahovaný povinností přihopsal zpět a chytil Jubu za ruku.
"Prosím, babi - honééém!"
Ještě dvakrát musela mohutná žena zastavit. Zůstali nyní zcela osamocení, dokonce ani sluneční světlo neproniklo hlubinami úzké rokle. Nacházeli se ve stinném a příjemném ovzduší, tvořícím se poblíž nádherně bílých vod. Ochlazení i u Tungaty přivodilo povznesenou náladu.
Dvojice konečně trasu zdolala a dostala se k ohybu, odkud vyhlédla skrz vysoký žulový portál do otevřené travnaté prolákli-ny, plně osvětlené sluncem.
"Tamhle jsou!" zahalekal chlapec s úlevou.
Stezka vinoucí se žlutavými pastvinami překypovala lidmi, kteří připomínali četu lovecké výpravy mravenců, jež během pochodu narazila na nepřekonatelnou překážku - čelo zástupu se shluklo a chovalo téměř chaoticky.
"Spěchej, babi, konečně je můžeme dohonit!"
Juba s námahou pozvedla své objemné tělo, napřímila se a kulhala vstříc přívětivě teplým paprskům.
Vtom se jí vzduch kolem hlavy rozvlnil, cosi se začalo třepetat kolem, jako kdyby nějaký podivný pták byl polapený uvnitř její lebky. Na krátkou chvíli tento úkaz považovala za pouhý příznak vyčerpání, ale pak zaostřila zrak na masu černých těl před sebou. Soukmenovci se podivně kroutili a otáčeli, padali k zemi jako rozfoukaná zrnka prachu.
Ačkoli se s tímhle zvukem nikdy dřív nesetkala, ihned si vzpomněla na vyprávění válečníků, kteří bojovali u Shangani i Bem-besi a s hrůzou líčili malé trojnohé blafající pušky, štěbetající jako staré ženy. Juba náhle sebrala veškeré síly, o nichž snad nikdy neměla tušení, že by je vlastnila, prudce odchytila poskakujícího Tungatu a bleskově vyrazila zpět do skalního labyrintu. Připomínala vzrostlou slonici na útěku...
348
Mladý Ballantyne seděl na okraji polního lůžka. Prostor ozařovala zapálená svíčka, usazená v kapkách vlastního vosku na obrácené bedně od čaje, která nahrazovala stůl, vedle ní stála ještě z poloviny plná láhev whisky a smaltovaný hrneček.
Mračil se na^te^enou stránku deníku, pokoušel se soustředit v třepotajícím se žlutém světle svíčky. Byl opilý. Na alkohol se vrhl teprve před půl hodinou. Pozvedl hrneček, vyprázdnil ho, postavil na provizorní stůl a opět doplnil. Několik kapek potříš-nilo dosud prázdný list papíru. Setřel vlhkost palcem a studoval mokrou značku, čímž přerušil těžkopádnou koncentraci pijana. Zavrtěl hlavou, zkoušel si vyjasnit myšlení, pak hrábl po peru, ponořil do kalamáře a pečlivě otřel nadbytečný inkoust z hrotu.

Přece jenom se pracně pustil do psaní. Ovšem jakmile narazil na zavlhlé flíčky, utvořily se mu na nich jemně rozprostřené tvary modrých vějířků. Nález ho nadměrně rozmrzel, takže odmrštil pero a opět uváženě naplnil smaltovaný hrneček až po okraj. Vyprázdnil ho, pak postup ještě dvakrát zopakoval. Po dlouhé době a se zřejmým úsilím pozvedl hlavu, aby znovu začal číst, co napsal. Rty formovaly slova, jako když se školák potýká se svou první čítankou.
Válka z nás všech dělá monstra!
Zase se natáhl po láhvi, ale srazil ji, takže drahocenná hnědá tekutina s bubláním tvořila kalužna víku bedny. Zmožený opilec padl zpět na kavalec a zavřel oči, nohy se klátivě pohupovaly nad podlahou. Jednu paži měl hozenou přes obličej v ochranném gestu.
Elizabeth už dávno uložila chlapce ke spánku do nitra vozu. Nyní se doslova plížila kolem jejich postýlek ke svému lůžku, přičemž pečlivě dbala, aby neprobudila matku. Švagr měl sice večeřet s rodinou, ale hrubým slovem odehnal pryč dokonce i Jonat-hana, když chlapec přeběhl do protějšího stanu, aby přizval otce k jídlu.
Teď se konečně Lizzie uvelebila pod vlněnou přikrývkou, přičemž se její zrak nacházel v jedné rovině s okrajkovaným otvorem ve střeše z plachtoviny, takže mohla dobře vidět ven. Svíčka v Ralphově provizorním příbytku stále ještě plála, ale stan v rohu laageru, který obýval Hany spolu s Vičky, tonul v temnotě už sko-ro hodinu. Pevně tedy stiskla víčka a pokoušela se přinutit ke spánku. Stále se však nepokojně vrtěla, až Robyn St. Johnová
J
349
vedle ní nevrle zavzdychala a převalila se na druhý bok. Elizabeth tedy znovu otevřela oči a potají zírala do štěrbiny. Světlo na švagrově stole stále ještě zářilo.
S nejvyšší opatrností se tedy zase vysoukala ven z pod přikrývky, přičemž obezřetně sledovala spící bytost vedle sebe. Pak sebrala vlněný šál a tichounce seskočila na zem.
S přehozem kolem krku usedla na oj nákladního vozu. Pouze tenké plátno ji dělilo od místa, kde ležela matka, takže naprosto zřetelně slyšela rytmus jejího dechu. Proto dívka čekala na vhodný okamžik, kdy Robyn padla do hlubokého spánku, a dalo se zaslechnout jemné glottální chrčení kdesi daleko v hrdle.
Noc byla teplá a opevněný tábor téměř tichý. Občas se ozvalo jen nešťastné zaňafání štěněte ze vzdáleného konce ležení a o něco blíž i hladové zakvílení děťátka, které rychle umlčel matčin prs. Dvě hlídky se setkaly v protilehlém koutu laageru, strážní si chvíli mumlavě cosi sdělovali. Pak se opět rozdělili. Lizzie zahlédla siluetu hlídače proti noční obloze, dokonce rozeznala i klobouk poté, co prošel těsně kolem místa, kde seděla.
Svíčka u švagra stále ještě ozařovala stan, ačkoliv už určitě musela dávno přejít půlnoc. Plamínek dívku neodolatelně přitahoval jako noční můru. Zvedla se tedy a vydala ke stanu. Postupovala potichoučku, téměř kradmo. Pozvedla chlopeň vchodu a vklouzla dovnitř, pak nechala plátno klesnout, takže se za ní vstup uzavřel.
Ralph ležel naznak na kovové posteli, obuté nohy bezvládně visely k zemi a paže mu zakrývala tvář. Ze spánku vydával sotva slyšitelné nešťastné kňourání. Svíčka blikotala, knot téměř už vyhořelý se koupal v kaluži roztaveného vosku, čpavý odér rozlité lihoviny štípal v nose. Elizabeth opatrně došla k bedně od čaje a postavila prázdnou láhev. Pak její pozornost upoutala otevřená stránka deníku, takže si šeptem přečetla velkou nestejnoměrnou čmáranici: Válka z nás všech dělá monstra!
Náhle zaznamenala ostré bodnutí soucitu, až prudce zaklapla v kůži vázaný sešit a vrhla zkoumavý pohled na muže, který na papíře zachytil zoufalý výkřik týraného srdce. Zatoužila napřáhnout ruku a dotýkat se těch neoholených lící, ale místo toho si jen vyhrnula noční košili a přidřepla vedle lůžka. Šikovně švagrovi uvolnila přezky jezdeckých bot, pak sevřela jednu po druhé mezi koleny a stáhla je dolů. Dávala pozor, aby spáče nevzbudila.
350
Ralph však něco nezřetelného zahuhlal, spustil paži z obličeje a odkulil se z dosahu nepříjemného světla svíčky. Mezitím mu Lizzie polehoučku zvedla nohy, aby je vyhoupla nahoru na lůžko, zatímco jejich majitel jen zasténal a stočil se do klubíčka.
"Ty jsi moje_vejké dítě," šeptala dojatě. Shovívavě se usmívala, ale již déle nemoljja vzdorovat silné touze a odhrnula mu hustý tmavý pramen vlasů z čela. Pokožka mu horečnatě žhnula vlhká potem, takže mu dlaní starostlivě překontrolovala tvář. Tmavé vousy se zdály naježené a hrubé, kontakt s nimi vyslal přímo elektrický výboj, který v ní vyvolal slastné mrazení. Raději

odtáhla ruku pryč, ještě jednou pohlédla kolem sebe a uchopila dosud složenou přikrývku. Potom ji přetáhla přes odpočívajícího muže.
Předklonila se, aby mu deku urovnala pod bradou, ale vtom se švagr opět překulil. Než stačila uskočit zpět, silná svalnatá paže ji objala kolem ramen. V tu chvíli ztratila rovnováhu a padla mu na hruď, ruce bezmocně přitisknuté k bokům.
Zůstala ležet velmi tiše, jen srdce jí divoce bušilo. Po minutě se pevné sevření trochu uvolnilo, takže se pomalu pokoušela vyprostit. Při prvním náznaku volnosti ji však předloktí opět obklíčilo s tak divokou silou, až jí vzduch unikl z plic provázený hlubokým vzdechem.
Pak spáč cosi zamumlal, najednou se objevila i druhá ruka. Až sebou trhla, když ucítila dlaň popojíždět po svém stehně. Neodvážila se ani pohnout. Jasně věděla, že nedokáže prolomit pevné sevření, nikdy neudrží na uzdě tu útočící paži.
Vlastně nikdy ji ani ve snu nenapadlo, jakou má Ralph sílu - připadala si naprosto bezmocná, totálně podlehla jeho moci. Vnímala teplo, které z něj sálalo a pronikalo skrz její noční košili, cítila ruku tápavě se posunující vzhůru - náhle zaznamenala okamžik, kdy si konečně začal uvědomovat veškeré dění.
Drsná ruka muže se dopracovala dívce až do týla, načež začala přitahovat hlavu k sobě sice jemnou, ale neodolatelnou silou. Hned potom zaznamenala teplo a vlhkost úst, přiložených na její. Zalil ji odér whisky i něčeho jiného - náhle rozpoznala piž-niovou vůni mužství! Aniž by chtěla, vlastní rty jí změkly, aby se rozprostřely a setkaly s jeho.
Veškeré smysly s ní zatočily, plamenná kola se roztočila kdesi vzadu za zavřenými očními víčky. Zachvátily ji pocity tak bouřli-
J

vé, že dlouho si vůbec neuvědomovala vysoukanou noční košili k lopatkám. Až nyní vnímala pevné prsty, tvrdé jako kost a horké jako oheň, postupující v dlouhém pomalém laskání mezi nahými oblinami, odkud se svezly po vnitřní straně stehna do hebké zátočiny. Tohle ji vyburcovalo!
Zalapala po dechu. Začala bojovat o volnost, snažila se uniknout z muk vlastní divoké touhy i jeho kruté potřeby. Ovšem nemohla se vzdát těch dovedně laskavých a neústupných prstů. Zcela snadno ji udržel, jelikož lačná ústa se přisála na jemné hrdlo. Náhle chraplavě promluvil.
"Cathy!" vyhrkl. " Moj e Katie! Tak se mi po tobě stýskalo..." Elizabeth rázem přestala bojovat. Zůstala ležet jako mrtvá. Nevzpírala se dál, již pominulo i nepravidelné dýchání.
"Katie!" Jeho ruce po ní zoufale pátraly, ale ona zůstávala jako mrtvá, naprosto nehybná.
Teprve nyní se naplno probral. Roztoužené prsty opustily ženské tělo, přiblížily se k cizí tváři. Vzal její hlavu do dlaní a pozvedl. Dlouho se díval, aniž by vůbec chápal, o co jde. Náhle si všimla zelenavé změny v očích švagra. "Ty nejsi Cathy!" špitl.
Něžně mu rozevřela prsty a postavila se vedle lůžka. "Nejsem Cathy," vydechla roztouženě. "Ralphe, má sestra Cathy totiž odešla..."
Sklonila se nad téměř rozteklou svíčkou, ohnutou dlaň dala za plamen a fouknutím zhasla. Pak zůstala vzpřímeně stát v náhlém náporu temnoty. Klidně si však uvolnila šněrování noční košilky, shrnula ji přes ramena a nechala volně sklouznout až ke kotníkům. Potom vystoupila z chumlu látky, aby ulehla vedle švagra. Vzala jeho ruku neschopnou odporu a vrátila ji tam, kde se už nacházela před malou chvílí.
"Nejsem Cathy," opakovala tichounce. "Dnes v noci to je Elizabeth! Dnes v noci a pak už napořád..." A vyhledala svými roztouženými ústy jeho vlahé rty.
Když Lizzie nakonec ucítila, jak vyplnil všechna smutná a osamělá zákoutí uvnitř jejího těla, zachvátila ji vlna radosti tak intenzivní, až hrozila, že ji rozdrtí duši. Proto hned rezolutně pronesla: "Miluju tě... Vždycky jsem tě milovala a budu tě milovat navždy!"

Na nástupišti železniční stanice v Kapském Městě stál Jordán vedle otce. Oba se v okamžiku rozchodu tvářili škro-
beně, snad si rjřirjadali i trapně.
"Prosím tě, nejfapomeň vyřídit mé...," mladší syn trochu zaváhal nad správnou volbou slov, "mé nejsrdečnější pozdravy
pro
Louise."
"Zcela jistě ji to potěší," poznamenal Zouga. "Vždyť jsem ji tak dlouho neviděl...," přerušil povzdech major.

Odloučení od manželky se protáhlo na dlouhé měsíce kvůli jednání v samotném srdci Velké Británie, u Královské soudní stolice Nejvyššího soudu. Tam stál proslulý major Ballantyne před lordem, předsedou Nejvyššího soudu, baronem Pollockem, soudcem Hawkinsem a zvláštní porotou. Dotyčný lord pevně vedl neochotnou porotu směrem k nevyhnutelnému verdiktu.
"Ukazuji vám zcela jasně cestu, ve shodě s dodanými důkazy i podle odpovědí na specifické otázky, které jsem obžalovaným zadal, k nalezení odsuzujícího výroku proti všem příslušníkům žalované strany." A opravdu svůj názor prosadil.
"Rozsudek soudního tribunálu zní: Leander Starr Jameson a John Willoughby jsou odsouzeni na dobu patnácti měsíců vězení bez nucených prací. Major Zouga Ballantyne na tři měsíce vězení, též bez káznice!"
Slavný lovec a cestovatel si odkroutil sotva čtyři týdny svého trestu v Holloway, načež mu byl dlužný zůstatek prominut na základě úděsných zpráv, že v Rhodesii došlo k povstání Matabel-ců a Bulawayo se nachází ve stavu obležení. Plavbu na jih Atlantským oceánem prožíval major v neuvěřitelné trýzni - neměl žádné zprávy ani od Louise, ani z King's Lynn a jeho představivost jen vyvolávala doslova hororové obrazy živené historkami o krvelačném zabíjení a hnusném mrzačení bílých osadníků. Až teprve když poštovní parník Union Castle toho rána zakotvil v přístavu pod Stolovou horou, oprostil se od strašlivé úzkosti.
»Je v naprostém bezpečí uvnitř města Bulawayo!" Jordán odpověděl na otcovu první otázku. Překonaný emocemi Zouga objal nejmladšího potomka a stále jen opakoval: "Díkybohu! Bože můj! Ach..."
J
353
Poobědvali společně v jídelně hotelu Mount Nelson, přičemž syn mu předal nejnovější informace o současném dění na severu.
"Napier a Siege Committee, zdá se, stabilizovali nemilou situaci. Ti, co přežili, jsou v Bulawayu, zatímco Grey, Selous a náš Ralph se svými naverbovanými dobrovolníky uštědřili rebelům několik krvavých lekcí, díky jimž domorodce donutili udržovat se v obezřetné vzdálenosti.
Samozřejmě že Matabelci mají absolutní volnost v celém teritoriu s výjimkou laagerů v Bulawayu, Gwelu a Belingwe. Černoši si dělají, co chtějí, ač kupodivu neuzavřeli cestu směrem na jih, k brodům. Jestliže se ti podaří dorazit do Kimberley včas, aby ses připojil k záchrannému expedičnímu sboru, kterému velí Spreckley, mohl bys dospět do Bulawaya koncem měsíce. Pan Rhodes a já též scházet nebudeme!
Spreckley bere s sebou pouze nejdůležitější zásoby a několik stovek mužů, aby posílil obranu Bulawaya do té doby, než tam dorazí příslušníci královského vojska. Jak pravděpodobně už víš, generálmajor sir Frederick Garrington získal pozici velitele celé akce, takže pan Rhodes a já vyrazíme nahoru s jeho štábem. Absolutně nemám žádné pochybnosti, že přivedeme vzbouřence k rozumu velice rychle."
Jordán vydržel chrlit svůj monolog během celého jídla, čímž kryl rozpaky způsobené zíráním a šepotem okolních spolusto-lovníků, kteří se cítili až slastně pohoršeni přítomností jednoho z Jamesonových zbojníků přímo v jejich středu. Zouga však ignoroval rozruch, jehož příčinou byl on. Klidně se věnoval konzumaci lahodné stravy a konverzaci se synem vedl až do té doby, než mladý novinář deníku The Cape Times, svírající v ruce poznámkový blok, se přiblížil ke stolu.
"Zajímalo by mě, zdali máte zájem komentovat shovívavost rozsudků, vyslovených předsedou Nejvyššího soudu?"
Teprve pak major zvedl hlavu, tvářil se skutečně ponuře.
"Za několik let udělí medaile, možná i povýší do rytířského stavu muže, kteří docílí přesně stejného úkolu, o nějž jsme se my jen pokusili," pronesl tiše.
"Nyní buďte tak laskavý a nechtě nás dokončit oběd v pokoji."
Na nádraží si Jordán dělal starosti, zda kufr je skutečně! v nákladní prostoře a zda otec dostal místo na sedadle ve směruj
354
jízdy v posledním osobním vagónu. Potom stáli proti sobě v nemotorných rozpacích, dokud průvodčí nedal píšťalkou poslední výstrahu k nástupu cestujících.
"Pan Rhodes mě pověřil, abych zjistil, zda jsi ještě dost dobrý k vykonávání4«iifcce jeho osobního zástupce v Bulawayu."
"Vyřiď prosírwpanu Rhodesovi, že jsem poctěn takovou neutuchající důvěrou."
Nakonec si podali ruce a Zouga se vyšplhal po schůdcích na plošinu.
"Jestliže uvidíš Ralpha..."
"Ano?"

"Nic, vůbec nic..." Jordán rozpačitě potřásl hlavou. "Doufám, že budeš mít bezpečnou cestu, táti!"
Major se vykláněl z okna, zatímco vlak vyjížděl z nástupiště. Studoval totiž vzdalující se postavu nejmladšího syna. Docela pohledný čahoun, usuzoval v duchu, sportovní zjev zdůraznil šedý třídílný oblek módního střihu v dokonale zdrženlivém stylu - ale ještě v něm rozpoznával cosi nepřiměřeného, jaksi působil dojmem ztraceného dítěte či snad nalezence s aurou nejistoty i hluboce zakořeněného smutku.
"Naprostý nesmysl!" prskl Zouga. Raději se schoval dovnitř, okno vytáhl nahoru pomocí koženého řemenu.
Vlak se řítil Kapskou rovinou a nabíral na rychlosti. Však ho čekal útok na hradby hor, střežící kontinentální štít. Až do jejich výše se musel vyšplhat, aby dosáhl rozlehlé náhorní plošiny, tvořící vnitrozemí černé Afriky...
¦ ¦ ¦
Jordán Ballantyne mírným klusem zdolával příjezdovou cestu k velké bílé rezidenci, usazené mezi duby a vysokohorskými borovicemi na úpatí tisícimetrové hory s plochým vrcholem. Dosedal na něj pocit viny. Mnoho let už totiž uplynulo od doby, co naposledy zanedbal své povinnosti na celý den. Dokonce před pouhým rokem by považoval za naprosto nemyslitelné zachovat se obdobným způsobem. Každý den, nehledě na neděle či státní svátky, ho Gecil Rhodes potřeboval mít při ruce.
Choulostivá změna v oboustranném vztahu ještě o něco zvýšila nepříjemný komplex provinění, a navíc vyvolala i závan temně
J
355
hlodavého pohnutí. Nebylo přece bezpodmínečně nutné, aby trávil celý den s otcem, aby vyčkával po tu dlouhou dobu, co se poštovní parník propracovával Stolovou zátokou v burácivém jihovýchodním větru děsivě krvavého svítání! Ani s ním nemusel setrvat až do chvíle odjezdu, než expres vyrazil severním směrem zpod zasklené kopule nádražní budovy v Kapském Městě. Mohl se přece klidně vytratit a vrátit se k důvěrně známému pracovnímu stolu během pouhých pár hodin, ale on se pokoušel přinutit, aby zapomněl na kruté jednání ze strany milovaného pána a zároveň se přesvědčil o vlastní nepostradatelnosti.
"Vezměte si tolik volna, kolik jen je libo, Jordáne - Arnold je schopný asistent, zvládne, cokoliv složitého by se mohlo objevit!" Cecil Rhodes při těchto slovech ani nevzhlédl od londýnských novin.
"Máme tady nový koncept doložky u paragrafu číslo sedmadvacet u vašeho odkazu...," pokoušel se zaujmout zkušený sekretář svého pána, ale místo toho přišla odpověď, které se nejvíce obával.
"Jeminářku, dejte to klidně Arnoldovi! Je na čase, aby pochopil můj stipendijní systém. V každém případě mu to poskytne šanci využít službu nejnovějšího vynálezu - psacího stroje značky Remington."
Téměř dětské potěšení diamantového krále z korespondence tištěné rychle a úhledně v kaligrafickém stylu tvořilo další zdroj Jordánova znepokojení. On totiž dosud nezvládl dekorativní způsob písma na hlučné klávesnici hlavně kvůli žárlivosti Arnolda, který si totiž drze zmonopolizoval nejmodernější vymoženost. Zkušený sekretář sice objednal svůj vlastní model, bohužel doprava lodí z New Yorku potrvá zajisté dlouhé měsíce, jak mohl logicky odvodit.
Nyní Jordán sklouzl ze sedla velkého lesklého hnědáka u schodů zadní verandy na Groote Schuur a hodil otěže čeledínovi, pak rychle zmizel v domě. Vyběhl po zadním schodišti do druhého patra, kde zamířil přímo do vlastního pokoje. Rozepnul si košili, vytáhl ji ze sevření jezdeckých kalhot a rázným kopnutím za sebou zavřel dveře.
Nalil vodu ze džbánu z delftské keramiky do umývadla a postříkal si tvář. Pak obličej usušil načechraným bílým ručníkem, odhodil ho stranou a uchopil kartáč se stříbrnou rukojetí, aby si
356
ípravil kučeravé zlaté kadeře. Právě se chtěl odvrátit od zrcadla nalézt čistou košili, když vtom se zarazil a zamyšleně zíral na |ivůj obraz. Pomaličku se předklonil blíž ke sklu a špičkami prstů se začal [jotýkat tváfeObjevil vějířky vrásek ve vnějších koutcích očí -japjal tedy kůži aiezi prsty, ovšem rýhy přetrvávaly dál. Pak mír-ě natočil hlavu a světlo z vysokého okna odhalilo ošklivé váčky pod očima.
"To je vidět pouze v tomhle úhlu," zamrmlal rozvážně, ale potom dlaní shrnul upravené vlasy z čela. Postřehl světlý záblesk skalpu skrz prořídlé prameny, takže opět rychle načepýřil kadeře do obvyklé formy účesu.
Chtěl se odvrátit, ale zrcadlo ho fascinovalo v děsivém okouzlení. Obvyklý úsměv se změnil v ošklivou grimasu, která mu zvedla horní ret. Špičák vlevo ztmavnul,

s konečnou platností zůstal temně šedivý od doby, kdy mu z něho před měsícem den-tista vytáhl nerv. Náhle Jordána přemohl chlad všude pronikající beznaděje. "Za necelých čtrnáct dnů mi bude už třicet let... Bože, ach, tolikjsem zestárl! Teď jsem ošklivý-jak jen mě může ještě někdo mít rád?"
Vyrazil těžký vzlyk, který hrozil, že ho zadusí, takže se raději odvrátil od krutého obrazu.
Ve své kanceláři, uprostřed safiánové desky psacího stolu, našel papírek se vzkazem, zatížený stříbrným kalamářem.
Přijďte za mnou, jak nejdřív to bude možné. C.J. R.
Jordán bez zaváhání určil původ důvěrně známé hrotité čmá-ranice, jeho duše zaplesala. Rychle se tedy chopil těsnopisného bloku a zaklepal na spojovací dveře.
"Vstupte!" zavelel vysoký pisklavý hlas, načež sekretář vkročil dovnitř.
"Dobrý večer, pane Rhodesi, chtěl jste mě vidět?"
Důlní magnát neodpověděl okamžitě, ale pokračoval v korekturách textu před sebou, napsaném na stroji - občas přeškrtal slovo a nad něj naškrábal náhradní výraz či provedl výměnu čár-jty za středník. Zatímco soustředěně pracoval, Jordán studoval jeho tvář.
Zhoršení se jevilo až otřesně. Zdál se skoro totálně popela-
a vaky pod očima zdůrazňoval výrazně purpurový odstín.
J
357
Podbradek ještě více ztučněl, pod čelistní kostí visely mohutné laloky. Oči rámovala sytě červená, původní mesiánská modř duhovky se zdála jakoby zastřená a vodová. Všechny tyto změny se udaly během posledního půlroku, přesněji od doby Jameso-nova katastrofálního vpádu. Jordánovy myšlenky se stočily zpět ke dni, kdy se objevily ty hrůzné zprávy. Přinesl mu je právě do této knihovny.
Dorazily celkem tři telegrafické vzkazy. leden od samotného Jamesona, adresovaný na Kancelář Cecila Rhodese, Kapské Město - tedy na úřad, ne na sídlo Groote Schuur, a tak oznámení leželo celý víkend ve schránce opuštěné budovy. Dálnopis začínal slovy: Pokud od vás neobdržím žádnou jinou zprávu v opačném smyslu...
Druhý telegram zaslal smírčí soudce v Mafekingu, pan Boyes: Plukovník Grey vyrazil s policejními oddíly posílit doktora Jamesona. ..
Poslední pocházel od policejního zmocněnce v Kimberley: Považuji za svou povinnost vás informovat o skutečnosti, že doktor Jameson v čele sboru ozbrojených mužů překročil hranici Transvaalu...
Diamantový král studoval telegramy, úzkostlivě je skládal na hromádku na stole před sebou, jakmile je přečetl.
"Domníval jsem se, že jsem ho zastavil...," neustále mumlal, zatímco se soustředil na zprávy. "Myslel jsem si, že porozuměl nutnosti trpělivě vyčkávat..."
Než dokončil větu, zbledl jako stěna, tváře mu najednou visely dolů jako nenakynuté těsto.
"Ubohý starý Jameson," zašeptal nakonec. "Dvacet let jsme byli dobří přátelé a on najednou vyrazí, aby mě zničil." Cecil Rhodes opřel lokty o psací stůl, zabořil obličej do dlaní. Nehnutě zůstal sedět po mnoho minut, pak zcela zřetelně promluvil: "Budiž, Jordáne, nyní konečně uvidím, kdo jsou moji opravdoví přátelé..."
Magnát pak dlouhých pět nocí nespal. Sekretář bděl ve vlastním pokoji na konci chodby a ztrápeně naslouchal těžkým krokům na žlutém dřevu podlahy, přecházejícím sem a tam. Potom, dávno před prvním náznakem úsvitu, na něj pan Rhodes zazvonil, aby se společně po několik hodin projížděli po svahu Stolové hory před návratem k vznešenému bílému sídlu. Tam musel totiž
358
čelit úplně nejhoršímu: vzdání se a podstoupit zavržení! Současně sledoval v jakémsi druhu bezmocné fascinace, jak jeho život i práce se drolí a neúprosně mění v prach nicoty.
Pak se objevil Arnold, aby přijal místo coby Jordánův pomocník. Oficiálně_4o§tal funkci druhého sekretáře, což Ballantyne i uvítal. Asistencejjc řešení velkého množství denních povinností a různorodých detailů se hodila při řízení tak složité domácnosti. Doprovázel je však i během jejich návštěvy v Londýně po nešťastném nájezdu doktora Jima a setrval pevně po magnátově boku i po celou dlouhou zpáteční cestu Suezským kanálem, kolem afrického rohu až do přístavu Beira v Portugalské východní Africe. Odtamtud už po ose dorazili do Salisbury.
Nyní stál druhý sekretář pozorně vedle psacího stolu pána domu, v rukou třímal strojopisně vzorně vyvedený list a vyčkával, zatímco diamantový král text pročítal nebo korigoval. Pak jej nahradil novým archem. S odpornou příchutí závisti si Jordán povšiml, ne poprvé, že blondatý Arnold má i bezchybně hezký

vzhled, magnátem tak moc obdivovaný. Chování druhého sekretáře se však zdálo docela umírněné, až upřímné, navíc ještě, pokud se smál, celý jako by žhnul nějakým vnitřním jasem. Vystudoval dokonce i Oriel College, starou domovskou oxford-skou kolej pana Rhodese a čím dál tím víc bylo nad slunce jasnější, že ho přítomnost nového krasavce povzbuzuje a v jeho blízkosti se cítí tak dobře, jako kdysi s Jordánem.
Ballantyne jen vyčkával tiše u dveří, podivný pocit odcizenosti ho zaléval v tomhle známém prostředí, které doposud považoval za vlastní domov. Teprve po chvíli předal Cecil Rhodes poslední opravený papír Arnoldovi a vzhlédl.
"Jemine, Jordáne!" pronesl. "Chtěl jsem vás upozornit, že jsem přesunul datum mého odjezdu do Bulawaya. Myslím si, že mě moji Rhodesané potřebují co nejdříve - musím hned za nimi!"
..Okamžitě se o všechno postarám," přikývl zkušený sekretář. ..Už mi můžete upřesnit den, pane Rhodesi?"
..Příští pondělí."
..Samozřejmě že využijeme expres do Kimberley?"
..Vy mě ale doprovázet nebudete!" oznámil diamantový král zpříma.
..Tomu nerozumím, pane Rhodesi." Jordán zareagoval bezmocným gestem nepochopení.
i
359
"Já totiž vyžaduji naprostou loajalitu a poctivost u mých zaměstnanců!"
"Ano, pane Rhodesi, to já vím," přikyvoval sekretář a pak se jeho výraz pomalu stával nejistý, nevěřil vlastním uším. "Snad tím nechcete naznačit, že jsem byl někdy neloajální nebo nepoctivý..."
"Vezmi ten pořadač, prosím, Arnolde," nařídil magnát, a když oslovený přinesl složku z knihovny ke stolu, dodal suše: "Dej mu to!"
Asistent tiše přešel přes tlustý, hedvábím a vlnou protkávaný koberec, aby šanon předal. Jakmile natáhl ruku, Ballantyne si náhle uvědomil, vůbec poprvé, že v Arnoldově pohledu vidí něco úplně jiného než otevřený a přívětivý zájem. Očividně šlo o záblesk pomstychtivého triumfu, nesmírně jizlivého, který bodl jako šlehnutí jezdeckým bičíkem přes tvář! Tento vjem však trval pouhý okamžik a pominul tak rychle, jako by vlastně nikdy ani neexistoval, ovšem zanechal Jordánovo nitro zcela zranitelné a napadené pocitem strašlivého nebezpečí.
Umístil složku na stůl vedle sebe a rozevřel ji. Před očima se mu objevilo přinejmenším padesát listů, většina z nich naťukaných na psacím stroji. Každý z nich se honosil hlavičkou: KOPIE ORIGINÁLU.
Nacházely se tam příkazy pro makléře k nákupu i k prodeji, většinou se týkaly podílů společností De Beers a Consolidated Goldfields. Množství akcií v transakcích bylo enormní, hodnota zahrnovala miliony liber šterlinků. Vše zprostředkovávala firma Siluer &Co.,o níž Jordán nikdy neslyšel, ačkoli údajně obchodovala v Johannesburgu, v Kimberley i v Londýně.
Pak uviděl kopie výpisů z půl tuctu bank z různých center, kde uvedená makléřská společnost měla kanceláře. Jistě víc jak deset položek bylo podtrženo červeně, pomlčky pedanticky rozlišovaly šilinky a drobné pence:
Převod pro RHOLANDS = L 86 321 - 7 - 9.
Převod pro RHOLANDS = L 146 821 -9-11.
Jméno ho šokovalo, vždyť šlo o bratrovu firmu. Ačkoliv vůbec nic nechápal, zaznamenal zvýšený pocit ohrožení.
"Vůbec nechápu, co má tohle se mnou společného...," vzhlédl k Cecilu Rhodesovi.
360
"Váš bratr vstoupil do řady velkých spekulací právě v těch společnostech, které nejvíce a drasticky ovlivnilo selhání akce doktora Jameso na."
"Tak by se mohlo zdát...," Jordán začínal nejistě, ale byl magnátem rázně pietyšen.
"Tak by se mojlo zdát, že váš pan bratr udělal profit víc než milion liber a jeho makléři provedli všelijaké krycí manévry, aby zatajili tyto machinace..."
"Pane Rhodesi, proč mi tohle říkáte, proč přijímáte za vlastní vyčítavý tón? Jde sice o mého sourozence, ale já přece nemůžu nést odpovědnost..."
Diamantový král zvedl ruku, aby ho umlčel. "Ještě vás nikdo z ničeho nenařkl - ovšem vaše dychtivá snaha ospravedlnit se je zatím dosti nepatřičná!"
Pak otevřel v kůži vázanou publikaci - Plútarchos: Srovnávací životopisy, umístěnou na rohu psacího stolu. Vní se nacházely tři archy dopisního papíru, uložené mezi stránkami. Cecil Rhodes je vytáhl a zdvořile nabídl první svému zkušenému sekretáři. "Poznáváte třeba tohle?"
Jordán pocítil, jak zrudl trýzní. V tom okamžiku se začal nenávidět za hloupost, kvůli níž si chtěl navždy uchovat koncept tohoto dopisu. Udělal to pod vlivem děsivých duševních muk hned následující noc po Ralphově objevu a surovém obvinění v soukromém salonním voze při jízdě z Kimberley.

"Dívám se na opis textu, který patřil pouze do vlastních rukou mého bratra..."
Obviněný nebožák nedokázal zvednout zrak, aby se střetl s pohledem svého pána.
"Vůbec nechápu, co se mě zmocnilo, že jsem si schoval tuhle kopii..."
Jeden z odstavců upoutal jeho oči. Nemohl se ubránit a musel znovu číst vlastní slova.
Neexistuje nic, co bych neudělal, abych tě přesvědčil o mé nepřetržité náklonnosti, obzvlášť nyní, když se zdá, že jsem Tě tolik zklamal. Dokonce jsem i pochopil, kolik Tvá úcta pro mě znamená!
Vlastnicky svíral popsaný arch. "Toto je privátní a důvěrné sdělení," pronesl tichým hlasem, který se však třásl studem i rozhořčením. "Mimo mého bratra, jemuž je dopis adresovaný, nemá nikdo právo ho číst!"
»Pak tedy nepopíráte své autorství?"
J
361
"To by bylo vskutku naprosto dětinské!" "Vskutku by bylo," souhlasil se sekretářem magnát a podal mu druhý list.
Jordán studoval další stránku se zvyšujícím ohromením Písmo sice vypadalo jako jeho, ale slova nikoliv. Plynula však tak obratně a přirozeně, dokonale navazovala na pocity vylíčené v první části. Dokonce zjistil, že téměř začíná pochybovat o vlastních vzpomínkách. Právě totiž četl přiznání o předání důvěrných a privilegovaných informací, souvisejících s plánováním a načasováním Jamesonova vojenského zásahu vTransvaalu:
Zcela určitě souhlasím, že zvažovaný riskantní podnik se nedá ospravedlnit žádným civilizovaným zákonem'. Tenhle fakt mě přesvědčil, a proto Ti nabízím svou pomoc, obzvlášť když cítím k Tobě tak velký morální dluh...
Až teprve teď zpozoroval šikmou formu písma, zcela jediný znak, lišící se od jeho rukopisu. Celá strana je tedy zručně vyrobený padělek! Zavrtěl hlavou, neschopný nalézt ta správná slova. Připadalo mu, jako kdyby se celá struktura jeho existence náhle zřítila.
"to vaše spiknutí se skutečně zdařilo, což se dá rozpoznat podle bohatých plodů, které váš bratr sklidil...," promluvil Cecil Rhodes unaveným hlasem muže tolikrát zrazeného, že ani takhle obrovský klam už neměl sílu ho zranit.
"Gratuluji vám, Jordáne!"
"Odkud tohle pochází?" Stránka v ruce obviněného se třásla. "Kde...," náhle zmlkl a vzhlédl k Arnoldovi, stojícímu vzadu za pánovým ramenem. V jeho očích však už nezbyla žádná stopa toho pomstychtivého triumfu, asistent vypadal nesmírně vážně i zaujatě - bohužel i neúnosně pohledně.
"Chápu...," přitakal Jordán prostě. "Tohle je ale jasný padělek!"
Diamantový král udělal netrpělivé gesto. "Opravdu, Jordáne? Kdo by se obtěžoval přetvářením bankovních výpisů, které mohou velice rychle prozradit lež?"
"Ne bankovní výpisy, ten dopis!"
"Přece jste odsouhlasil své autorství."
"Ale ne téhle stránky..."
Magnátův výraz byl náhle vzdálený, oči vyzařovaly pouze chladabezcitnost.
362

"Požádám úředníka z účtárny ve městě, aby se dostavil sem nahoru a prošel s vámi knihu výdajů, týkajících se domácnosti -provedete jakousi inventuru! Vy pak samozřejmě předáte veškeré své klíče Arnoldovi! Jakmile budou všechny mé příkazy splněné, míním ir*stftjovat našeho zaměstnance, aby vám vydal šek zahrnující tři m sliční platy namísto oficiální výpovědi, současně jsem si jistý, že dobře porozumíte mé nechuti poskytnout vám doporučující list! Zároveň bych s povděkem přijal, jestliže byste mohl zmizet se všemi svými věcmi z prostor mé rezidence ještě před mým návratem z Rhodesie..."
"PaneRhodesi..."
"Není už nic, o čem bychom spolu ještě museli rokovat!"
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Diamantový král a jeho doprovod, včetně Arnolda, vyrazili severním expresem do Kimberley a k čelu stavby železnice v Mata-belelandu už před třemi týdny. Takhle dlouho totiž trvalo, než Jordán stačil zakončit inventury a dohotovit účty týkající se domácnosti.
Cecil Rhodes se svým bývalým sekretářem už znovu po té konečné konfrontaci nehovořil. Vysílal pouze Arnolda s vyřizováním stručných pokynů, přičemž Jordán si zachoval svou důstojnost a ubránil se pokušení vrhat zbytečná protiobvinění na vítězného soupeře. Milovaného pána viděl pouze třikrát od onoho osudného večera - dvakrát z okna své kanceláře, když se navracel z těch dlouhých bezcílných jízd borovým lesem na úpatí Stolové hory, potřetí a naposledy, když šplhal do kočáru před odjezdem na nádraží.

Nyní, po celé tři dlouhé týdny, zůstával Jordán sám ve velkém pustém sídle. Nařídil služebnictvu časný odjezd, aby mohl osobně překontrolovat kuchyň i zázemí rezidence, než naposledy uzamkne dveře. Pohyboval se pomalu po koberci na chodbě, oběma rukama svíral petrolejovou lampu. Kráčel zahalený do brokátového županu z čínského hedvábí, jímž ho osobně obdaroval pan Rhodes v den jeho pětadvacátých narozenin. On sám se cítil podivně vyčerpaný, zcela vyhořelý jako strom v lese, kudy se přehnal požár, který zanechal vydlabaný kmen očazený, aby Pokračoval v doutnání uvnitř.
J
363
Prakticky se teď stal poutníkem na poslední cestě hlavní budovou, ke které ho vázalo tolik životních vzpomínek. Vždyť zde byl přítomný od úplně prvních dnů plánování obnovy staré stavby a kompletního přetapetování interiérů. Tady strávil bezpočet hodin, když naslouchal, jak proslavený architekt Herbert Baker, jehož talent opět odhalil Cecil Rhodes, předkládá perfektní řešení. Zde si dělal poznámky zahrnující konverzaci procházejících se géniů a příležitostně, v případě magnátova vyzvání, sdělil též vlastní návrhy.
Byl to právě Jordán, kdo navrhl hlavní motiv pro celé sídlo -reprezentativního stylizovaného kamenného ptáka z prastarých rozvalin Rhodesie, sokola z ruin Velkého Zimbabwe. Mohutný dravec na podstavci zdobeném vzorem žralocích zubů, krášlil balustrádu hlavního schodiště. Též zpracovaný v leštěné žule se vypínal v obrovité koupelně pánova apartmá, současně tvořil i fresku kolem stěn jídelny, dokonce čtyři repliky podivného ptáka podpíraly psací stůl diamantového krále. Tento dravec však zasahoval do Jordánova života již o mnoho let dříve, v době, kam až dosahovaly jeho nejranější vzpomínky. Původní sochu získal jeho otec, Zouga Ballantyne, ze starobylého chrámu. Patřila do souboru sedmi stejných kusů, které tam objevil. Bohužel dokázal odnést toliko jediný kus. Další sokoly nechal ležet ve starověkých troskách za obvodovou zdí a stal se tak majitelem nejlépe uchovaného exempláře.
Téměř o třicet let později se Ralph Ballantyne vrátil do ruin Velkého Zimbabwe, řízený otcovým deníkem a mapou, kterou též Zouga sám kreslil. Nejstarší bratr našel šest zbývajících soch ležet v chrámových rozvalinách, přesně jak bylo popsáno. Dostavil se však už mnohem lépe připravený. Proto mohl naložil sochy na tažné volky, které s sebou přivedl, a navzdory veškerým pokusům matabelských strážců zabránit mu v loupeži unikl na jih přes řeku Shashi i s právě získaným pokladem. V Kapském Městě syndikát podnikatelů, v jejichž čele se tyčil multimilionář Barney Barnato, zakoupil veškeré historické pozůstatky vyplacením značného obnosu spokojenému Ralphovi. Chtěli totiž obdařit známou instituci South Afričan Museum v Kapském Městě. Šest soch bylo vystaveno ve vitríně pro veřejnost. Když Jordán navštívil tyto prostory, strávil v ustrnutí před sokoly celou hodinu;
364
Ovšem hlavní kouzlo pro něj ztělesňovala jen původní socha, jcterou kdysi dávno objevil otec. Celé jeho dětství s nimi putovala coby přítěž nad zadním kolem rodinného nákladního vozu, cestovala přes rozlehlý africký velel. Jordán spal tisíce nocí nad Itímhle výtvorem^ přičemž jakýmsi podivným způsobem duch sokola prostoupjj chlapcovu vlastní duši a zmocnil sejí.
Když nakonec Zouga dovedl rodinu k diamantovým dolům r Kimberley, kde se snažil získat bohatství, sochu složil z povozu
umístil pod rozložitým trnovníkem, který označoval místo jejich posledního tábořiště. Poté, co jejich matka, Aletta Ballan-tyneová, smrtelně onemocněla horečkou zachvacující celý tábor a nakonec chorobě i podlehla, sokol sehrál dokonce největší roli v Jordánově životě.
Podle bohyně severoamerických indiánských kmenů si ji nazval PANES. Teprve později dychtivě přečetl vše o zmiňované tradici i příbězích velké bohyně PANES, což poutavě vylíčil proslavený skotský antropolog a etnograf Sir James George Frazer zcela podrobně ve svém stěžejním díle Zlatá ratolest, zabývajícím se magií, primitivním náboženstvím a totemismem. Odtud se chlapec dozvěděl, že PANES, coby krásná žena, byla vzata vzhůru, do nebetyčných hor. Mladistvému Jordánovi PANES a socha ptáka splynuly, považoval sokola za viditelný obraz své mrtvé matky. Tajně tedy rozvinul způsob vzývání bohyně: během hluboké noci, kdy všichni další členové rodiny spali, se plížil ven, aby přinesl malou oběť představující nahromaděné jídlo pro PANES - současně se jí klaněl při provozování vlastních obřadů.
Když Zouga finančně zeslábl, byl okolnostmi přinucen prodat sochu dravce Cecilu Rhodesovi. Chlapce tato skutečnost deprimovala až do té doby, než se mu naskytla příležitost vstoupit do služeb tohoto magnáta, takže mohl následovat nejen bohyni nahrazující mu prázdnotu bytí, ale dokonce už dvě božstva: bohyni PANES a

Cecila Rhodese! Dokonce i v dospělosti, když v mužném věku pracoval pro diamantového krále, zachovávala si socha jistou důležitost v Jordánově povědomí. Ač se to stávalo jen velmi příležitostně, v čase hlubokého nepokoje ducha, přesto se stále dokázal uchýlit k dětským rituálům uctívání.
Nyní však ztratil živý magnet svého způsobu života, a tak ho Poslední dobou začala neodolatelně přitahovat neživá mýtická
J
365
skulptura. Proto pomalu sestupoval ohybem hlavního schodiště, při míjení vyřezávané balustrády hladil věrné kopie starověkého ptáka, které ji zdobily. Ve vznosné vstupní hale černobílé mramorové dlaždice tvořily vzor šachovnice. Hlavní dveře z masivního červeného týkového dřeva zdobilo kování z dokonale vyleštěné mosazi. Světlo lampy, kterou Jordán nesl, vrhalo groteskní znetvořené stíny, jež se řinu-ly přes mramor nebo se třepetaly podobné gigantickým netopýrům proti vysokému vyřezávanému stropu. Uprostřed mramorové podlahy stál těžký stůl se stříbrnými podnosy: jeden pro navštívenky, druhý pro došlou poštu. Chmurný dojem znásobovala vysoká kytice ze sušených květů proteí, kterou Jordán vlastníma rukama naaranžoval.
Bývalý sekretář umístil lucernu ze sevreského porcelánu na stůl coby ceremoniální oheň na pohanský oltář. Pak kousek ustoupil a pomalu zvedl hlavu. Původní kamenný sokol Velkého Zimbabwe se tyčil vysoko ve výklenku, odkud střežil vchod do Groote Schuur. Při spatření této scenérie nebylo možné pochybovat o auře magické moci, jež halila modlu. Zdálo se, že veškeré modlitby a zaříkávání dávno mrtvých kněží Velkého Zimbabwe se stále ještě mihotají ve vzduchu okolo, že výpary krve obětí tvoří váhavé stíny na mramorové podlaze, že proroctví Umlimo, vyvolené jedním ze starověkých duchů, zahalilo prostor zcela odděleným životem.
Zouga Ballantyne slyšel věštby přímo ze rtů Umlimo a naprosto věrně je zaznamenal ve svém deníku. Jordán je četl znovu a znovu, snad stokrát - dokázal je opakovat přesně slovo od slova. Vždyť je také použil jako součást vlastního osobního rituálu při vzývání bohyně...
Nebude mír v království, kde vládne Mambo a Monomatapa, dokud se sokolové nevrátí. Bílý orel bude válčit s Černým býkem, dokud se kamenní sokolové nevrátí do svého hnízda.
Jordán vzhlédl k ptákově pyšné, kruté hlavě, jež nevidomýma očima zírala nepřítomně směrem k severu, směrem k zemi králů Mamba a Monomatapy, kterou lidé nyní nazývají Rhodesie a kde Bílý orel a Černý býk se znovu do sebe zaklesli ve smrtelném střetu. Nešťastný mladík zakoušel pocit bezmoci a prázdnoty, jako kdyby právě on byl zachycen ve smyčkách osudu a nebyl schopen se z nich uvolnit.
366
Slituj se nade mnou, velká PAN ES," zanaříkal a padl na kolena. "Nemůžu přece odejít! Nemůžu opustit tebe ani jeho - navíc nemám žádné místo, kam jít..."
Petrolejkou osvětlený obličej získal nádech mdlé zelenavé záře, jako kdyby byl vyřezaný z glaciálního ledu. Teprve pak uchopil Jordán porcelánovou svítilnu ze stolu a oběma rukama ji zvedl vysoko nad hlavu.
"Odpusť mi, velká PANES!!!" zašeptal ještě, načež mrštil lucernou proti táflované zdi.
Hala se na malou chvíli ponořila do temnoty, když se plamínek z rozbité lampy třepetal až na samém okraji zániku. Jakmile však hrozbu překonal, tehdy vyslal strašidelně modré světlo, které se dovádivě rozšířilo po povrchu kaluže petroleje. Náhle plameny prudce ožily a záhy se dotýkaly spodního lemu dlouhého sametového závěsu, jenž kryl okna.
Stále v kleče, před kamennou sochou, nebohý Jordán zakašlal - zahalil ho totiž první chuchvalec kouře. Mladíka mírně překvapilo první hořící žihadlo, vbodnuté mu do prsou. Ovšem ucítil pouze velmi malý náznak bolesti. Obraz sokola vysoko nad ním začal pomalu ustupovat, stával se matnější slzami, které zalily Jordánovy oči, i vířením neproniknutelné kouřové clony.
Plameny napřed jen bubnovaly v hlubokém tónu, po chvíli však přešly v burácení, poněvadž chytilo dřevěné obložení stěn. Nakonec vystřelily ke stropu. Ukotvení jednoho z těžkých závěsů se propálilo a při pádu se hořící látka rozprostřela v prostoru jako rozevřená křídla ohromného supa. Ohnivé perutě tlustého sametu zakryly klečící postavu, jejich váha přitlačila Jordánův obličej k mramorové podlaze.
Mladík již omámený a napůl udušený hustým šedým kouřem se ani nesnažil zápasit, takže v pár vteřinách se hromada zmuchlané tkaniny změnila v pohřební hranici. Lačné plameny se radostně natahovaly, aby začaly olizovat podstavec kamenného sokola ve vysoko umístěném výklenku.
¦ ¦ ¦

>.Bazo konečně sešel od sídla věštkyně Umlimo," potichu sděloval Isazi a Ralph se téměř nemohl ovládnout.
J
367
"Máš naprostou jistotu?" požadoval dychtivě odpověď, načež vozka jen sebejistě přikývl.
"Seděl jsem u táborového ohně s jeho impi, na vlastní oči jsem ho spatřil - s jizvami po kulkách zářících jako stříbrná vyznamenání na hrudi, na vlastní uši jsem slyšel vášnivý proslov k amado-dě, aby je zatvrdil pro boj, který je čeká!"
"Kde tedy je, lsazi? Řekni mi, kde ho můžu najít!!!"
"Není sám..." Žulu nebyl ochotný pokazit dramatické stupňování v podání své zprávy předčasným prozrazením holé kostry faktu. "Sekyra má s sebou čarodějku, která je jeho manželkou. A jestli je Bazo chtivý válčení, pak tato žena, Tanase, oblíbenec temných sil, je neohrožená a nelítostná. Pohání ji tak vražedná krutost, že každý člen amadody, když sleduje její krásu, se chvěje, jako by spatřil zcela nevyslovitelnou ošklivost!"
"Kde jsou?" zopakoval Ralph.
"Sekyra má s sebou nejdivočejší a nejbezohlednější mladé Induny. Zama a Kamuza, Jcaždý se svou amadodou čítají dobré tři tisíce nejzuřivějších a nejlepších bojovníků! Pokud v jejich čele půjde Bazo s Tanase, pak budou tito impi nebezpeční jako lev s probodanými útrobami, jako smrtelně zraněný starý buvol kroužící v hustých křovinách, aby napadl neopatrného lovce..."
"Hrom, aby do tebe bacil, lsazi! Už jsme přece čekali dost dlouho," prskal mladý Ballantyne. "Řekni mi konečně, kde je!"
Vozataj se zatvářil dotčeně, takže si napřed uvážlivě vzal špetku šňupacího tabáku. Oči mu zvlhly, pak s rozkoší kýchl, na konci obřadu si utřel chřípí do dlaně.
"Gandang, Babiaan ani Somabula s ním nejsou," zahájil další přednes přesně v tom místě, kde ho Ralph tak neomaleně přerušil. "Pozorně jsem tedy naslouchal, zatímco členové amadody rozprávěli o indabě, uskutečněné před mnoha týdny v údolí, kde sídlí Umlimo. Říkali, že starý Induna se prý rozhodl počkat na božský zásah duchů a zanechal cestu na jih otevřenou pro bělochy, aby mohli opustit Matabeleland - prý zůstali sedět na svých štítech do té doby, než se orákulum vyplní..."
Znechucený Ralph jen naznačil gestem rezignaci. "Hlavně nespěchej se svým líčením veškerých událostí, ty mudrlante jeden!" povzbuzoval vozataje s očividným sarkasmem. "Neušetři nás ani těch sebemenších detailů..."
368
Starý Žulu zcela vážně přikývl, ale tmavé oči mu poťouchle jiskřily Současně si začal škubat vousy z řídké kozí bradky, aby zabránil rozmáhajícímu se nutkání nadšeně se zašklebit.
"Břicha starých vojevůdců prý chladnou při vzpomínce na bitevní pole iuLk-Lhangani a Bembesi. Jejich zvědové podali taky zprávu, že opevnjjný tábor tady v Bulawayu je hlídaný trojnohými puškami. Henshaw, řeknu ti upřímně, že ten Bazo je vlastně hlavou jedovatého hada! Pokud se úplně odřízne, tělo zahyne..." rozumoval vozataj.
"Nyní mi tedy už povíš, kde se nachází, ty můj chrabrý, odvážný a dobře informovaný dlouholetý příteli?"
lsazi velkoryse přitakal, čímž ohodnotil změnu pánova tónu.
"Je velmi blízko," pokračoval tajemně dál. "Ne víc než pouhé dvě hodiny pochodu od místa, kde právě teď sedíme!" Žulu předvedl rozmáchlé gesto, do něhož zahrnul i ztmavlý laager okolo. "Zalehl totiž se svou třítisícovou amadodou v Údolí koz!"
Velitel Ballantyne's Scouts pohlédl na zářící zbytek měsíce, zavěšený velice nízko na nebeské klenbě.
"Za čtyři dny budeme mít první srpek novoluní," zamumlal. "Jestli Bazo plánuje útok na náš opevněný tábor, pak k tomu dojde ve tmě, bez měsíčního svitu!"
"Tři tisíce...," Harry Mellow huhlal. "A nás je padesát!"
"Tři tisíce! KrtkoVé, Insukamini a Plavci..." Seržant Ezra vrtěl hlavou, když suše konstatoval děsivá fakta. "Přesně jak lsazi řekl: Jde o ty nejzuřivější a nejlepší regimenty!"
"Však my si je podáme!" pronesl Ralph Ballantyne klidně. "Zmákneme je v Údolí koz, druhou noc od této chvíle! A zde je způsob, j akým to uděláme..."
¦ ¦ ¦
Bazo, syn Gandangův, který se vzepřel vůli svého otce a vzdoruje i velkým vojevůdcům z královského rodu Kumalo, kráčel od jednoho táborového ohně k dalšímu, vedle něj se pohybovala štíhlá a roztomile půvabná manželka Tanase. Přiblížil se k ohništi a pozdržel se u něj. Plameny ho osvětlovaly odspodu,

takže oční důlky se změnily v temné propasti, kde z hlubin vycházel třpyt připomínající blyštivý pohled smrtelně jedovatého plaza. Světlo zvýraznilo v hrubém detailu každou
J
369
vrásku, každou rýhu, které mu životní utrpení vepsalo do tváře. Kolem čela měl uvázaný pásek z krtčí kožešiny - vůbec k ní nepotřeboval přidávat pera volavky ani vdovky rajské, jimiž by dosvědčil pečeť svého majestátu. Osvícení též podtrhlo na mohutné hrudi zacelené jizvy od zranění způsobených střelami - ty se právě staly jedinými královskými odznaky cti, jimiž se pyšnil!
Krása Tanase vedle jeho zpustošených rysů vynikala ještě mnohem víc, než si vůbec kdo uvědomoval. Nahá ňadra se zdála až neslučitelná s přítomností u válečných porad, ale pod hedvábně se lesknoucí pokožkou se skrývaly tuhé svaly snad přímo ukuté ze železa. Ztopořené bradavky o velikosti prvního článku mužského malíčku čněly jako ozdobné výstupky v centru válečného štítu.
Když tak stála po Bázově boku ve světle ohně, z upřeného pohledu vyzařovala nemenší nelítostná krutost než z očí zkušených bojovníků. S překypující pýchou zaměřila zrak na manžela, který právě promluvil.
"Nabízím vám následující volbu," začal Gandangův syn. "Můžete setrvat v postavení, v němž se teď nacházíte - být pouhými psy bělochů. Můžete zůstat jako amaholi, nízko postavení otroci, nebo se můžete stát zase amadodou..."
Aniž by zvedl či změnil hlas, zdálo se, jako by slova hřměla a z hrdla vycházela vzhůru, kde vyzváněla jasně až v nejvyšší části přirozeného skalního amfiteátru. Spousty domorodců, zaplňujících tuto proláklinu, se při těchto slovech jen pohupovaly a vzdychaly.
"Volba leží na vás, ale musí proběhnout rychle! Dnes ráno jsem přijal běžce od jihu..." Bazo udělal malou přestávku, aby posluchači napjali pozornost. Ačkoliv ho sledovaly tři tisíce mužů namačkaných v jednolité mase, přesto nikdo nevydal ani hlásku -jen trpělivě vyčkávali na další slova milovaného vojevůdce.
"Určitě jste slyšeli námitky našich malověrných spolubojovníků proti našemu nesouhlasu s idylickým nápadem otevřené jižní cesty - běloši setrvávající v Bulawayu prý sbalí své povozy, vezmou ženy i děti a vydají se pokorně dolů k moři..." Stále soustředění válečníci mlčky naslouchali.
"Mýlili se a nyní se naše výhrady potvrdily: Lodži přichází!!!" oznámil. Následoval povzdech připomínající šumění větru v trávě.
370
"Lodži přichází...," Bazo zopakoval, "a s ním vojáci a zbraně. Už nyní se shromažďují v čele stavby železnice, kterou buduje llenshawl Brzy, velice brzy, se vydají na pochod nahoru cestou, kterou jsme jim my nechali otevřenou. Ještě předtím, než se měsíc ze své pjsmj-půle změní v plný kruh, budou v Bulawayu, a pak se všichni navždy stanete amaholi. Vy, vaši synové i jejich potomci budete dřít pouze pro bílé pány, budete se starat o stáda bílých..."
Rozeznělo se mručení, které vyluzuje leopard, když je prvně vyburcovaný. Roztřáslo řady statečných bojovníků až do té doby, než Sekyra zvedl do výše ruku, v níž třímal stříbřitý asagaj.
"Toto se nesmí stát! Umlimo přece slíbila, že tato země bude zase příslušet nám! Proto máme za úkol vyslovené proroctví převést v realitu. Bohové se nepřiklánějí svou přízní k těm, kteří trpně čekají, až jim zralé ovoce spadne ze stromu přímo do otevřených úst! Mé děti, my musíme zatřást tím stromem!!!"
"Jéé!" zahřměl jeden hlas z černé masy, ihned se však k němu připojily další. Bojový chorál se zvedal nad hlavami válečníků.
"Jéé!" zapěl Bazo a zabušil pravou nohou do země. Zároveň pravačkou začal bodat širokým ostří čepele směrem k bezměsíč-né obloze, jeho muži pěli s ním.
Tanase setrvala vedle něj v pozici dokonalé sochy z ebenu, ale rty měla zlehka pootevřené, obrovské zešikmené oči žhnuly jako dva úplňky v plamenech ohně.
Nakonec slavný vojevůdce znovu rozpřáhl paže, trpělivě čekal na ztišení. "Staniž se!" pronesl a muži znovu bez jediného hles-nutí hltali každé další slovo.
"Nejprve musíme pozřít ten opevněný tábor v Bulawayu! Podle všeobecného předpokladu máme dodržet osvědčený způsob, kdy se Matabelci tradičně vrhají na své nepřátele v hodině před úsvitem, před prvním náznakem denního světla...," válečníci zlehka zahučeli na znamení souhlasu, ...ovšem pozor - běloši tento náš postup perfektně znají
a též očekávají!" Pak pokračoval dál: "Každé ráno, v posledních okamžicích hluboké temnoty, stojí na stráži připraveni u svých smrtonosných pušek - čekají totiž na leoparda, až vstoupí do jejich pasti! Matabelci přece vždycky přicházejí před úsvitem! vypravují si navzájem. Vždycky! tvrdí jeden druhému. Ale já se tentokrát rozhodl pro odlišný postup, mé děti..."
J

371
Odmlčel se a starostlivě se zahleděl do tváří shromážděných válečníků, usazených v předních pozicích.
"Tentokrát zaútočíme v hodině před půlnocí, až vstane bílá hvězda na východě!"
Tyčil se před nimi jako za starých dob, když určoval bojovou sestavu i strategii - na druhé straně, v dřepu uprostřed černé masy polonahých domorodců, rameny se dotýkající členů nmadody po obou stranách, s vlasy skrytými čelenkou z per a s tváří i tělem pomazaným směsí z tuku a sazí, Ralph Ballantyne naslouchal detailním instrukcím.
"V tomto ročním období se vítr zvedá s probuzením bílé hvězdy, přichází od východní strany. My též vyrazíme od východu! Každý z vás ponese na hlavě svazek doškové trávy a zelených listů ze stromů msasa," vysvětloval Sekyra, zatímco bílý vetřelec v předtuše strategického manévru cítil chladný pot stékající mu po zádech.
Kouřová clona, blesklo mu hlavou. To je přece taktika námořnictva!
"Jakmile vítr vstane, rozděláme velký oheň," okamžitě potvrdil správnou úvahu zkušeného lovce Bazo. "Každý z vás pak jen přihodí svou otep, načež dál se už budeme pohybovat perfektně krytí temnotou a kouřem. Nepřátelům nic neprospěje střílení raket vzhůru, protože náš dým střelce dokonale oslepí!"
Ralph si plánovaný scénář uměl dobře představit: běsnící válečníci se vynoří z neproniknutelné clony kouře, naprosto neviditelní až do té doby, než se ocitnou na dosah bodnutí kopí. Vyrojí se u hradby povozů, proniknou mezi spoji či se proplazí mezi koly. Tři tisíce tichých a neúprosných zabijáků vnikne do laageru. Dokonce i kdyby obyvatelé opevněného ležení dostali včas varování a chovali se ostražitě, stejně by bylo skoro nemožné domorodce zastavit. Maximovy kulomety jsou v dýmu téměř nepoužitelné, navíc široká čepel asagajeje mnohem efektivnější zbraní v boji na tak extrémně krátkou vzdálenost.
Živý obraz masakru se mu doslova vpaloval do mozku. Okamžitě si vybavil mrtvou Cathy, ihned si představil vedle ní stejně znetvořené ostatky Jonathana i Elizabeth, jejíž bílé hebké tělo krutě znesvětili. Zachvátil ho prudký hněv, zaťal pěsti a zíral dolů, do skalního amfiteátru, kde vysoká heroická postava
372
vojevůdce se zpustošeným obličejem líčila děsivě hrůzné detaily následného krveprolití.
"Nesmíme zanechat naživu ani jednoho z nich! Musíme zničit poslední příčinu, kvůli které sem Lodži chce přivést svou armádu! NabídnerrrrTřju jen mrtvá těla, spálené stavby a stříbřitou ocel, pokud se o ofkolivpokusí!!!"
Pak v záchvatu vzteku Ralph zařičel společně s ostatními členy nmadody, připojil se k hukotu divokého válečného nápěvu. Rysy v obličeji se mu zkřivily do stejné grimasy, jaká hyzdila tváře jeho protivníků, oči vzplály týmž divokým běsněním.
"Indaba skončila!" oznámil Bazo nakonec. " Odeberte se nyní ke svým spacím rohožím, občerstvěte unavená těla pro zítřejší den! Ráno vstanete se sluncem a splníte první důležitý úkol: nařežete tak velkou otep suché trávy a zelených listů, jakou jen dokážete unést..."
¦ ¦ ¦
Mladý Ballantyne ležel pod kožešinovou přikrývkou na spací rohoži utkané z rákosí a bedlivě naslouchal zvukům tábora, upadajícího do dřímoty. Domorodci se stáhli do užších zákoutí údolí. Dobře viděl uhasínající strážní ohně, kruhy oranžového světla nad nimi se postupně zmenšovaly. Naslouchal ustupujícímu mumlání hlasů, dech válečníků v nejtěsnější blízkosti se postupně proměňoval, stával se hlubším a pravidelnějším.
Údolí koz tvořila členitá skalní soutěska, zaplevelená hustým trnitým podrostem, takže impise nemohli soustředit na jednom místě. Rozprostřeli svá ležení v poměrné izolovanosti, uložili se po celé délce údolí - přibližně padesát mužů se usadilo v každém vhodném prostoru. Úzkou klikatou stezku, vinoucí se skrz hustá a těžko proniknutelná křoviska, stínily vyšší stromy, které svými korunami vytvářely přírodní baldachýn.
Temnota se stala hrozivější, poněvadž poslední zbytky ohňů zanikly a přetvořily se do prachového šedého popele. Statečný Ralph, zahalený dosud přikrývkou, sevřel pevně držadlo asagaje, přitom posuzoval výběr správného okamžiku. Správná chvíle konečně nastala! Vysoukal se tedy zpod kožešiny v naprosté tichosti. Po čtyřech se připlazil k nejblíž chrupající-
J
373
mu válečníkovi, zlehka hmatal rukou okolo. Prsty se dotkly holé paže. Bojovník při dotyku procitl, v mžiku se posadil.
"Kdo je to?" zachraptěl hlasem zhrublým spánkem, načež ho běloch bodl do břicha. Domorodec vykřikl. Pronikavý jekot vyzvánějící smrtelná muka zraněného se

odrážel od kamenných svahů úžlabiny, prořízl mlčení noční hlídky. Navíc Ralph se k němu přidal.
"Zlí duchové! Démoni mě zabíjejí!" Mladý Ballantyne se překulil na druhou stranu a pích! do jiného. Hned se ozval vřískot obsahující prvky překvapení i bolesti.
"Jsou tu zlí duchové!"
U padesáti dalších strážních ohňů po celém údolí muži, náležející k Ballantyne's Scouts statečně bodali a halekali spolu s velitelem.
"Braň se sám, tady mají duchové práci!"
" Tagati! Čáry a kouzla! Varujte se čarodějnic!"
"Zabte šamany!"
"Černá magie! Sám se braň!"
"Běžte! Utíkejte! Ďáblové jsou mezi námi!"
Tři tisícovky bojovníků, z nichž každý byl prosáknutý už odmalička pověrčivým strachem z kouzel, se probouzely do pištění a divokého vřeštění umírajících spolubojovníků i do panikou zchvácených příkazů očitých svědků, zápasících s legiemi útočících ďasů. Vzbudili se totiž v oslepující dusivé temnotě, kdy bleskově uchopili ostré zbraně, aby se té hrůze ubránili. Ječeli však posedlí zděšením, když zoufale bodali kolem sebe, přičemž jeden druhého nechtěně napichoval. Postižený se samozřejmě vždy ozval, dokonce i udeřil zpět.
"Jsem zraněný. Braňte se zlým duchům! Ha! Ha! Ďáblové mě zabíjejí..."
Noc zaplnily běžící postavy, které se srážely, bodaly a nelidsky skučely.
"Údolí je plné strašidel!"
"Ďáblové nás všechny pozabíjejí!"
"Běžte! Utíkejte!"
Tehdy se z vrcholu údolí sneslo obludné kovové hýkání, taková příšerná kakofonie, že mohlo jít jen o hlas samotného velkého démona: Tokoloshe - lidožrout! Tenhle pazvuk dohnal vyděšené
374
muže až za poslední hranici rozumového vnímaní a vrhl je naplno do běsnícího víru šílené vřavy-vypuklo pandemonium.
Po loktech a kolenech se Ralph sunul úzkou stezkou, snažil se udržet pod úrovní sekajících kopí a sledoval siluety zběsilých postav dobře_vidj!telných proti mdlému svitu hvězd. Při každé vhodné příležito^i bodl vzhůru, mířil jen na slabiny a břicho, nesnažil se o provedení smrtelného úderu. Potřeboval totiž, aby zmrzačení divoši svým nářkem ještě znásobili nastalý zmatek.
Na druhé straně údolí Harry Mellow obyčejným foukáním vydával další nadpřirozené burácení - zadul totiž na mosazný mlhový roh. Odražený signál jen vylepšoval situaci, výkřiky nebraly konce a ti nejšťastnější se už vymotali ven a unikali pomstě duchů útěkem do otevřených pastvin.
Vůdce Ballantyne's Scouts se však plazil dál, naslouchal a hledal ten jediný hlas z tisíce. V prvních několika málo minutách stovky válečníků, většinou neozbrojených, prchly z údolí. Všemi směry mizeli do noci, každou vteřinou je následovali další. Hrdé muže, kteří se dokázali neohroženě vrhnout před štěkající ústí maximu, však nyní zachvátil strach z nadpřirozených jevů, čímž se přeměnili v hrůzou ochromené malé děti. Zoufalé výkřiky pomalu mizely se zvyšující se vzdáleností uprchlíků, když konečně Ralph zaslechl toužebně očekávaný hlas.
"Neustupujte, KrtkovéV burácel vojevůdce. "Zůstaňte na místě! Tady je Bazo! To nejsou zlí duchové..."
Ale běloch vytrvale postupoval ke svému cíli.
Na mýtině se náhle rozhořel táborový oheň, nakrmený čerstvými poleny, takže mladý Ballantyne neomylně rozpoznal vysokou postavu se širokými vychrtlými rameny i štíhlou ženu po jeho boku.
"Tohle je lstivý uskok bělochů!!!" rozzuřeně křičela Tanase vedle svého pána. "Vyčkejte, mé děti!"
Ralph bleskově vyskočil a prorazil neproniknutelnou houštinou až k nim. "Nkosi!" hulákal z plna hrdla. Ani nemusel měnit hlas, poněvadž chraptěl nejen prachem a napětím, ale i touhou Po boji. "Můj pane, Bazo, já jsem s tebou! Dovol mi stát při tobě Proti této lsti..."
"Statečný kamaráde!" přivítal ho Sekyra s očividnou úlevou, Poněvadž postava se zcela nečekaně vynořila ze tmy. "Postavíme se zády k sobě, vytvoříme kruhovou obrannou formaci, kde
J
375
se budeme vzájemně střežit a současně musíme přivolat další odvážné muže, aby se k nám připojili!"
Pak se otočil zády ke společníkovi, aby přitáhl manželku k sobě. A právěTanase se nečekaně ohlédla a rozpoznala nenáviděného bělocha, který se právě nahrbil.

"To je HenshawV zavřeštěla, ale její varování přišlo příliš pozdě. Než se mohl Sekyra obrátit tváří k nebezpečí, Ralph změnil uchopení asagaje. Použil zbraň stejně jako řezník sekáček, takže jediným úderem švihl černocha zezadu přes nohy, těsně nad kotníky, čímž mu přeťal Achillovy šlachy. Obě praskly s lehkým mlasknutím jako přetržená guma. Bazo se zhroutil na kolena, obě nohy ochromené - připomínal brouka přišpendleného k desce sběratelovy sbírky.
Pak přišla na řadu černoška. Chytil ji za zápěstí, prudce s ní trhl, aby ji dostal do kruhu světla od ohně a mrštil s ní o zem. Snadno pak štíhlou postavu udržel, když z ní rval krátkou koženou sukýnku a zamířil hrot asagaje do klína.
"Bazo," syčel. "Okamžitě odhoď kopí do plamenů, nebo vykuchám tvou ženu stejným způsobem jako ty mou!"
¦ ¦ ¦
Ballantyne's Scouts využili první záblesk nového dne k pomalému postupu dolů údolím, v rojnici se zaobírali likvidací zraněných Matabelců. Zatímco usilovně pracovali, Ralph poslal věrného Hotentota zpět k místu, kde zanechali své oře, aby přinesl provazy. Vrátil se během pár minut s těžkými klubky nového žlutého manilského konopí, přehozenými přes sedla koní, které vedl.
"Matabelci jsou opět roztroušeni v kopcích," oznamoval ponuře. "Zabere to nejmíň týden, než se jim podaří vzájemně se najít a znovu seskupit."
"Tak dlouho čekat nebudeme!"
Příslušníci průzkumného oddílu dorazili v době, kdy jejich velitel už začal vázat katovské smyčky. Zatím si čistili čepele asa-gajů hrstmi sušené trávy a seržant Ezra podával první zprávy: "Ztratili jsme sice čtyři muže, ale našel se Kamuza, Induna regimentu Plavců - zároveň jsme napočítali dvě stě mrtvol..."
"Připravte se na brzký odjezd!" nařizoval Ralph. "Dokončení naší operace nepotrvá příliš dlouho!!!"
376
Bazo stále seděl vedle dohořívajícího ohně. Ruce měl svázané za zády řemenem ze surové kůže, nohy vystrčené přímo před sebe. Chodidla ovládat nedokázal - ležely mu zcela bezmocně jako leklá ryba, uvázlá na písčité pláži během odlivu. Z hlubokých sečných ran nad patami mu pomalu prosakovala krev.
Tanase spočívajb vedle manžela, úplně nahá, s rukama spoutanýma za zády jako on. Seržant Ezra zíral lačně na její krásné tělo, pak zamumlal: "Pracovali jsme pilně po celou noc, zasloužíme si tedy trochu zábavy. Půjčte mi tedy na chvíli tuhle ženskou, mí kaňka se o ni v nedalekém křoví dobře postarají..."
Ralph se ani neobtěžoval odpovědí, raději se obrátil na Jana Cheroota. "Přiveď koně!" nařídil stroze.
Tanase komunikovala s mužem, aniž by pohybovala rty - použila totiž opět způsobu, jímž se dorozumívají jen zasvěcenci magie.
"Co znamenají ty smyčky, můj pane? Proč nás nezastřelí, aby vykonali, co chtějí?"
"To je bělošský způsob, cesta vyjadřující nejhlubší projev neúcty! Výstřelem ukončí život nepřátel, k nimž chovají úctu, ale provazy užívají pro zločince..."
"Pane, v den, kdy jsem se ponejprv setkala s tímto člověkem tebou nazývaným Henshaw, zdálo se mi, že tě vidím viset na vysokém stromě a on vzhlíží k tobě s veselým úšklebkem ve tváři!" naznačovala. "Je ale divné, že jsem v tom snu nespatřila taky sebe po tvém boku..."
"Nyní už přípravy dokončili," oznámil poražený vojevůdce a přivřel oči. "Z celého srdce tě objímám! Jen tys byla pramenem mého žití..."
"I já tě svírám v náruči, můj manželi! Objímám tě, Bazo, který se staneš otcem králů!!!"
Pak dál strnule hleděla do jeho zpustošené, ošklivé a současně i obdivuhodné tváře - neuhnula zrakem ani tehdy, když Ralph nad nimi pronesl zmučeným hlasem: "Poskytnu vám milosrdnější smrt, než vy jste nabídli mým drahým, které jsem tolik miloval..."
J
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
377
Provazy měly různou délku, proto Tanase zůstala viset nepatrně yn níž než její pán. Bosá chodidla, houpající se ve výši dvou metrů, se zdála velmi bílá a prsty směřovaly přímo k zemi, připomínala nožku malého děvčátka, stojícího na špičkách. Dlouhá volavčí šíje se zkroutila ostře k jedné straně, až se zdálo, jako by stále ještě naslouchala manželovu hlasu.
Bazův naběhlý obličej se zvedal směrem k nažloutlému svítání zaplavujícímu nebe, protože uzel sjel kolem krku a zadrhl se pod bradou. Ralph Ballantyne měl tvář zvednutou též, poněvadž stál u kořenů vysoké akácie v dolní části Údolí koz a díval se na oběšence.
I v dalším bodě své vize se Tanase zmýlila - Ralph Ballantyne se totiž vůbec

nesmál...
Lodži tedy dorazil, s ním generálmajor Carrington a major Robert Stephenson Smytlí Baden-Powell, který se jednoho dne proslaví heslem: Buď připraven! Za nimi se přivalila děla a skutečná armáda. V Bulawayu ženy s dětmi tančily, konečně venku z laageru, s kyticemi polních květin připravenými pro osvoboditele. Všichni zpívali oblíbenou anglickou píseň o saframentsky dobrých chlapících a plakali radostí...
Starší Indunové z rodu Kumalo, zrazeni příslibem Umlimo týkajícím se božského zásahu, nejistí a s ohněm v břiše rychle chladnoucím, se mezi sebou hádali a přitom s bázní sledovali impozantní přehlídku branné moci, kterou vlastně oni sami vyvolali. Proto se pozvolna stahovali se svými impi z blízkosti Bulawaya. Vojenské jednotky britského impéria prováděly nájezdy ve velkém, útvary se přesunovaly a čistily údolí i otevřenou krajinu. Opuštěné kraaly pálily, zrovna tak nesklizené plodiny na polích -přitom odehnaly i zbytky stád, které dobytčí mor ušetřil. Vojáci ostřelovali z kanónů podezřelé kopce, kde mohli Matabelci případně najít úkryt, štvali koně téměř do úplného vyčerpání ve snaze dohnat unikající černé stíny, míhající se v lese před nimi. Maximy chrlily kulky až do té doby, než se voda v chladicích pláštích začala vařit. Ovšem s hledím nastaveným na dostřel devíti

set metrů a víc, s terči pohybujícími se o rychlosti polních zajíců, se nemohlo nijak efektivně proti divochům zakročit.
Tak se týdny vlekly, pomalu se z nich stávaly měsíce. Vojáci se pokoušeli umořit nepřítele hladem, násilím domorodce dohnat do připravené situace a donutit je k boji. Indunové ale trucovali ve skalním labyrirjfu Matopos, kde našli útočiště a kam se je armáda s děly neodvážila následovat.
Občas Matabelci chytili nějakou samostatnou hlídku nebo osamělého muže, jednou se jim dokonce dostal do spárů i legendární Frederick Selous, zkušený lovec slonů a pozoruhodný dobrodruh. Jednou totiž sesedl, aby naslepo vypálil po jednom z rebelů, který se právě snažil zmizet za terénní vlnou. Vtom však zbloudilá kulka škrábla jeho koníka a obvykle bezúhonné i slušně se chovající zvíře se splašilo. Klidně nechalo pána o samotě. Až teď si uvědomil, jak daleko se pohyboval před hlavní skupinou svých Seloiďs Scoutd Matabelci ihned postřehli prekérní situaci, do níž se dostal. Okamžitě se tedy obrátili a pustili se za ním jako psi na honu.
Nadešel závod, který Selous nezažil ode dnů svých slavných lovů na slony. Bosá a lehce vyzbrojená amadoda se k němu rychle přibližovala, dokonce už uvolnili kopí z řemenů a zahájili to děsivé hučení válečného chorálu Jéé! Právě tehdy však poručík Windley, zástupce velitele oddílu průzkumníků, dorazil včas, aby vytáhl nohu z třmene a nabídl tak velkému vůdci volný úchyt k držení. Pak s ním odcválal do pozic blížících se Selous's Scouts.
Jindy se zase štěstí přehouplo na stranu vojska, které překvapilo potulující se matabelskou hlídku u brodu či v husté buši. V tomhle případě polapené rebely okamžitě pověsili na nejbližší strom, který dokázal větší zátěž udržet.
Jakási bezvýchodná a přesto krutá malá válka pokračovala dál a dál. Armádní vedení, jež řídilo tažení, neuvažovalo v tržních souvislostech, vůbec nemyslelo na zvyšující se horentní sumy celé operace. Účet za první tři měsíce hovořil jasně: milion liber sterlinků! Tohle odpovídalo pěti tisícům liber za hlavu zabitého domorodce. A vše šlo na konto diamantového krále a jeho společnosti BSAC!
V kopcích Matopos byli Indunové nuceni hladovět, v Bulawayu spěl Cecil John Rhodes k nevyhnutelnému bankrotu...
J

Tři jezdci postupovali skutečně opatrně, vzájemně se chránili v dané sestavě. Drželi se uprostřed cesty, zbraně měli nabité a připravené k výstřelu.
Jan Cheroot vysunutý na špici, asi padesát metrů vpředu, neustále otáčel kudrnatou hlavou ze strany na stranu, když propát-rával buš. Za ním jela Louise Ballantyneová, očividně se radující nad únikem z obleženého laageru v Bulawayu, kde strávila mnoho vyčerpávajících měsíců. V sedle se uvelebila jako obvykle rozkročmo, se vším elánem talentované jezdkyně, pírko zabodnuté v malé zelené čepičce zavlálo vždycky, když se ohlédla za sebe. Každých pár minut se jí rty roztáhly v milujícím úsměvu - dosud si ještě nezvykla na radostný fakt, že má Zougu opět vedle sebe, a tak se o této skutečnosti musela pořád ujišťovat.
Choť se držel padesát metrů za ní a na manželčin úsměv reagoval způsobem, který jako by trhal cosi uložené hluboko uvnitř její duše. Hověl si pohodlně, ale

seděl v sedle zpříma. Široká krempa velkého klobouku mu stínila oči. Slunce mu už dávno zakrylo bledost z pobytu v žaláři Holloway, stříbro a zlato protká-vající vousy mu dodávalo vzezření vikingského pohlavára.
V rozšířené obranné formaci pobízeli koně ke spěchu, překonali travnaté pláně, projeli pod vysoko klenutými větvemi stromů msasa a doputovali po svazích kopců až ke klamnému hřebenu, kde se starý stopař postavil v třmenech. Okamžitě vydal nadšený výkřik, vyjadřující ulehčení a radost. Doprovod se neovládl a tryskem se přiřítil k němu.
"Bože, díky ti za všechno!" špitla Louise a natáhla se po manželově ruce.
"To je zázrak!" vydechl Zouga a zlehka jí stiskl prsty.
Vpředu je totiž vítala došky pokrytá usedlost King's Lynn, těšila se pohodě hřejivého slunečního světla. Zdálo se, že právě teď se před jejich zraky rozprostírá nejkrásnější panoráma, které se jim kdy mohlo naskytnout.
"Nedotčené..." Paní domu vrtěla hlavou v nelíčeném údivu.
"Snad jde o jedinou usedlost v celém Matabelelandu, která nelehla popelem."
"Ach, miláčku, honem pojeď!" vykřikla v náhlém vzrušení. "Pojď se vrátit zpátky do našeho domova!"
380
Major zmírnil její nedočkavý chvat u schodů širokého předního krytého vchodu, manželce přikázal setrvat v sedle, s puškou v pohotovosti. Držela otěže koní, zatímco on a drobný Hotentot propátrávali usedlost, aby odhalili jakýkoliv náznak matabelské proradnosti. ––r
Když Zouga opěl vyšel na verandu, nesl opakovačku zavěšenou přes rameno a usmíval se na ženu. "Zcela bezpečné!"
Pak jí pomohl seskočit ze sedla. Než věrný stopař odvedl koně ke stájím, aby je nakrmil obilím z brašen, které přivezli s sebou, Zouga s Louise ruku v ruce už zdolali přední schodiště.
Obří kly pocházející z mohutného sloního stařešiny stále ještě rámovaly vchod do jídelny. Major ze zvyku pohladil jeden z exemplářů, když je míjel.
"Tvůj talisman pro štěstí," pochichtávala se shovívavě Louise. "Domácí bůžkové," opravil manželku, zatímco procházeli exotickým portálem do nitra domu.
Budova kupodivu přečkala nápor rabování. Nemohli nic takového vůbec předpokládat, ovšem i knihy barbarský útok přežily! Sice sházené z polic na podlahu, některé se zlomeným hřbetem, koženými deskami poškozenými či ohryzanými od krys, ale zůstaly tam všechny.
Zouga tím pádem znovu získal své deníky a hned je na povrchu oprašoval hedvábným šátkem. Válely se jich tam celé tucty. Zahrnovaly veškeré záznamy jeho života, úzkostlivě psané pečlivou rukou, ilustrované inkoustovými kresbami a doplněné barevnými mapkami.
"To by mi snad doopravdy utrhlo srdce, kdybych o ně přišel," mumlal, přičemž jednotlivé sešity skládal na hromadu na stůl knihovny. Přitom pohladil jedny z červených safiánových desek. Stříbro se též povalovalo na podlaze jídelny, některé trochu potlučené, ale převážná většina zůstala nedotčená. Nemělo totiž pro Matabelce žádnou hodnotu.
Svorně putovali rozházenými interiéry místností, které Zouga nahodile připojil k původní struktuře domu a mezi hromadami odpadků nalézali i malé poklady: stříbrný hřeben, jímž obdaroval Louise o prvních společně prožívaných Vánocích, nebo diamantové a pestře zbarvené glazurované knoflíčky k oblečení, které zase ona dala jemu k narozeninám. Podala tedy milované-
"¦fli^
381
mu muži ještě jednou tu dojemnou drobnost a stoupla si na špičky, aby mu nabídla tvář k polibku.
Kupodivu se zachovalo i porcelánové a skleněné nádobí na kuchyňských policích, přestože všechny hrnce i nože černí vetřelci ukradli, stejně tak i dveře ke spíži a do skladů vylomili z pantů.
"Oprava ani moc času nezabere," usuzoval Zouga, načež pokračoval. "Nemůžu ani uvěřit tomu, jak obrovské štěstí nás potkalo!"
Louise vyšla z kuchyně ven a hned objevila své čtyři hnědočer-vené rodajlendky, popelící se v prachu. Ihned přivolala Jana Che-roota ze stáje, aby si od něj vyžádala několik málo hrstí zrní. Jakmile je začala lákat nadšeným puť-puť-putá, slepice se přihrnuly za hlučného třepetání křídel ke krmení.
Ze skla v oknech hlavní ložnice zůstaly jenom střepy, čehož využili ptáci, kteří vletěli dovnitř a hřadovali na trámech. Přehoz postele ušpinil trus, ale když ho Louise stáhla, našla ložní prádlo i matrace pod ním naprosto čisté a suché.
Zouga položil manželce ruku kolem pasu, přitiskl ji k sobě a spatra na ni hleděl takovým způsobem, jehož význam velmi

dobře znala.
"Ty jsi ale hříšný muž, majore Ballantyne!" vydechla chraplavě. "Jenomže tu nezůstaly žádné záclony přes okna."
"Šťastnou náhodou však máme ještě okenice," oznámil. Šel je zavřít, zatímco Louise odhrnula horní prostěradlo, pak uvolnila horní knoflík své halenky. Zouga se vrátil právě včas, aby jí mohl pomoci s ostatními.
O hodinu později, když vyšli znovu na přední verandu, nalezli starostlivého Hotentota, který už oprášil židle a stůl a rozbalil piknikový koš, který si přivezli z Bulawaya. Vychutnávali tedy jemné víno Constantia z Kapská a přikusovali lahodné cornwall-ské pastičky, zatímco věrný stopař vyčkával, aby je mohl doslova zasypat veselými příhodami a vzpomínkami, týkajícími se smělých činů průzkumného oddílu.
"Neexistovali lepší zvědové než my," prohlašoval skromně. "Ballantyne's Scouts!Matabelci se naučili nás znát!!!" "Ach, nemluvme o válce...," zaprosila paní domu. Ale Zouga s dobromyslným sarkasmem vznesl dotaz: "Co se stalo se všemi těmi tvými bohatýry? Vždyť válka stále ještě pokračuje a my potřebujeme muže jako vy!"
382
"Mladý pán Ralph se změnil," povzdechl si svraštělý skřet melancholicky. "Změnil se ráz naráz, asi takhle...," luskl prsty. Od toho dne, co jsme chytili Baza v Údolí koz, už nemá o nic dalšího zájem. Za žádnou cenu nechtěl znovu vyrazit se svými Ballantyne s Scouis-a^ěhem týdne se vrátil zpět k čelu své stavby, aby dokončil budování té železnice. Prý bude řídit první vlak do Bulawaya už před Vánocemi, tohle se tedy povídá!"
"Dost!" vyhrkla Louise. "Tohle je náš první den v King's Lynn téměř po roce nepřítomnosti. Už nechci slyšet ani slovo o válce! Nalej víno, Jane Cheroote - dej si s námi taky doušek!" Pak se otočila k Zougovi. "Miláčku, nemůžeme konečně opustit Bulawayo a vrátit se sem natrvalo?"
Major lítostivě zavrtěl hlavou. "Omlouvám se, lásko moje. Nemůžu však riskovat tvůj drahocenný život. Matabelci jsou stále ještě ve vzpouře! A tohle místo je tak izolované..."
Zpoza domu se náhle ozval pronikavý jekot, provázený kdáká-ním poplašené drůbeže. Zouga okamžitě zmlkl a vyskočil. Hrábl po zbrani opřené u zdi, načež sice vlídně, ale naléhavě požádal Hotentota: "Jane Cheroote, obejdi usedlost kolem stájí! Já se přiblížím z opačné strany." Pak se obrátil k Louise: "Počkej zatím tady, ale buď připravená hnát se pro koně, jakmile zaslechneš výstřel."
Pak oba muži tiše zmizeli.
Major dosáhl rohu domu pod hlavní ložnicí, právě když se rozezněl další příval nepokojného kdákání, doplněný tlukotem křídel. Sehnul hlavu, zasprintoval podél nabílených zdí, které chránily kuchyňský dvorek, a zarazil se až u branky. Přes kakofonii vyděšeně halasící drůbeže zcela zřetelně rozpoznal příkaz v řeči ndebele: "Drž tu jednu! Nenech ji utýct!"
Bezesporu šlo o Matabelce, což se ihned potvrdilo, když zpola nahá postava se sehnutou hlavou se cpala do branky těsně vedle něj a nesla v každé ruce jednu slepici.
Jen jediné zabránilo majorovi ve výstřelu: houpající se nahá prsa, pleskající o hrudník, když se černá zlodějka rozběhla! Zouga udeřil domorodou ženu pažbou přímo mezi lopatky a srazil k zemi. Pak ji přeskočil a vřítil se na dvorek. Vedle kuchyňských dveří stál Jan Cheroot. V jedné ruce držel pušku, ve druhé svíral vyzáblé, nahé, zuřivě zápasící tělíčko malého černého chlapce.
J
383
"Mám mu rozklepnout kebuli?" vyzvídal krvelačně drobný mužík.
"Už přece nejsi členem Ballantynes Scouts!" upřesnil major. "Jen toho ptáčka pěkně podrž, ale nezraň ho!" Pak se otočil, aby si pozorně prohlédl vlastní úlovek.
Šlo o postarší Matabelku, nacházející se téměř na hranici smrti hladem. Před časem to očividně byla mohutná a velice vykrmená matrona, poněvadž teď jí kůže doslova plandala v záhybech a faldech. Kdysi musela mít ňadra rozměru melounů, oplývajících tukem, ale nyní se změnila v prázdné vaky, volně visící skoro až k pupíku. Zouga chytil nenechavou straku za zápěstí a mocným tahem ji postavil. Pak s ní vpochodoval zpět do dvora, přitom mohl v sevření cítit kosti na vyzáblé ruce.
Hotentot stále ještě držel chlapce, kterého nyní major krátce studoval. I dítě vypadalo hrozně, každé žebro i obratel zřetelně vystupovaly skrz kůži, hlava se zase zdála nepřiměřeně mohutná oproti trupu a oči příliš veliké...
"Ten malý prevít je pořádně vyhladovělý" usoudil Zouga.
"To je taky jeden ze způsobů, jak se jich zbavit," souhlasně zavrčel starý

stopař. Vtom Louise vstoupila do kuchyňských dveří s puškou stále připravenou, ale její výraz se při spatření černé ženy okamžitě změnil.
"Jubo," vyhrkla. "Že tyjsi Juba?"
"Vidím tě, Balelo," Matabelka zakňourala. "Už jsem ani nedoufala, že ještě někdy spatřím sluneční svit tvé tváře..."
"A co teď?!" ponuře uvažoval domácí pán. "Získali jsme docela pěkný úlovek, Jane Cheroote: jednu z prvních manželek velkého a vznešeného Induny Gandanga, takže tohle štěně musí být jeho vnuk! A já nikoho z nich nepoznal -vždyť sotva stojí na nohách."
Tungata Zebiwe se uvelebil na babiččině kostnatém klíně a hltal s tichou zuřivostí, zaujatý jenom jídlem jako hladový živočich. Zbaštil všechny zbývající pastičky z piknikového košíku, pak sežvýkal i kůrky, které Zouga odložil. Louise mezitím prohledala sedlové brašny a objevila otlučenou plechovku s hovězím - dítě obsah spáslo též, cpalo si syté tučné maso do úst oběma ručkama.
"Ironie osudu...," trpce poznamenal Hotentot. "Teď ho musíme pořádně vykrmit, abychom ho mohli později zastřelit!" A očividně rozladěný se odebral do stáje osedlat koně pro návrat do Bulawaya.

Jubo, malá Holubičko," zjišťovala paní domu, "to všechny vaše děti vypadají takhle?"
"Jídlo došlo," přikývla černoška. "Všechny děti jsou jako on, ačkoliv musím dodat, že část drobotiny už pomřela..."
"Jubo, copaJt-H«ní už na čase, abychom my ženy ukončily pošetilost našich jhužů dřív, než všechny děti umřou?"
"Je na čase, Balelo," odsouhlasila Holubička. "Už dávno bylo načase..."
¦ ¦ ¦
"Kdo je tato žena?" ptal se Cecil Rhodes pronikavým hlasem, čímž prozradil své rozrušení. Popuzeně zíral na Zougu a jeho oči prozrazovaly zaujetí novou důležitou událostí- zdálo se, že brzo mu vypadnou z důlků.
"Úplně první manželka vojevůdce Gandanga."
"Gandang - není to ten, co velel impi, kteří vyvraždili Wilsono-vu patrolu na řece Shangani?"
"Zároveň jde o nevlastního bratra Lobenguly. S Babiaanem a Somabulou patří mezi nejstarší ze všech Indunů."
"Nepředpokládám, že by se mohlo o cokoliv přijít, když s nimi promluvíme," magnát pokrčil rameny. "Tahle operace nás zničí všechny, jestli budeme pokračovat stále dál! Řekněte té ženě, ať doručí zpět následující poselství: Je nezbytné, aby ti jejich vojevůdci odložili zbraně a přišli do Bulawaya!"
"Omlouvám se, pane Rhodesi," tlumočil major, "něco takového oni neudělají. Uspořádali totiž tam v kopcích indabu, kde se všichni Indunovédomluvili na jediném způsobu postupu."
"A ten je, Ballantyne?"
"Chtějí, abyste přišel za nimi."
"Já? Já osobně?" zvolna vydechl diamantový král.
"Budeme se bavit pouze s Lodži a on musí přijít k nám - ne-ozbrojený! Musí se dostavit do Matopos bez vojáků! Může s sebou přivést tři další osoby, ale nikdo z nich nesmí nést zbraň! Pokud tak neučiní, okamžitě je zabijeme..." Zouga přesně opakoval vzkaz, který Juba přinesla z kopců. Cecil Rhodes mezitím zavřel oči a skryl obličej dlaní. Sípavý hlas prozrazoval bolest v hrudi, takže se major musel předklonit, aby dokázal odchytit vyřčená slova.
p-^p^

"V jejich moci...," skřehotal magnát. "Sám a neozbrojený, kompletně v jejich moci!"
Sámnejvyšší spustil paži a vstal. Ztěžka kráčel k východu ze stanu. Svíral ruce za zády, kolébal se na patách. Zíral ven, do žhavého poledne, kde se ozývala polnice přikazující přípravu k další akci. Ihned se ozval hluk jízdního oddílu, připravujícího se k opuštění laageni, k tomu se přidal dusot kopyt a rachoceni kopí v pouzdrech z tvrdé kůže.
Pak se diamantový král otočil zpět k Zougovi. "Můžeme si dovolit jim důvěřovat?" žádal o radu.
"A můžeme si dovolit nedůvěřovat, pane Rhodesi?"
¦ ¦ ¦
Zanechali koně na předem domluveném místě, v jednom z myriád údolí žulových kopců, zvedajících se v rozeklaných hřebenech a poté spadajících do hlubokých koryt jako zamrzlý příboj, který je bičovaný do své velikosti nespoutanou vichřicí Atlantiku. Major Ballantyne je dál vedl sám, využil křivolakou úzkou stezku vinoucí se jinak neproniknutelnými křovisky. Postupoval pomalu, každých

pár kroků se ohlížel na belhající se neohrabanou medvědí postavu, která ho následovala.
Když pěšina začala šplhat vzhůru, Zouga se zastavil a čekal, až magnát znovu nabere dech. Na Rhodesově tváři se objevily modravé skvrny, současně z něj lil pot. Nicméně po několika málo minutách netrpělivým mávnutím opět vyzval majora k pokračování v postupu.
Skupinku za diamantovým králem uzavírali další dva muži, čímž dodrželi Induny vyhrazený striktní počet tří osob. Jeden z nich byl žurnalista - Cecil Rhodes, coby profesionální show-man, by si totiž nenechal ujít podobnou příležitost k zvěčnění v novinách. Posledním členem výpravy se stal lékař, uvědomující si, že stříbřitý asagaj Matabelců netvoří jedinou hrozbu, která před nimi na této vyčerpávající pouti stojí.
Žárem sálajícím ze žulové masy Matopos se vzduch kolem roztančil, nádherně se tetelil, jako by se ocitl nad železnými pláty rozpálené plotny. Naprosté ticho působilo dusivě, zdálo se téměř hmatatelné. Pronikavé ptačí volání, jež napjatou atmo-
386
sféru narušovalo každých pár minut, sloužilo jen ke zdůraznění vážnosti situace. podrost téměř neproniknutelně obkličoval obě strany pěšiny. Občas Zouga spatřil, jak se větvička zachvěla, aniž by zavál sebemenší větřík. Kj^íčel proto vzhůru pravidelným tempem, jako by vedl čestnou straj u příležitosti armádního pohřbu.
Stezka se náhle ostře stočila do vertikální praskliny v nejvyšším bodě žulové stěny. Tady se horský vůdce znovu zastavil.
Magnát dospěl až k němu, opřel se ramenem o vyhřátou skálu a vyčerpaně si otíral obličej i krk bílým kapesníkem. Po dlouhou dobu nemohl ani promluvit, pak konečně popadl dech: "Myslíte, že přijdou, Ballantyne?"
Ze vzdálenějšího konce údolí, z husté buše, se ozvala červenka a major s nakloněnou hlavou jí pozorně naslouchal. Jednalo se o téměř dokonale přesvědčivou imitaci.
"Už dávno sem dorazili před námi, pane Rhodesi. Kopce se Matabelci jen hemží...," vysvětloval zkušený lovec, přičemž hledal známku strachu v těch bleděmodrých očích. Když nic nenalezl, tiše, téměř plaše zamumlal: "Jste velice odvážný muž, sire!"
"Jenom pragmatický, Ballantyne..." Úsměv mu zkroutil oteklý, chorobou poznamenaný obličej. "Vždycky je lepší rokovat, než bojovat!!!"
"Doufám, že Matabelci se s tímto názorem budou shodovat," opětoval úsměv Zouga, načež pokračovali do svislé trhliny ve skále. Zdolali poměrně rychle ještě jednou přechod skrz stín do slunečního světla a dole pod nimi se rozprostřela proláklina v žulovém podloží. Kolem se táhly vysoké kamenné valy bez jakékoliv možnosti úkrytu.
Major shlížel do malé kruhové kotliny, přitom veškeré jeho strategické vojenské zásady úpěly.
"To je klasická past!" oznámil. "Přirozená smrtící zóna, území, odkud není úniku."
.Jen pojďte dolů...," vybídl ho Cecil Rhodes.
Uprostřed přírodního amfiteátru se nacházelo nízké termitiš-tě, pouhá zvýšená plošina ztvrdlého žlutého jílu, kam malá skupina bělochů zcela instinktivně zamířila.
"Konečně si můžeme udělat pohodlí," zafuněl znavený kolos a klesl dolů. Zbývající členové suity mu usedli po boku, jen Zouga zůstal stát.
J
387
Ač se snažil udržovat netečný výraz, pokožka tváře ho svrběla, jako by se po ní plazil dotěrný hmyz. Nacházeli se totiž v srdci Matopos, v centru posvátných kopců matabelského lidu, v jejich tvrzi, kde se právě nyní sešli ti nejodvážnější a nejvíc bezohlední válečníci. Zachovali se pošetile, dumal v duchu major, když přišli beze zbraní do tohoto místa a spoléhali na milost toho nejneurvalejšího a nejkrvežíznivějšího domorodého kmene žijícího se na tomhle krutém a divokém kontinentu. Zkušený lovec se tu tyčil s prázdnýma rukama sevřenýma za zády. Pozvolna se otočil, aby zrakem prozkoumal skalní palisády okolo. Aniž by dokončil celý okruh, potichu prohlásil.
"Nuže, gentlemani - máme je tady!"
Bez jediného zvuku, bez jakéhokoliv hlasitě vydaného příkazu, impi vystupovali z úkrytů a utvořili živoucí barikádu podél celého obzoru. Zaujímali pozice v řadách bok po boku, kompletně zalili prostor kolem. Nebylo v lidských silách spočítat to nesmírné množství, ba ani se nedal počet odhadnout na tisíce. Nepřirozené mlčení stálé přetrvávalo, jako kdyby měli ušní bubínky zalité voskem.

"Nehýbejte se, pánové!" výstražně sykl Zouga, načež všichni doslova ztuhli ve slunečním světle. Zatímco běloši trpělivě čekali, apatičtí impi u nich konali stráž. Nyní se už neozývalo žádné ptačí volání, ani mírný vánek nerozhýbal les per na čelenkách i kožešinových suknic.
Konečně se jednolitá masa rozevřela a vpustila dovnitř několik mužů. Hradba těl se za nimi opět uzavřela, zatímco skupinka postupovala dál. Šlo o nejvyšší prince z rodu Kumalo, o královskou krev lidu Zanzi - ale jejich počet byl značně zredukovaný.
Všichni už ve věku starců, s jinovatkou let jiskřící jim ve vlněných chocholkách vlasů i ve vousech. Vyhladovělí do úděsné hubenosti potulných psů, svaly válečníků zvláčněly, u vyzáblých těl kosti téměř prosvítaly skrz nemocně vypadající kůži. Někteří měli špinavé, krví prosáklé obvazy zakrývající zranění, zatímco končetiny i tváře ostatních hyzdily strupy a vředy, zrozené vinou dlouhodobého hladovění a celkového nedostatku.
Vedl je Gandang. O krok za ním postupovali i oba nevlastní bratři Babiaan a Somabula, za nimi následovali další synové Mašobanea, s hlavami ozdobenými vojevůdcovskými čelenkami. Každý z nich třímal též široké stříbřité vražedné ostří a vyso-

ký podlouhlý štít ze surové kůže, jenž jim dal jméno Matabelci -lid dlouhých štítů.
Deset kroků před Zougou se Gandang zastavil, svůj štít opřel o zem. Ti dva muži si navzájem upřeně zírali hluboko do očí, oba přemýšleli o drnjsdy se prvně setkali před více jak třiceti lety...
"Vidím tě, Gand|ingu, synu Mzilikaziho...," konečně pozdravil běloch.
"I já tě vidím, Bakelo, ty, který biješ pěstí..."
A za majorem Cecil Rhodes naprosto klidně nařizoval: "Zeptejte se ho, co se bude dít, co vlastně chtějí-válku, nebo mír!"
Ballantyne nesklopil zrak před pohledem vysokého a úděsně vyzáblého Induny.
"Jsou vaše oči stále ještě rudé, připravené na boj?" chtěl vědět.
Gandangova odpověď zarachotila a hluboký hlas se nesl jasně ke každému vojevůdci, který ho následoval, ke každému válečníkovi, stojícímu v černé mase, rozlité až k obrubě skalního kotle.
"Řekni, ať Lodži ví, že naše oči jsou už bílé!" upřesnil fakt stařešina a pomalu se sklonil, aby odložil štít i asagaj na zem, ke svým nohám.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Dva Matabelci, oblečeni jen v bederních rouškách, tlačili kovový důlní vozík po úzkokolejce. Když dosáhli vrcholu stoupání, jeden z nich vyvlékl pojistný čep a korba se sklopila, aby vydala poklad vytěžený z hlubin země. Náklad se sesul do trychtýřovité nálevky, kudy se valil do žlabu. Pouť zakončil na ocelové mříži, kde další tucet Matabelců se vrhl na materiál s pětikilovými perlíky. Velké kusy rozbíjeli, aby mohly propadnout oky dolů, do hladové tlamy drtiče.
Stroj zkonstruovaný z masivní litiny syčel o sto šest. Poháněla ho pára, ojnice supěla v monotónním rytmu nahoru a dolů. Tady ruda měnila svou konzistenci na prášek, přičemž burácení drtičů bolestně ohlušovalo. Nepřetržitý tok vody, přivedený potrubím z nedalekého potoka, odplavoval rozdrcenou horninu ze zásobníku a snášel ji dolů dřevěnými žlaby k amalgamačním stolům.
V nízké boudě, z jedné strany otevřené, stál Hany Mellow nad jedničkou a sledoval tok hustého bláta přes těžkou měděnou
J

tabuli, tvořící horní desku stolu. Ta se trochu svažovala, aby poskytla bezcennému bahnu možnost ztratit se v odpadu, vačky zároveň celou plochu rozechvívaly, čímž jemně rozprostíraly sunoucí se proud směsi. Též zajistily, aby se každičká částečka drahocenného kovu dotkla speciálního povrchu. Potom Američan uzavřel ventil a odvedl proud bláta k dvojce, následně posunul páku a třas ustal.
Harry vzhlédl k Ralphovi i Vičky, kteří ho napjatě sledovali. Zareagoval spokojeně vztyčeným palcem, poněvadž jakoukoliv další konverzaci by stejně pohltil okolní hřmot. Pak se ještě jednou nahnul nad desku, pokrytou tlustou vrstvou rtuti. S použitím široké stěrky ji začal důlní inženýr seškrabovat z měděného plátu, poté ji lisoval do tvaru tmavé koule. K jedné z neuvěřitelných vlastností tohoto tekutého kovu patřila též schopnost pohltit i tu nejmenší částečku zlata způsobem savého papíru, vsakujícího rozlitý inkoust.
Když Američan skončil, měl před sebou amalgám, slitinu zlata s rtutí, o velikosti kokosového ořechu, ovšem o váze téměř dvaceti kilogramů. Potřeboval obě ruce, aby výsledek vůbec uzdvihl. Pak poklad přenesl naproti, do rondavelu,

sloužícímu coby laboratoř i rafinérie výtěžku z Harkness Mine. Ralph a Vičky spěchali za odborníkem, překypující zvědavostí se vtlačili do malinké místnosti. Všichni tři fascinovaně sledovali zajímavý proces, když se podivná koule začala rozpouštět a bublat nad modrým plamenem letlampy.
"Teď vaříme rtuť," vysvětloval expert. "Ta se nám odpaří, na druhé straně zase zkondenzuje, ale nám zůstane toto..."
Kypící stříbřitá kapalina ztrácela na kvantitě, začínala však měnit barvu. Všichni zaznamenali první, načervenale žlutavý příslib, záblesk okouzlující člověka už víc než šest tisíc let.
"Jen se na to podívejte!" Vičky zatleskala vzrušením, zatřásla ohnivými prameny vlasů a oči se jí rozzářily, jako kdyby odrážely třpyt drahocenné směsi, kterou právě zaujatě sledovala. Poslední zbytky rtuti se vyvařily a nechaly za sebou nádherně blýskavou kaluž ryzího drahocenného kovu.
"Zlato!" vydechl Ralph Ballantyne. "První zlato z Harkness Mine." Pak pohodil hlavou a rozchechtal se z plna hrdla. Tenhle zvuk mladé manžele překvapil! Vždyť ho neslyšeli zasmát se od
390
té doby, co opustili Bulawayo. Zatímco na něj fascinovaně zírali, on oba čapnul - švagrovou za jednu ruku, švagra za druhou -a vytančil s nimi do slunečního světla.
Křepčili v kruhu, oba muži křičeli a vyli. Ralph připomínal spíš obyvatele skojsk^ Vysočiny, Harry zase indiána z amerických plání. Mezitím njjatabelští kutači přerušili bušení kladivy a zprvu udiveně sledovali bláznivé kreace, potom se už i oni pochichtávali v náhlém porozumění.
Vičky vypadla z kruhu první, funěla jako lokomotiva a držela si oběma rukama zaoblené bříško.
"Vy jste šílení!" smála se a lapala po dechu. "Blázni! Oba! A já vás proto tolik miluju..."
¦ ¦ ¦
Polovinu náplně mazlavé hmoty tvořil jíl vykopaný z břehu řeky Khami, druhá část pocházela z nažloutlého stavebního materiálu nejbližšího termitiště. Tady hlínu slepil hmyz, sliny všekazů posloužily coby pojivo při vynášení přebytečné hmoty podzemními tunely k povrchu. Promísená zemina se usadila v jámě hned vedle dna sondážní šachty, kterou kdysi Clinton Cod-rington, Robynin první manžel, a Jordán Ballantyne společně vykopali dlouho před tím, než byla vydána výsadní listina pro Charterland a kolona prvních průkopníků vtrhla do Matabele-landu.
Dva z misijních konvertitů točili klikou rumpálu a z každého vědra vysypali náplň do míchací jámy, další dva lopatami přihazovali hlínu. Přes deset nahých černých dětiček, které vedl sám Robert St. John, matlalo získanou směs do té správné kluzké konzistence. Robyn St. Johnová zase pomáhala usadit získanou hmotu do obdélníkových dřevěných forem o rozměrech půl metru krát dvacet centimetrů. Řada chlapců i děvčat z misie odnášela naplněná tvořítka k prostoru vyhrazenému pro sušení, kde pečlivé mokré cihly vyklopili na lože ze suché trávy, aby pak spěchali zpátky s prázdnými formami a znovu je naplnili.
Tisíce žlutých cihel ležely v dlouhých řadách na slunci, ale Robyn vypočítala, že pro nový kostel potřebují přinejmenším dvacet tisíc kusů. Pak by samozřejmě museli nařezat veškeré dřevo nutné ke stavbě, namořit ho a po měsících čekání připravit
391
doškovou střechu, jelikož tráva v bažinaté proláklině by už dosáhla té správné výšky ke kosení.
Robyn se na chvíli narovnala a malou, žlutě zamazanou rukou si trochu promasírovala záda, aby uvolnila křeče ve svalech. Pramen prošedivělých vlasů vyklouzl zpod uvázaného šátku, takže i na nich se objevilo bláto, čisté nezůstaly ani tvář a šíje. Malý potůček vlastního potu však zaschlou směs odváděl pryč, přičemž špinil vysoký límeček halenky.
Vzhlédla k vyhořelým ruinám misie: spálená střecha, trámy zřícené dovnitř, prudké lijáky posledního období dešťů rozpustily zdi z nepálených cihel a změnily je v neforemné pahorky. Musejí znovu položit každou cihlu, znovu zvednout každý trám do patřičného místa - vyhlídka na tak šílenou dřinu, na nikdy nepolevující práci, dávala Robyn St. Johnové hlubokou víru v úspěch a vzrušující naději. Cítila se málem tak silná a plná života jako tenkrát, před téměř čtyřiceti lety, když dorazila sem coby mladá lékařka - misionářka a poprvé vkročila na tuhle nic neodpouštějící africkou půdu! '
"Otče náš, staniže vůle tvá...," pronesla nahlas, načež mata-belské děvče vedle ní šťastně vykřiklo: "Amen, Nomusol"
Robyn se na ni usmála a právě se chtěla začít ohýbat ještě s dvojnásobným úsilím, aby plnila cihlové formy, když vtom se zarazila. Napřímila se, zastínila

si oči. Pak si jen už vyka-sala sukně a spěchala stezkou směrem k řece, běžela jako mladá dívka.
"Jubo!" jásala. "Kde jsi byla? Tak dychtivě jsem čekala, kdy konečně dorazíš domů..."
Holubička shodila těžký náklad, který nesla perfektně vyvážený na hlavě a vlekla se k přítelkyni.
"Nomusol" Rozplakala se, jakmile ji misionářka objala.
Velké slzy jí klouzaly po lících, mísily se s potem a blátem na doktorčině tváři.
"Přestaň, ty pošetilé děvče!" hubovala ji Robyn milujícím tónem. "Nebo mě nakonec taky rozbrečíš. Jen se na sebe podívej! Jsi tak vyzáblá - budeme tě tady muset trochu vykrmit! A kdopak je tohle?!"
Černý chlapec, oblečený pouze v umazané bederní roušce, plaše postoupil kupředu.
"To je můj vnuk, Tungata Zebiwe."
392
"Ani jsem ho nemohla poznat, jak hodně vyrostl."
"Nonuiso, přivedla jsem ho k tobě, abys ho naučila číst apsát..."
"Dobře, ale napřed musíme splnit první úkol: je zapotřebí pro něi vybrat nějakéeivilizované jméno! Určitě by se hodilo Gideon - ano, tak ho budeme tedy nazývat a zapomeneme na ten dávný a hrozně pomstychtivý význam původního označení, že?"
"Gideon," zopakovala Juba. "Gideon Kumalo. A naučíš ho psát?"
"Máme tu hodně práce, kterou je třeba udělat na prvním místě," konstatovala rozhodně lékařka. "Proto Gideon už může vyrazit do kaliště s dalšími dětmi a ty mi pomůžeš plnit formy. Musíme opět začínat, Holubičko, znovu všechno vystavět od samého prvopočátku..."
¦ ¦ ¦
Obdivuji velikost a osamělost kopců Matopos, a proto toužím být pohřbený právě v nich, na vrcholu žulové skály, kterou jsem si zvykl navštěvovat. Panoráma jsem nazval Vyhlídkou na svět. Tam je třeba vyřezat v kameni žulového dómu obdélníkový otvor a zakrýt ho prostou bronzovou deskou s následujícími slovy:
Zde leží tělesné pozůstatky CECILA JOHN A RHODESE
Tak si přál diamantový král, a když nakonec tlukot jeho velice chorého srdce ustal, tento velký muž se objevil v Bulawayu ještě jednou. Tentokrát už po železnici, kterou Ralph Ballantyne dokončil. Speciální salonní vůz, v němž Cecil Rhodes ležel v rakvi, jel potažený královským purpurem a smuteční černou. V každém městě, na každé výhybně podél cesty, ti, které on sám otcovsky nazýval "moji Rhodesané", přinášeli věnce a hromadili je na dřevěnou truhlu. V Bulawayu rakev položili na dělovou lafetu a do kopců Matopos ho táhli čistokrevní černí volci. Plahočili se pomalu vzhůru, na vrchol té oblé, jako vejce formované granitové kopule, kterou si magnát sám vybral.
Nad otevřenou hrobkou se tyčil trojnohý portál s kladkostrojem a kolem se tísnil neproniknutelný dav lidství: vytříbení
393
gentlemani, uniformovaní důstojníci, dámy s černými stuhami na kloboucích. A dál v krajině se černalo rozlehlé moře polonahých Matabelců-dvacet tisíc jich přišlo, aby se podívali, jak Lodži odchází na poslední cestu do nitra země. V jejich čele stáli Indutiové, kteří se s ním setkali v blízkosti tohoto vrchu, když tu vedli jednání ohledně míru: vojevůdci Gandang, Babiaan i So-mabula, nyní již všichni též stařešinové nad hrobem...
V těsné blízkosti rovu se shromáždili muži, kteří domorodé náčelníky nahradili skutečně získanou právní mocí: administrátoři výsadních listin společnosti Charter Company, pánové Mil-ton a Lawley, i členové první státní rady Rhodesian Council. Ralph Ballantyne byl mezi nimi též, s mladou manželkou po boku.
Ralph zachovával důstojný a truchlivý výraz, zatímco rakev klesala na řetězech do zejícího otvoru hrobky a biskup četl nahlas nekrolog, který zkomponoval sám Rudyard Kipling:
"Podle své vůle on hledí kupředu přes zem danou mu v klín, v žulová sousoší starobylého severu, kde vždy slunce, nikdy stín. Tam by měl trpělivě zaujmout své místo
(jako kdyby smrt on vyzval sám) a bude očekávat davy lidí jisto spěchajících po cestách, jež on
připravil nám.
Jakmile těžká bronzová deska dosedla do správné pozice, Gandang vystoupil z řad Matabelců a zvedl ruku.
"Otec je mrtvý!" zvolal, a pak se v jediném zadutí vznesl zvuk, připomínající hřmění tropické bouře - to mátabelský národ vzdal poctu, jakou nikdy předtím bílému muži nesložil.

"Bayete!"zaryčeti jako jeden muž. "Bayete!"
Kupodivu, vzdávali poslední poctu pozdravem určeným kdysi jen pro krále...
Pohřební průvod se rozptýlil pomalu, zdánlivě až neochotně. Matabelci se rozplynuli jako dým mezi údolím svých posvátných

kopců, a bílí lidé se vydali na cestu dolů, čelním úpatím žulové kopule- Ralph pomohl manželce přes nerovnoměrný terén a odspodu se na ni usmál.
"Ten chlap byl darebák, a ty pro něj roníš slzy?" škádlil ji něžně.
"Všechno tcrbýjb tak dojemné," Elizabeth se lehce dotkla očí. "Obzvlášť když Gdhdang provedl to..."
"Přesně tak - Sámnejvyššíje všechny oklamal, dokonce i ty, které sám dovedl do zajetí. Hrom, aby do toho bacil! Aleje vynikající, že ho pohřbili v pevném granitu a zakryli těžkým víkem, neboť on je schopný podmáznout i ďábla a v posledním okamžiku se dostat ven..."
Raději vyvedl choť z proudu truchlících pozůstalých, kteří následovali stezku.
"Isazi přijede s kočárem kolem kopce, z druhé strany odzadu, abychom se nenechali chytit nastalou tlačenicí."
Žula pod jejich nohama hýřila živě oranžovou barvou lišejníku, malá ještěrka s modrou hlavičkou a duhově zbarveným tělíčkem prchala před nebezpečím do úkrytu štěrbiny, aby pak civěla na vetřelce s pulzujícím hrdlem a děsivě vztyčeným kohoutím hřebínkem na obludné hlavě. Náhle se mladý Ballantyne zastavil na úpatí kopulovitě se klenoucího granitového obřího valounu, kde zkroucený a deformovaný strom msasa nalezl velice nejistou existenci v jedné ze štěrbin, a odtud se zadíval zpátky, vzhůru k vrcholu. "Tak on konečně umřel, ale jeho Společnost nás stále řídí. Proto mi ještě zůstalo hodně práce, kterou je třeba dodělat -možná mi zabere zbytek celého mého života..."
Pak se zcela nečekaně otřásl, ačkoliv slunce dosud palčivě sálalo.
"Copak se děje, miláčku?" Lizzie se k němu pohotově obrátila, překypující starostlivostí.
"Vůbec nic!" uklidňoval ji. "Možná jsem jen zrovna došlápl na vlastní hrob..." Uchichti se. "Nejlépe uděláme, když už půjdeme, dřív než Jon-Jon dožene ubohého vozataje k šílenství."
Vzal ji za ruku a vedl dolů, kde malý Žulu parkoval kočár ve stínu stromu. Už na vzdálenost dobrých sta kroků zachytili synkův pisklavý hlásek, vznášející hloubavé otázky. Každou přitom přerušoval neustálým: " Uthini, Isazi? Co tomu říkáš, Isazi?"
A vždy následovala velice trpělivá odpověď: "Eh - ehm, ano -ano, Bawu, ty malý dotěrný ováde..."

ČÁST DRUHÁ 1977
1AND ROVER SJEL z černého asfaltu silnice. Jakmile se vřítil na obyčejnou cestu, sloupec prachu začal stoupat zpod Á vozu, valil se od zadních kol. Šlo o postarší dopravní prostředek, na kterém pouštní kamufláž už dostala značně na frak: škrábance od trnů a ostrých větví pronikly až na holý kov karoserie, skaliska a ostrá břidlice zase neúnavně ohlodávaly materiál těžce zkoušených pneumatik.
Dveře i střechu odmontovali, naprasklé přední sklo leželo sklopené na kapotě motoru, aby vzniklý vítr alespoň trochu ochlazoval oba muže na předním sedadle. Za hlavami měli držák zbraní. Vidlice potažené pěnovou gumou svíraly impozantní arzenál: dvě armádní samonabíjecí pušky - belgické FN, nastříkané maskovací matnou barvou v odstínu šedohnědé a zelené, a krátký samopal ráže 9 mm - izraelský Uzi, s dostatečně dlouhým a připnutým zásobníkem, připravený k okamžitému použití. V plátěném pouzdře zase visel těžký Colt Sauer Grand Afričan, kalibr .458 Magnum, jehož projektil o průměru téměř dvanácti milimetrů klidně mohl srazit vzrostlého slona přímo na kolena. Volně se pohupující brašna obsahovala další náhradní munici. Na rámu dveří vlhnul jutový vak, jediný zdroj studené vody. Muži poskakovali společně s každým otřesem, kopírovali kolébavý pohyb terénního vozu.
Craig Mellow sešlápl plynový pedál až k podlaze. Ačkoliv karoserie vozidla silně chrastila a cosi někde zoufale tlouklo, on si vždy servis a seřízení motoru prováděl sám. Ručička tachometru se nyní tlačila na kolíček usazený na konci ciferníku. Tohle byl totiž jediný způsob, jak případně prorazit nastraženou léčkou s využitím nejvyšší rychlosti. Prořítit se tak hbitě, jak je to jen možné, velela praxe - bylo však zapotřebí si pamatovat, že prostor přepadu obvykle zabíhá až do vzdálenosti půl kilometru. Dokonce i ve stopadesátikilometrové rychlosti to znamenalo stát se terčem pro zabijáka na

dlouhých dvanáct vteřin. V tomhle
J
399
časovém úseku by dobře vycvičený terorista, vybavený sovětským samopalem AK-47, dokázal vyprázdnit až tři zásobníky po třiceti nábojích.
Ano, tenhle bleskový způsob úniku se většinou podařil - ale samozřejmě i protitanková mina si na kolovém vozidle velice ráda smlsla. Jednalo se zkrátka o úplně jinou bestii zcela odlišného charakteru než ta obyčejná, nášlapná, protipěchotní. Když totiž terouš, jak nejen Craig Mellow rád teroristy nazýval, zakopal jednoho z těchto svých miláčků, vybaveného deseti kilogramy plastické trhaviny, potom exploze vystřelila dopravní prostředek do výše dobrých patnácti metrů a tlak nebohé osádce prohnal páteř temenní kostí...
I když si Craig v mezích možností hověl na tvrdé kůži sedadla, přesto ostřížím zrakem pročesával prostor před nimi. Během tohoto pozdního odpoledne tudy už určitě projelo mnoho aut, ale ve snaze o přežití zde bdělost zaujímala první místo. Proto dával přednost zlaté střední cestě, jelikož se hnal vnitřním vyjetým pruhem široké prašné komunikace. Bedlivě číhal, zda nezahlédne chomáč podezřelé trávy, odhozenou krabičku od cigaret, nebo dokonce placku vysušeného kravského lejna - to všechno mohlo zakrývat stopy po zahrabání smrtonosného daru. Samozřejmě že v blízkosti Bulawaya hrozila spíž srážka s opilým řidičem než teroristický útok, ale bylo moudré tenhle život zachovávající návyk neustále denně trénovat.
Letmo pohlédl na svého spolujezdce, pak palcem ukázal přes rameno. Pasažér se obrátil, aby sáhl do chladicího boxu za zády, a vytáhl dvě orosené plechovky s pivem značky Lion. Zatímco se jimi zabýval, Craig rychle zaměřil pozornost zpět k vozovce.
Jediný potomek rodu Mellowů už oslavil devětadvacáté narozeniny, ačkoliv schlíplá tmavá kštice rozfoukaná po čele, nevinná upřímnost ořechově hnědých očí a široké jemné rty v kosém nastavení úst mu dodávaly vizáž zranitelného malého chlapce, který každým okamžikem očekává nespravedlivé pokárání. Bavlněnou khaki košili typu safari stále ještě zdobila výšivka na zelených náramenících, upřesňující jeho funkci coby strážce národního parku ve službách ministerstva ochrany divoké zvěře a přírody, oficiálně zvaného Department ofWildlife and Nature Conservation.
400
Vedle něj Samson Kumalo ve stejné uniformě, ale jinak mohutný Matabelec s vysokým inteligentním čelem a hladce oholenou, tvrdou, dlouhou a úzkou čelistí, sevřel kovový kroužek a škubl uzávěrem. Šikovně se vyhnul pěně vytrysklé z plechovky, kterou pak přej^aLpdiči, druhou si ponechal. Craig svou zvedl na přípitek, pak si zhjpbokalokl, načež si labužnicky olízl bílý knírek z horního rtu. Dál soustředěně svíral poskakující volant terénního vozu, aby zdolali cestu nahoru, do kopců nad řekou Khami.
Než dosáhli vrcholu, zastrčil mladý Mellow prázdnou plechovku do plastové tašky na odpadky, která visela na přístrojové desce. Pak zpomalil a hledal odbočku. Vysoká žlutá tráva skiyla vcelku nepatrné vybledlé označení, hlásající:
ANGLIKÁNSKÁ MISIJNÍ STANICE - KHAMI ubytovny personálu, průjezd zakázán
Uplynul přinejmenším rok od doby, co tudy naposledy projížděl, a téměř stezku minul.
"Tady je to!" upozornil ho Samson. Ostře tedy vybočil z původního směru na vedlejší cestu. Ta kličkovala skrz buš, pak se náhle objevila dlouhá přímá alej eukalyptů, která vedla k domkům zaměstnanců. Kmeny stromů měly větší obvod než chlapská hruď, tmavě zelené větve se nahoře setkávaly a tvořily klenbu. Na konci stromořadí, téměř zastíněná houštinou a dlouhou trávou, se objevila nízká nabílená zídka s rezavějící brankou z tepaného železa. Craig jediným škubnutím volantu vyjel z pěšiny a vypnul zapalování.
"Proč zastavujeme zrovna tady?" podivil se černoch.
O samotě spolu vždycky mluvili anglicky, i když se stejnou lehkostí přecházeli do jazyka ndebele, když byl na doslech někdo cizí. V soukromí domorodec bělocha oslovoval křestním jménem, ve všech dalších případech buď Nkosi či Mambo. Šlo o nevyslovené porozumění mezi nimi v této mučivou válkou drásané zemi. Někteří totiž černocha hovořícího dobrou angličtinou označovali za neomaleného drzouna z misie a pokud rozpoznali důvěrný vztah mezi oběma muži, obdržel mladý Mellow titul milovník kafrů, čímž dávali najevo pohrdání bílou osobou s Pochybnou loajalitou.
401
Výraz kafr je však odvozený z arabského slova pro bezvěrče, takže během devatenáctého století zahrnoval všechny členy jižních afrických kmenů. Bez jakékoliv hanlivé zaujatosti ho používali státníci, významní autoři, misionáři i

zastánci práv domorodých národů. V moderní době však získal zcela pejorativní význam a stal se spolehlivě charakteristickým rysem rasového fanatika.
"Proč zastavujeme na starém hřbitově?" zopakoval otázku udivený Samson.
"Ale, to kvůli tomu pivu...," řidič vyklouzl od volantu teréňáka a protáhl se. "Musím odčerpat zatopené podpalubí..."
Ulehčil si proti otlučenému přednímu kolu, pak se usadil na nízkou hřbitovní zídku a začal houpat dlouhýma holýma, do-hněda opálenýma nohama. Nosil krátké khaki kalhoty a do buše vhodné semišové boty bez ponožek, poněvadž ostrá travní semena s ostny se snadno zachytávala na jakémkoliv úpletu.
Shlížel na střechy misijní stanice Khami, ležící pod lesnatými kopci. Některé ze starších staveb, pocházejících ještě z doby před změnou století, kryly došky, ovšem nová škola i nemocnice se už pyšnily červenými taškami z pálené hlíny. Nicméně řady levného ubytování pro zaměstnance v ohrazené prostoře chránil nena-třený vlnitý azbest. Domky tvořily nevzhledný šedivý shluk vedle roztomile zelených zavodňovaných políček. Urážely Craigův smysl pro estetiku, takže raději odvrátil pohled.
"Pojď už, Same, musíme sebou hodit...," přerušil idylku a zamračil se. "Hele, co tam vlastně děláš?"
Matebelec prošel brankou do obezděného hřbitova, kde bezstarostně močil najeden z náhrobků.
"Bože můj, Samsone, to je přece znesvěcení!"
"Kdepak, jen starý rodinný zvyk...," uklidňoval ho černoch, zatímco horlivě oklepával a pak zatáhl zip. "To mě naučil dědeček Gideon," hrdě se chlubil, načež přešel do řeči ndebele. "Dáváním vody začne květina opět růst!" objasnil vzletně.
"Do prčic, co má zase tohle tvé moudro vlastně znamenat?"
"Bídák, ležící tam dole pod drnem, zabil matabelské děvče zvané Imbali - Květinka," upřesnil domorodec. "Můj předek zavlhčo-val jeho hrob vždycky, kdykoliv touto cestou procházel..."
Šok postupně nahradila zvědavost. Mladý Mellow tedy přehoupl nohy přes zídku a šel se postavit vedle Samsona.

"Zasvěceno památce generála Mungo St. Johna, jenž padl během matabelského povstání roku 1896," četl nahlas.
Nikdo nemá větší lásku než ten, jenž položil vlastni'JavQtza bližního svého. Neohrožený námořník, odvážný voják, věrný manžela oddaný otec. Navždy bude žít ve vzpomínkách vdovy Robyn i syna Roberta.
Craig si prsty prohrábl vlasy, odhrnul je z očí: "Pokud vezmu v úvahu tuhle posmrtnou reklamu, musel to být chrabrý chlap!"
"Kdepak, jen zatracený vrah - on přece patřil k těm, kteří vyprovokovali matabelské povstání!!!"
"Že by až tak?"
Běloch přešel k dalšímu hrobu a studoval nápis.
Zde leží tělesné pozůstatky
DOKTORKYROBYNST. JOHNOVÉ,
rozené BALLANTYNEOVÉ,
zakladatelky misijní stanice Khami.
Odešla ze života 16. dubna 1931 ve stáří 94 let-
dobřejsi konala, šlechetná a věrná služebnice
Ohlédl se na Samsona. "Víš, kdo to byl?"
"Můj dědeček ji oslovoval Nomuso -Dcero milosrdenství. Byla to jedna z nejkrásnějších lidských bytostí, která kdy žila..."
"Jakživ jsem o ní tohle neslyšel."
"Ale měl bys, protože to byla tvoje praprabába!"
"Naštěstí jsem se nikdy příliš nezatěžoval rodinou historií. Stačilo mi jen vědět, že pradědeček Ralph a prababička Elizabeth byli bratranec a sestřenice z druhého kolena! Ovšem rody Mello-wů a Ballantyneů o generaci zpět jsem ještě nikdy pořádně neroztřídil."
»Muž bez minulosti je mužem bez budoucnosti!" citoval další moudrost domorodec.
"Víš, Same, někdy nestačím čumět," ušklíbl se Craig. "Ty máš vždycky na všechno odpověď!"

Pak vykročil dál řadou starých hrobů. Některé z nich, s umělecky propracovaným náhrobním kamenem, zdobily hrdličky či skupinka truchlících andělů, jiné krášlily už vybledlé umělé květiny ve vázách z čirého skla. Další zase pokrývaly prosté betonové desky, na nichž písemné označení časem zašlo a stalo se nečitelným. Craig přeluštil jenom něco.

ROBERT ST. JOHN... ve věku 54 let... syn Munga a Robyn
A hned vedle:
JUBA KUMALO...
ve věku 83 let
Leť, malá Holubičko!
A pak se zastavil, poněvadž zahlédl důvěrně známé příjmení.
VICTOŘI A MELLOWOVÁ,
rozená CODRINGTONOVÁ
zemřela 8. dubna 1936
ve věku 63 let,
dcera Clintona a Robyn, Harryho manželka
"Hele, Same, jestliže jsi měl ve všem pravdu, pak tohle musela být moje prabába."
Skrz trhlinu v desce prorůstal trs trávy, proto se sklonil, aby plevel vytrhl. A jakmile to udělal, náhle pocítil pouto blízkého vztahu s prachem nacházejícím se pod tím kamenem. Ona se zajisté smála a milovala a rodila, aby on mohl žít...
"Ahoj, babi," zašeptal. "Zajímalo by mě, jaká jsi ve skutečnosti opravdu byla..."
"Craigu, dělej, vždyť jsme tu už skoro hodinu," přerušil jeho úvahy Matabelec.
"Dobrá, už jdu!" Ale mladý Mellow se zdržel ještě a chvilku déle, uchvácený neobvyklou nostalgií. Bawu mi rozhodně řekne víc, uvažoval v duchu, když vyrazil zpátky k vozu.
404
Land Rover zastavil před prvním domkem misie. Malý dvorek byl čerstvě přehrabaný, oživovaly ho petúnie kvetoucí v kádi na verandě.
"Koukni, Same," začal Craig nemotorně. "Vůbec nevím, co zrovna teď horltaTpodnikat. Mohl bys třeba nastoupit k policii, jako uvažuju uděrat já. Třeba bychom mohli znovu pracovat společně jako dřív..."
"Možná," odsouhlasil bezvýrazně domorodec.
"Nebo hodím řeč s dědou, abys dostal zaměstnání v King's Lynn."
"Coby úředník za mzdu v kanceláři?"
"No jo, já vím...," běloch se drbal za uchem. "Přesto aspoň něco!"
"Popřemýšlím o tom," zamumlal Matabelec.
"Kruci, cítím se fakt blbě! Ale tys přece nemusel vypadnout se mnou! Mohl jsi klidně zůstat na zvířecím ministerstvu."
"Kdepak, po tom, co ti udělali, ani minutu," vrtěl rozhodně hlavou.
"Tak tedy díky, Same!"
Ještě chvilku v tichosti seděli, pak černoch vystoupil a vyvlekl těžký vak z korby terénního vozu.
"Přijdu se na tebe podívat, jakmile se dám trochu do kupy. Najdeme si zase nějakou práci...," sliboval mladý Mellow. "Zůstaneme v kontaktu, Same!"
"Jistě." Domorodec se natáhl a krátce si potřásli rukama. "Hamba gashle- Jdi v pokoji!" rozloučil se.
"Shala gashle. Zůstaň v pokoji!"
Land Rover opět zavrčel, když ho řidič nastartoval, a už se zase houpal cestou,.kterou sem přijel. Jakmile dorazil ke stromořadí, mrkl Craig do zpětného zrcátka. Samson Kumalo se tyčil uprostřed misie s obřím zavazadlem přes rameno a díval se za ním. Kdesi v nitru ho zachvátila prázdnota z pocitu ztráty. Vždyť spolu prožili tak dlouhou dobu...
"Rozhodně něco vymyslím," opakoval si nahlas mladý Mellow.
¦ ¦ ¦
Na vrcholku stoupání zpomalil, jak to vždycky dělával v tomto niístě, když čekal na možnost prvního letmého pohledu na
J
405
usedlost. Jakmile však tenhle okamžik nadešel, zalila ho vlna zklamání.
Bawu nechal strhnout doškovou střechu a nahradil ji pošmournými šedivými vlnitými azbestovými deskami. Samozřejmě se to muselo udělat, protože sovětská protitanková raketa RPG-7 se dala odpálit velice snadno jen tak z ramene a hořlavý materiál by v mžiku vzplál jako při ohňostroji. V duchu však změnu neschvaloval, obzvlášť když právě zaregistroval zmizení nádherných jacarand. Ty vysázel ještě starý Zouga Ballantyne, který vybudoval King's Lynn někdy na počátku devadesátých let devatenáctého století. Každé jaro jemný koberec modrých okvětních lístků pokrýval trávník, padajících z těchto stromů původem z Jižní Ameriky. Nyní však musely ustoupit, aby uvolnily zorné pole pro obrannou palbu, nutnou vést v případě napadení kamkoliv kolem domu. Na jejich místě nyní čněl třímetrový bezpečnostní plot sestávající z pletiva a ostnatého drátu.
Craig sjel do mělké úžlabiny, kde se pod úrovní hlavní budovy usedlosti krčil

celý komplex kanceláří, skladů a dílen pro opravy traktorů a jiných zemědělských strojů, které tvořily srdce obrovsky rozlehlé farmy. Dříve než dorazil na půl cesty dolů, vysoká štíhlá postava se objevila ve velkých vratech vstupu do haly a s rukama v bok sledovala přibližující se návštěvu.
"Čau, dědo!" Vnuk se vysoukal z kabiny zaprášeného vozu, zatímco postarší pán se mračil ve snaze skrýt očividné potěšení.
"Kolikrát ti mám ještě říkat, abys mě takhle neoslovoval!? Chceš snad, aby si lidi mysleli, že jsem starý?" Jonathan Ballantyne, opálený a seschlý snad působením slunečního žáru, připomínal konzistencí biltong, tmavé pruhy sušené zvěřiny, oblíbenou lahůdku nejen Rhodesanů.
Zdálo se, že kdyby se řízl, ne krev, ale prach by vytryskl z poranění - ovšem oči stále ještě oslnivě zářily zelení a husté bělostné vlasy šokovaly délkou spadající až k límci vzadu na krku. A právě na těch si až ješitně zakládal. Myl si je každý den a pročesával kartáčem se stříbrným držadlem, který odkládal na noční stolek.
"Promiň, Bawu." Mladík se vrátil k dědově matabelské přezdívce Ovád a uchopil jeho starou ruku. Byla to snad už jen kost pokrytá chladnou suchou kůží, ale sevření mělo překvapivou sílu.
406
"Takže ty ses nechal zase vyhodit...," osočil ho Jonathan. Ačkoliv už musel používat umělý chrup, perfektně mu seděl, vyplnil seschlé líce a majitel ho navíc udržoval tak jiskřivě bílý, aby dokonale ladil s barvou vlasů i stříbřitého knírku. Další z jeho marnivých zálibr—r
"Jájsem rezignowl!" popíral obvinění mladík.
"Propustili tě!"
"Bylo to těsné, ale já stačil dřív vypovědět pracovní smlouvu.••." připustil Craig. "Ale pobil jsem je! Fakt jsem prosadil rezignaci!!!"
Mladý Mellow ani necítil překvapení, že děda již má informace o jeho poslední osudové ráně. Nikdo nikdy přesně nevěděl, jak starý Jonathan Ballantyne vlastně může být - vnější odhad tvrdil sto let, vnuk se spíš přikláněl k osmdesáti a něco. Přesto starci nic neuniklo.
"Aspoň mě můžeš vzít domů." Děda se naprosto lehce vyšvihl do kabiny na poměrně vysokou sedačku a s chutí začal ukazovat na nejnovější dodatky k obraně usedlosti.
"Zasadil jsem přes dvacet kusů klejmorek na přední trávník." Originální miny značky Claymore s vějířovitým rozptylem směrem k nepříteli se moc nelišily od těch Made in Ballantyne. Prakticky se jednalo asi o půlkilové množství plastické trhaviny nacpané do staré plechovky od barvy, plné železných úlomků a postavené na trojnožce. Mohl je odpalovat pomocí elektriky z vlastní ložnice.
Jonathan patřil mezi osoby trpící chronickou nespavostí a Craig v duchu dědu viděl, jak tráví každou noc usazený rovně jako jedle v pánské noční košili s prstem na tlačítku a modlí se, aby už konečně nějaký terouš pronikl do vzdálenosti, kam sahá jeho akční rádius. Válka v buši mu snad přidala dvacet let života. Nezažil totiž tak napínavé životní období od doby první bitvy na Sommě, kde obdržel své první armádní vyznamenání za statečnost. V jedno rozkošné podzimní dopoledne hozením granátů vyřídil v rychlém sledu tři německá kulometná hnízda. Ve skrytu duše však mladý Mellow věřil, že zcela první informací jakéhokoliv naverbovaného teroristy, zahajujícího základní výcvik u revolučních vojsk ZIPRA - Zimbabwe People's Revolutionary Army, muselo být důrazné varování před jen vzdáleným přiblížením se e King's Lynn a k tomu potřeštěnému válečnému veteránovi.
i
407
Jakmile projeli skrz bránu v bezpečnostním drátěném oplocení, obklopila je smečka čoklů smíšená z hrůzostrašných rotvajle-rů i dobrmanů, ale Jonathan klidně dál líčil poslední upřesňující detaily své bitevní strategie.
"Pokud by přišli odzadu zpoza kopje, nechám je nahrnout do minového pole, potom bych začal ostřelovánízboku..."
Stále ještě vysvětloval a gestikuloval, zatímco vstupovali na schody k široké verandě. Celou rozpravu dokončil poměrně nejasně a současně i záhadně.
"Právě jsem vynalezl tajnou zbraň, chystám se ji otestovat zítra ráno. Klidně mě můžeš sledovat."
"Už se na to těším, Bawu," děkoval vnuk pochybovačným tónem. Během poslední zkoušky se Jonathanovi podařilo roztříštit všechna okna od kuchyně a zároveň přivodit povrchová zranění matabelskému kuchaři.
Teď však následoval starého pána širokou stinnou verandou. Celou stěnu zde pokrývaly nádherné lovecké trofeje: rohy buvola, kudu velkého i antilop. Po obou stranách dvoukřídlých prosklených dveří vedoucích ke staré jídelně, nyní

knihovně, se tyčil pár klů enormní velikosti, tak dlouhých a zakřivených, až se jejich špice téměř setkaly v úrovni stropu nad vchodem.
Při míjení starý Ballantyne snad už podvědomě na jeden z nich sáhl rukou. Přesně v tom místě se na tlustém žlutavém zakřivení nacházela skvrna, jasně uhlazená dotykem prstů několika generací.
"Nalij nám oběma gin, můj chlapče!" objednal. Přestal totiž s pitím whisky v ten den, když předseda britské vlády HaroldWil-son odsouhlasil sankce proti Rhodesii. Šlo tedy o Jonathanův bezmocný represivní pokus narušit export téhle lihoviny z Velké Británie.
"Zhýralče, tys to utopil!" začal reptat, jakmile ochutnal směs. Vnuk tedy poslušně vzal reklamaci zpět k baru a vylepšil nabídnutý drink.
"Už je to trochu lepší." Starý pán usedl za stůl a umístil křišťálovou sklenku do středu diáře vázaného v kůži s mosazným kováním.
"A nyní," pronesl, "vyprávěj - jak to bylo tentokrát!" Upřeně přitom pozoroval mladíka bystrýma zelenavýma očima.
408
"Dobrá, Bawu, ale je to dlouhý! Nechci tě unudit k smrti..." pak klesl do hlubokého koženého křesla a projevoval intenzivní zájem o vybavení interiéru místnosti, kterou od dětství důvěrně znal. Pročítal tituly na hřbetech knih vázaných v safiánu zaplňujících police kojeni, studoval impozantní ukázku modrých hedvábných růžic - jyakticky vyhraných medailí, které pravidelně získávali býci z King's Lynn, označováni coby plemeno Afrikán -der, na každé zemědělské výstavě na jih od řeky Zambezi.
"Mám ti říct, co jsem slyšel? Doneslo se mi, že jsi vypověděl poslušnost svému představenému, samotnému náčelníkovi všech strážců zvěře v rezervaci, nesplněním oprávněného příkazu a následně jsi spáchal násilí na tomto úctyhodném člověku -pokud bych měl přesněji specifikovat: praštil jsi ho do hlavy! Tím jsi mu zdarma poskytl nádhernou záminku ohledně svého propuštění, po níž nepochybně zoufale pátral už od doby prvního dne, kdy jsi u něj v národním parku nastoupil."
"Tyhle zprávy jsou přehnané..."
"Odpusť si ten chlapecký úšklebek, mladý muži! Tohle přece není seriózní jednání!" poznamenal Jonathan stroze. "Odmítal ses prý podílet na selektivní probírce slonů - ano, či nikoliv?"
"Účastnil ses někdy selekce, Jon-Jone?" zeptal se vnuk vlídně. Pojmenoval přitom dědečka přezdívkou, používanou toliko v okamžiku hluboké upřímnosti. "Průzkumný letoun napřed vybere nejvhodnější stádo, řekněme padesát zvířat, pak nás k nim pilot navádí rádiem. Poslední kilometr klušeme v tichosti po svých. Dostaneme se k nim velice blízko, asi tak na deset kroků, takže střílíme proti tlustokožcům vzhůru. Používáme kalibr .458, projektily skoro dvanáct milimetrů v průměru. Nejdříve musíme ze stáda vybrat staré královny, poněvadž mladší zvířata je milují a váží si jich tolik, že je nedokážou opustit. Nejprve tedy udeříme do slonic, samozřejmě že zásahem do hlavy, což nám dává dost času pracovat na druhých. Docela dobře jsme to zvládali až do současné doby. Skolíme obry tak rychle, že se hromadí a později je musejí odtáhnout traktory. Přitom však zůstávají malá slůňata naživu. Je docela zajímavé sledovat mrňouse, jak se chudáček pokouší zvednout mrtvou matku - snaží se ji totiž dostat znovu na nohy tím malinkatým chobotem.
"Přece v zájmu rovnováhy při takovém počtu zvířat v rezervaci se to udělat musí, jinak je přemnožení tlustokožci odsoudí
J
409
k smrti hladem-to přece víš, Craigu!" pronesl Jonathan potichu. "Parky jsou úplně přecpané a znáš naše monstra, zlikvidují vegetaci během chvíle..."
Ale zdálo se, jako by mladík neslyšel.
"Pokud jsou sirotkové příliš malí, než aby dokázali přežít, potom je musíme odstřelit také, ale jestliže mají vhodný věk, obklíčíme je a prodáme hodnému starému strýčkovi, který je odveze z Afriky pryč a za mrzký peníz nabídne zoologickým zahradám třeba v Tokiu či Amsterodamu. Tam je zcela jistě strčí za mříže s řetězem kolem nohy a nechají pojídat buráky, které po nich budou rozverní turisté házet."
"To se udělat musí," zopakoval děd.
"Náš borec však bral úplatky od obchodníků se zvířaty," sděloval dál bývalý strážce zvěře. "Proto nařizoval, abychom ponechávali sirotky naživu, ty, co měli s bídou poloviční šanci na přežití. Proto jsme museli vyhledávat stáda s vysokým procentem malých slůňat. Nechal se hezky podplácet..."
"Kdo? Snad ne Tomkins/hlavní šéf?" vykřikl starý Ballantyne.
"Přesně tak, Tomkins!" Craig vstal a vzal obě sklenice, aby je znovu naplnil.

"Máš důkaz?"
"Samozřejmě že nemám!" popudlivě zavrčel vnuk. "Kdybych měl, mohl bych s tím jít přímo za ministrem!"
"Takže ty ses odmítal účastnit selekce..."
Mladý Mellow žuchl zpět do křesla, pohodlně natáhl dlouhé nohy a vlasy mu opět sklouzly do očí.
"Tohle ale není všechno. Taky kradou slonovinu z probírky. Podle pravidel máme ušetřit jen největší samce, ale Tomkins nám nařídil skolit, cokoliv má kvalitní kly! A ty se pak záhadně vypaří..."
"Žádný důkaz týkající se tohoto obvinění taky nemáš - předpokládám správně?" zeptal se suše Jonathan.
"Viděl jsem helikoptéru, která všechno nakládala."
"A zahlédl jsi registrační značku?"
"Bohužel, měli ji zalepenou," vrtěl hlavou, "ale stoprocentně šlo o armádní stroj. Všechno je organizované z vyšších míst, asi..."
"A tak jsi praštil Tomkinse?"

"Jo, bylo to úžasný," zasněně zavzpomínal bývalý strážce národního parku. "Lezl po čtyřech a pokoušel se posbírat zuby, které se mu rozletěly po celé kanceláři. Za žádnou cenu jsem nedokázal vyřešit záhadu, co s nimi hodlá dělat."
"Craigu, tyjnůj^chlapče, co jsi doufal, že tímhle docílíš? Myslíš si snad, že je to zajjtaví, i když jsou tvá podezření oprávněná?"
"Ne, ale cítím se mnohem lépe. Vždyť slon je skoro jako lidská bytost! Asi jsem se do nich pořádně zamiloval..."
Oba se na chvíli ponořili do mlčení, po chvíli Jonathan povzdechl. "Kolik prací jsi už vystřídal, Craigu?"
"Já to nepočítám, Bawu."
"Nemůžu uvěřit, že někdo s krví rodu Ballantyneů, kolující mu v žilách, je buď zcela úplně bez talentu, nebo bez ctižádosti. Pro-kristapána, chlapče, my Ballantyneové jsme vítězové, podívej se na Douglase, podívej se na Rolanda..."
"Ale já jsem Mellow, jenom jedna polovina ve mně je od Ballantyneů."
"Jo, proto předpokládám, že v tomhle to taky vězí! Vždyť tvůj děda z rodu Mellowů rozházel svůj podíl na Harkness Mine, takže když si tvůj otec bral mou Jean, byl z něj skoro žebrák... Dobrý Bože, ty akcie by měly dneska hodnotu deseti milionů..."
"Jenže k tomu došlo během velké hospodářské krize v třicátých letech. Tenkrát mnoho lidí utrpělo finanční ztrátu!"
"Ovšem my nikoliv- rod Ballantyneů nikdy!"
Craig pokrčil rameny. "Ne, rod Ballantyneů během krize zdvojnásobuje své jmění!"
"My jsme vždycky vítězové," zopakoval Jonathan. "Afe co se zrovna teď stane s tebou? Znáš přece mé pravidlo - nedostaneš ode mě ani floka!"
"Ale jo, znám to pravidlo, Jon-Jone."
"Chceš zkusit pracovat u mě? Nebo sis narejžoval a máš zatím dost?"
"Ty seš fakt nemožnej hajzl, dědo," pronesl vnuk mile. "Miluju tě, ale radši bych pracoval pro Idi Amina než ještě jednou pro tebe..."
Bawu vypadal ohromně nadšený. Představoval si sebe sama coby houževnatého a nelítostného hrdinu, připraveného zabíjet - to byla další součást ješitnosti. Hluboce by ho urazilo, pokud by no někdo nazval lehkomyslným či šlechetným. Velké dary posky-

toval anonymně při každé dobročinné akci, ať si to ti lidé zasloužili, nebo ne, ale věnování obnosu vždy doprovázel hrůzostrašnými výhružkami, které zaměřoval na kohokoliv, kdo by si dovolil odhalit jeho totožnost.
"Tak co míníš dělat tentokrát?"
"Správně se ptáš - vyškolili mě totiž na zbrojíře, když jsem plnil svou všeobecnou brannou povinnost a kupodivu se naskytlo volné místo v téhle profesi, navíc u policie. Vidím tedy následnou situaci zcela jasně: chystá se totiž povolání záloh a tímhle krokem bych tedy zabil dvě mouchy jednou ranou..."
"BSAP říkáš," přemítal děd, "policie tedy, hmm, že bys upřednostnil jeden z mála oborů, v němž ses ještě o nic nesnažil? Nalej radši další drink!"
Zatímco Craig naléval gin s tonikem, Jonathan nasadil zuřivý výraz, jímž se snažil krýt rozpaky a zavrčel: "Podívej se, chlapče, jestliže jsi opravdu na dně, tak bych protentokrát polevil ve svých zásadách a nabídl ti několik dolarů, než všechno překonáš. Ačkoliv striktně by šlo o vratnou půjčku..."
"To je od tebe velice slušné, Bawu, ale pravidlo je pravidlo."
"Však si je určujusám, takže je můžu i porušit." Děda soustředěně civěl na mládence před sebou. "Kolik potřebuješ?"

"Pamatuješ na ty historické dokumenty, že jo?" mumlal vnuk, když postavil plnou sklenku zpět před starce. V té chvíli se v dědových očích objevil prohnaný výraz, který se mamě snažil skrýt.
"Jaké dokumenty?" Nevinnost z něj přímo čišela.
"Ty staré deníky."
"Aha, tyhle myslíš?" A navzdory vlastní snaze o uchování neutrálního výrazu Bawu přece jen rychle vrhl pohled na knihovničku vedle stolu, která zahrnovala rodinný poklad. Záznamy sahaly víc jak sto let do minulosti, datovaly se od příjezdu zakladatele rodu na africké půdě, kterým nebyl nikdo jiný než proslavený Zouga Ballantyne, v roce 1860 a zachycovaly celou epochu až do smrti Jonathanova otce. Sir Ralph Ballantyne sice zemřel v roce 1929, ale posloupnost událostí přerušilo několik chybějících let - tři svazky totiž přešly na druhou část rodiny. Zasloužil se o to starý Harry Mellow, partner a nejdražší přítel Sira Ralpha.
Z jakési snad zvrácenosti, kterou dokonce ani Craig sám nedokázal pochopit, dosud kladl odpor všem stařeckým lichotkám

j pokusům dostat se jim na kobylku. Tím pádem pak držel dědu v šachu, jelikož svazky převzal coby jediný potomek rodu Mello-vvů do vlastních rukou až ve chvíli dosažené plnoletosti, v den jeho jednadvacátých narozenin. Navíc šlo o jedinou plusovou položku z dědictY^po už dlouho zesnulém otci.
"Jo! Tamty!" přikyvoval svůdce. "Myslel jsem si, že bych ti je mohl přenechat..."
"Musel ses tedy opravdu dostat do velké finanční tísně!" Starý muž se snažil, aby pociťovaná radost nepronikla na povrch.
"Ještě víc než obvykle," připustil bývalý strážce zvířat.
"Zbytečně marníš..."
"Dobrá, Bawu. Už jsme se o tom předtím bavili!" Vnuk úspěšně zarazil další tirádu. "Chceš je?"
"Kolik?" požadoval Jonathan odpověď a tvářil se podezíravě.
"Naposledy jsi mi nabídl tisícovku za kus."
"To jsem snad nebyl při smyslech!?"
"Od té doby však inflace stoupla o sto procent!"
Starý Ballantyne miloval smlouvání. Tím si jen upevňoval představu o vlastní tvrdosti a bezohlednosti. Craig v duchu oceňoval dědu na deset milionů. Vždyť vlastnil King's Lynn a čtyři další farmy, patřil mu i Harkness Mine, který po osmdesáti letech těžby ještě stále dokázal vyprodukovat padesát tisíc uncí zlata ročně. Dále měl jistá aktiva vně této obléhané země, moudře ukládané v průběhu let v Johannesburgu, Londýně a New Yorku. Deset milionů je pravděpodobně až moc konzervativní odhad, uvědomil si mladý Mellow. Připravil se tedy na tvrdé vyjednávání stejně jako jeho protivník!
Nakonec dosáhli výše jisté sumy s Jonathanovým reptáním. ..Mají cenu s bídou poloviny té astronomické částky..."
"Mám ještě dvě další podmínky, Bawu." Děd okamžitě zbystřil, podezíravě se zakabonil.
"Zaprvé: odkážeš mi ve své poslední vůli celou sérii deníků, nejenom které psal Zouga Ballantyne, ale i Sir Ralph - úplně všechny!"
"RolandaDouglas..."
»Ti si brousí zuby na King's Lynn, Harkness Mine a celý zbytek veškerého majetku. Sám jsi mi to přece přiznal."
..Zatraceně, máš pravdu!" bručel. "Oni ale nehodí všechno za nlavu, jako většinou děláš ty..."

"Můžou bohatství klidně podědit," vnuk předvedl široký úsměv. "Vždyť patří do rodu těch správných Ballantyneů, jak říkáš, ale já chci ty deníky!"
"A jaká je ta další podmínka?" zjišťoval netrpělivě majitel drahocenných předmětů.
"Zadruhé k nim vyžaduju okamžitý přístup!"
"Proč?"
"Potřebuju mít možnost pročítat a studovat kterýkoliv z nich, kdykoliv se mi naskytne dostatek času."
"Máš drzost jak pavián, Craigu. Zpropadeně, ještě nikdy předtím jsi v nich ani nezalistoval! Dokonce pochybuju, že máš přečtené ty tři, které vlastníš, co?"
"Zběžně jsem si je už prošel," přiznal rozpačitě.
"A teď?"
"Dnes ráno jsem se dostal k misijní stanici Khami, na starý hřbitov. Narazil jsem na hrob, kde odpočívá Victoria Mellowo-vá..." Jonathan chápavě přikývl, pak dodal. "Tetička Vičky, Har-ryho manželka - pokračuj*dál!"

"No, zní to asi hloupě, ale zmocnil se mě strašně podivný pocit, když jsem tam tak stál... Téměř jako kdyby na mě volala..." Poškubával si hustým pramenem vlasů před očima, nedokázal na dědu pohlédnout. "A najednou jsem zatoužil vypátrat víc o ní i o všech ostatních..."
Oba na chvíli zmlkli, načež Jonathan přitakal.
"V pořádku, můj chlapče, tvé podmínky akceptuju. Obě série budou jednoho dne náležet tobě! A do té doby, než skutečně přejdou do tvého vlastnictví, je můžeš studovat, kdykoliv si budeš přát..."
Starý Ballantyne měl zřídkakdy takovou radost z výsledku vyjednávání. Doplňoval totiž rodinné sbírky po celých třicet let, a jestliže tento chlapec myslel vážně tu náhle probuzenou zvídavost, nalezlo životní dílo u vnuka dobrý domov. Dobře totiž věděl, že ani Douglas, ani Roland o ně neprojevují zájem. Navíc se zdálo pravděpodobné, že svazky by mohly přitáhnout Craiga častěji zpátky na King's Lynn. Napsal tedy šek na plnou částku a ozdobně vykreslil podpis, zatímco mladík zašel k vozu. Tam ze dna brašny vydolovat tři v kůži vázané rukopisy.
"Předpokládám, že všechno míníš utratit za tu tvou mořskou obludu," obvinil ho pán domu hned, když vkročil dovnitř.
414
Jen něco z toho," připustil mladý Mellow. Pak umístil historické svazky před starého muže.
"Jsi snílek, tady přece moře nemáme!" Přes stůl mu děd přisunul šek.
"Někdy dávájTi_p4iednost snům před realitou..." Zběžně pohlédl na zapsaná číslajj pak si růžový papírek vložil do vrchní kapsy košile a zapnul ji.
"V tom je ta potíž!" povzdechl Jonathan.
"Bawu, jestliže mi chceš začít dělat kázání, tak okamžitě frčím zpátky do města."
Děda jen zvedl obě ruce v gestu kapitulace. "V pořádku," uchichtl se. "Tvůj starý pokoj zůstal ve stejném stavu, jak jsi ho opustil-jestli ho chceš použít."
"Mám domluvené setkání s policejním verbířem na pondělí, tak bych tu zůstal přes víkend, jestli nic nenamítáš?"
"Zatelefonuju Trevorovi ještě dneska večer a všechno ti s ním domluvím!"
Trevor Pennington zastával funkci zástupce policejního prezidenta národních sil BSAP. Jonathan totiž věřil v zahájení dialogu na těch nejvýše dosažitelných místech.
"Přálbych si, abys to nedělal, Jon-Jone..."
"Nebuď úplně mimo!" odsekl starý pán. "Musíš se naučit využívat každé výhody, můj chlapče - takhle to totiž v životě chodí... " Pak zvedl první ze tří svazků rukopisu a drsnými zhnědlými prsty ho radostně pohladil.
"Nyní mě tu nech chvíli o samotě," nařídil, když rozkládal své starobylé brýle ke čtení s drátěnými obroučkami, aby je následně zakotvil na vyvýšené místo na nose. "Na druhé straně, v Que-en's Lynn, hrají tenis - skoč si tam! Budu tě očekávat na drink při západu slunce."
Craig se od vchodu ještě ohlédl, ale Jonathan Ballantyne už se hrbil nad knihou. Záznamy na zažloutlých stránkách, pořízené nyní už značně vybledlým inkoustem, ho jako zázrakem přenesly zpátky do dětství.
¦ ¦ ¦
Ačkoliv farma sdílela společnou jedenáctikilometrovou hrani-C1 s King's Lynn, přesto Queen's Lynn žila separátně. Bawu
J
415
pozemky připojil ke svému vlastnictví v období velké krize v třicátých letech zcela výhodně: zaplatil pouhých pět centů za každý dolar ze skutečné hodnoty. Nyní druhá farma tvořila východní rozšíření firmy Rholands Ranching Company. Zde měl svůj domov Jonathanův jediný žijící syn, Douglas Bal-lantyne s manželkou Valerií. Zastával funkci generálního ředitele obou podniků, jak RHOLANDS, tak i Harkness Mine. Současně byl též ministrem zemědělství v nové vládě lana Smitha po vyhlášení UDI - Unilateral Declaration oflndependence- jednostranného vyhlášení nezávislosti. Ovšem při troše štěstí už možná zmizel, třeba kvůli plnění nějakého tajného vládního či obchodní společností stanoveného úkolu.
Douglas Ballantyne mu totiž jednou přednesl své upřímné hodnocení: V srdci jsi zatracený hipík, Craigu. Měl bys dostat rozum, ostříhat si vlasy - seber se už, neboť nemůžeš celý život jen tak zbůhdarma lelkovat a čekat, že Bawu i zbytek rodiny bude o tebe navěky pecová ti
Mladý Mellow se nejen při té vzpomínce kysele zašklebil, když právě míjel ohrady pro dobytek na Queen's Lynn a současně ho zalil čpavý pronikavý pach, tak charakteristický pro čerstvý kravský hnůj.
Plemeno Afrikander, mohutný jihoafrický dlouhorohý skot, jednotně zářilo sytou kaštanovou hnědí, kdy býci s obřím hrbem za krkem a houpajícím se lalokem téměř

kartáčovali zem. Tento chov zajistil rhodeskému hovězímu téměř stejný věhlas, jakým se pyšnilo prorostlé hovězí japonského plemena Kobe. Coby ministr zemědělství měl Douglas Ballantyne povinnost zajistit, aby svět, i navzdory sankcím, nepřišel o tuto delikatesu. Trasa, po níž maso putovalo ke stolům velkých a proslulých restaurací, probíhala přes Johannesburg a Kapské Město, kde se masu nezbytně změnil název. Přesto každý fajnšmekr lahůdku rozpoznal a bez problémů si ji objednával pod novým pseudonymem. Chuťové buňky těchto gurmánů pravděpodobně ještě navíc dráždilo i vědomí, že pojídají zakázané ovoce. Navíc rhodeský tabák, nikl, měď i zlato - též všechno putovalo ven stejnou trasou, zatímco benzin a nafta pro spalovací motory podnikaly zase zpáteční cestu. Populární samolepka na náraznících hlásala lapidárně: Díky, Jihoafrická republiko'.
Za dobytčí ohradou a veterinářským oddělením, opět za pletivem a ostnatým drátem tvořícím bezpečnostní plot, se rozprostíral zelený trávník, zdobený skupinami rozkvetlých keřů a planoucích květů stromů v zahradách Queens Lynn. Velká okna zakrývaly nevzhjgjiaé budky z jemného pletiva, které sice dovolily otevřít křídla dokjfřán, ale dovnitř hozený granát se od nich jen neškodně odrazil. K tomu služebnictvo ještě zasunovalo ocelové neprůstřelné okenice do patřičných drážek včas před západem slunce, ale zdejší opevnění nebylo zbudované se stejným gustem, jak dokázal Bawu na King's Lynn. Navíc se docela nevtíravě přizpůsobovalo půvabnému okolí.
Starý dům zůstával stále velice roztomilý, přesně tak, jak si ho Craig pamatoval z dob před válkou - růžové a červené cihly, široká chladná veranda. Jacarandy lemující dlouhou zakřivenou příjezdovou cestu byly v plném květu, závoj tvořila hradba bledých, až étericky modrých květů. Pod nimi parkovaly přinejmenším dva tucty aut, převážně zástupci světových značek jako Mercedes, Jaguar, Cadillac i BMW. Zář jejich laku však pohasla všudypřítomným červeným prachem Matabelelandu. Mladý Mellow raději skryl svůj starobylý terénní vůz za neuspořádanou houštinu, kterou se proplétala rudá a purpurová bugenvilea. Za žádnou cenu nechtěl snížit kvalitu harmonie sobotního odpoledne na Queen's Lynn. Ze zvyku si hodil belgickou FN přes rameno a vyrazil podél boční zdi domu.
¦ ¦ ¦
Zpředu se ozývalo štěbetání dětských hlásků, rozpustilostí připomínající zpěvavé ptáčky, provázené mírným hubováním černošské chůvy a přerušované ostrým Ťukl Ťukl rychlé výměny míčů z tenisových kurtů.
Craig se zastavil na trávníku před terasou. Drobotina se tu motala a padala jeden přes druhého, mrňousové se vzájemně honili po zelené trávě v kruzích jako štěňata. Blíž žlutým antukovým dvorcům se jejich rodiče rozvalovali na rozložených pokrývkách nebo seděli u stíněných bílých čajových stolků pod jasně zbarvenými slunečníky. Všichni tito do bronzova opálení mladí muži i ženy v tenisové bělosti usrkávali čaj či popíjeli pivo z vysokých orosených sklenic, přičemž dodávali nemravné komentáře
416
417
a rady hráčům, poskakujícím u sítě. V téhle idylické scéně se dala postřehnout jen jedna jediná nesrovnalost: vedle stříbrného čajového servisu a vdolečků se šlehačkou se podivně vyjímala řada samopalů, pistolí a samonabíjecích pušek. Vtom kdosi příchozího poznal a křikl: "Hej, Craigu, dlouho jsme se neviděli..." Jiní zase zamávali, ale u všech se dal zahlédnout mdlý blahosklonný přístup v jejich chování, rezervované pro chudého příbuzného. Tito lidé totiž patřili do rodin s ohromnými majetky, do uzavřeného klubu bohatých, ve kterém, i přes veškerou jejich dobrosrdečnost, mladý Mellow nikdy nezískal plné členství. Valerie Ballantyneová mu přišla naproti - štíhlé boky i další ženské půvaby zakrývala krátká bílá tenisová sukýnka. "Craigu, jsi hubený jako lunt!" Skutečně jeden talent vlastnil: dokázal vzbudit mateřský instinkt u jakékoliv ženy mezi osmi a osmdesáti lety.
"Zdravím, tetinko Val."
Nabídla mu hladké líčko vonící po fialkách. I přes křehký vzhled byla Valerie prezidentkou Womerís Institute a pracovala ve výborech víc jak deseti škol, charit i nemocnic, současně však představovala i vlídnou a dokonalou hostitelku.
"Strýc Douglas je v Salisbury. Premiér Smith ho včera odvolal. Manžel bude smutný, že propásl tvou návštěvu." Zavěsila se do něj. "Jakýpak je stav lovné zvěře?"
"Ta pravděpodobně přežije i beze mě."
"Ale ne! Craigu, už zase?"
"Obávám se, že je tomu tak, tetinko Val." Opravdu se však necítil ve své kůži vzhledem k pravděpodobnosti započetí diskuse o neslavné životní kariéře, takže okamžitě zareagoval. "Nevadí ti, když se obsloužím pivem sám?"

Skupina mužů kolem dlouhého stolu, sloužícího coby bar, se otevřela, aby hosta nechala vstoupit. Hovor se však záhy stočil opět k poslednímu nájezdu, který Rhodesian Security Forcesprovedli v Mozambiku.
"Řeknu vám, že ve chvíli, kdy jsme udeřili na tábor teroušů, se jídlo na ohni ještě vařilo, ale oni se zdejchli. Lapli jsme jenom několik opozdilců, ostatní byli včas varováni!"
"Bili má pravdu! Tohle mi potvrdil plukovník od zpravodajců -ovšem žádná jména! Faktem zůstává, že máme špatné zabezpe-

cení, jelikož životně důležité informace unikají. Zrádce je prý kdesi v hlavním stanu, protože banditi dostávaj hlášku dvanáct h hodin předem..."
"Už dlouho jsme neměli opravdu dobrý úlovek, naposledy v srpnu nám padls do rukou šest stovek..."
Ustavičné ho-tfbry týkající se války Craiga znudily. Usrkával pivo a sledoval hru na nejbližším kurtu.
Šlo o smíšenou čtyřhru, v tomhle okamžiku právě měnili strany.
Roland Ballantyne přešel zpoza sítě s paží kolem pasu své spoluhráčky celý rozesmátý, zuby mu zářily překvapující bělostí v až nadměrně opáleném obličeji. Oči měl na rod Ballantyneů nezvykle zelené, připomínaly créme de menthe v křišťálové sklenici. Ačkoliv vlasy nosil nakrátko ostříhané, vypadaly husté a zvlněné, medově zlatavá barva však částečně vybledla africkým sluncem. Pohyboval se jako leopard, línou klouzavou chůzí, což byla nezbytná podmínka pro členství u Ballantyne's Scouts. K tomu samozřejmě patřily i lesklé svaly na rukou i nohou. Bratranec ho sice o rok předehnal, ale jeho sebejistota vždycky v Craigovi vyvolávala pocit nemotorné nezralosti v porovnání s ním. Jednou se mu naskytla příležitost poslouchat dívku, kterou obdivoval. Tato mladá dáma, obvykle silně blazeovaná a ničím neovlivněná, ohromeně popisovala Rolanda Ballantynea jako nejvelkolepějšího hřebce na výstavě.
Konečně ho i Roland zahlédl a hned na něj zamával raketou. "Nebuď bejk, volej Crejg!" hlasitě ho vítal rádoby vtipným sloganem přes celý kurt, pak cosi neslyšitelně pronesl dívce do ucha. Ta se hned začala pochichtávat, přitom zpytavě hleděla na nového příchozího.
Mladý Mellow náhle pocítil menší otřes: začínal kdesi v pod-břišku a dál postupoval jako kruhové vlnky na hladině klidné tůně po vhození kamene. Zíral na ni doslova zkamenělý, neschopný uhnout pohledem. Ona se přestala smát, navíc až po delší chvíli odvrátila svůj zrak, vytočila se z Rolandova obětí a zamířila na základní čáru. Několikrát lehce ťukla raketou do míčku. Craig si byl téměř jistý, že její líce jsou zardělé o další odstín růžové, než předtím způsobila hra.
J

Stále z ní nemohl spustit oči. Připadala mu zcela dokonalá, tak nádherné stvoření v životě neviděl. Zdála se mu docela vysoká, vždyť dosahovala bratranci téměř k ramenům a on přitom měřil dobrých sto osmdesát centimetrů. Vlasy měla přistřihnuté do lesklého shluku kudrlin hrajících všemi barvami, jak na ni dopadaly sluneční paprsky - od duhového zbarvení vyleštěného obsi-diánu až k sytě tmavému žhnutí urozeného burgundského, pozorovaného přes plamen svíčky. Tvář se sice zdála ostře řezaná s možná tvrdohlavou linií čelistí, ale ústa měla široká, delikátně vykrojená a usmívající se. Oči se usadily trochu dál od sebe, snad i trochu zešikmené na samé hranici šilhání. To jí dodávalo přídech zranitelnosti, ale když pohlédla na spoluhráče, vycházel z nich šibalský třpyt.
"Pojďme je zničit, pardále!" zahalekala a tónina příjemného hlasu vyvolala blahý pocit i husí kůži na Craigově předloktí.
Dívka se natočila, hodila žlutý míček vysoko do vzduchu a na špičkách vypálila nádherný servis. Raketa snad přímo explodovala, míč těsně minul síť a ze střední čáry vytryskla bílá sprška křídy.
Na tenisovém kurtě se pohybovala rychle elegantními krůčky, většinou zachytila zpětně hrané míče docela bravurně. Dokázala přitom i vrhnout pohled na bývalého strážce národního parku.
"Trefa!" vyjekl, ale vlastní hlas mu v uších zněl dutě. Současně zaznamenal náznak spokojeného úsměvu, který jemně svraštil koutky dívčích úst.
Odvrátila se, nahrbila a znovu zaskórovala. Zády se otočila k němu, mírně se rozkročila, vůbec neohýbala kolena. Nohy měla dlouhé, hezky tvarované, ale. jak se jí krátká skládaná sukýnka povytáhla, naskytl se mladíkovi pomíjivý záblesk tenoučké krajky kalhotek. Ukrývaly zadeček tak parádní, pevný a dokonale souměrný, že se okamžitě rozpomenul na pár pštrosích vajec, lesknoucích se ve slunečním svitu pouště Kalahari.
Mladý Mellow provinile sklopil zrak jako nějaký slídič, či snad dokonce voajér.

Cítil se lehce přiopilý a podivně bezdechý. Násilím se přinutil nedívat se opět na kurty, ale srdce mu bušilo až v krku, jako kdyby právě dokončil přespolní závod. Konverzace okolo snad probíhala v cizím jazyce, navíc přenášená vadným vysílačem. Vůbec nic mu nedávalo smysl...
420
O celou věčnost později se mu najednou tvrdá a svalnatá paže obtočila kolem krku a v uchu zadrnčel známý hlas.
"Sluší ti to, bratrkanče!" Až teď si Craig povolil rozhlédnout se kolem.
"Roly, žádnýetetjpiiště ještě nedostal?"
"Nikterak, synjju," Roland ho objal. "Dovol mi, abych tě představil dívce, která mě neskonale miluje!" Pouze on si mohl dovolit dělat podobné poznámky, přitom zněly vtipně a rafinovaně. "Tohle je slečna Ploštice a toto můj oblíbený bratranec Craig, proslulý coby sexuální maniak.
"Ploštice?!" mladý Mellow hledal odpověď v těch podivně zešikmených očích. "To se přece k tobě vůbec nehodí." Okamžitě si též uvědomil, že její duhovky nejsou černé, ale září tmavě indigovou modří.
"Janine," zareagovala. "Janine Carpenterová." Podala mu ruku - štíhlou, teplou a vlhkou ještě od tenisu. Nechtělo se mu dlaň pustit.
"Varoval jsem tě," smál se Roland. "Přestaň obtěžovat to děvče a dej si se mnou jeden set, bmtrkanče."
"Nemám co na sebe..."
"Všechno, co potřebuješ, jsou boty. Máme stejnou velikost, takže pošlu sluhu pro mé rezervní."
¦ ¦ ¦
Craig nehrál víc než rok. Vysazení z práce, zdálo se, dělalo však divy. Ještě nikdy se mu podobně nedařilo. Míček jako by zázrakem padal na zcela nejvhodnější bod rakety, takže se odpaloval rychle a čistě. Horní falší ho posílal k zemi na základní čáru, jako kdyby ho přitahoval magnet.
Bez námahy nechal proběhnout Rolanda po obou stranách kurtu, pak mu poslal tak krátký míč, až soupeř ve snaze zaskóro-vat sklouzl téměř uprostřed hracího pole. Též zachycoval bez námahy veškeré servisy mířící k okrajové čáře a vracel i ty střely, za kterými by se za normální situace obvykle ani neobtěžoval otočit. Poté se přihnal k síti, a dokonce zmařil bratrancův nejlepší forhend.
Takovouhle hru přímo miloval. Cítil se vtažený do boje s úžasné nezvyklým smyslem pro sílu a vlastní nepřemožitelnost.
421
Dokonce si i všiml, že proud Rolandova lehkého škádlení už dávno vyschl - do té doby, než vyhrál další hru. Pak soupeř nahlásil: "Pět k nule."
Cosi v jeho tónu Craiga nakonec přimělo, aby se poprvé od začátku zápasu pozorně zadíval na tvář oponenta. Ošklivě nateklá a zrudlá, zuby skousnuté, až se mu lícní svaly boulily kdesi za ušima. Oči vražedně zezelenaly, zdál se smrtelně nebezpečný jako zraněný leopard.
Mladý Mellow si teprve po změně stran všiml, že jejich výkon každého z přítomných fascinoval. Dokonce i starší ženy opustily pohodlí čajových stolků a sešly dolů k oplocení. Postřehl tetičku Val s náznakem nervózního úsměvu na rtech. Z tvrdé zkušenosti totiž rozpoznala synovu náladu. Craig zaznamenal i uštěpačné úsměvy mužů okolo. Vždyť právě Roland získal zvláštní cenu za druhé místo v tomto sportovním odvětví dokonce až v Oxfordu, zároveň se stal šampiónem Matabelelandu ve dvouhře během posledních tři let. Přihlížející se očividně radovali z převahy, kterou nováček na kurtu předváděl, zrovna tak intenzivně jako Craig ze hry.
Náhle se bývalý strážce národního parku začal děsit vlastního úspěchu. Ještě nikdy nepobil bratrance v čemkoliv- ani v jediné soutěži podobného druhu, ba ani v monopolech či šipkách. Za celých devětadvacet let nezvítězil. Pružnost i síla náhle z jeho končetin vyprchala, takže stál na základní čáre a teď už připomínal vyčouhlého kluka: oblečený do vybledlých khaki kraťasů a obnošených tenisek bez ponožek. Zoufale polykal, vlasy si odhazoval z očí a krčil se, aby odrazil servis.
Na druhé straně sítě se proti němu tyčil vysoký a svalnatý atlet. Právě teď na něj soustředěně civěl. Craig však dobře věděl, že ho vůbec nevnímá - vždyť v něm viděl pouhého nepřítele, něco, co musí za každou cenu zlikvidovat.
My z rodu Ballantyneů jsme vítězové! pronesl Bawu naprosto jasně. Navíc vlastníme vražedný instinkt!
Zdálo se to až nemožné, ale měl pocit, jako by Roland náhle povyrostl, připadal mu nějak vyšší a v té chvíli vypálil. Mladý Mellow se pohnul vlevo, dovtípil se však, že to není ta správná strana a pokoušel se změnit směr. Dlouhé nohy se mu však záhadně zapletly do sebe, načež zavrávoral a padl na žlutou antuku. Vstal

tedy, sebral raketu a přešel kurt. Krvavá skvrna mu
422
f
zářila na koleni. Rolandovo další podání prosvištělo kolem, on se však míčku ani nedotkl.
Kdy na něj přišla řada, trefil se jednou do sítě, další úder zase zvládl dřevem rakety. Šampión ho třikrát po sobě servisem odstavil, což pokračovalo dál.
"Mečbol!" vykukl bratranec. Znovu se usmíval, blaženě zářil a bodře předváděl pinkání s míčkem. Pak následoval poslední servis. Craig vnímal starou těžkou vlnu únavy v končetinách, zaplavující ho jako obvykle - šlo o vrozený pocit poraženého životního ztroskotance...
Rozhlédl se po divácích. Janine Carpenterová zírala přímo na něj, v tomhle okamžiku se snad i povzbudivě usmívala. Zaregistroval však též lítost v těch temně indigových očích a náhle ho popadl děsivý vztek.
Odpálil soupeřův servis obouruč, přímo do protilehlého rohu, vložil do rakety všechnu sílu. Rozzlobeně zareagoval na bratrancův slavný forhend, obzvlášť když se Roland tak vyzývavě šklebil. Soupeř znovu perfektně zachytil, i když byl nucený lobovat. Míček se tedy snášel zvysoka, Craig měl čas se na něj připravit. V perfektní rovnováze a chladně rozlícený se opřel do úderu naplno, přidal jen švih, sílu a zoufalství. Tímhle předvedl svůj nejlepší zásah! Potom už nemělo co následovat. Roland klidně odpálil a bratranec v horlivé snaze uklouzl, přesto se mu podařilo pohromu odvrátit. Než se však mohl zvednout, zcela beznadějně vyvedený z rovnováhy silou vlastního úderu, proletěl mu míček těsně kolem boku.
Mladý domácí pán se zasmál a zlehka přeskočil síť.
"Docela dobrý, synku!" Blahosklonně mu položil paži kolem ramen. "Příště budu vědět, že ti nemám na začátku nechávat žádný náskok...," pronesl velkodušně a odváděl chudého příbuzného pryč z kurtu.
Ti, kteří před několika minutami se škodolibou radostí předvídali Rolandovo pokoření, se nyní otrocky tísnili kolem vítěze.
..Vynikající hra, Roly!"
-Parádní nakládačka!"
A Craig vyklouzl z jejich společnosti. Vybral si čistý bílý ručník z hromady, utřel si krk i obličej. Snažil se netvářit tak zoufale,
vil ^ V nÍtm CÍtÍL Proto zamířil k opuštěnému baru, kde si vylo-1 Pivo z hromady rozdrceného ledu. První hlt mu připadal tak
i 423
trpký, až mu do očí vhrkly slzy. Skrz plovoucí pohled si náhle uvědomil, že Janine Carpenterová stojí vedle něj.
"Mohl jsi vyhrát...," oznámila mírně. "Ale tys to vzdal!" "Typický příběh mého života." Pokusil se zareagovat vesele a duchaplně, stejně jako bratranec, ale výsledkem byla nudná, sebelítostivě znějící věta.
Zdálo se, že se Janine chystá znovu promluvit, ale pak jen potřásla hlavou a odkráčela.
¦ ¦ ¦
Mladý Mellow použil bratrancovu sprchu. Když z ní vyšel ven s ručníkem kolem pasu, Roland právě stál před zrcadlem a nastavoval si správný úhel baretu. Šlo o tmavě kaštanovou pokrývku hlavy s mosazným odznakem nad levým uchem. Znázorňoval zbrutalizovanou lidskou hlavu s čelem gorily a širokými plochými nozdrami. Oči byly až groteskně zkřížené, jazyk .vyčníval mezi negroidními rty - reliéf vzdáleně připomínal vyřezaného bůžka války novozélandských Maori.
"Když náš statečný praděd Ralph verboval první průzkumníky do Ballantyne's Scouts během matabelské vzpoury," Roland kdysi vysvětloval Craigovi, "jedním z jeho nejlepších, známých a smělých činů bylo polapení vůdce rebelů. Pak následovalo oběšení domorodce na vrcholu akácie. Vybrali jsme si tento námět coby symbol našeho pluku - Bazova oběšená hlava. Jak se ti to líbí?"
"Okouzlující," usoudil sarkasticky mladý Mellow. "Vždycky jsi měl podobně vytříbený styl, Roly."
Roland koncipoval oddíl zvědů už tři roky před tím, než se kdysi ojedinělé konflikty začaly stupňovat do neúprosných střetnutí na život a na smrt v současnosti. Původně si představoval, že shromáždí sílu mladých bílých Rhodesanů plynně hovořících jazykem ndebele a posílí je mladými Matabelci, žijícími se svými bělošskými zaměstnavateli už od dětství, tedy muži, jejichž loajalita byla nesporná. Vytrénoval by černé i bílé muže v jakousi elitní údernou sílu, která by se snadno dokázala pohybovat skrz Tribal Trust Laná - Kmenová svěřenecká území v oblasti mezi rolníky i farmáři, mluvila by jejich jazykem i chápala jejich
424
zvyklosti. Každý průzkumník by se dokázal libovolně vydávat buď za nevinného

divocha, nebo teroristu od ZIPRA. Zároveň by útvar měl schopnost setkat se s nepřítelem už při přechodu hranice či nechat se na něj vysadit přímo z nebe a lapit ho za těch nejpříznivějšicb-^kolností.
Prvně seznánál s touto ideou generálporučíka u COMOPS. Peter Walls zastával pozici hlavního velitele Spojených operací přímo u Combined Services Headquarters. Samozřejmě že Bawu zase uskutečnil svůj obvyklý telefonát, jímž mu otevřel cestu -též strýc Douglas utrousil slovo do ucha premiéra lana Smitha během zasedání vlády. Roland tedy obdržel schválení, díky kterému se Ballantyne's Scouts dočkal znovuzrození, sedmdesát roků poté, co došlo k rozpuštění původního útvaru.
Během následujících tří let se tihle průzkumníci doslova prodrali zpátky do tradice dávné slavné legendy. Šest set mužů, kterým byly oficiálně připočteny dvě tisícovky zabitých teroristů, v klidu a v tichosti proniklo osm set kilometrů přes hranici do Zambie, kde udeřili na výcvikovou základnu ZIPRA. Jindy se zase zvědové uvelebili v kraalu u ohně v oblasti TTL a naslouchali štěbetání žen, právě se vracejících s prázdnými koši od hlavních kádrů ZIPRA, ukrytých v kopcích. Jindy zase muži pokládali promyšlené a vlastnoručně vytvořené léčky, kde číhali i plných pět dní - tady pak zahrabávali vlastní výkaly vedle sebe, trpělivě vyčkávali podobní nepohnutě sedícímu leopardu vedle napajedla, když očekává dobrý úlovek.
Roland se odvrátil od zrcadla, poněvadž Craig vstoupil do ložnice. Pecky plukovníka mu jiskřily na ramenou, na hrudníku, přímo nad srdcem, zářil stříbrný kříž, přichycený těsně pod osobním identifikačním číslem na khaki safari - vypadal jako ze škatulky.
"Poslouž si, čímkoliv je libo, bratrkanče," pobízel ho. Využil tedy nabídky a zamířil do vestavěné skříně, aby si vybral flanelové kalhoty a bílý kriketový sportovní svetr s barvami Oriel College na napletu kolem výstřihu. Připadal si zpátky ve starých časech, kdy doma dostával všechno Rolandem odložené šatstvo, když byl jen o rok mladší.
•¦Máma říkala, že tě opět vyhodili..."
"To je pravda." Craigovu odpověď utlumil svetr, právě přetahovaný přes hlavu.
i

"Máme i civilní ubytování pro všechny naše průzkumníky."
"Roly, mě se nelíbí nápad přiložit někomu strunu na hrdlo a pouhým škubnutím mu následně oddělit hlavu od těla..."
"Však tohle neděláme každý den!" ušklíbl se plukovník. "Co se mě týče, dávám raději přednost čepeli, která se dá navíc klidně použít ke krájení vynikajícího biltongu, když už zrovna nejsi zaneprázdněný podřezáváním krků. Ale vážně, synku, mohli bychom tě využít. Mluvíš totiž hatmatilkou jako jeden z těch divochů, současně jsi skutečný nadšenec co se týče výbušnin a pyrotechniky - umíš to zkrátka dobře narafičit! A my máme těchhle hopsálkůnedostatek..."
"Když jsem opustil Kings Lynn, přísahal jsem si, že už nikdy nebudu pracovat pro nikoho z rodiny."
"Zvědové přece nejsou famílie..."
"Ale jste Ballantyne's Scouts, Roly!"
"Mohl bys nám jen vypomáhat, chápeš to vůbec?"
"Kdepak, to by nefungovalo..."
"Asi ne!" odsouhlasil povýšeně bratranec. "Tys byl vždycky velice tvrdohlavý protiva... Fajn, ovšem jestliže někdy změníš své smýšlení, dej mi vědět!" Klepl do krabičky, odkud napůl vyjela cigareta, zbytek cesty dořešil pouze rty. "Co si myslíš o slečně Ploštici?" Cigareta se mu při otázce v ústech kývala, načež cvakl zlatý Ronson a zapálil si.
"Je dobrá," zareagoval Craig opatrně.
"Pouze dobrá?" namítl dotčeně Roland. "Zkus třeba velkolepá, pokus se říct úžasná, báječná, super-extra - lyricky se rozběsni, vždyť mluvíš o krasavici, kterou já miluju!!!"
"Číslo jeden tisíc deset na seznamu koček, s nimiž jsi měl milostné pletky...," poopravil bratrance Craig.
"Pomalu, ty odborníku, s touhle se hodlám oženit!"
Mladý Mellow cítil, jak ho polil studený pot, snad i duše mu ztuhla. Raději se odvrátil, aby si před zrcadlem učesal ještě vlhké vlasy.
"Slyšel jsi mě? Chystám se s ní vstoupit do svazku manželského!"
"Ví to už?"
"Nechám slečnu Ploštici ještě trochu uzrát, než jí o tom povím..."
"Ty ses jí ani nezeptal? Copak to neumíš?"

"Starý dobrý Roly podobná fakta sděluje, on se neptá... A od tebe se předpokládá

toliko obvyklá fráze: Blahopřeju z celého srdce - doufám, že budete spolu velmi šťastni!"
"Blahopřeju z celého srdce - doufám, že budete spolu velmi šťastni!" ––j
"Tohle je koničně můj hodný chlapec. Tak pojď, koupím ti drink!"
Kráčeli dlouhou centrální chodbou, která půlila dům. Než ale dorazili na verandu, v hale zazvonil telefon. Slyšeli hlas paní domu: "Dojdu pro něj. Zůstaňte u aparátu, prosím!" Pak se rozeznělo hlasitější: "Rolande, zlatíčko, to je pro tebe - chce tě Chee-tahl"
Gepard se stal identifikačním kódem základny Ballantyne's Scouts. "Mami, už se ženu!" Pohledný průzkumník spěchal dál do vestibulu a Craig slyšel, co říká: "Ballantyne." Po krátkém mlčení následovalo: "Určitě je to on? Kruci, tohle je šance jedna z mála - na ni jsme už dlouho marně čekali. Jak brzo mi sem můžeš poslat čopfí Cože, už je na cestě? Paráda! Rozhoďte síť kolem místa, ale nepouštějte se do toho dřív, než se tam dostanu! Chci totiž tuhle záležitost vyřešit sám."
Když se vrátil do chodby, zdál se doslova přeměněný. Craigovi se naskytl stejný pohled, jímž ho obdařil už přes síť - chladný, nebezpečný a naprosto bez slitování.
"Můžeš místo mě dopravit slečnu Ploštici do města, bratránku? My totiž máme s teroušema kontakt!!!"
"Bez obav. Budu o ni starostlivě pečovat."
Roland vyšel na verandu. Poslední hosté, pozvaní na tenisový turnaj, se pomalu rozcházeli ke svým vozidlům, cestou sbírali chůvy a děti, současně se halasně loučili a na poslední chvíli vykřikovali pozvání pro nadcházející týden. Ty tam byly časy, kdy by se shromáždění tohoto charakteru nerozpustilo dřív než po půlnoci - nyní by po čtvrté hodině odpolední nikdo nevyjel na prašnou silnici venkova: šlo totiž o novodobě přesunutou hodinu duchů...
Janine Carpenterová si s úsměvem potřásala rukama s dvojicí ze sousední farmy. ..Ráda bych přišla," řekla, načež vzhlédla a uviděla Rolandův vyraz. Přispěchala k němu.
-Co se děje?"
427
"Jdeme do akce! Můj bratrkanec se o tebe postará, já ti pak zavolám..." Zapátral po obloze, ale již nic nevnímal, protože v hlavě probíral budoucí strategii. Náhle se ozval pleskavý zvuk, který vydával točící se rotor vojenské helikoptéry - ta se právě objevila vedle kopje a šla na přistání Matná hněď s temně zelenou sloužila coby kamufláž do buše, v otevřeném vstupním otvoru stáli dva průzkumníci: běloch a černoch, oba v maskáčích a omotaní všelijakými popruhy. Plukovník se vydal po trávníku, aby k ní doběhl ještě dřív, než dosedne. V příhodné chvíli se vymrštil, popadl nataženou ruku matabelského seržanta a jedním skokem se vyšvihl do kabiny. To už se ale stroj nakláněl a s bušením listů vrtule mířil do kopců. Craig ještě zachytil poslední záblesk bratrance, který již vyměnil slušivý baret za plátěný klobouk do buše. Poddůstojník mu právě pomáhal do bojové uniformy...
"Roly mě pověřil, abych tě odvezl domů, pokud bydlíš v Bula-wayu?" nadhodil mladý Mellow, jakmile helikoptéra zmizela a zvuk rotoru se ztišil. Zdálo se, že se musela vší silou nutit, aby ho vzala na vědomí.
"Jo, Bulawayo - díky."
"Bohužel dnes večer to už nezvládneme! Blíží se totiž hodina možných přepadů. Já sám jsem se chystal přenocovat u dědy.
"Je to BawuV
"Ty ho znáš?"
"Ne, ale moc ráda bych se s ním seznámila. Roly mě udržoval ve střehu, když mi o něm vyprávěl barvité historky. Myslíš si, že se tam najde postel i pro mě?"
"Na King's Lynn máme dvaadvacet lůžek."
Uvelebila se vedle něj na sedadle starého vozu a vítr změnil její vlasy v třepetající se lesklý závoj. "Proč tě vlastně přejmenoval na slečnu Ploštici?" Musel zvýšit hlas, aby přehlušil rachot motoru.
"Jsem entomoložka," vyřvávala odpověď. "Víš hmyz, brouci a tak podobně..."
"Kde pracuješ?" Chladný večerní vzduch jí tiskl halenku na hruď, takže absence podprsenky byla velmi zřetelná. Měla malá, jemně zformovaná ňadra a díky chladnému větříku jí bradavky vystupovaly v malých tmavých vypouklinách pod tenkou látkou. Bylo nesmírně obtížné necivět na tento kouzelný přírodní úkaz.
428
V muzeu. Víš vůbec, že tady v Bulawayu máme nejlepší sbírku existujícího tropického a subtropického hmyzu, lepší než vlastní Smithsonian nebo Kensington Natural History Museum?."
"Výborně!"

"Promiň, urpim být nudná..."
"Ne, vůbec!" J
Poděkovala s líbezným úsměvem, ale přesto změnila téma hovoru. "Jak dlouho se znáš s Rolandem?"
"Dvacet devět let."
"Kolik je ti?"
"Dvacet devět."
"Povídej mi o něm!"
"Co vyprávět o někom, kdo je dokonalý?"
"Zkus něco vymyslet!" povzbuzovala ho.
"Kapitán týmů pro ragby a kriket, Rhodesovo stipendium v Oxfordu, absolvent Oriel College, první místa ve veslování i kriketu, druhá pozice v žebříčku nejlepších hráčů tenisu, plukovník u Ballantyne's Scouts, Stříbrný kříž za odvahu, případný dědic dvaceti milionů dolarů! Jak vidíš, samé obyčejné věci...," krčil rameny.
"Ty ho nemáš rád," obvinila Craiga.
"Miluju ho," oponoval. "Ale jakýmsi legračním způsobem..."
"Nechceš mi o něm říct trochu víc?"
"Raději bych hovořil o tobě."
"To se mi hodí - copak by tě zajímalo?"
Rád by na její tváři opět vykouzlil náznak úsměvu. "Začni třeba v době, kdy ses narodila a pokračuj dál, aniž bys cokoliv vynechávala."
"Světlo světa jsem spatřila v nepatrné vesničce v hrabství Yorkshire, kde je můj tatínek místním zvěrolékařem."
"Kdy? Řekl jsem nic neopomíjet!"
Sklopila uličnicky jiskřící oči. "Jaký že je místní výraz pro neurčité datum - nějaký čas před dobytčím morem?"
..Který postihl naši zemi v devadesátých letech minulého století..."
»V pořádku," znovu se uculila. "Narodila jsem se nějaký čas po dobytčím moru!"
Zabralo to, uvědomil si Craig. Líbilo se jí to. Usmívala se, takže vzájemné škádlení probíhalo zlehka a snadno. Možná šlo jenom
j

O roztouženou obrazotvornost, ale domníval se, že v jejím chová- 11 ní objevil první sexuální uvědomění. Způsob, jímž držela hlavu
1 pohybovala celým tělem, způsob - pak si neočekávaně vybavil Rolanda a vnitřně zaznamenal chladný pokles k beznaději.
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Jonathan Ballantyne vyšel na verandu Kings Lynn a stačil tnu jediný pohled, aby okamžitě vplul do své obvyklé role chlípného hejska.
Políbil Janine ručku. "Jsi nejkrásnější mladá dáma, kterou Craig vůbec kdy potkal - na ulici..."
Jakýsi zvrácený rys nutil vnuka úspěchy popírat. "Janine je Rolyho přítelkyně, Jon-Jone!"
"Ach tak!" starý muž přikývl. "To jsem mohl vědět. Příliš přepychová třída pro tvůj vkus, hochu."
Craigovo manželství vydrželo jen o trochu déle než jedno z jeho zaměstnání, právě přes rok, ale Bawu neschvaloval vnukovu volbu: sdělil mu to již před svatbou, pak krátce před rozvodem a poté - při každé příležitosti.
"Děkuju vám, pane Ballantyne." Janine upřela pohled zešikmených očí na Jonathana.
"Můžeš mě oslovovat Bawu," udělil jí svou poslední poctu, aby pak nabídl paži s vyzváním, "pojď se mnou, ukážu ti mou klejmorku, má drahá!"
Mladý Mellow sledoval jejich exkurzi po obranném systému farmy, další zaručené znamení vysoké přízně, poskytované domácím pánem.
"Tři manželky má zahrabaný nahoře na kopje," reptal žalostně Craig, "přitom je stále ještě chlípnej jak starej kozel..."
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Vzbudilo ho vrzání pantů při otvírání dveří u ložnice, provázené dědovým výkřikem.
"Chystáš se snad prochrápat celý den? Vždyť už je čtyři třicet!" "Budíš mě jen proto, že jsi nespal posledních dvacet let,
BawuT

"Dost už tvého pyskování, chlapče - dneska nás čeká velký den. Popadni tu Rolandovu pěknou malou klisničku a vyrazíme otestovat moji tajnou zbraň!"
"Před snídaní?" zaprotestoval vnuk, ale děd, rozechvělý jako dítě pozvanéjia^iknik, už odcházel.

Cosi parkovaljf v moudré vzdálenosti od nejbližší budovy. Kuchař hrozil rezignací, jestliže dojde k dalším experimentům, vedeným v oblasti dosahu vzduchové vlny dotýkající se jeho království. Monstrum tedy stálo na okraji pole s dozrávající kukuřicí, obklopené malým zástupem dělníků, traktoristů i úředníků.
"U všech všudy - co to je?" vyzvídala zmatená Janine, zatímco zdolávali zoranou půdu směrem k podivnému objektu. Dříve než mohl kterýkoliv z nich dát odpověď, postava v zamaštěných modrých montérkách se sama oddělila z houfu a spěchala jim vústrety.
"Pane Craigu! Bohudíky, že jste zde! Vy ho snad dokážete zastavit!?"
"Nežvaň jako starý idiot, Okky!" vyštěkl Jonathan. Pan van Rensburg zastával funkci hlavního mechanika na King's Lynn po dobu dlouhých dvaceti let. Za jeho zády Bawu pyšně tvrdil, že Okky dokáže rozebrat traktor značky John Deere a z části získaných součástek stvoří též jeden značkový Cadillac a ještě dva Rolls Royce model Silver Clouds. Tento šlachovitý, mazivem prosáklý malý opičák však právě ignoroval nařízení domácího pána, vyzývající ho k mlčení.
"Bawu se chystá zabít sám sebe, pokud ho někdo nezastaví!" Žalostně lomil zjizvenýma začerněnýma rukama. To už měl ale starý Ballantyne nasazenou přilbu a upevňoval si řemínek pod bradou. Šlo o stejnou plechovou helmici, kterou nosil toho dne, kdy získal svůj Military Cross. Důlek po straně měla na svědomí střepina z německého šrapnelu. Z očí mu blýskalo pevné odhodlání, když pokročil směrem k obludnému vozidlu.
"Okky přeměnil třítunové nákladní auto Ford," vysvětloval Janine, "tady zvedl šasi," zdálo se, že obr stojí na chůdách, jelikož kabina se tyčila vysoko nad obrovskými, nadměrně zatíženými Pneumatikami, "zde vsadil deflektor," ukazoval na těžkou ocelovou výztuhu profilu, umístěnou pod podlahou - tenhle vynález fftel rozdělit sílu exploze protitankové miny a zároveň ji odvést osádku, "opancéřoval interiér," karoserie teď už připomí-
J
431
nala tank Tygr, když výsledek doplnily ocelové poklopy, průzor pro řidiče a střílna vhodná pro těžký kulomet Browning, "ale hlavně se podívej, co to máme tady nahoře!" Na první pohled se zařízení dalo mylně považovat za kónickou velitelskou věž nejnovější atomové ponorky. K tomu však hlavní mechanik stále ještě lomil rukama.
"Nevím, kde sehnal deset pozinkovaných ocelových trubek, ale každou má uprostřed naplněnou plastickou trhavinou s patnácti kilogramy ložiskových kuliček!!!"
"Pane na nebi! Bawul" Dokonce i Craig vypadal zděšeně. "Ty zatracený roury můžou explodovat!"
"Zapustil je do betonového bloku...," Okky sténal, "čímž na obě strany přečuhují zahnuté ven, stejně jako kanóny na jedné z lodí admirála Nelsona! Deset hlavní čučí na každou stranu, proboha!"
"Dvacetidělová fordka!" vydechl mladý Mellow s úctou.
"Kdybych se náhodou dostal do maléru a vjel divochům do léčky, tak jen stisknu knoflík a bum-bác: soustředěný útok sto padesáti kil kuliček smete ty bastardy," starý pán upřímně projevoval škodolibou radost. "Vdechnou závan kartáčové střely, jak říkával zkušený Bonaparte."
"Chystá se sfouknout sám sebe do pekla," zanaříkal hlavní mechanik.
"Do prčic, přestaň už fňukat jako stará baba!" peskoval ho Jonathan. "A radši mě trochu podporuj!"
"Tentokrát opravdu musím souhlasit s naším vynálezcem, Jon-Jone," pokoušel se ho zastavit vnuk, ale starý muž zdolal železný žebřík s čilostí kočkodana, načež dramaticky zapózoval v průlezu jako velitel obrněného vozu pancéřové divize.
"Odpálím napřed jen jednu stranu, bude to pravobok..." Pak jeho oči vyhledaly Janine. "Co bys řekla nabízené čestné funkci kopilota, má drahá?"
"Bawu, je to od vás úžasně milé, ale myslím, že se mi naskytne lepší pohled tamhle od zavlažovacího příkopu."
"Pak tedy všichni odstupte!" Jonathan rozmáchlým velitelským gestem společnost propustil, načež matabelští dělníci i šofér, kteří se stali svědky jeho předchozího testu, vystartovali jako brigáda egyptské pěchoty, opouštějící bojiště šestidenni
432
války Někteří z nich nezmírnili běh ani při překonání vrcholu pahorku.
Hlavní mechanik dosáhl systému zavlažovacích a meliorač-ních kanálů pár kroků před Craigem a Janine. Jakmile zaujali výhodné pozigg^šichni tři pak opatrně zvedli hlavy nad úroveň náspu. Tři sta mejrů vzdálený trčel groteskní typ Fordu v monumentálním osamocení uprostřed rozorané země. Z otevřeného poklopu jim starý pán bodře zamával, načež zmizel.

Pozorovatelé si pevně přitiskli dlaně na uši a vyčkávali. Nic se však nestalo.
"Zbaběle ucouvl," usoudil mladý Mellow s nadějí v hlase, když se průlez znovu otevřel. Objevil se děd stále ještě v přilbě, s tváří zrudlou potupou.
"Okky, ty zkurvenče, tys mi odpojil elektrickou instalaci!" burácel vztekle. "Jsi propuštěný, slyšíš mě? Máš padáka!"
"Tenhle týden je to už potřetí," nezřetelně mumlal zasmušilý provinilec. "Jenomže to byl jediný způsob, který jsem dokázal vymyslet, abych ho zastavil..."
"Vydrž, má drahá!" žádal neohrožený rytíř pohlednou dívku. "Ve vteřince to budu mít spojené!"
"O mě si nedělejte starosti, Bawu\" Janine horlivě vyjekla odpověď. Starý pán však opět mrštně zmizel.
Uběhlo deset minut, každá z nich se měnila ve věčnost, ale naděje přihlížejících postupně vstávaly z mrtvých.
"Nefunguje to!"
"Pojďme, vylákáme ho odtamtud!"
"Bawu, jdeme k tobě, pomůžeme ti ven," řval Craig s rukama přiloženýma k ústům. "A měl by ses raději vynořit v tichosti."
Mladý Mellow se pomalu zvedl ze škarpy, a právě v tom okamžiku obrněná fordka zmizela v obrovském vařícím se mračnu kouře i prachu. Souvislá plocha bílého plamene se prohnala nad polem vzrostlé kukuřice, pokosila a obrousila povrch, jako kdyby nějaký gigantický kombajn zametl naráz celou úrodu. Přihlížející zahalil strašlivý nápor úděsného hřmění, až statečný mladík ztratil rovnováhu a padl zpět do strouhy, kde zavalil zbývající dva diváky.
Horečně se strkali ve snaze vyprostit se z potupné pozice na dně příkopu, pak znovu bázlivě vykoukli přes rozorané hroudy. Hrůzné ticho narušovalo pouze pískání ve vlastních uších
J
433
a vzdalující se kvikot čoklů. Rotvajleři i dobrmani prchali svorně v naprosto panickém strachu zpátky, po cestě k usedlosti. Celý pozemek zahalovala hustá clona vznášejícího se modravého kouře a červenohnědého prachu.
Pozorovatelé se vyhrabali ze škarpy a nevěřícně zírali k neproniknutelnému oblaku, dokud ho větřík zlehka neodfoukl. Ford ležel na střeše! Všechny čtyři impozantní, skutečně silně nadměrné pneumatiky směřovaly k nebesům v jakémsi gestu ubohé kapitulace.
"Bawu!"zahalekal nešťastný Craig a hnal se jako o závod k pře-kocenému monstru. Ústí dělostřeleckých rour stále ještě ronilo olejnaté kotouče dýmu, ale žádný další pohyb nikde nezaznamenal.
Potýkal se s ocelovým poklopem a jakmile se mu ho podařilo otevřít, po čtyřech se vplazil dovnitř. Uvítalo ho temno doplněné štiplavým zápachem spálené plastické trhaviny.
"Bawu!" Nalezl dědu zhrouceného ve spodní části kabiny. Okamžitě pochopil, že sé stařec nachází v posledním tažení. I tvar jeho tváře se podivně změnil, rty vydávaly nesrozumitelný a cize rozplizlý zvuk.
Mladý Mellow nebožáka uchopil v podpaží, pokoušel se ho táhnout k otvoru. Stařec však s ním bojoval se zoufalou silou, až nakonec vnuk porozuměl tomu, co se starý pán snažil neustále vysvětlit.
"Mé vuby, vatvaceně, vodfouklo mi to vuby!" Opět klesl na všechny čtyři a usilovně pokračoval v hledání. "Nefmíf dovovit, aby mě takve viděva! Najdi je, hochu, nef mě vobjeví vona!"
Craig našel pohřešovanou zubní protézu pod sedadlem řidiče. Teprve potom, s chrupem na patřičném místě, se Jonathan vyhoupl z průlezu, aby vztekle konfrontoval Okky van Rensburga.
"Je to těžký na hlavu, snadno se to překotí, ty ukecanej starej idiote!"
"Bawu, takhle se mnou dál mluvit nemůžeš - už pro tebe totiž NEPRACUJU! Propustil jsi mě!!!"
"Znovu jsi najatý!" řičel experimentátor. "Nyní musíme dostat našeho obrněnce zase zpátky na nohy!"
Dvacet potících se a melodicky zpívajících Matabelců zvedalo monstrum pozvolna do vertikální polohy, až se nakonec převalilo a samo padlo na kola.
434
"Jako banán...," poznamenal hlavní mechanik se zřejmým Upokojením. "Zpětný náraz tvých kanónů zohýbal téměř všechno! Nikdy se už nepodaří dostat šasi do roviny..."
"Vidím jediný způsob, jak mrsku usměrníme," oznámil starý Ballantyne a začaj.si znovu přitahovat řemínek historické přilby.
"Co se chystají provést, Jon-Jone?" domáhal se úzkostlivě odpovědi mladý Mellow.

"Samozřejmě že vypálím z levoboku," oznámil Jonathan zlověstným tónem. "Exploze to vyklepe hezky do roviny." Ale to už Craig uchopil dědu za jednu ruku, Okky za druhou a Janine k němu cosi konejšivě mumlala. Společně ho odváděli k čekajícímu terénnímu vozu.
"Umíš si představit, jak se Bawu natahuje pro zapalovač cigaret a dotkne se nesprávného tlačítka, zatímco se valí po naší Main Street?" řehtal se řidič. "Třeba by se mu podařilo vše odpálit právě u hlavního vchodu do radnice!?"
Hihňali se tomu při zpáteční cestě a jakmile minuli rozkošně upravené okrasné záhony i trávníky, které nabízely obě ústřední městské oázy zeleně, po jedné straně Central Park, po druhé Centenary Park, Craig prostě navrhl: "V neděli večer bys v Bula-wayu mohla utrpět nervové zhroucení ze šílených orgií! Proto mi dovol pozvat tě na jednu z mých proslulých večeří na jachtě, čímž tě před podobným osudem zachráním."
"Jachta?" okamžitě zareagovala Janine. "Tady někde? Víc jak tisíc kilometrů vzdušnou čarou od nejbližší slané vody, když počítám objížďku kolem pro nás zablokovaného socialistického Mozambiku?"
"Nic dalšího už neprozradím!" prohlásil pevně zkušený mořský vlk. "Buď pojedeš se mnou, nebo tě bude navěky stravovat neukojená zvědavost."
^ "Uděl horší než sama smrt!" odsouhlasila. "A já jsem byla vždycky dobrým námořníkem. Pojďme tedy!"
Land Rover svištěl po silnici k letišti, ale ještě předtím, než opustili zastavěnou oblast, se stočil do jedné ze starších čtvrtí města. Mezi dvěma sešlými předměstskými domky se rozprostírala prázdná parcela. Od vozovky ji stínila hustá vegetace,
-j
435
tvořená řadou prastarých mangovníků. Craig pod jedním zaparkoval a vedl návštěvu hlouběji do zanedbané džungle bugenvilií a akácií tak dlouho, než se dívka náhle zarazila a vykřikla:
"Tys mě fakt neoklamal! Tady je opravdová jachta..."
"Výrobci holt nedělají nic jiného než skutečný...," odsouhlasil vtipně Craig s neskrývanou pýchou. "Designér sám Livranos, celková délka patnáct metrů, všechna prkna položená mou vlastní bělošskou rukou..."
"Craigu, je překrásná!"
"Ruka ne, ale jachta jo! Jednoho dne z ní bude královna všech moří-až ji dokončím..."
Plavidlo stálo na podpěrné konstrukci, dřevěné špalky ze stran všechno jistily. Hluboký lodní kýl zdvihal mohutný trup, určený pro plavbu na moři, dobrých pět metrů vysoko. Tam zářilo zábradlí z nerezových trubek, úctyhodně vysoko. Janine se horlivě rozběhla.
"Jak se můžu dostat nahoru?"
"Z druhé strany je žebřík."
Vydrápala se na palubu a okamžitě volala dolů: "Jak jí říkáš?"
"Nijak-jméno teprve musím vybrat."
Pak vylezl do kokpitu vedle ní. "Kdy ji spustíš na vodu, Craigu?"
"Bůhví," culil se. "Čeká mě ještě moře práce, kterou musím zvládnout. Jenomže vždycky vyčerpám celou zásobu hotovosti, čímž se můj tvůrčí rozlet trapně zastaví..."
Během vysvětlování odemkl poklop a v okamžiku, kdy ho rozmáchle otevřel, se Janine prodrala na schůdky.
"Dole je docela útulno."
"Však tady bydlím já!" Sestupoval do salonu za ní, potom hned hodil plnou polní na podlahu. "Dokončil jsem v podpalubí téměř vše: kuchyňka je schopná provozu, obě kajuty nabízejí dvojité lůžko, sprchu a chemickou toaletu."
"To je obdivuhodné," zopakovala pochvalu, zatímco prsty zkoumala lak na spojích týkových prken. Nakonec s bezstarostným žuchnutím vyzkoušela gauč.
"A dá se tím pobít placení činže!" upozornil zatím suchozem-ský kapitán.
"Co tomu ještě schází?"
"Nic moc - motor, navijáky, lanoví a plachtoví v ceně, řekněme od oka, dvaceti tisíc rhodeských doláčů! Nicméně právě se mi
436
podařilo pumpnout dědu téměř o polovinu potřebné částky." Zapálil plynovou ledničku, pak vybral pásku a vložil ji do bateriového magnetofonu.
Janine chvíli naslouchala zvučnému zurčení piána, načež oznámila:"Ludjwig-van B., je to tak?"
"Samozřejmě, Jdo jiný?"
S nepatrnou nejistotou v hlase se ujišťovala: "Že by jedna ze sonát - co třeba

PathetickáV
"Helemese, to je paráda!" široký úsměv se mu rozlil po tváři, jakmile nalezl jihoafrickou láhev označenou pyšně coby Zonne-bloem Riesling v jedné z mnoha vestavěných skříněk. "A který umělec?"
"Ale neblázni!"
"Vystřel si naslepo..."
"Kentner?"
"Slušný, ale je to Pressler." Předvedla ksichtík s grimasou pokoření, zatímco on vytáhl zátku a z poloviny naplnil sklenici bledě zlatavým vínem.
"Krásný mok se v tobě zhlíží, na zdraví, kočko!"
Usrkla a zamumlala: "Mmm! Přímo balada."
"Večeře!" Hostitel se ponořil zpět do skříně. "Rýže a jakási konzervovaná hmota. Brambory i cibule tu odpočívají už tři měsíce, pomalu začínají rašit..."
"Makrobiotika," uznale přikývla. "Bravo! Výborně! Můžu poskytnout nějakou první pomoc?" Pracovali šťastně bok po boku v malinké lodní kuchyňce, kdykoliv se pohnuli, otřeli se jeden o druhého. Návštěva vydávala vůni luxusního mýdla, a když shlížel dívce na temeno, vlnité vlasy byly tak husté a lesklé, že ho zachvátilo téměř nekontrolovatelné nutkání pohřbít v nich obličej. Místo toho šel raději vyhledat další lahodné pitivo.
Poté vyprázdnil obsah čtyř rozličných plechovek do hrnce, nasekal cibuli i brambory, přihodil lžíci kari a podusil. Vzniklou směs naaranžoval na připravený tác s vařenou rýží.
"Lahodné," musela přiznat Janine. "Jak nazýváš tenhle svůj výtvor?"
-Nepokládej mi otázky, které mě uvádějí do rozpaků." ..Až ji spustíš, kam se budeš plavit?"
Craig se natáhl, těsně nad její hlavou z poličky vytáhl námořní maPu a plavební příručku Indického oceánu.
437
"Fajn," ukázal pozici na mapě. "Tady kotvíme v opuštěné malé zátoce na Seychelách. Jestliže se podíváš ven z okénka, uvidíš palmy a pláže bělejší než rafinovaný cukr.
Janine vyhlížela z průzoru. "Víš, že máš pravdu? Rostou tam palmy, dokonce slyším i kytary."
Jakmile dokončili hodokvas, odsunuli nádobí stranou a vrhli se na další plánky a brožurky.
"Kam příště? Řecké ostrovy?"
"Příliš turistické..." Potřásla hlavou.
"Co takhle Austrálie a Velký korálový...?"
"Ba-la-da!" Napodobila australský přízvuk. "Může se tam bez podprsenky, sportovce?"
"Klidně bez gatí, chceš-li..."
"1 ty jeden drsňáku!"
Líčka jí zčervenala, zásluhou vína se přiřadila i jiskra v očích. Plácla ho lehce přes tvář. Okamžitě vytušil chvíli příhodnou k polibku, ale než se k čemukoliv odhodlal, pronesla: "Roland mi prozradil, že jsi snílek..."
Vyřčené jméno ho zcela ochromilo. Pocítil chlad v hrudi, náhle ho zalila zlost kvůli zničení tak slibné atmosféry. Ihned ji chtěl ranit stejně, jako ona právě ublížila jemu.
"Spíš s ním?" zeptal se přímo. Zhoupla se trochu zpět, šokované na něj zírala. Tehdy se jí oči zešikmily jako kočkovité šelmě, okraj chřípí zbělel zuřivostí.
"Cos to říkal?"
Vlastní zvrácenost mu nedovolila odvrátit se včas od propasti, klidně vykročil dál na hranu.
"Jenom jsem se ptal, jestli s ním spíš..."
"Určitě právě tohle potřebuješ vědět?"
"Jo!"
"Fajn! Odpověď zní ANO-zatraceně úžasný, co?"
"Hmm," vzdychl zasmušile.
"A teď mě laskavě odvez domů, prosím..."
Jeli v naprostém mlčení, s výjimkou lapidárně odsekávaných slov určujících směr. Nakonec zaparkoval u třípatrového činžáku. Všiml si názvu této budovy: Beau Vallon, stejně jako pláž na Seychelách, nad níž se ještě před chvílí nechávali unášet fantazií.
Vysoukala se z auta. "Jsem vděčná za svezení," suše oznámila. Pak vyrazila po dlážděné cestičce ke vchodu.
438
Než však došla až ke dveřím, otočila se a vrátila. "Víš, že jsi rozmazlený fracek?" nadhodila. "A všechno předem vzdáváš, jako například při tom tenise!!!"

Tentokrát definitivně zmizela ve vstupu do budovy, aniž by se ohlédla.
—-J
Vrátil se na jachtu. Veškeré mapy a příručky uložil na správné místo, umyl nádobí, utřel ho a naskládal na polici. Někde by měl mít gin, uvažoval v duchu, bohužel láhev nenašel. A víno taky došlo. Sedl si tedy do salonu, kde mu plynová lampa zlehka syčela nad hlavou. Cítil se otupělý, zalila ho prázdnota. Ani nemělo cenu si jít lehnout, dobře totiž věděl, že neusne.
Raději tedy rozvázal armádní pytel. Přímo na vrchu spočíval v kůži vázaný deník, který mu Jonathan zapůjčil. Otevřel ho na první stránce a začal číst. Psal se rok 1860, autorstvím se pyšnil Zouga Ballantyne, Craigův proslavený prapraděd. Zčistajasna si už nepřipadal otupělý a zalitý prázdnotou, protože se náhle ocitl na palubě vysoké plachetnice, ženoucí se na jih zelenavým Atlantským oceánem k divokému a zároveň okouzlujícímu pobřeží černého kontinentu.
¦ ¦ ¦
Samson Kumalo stál uprostřed prašné cesty a sledoval kolegův otlučený Land Rover, jak ujíždí alejí vysokých eukalyptů. Když vůz minul odbočku k starému hřbitovu, zakryla vůz buš. Černoch až pak zdvihl rozměrný vak a otevřel zahradní branku domku pro personál. Pak celé stavení obešel, až se dostal k zadní verandě.
Tam na dřevěné kuchyňské židli seděl dědeček, Gideon Kumalo. Hůl vyřezanou do podoby stočeného hada svíral mezi koleny, oběma rukama se opíral o horní konec. Klidně spal v sedě, zcela vzpřímený v nepohodlné židli v žáru oslepujícího slunečního světla.
Tohle je jediný způsob, jak se můžu trochu ohřát, vždy trpělivě vysvětloval vnukovi.
Vlasy mu úplně zbělely, přeměnily se v chmýří připomínající bavlnu na poli. Malá kozí bradka se mu vždy neznatelně zatřásla, kdykoliv jemně chrupnul. Pokožka se zdála téměř průsvitná a ^hká snad by se i roztrhla jako starobylý pergamen, zároveň
j

získala i stejnou, velmi temnou jantarovou barvu. Síť vrásek pokrývající pleť byla krutě vystavena nemilosrdně pálícím paprskům.
Samson opatrně starce obešel, aby na něj nepadl stín. Vystoupal po schodech vzhůru, odložil si zavazadlo a usedl vedle dědy na nízkou zídku. Pečlivě studoval jeho tvář a znovu ho zalil jemný téměř dusivý pocit lásky. Šlo o víc než povinnost obyčejného matabelského chlapce, naučeného prokazovat úctu starším lidem-jednalo se o obecnou zásadu rodičovské lásky, poněvadž mezi nimi panovalo téměř mystické pouto.
Přes šedesát let Gideon Kumalo zastával post asistenta ředitele školy na misijní stanici Khami. Tisíce mladých matabelských chlapců a děvčat vyrůstalo pod jeho vedením, ale žádné z dětí nebylo tak zvláštní jako jeho vlastní vnuk.
Náhle sebou starý muž trhl, otevřel oči, mléčně modré a nevidomé jako u právě narozeného štěněte. Pak naklonil hlavu v úhlu slepého odposlechu.
Samson zadržel dech a seděl bez hnutí v obavách, že Gideon by mohl navíc ztratit ještě i smysl pro vnímání, které se zdálo téměř zázračné. Starý muž však pozvolna otáčel hlavu a poslouchal znovu. Vnuk viděl, jak se mu nosní dírky mírně rozšiřují při pachové kontrole příměsí v okolním vzduchu.
"Jsi to ty?" zeptal se nakřáplým hlasem, připomínajícím zaskřípání nenaolejovaného závěsu dveří. "Ano, to jsi ty, Vundlol" Zajíc vždy zaujímal přední místo v africkém folklóru. I dávné legendy líčily otroka, který vzal podobného hopsálka s sebou do Ameriky. Takže Gideon našel pro chlapce výstižnou přezdívku po chytrém zvířátku, plném života. "Ano, to jsi ty, můj Zajíčku!"
"Baba!"Samson vypustil zadržený dech a poklesl před ním na jedno koleno. Stařec nahmatal milovanou hlavu a pohladil ji.
"Ještě nikdy jsi nebyl pryč," řekl, "protože žiješ stále v mém srdci!"
Mladý Kumalo měl dojem, že by se mohl udusit, kdyby se pokoušel promluvit. Tiše se tedy natáhl, uchopil ty tenké křehké ruce a přidržel je u rtů.
"Měli bychom si dát trochu čaje," šepotal děd. "A ty jsi jediný, kdo ho dokáže připravit podle mé chuti."
Starý muž byl mlsný, takže Samson umístil šest vrchovatých čajových lžiček hnědého cukru do smaltovaného hrnečku před

tím, než tam nalil uvařený nápoj z očouzené plechové konvice. Gideon objal hrneček dlaněmi, hlučně usrkl, pak s úsměvem přikývl.
"Nyní mi řekni, Zajíčku, co se ti stalo? Něco z tebe vychází, snad cítím jakausf nejistotu. Připomínáš mi muže, který ztratil stezku a usilovně js snaží znovu ji nalézt."

Soustředěně naslouchal, zatímco mladík vyprávěl, labužnicky při tom usrkával, neustále přikyvoval. Když vnuk dokončil líčení nejnovějších zážitků, pronesl: "Nadešel čas, aby ses vrátil na misii k pedagogické praxi. Kdysi jsi naznačil, že nemůžeš učit mladé lidi o životě do té doby, dokud nebudeš sám vše umět. Už umíš?"
"Já nevím, Baba. Co jim můžu sdělit? Snad že smrt kráčí naší zemí a život je lacinější než jedna kulka?"
"Budeš vždycky žít s pochybnostmi, můj drahý vnuku? Pořád budeš vyhledávat otázky, na které nejsou žádné odpovědi? Jestli chlap má o všem pochyby, pak se nepokusí o nic! Siláci z tohoto světa jsou jediní, kteří jsou si vždycky jisti vlastní správností..."
"Pak tedy je klidně možné, že já nikdy nebudu silný, dědečku."
Dopili konvici čaje a Samson uvařil další. Dokonce ani melancholický podtext jejich konverzace nemohl zhatit oběma radost ze vzájemného potěšení. Hověli si v něm dost dlouho, než se stařec ozval: "Kolik je hodin?"
"Čtyři pryč."
"Constance končí službu v pět. Mohl bys sejít k nemocnici a setkat se sní?"
Mladý Kumalo si navlékl džíny a světle modrou košili, pak opustil starého muže na verandě. Sešel dolů z kopce. V bráně vysokého bezpečnostního drátěného plotu, který obklopoval nemocnici, se podřídil tělesné prohlídce, prováděné uniformovanou ostrahou. Pak minul pooperační oddělení, kde se právě venku zotavovali pacienti v modrých županech. Posedávali na trávníku, vyhřívali se na výsluní. Mnohým z nich scházely končetiny, neboť pohotovost v Khami přijímala mnoho obětí výbuchů protipěchotních min, kladených bojovníky za svobodu, k tomu patřila i další válečná zranění. Všichni invalidé byli bohužel černí, protože veškeré nástrahy kladené na venkově samozřejmě mrzačily většinou domorodce. Navíc tenhle ústav klasifikace označila jako vhodný pouze pro černochy.
J
441
V recepci, hned po straně hlavní vstupní haly, ho dvě malé matabelské ošetřovatelky rozpoznaly, takže začaly radostně švitořit jako vrabčáci. Samson laskavě poslouchal jejich aktuální klevety, týkající se misijní stanice a sňatků, porodů, úmrtí i rozličných dvoření v tomto uzavřeném malém společenství. Vtom celkovou pohodu přerušil ostrý autoritativní hlas.
"Samsone, Samsone Kumalo!" Otočil se a v široké chodbě uviděl vrchní sestru záměrně kráčející přímo k němu.
Doktorka Leila St. Johnová nosila bílý laboratorní plášť s řadou propisovacích tužek zachycených na kapsičce, stetoskop jí visel na krku. Pod rozepnutým pláštěm vykukoval neforemný kaštanově hnědý svetr a dlouhá sukně z mačkané indické bavlny s křiklavými etnickými vzory. Na nohy, v tlustých zelených pánských ponožkách, si obula sandály s přezkami po stranách. Tmavé rovné vlasy si svazovala koženými řemínky do dvou culíků, které trčely po obou stranách hlavy nad odstávajícíma ušima.
Nepřirozeně bledou pleť zdědila po svém otci, Robertu St. Joh-novi. Navíc ji měla podobanou jizvami po akné. S kostěnými obroučkami brýlí vypadala hranatě a spíš připomínala muže -navíc jí visela z koutku širokých, tenkých rtů cigareta. Pedantský, vážný a staromódní obličej dokresloval upřený pohled zelených očí. Dívala se až nepříjemně pronikavě, když se zastavila před hostem, aby mu pevně stiskla ruku.
"Jako návrat marnotratného syna, i když vím, že připravuješ útěk s jednou z mých nejlepších sester z operačního sálu..."
"Dobrý večer, doktorko Leilo."
"Stále ještě děláš poskoka svému bílému kolonistovi?" dožadovala se odpovědi. Leila St. Johnová totiž strávila pět let ve vazební věznici v Gwelu, přímo v oddělení pro politické aktivisty, což jí zabezpečila rhodeská vláda. Pobývala tam ve stejné době jako Robert Mugabe, jenž si nyní z exilu řídil další křídlo své osvobozenecké armády africké národní jednoty ZANU - Zim-babwe Afričan National Union.
"Craig Mellow je třetí generace bílých obyvatel Rhodesie, dalo by se říct z obou rodů. Také je můj přítel! A není žádný kolonista..."
"Samsone, jsi vzdělaný a vysoce schopný muž. Všude kolem nás se svět rozpouští v tyglíku, historie se tepe na kovadlině války! Jak můžeš spokojeně promrhávat talenty, jimiž tě Bůh
442
obdařil, a nechat jiné, méně důležité lidi, aby uchvátili vaši budoucnost?"
"Nemám rád válku, doktorko Leilo! Váš otec ze mě udělal přece křesťana..."
,Tohle může-usn.okojit jenom šílence! Ale co ta další cesta, kterou se podaří zničj|t bezcitné násilí kapitalismu a imperialistický řád? Jakým jiným způsobem

se lze setkat se vznešenými a legitimními aspiracemi chudých, slabých apoliticky utlačovaných?"
Mladý Kumalo vrhl letmý pohled do prostoru vstupní haly, ale běloška se jen usmála.
"Neznepokojuj se, Samsone! Zde jsi mezi přáteli, jsme opravdoví soudruzi!" Pak zběžně mrkla na náramkové hodinky. "Už musím jít. Řeknu Constance, aby tě přivedla na večeři. Pak si opět promluvíme." Náhle se otočila, podpatky ošoupaných hnědých sandálů klapaly po dlážděné podlaze, jak kvapem směřovala k dvojitým lítačkám, označeným pro ambulantní pacienty.
Host si našel místo na jedné z dlouhých lavic vně těchto dveří, čekal mezi nemocnými i chromými, kašlajícími a posmrkávající-mi, obvázanými a krvácejícími. Připadlo mu, jako by ostrý odér dezinfekčního roztoku zcela prostoupil jeho oděv i pokožku.
Nakonec Constance přece jen přišla. Jedna z ošetřovatelek ji na něj zřejmě musela upozornit, poněvadž horlivě otáčela hlavu ze strany na stranu a její tmavé oči zářily vzrušením, když po něm pátrala. Několik chvil vychutnával potěšení z pohledu na ni, pak teprve se zvedl z lavice.
Uniformu měla jako ze škatulky - naškrobenou a perfektně vyžehlenou, bílá zástěra pevně držela na cukrově růžových šlích, čepička čněla na vyvýšeném místě ve frajerském úhlu. Odznaky všech získaných stupňů: operační sálová sestra, porodní asistentka i další jí zářily na hrudi. Vlasy měla vyčesané, pevně stažené a spletené do copánků, které tvořily složité vzory, jejichž perfektní uspořádání zabralo mnoho hodin trpělivé práce. Kulatý a hladký obličej jako tmavý měsíc neomylně hlásal klasickou krásku z kmene Nguni s obrovskýma černýma očima a s jiskřivými bílými zuby v širokém, přívětivém úsměvu.
Záda držela rovně, ramena měla sice úzká, ale silná. Hruď se jí dmula pod bělostnou zástěrou, celkový úchvatný dojem dokresloval útlý pas a široké, plodné boky. Kráčela se zvláštním afric-
J
443
kým půvabem, jako kdyby tančila při hudbě, kterou mohla slyšet jen ona sama. Zastavila se před ním. "Vidím tě, Samsone!" mumlala. Najednou plaše sklopila oči.
"1 já vidím tebe, má lásko," zareagoval s něžností v hlase. Vzájemně se nedotýkali, poněvadž ukázka vášně na veřejnosti byla proti mravnosti, zdálo se jim to ohavné. Oběma.
Společně pomalu kráčeli nahoru, směrem k domku. Ačkoliv Constance nenáležela mezi pokrevní příbuzné Gideona Kumalo, patřila k jeho nejoblíbenějším studentům před tím nešťastným selháním schopnosti vidět, které učitele přivedlo do důchodu. Když mu zemřela manželka, dívka z kmene Nguni se k němu nastěhovala, starala se o něj a udržovala v pořádku jeho dům. A právě díky tomu se setkala i s jeho vnukem.
Ačkoliv štěbetala dostatečně lehce o událostech běžného dne v nemocnici, které proběhly v době jeho nepřítomnosti, mladý Kumalo v ní vycítil jakousi neobvyklou rezervovanost -navíc se dvakrát rozhlédla kolem cesty s náznakem strachu v očích.
"Jaké nesnáze tě trápí?" zeptal se, když se zastavili u zahradní branky.
"Jak víš...," začala, ale hned si sama odpověděla. "Samozřejmě že víš! Ty přece víš o mně všechno..."
"O jaké nesnáze jde?"
"Soudruzi jsou zde," oznámila Constance jednoduše. Samsonovi přeběhl mráz po těle, pak mu naskákala husí kůže na předloktích.
Tímto slovem se označovali členové záškodnických bojůvek zimbabwských revolučních armád jednotlivých politických stran.
"Tady?" podivil se. "Tady na misii?"
Přikývla.
"Přivedou nebezpečí a hrozbu smrti na každého z nás," pronesl hořce.
"Samsone, mé srdce," šeptala dál. "Musím se ti k něčemu přiznat. Nemohla jsem se už déle vyhýbat své svaté povinnosti. Nakonec jsem se k nim připojila. I já jsem nyní soudružkou..."
444
Večeřeli v centrální místnosti domku, která byla zároveň kuchyní, jídelnou i obývacím pokojem.
Místo ubrusu Constance pokryla vydrhnutou desku stolu rozloženými stránkami deníku TheRhodesian Herald. Sloupce novinářských článků-stfádaly zcela prázdné plochy- tichý redaktorský protest protiídrakonickým vládním nařízením cenzorů. Doprostřed této mozaiky sličná děva umístila velký hrnec kaše z hrubé kukuřičné

mouky, pečlivě ukuchtěné do tuhé a načechraně bělostné konzistence. Ktomu přisunula nevelkou misku dršťek a fazolí. Zručně naplnila starcův talíř, postavila jej před něj a vložila mu lžíci do dlaně. Pak usedla vedle nevidomého muže a během jídla mu jemně nasměrovávala ruku, současně okamžitě utřela, co rozbryndal.
Ode zdi jim malý černobílý televizní přijímač poskytoval rozmazaný obraz hlasatele.
"Ve čtyřech separátních kontaktech v Mašonalandu a Matabe-lelandu bylo během uplynulých dvaceti čtyř hodin bezpečnostními silami zabito šestadvacet teroristů. Navíc šestnáct civilistů zahynulo pod křížovou palbou, osm jiných nepřežilo explozi protitankové miny na cestě Mrewa Road. Hlavní stan COMOPS s lítostí oznamuje smrt dvou členů bezpečnostních sil. Mrtvým je seržant John Sinclair od Ballantyne's Scouts..."
Constance vstala, vypnula televizi, pak se znovu posadila a lžící přihodila trochu více masa i fazolí do Gideonova talíře.
"Je to jako fotbalové utkání," komentovala s hořkostí, kterou Samson ještě nikdy z jejího hlasu neslyšel. "Každý večer nám hlásí skóre. Teroristické skupiny daly dva góly, bezpečnostní síly šestadvacet. Měli bychom vyplňovat tikety sazky..."
Mladý Kumalo sice postřehl, jak milované dívce začínají stékat po tvářích slzy, ale nedokázal vymyslet nic, čím by ji mohl utěšit.
"Sdělují nám jména a stáří bílých vojáků i kolik dětí po sobě zanechali, ale ostatní jsou pro nejenom terouši, nebo černí civi-Usté. Oni mají rovněž matky, otce, manželky i děti!!!" Popotáhla a rozmázla si slzy. "Jsou to Matabelci stejně jako my, jsou to přece naši lidé! Smrt se stala tak snadná, tak samozřejmá v této zemi... Bohužel, ti co nezahynou rovnou, přijdou sem k nám - k našim lidem - ale bez nohou, s rozervaným tělem nebo s tak poškozeným mozkem, že se z nich stanou slintající idioti."
J
445
"Válka je vždy nejsurovější, když postihuje ženy a děti," pronesl Gideon stařeckým tónem, jakoby pokrytým prachem. "My zabijeme jejich ženy, oni zase zabijí naše!"
Vtom se ozvalo jemné zaškrabání na dveře, takže Constance vstala a rychle šla ke zdroji zvuku. Nejdřív však zhasla světlo, pak teprve otevřela. Ačkoliv venku vládla noc, Samson neomylně rozpoznal ve ztmavlém vchodu dvě siluety. Proklouzli do místnosti, načež se ozvalo zavírání dveří. Pak teprve starostlivá dívka opět rozsvítila.
Dva muži se postavili ke stěně. Jediný letmý pohled dostačoval, aby mladý Kumalo rozpoznal, o koho jde. Měli na sobě rifle a košile z džínoviny, navíc je prozradila jakási živočišná ostražitost, vyzařující z nich, způsob, jímž se pohybovali, a těkající nepokojné oči.
Starší z těch dvou přikývl ke společníkovi, který šel honem do ložnice, rychle ji prohledal a pak se vrátil. Pečlivě překontroloval záclony nad okny, aby se ujistil, že mezi nimi není žádná štěrbina. Potom opět prostým kývnutím přikázal muži vykrást se ven do tmy. Nakonec se ten starší člověk usadil na lavici proti přítomnému starci. Udivoval jemnými rysy, které hyzdil velký nos jako skoba. Pokožka se zdála téměř fialově černá, vyholená hlava se matně leskla.
"Jmenuju se soudruh Tebe," oznámil potichu. "A jaké je tvé jméno, Baba?"
"Říkají mi Gideon Kumalo." Slepec jako by se díval přes vlastní rameno, s hlavou mírně stočenou na stranu.
"Tohle není jméno, které ti dala tvá matka - tohle není jméno, jímž tě oslovoval tvůj otec!!!"
Starý muž se začal chvět, třikrát se pokoušel promluvit, než konečně slova vyšla z hrdla.
"Kdo jsi?" zašeptal.
"To není důležité," odbyl ho cizinec. "My se pokoušíme zjistit, kým jsi ty. Pověz mi, starý muži, už jsi někdy slyšel jméno Tunga-ta Zebiwe? Hledač odcizeného, Hledač spravedlnosti?"
Nebohý stařec se nyní začal třást tak, až srazil jednu z misek ze stolu. Zvonivě se mu točila v zužujících se kruzích na betonové podlaze přímo u nohou.
"Jak - odkud znáte tohle jméno?" zasípěl. "Jak jste to zjistili, kde jste získali tyto informace?"
446
i
"Já znám vše, starý otče. Dokonce znám i chorál. Zazpíváme si ho spolu-ty a já!"
"A host začal pět měkkým, ale rozechvělým barytonem:
Jajyxkrtek v nitru země našejjfíazo tajnou cestu

Šlo o starodávný bitevní chvalozpěv impi z regimentu Krtků, a strhující vzpomínky zachvátily mysl stařešiny z rodu Kumalo. Stalo se to způsobem obvyklým u velmi starých lidí - dokážou si pamatovat doslova křišťálově čisté detaily dnů svého dětství, zatímco události předchozího týdne se již přiměřeně ztrácejí v mlhavém oparu. Okamžitě si vybavil jeskyni v kopcích Mato-pos, otcovu nezapomenutelnou tvář ve světle ohně i slova písně se mu sama vrátila:
Krtkové jsou podzemí:
Jsou snad mrtví? ptají se dcery Maiobane.
Gideon zpíval skřípavým stařeckým hlasem, a jak pěl, slzy vytryskly z mléčných slepých očí, koulely se zcela nepovšimnuté dolů po vyschlých lících.
Naslouchejte krasavice, copak neslyšíte, jak něco šustí v temnotě?
Píseň dozněla, host setrvával v mlčení, zatímco Gideon si stíral slzy. Pak teprve tiše promluvil: "Duchové tvých předků tě volají, soudruhu Tungato Zebiwe!"
"Já jsem starý muž, slepý a vetchý, nemůžu reagovat na jejich výzvu..."
"Musíš tedy poslat někoho místo sebe!" upřesnil cizinec. "Někoho, v jehož žilách koluje krev slavného vojevůdce Baza -Sekyry a čarodějky Tanase." Pak se soudruh Tebe otočil pomalu směrem k Samsonovi Kumalo, který seděl v čele stolu, aby mu Pohlédl přímo do očí.
Ten mu pohled opětoval, aniž by pohnul brvou. Zlobil se! instinktivně totiž vytušil, proč ten neznámý přišel. Existovalo jen ParMatabelců, kteří absolvovali univerzitu či měli, jako on, další
J
447
vrozené talenty. Docela dlouho už věděl, jak naléhavě ho chtějí, avšak využil veškerou svou vynalézavost, aby se jim dokázal vyhnout. Nyní ho tedy nakonec našli! A on se hněval na ně i na Constance! To ona je k němu přivedla. Dobře si totiž všiml, jak během jídla sledovala koutkem oka vstupní dveře. Nyní pochopil zcela jistě, že jim prozradila jeho přítomnost...
Na vrcholu svého rozčilení ucítil váhu unavené rezignace. Dobře věděl, že už soudruhům nemůže déle vzdorovat. Znal totiž rizika, která by musel podstoupit - ovšem neplatila by jen pro něj! Tohle totiž nebyli jen obyčejní tvrdí válečníci, zocelení v krvi bitev-šlo přece o kruté soudruhy, vycvičené za hranicemi asijskými poradci. Docela lehce si jejich další postup uměl představit. Zároveň pochopil, proč neznámý mluvil nejprve k dědovi: potřeboval mu předvést znalosti, starce označit! A jestli nyní i jeho vnuk odmítne, pak se milovaný dědeček ocitne v ohrožení života!
Musíš poslat někoho místo sebe!
Tak znělo letité uzavírání obchodu, způsobem typu zub za zub. Jestliže odmítne se soudruhy vyjednávat, potom dědovo přežití se stane nelehkou záležitostí! Budou ho mít v hrsti! Pak ale přijde stranický trest, čímž však celá záležitost neskončí. Oni ho chtěli, oni ho budou mít...
"Jmenuju se Samson Kumalo," oznámil. "Jsem křesťan a ošklivím si válku i krutost."
"My víme, kdo jsi," upřesnil soudruh Tebe. "A taky víme, že v těchto časech není žádné místo pro změkčilost.
Přerušil větu, když se dveře v tichosti pootevřely a vzniklou mezerou nahlédl dovnitř druhý cizinec, který byl venku na stráži.
"Kaňka!" naléhavě vyhrkl jen tohle jediné slovo, označující šakala. Potom ihned zmizel. Starší z dvojice rychle vstal, vytáhl z opasku džin sovětskou pistoli Tokarev ráže 7,62 mm a zároveň zhasl světlo. V temnotě bleskově špitl horkému kandidátovi rovnou do ucha: "Bulawayo - autobusové nádraží - za dva dny -v osm hodin ráno!"
Následně mladý Kumalo uslyšel jen cvaknutí petlice a trojice přítomných osaměla. Setrvali v temnotě ještě po dobu pěti minut, než Constance prostě konstatovala: "Už odešli." Potom rozsvítila, začala sbírat nádobí a zmuchlala novinový papír, který posloužil místo ubrusu.
"Ať soudruhy cokoliv znepokojilo, muselo jít o planý poplach. Celá misie tone v tichu. Nikde ani známka přítomnosti bezpečnostních sil," nadhodila.
Žádný z mužů neodpověděl, a tak jim oběma připravila hrneček kakaa. _^_r
"V televizi dávajj od devíti hodin pěkný film: Děti železnice."
"Jsem utahaný," oznámil Samson. Stále ještě se na ni zlobil.
"Já taky," přidal se Gideon šeptem a vnuk mu pomohl k přední ložnici. Od vchodu se Samson ještě obrátil na Constance, která ho obdařila tak pateticky přitažlivým i všeříkajícím pohledem, že hněv na ni se prudce rozplýval.
Nyní spočíval na úzkém železném lůžku proti dědovi, v temnotě naslouchal tlumeným zvukům vycházejícím z kuchyně -dívka uklízela a zároveň si vše připravovala na zítřejší snídani. Teprve potom se dveře jejího malého pokojíčku

zavřely.
Samson vyčkával do té doby, než děda začal pravidelně po-chrupovat, teprve pak se tiše zvedl. Přehodil si hrubou vlněnou pokrývku přes nahá ramena, vstal z postele a šel za Constance. Dveře k ní byly pootevřené. Po lehkém doteku se zhouply dokořán. Slyšel, jak se dívka na lůžku rychle pohnula.
"To jsem já," oznámil tiše.
"Ach! Tolik jsem se bála, že nepřijdeš..."
Natáhl se, konečky prstů ji jemně pohladil. Pleť mu připadala chladná a sametově hebká. Uchopila jeho dlaň, pomaličku ho přitahovala k sobě. Cítil, že poslední stopy nelibosti jakoby mávnutím kouzelného proutku mizí.
"Moc mě to mrzí!" vydechla šeptem.
"Nic se neděje," uklidňoval ji. "Nemohl jsem přece zůstat skrytý navěky..."
"Půjdeš tedy?"
"Jestliže neposlechnu, vezmou si Gideona coby rukojmí, ale tímhle se určitě neuspokojí."
"Tohle ale není pravá příčina tvého souhlasu! Dáš se k soudruhům ze stejného důvodu, pro který jsem to udělala i já-jde totiž o poznanou nutnost v boji za svobodu!!!"
Dívčí hladké dlouhé tělo bylo nahé jako jeho vlastní. Když se Pohnula, ňadra se tlačila proti jeho hrudi, takže začal vnímat z ní vycházející žár.
..Berou tě do buše?" zeptal se.
448
449
"Kdepak, ještě ne. Mám rozkaz zůstat tady, jelikož je tu pro mě ta správná práce..."
"To jsem rád." Roztouženými rty se otíral o voňavé hrdlo. V buši by dívka měla šance velmi mizivé. Rhodeské bezpečnostní síly totiž udržovaly poměr počtu obětí na poměru třiceti ku jedné ve svůj prospěch.
"Slyšela jsem, že ti soudruh Tebe udal hodinu i místo. Myslíš si, že tě mají v úmyslu nasadit do buše?"
"Nevím. S největší pravděpodobností mě nejprve vezmou na výcvik."
"Dnes to může být naše společná poslední noc na velice dlouhý čas," šuškala, ale on neodpověděl. Citlivé prsty však pátraly podél její páteře až dolů, do sametově poddajného údolí k hlubokému rozštěpu hýždí.
"Chci, abys do mého lůna vložil syna...," toužebně zaprosila. "Chci, abys mi dal něco, co bych mohla uchovávat, zatímco nás dva postihne odloučení!"
"Ale to je přečin proti zákonu i kmenové tradici."
"V této zemi už neplatí žádný zákon s výjimkou střelné zbraně, nejsou zde žádné tradice až na ty, které my sami chceme zachovávat!" Constance se stočila pod milovaného muže a sevřela ho dlouhými, pevnými končetinami. "Nicméně uprostřed veškeré té smrtící žatvy jsme povinni uchovat život - dej mi své dítě, můj drahý, dej mi ho dnes v noci, protože pro nás dva už nemusí být žádná další noc!!!"
Samson se vzbudil v plamenech těžkého snu. Jednalo se však o realitu, protože zář skutečně zaplavovala mrňavou místnost. Světlo proráželo ošuntělou záclonou zakryté jediné okno a vrhalo ostré pohybující se stíny na prázdnou, pouze nabílenou zeď. Constance se k milenci pevně přitiskla. Krásné tělo ještě horké a vlhké od milování, oči rozostřené spánkem. Z venku se nesl obludně deformovaný hlas, vyřvávající stručné příkazy.
"Jsme jednotkou rhodeské armády. Všichni mají povinnost okamžitě vyjít ven! Neutíkejte! Neschovávejte se! Žádné nevinné osobě nebude ublíženo! Opusťte ihned své domy! Ruce držte vzhůru! Nesnažte se nikam uprchnout! Nepokoušejte se skrýt!"
"Ustroj se!" Samson sykl. "A pak mi přijď pomoct s dědou!"
Dobelhala se, ještě v polospánku, do kouta ke skříni, odkud vzala jednoduché růžové bavlněné kombiné a natáhla ho přes
450
hé tělo. Bosá pak následovala milého k přední ložnici. Obleče-
"v pouze v krátkých khaki kalhotách právě pomáhal Gideonovi
stát Venku megafon pištěl nepříjemně kovovým stentorským
hlasem.
.Okamžitajíyjděte ven! Nevinným nikdo neublíží! Nedávejte
sena útěk!" j
Dívka přehodila vlněnou přikrývku starci přes ramena, pak nevidomého muže podepřeli každý z jedné strany a vedli ho skrz obývací pokoj k přední verandě. Vnukodemkl dveře, aby vykročil do bílé noci. Raději vzpažil, dlaně držel stočené dopředu. Osle-pující paprsek světlometu se na něj zaměřil, až si musel jednou rukou zaclonit oči.

"Přiveď dědečka!"
Constance vyvedla starého pána hlavním vchodem. Všichni tři stáli v těsné blízkosti, v malém hloučku vzbuzujícím soucit. Choulili se k sobě, zářl zcela ochromení a zmatení opakovaným řvaním megafonu.
"Neutíkejte!Nepokoušejte se skrýt!"
Řady misijních domků vojsko neprodyšně obklíčilo. Pronikavý kužel reflektoru vyskakoval z temnoty a odhaloval jednotlivé skupinky učitelů, ošetřovatelského personálu i jejich rodin, vzájemně lnoucí k sobě ve vyhledávání útěchy. Většina z nich se choulila jen v tenoučkém nočním úboru, ti šťastnější přes sebe narychlo přehodili přikrývky.
Z neproniknutelné temnoty za světlometem se náhle zhmotnily postavy s pohyby leoparda, ostražité a dravé. Jeden z nich přeskočil zábradlí verandy, přilepil se na plocho ke zdi a použil Samsona coby štít mezi sebou a vchodem.
"Vy jste všichni tady odtud?" položil přísně otázku v řeči ndebele štíhlý silák v maskáčích, na hlavě hučku do buše. Pokožku obličeje i rukou mu kryly kamuflážové barvy, takže nebylo možné ani určit, zda jde o černocha či bělocha.
"Všichni tři," Samson odpověděl.
Dotyčný držel samonabíjecí pušku FN u boku, hlaveň se mírně kývala, čímž pokrýval prostor před sebou.
Jestli je náhodou ještě někdo uvnitř, rychle to vyklop, jinak je zastřelíme!"
-Není tam nikdo!"
J

Pak jenom gestem naznačil a uniformy se bleskově pustili do ověření získaných informací. Použili k tomu současně zadní i přední vchod, též boční okna. V několika vteřinách proletěli interiérem, přičemž pracovali jako zkušený tým a navzájem se kryli. Spokojeni zjištěným stavem se opět rozptýlili do temnoty, tři obyvatelé domku zůstali opuštění na verandě.
"Nehýbejte se!" ječel nepřetržitě megafon. "Zůstaňte, kde jste!"
V temnotě, pod korunami kvetoucích stromů, plukovník Roland Ballantyne přijal zprávy o průběhu akce. S každou negativní zprávou v něm vzrůstal pocit marnosti. Vždyť jejich informace byla správná a stopa ještě žhavá. Dříve častokrát dané údaje použil, vždy s uspokojivým výsledkem. Ovšem tenhle jejich soudruh Tebe ve funkci politického komisaře se pro ně stal jedním z hlavních cílů. Patřil k ZIPRA a nyní už operoval uvnitř Matabelelandu téměř sedm měsíců. Dostali se k němu nesmírně blízko - stejně jako při minulých třech příležitostech! Scénář mu připadal naprosto stejný: vždy dorazí tip od jednoho z informátorů nebo od vlastního průzkumníka, operujícího v civilním přestrojení, že Tebe se objevil v jistém kraalu. Hned na to celá jednotka samozřejmě zareaguje a postupuje zcela skrytě, aby včas obklopila inkriminovanou oblast a systematicky uzavřela každou možnou únikovou cestu. V té nejtemnější bezútěšné popůlnoční hodině se pak provádí zátah.
Jednou sice už chytili dva z komisařových pobočníků, Tebe však s nimi nebyl. Tenkrát poručík od Ballantyne's Scouts, mata-belský obr Esau Gondele, kladl otázky oběma, zatímco Roland ho sledoval. Za úsvitu se sice ani jeden z přítomných už neudržel na nohách, ale teroristé nepromluvili. "Vem na ně čoprl" nařídil plukovník.
Zavěsili se v sedmi stech metrech, kde poručík uchopil svázaného nejvzpurnějšího bojovníka za svobodu a z otevřených dveří vrtulníku ho vyvěsil do prázdnoty.
"Pověz mi, příteli, kdepak objevíme vašeho soudruha Tebe?" Tázaný jen trochu natočil hlavu a rafinovaně se pokusil na černého důstojníka plivnout. Ovšem proud vzduchu od vířícího rotoru mu chrchel plácl za ucho. Esau tázavě pohlédl na Rolan-da, a když velitel přikývl, rozevřel pěst. Zabiják měl před sebou skoro třičtvrtěkilometrový volný pád, cestou se pozvolna otáčel-

íožná už překročil hladinu soudnosti, možná šlo o poslední [tevřený vzdor, ale během klesání k tvrdé zemi ani nemukl.
Poručík Gondele se natáhl po druhém expertovi v zabíjení protáhl mu popruh v podpaží. Jakmile ho začal spouštět ven t svázané nohy^g-začaly klátit stovky metrů nad zlatavými past-inami Matabelejandu, terorista vzhlédl: "Řeknu vám to!"
Ovšem o pouhých třicet minut se zpozdili. Než průzkumníci [ideřili na skrýš v domě ležícím ve čtvrti Hillside, soudruh Tebe se novu přesunul.
Rolanda Ballantynea podobné neúspěchy doslova ničili. Před 'týdnem komisař nastražil v supermarketu trhavinu do nákupního vozíku. Exploze zabila sedm lidí, samé ženy, dvě z nich byly snad ještě ani ne desetileté holčičky - všechny oběti samozřejmě pocházely, jako obvykle, z nejrozsáhlejší populace místních

domorodců. Plukovník vraha potřeboval dostat, opravdu ho chtěl co nejdřív zlikvidovat. Když si teď uvědomil opětovný nezdar, jakýsi druh těžké melancholie mu ochromil snad polovinu mozku.
"Přivez informátora!" nařídil, načež Esau Gondele promluvil do vysílačky. Land Rover se snad do minuty objevil na cestě do kopce, přední světla problikávala mezi kmeny stromů.
"V pořádku, poručíku. Teď je postavte do řady!" Asi šedesát či víc černochů lemovalo okraj cesty, v dlouhé linii tu stál každý zaměstnanec před svým obydlím. Reflektor je zachytil v nelítostně prudkém světle. Plukovník Roland Ballantyne se vyšvihl na korbu terénního vozu a přidržel si megafon u rtů. Mluvil dokonale plynně jazykem ndebele.
"Zlí lidé zavítali mezi vás - pak zmizeli a nechali za sebou pach smrti v tomto kraalu. Přišli se záměrem ničit, zabíjet a mrzačit vás i vaše děti! Měli jste přijít k nám, abychom vás mohli ochránit, jenže vy jste se obávali požádat nás o pomoc. Tím jste sami na sebe uvalili dokonce ještě mnohem větší útrapy..."
Dlouhá řada domorodců v nočním úboru stála dál netečná jako se vším smířený skot. Neměli totiž na vybranou - mlýnský kámen v podobě banditů na jedné straně a bezpečnostních sil na druhé je drtil. Choulili se v pronikavě bílé záři světlometu a naslouchali.
»Vláda je váš otec. Jako dobrý Baba usiluje o bezpečí svých ětí- Nicméně jsou mezi vámi též hloupé děti, které se spiknou se
J
453
zlem, dokonce bandity krmí, podávají jim zprávy a varují je před naším příchodem. Tohle my dobře známe. Víme též, který z vás je upozornil..."
U plukovníkových nohou seděla na lavici nákladní plošiny lidská bytost, zahalená od hlavy až k patě v jediné pokiývce, aby se vyloučila možnost odhadu, zda jde o muže či ženu. Pouze výřezy v látce nahrazovaly špehýrky.
"Nyní vyčenicháme toho zlého člověka mezi vámi, který poskytuje útěchu poslům smrti...," prozradil Roland domorodcům.
Terénní auto popojíždělo pomalu podél linie vesničanů, jakmile se dostalo na úroveň kteréhokoliv muže nebo ženy, voják na vzdálenost jen pár metrů ozářil svítilnou tvář oné osoby. Z průzorů vše sledovala v záhadné róbě dokonale maskovaná postava. Tmavé oči se leskly v odraženém světle, když pečlivě zkoumaly každý obličej.
Land Rover pokračoval vpřed krokem směrem k místu, kde mladý Kumalo společně s Constance podpírali starce. Zahalený informátor seděl na korbě zcela nepohnutě. Aniž by pohnul rty, Samson se dívky zeptal: "Je to bezpečné? Nepoznají tě?"
"Nevím," odpověděla prostě.
"Co můžeme udělat..." Ovšem terénní vůz se zatím přiblížil až na jejich úroveň, takže dívka už neměla čas jakkoliv zareagovat.
Maškara se poprvé pohnula. Dlouhá černá paže se vymrštila z pod pokrývky, ukazovala přímo na odvrácenou tvář černé krásky. Aniž by zaznělo jediné slovo, dva průzkumníci v maskáčích vystoupili z temnoty za ní a uchopili ji pevně za ruce.
"Constance!" Mladý Kumalo vyrazil kupředu, aby ji chytil. Prudký úder pažbou do zad na úrovni ledvin mu však v žhavých mukách téměř lámal páteř, náhlá vlna bolesti mu vyletěla až do lebky. Padl na kolena.
Úděsná agónie z šoku mu deformovala vidění, navíc žhnutí světlometu ho oslňovalo. Snažil se pozdvihnout, snažil se vzpřímit. Zjistil však, že ústí samonabíjecí pušky FN se mu pevně zarývá do břicha.
"Nechceme tebe, příteli! Nezasahuj do problémů, které se tě netýkají!"
454
průzkumníci odváděli Constance pryč, kráčela s nimi zcela povolná. Zdála se velice drobná a naprosto bezmocná mezi dvěma urostlými vojáky v plné výzbroji. Vtom se otočila a zadívala se na nulovaného muže pohledem těch velkých očí, přisála se na dálku k jeho tíiáfirJídyž pohnula rty ve vzdušném polibku.
Na chvíli je zasjínila karoserie vozu. Temnota zahalila nesourodé seskupení a o vteřinu později, když je reflektor opět zachytil, už zajatá dívka, která se vytrhla ze sevření uchvatitelů, prchala jako gazela v letu.
"NE!" zařval Samson v hrůze a strašlivém šoku. Věděl totiž zcela přesně, co se přihodí. "Constance, neutíkej! STOJ!"
Hnala se podobná krásné múře v tom pronikavém světle, růžové oblečení se třepotalo mezi stromy. A pak kulky rvaly na kusy bílé mokré dřevo kmenů okolo ní a ona už nebyla tak rychlá a graciézní - zdálo se, jako kdyby záludné děcko utrhlo křídla krásnému nočnímu motýlu.
Čtyři vojáci nesli bezvládné tělo zpět, každý z nich svíral jednu končetinu. Nepřirozeně dozadu zalomená hlava se mírně pohupovala a téměř se dotýkala země,

krev z nosních dírek i úst stékající po tvářích vypadala v záři světlometu hustá a černá jako melasa. Mrtvou nebožačku hodili na korbu teréňáku, kde zůstala ležet v propletenci rukou i nohou ulovené kořisti, jako zastřelená během lovu ve veldu.
¦ ¦ ¦
Samson Kumalo kráčel po Wilson Street v rozlehlém centru Bula-waya. Chlad noci stále ještě přetrvával a stíny jacarand házely tygří pruhy přes namodralý asfalt. Na chodníku se snadno vmísil do líně se vlekoucího toku lidství, ani nevynaložil žádné úsilí na odvrácení tváře, když míjel černého policistu označeného na nárameních hodností a písmeny BSAP v modré blůze a khaki kalhotách s tropickou přilbou na hlavě, přicházejícího od parku. Zatímco naverbovaný soudruh čekal u obrubníku na zelenou, pečlivě sledoval obličeje kolem sebe; spatřil nezajímavě lhostejný výraz Matabelců, jejichž oči zastřela typická obrana, zatímco šťastná mladá běloška, asi vdaná paní v pěkných květovaných šatech, se chystala na nákup s kabelkou přes jedno rameno a sarnopalem přes druhé. Velmi málo bílých se pohybovalo po
J
455
ulicích - většinou jen ti příliš staří pro vojenskou službu. Všichni ostatní se pyšnili uniformami i zbraněmi.
Doprava, která zaplňovala křižovatku před ním, převážně sestávala jen z armádních vozidel. Od doby uložení ekonomických sankcí byl benzin pouze na příděl, redukovaný na několik málo litrů za měsíc. Farmáři, přijíždějící do města na den, řídili nemotorné, minám odolné vehikly s deflektory výbuchu a pancéřovanou podlahou.
Samson si poprvé od smrti Constance uvědomoval pravdivý1 rozsah své nenávisti, když se tak díval do bělošských tváří. Po smrti milované se v něm rozlilo jakési otupení, které trvalo dost dlouho, ale naštěstí už sláblo.
Kráčel bez jakéhokoliv zavazadla, poněvadž i nevelký balík by okamžitě vzbudil nejen nežádoucí pozornost, ale vyprovokoval by i tělesnou prohlídku. Proto měl na sobě rifle, košili s krátkým rukávem a tenisky - žádnou bundu, v níž by mohl ukrývat zbraň; a stejně jako další Matabelci kolem něho, i jeho tvář byla prázdná a bezvýrazná. Za výzbroj mu sloužila pouze nesmírná nenávist.
Světelná signalizace měnila barvy, on beze spěchu přecházel další třídy pojmenované po Rhodesovi, Jamesonovi a Lobengu-lovi, pak se stočil dolů, směrem k autobusovému nádraží. Blížila se sedmá hodina. Dokonce i v tuto časnou ranní dobu bylo místo přecpané. Trpělivé fronty venkovanů čekaly na spojení pro zpáteční cestu od městských příbuzných do divočiny, do Kmenových svěřeneckých území. Proto každý jedinec okolo sebe rozprostřel svůj nákup: pytle mouky a soli, plechovky oleje na smažení nebo petroleje, rance různorodého materiálu a krabice plné luxusních věcí, mezi které se na prvním místě řadily civilizační vymoženosti, jako zápalky, mýdlo a svíčky. Seděli v dřepu pod plechovou střechou přístřešku, nezávazně tlachali a smáli se, žvýkali praženou kukuřici, popíjeli kokakolu, některé z matek kojily nemluvňata či hubovaly až moc čilá batolata.
Každých pár minut předjel autobus provázený černými oblaky výfukových plynů a vyložil hordu pasažérů, kteří byli ihned nahrazeni dalšími, proudícími z nekonečných zástupů. Samson se opřel o stěnu veřejného záchodku. Toto místo považoval za strategickou pozici přímo v centru, a vyčkával.
Zpočátku vlastně soudruhaTebe ani nepoznal. Připloužil se ve špinavých otrhaných modrých montérkách, přes záda se mu
456
skvěl nápis vyšitý v červené: KOHENOVO ŘEZNICTVÍ. Jeho bezstarostný výraz a nahrbený postoj perfektně skryly výšku, zatímco gesta debilní ochoty se zasloužila o celkový dojem zcela neškodného domorodce.
Komisař mH*H4-gamsona, aniž by mu věnoval byť jediný letmý pohled, a vstoupiJna latrínu. Mladý Kumalo počkal několik vteřin, než ho následoval. Toaleta smrděla kouřem laciného tabáku i zvětralou močí. V nabitých prostorách toalet si soudruh Tebe razil cestu proti naverbovanému muži a vrazil mu do ruky modrý lístek z tuhého papíru.
V jedné z kójí ho Samson prozkoumal: šlo o jednosměrnou jízdenku pro trasu přes čtyři sta kilometrů dlouhou z Bulawaya k Viktoriiným vodopádům. Stoupl si tedy do fronty u tabule hlásající lapidárně VÍC. FALLS, asi pět míst za svým velitelem. Autobus dorazil s pětatřicetiminutovým zpožděním. Ihned se rozpoutala obvyklá vřava při zvedání zavazadel nahoru na střechu i urputný boj při hledání volných sedadel.
Soudruh Tebe se uvelebil na místě u okna, tři řady před Samsonem. Ani jedinkrát se nerozhlédl, zatímco těžce naložený červený autobus s rachotem opouštěl Bulawayo přes severní předměstí. Překonali dlouhý bulvár honosící se jménem Lady

Stanley Ave olemovaný jacarandami, které nechal vysázet sám Cecil Rhodes. Tahle třída směřovala k štítovou střechou zdobené legislativní budově státu, běžně zvané State House, usazené na vyvý-šenině nad městem. Tam se kdysi rozprostíralo GuBulawayo, panovnický kraal Lobenguly, krále Matabelelandu. Jakmile minuli odbočku Ballantyne Ave, vedoucí k místnímu letišti, narazili na první silniční zátaras.
Každý cestující musel vystoupit a identifikovat svá příruční zavazadla, která posléze prohledal policejní konstábl řídící celou akci. Náhodně vybraní muži i ženy byli nasměrováni k tělesné prohlídce. Ani Samson, ani Tebe však nespadli mezi vyvolené a o patnáct minut později dostal autobus povolení k odjezdu.
Vehikl statečně burácel dál na severozápad po Victoria Falls Road, velice brzy opustil poslední známky civilizace. Krajina venku se změnila - akácie a nízká křoviska buše rychle nahradil okázalý les. Mladý Kumalo se krčil na tvrdé sedačce a sledoval dení kolem. Dokonce se zdálo, že velitel před ním usnul. Před
J
457
polednem dosáhli zastávky u misijní stanice St. Matthew Missi-on na řece Gwaai, těsně na hranici lesní rezervace Sikumi Forest Reservě. Většina pasažérů zase složila zavazadla ze střechy a pla-hočila se s nimi po pavučině vyšlapaných pěšin dál do přírody.
"Tady budeme stát hodinu," oznámil zbývajícím cestujícím uniformovaný šofér. "Můžete si klidně rozdělat oheň a uvařit oběd," radil nezkušeným. Právě v téhle chvíli Tebe pohledem novému soudruhovi naznačil směr a loudal se pryč, k malému obchodu se smíšeným zbožím na rozcestí. Když mladý Kumalo velitele následoval dovnitř, zpočátku ho nemohl nalézt. Teprve po chvíli si povšiml pootevřených dveří za pultem, navíc hnědý majitel mu nenápadným gestem naznačil směr. Komisař na něj Čekal v zadní místnosti mezi hromadami pytlů kukuřice a sušenými kůžemi, krabicemi s plechovkami karbolového mýdla a přepravkami s nealkoholickými nápoji.
Na první pohled odpuzoval rozedranou kombinézou, současně i vzhledem nevšímavého nádeníka.
"Vidím tě, soudruhu Samsone!" pronesl potichu. "Tohle jméno už neexistuje...," odpověděl příchozí. "Jaké tedy je tvé jméno?" "Tungata Zebiwe!"
"Vidím tě, soudruhu Tungato," Tebe přikývl s očividným uspokojením. "Ty jsi pracoval na tom ministerstvu pro ochranu divokých zvířat a přírody, viď? Pak tedy rozumíš střelným zbraním, že ano?"
Komisař ani nečekal na odpověď. Otevřel jeden z plechových kontejnerů na mouku, stojící vzadu u stěny. Vytáhl dlouhý ranec zabalený v zeleném plastovém pytli od umělého hnojiva a oklepal z něj bílý prášek. Pak uvolnil motouz, který jej zajišťoval, a podal mu zbraň. Tungata Zebiwe typ samopalu okamžitě rozpoznal. V počátečních dnech války v buši totiž rhodeské bezpečnostní síly organizovaly veřejnou propagandistickou kampaň, aby zlákaly případné informátory k oznámení přítomnosti teroristických zbraní v kraalu. Též užívaly v televizi krátká reklamní sdělení i oznámení v novinách. V oblastech vzdálených civilizaci, obzvlášť na poměrně hustě osídlených TTL, prováděly z letadel masivní shozy ilustrovaných letáků - všude nabízely odměnu pěti tisíc rhodeských dolarů za informaci, vedoucí k získání jediného kusu.
:*
458
V tomhle případě se opravdu jednalo o smutně proslulý auto-niat Kalašnikov ráže 7,62 mm, jinak známý pod zkratkou AK-47. Tungata ho sevřel v ruce a hned ho překvapila váha zbraně s ohledem na poměrně malý rozměr. Na rozdíl od většiny ručních zbraní v-N^EO nebyla tahle smrtonosná stříkačka vyrobená z lehkých kovov^kh výlisků, ale z robustních odlitků, uvažoval v duchu černý expert. Navíc pažbu i pistolovou rukojeť zatěžovalo ještě zcela nerozbitné laminátované dřevo na rozdíl od konkurenčních plastů.
"Tohle jsou zásobníky." Rhodesané automat nazývali Střílející banán právě kvůli charakteristické křivce zahnutých zásobníků. "Munice je tady...," Tebe ukázal, když palcem zatlačil na blyštící se nazelenalé náboje v podávacím otvoru.
"Vyzkoušej si to!" Hledač odcizeného bleskově zareagoval, druhý zásobník napáskoval všemi třiceti náboji za pár vteřin.
"Dobrý...," komisař přikývl znovu, moudrost jeho volby se potvrdila. "Nyní nabití samopalu... Takhle!" Zasunul otevřenou část zásobníku do spodního otvoru zbraně, pak ho doražením zacvakl.
V čase kratším než tři minuty Tebe předvedl, proč se AK-47 stal upřednostňovanou zbraní bojovníků za svobodu ve všech koutech světa. Jeho snadná obsluha a masivní konstrukce ho udělala ideálním pro tento úkol. Rhodesané se sice o samopalu vyjadřovali velice jizlivě a tvrdili, že na trhu jde o jediný exemplář

komplikovaného zařízení značky CON, tedy Černochům odolný nástroj, ale praxe smutná fakta potvrzovala.
"Páčka selektoru nahoru, až na doraz, znamená zajištěnou zbraň," dokončil velitel názornou ukázku. "Pokud ji stáhneš naplno dolů, střílí jednotlivě. Poloha uprostřed znamená dávky - tedy plně automaticky." Pak ukázal Tungatovi dvě písmena azbuky vyražená na boku samopalu. "AB," oznámil, "je ruský výraz pro automaticky. Vem to!" Podal zbraň nováčkovi a díval se, jak Hledač odcizeného hbitě natáhl závěr, zrovna tak i elegantně yybil. "Velmi dobrý...," ohodnotil. "Ovšem je třeba si pamatovat, že zbraň je sice těžká, ale při dávkách táhne nahoru! Proto ji musíš držet pevně sevřenou."
Instruktor zavinul samopal do levné šedé přikrývky, z níž ho mohl střelec okamžitě uvolnit.
J
459
"Majitel tohoto obchodu, ten hnědý Indi je našinec," oznámil mu. "Dokonce právě nyní pro nás nakládá zásoby nahoru na autobus. A teď konečně nadešel čas, abych ti řekl, proč vlastně jsme zde a kam směřujeme!"
Zatímco Tungata i Tebe opustili obchod a šourali se k zaparkovanému vozidlu, dorazily děti. Motalo se jich tam skoro šedesát, chlapci v khaki košilích a krátkých kalhotách, děvčata v modrém dívčím úboru se zelenou stužkou v barvě školy od St. Matthew Mission. Všichni sice bosí, přesto radostně štěbetali. Chichotali se vzrušením nad tímto neočekávaným výletem, nad tou nádhernou změnou oproti fádnímu pobytu v učebně. Soudruh Tebe tvrdil, že jde o žáky osmé třídy, což znamenalo průměrný věk kolem patnácti let. Všechna děvčata snad už překročila práh dospělosti, plná prsa se jim dmula pod hrubou látkou školních uniforem. Na pokyn třídního učitele, mladého obrýleného Mata-belce, se děti poslušně a uspořádaně seřadily vedle prachem pokrytého červeného autobusu. Jakmile učitel uviděl politického komisaře, spěchal, aby se s ním setkal.
"Přesně jakjsi nařídil, soudruhu." "Copak jsi řekl svatým otcům na misii?" "Že provádíme strategicko-taktické cvičení a že bychom se neměli vrátit dřív než po setmění, soudruhu." "Ať tedy děti nastoupí!" "Ihned, soudruhu."
Černý řidič autobusu, s kšiltovkou autoritativně naraženou na hlavě, protestoval kvůli přílivu mladých pasažérů, z nichž žádný neměl jízdenku, až do té doby, než se Tebe postavil za něj a vrazil mu spolehlivou pistoli značky Tokarev do žeber. Nebožák okamžitě zbledl, čímž získal popelavý odstín připomínající pozůstatky v ohništi po táboráku z minulé noci, zároveň poklesl na sedadle. Mezitím se děti rvaly o místa u oken, pak spokojené vzhlédly s nadějí v rozzářených tvářích.
"Pokračujeme ve vzrušujícím vandrování," prozradil jim obrý-lený učitel. "Musíte provést vše přesně tak, jak vám řekneme.
Rozumíte?"
"Rozumíme," zareagovaly v poslušné sborové recitaci.
Hlavní velitel celé akce se dotkl řidičova ramene hlavní pistole.
460
"Naber směr k řece Zambezi, k Viktoriiným vodopádům," naznačil trasu únosce dětí. "Jestliže bychom náhodou narazili na zátaras, okamžitě zastavíš a budeš se chovat jako obvykle.
Slyšíš?"
"jo," zamuQiLaJjšofér.
"Slyším tě, soudruhu, a rád se podrobím!" nabízel mu výstižnější odpověď Tebe.
"Slyším tě, soudruhu, a rád se podrobím!" blekotal vyděšený lebožák
"Pokud tak neučiníš, pak budeš úplně první osobou, která tady dnes zemře - na to ti dávám své čestné slovo velitele!"
Tungata seděl na lavici úplně vzadu, v přikrývce zabalený AK-47 si přidržoval na podlaze u nohou. Spočetl děti a udělal si seznam. Z celkových sedmapadesáti bylo dvacet sedm dívek. Zatímco zjišťoval jejich jména, udělal si názor na každou z nich ohledně chytrosti a potenciální schopnosti k vůdcovství, nejlepší výsledky na listině opatřil hvězdičkou. S potěšením kvitoval, že obrýlený učitel potvrdil jeho volbu. Po zralé úvaze vybral čtyři chlapce a jednu holčinu. Patnáctiletá štíhlá Miriam s rychlým úsměvem a bystrým inteligentním pohledem už rozhodně nebyla dítětem. Cosi v ní mu připomínalo Constance. Zaujala místo na lavici vedle něj, takže mohl dobře sledovat její reakce během prvního sezení při vštěpování nové ideologie.
Zatímco se autobus hnal k severozápadu, téměř krytý podivuhodnou klenbou korun stromů rostoucích podél přímé asfaltové hlavní silnice, soudruh Tebe čněl vedle řidičova sedadla, obrácený k svěžím a dychtivým tvářím mládeže.
"Jak zní mé jméno?" zeptal se rétoricky a sám si odpověděl. "Já jsem soudruh Tebe. Jak tedy zní mé jméno?"
"Soudruh Tebe," křičela rozjásaná omladina.

"Kdo je soudruh Tebe?" opět rafinovaně vyzvídal. "Soudruh Tebe je váš přítel a váš vůdce!"
"Soudruh Tebe je náš přítel a náš vůdce!"
Otázky i odpovědi se opakovaly znovu a znovu.
..Kdo je soudruh Tungata?"
"Soudruh Tungata je náš přítel a náš vůdce!"
Hlasy dětí zesílily pronikavým zápalem, v očích se jim objevil "lesmerický třpyt.
"fF*
461
"Revoluce je viditelná síla pracujícího lidu," ječely nadšeně, jako jejich západní vrstevníci kdesi na diskotéce v uši trhajícím hluku.
"Kdo jsou pracující?"
"My jsme pracující!"
"Kdo je viditelná síla?"
"My jsme viditelná síla!"
Kolébaly se na svých místech, strženy do stavu extáze. Od té doby většina děvčat plakala divokou radostí.
"Kdo je soudruh Inkunzi?"
"Soudruh Inkunzi je otec revoluce!"
"Co je revoluce?"
"Revoluce je viditelná síla pracujícího lidu!"
Indoktrinace začala znovu, což doprovázel neuvěřitelný jev: jako by se přenesli do vyšší sféry politického fanatismu. Tungata sám podivně vyburcovaný se podivoval zručnosti a uvolněnosti, s níž bylo celé školení secvičeno. Tebe je skutečně vedl k vysokým cílům - dokonce i Hledač odcizeného najednou slyšel sebe sama vříškat s nimi v báječné katarzní nenávisti a žalu, jenž se zanítil uvnitř jeho nitra po zavraždění Constance. Třásl se jako v horečce, a když mu kolébající se autobus vrhl štíhlé, sotva dozrálé tělo Miriam přímo do náruče, okamžitě zaregistroval snad až bolestivé sexuální vzrušení. Zachvátilo ho neznámé, téměř božské šílenství, které přemohlo všechny přítomné. Na konci celého představení jim soudruh Tebe předložil chvalozpěv.
"Toto je píseň, kterou budete zpívat, až půjdete do bitvy - to je hymnus vaší slávy, to je chorál revoluce!"
Začali pět příjemnými pravdivými dětskými hlasy, děvčata spontánně tleskala do rytmu:
Tam za hranicí jsou zbraně
a vaši otcové se v hrobě otáčí...
Tam za řekou jsou zbraně
a vaše děti narozené v otroctví pláčí...
Krvavý Měsíc vychází-hrrr na ně!
Jak dlouho ještě bude svoboda spát?
462
A právě teď, kdysi Samson Kumalo, nyní nový soudruh cítil, jak mu slzy prorazily blokádu v očích a hrnou se mu v horkých potůčcích dolů po tváři.
p Angole jsou zbraně a šeýot větru stále lká. Tam v Maputu jsou zbraně a bohatá úroda na rudou žeň čeká. Tam krvavý Měsíc vychází- hrrr na ně! Jak dlouho ještě bude svoboda spát?
Běsnění je opustilo udivené a vyčerpané, vypadali jako lidé, co přežili nějaké strašlivé utrpení. Soudruh Tebe promluvil tiše k řidiči, načež odbočili vlevo, na sotva znatelnou cestu směřující do lesa. Autobus byl nucený sjíždět pomalu dolů, téměř se plazit, když následoval křivolakou stezku, uhýbající se větším stromům a klesající přes suché řečiště. Padla tma, než konečně zastavili. Stezka se rozplynula do ztracena a většina mladých pasažérů už spala. Tungata procházel uličkou, aby je probudil. Museli vystupovat.
Chlapci dostali za úkol najít dříví pro oheň, děvčata se zase měla pustit do přípravy jednoduchého jídla z kukuřičné mouky, doplněného sladkým čajem. Tebe mezitím odvedl Hledače odcizeného stranou, aby mu podal vysvětlení.
"Vstoupili jsme do osvobozené oblasti, Rhodesané již na tomto území nepatrolují. Odtud pokračujeme dál pěšky, což znamená asi dva dny pochodu k brodům na Zambezi. Soudruhu, ty se budeš držet na konci kolony ve střehu, kvůli případným dezerté-rům. Než dorazíme k vodě, tak nám hrozí stále ještě nebezpečí od těch malověrných slabochů, kteří se určitě mezi nimi najdou. Nyní si jdu promluvit s řidičem."
Komisař odváděl hrůzou ochromeného Matabelce dál od ležení, paži mu přátelsky položil kolem ramen.O dvacet minut později kdesi v dálce třeskl tlumený výstřel a velitel se vrátil, právě když většina školáků hltala polentu schoulená jako štěňata na holé zemi vedle ohně.

Plachá Miriam přinesla vedoucím soudruhům kukuřičné Placky. Během jídla seděli muži blízko sebe a Tebe s plnými ústy vykládal. "Myslíš si, že jsou to nemluvňata...," ukazoval na spící
J
463
unavenou mládež. "Oni se ale učí rychle, a navíc přijmou veškeré učení bez jakýchkoliv pochyb. Zatím nemají ani žádný pojem o smrti, proto neznají strach! Podrobí se rozkazům bez zaváhání. A když zemřou, není to pro nás nenahraditelná ztráta na rozdíl od spolubojovníků vycvičených jako ty, které nelze jen tak vyměnit! Soudruzi Simbové v Kongu je využívali taky, Viet Kong proti Američanům jakbysmet - tihle mladí pionýři jsou perfektním krmivem, jímž se naše revoluce ráda živí...," mlaskal a pečlivě olizoval prsty. "Jestli se ti některé z děvčat zalíbí, nemusíš se nijak omezovat. I tohle je jednou z jejich stranických povinností!"
Pak komisař vstal. "Máš první hlídku. Já tě vystřídám o půlnoci." Stále ještě žvýkal, když opouštěl společníka. U nejbližšího ohně si dřepl vedle ležící Miriam a cosi jí šeptal. Dívka ihned vstala, s bezmeznou důvěrou ho následovala mimo zář plamenů.
Později, když Tungata hlídal okruh spícího tábořiště, rozpoznal přidušený slabý nářek bolesti z temnoty, kam Tebe odvedl děvče. Po chvilce následoval i zvuk úderu a zoufalé úpění přešlo do mírného vzlykotu. Hledač odcizeného se raději pomalu přemístil na protější stranu ležení, kde nemusel naslouchat těmto důvěrnostem.
Před úsvitem Tungata ve funkci řidiče dopravil autobus k okraji hlubokého vyschlého řečiště, načež s radostným jekotem a s hordou omladiny odtlačili vysloužilce na okraj, aby ho svrhli dolů. Děvčata jim pomohla nasbírat větve, které naskládali přes dopravní prostředek, aby ho dobře skryli dokonce i před nízko letící helikoptérou.
Směrem na sever vyrazili hned za rozednění. Tebe zaujal místo v čele, postupující půl kilometru před oddílem. Pedagog zůstával s dětmi, přičemž prosadil kompletní mlčení, nařízené politickým komisařem. Po půl hodině chůze měl košili na zádech zcela propocenou, brýle orosené. Tungata je následoval vzadu s AK-47 připraveným ke střelbě, převážně se ale držel strakatého stínu mezi stromy a každých pár minut se zastavoval. Naslouchal, zda je někdo nesleduje, každou hodinu se stočil zpět a zalehl vedle stezky, aby si ověřil, že vše mají pod kontrolou.
Žádná z dovedností získaná během života strážce divoké zvěře v rezervaci ho dosud neopustila. Cítil se zcela pohodlně, podivným způsobem byl dokonce i šťastný. Budoucnost se starala sama o sebe. Nakonec se tedy stal angažovaným soudruhem!
464
Už ho dál netrápily žádné pochyby, žádný provinilý smysl pro zanedbanou povinnost. Krev válečníka pocházejícího z rodu Kumalo, od vojevůdců Gandanga a Baza, mu skutečně kolovala v žilách.
V poledne_Li_r^a hodinu odpočinuli. Nerozdělali však žádný oheň, pojedli pojpze chladné kukuřičné placky a oběd spláchli blátivou břečkou z jezírka mezi mopani. Voda chutnala navíc i po moči slonů, kteří se tu během noci koupali. Když Miriam přinesla Tungatovi příděl, nedokázala mu pohlédnout do tváře. Když odcházela, pohybovala se velice opatrně, jako kdyby se snažila ulehčit bolestivému zranění kdesi v klíně...
Odpoledne začali sestupovat k řece Zambezi a charakter krajiny se změnil. Vysoký les ustoupil před větší rozlehlou otevřenou buší, která poskytovala hojné znaky přítomnosti divoké zvěře. Hledač odcizeného kroužil na chvostu celého útvaru, přičemž překvapil osamělého starého samce antilopy vrané v barvě ebenu s bělostnou maskou v obličeji, s elegantními, šavlovitě zahnutými rohy. Stál tam vznešeně a povýšeně. Tungata pocítil podivně blízký vztah k tomuto krasavci. Když ho samec zvětřil, tryskem zmizel a zanechal člověka obohaceného i posíleného.
Odpoledne Tebe zastavil celou skupinu, aby podal vysvětlení dalšího postupu: "Dál už musíme pochodovat v noci. Teď je tedy třeba odpočívat."
Pak pro Tungatu větvičkou v prachu provedl situační náčrt.
"Toto je Zambezi. Za ní se rozprostírá socialistická Zambie. Tam jsou naši spojenci. To je místo, kam putujeme. Směrem na západ leží Botswana a bezvodá krajina, prakticky poušť. Pohybujeme se souběžně s touhle hranicí, ale ještě předtím, než uvidíme veletok, musíme překonat silnici mezi Viktoriinými vodopády a osadou Kazungula, ležící téměř v bodě spojení těchto čtyř států - tam se totiž ještě připojuje svou špičkou i Jihozápadní Afrika. A tady Rhodesané hlídkují. Proto je nutné přejít za tmy. Tady, skoro hned za cestou, podél jižního břehu

vodního živlu, mají běloši položený svůj ochranný pás, cordon sanitaire. Jde o minové pole, které by nám mělo zabránit v používání brodů. Pro nás je nezbytné dosáhnout tohoto úseku za úsvitu!"
.Jak překonáme minové pole?"
"Naši lidé tam budou čekat, aby nás bezpečně provedli skrz. A nyní nařizuji odpočinek!"
J
465
Hledač odcizeného se vzbudil dotykem cizí ruky na rameni a okamžitě byl ve střehu.
"Ta holka," sykl komisař, "ta děvka Miriam zdrhla!"
"Do prdele, copak ji učitel nechytil?"
"Vymluvila se, že si musí ulevit."
"Zase není tak důležitá...," dumal Tungata. "Necháme ji být."
"Ona není důležitá," odsouhlasil Tebe. "Ale je to špatný příklad pro ostatní. Musíme se vydat po stopě!" nařídil přísně.
Miriam asi dobře znala geografickou polohu tohoto nejvzdálenějšího severozápadního cípu Matabelelandu. Místo aby šla zpět, odvážně vykročila na sever, v prodloužené linii jejich pochodu. Zřejmě doufala, že dorazí k silnici ještě za denního světla, pak by zamířila k jedné z rhodeských hlídek.
"Jak moudré, že jsem se rozhodl pro pronásledování," šeptal komisař, jakmile byl směr jejího postupu zcela evidentní. "Ta čubka by na nás přivolala kaňka během jediné hodiny."
Děvče se ani nepokoušelo zakrývat stopy, takže Tungata je mohl sledovat za běhu. Byl v jedinečné fyzické kondici, poněvadž dost dlouho pracoval po boku Craiga Mellowa v té hnusné probírce slonů, takže překonání deseti i dvaceti kilometrů mu jen stěží zrychlilo dech. Soudruh Tebe s ním lehce vyrovnal dlouhý krok, postupoval rychle jako leopard a krutýma, bezútěšnýma očima propátrával horizont.
Miriam dostihli pouhé tři kilometry od silnice. Když je uviděla za sebou, vzdala se. Bezmocně klesla na kolena a třásla se tak nekontrolovatelně, až jí zuby děsem cvakaly. Pronásledovatelé se tyčili nad ní, ona však ani nedokázala zdvihnout hlavu.
"Zab ji!" nařídil ležérně velitel.
Tungata instinktivně vytušil příchod rozhodné zkoušky, duše se mu snad proměnila v olovo a led.
"Za žádných okolností nevydávám rozkaz dvakrát!" oznámil Tebe a Hledač odcizeného změnil stisk ruky na automatu.
"Zbláznil ses, samopalem ne!" vyštěkl komisař. "Silnice je přece za rohem. Rhodesané by nás za pár minut měli..."
Teprve pak vylovil kapesní nůž a podal ho novému soudruhovi. Ten si jen opřel zbraň o kmen nejbližšího stromu, aby rozevřel čepel. Hned si všiml ulomené špičky ostří, které přejel palcem, aby otestoval kvalitu. K svému zděšení pochopil, že Tebe ocel snad schválně otupil drhnutím o kámen!
466
Zavalila ho vlna hrůzy kombinovaná s hnusem nad skutkem, který od něj velitel očekává i nad způsobem, jímž je nucen ortel splnit. Pokusil se skrýt veškeré emoce, poněvadž komisař ho zvědavě sledoval. Tungata totiž jasně vyrozuměl, že právě nyní prochází zkouškou krutosti, zároveň tušil, že v případě selhání bude odsouzený stejně jako tohle dítě - nebohá Miriam. S kamennou tváří tiše vytáhl kožený pásek z poutek na riflích a použil jej ke spoutání obou zápěstí dívce za zády.
Postavil se za mladičkou oběť tak, aby se nemusel dívat do tmavých očí, naplněných hrůzou. Kolenem se jí zapřel o lopatky, zvednutím brady jí zaklonil hlavu, aby vylepšil pozici. Pak ještě jednou vrhl rychlý pohled na soudruha Tebe v naději na odklad popravy. V ledovém zraku však nespatřil sebemenší náznak slitování, takže začal.
Krutá práce zabrala pár minut vzhledem k poškozenému ostří a divoce bojujícímu dítěti, ale nakonec karotida povolila v rudé erupci a popravčí nechal mrtvou padnout na tvář. Zrychleně dýchal, koupal se ve vlastním, odporně páchnoucím potu, ale poslední pozůstatek jeho předchozí existence známé pod jménem Samson Kumalo se dokonale odpařil. Nakonec se tedy skutečně přerodil v Tungatu Zebiwe, Hledače odcizeného - Hledače odplaty...
Z nedalekého křoví urval chomáč listí a pečlivě si vydrhnul ruce. Pak očistil čepel bodnutím do země. Když podával vražedný nástroj zpět politickému komisaři, setkal se s jeho neoblomnýma očima, ovšem postřehl v nich snad i jiskru soustrasti a porozumění.
"Nyní už není cesty zpátky," zadeklamoval potichu Tebe. "Nakonec jsi, soudruhu,

opravdu jeden nás!"
Dospěli k silnici něco málo po půlnoci, a zatímco pedagog udržoval skupinu dětí v klidu ukrytou v mlází, komisař s Tungatou doslova cídili krajnice dobrý kilometr v obou směrech pro pří-Pad, že by Rhodesané měli snahu položit léčku. Když se ubezpečili o čistém vzduchu, převedli omladinu přes prostor určený zkušeným strážcem divoké zvěře - vybral totiž uježdený štěrk,
J
467
kde nezanechali žádné stopy. Pak se ještě vrátil a pečlivě uhladil povrch cesty pometlem z trávy.
Cordon sanitaire dosáhli před rozbřeskem. Minové pole se táhlo do šíře dobrých šedesáti kilometrů, hluboké sto metrů. Obsahovalo přes tři miliony výbušných zařízení různorodých typů, od klej/norek s vějířovitým rozptylem, iniciovaných prostým zakopnutím o nástražný drát, až po plastovou protipěchotní minu, která při aktivaci utrhla pachateli končetinu a zřídka mohla i zabít. Záměrem totiž bylo zanechat nepřítele natolik poznamenaného, aby se oběť po poskytnutí základního lékařského ošetření už nikdy neobjevila na bojišti coby plnohodnotný válečník.
Okraj minového pole označoval natažený drát se zavěšenými smaltovanými tabulemi, upnutý na kůlech nebo přibitý ke stromu. Značky zobrazovaly červenou lebku a zkřížené hnáty, doplňovala je anglická slova: Danger! Minefield! - Nebezpečí! Minové pole! Tebe vydal nařízení, aby děti opatrně zalehly jak dlouhé tak široké do husté hnědé trávy a stáhly nad sebou stébla zpět, což jim mělo zajistit krytí i ze vzduchu. Pak se vyrovnali s nutností vyčkávat a politický komisař vysvětloval Hledači odcizeného:
"Našlápne miny jsou položené v předem navrženém vzoru. Existuje k němu klíč, aleje velmi obtížné ho objevit, navíc často se v něm vyskytne úmyslně provedená formální chyba. Vyžaduje tedy velkou zručnost a železnou odvahu vstoupit do pásma a nimrat se skrz soustavu smrtonosných číhajících potvor a rozpoznat přesně, v kterém bodu rozložené sítě člověk vlastně vstoupil dovnitř. Pak se totiž dají předvídat následné sekvence. Ovšem typ Claynioreje velice rozdílný, dá se však obelstít jinak."
"Jaké jsou tady?"
"Uvidíš, až se dostaví náš průvodce." Ale za svítání nepřišel nikdo.
V poledne Tebe oznámil: "Můžeme pouze vyčkávat. Vstoupit do pole bez průvodce by totiž znamenalo jistou smrt." Neměli žádné jídlo ani vodu, ale přesto dětem nepovolili ani sebemenší pohyb. "Tohle se stejně musí naučit tak jako tak." Pokrčil rameny. "Trpělivost je přece naše zbraň!"
Průvodce se objevil až pozdě odpoledne. Dokonce ani Tunga-ta o něm nevěděl až do té doby, dokud se neocitl mezi nimi.
"Jak jsi nás odhalil?"
468
"pohledem jsem projížděl podél okraje cesty do té doby, než jsem přesně určil místo, kudy jste ji překřížili." Expert se věkem ani příliš nelišil od kteréhokoliv z unesených školáků, ale jeho oči byly očima starého muže, pro kterého si už život nenechal žádná další překvapěnfT
"Opozdil ses!" obvinil ho politický komisař.
"Rhodesani mají rozprostřenou léčku u brodu," rozhodil rukama příchozí. "Musel jsem je obejít..."
"Kdy nás můžeš vzít skrz?"
"Až se objeví rosa." Mladík si lehl vedle Hledače odcizeného. "Musíme čekat na ráno..."
"Mohl bys mi vysvětlit vzorec položených min?" dotazoval se Tungata a chlapec rychle pohlédl na soudruha Tebe. Ten dal přikývnutím svolení.
"Je potřeba mít před očima žilkování v listu stromu mopani," začal průvodce a vše naznačoval v prachu. Mluvil téměř hodinu a novopečený soudruh jen přikyvoval, občas položil příhodnou otázku.
Když expert dokončil vysvětlování, položil hlavu na složené ruce a nepohnul se až do té doby, než započal úsvit následujícího jitra. Tento trik ovládali všichni - trik okamžitého spánku a okamžitého procitnutí. Ti, kteří se podobnou vlastnost nenaučili, neměli moc šancí na přežití...
Jakmile světlo dostatečně zesílilo, průvodce se odplazil k okraji zaminovaného úseku. Tungata ho následoval v těsné blízkosti. V pravé ruce chlapec držel drát od jízdního kola zbroušený do špičky, v druhé žluté plastové pásky, nastříhané z obyčejných nákupních tašek ze supermarketu. Průvodce se krčil nízko u země, s hlavou vztyčenou jako vrabec hledající něco k sezob-nutí.
"Rosa," zašeptal. "Vidíš to?" Hledač odcizeného strnul. Jen několik kroků před

nimi se řetězec jiskřivých diamantových kapek zdál jakoby zavěšený ve vzduchu, pouze několik centimetrů nad zemí.
Téměř neviditelný nástražný drát od klejmorky jim prozradil náhrdelník z rosy díky osvětlení prvními nízkými paprsky slunce. Průvodce označil nebezpečné místo žlutým proužkem a začal sondovat zem drátem. Snad za vteřinu na cosi narazil v uvolněné drobivé půdě a prsty jemně místo ometl. Objevil se
J
469
jasný šedivý okrouhlý vršek miny. Hned se pustil zase do práce. Pracoval s ohromující rychlostí, ve chvíli našel další tři miny.
"Tímto způsobem jsme nalezli klíč k rozluštění," oznámil hrdě společníkovi, ležícímu na okraji. "Nyní si musíme pospíšit, dřív než rosa oschne."
Mládenec se plazil odvážně dolů úzkým průchodem, ke kterému objevil vstup. Označil dva další nástražné dráty ještě předtím, než dosáhl neviditelného ohybu v průchodu. Zde sondoval znovu a jakmile si potvrdil vzor, změnil směr v další klikaté čáře.
Zabralo mu dvacet šest minut, než otevřel a označil propojení k druhému konci. Potom se vrátil a pyšně se šklebil na Hledače odcizeného. "Myslíš si, že to teď taky dokážeš?"
"Samozřejmě," zareagoval tázaný bez jakékoliv domýšlivosti, načež expertův arogantní úšklebek povadl.
"Asi jo, asi bys to zvládl, ale vždycky je zapotřebí vyčíhnout si tu mrchu, kterou dávaj občas jen tak nahodile. Pokládají totiž některé miny mimo vzor naprosto úmyslně! A před nimi není žádný jiný způsob ochrany kromě opatrnosti..."
Pak společně převáděli školáky ve skupinkách po pěti, děti se musely vzájemně držet za ruce. U každé nástrahy stál buď průvodce nebo Tungata, hezky rozkročení přes drát - potřebovali mít jistotu, že při přecházení ani jedno z dětí o smrt nezavadí.
V poslední etapě, když se právě Hledač odcizeného nacházel necelý tucet kroků od bezpečné zóny, všichni zaslechli vrčení letadla. Tungata zrovna čněl nad nástrahou, zatímco se hluk blížil od řeky, ze směru od Viktoriiných vodopádů. Hlasitost se rapidně zvyšovala. Bývalý strážce divoké zvěře tu stál najednou sám lapený do pasti, s posledními třemi dětmi trčel ve velice přehledném terénu. Nutkání k běhu bylo téměř neodolatelné.
"Nehýbejte se!" volal zoufale mladý průvodce. "Skrčte se! Nehýbat!!!" A tak připomínali sousoší uprostřed otevřeného minového pole, tenký ocelový drát se zavěšenou žlutou varovnou značkou probíhal soudruhovi mezi nohama, jen malý kousek od rozkroku. Ocitl se tedy ve vzdálenosti pouhých pár centimetrů od velice ošklivé smrti...
Hluk rychle sílil, v mžiku motor zaburácel nad korunami stromů v prostoru mezi nimi a řekou. Šlo o stříbřitě zářící Beechcraft Baron s označením RUAC v černém provedení na trupu letounu.
470
"Jedná se o leteckou civilní dopravní společnost Rhodesian United Air Carriers," identifikoval mladík zkratku. "Vezou bohatá kapitalistická turistická prasata, aby z ptačí perspektivy viděli Kouř, který hřmí"
Stroj plul takajzko a těsně vedle nich, že mohli vidět pilota hovořícího k něj^cé ženě vedle sebe, než se letadlo odklonilo a znovu ho skryly vějířovité listy datlovníků a jiných palem, rostoucích podél břehů Zambezi. Tungata se pozvolna napřímil. Uvědomil si, že košili má přilepenou na těle vlastním potem.
"Postupuj dál!" pronesl k poslednímu členu výpravy. "Ale opatrně..."
V místě Viktoriiných vodopádů se celý vodní živel vrhá v majestátní šířce dobrého půldruhého kilometru přes ostrou skalnatou římsu do víc jak sto metrů hlubokého kaňonu. Otec všech vod tak vytváří jednolitou oponu, největší na světě, doplněnou stříbřitým oblakem roztříštěných kapiček vodní tříště, vznášejícím se až do půlkilometrové výše. Od tohoto přírodního divu získaly vodopády i domorodý název: kmen nebojácných Matabelců se přiklonil k lapidárnímu vyjádření Manza Thun-qayo- Voda, která stoupá k nebi jako kouř, opatrnější sousedé pro jistotu jen zdálky usoudili, že jde o fenomén Mosi-oa-Tunya - Kouř, který hřmí...
Několik kilometrů proti proudu veletoku, nad tímto neuvěřitelným jevem, začínaly brody. Šedesát kilometrů vzdálený tam leží malý hraniční post Kazungula, kde se obří vodní masa vaří v peřejích, než se pohodlně rozlije do loudavé pomalosti mělčin. Tam se nachází dvanáct míst, kde tažní voli mohli docela pohodlně zdolat vodní živel s nákladním vozem až k severnímu břehu nebo i člověk se může přebrodit, jestliže touží po setkání se zambezským krokodýlem vážícím i tunu a klidně dokáže utrhnout buvolovi nohu, aby ji zhltnul vcelku.

"Oni tyhle přechody hlídají!" prozradil vyzáblý vůdce. "Jenomže se nedají střežit všechny naráz. Dobře vím, kde číhali dneska ráno - ale mohli se už zase přesunout! Však brzo uvidíme..."
"Běž s ním!" Tebe nařídil a Tungata to přijal coby známku důvěry.
Toho rána se naučil od mladého experta, že pro setrvání Při životě je nezbytné používat všechny smysly - nestačí pouze zrak a sluch. Společně se tedy vydali na průzkum k přístupu toho
J
471
nejbližšího přechodu. Postupovali doslova centimetr po centimetru: pravidelně vyčkávali, očima propátrávali okolí, bděle naslouchali a důkladně pozorovali neproniknutelný pobřežní podrost i propletené liány pod vodou, tlusté jako kmeny stromů v lese.
Průvodcův dotek varoval Hledače odcizeného, takže zalehli vedle sebe na humusové lože z vlhkého listí, naprosto tiší, ale napjatí jako stočené zmije. Snad jen o minutu později si Tungata uvědomil, že odborník vedle něho popotahuje nosem, snad čenichá či jen nasává vzduch. Když mu pak přiložil rty k uchu, šepot se zdál pouhým výdechem.
"Jsou tady!" Jemně naznačil staršímu soudruhovi ústup. Když se dostali z dosahu nebezpečí, chlapec se zeptal: "Cítil jsi je?"
Bývalý strážce divoké zvěře jen udiveně zavrtěl hlavou a mladík ho obdařil širokým úsměvem. "Máta peprná! Bílí vojáci ještě nepochopili, že vůně zubní pasty setrvá vústech i několik dnů."
Pak našli další, tentokrát nestřežený brod, kde čekali na příchod tmy, aby napříč vodou převedli děti, držící se za ruce ve formě živého řetězu. Na vzdáleném břehu je však průvodce nechtěl nechat odpočívat. Ačkoliv se omladina chvěla chladem ve zcela promočených šatech, přinutil je k další cestě.
"Nakonec jsme se do naší socialistické Zambie přece jen dostali, ale dosud nemáme vyhráno!" varoval je. "Číhá tu nebezpečí stejně velké jako na jižním břehu! Kaňka totiž křižují hranici naprosto libovolně a pokud chytí stopu, půjdou nám těsně v patách..."
Udržoval je tedy na pochodu po celou noc a ještě polovinu následujícího dne. V tom čase se děti už jen ploužily a kňučely hladem, nesmírným vyčerpáním i steskem po domově, po rodičích. V odpoledních hodinách je stezka náhle vyvedla ven z lesa k širokému zářezu hlavní železniční tratě, kde se vedle kolejí krčilo šest hrubých chatrčí z plachtoviny a neotesaných tyčí. U výhybny stály dva vagóny pro přepravu dobytka.
"Zde je náborový post revoluční armády ZIPRA," objasňoval průvodce. "Tady jste už v bezpečí!"
Ráno, zatímco děti nastupovaly do jednoho z dobytčáků, přišel vychrtlý mladík zaTungatou.
"Hamba gashle-Jůi v pokoji, soudruhu! Mám instinkt pro ty, kteří zůstanou naživu, i pro ty, kteří umřou v buši. Myslím si, že ty
472
se dočkáš naplnění svého snu o slávě..." Podal mu ruku v typicky střídavém uchopení dlaně a následně i vztyčeného palce, což značilo respekt a vážnost. "A také si myslím, že my dva se znovu setkáme, soudruhu Tungato."
Mýlil se. Ojjiě^íce později se Hledač odcizeného doslechl, že vyzáblý chlapec Narazil na léčku vytvořenou u brodu. S polovinou ustřeleného břicha se prý vplížil do nějaké jámy po mra-venečníkovi a udržoval nepřítele ve střehu až do té doby, než vypálil svůj poslední náboj. Pak prý vytáhl pojistku z obranného granátu a přitiskl si ho k hrudi...
' ' '
Kemp ležel přes tři sta kilometrů severně od Zambezi a pojal patnáct set rekrutů v ubikacích s doškovými střechami. Většinu instruktorů tvořili Číňané. Tungata spadal pod velení dívky s nezvyklým jménem Wan Lok, malé a rozložité, se statnými končetinami zemědělce. Tvář měla plochou a nažloutlou, oči skryté v šikmých štěrbinách, ale bystré jako mamba. Vlasy ukrývala pod plátěnou čepicí, na kolenech vytahaná bavlněná uniforma připomínala pyžamo.
Hned prvního dne je nechala běžet čtyřicet kilometrů ve vedru, navíc se čtyřicetikilovým rancem. Ovšem se stejným zatížením se docela klidně udržovala ve vedení před nejlepším běžcem, kromě chvílí, kdy kličkovala zpět, aby opozdilce zasypala výtkami a štvala je dál. Od toho večera se Hledač odcizeného přestal tvářit povýšeně, už nepohrdal ženskou bytostí, která ho učila.
Běhali každý den, pak se podrobili výcvikovému drilu s těžkými dřevěnými tyčemi a dokonce se i naučili pravidla čínského stínového boxu. Hlavně se seznamovali velice podrobně se samopalem AK-47 tak dlouho, dokud ho nebyli schopni rozebrat a znovu sestavit se zavázanýma očima v čase pod patnáct vteřin. Seznámili se

také s přenosným raketomet RPG-7 s protipancéřo-vými střelami, zvládali výcvik v hodu granátů. Vytrénovali se v ovládání bajonetu i dýky. Naučili se nastražit protitankovou minu a zvýšit její účinek přídavkem plastické výbušniny, takže mohla zničit i pancéřovaný dopravní prostředek. Dozvěděli se, jak ukrýt minu pod asfaltovým povrchem vozovky tunelováním
J
473
z krajnice. Ovládli pokládání a vytváření léček na lesních cestách či podél hlavní silnice. Pochopili, jak provádět vlastní obranu za běhu v případě náhlého ústupu, pokud narazí na nepřítele s podstatně větší palebnou silou než jejich vlastní i jak jeho postup zdržovat a narušovat. Tohle všechno zvládali za stanovenou denní stravovací dávku: jednu naběračku kukuřičné polenty a hrst sušených kapent, páchnoucích malých rybiček z Lake Kariba, připomínajících mrňavé sardinky z konzervy.
Lidově demokratická Zambie, hostitelská země těchto teroristů, zaplatila vysokou daň za svou podporu jejich osvobozeneckého boje. Železniční spojení k jihu vedlo po mostě, klenoucím se přes sto metrů hluboký kaňon těsně za Viktoriinými vodopády. Ovšem tady dopravu od roku 1973 zastavili, navíc rhodeské jednotky pro zvláštní úkoly napadly a zničily mosty do Tanzanie a Mozambiku. Tím v kontinentu uzavřená Zambie, stejně jako Rhodesie, přišla o jediné zbývající a životně důležité spojení k moři i vnějšímu světu. Proto dávky potravin nabízené bojovníkům za svobodu bohatě převyšovaly možnosti průměrných zambijských občanů. Vyhladovělí k hubenosti chrta se vypracovali k tvrdosti železa, navíc polovinu nocí strávili na politických schůzích, při nekonečně dlouhém skandování hesel a zpěvu bojových písní. Lidové masy sloužily coby doprovodná ozvěna k otázkám politického komisaře, vštěpující jim novou ideologii.
"Co je revoluce?"
"Revoluce je viditelná síla pracujícího lidu."
"Kdo jsou pracující lidé?"
"Kde je síla?"
Po půlnoci měli povoleno odpotácet se zpět k doškovým ubikacím a spát do té doby, než je instruktoři znovu vzbudili ve čtyři hodiny ráno.
Po třech týdnech Tungatu odvedli do pochmurné izolované chatrče za obvodem kempu. Obklopený instruktory a politickými komisaři se musel svléknout do nahá, pak se hrdě postavil čelem k vyšetřovatelům. Začal pro něj opravdový třídní boji Zatímco na něj řvali nejsprostší nadávky, dokonce ho nazývali smradlavým psem ve službě rasistických kapitalistů, navíc i kon-trarevolucionářem a imperialistickým reakcionářem, nutili ho k odhalení své duše.
474
r
Proto hlasitě ryčel svá doznání: proč pracoval s kapitalistickými tyrany, přiznal, jak zapíral své spolubratry, jak pochyboval a ztrácel víru, skrýval reakční i kontrarevoluční myšlenky, jak bažil po jídle a spánku, snad chtěl i zradit důvěru soudruhů! Opustili ho-řce^a vyčerpaného a zlomeného na podlaze chatrče, odkud ho pafcŽWan Lok vyvedla za ruku, jako by byla matka a on jejím dítětem. Vedla ho klopýtajícího a plačícího zpět do ubikací.
Nazítří měl povoleno spát až do oběda. Probudil se s pocitem vyrovnanosti a odolnosti. Večer při politickém shromáždění ho povolali, aby zaujal své místo v přední pozici mezi vedoucími kádry.
O měsíc později ho Wan Lok pozvala do své chatrče v oddělení instruktorů. Stála před ním zavalitá a podsaditá, ve zmuchlané plátěné uniformě.
"Zítra odcházíš," řekla, načež si stáhla z hlavy dosud stále nepostradatelnou čepici.
Nikdy předtím její vlasy nezahlédl a teď kupodivu sklouzly až do pasu, hutné, černé a vláčné, připomínaly rozlitou ropu.
"Už mě nikdy neuvidíš," oznámila a pak si hrdě rozepnula vrchní díl uniformy. Ukázalo se tělo barvy másla, pevné a neuvěřitelně silné, ale Tungatu nejvíc překvapilo a fascinovalo ohanbí - ochlupení rovné stejně jako vlasy, nikde ani náznak po zakrou-cených jemných chloupcích. To ho nadmíru vzrušilo!
"Pojď," přikázala a vedla ho k tenké matraci na hliněné podlá-' ze chatrče.
¦ ¦ ¦
K návratu do Rhodesie neužívali brody, ale překonávali Zambezi v kánoích z vydlabaných kmenů. Vybrali si místo, kde se Zambezi překvapivě měnilo v mamutí rozlohu přehradního jezera Lake Kariba, jehož stodvacetimetrová hráz se tyčila o nějakých tři sta kilometrů dál, směrem k Indickému oceánu. Zde se přesunovali, dobrých sto kilometrů vzdáleni po proudu od Viktoriiných vodo-Pádů. Tady v měsíčním svitu strnulé siluety polozatopených stromů vypadaly jako odlité ze stříbra, jejich větve připomínaly zmučené paže malomocných, vzpínající se marně

k hvězdnaté-mu nebi.
J
475
Přeplavovalo se čtyřicet osm zocelených kádrů pod dohledem politického komisaře a dvou mladých, ale bojem zakalených kapitánů. Tungata byl jedním ze čtyř velitelů družstev s deseti muži pod sebou. Každý z nich, dokonce i politický komisař, nesl šedesátikilový náklad, pod nímž se plahočili jako těhotní hrbáči. V plné polní se však nenašlo žádné místo pro zásobu jídla, takže přežívali jen díky pomalosti ještěrek a krys, svedla je k hostině i napůl nasezená ptačí vejce. Soutěžili s hyenami i supy u zahní-vajících zbytků lvích kořistí, v noci občas navštívili kraal černého zemědělce, jemuž vyprázdnili zásobníky zrní. Překonali kopce Chizarira, postupovali na jih náročným terénem bez náznaku cesty v buši, trmáceli se bezvodou divočinou až do té doby, než narazili na řeku Shangani. A stále pokračovali dál jižním směrem. Pouze o několik kilometrů minuli osamělý památník mezi mopani označující bod, kde Allan Wilson a jeho patrola usilovali o svůj poslední hrdinský, ale marný vzdor proti impi vojevůdce Gandanga, syna Mzilikaziho a zároveň bratra posledního matabelského krále Lobenguly.
Když konečně dorazili k pozemkům bílých farmářů, jejich práce začala. Na nezpevněných silnicích pokládali těžké proti-tankové miny, které až dosud vláčeli na zádech. Odlehčení od smrtonosného břemena jim pomohlo, takže mohli zaútočit na izolovanou bělošskou usedlost v buši.
Udeřili na čtyři farmy v jediném týdnu, zcela jistí, že bezpečnostní síly se už nemohou jen tak přesunout k záchraně sou-kmenovců během hodin temnoty - všem bylo totiž jasné, že útočníci zaminovali veškeré přístupové cesty ještě před zahájením přepadu. Vzhledem k těmto skutečnostem měli bojovníci za svobodu celou noc na dokončení úkolu i následný strategický ústup.
Systém a techniku postupu si teroristé vypracovali zcela dokonale. Za soumraku otrávili psy a přeřezali telefonní dráty. Pak vypálili protipancéřové rakety do oken i dveří a vřítili se do vzniklých průlomů. U dvou farem je zdržela houževnatá obrana, ale do dalších dvou snadno pronikli. Děsivě hrůzná krveprolití, která bojovníci za svobodu ponechávali na místě činu, patřila k úmyslné provokaci příslušníků vládních vojsk, kteří tam za rozednění vstoupili. Pohled na zanechanou hororovou scénu rozdráždil bezpečnostní síly natolik, že si vylévali svůj šok, vztek
476
j frustraci na místní černošské populaci, což domorodce vlastně nepřímo vhánělo do náruče výcvikových táborů ZIPRA.
Nakonec, po šesti týdnech na bojišti, se jednotka dostala na spodní limit zásob munice a výbušnin, takže se začala stahovat zpět. Ale i při paevelném ústupu automaticky vytvářeli nacvičené léčky. První násirahu však po dvou neplodných dnech opustili. Nicméně v druhé pasti, na odlehlé prašné cestě, se na ně usmálo štěstí.
Odchytili totiž bílého farmáře, který uháněl s manželkou, postiženou zánětem pobřišnice a následně prasklým slepým střevem, do místní nemocnice. Doprovázely je též dvě dospívající dcery. Řidič sice prorazil blokádou, ale jak pancéřované monstrum proniklo jejich pozicí, zkušený Tungata vyběhl z úkrytu a klidně odpálil RPG-7. Unikající oběť zasáhl do nezpevněné zádi protipancéřovou raketou, trefil se přímo do černého.
Farmář s prvorozenou okamžitě zahynuli ve všeničící explozi, ale chorá manželka s mladší dcerou zůstaly ještě naživu. Politický komisař nechal soudruhy, aby si pohráli s umírajícími běloš-kami. Bojovníci se poslušně zařadili do fronty a brali si zasloužené naturálie přímo na vozovce, vedle zničeného vozidla, jeden podruhem...
Když se Tungata nepřipojil k zástupu čekajících, politický komisař se uráčil objasnit nastalou situaci a pronesl několik svých ideologicky bezchybně podložených bonmotů: "Když tě medozvěstka křiklavá dovede k úlu, musíš jí zanechat kus medového plástu! Od samého prvopočátku lidských dějin je vždy znásilňování žen jednou z nejlepších odměn, poskytnutých vítězným přemožitelům! Zaprvé se jim pak bojuje mnohém lépe, zadruhé tento akt šíleně rozčílí nepřítele..."
Opustili cestu ještě té noci, aby ustoupili do kopců, zpět k přehradnímu jezeru a útočišti na druhém břehu. Ballantyne's Scouts je však dostihli už odpoledne následujícího dne. Teroristům chyběla dostatečně dlouhá doba k přípravě na obranu. Vždyť sotva malá Cessna 210, armádní průzkumný letoun, zakroužila vysoko na obloze a než politický komisař s kapitány stačili vykřiknout několik rozkazů k rozmístění a zaujetí pozic po obvodu ohraničené plochy nacvičené obrany, spadli z nebe průzkumníci.

Vstoupili na scénu pomocí starobylého dopravního prostředku - pro rozvoz jim sloužil snad přímo antikvami dvoumotorový
J
477
dopravák, který získal zkušenosti i slávu během služby v západní poušti za druhé světové války. Ovšem novodobý nátěr šedivou antireflexní barvou mařil snahu zaměřovacího systému vyhledávajícího zdroj infračerveného záření střel SAM, známých jako rakety země-vzduch. Dakota se důstojně vznášela v minimální výšce, až se zdálo, že poškrábe rozeklané skalnaté útesy kopje. Jakmile její stín na okamžik zaclonil slunce, zkušení harcovníci v rychlém sledu vyskakovali z temného otvoru na boku trupu.
Olivově zelené deštníky padáků se zpětným šlehnutím otevřely pouhých pár vteřin předtím, než výsadkáři narazili na zem. Jakmile se jim hedvábí rozprostřelo nad hlavou, už byli prakticky na zemi. Dopadli v parašutistickém kotoulu a dokonce dřív, než padáky dolehly ve vlajících záhybech, cvakly spony popruhů a volní se hnali vpřed za plné palby.
Politický komisař i oba zkušení kapitáni padli během prvních tří minut, rozvzteklení bílí i černí průzkumníci hnali před sebou zpanikařené mladé a vyděšené bandity proti úpatí nejbližších kopců. Tungata, jednající snad podvědomě, seskupil kolem sebe blízké spolubojovníky a vedl je v zoufalém protiútoku dolů nehlubokou strží, která půlila linii útočících Ballantyne's Scouts.
Slyšel velitele výsadkářů řičet do megafonu. "Zelený a červený - držet pozici, modrý-vyčistit tu průrvu!" Hlas sice deformovala ozvěna protilehlých pahorků, ale Hledač odcizeného bezpečně rozpoznal, komu patří. Naposledy se s ním setkal na misijní stanici Khami té noci, kdy zavraždili Constance. Tohle zjištění ho změnilo v chladně uvažující osobnost, myšlení se mu jako zázrakem pročistilo. S nesmírnou opatrností vyčkával na správný okamžik, aby v nejvhodnější chvíli vyrazil ze strže pod bičujícím praskotem belgických FN. Jeho klid zapůsobil i na ostatní, takže s nimi mohl rozjet obranu za rychlého ústupu, přesně jak ho Wan Lok naučila. Zůstali v kontaktu s vládním vojskem po celé tři hodiny, v bitvě s elitní profesionální armádní jednotkou se vcelku osvědčili-Tungata udržoval svou malou skupinu pohromadě, občas se pokusili o malý protiútok či bleskově nastražili protipěchotní minu. V každém přirozeném opěrném bodu se zasekli, vydrželi s touhle taktikou diktovanou čirým zoufalstvím až do té doby, než padla tma. V tomhle okamžiku Hledač odcizeného přerušil
478
kontakt a odpoutal družstvo z akce. Do té doby jich přežilo pouze osm, z toho tři zranění.
O sedm dní později, časně ráno, dřív než oschla rosa, Tungata hledal průchod skrz cordon sanitaire. Sondoval bajonetem tak dlouho, než koagěpě nalezl klíč k použitému vzoru, poté odvedl své muže k brodu JV této chvíli jich zůstalo už jen pět. Žádný ze zraněných totiž nebyl schopen udržovat potřebnou rychlost postupu, takže Hledač odcizeného s pomocí pistole Tokarev, kterou si vzal na památku po mrtvém politickém komisaři, osobně ukončil jejich život, čímž je zachránil před nevyhnutelným a bolestivým vyslýcháním pronásledovatelů.
Ve městě Livingstone, na severním břehu Zambezi, přímo proti Viktoriiným vodopádům, se Tungata ohlásil v hlavním stanu ZIPRA. Velitel se nestačil divit. "Ale vy jste přece všichni měli být zastřeleni! Rhodesané hlásili v televizi..." Řidič v nejnovějším typu černé limuzíny Mercedes, se stranickou vlaječkou vesele se třepotající na kapotě, odvezl hrdinu až do zambijského hlavního města Lusaky. Tam, v klidu zabezpečeného domu na pokojné ulici, ho uvedli do místnosti spoře vybavené nábytkem, kde u levného psacího stolu z borovicového dřeva seděl osamělý člověk.
"itata/"Tungata dotyčného ihned poznal. "NkosiNkululVelký náčelníku!"
Muž se rozesmál, přičemž vydával chraptivý řev. "Takhle mě můžeš oslovovat pouze v soukromí, ale jinak mě musíš oslovovat soudruhu Inkunzi!"
To znamenalo v jazyce ndebele býk. A skutečně tohle slovo vhodně vystihovalo vzhled i jinak obdivuhodného muže. Mohutný obr s hrudí jako pivní sud a břichem připomínajícím pytel zrní měl navíc i hustou bílou hřívu. Vlastnil tedy všechny přednosti, které Matabelci zbožňovali - gigantickou stavbu těla, nesmírnou sílu, krásné vlasy, patřičný věk i náležitou moudrost.
"Sledoval jsem se zájmem tvé pokroky, soudruhu Tungato. Vskutku jsem to byl já, kdo pro tebe poslal!"
..Sloužím pracujícímu lidu, Babal" vyhrkl automaticky Hledač odcizeného.
..Však jsi vrchovatě splatil mou důvěru, vloženou do tebe!"
¦PT--
479

Mohutný muž se pohodlně zabořil do křesla a sepnul si prsty nad přečnívající masou svého povislého břicha. Chvíli mlčel, studoval Tungatovu tvář, pak se náhle zeptal: "Co je revoluce?"
Odpověď, tolikrát opakovaná, přešla pochválenému soudruhovi okamžitě přes rty. "Revoluce je viditelná síla pracujícího lidu!"
Soudruh Inkunzi znovu nadšeně zařičel.
"Hovno, soudruhu, lidi jsou jen bezmyšlenkovitý dobytek!" chechtal se pobaveně. "Nevěděli by si rady s dosaženou mocí, kdyby někdo byl dostatečně velký blázen, aby jim ji ponechal! Kdepak, soudruhu, ani jeden by to nezvládl! Je tedy na čase, aby ses naučil pravdivou odpověď." Odmlčel se, úsměv z obličeje vymizel. "Pravda je nad slunce jasnější: Revoluce je sice viditelná moc, ale vybraného mála! Pravdou také je, že já jsem hlava toho vyvoleného mála a ty, nyní už politický komisař soudruh Tunga-ta, sesstaljednímzného..."
¦ ¦ ¦
Mladý Mellow zastavil a vypnul zapalovaní u svého terénního vozu. Potom si posunul zpětné zrcátko, aby si nastavil frajerský úhel brigadýrky. Pak se rozhlédl kolem a podíval se na elegantní novostavbu muzea. Tyčilo se uprostřed botanických zahrad Centenary Park, pojmenovaném po nedávno oslavovaném jubilejním roce stoletého výročí města. Budovu obklopovaly vysoké palmy i zelené trávníky a pestré záhony pelargonií a hra-chorů.
Craig si uvědomil, že jenom odkládá rozhodující okamžik, takže zaťal zuby. Land Rover zůstal na parkovišti, zatímco řidič stoupal po předním schodišti do muzea.
"Dobrý den, seržante." V recepci děvče za psacím stolem bezpečně rozpoznalo tři pruhy na rukávu policejní uniformy. Na druhé straně Craig ještě stále pociťoval neurčité zahanbení ve vztahu k tak prudkému povýšení.
Nebuď tak zatraceně pošetilý, hochu, bručel Bawu, když se vnuk ohradil proti použití rodinného vlivu. To je pouze technické řešení: hle, hle, seržant - zbrojíř! dodal děda se šibalským mrknutím.
480
"Zdravím!" Mladý Mellow obdařil dívku svým klukovským širokým úsměvem, načež její výraz se okamžitě proteplil. "Hledám slečnu Carpenter..."
"Omlouvám se, neznám žádnou slečnu." Recepční vypadala posmutněle, žejmjiiusela zklamat.
"Ale ona tu pracuje," namítal Craig. "Janine Carpenterová." "Aha, tuhletu!" rozjasnila líc. "Vy asi myslíte doktorku Carpen-terovou. Jste očekáván?!"
"Mám naprostou jistotu, že o mém příchodu dobře ví...," ujistil seržant starostlivé děvče.
"Je v místnosti 211. Nahoru po schodišti, potom zahnout vlevo, projít otevřeným vchodem označeným Pouze personál a pak už je to třetí kancelář vpravo."
Craig dveře otevřel na vyzvání Vstupte!, které ho uvítalo po zaklepání. Ocitl se v dlouhé úzké místnosti se střešním oknem a zářivkou nahoře, stěny lemovaly mělké zásuvky podivných skříněk, dosahujících až ke stropu. Na každé zářil pár vyleštěných mosazných držadel.
Janine stála u dlouhého pracovního stolu, umístěného ve středu místnosti. Na sobě měla džíny a vesele kostkovanou dře-vorubeckou vlněnou košili.
"Nevěděl jsem, že nosíš brýle," řekl host. Dodávaly jí zvláštní výraz soví moudrosti, ale hbitě je stáhla z obličeje a skryla za zády.
"To je dobře!" uvítala ho. "Co chceš?"
"Koukej," začal," potřeboval jsem zjistit, co vlastně entomolog dělá. Měl jsem totiž před očima bizarní obraz, jak zápasíš s bodalkami tse-tse a kyjem ubíjíš sarančata k smrti." Potichu za sebou zavřel dveře a neustával v mluvení, dokud se nepřitočil až ke stolu vedle ní. "Řeknu ti, vypadá to zajímavě!"
Tvářila se jako vzdorující kočka, ostražitá a každý chlup naježený, ale postupně se uvolnila.
"Diapozitivy," vysvětlovala neochotně. "Třídím je!" A pak s novým podrážděním v hlase dodala: "Víš vůbec, že jsi ukázal typickou zaujatost ignorantského a neinformovaného amatéra? Jakmile se někdo zmíní o hmyzu, okamžitě myslíte buď na škůdce, jako je saranče, či na přenašeče nemocí, jako například bodalkatse-tse."
»A to je špatné?"
J 481
"Hexapoda je největší třída nejrozsáhlejšího živočišného kmene Arthropoda, tedy členovců. Tihle šestinožci mají doslova stovky tisíc členů, z nichž většina působí na člověka blahodárně. Škůdci jsou v obrovské menšině."
Určitě by si nešplhnul, kdyby upozornil na protimluv sousloví obrovská menšina, naštěstí zdravý rozum pro jednou u něj zvítězil. Místo toho pronesl: "To mě nikdy nenapadlo. Co míníš tím -blahodárné pro člověka?"
"Opylují rostliny, odklízejí a regulují množství škodlivého hmyzu, slouží coby potrava...," ponořila se do daného tématu a po několika minutách už Craigův

zájem nebyl pouze předstíraný. Jako kterýkoliv horlivý odborník fascinovaně hovořila na vybrané téma. A jakmile si uvědomila, že host patří mezi vnímavé a solidární publikum, stala se ještě výmluvnější.
Hradby mělkých zásuvek obsahovaly sbírku, s níž se mu chlubila při prvním setkání - tam se nacházely nejlepší exempláře na světě. Ukázala mu mikroskopické, pírky ozdobené brouky z rodu Ptiliidae o velikosti pouhé setiny milimetru a srovnávala je s gigantickými Afričan Goliath, známými spíš jako zlatohlávek. Ukázala mu hmyz nádherného zabarvení podobné kráse drahých kamenů i odpuzující ošklivost jiných. Obdivoval hmyz napodobující orchideje a květiny, tyčky, kůru i hady. Byla tam vosa, používající oblázek coby pracovní nástroj, též moucha, která jako kukačka nakladla svá vejce do cizího hnízda. Nalezl se i mravenec, jenž si udržoval mšici ve funkci dojné krávy, a houby jako zemědělské plodiny. Ukázala mu jednoho zástupce schopného žít v ledovci a dalšího z hlubin Sahary, jiný zase přebýval v mořské vodě. Dozvěděl se, že některé larvy jsou dokonce schopné existence v loužích ropy, díky níž hltají další hmyz uvízlý v pasti lepkavé tekutiny.
Odhalila mu též vážky s dvaceti tisíci kukadly á mravence, který byl schopný zvednout tisícinásobek své vlastní váhy. Vysvětlovala bizarní formy výživy i reprodukce. Dostala se do takové extáze, že dokonce zapomněla na předchozí marnivost a usadila si brýle s kostěnými obroučkami zpět na nos. Vypadala tak roztomile, až Craig zatoužil ji obejmout.
Po dvou hodinách zase brýle skryla a vyzývavě začala. "V pořádku, toť skoro vše!" konstatovala. "Takže já jsem hlavně kurátorkou sbírky Hexapoda, ale zároveň jsem i konzultantkou
482
ministerstva zemědělství, ochrany divoké zvěře a přírody i zdravotnictví. To je vše, co entomolog dělá, mistře - nyní se jen zeptám: Do prčic, co vlastně tady chceš, co tady děláš?"
"Co dělám? Chodím tu kolem dokola a zvu entomology na oběd..." ––r
"Oběd?" Zadívala se neurčitě. "Kolik je hodin? Bože můj, ty jsi právě promarnil celé mé sobotní dopoledne!"
"A co voňavoučký a šťavnaťoučký T-bone steak," loudil. "Právě jsem dostal zaplaceno..."
"Možná mě Roly vezme na jídlo," oznámila surově.
"Rolyjevbuši!"
"Jak to víš?"
"Telefonoval jsem tetičce Val do Queeds Lynn, abych si všechno ověřil."
"Jsi mazaný mizera!" Poprvé se zasmála. "V pořádku, vzdávám se. Pozvi mě na oběd!"
Plátky masa byly opravdu křehké a šťavnaté, pivo v silně orosené sklenici studené jako led. Hodně se spolu nasmáli. Po jídle se zeptal: "Co obvykle dělají entomologové během sobotního odpoledne?"
"A co dělají policejní seržanti?" čelila.
"Obyčejně sledují nějakou stopu, taky pátrají po rodinných předcích na tajemných a podivuhodných místech - chceš se zúčastnit taky?"
Věděla všechno o terénním vozu, však se ihned podle toho zařídila: obtočila si hedvábný šátek kolem hlavy a nasadila sluneční brýle, aby se chránila před větrem. Mezitím mladý Mellow doplnil chladicí box rozdrceným ledem a zásobou piva. Vyrazili do přírodní rezervace, oficiálně zvané Rhodes Matopos National Park, do začarovaných kopců, kde se kdysi věštkyně Umlimo pod vlivem kouzel kolébala a vydávala různorodá proroctví. Tam Matabelci přicházeli pro pomoc, tam hledali útočiště v časech kmenových pohrom. Krása místa zasáhla Janine přímo do srdce.
"Kopce připomínají ty podivuhodně pohádkové hrady tyčící se podél Rýna..."
V údolí se popásala divoká zvěř, stáda antilop vraných a kudu velkého se chovala krotce jako ovce. Land Rover zvířata vůbec "evyrušil, sotva zvedla hlavy, když projížděl kolem, a pak se hned
-j
483
Mladému páru se zdálo, že mají skalní město jen pro sebe. Vcelku nikdo nechtěl v těchto dnech riskovat a ocitnout se osamělý na prašné cestě uvnitř té absolutně nejtajnější a nejskrytější tvrze dle matabelské tradice. Když Craig odstavil teréňáka na vyznačeném parkovišti, ve stínu prořídlého hájku pod impozantní holou žulovou kopulí, starý Matabelec návštěvníky ihned objevil. Sluncem vysušený hlídač v uniformě s označením Národního parku Matopos a s plátěným kloboukem do buše na hlavě je přišel přivítat. Zároveň je doprovodil ke stolku u vchodu. Na něm ležela kniha návštěvníků, kam se každý příchozí zapisoval, nyní převážně z bezpečnostních důvodů. Na bráně se skvěl nápis:

Zde jsou pohřbeni muži, kteří jsou hodni vzpomínky, neb se náležitě zasloužili o svou zem!
Stoupali vzhůru po holém kamenném úbočí, pomalu se blížili ke gigantické koruně, tvořené obřími valouny. Tyčily se nad nimi jako zkamenělí strážní andělé z tvrdého granitu, shlížející na mohutnou bronzovou desku. Slova hlásala:
Zde leží tělesné pozůstatky CECILA JOHN A RHODESE
"Tak málo o něm vím," Janine přiznala.
"Nemyslím, že by někdo o něm věděl něco víc," zauvažoval Craig. "Byl to velmi zvláštní člověk, ale po pohřbu ho Matabelci uctili královským pozdravem Bayete! Měl nějakou neuvěřitelnou moc nad ostatními lidmi..."
O kousek dál, v podobné kamenné hrobce, odpočíval přece jen jeho věrný přítel doktor Jim. Prostý nápis vše potvrzoval:
Zde leží LEANDERSTARRJAMESON
Přešli kolem pomníků těchto velikánů na vzdálenou stranu vrcholu k monumentu čtvercového půdorysu, vztyčenému z kamenných bloků. Čtyři mohutné bronzové desky zdobené reliéfy zobrazovaly do všech světových stran heroické postavy v různých fázích bitvy.
"Allan Wilson a jeho patrola," vysvětloval mladík," exhumova-li totiž padlé muže z bojiště na řece Shangani a jejich těla znovu pohřbili zde."

I
Na severní stěně památníku se skvěla jména obětí a Craig sjížděl prstem po reliéfu s vyrytým seznamem cti a zastavil se u jednoho jména.
"Důstojný pán Clinton Codrington," četl nahlas. "Můj šlechetný prapraděct^ia^í neobyčejná postava. Jeho manželka, má pra-prabába, byla vskutku významná žena. Oba, Clinton a Robyn, položili základy misijní stanice Khami. Několik měsíců potom, co Matabelci tyto hrdiny do jednoho pobili, se provdala za bývalého velitele útvaru, který prakticky zařídil Clintonovu smrt - nějaký Arnik, jmenoval se St. John. Vsadil bych se, že v tom byly nějaký silně zajímavý techtle mechtle! Taky to s nimi šlo všelijak, však víš, sem tam nějaký dotek, pak zase přešlapování na místě..."
"Něco podobného se dokonce dělá i v současnosti," významně naznačila Janine. "A já myslela, že jde o nedávno vyzkoušený vynález."
Potulovali se dokola po žulovém návrší, připomínajícím svou oblostí gigantické temeno hlavy, až přišli k třetímu hrobu. Nad ním se tyčil znetvořený a zakrnělý strom msasa, který rostl v dost riskantní pozici v rozsedlině pevné žuly. Jako náhrobky nahoře tak i zde ostatky zakrývala silná deska zvětralého bronzu se stále dobře čitelným nápisem:
Zde leží
SIR RALPH BALLANTYNE,
první ministerský předseda
JIŽNÍ RHODESIE,
on se vskutku zasloužil o dobro naší země
"Ballantyne," uznale konstatovala. "To musí být nějaký prapředek od Rolanda."
"Velikýpraotec obou našich rodů," odsouhlasil hrdě potomek. "Náš pradědeček, jeho syn je přece Bawu. A toto je skutečný důvod, proč jsme sem vlastně vyrazili."
"Co o něm víš?"
"Velmi mnoho, vlastně... Právě jsem dokončil četbu těch soukromých deníků. Asi to byl docela správnej chlap! Kdyby ho byli bývali nepovýšili do šlechtického stavu, pravděpodobně by ho museli pověsit... Podle jeho vlastních utajovaných doznání byl Jer> jakýmsi nekvalifikovaným tulákem, ale časem se pěkně vybarvil."

"Takže z téhle strany jsi to podědil...," rozesmála se. "Řekni mi něco víc!"
"Komické na tom právě je, že byl zapřísáhlým nepřítelem toho dalšího starého darebáka tam nahoře." Craig ukázal k vrcholu, směrem k hrobu Cecila Rhodese. "A zde jsou pohřbeni téměř jeden vedle druhého. Velkomyslný praděd Ralph píše ve svém deníku, že objevil uhelnou pánev Wankie, ale Rhodes ho podvedl a vyštval odtamtud. Dokonce prý odpřísáhl, že zničí Rhodese i celou jeho slavnou společnost BSAC - tohle si skutečně zapsal! Ukážu ti to! A vychloubal se svými úspěchy. V roce 1923 ukončila svou existenci vláda Rhodesovy British South Africa Company. Jižní Rhodesie se stala britskou kolonií, starý dobrý Sir Ralph ministerským předsedou. Splnil tedy svou výhrůžku."
Usadili se vedle sebe na obrubník hrobu a on jí vyprávěl ty nej-legračnější a nejzajímavější příběhy vyčtené z utajovaných deníků, ona okouzleně naslouchala.
"Je zvláštní si uvědomit, že oni jsou naší součástí a my zase jejich...," zašeptala. "Všechno, co se děje zrovna teď, mělo své kořeny vtom, co udělali arekli..."

"Bez minulosti neexistuje budoucnost," zopakoval Craig slova Samsona Kumaly, načež pokračoval, "to mi připomíná, že mám udělat ještě něco důležitého, než se vrátíme do města."
Tentokrát mladý Mellow nepotřeboval upozornit na skrytou odbočku, ale stočil se na pěšinu vedoucí mimo hřbitov, sjížděl dolů stromořadím eukalyptů k obíleným domkům personálu misie Khami. První baráček v řadě vypadal docela opuštěný, neměl ani záclonky v oknech. Když vystoupil na verandu a nakoukl dovnitř, uviděl pustou místnost.
"Koho hledáš?" vyptávala se Janine, jakmile se vrátil k vozu.
"Přítele."
"Dobrého přítele?"
"Nejlepšího přítele, jakého jsem vůbec kdy měl..."
Jeli dál dolů z kopce k nemocnici a znovu zaparkoval.
Janine zůstala sedět v kabině, zatímco on vešel do haly. Dlouhým krokem k němu chvátala žena v bílém laboratorním plášti. Z nepřirozeně bledého obličeje vyzařoval agresivní a zamračený pohled.
"Doufám, že nepřicházíte obtěžovat a vystrašit naše lidi," začala. "Přítomnost policie zde znamená trable!"
486
.Omlouvám se," Craig přelétl očima uniformu. "To je čistě soukromá záležitost. Hledám svého přítele. Jeho rodina žila tady, Samson Kumalo..."
"Ach!" přikývla. "Teď už vás poznávám. Byl jste Samův zaměstnavate4J4ttže, on odešel!"
"Odešel? Nevítánáhodou kam?"
"Ne," vyštěkla rozhodně, bez sebemenší ochoty poskytnout další informace.
"Jeho dědeček Gideon..."
"Je mrtvý."
"Zemřel?" zděsil se seržant. "Jak?"
"Umřel hlubokým zármutkem - když vaši lidé zavraždili člověka, jenž mu byl velice drahý. Jestliže už nic dalšího nechcete vědět, ráda bych vám ještě připomněla, že tu opravdu nemáme rádi uniformy..."
¦ ¦ ¦
Do města dorazili až pozdě odpoledne a mladý Mellow zamířil rovnou ke své jachtě, aniž by se jí ptal na souhlas. Když zaparkoval pod mangovníkem, Janine nepronesla žádnou poznámku, ale vysoukala se ven a následovala ho k žebříkové cestě.
V salonu Craig vsadil pásku do magnetofonu a otevřel láhev vína, pak přinesl dolů v kůži vázaný deník Sira Ralpha, který mu Bawu půjčil. Uvelebili se jeden vedle druhého na lavici, aby společně studovali zápisky. Zašlý inkoust i kresby tužkou, které zdobily okraje, Janine nadchly. Když náhodou narazila na vylíčení pohromy způsobené sarančaty v devadesátých letech devatenáctého století, byla doslova uchvácená.
"Ten tvůj prapředek měl dobré oko," zaujatě studovala jeho kresbu sarančete. "Mohl klidně být studovaným přírodovědcem, jen se podívej na ty detaily."
Vzhlédla na muže sedícího těsně vedle ní. Vypadal jako štěně, zbožňováníhodné štěně. S rozmyslem tedy zavírala historický svazeček, aniž by z hostitele spustila oči. Naklonil se blíž k ní a ona neprojevila žádnou snahu odtáhnout se. Pokryl tedy její rty svými, cítil, jak měknou a rozevírají se. Obrovské šikmé oči Překryla víčka. Řasy byly dlouhé, delikátně zakřivené jako motýlí
la.
J
487
Po delší době chraplavě zašeptala: "Za žádnou cenu nezačni říkat nějaké pitomosti -jen setrvej u činnosti, kterou právě ted provádíš!"
Podrobil se a byla to ona, kdo přerušil mlčení. Hlas sejí chvěl.
"Doufám, že jsi měl dost rozumu, abys udělal kavalec dostatečně široký pro dva."
Stále ještě neřekl nic, ale zvedl ji do náruče a odnesl, aby rozměry posoudila sama.
"Ani ve snu mě nenapadlo, že by to mohlo být takové..." Z hlasu mu znělo podivení, když se opíral o loket a zíral na ni. "Skutečně nádherné, přirozené a tak snadné..."
Kreslila mu prstem na hrudi malé kroužky kolem bradavek. "Mám ráda chlupatá prsa," předla.
"Já zase ne, mám samozřejmě na mysli - hele, víš, vždycky jsem to pociťoval jako vážnou záležitost, obzvlášť když se poté dostaví přísliby a ujištění.
"Něco jako zvuk varhan?" chichotala se. "Jestliže omluvíš podobné přirovnání."
"Jde o další zajímavost," zbystřil. "Jen jedinkrát jsem tě slyšel se hihňat - při milování a těsně po něm!"

"To je taky jediný čas, kdy se cítím na hihňání," souhlasila s ním a znovu se zachichotala. "Buď mým mazlíčkem a najdi sklenku na víno!"
"Co zrovna teď je tak zábavného?" zvědavě se dožadoval z chodbičky.
"Tvá spodní část je bílá a miminkovsky hebká - ne, nezakrývej prdelku!"
Zatímco lovil ve skříňce lodní kuchyňky, volala z kajuty: "Máš v magneťáku Pastorálml"
"Myslím, že ano."
"Přehraj mi ji, miláčku."
"Proč?"
"Řeknu ti, až se vrátíš zpět do lože."
Seděla v čele lůžka úplně nahá, navíc zaujala lotosovou pozici. Vložil jí sklenku vína do ruky a po krátkém zápasu se mu podařilo zaplést vlastní dlouhé nohy do lotosu a uvelebit se vedle ní.
"Tak povídej...," vyzval ji.
"Nebuď zabedněnec, Craigu - mám na mysli, že nejde jenj o perfektní doprovod!?"
Další obrovský příval hudby a lásky je pohltil, zanechal je navzájem přitulené, bezmocně v sobě zakleslé a v bolavém mlčení, jež následovalo, mu něžně uhlazovala potem zvlhlé vlasy, které mu padaly do očí.
To už pro uěj-b^lo příliš. "Mám tě rád," vyhrkl náhle. "Ach! Bože, tak moc tě njiluju!"
Téměř hrubě ho odstrčila a posadila se. "Jsi sladký zábavný hoch i jemný ohleduplný milenec, ale ovládáš jakousi nekřesťanskou vlohu pro schopnost říkat pitomosti v nesprávný čas!"
Ráno oznámila: "Tys udělal večeři, já připravím snídani." Poté odkráčela do lodní kuchyňky oblečená jen do jedné z jeho starých košil. Musela si vyhrnout rukávy, cípy jí sahaly až ke kolenům.
"Máš tu dost vajec a slaniny na to, aby sis mohl otevřít vlastní restauraci - čekal jsi nějaké hosty?"
"Nečekal, jen jsem doufal...," vysvětloval ze sprchy. "Udělej mi je sluneční stranou nahoru, prosím!"
"Jak lyrický název pro volské oko...," poznamenala.
Po snídani mu pomohla instalovat na hlavní palubě veliké zářící navijáky z nerezu. Potřeboval totiž, aby mu někdo držel výztužné plechy v patřičné pozici, zatímco vrtal skrz a šrouboval z druhé strany.
"Musím uznat, že jsi velmi zručný!" konstatovala. Museli na sebe křičet, poněvadž pracoval v podpalubí a ona si hověla jako na bidýlku na okraji kokpitu.
"To je od tebe laskavý postřeh."
"Také předpokládám, že jsi prvotřídní zbrojíř."
"No, jsem docela dobrej."
"Pokud děláš to, z čeho tě podezřívám, pak dáváš do pořádku střelné zbraně?"
"Jen jeden z mých úkolů."
-Jak se k tomu můžeš propůjčit? Zbraně jsou přece tak zlé!"
"To je typický předsudek ignorantského a neinformovaného amatéra," použil její vlastní slova proti ní. "Střelné zbraně jsou na jednu stranu vysoce funkční a užitečné nástroje, na druhou to rnuzou být velkolepá umělecká díla. Muž vždy plýtval nejtvořivějším ze svých pudů na zbraně..."
"Ale jde o způsob, jímž je lidé užívají!" ohrazovala se pevně.
488
489
"Například se jimi mohlo předejít, aby Adolf Hitler nenechal zplynovat téměř celý židovský národ," poukazoval na historická fakta.
"Ach takhle! Pokračuj dál, Craigu! Na co jsou užívané tam venku v buši zrovna teď?"
"Palné zbraně samy o sobě nejsou zlé, ale někteří z lidí, kteří je užívají, jsou! Mohla bys mluvit úplně stejně třeba o nevinně vyhlížejícím francouzáku."
Právě jím utáhl šrouby navijáku a vystrčil hlavu z poklopu. "To pro dnešek už stačí - sedmého dne On odpočíval - a co pivo?"
Mladý Mellow upravil do správné polohy reproduktor v kokpi-tu a pak už si hověli na slunci, popíjeli pivo a naslouchali hudbě. "Pohleď, Jáni, neznám ohleduplný způsob, jak předestřít mou touhu, ale nechci vidět v tvé blízkosti někoho jiného, víš, co tím myslím?"
"Ty se tam hrneš znova!" oči se jí zešikmily a praskaly jako modrý led. "Učiň mi laskavost a sklapni, Craigu!"
"Mám na mysli, po tom, co se mezi námi přihodilo," houževnatě kul železo, dokud bylo žhavé. "Myslím si, že bychom..."
"Pohleď, drahý hochu, máš na vybranou: buď mě znovu přivedeš do stavu zuřivosti, anebo mě znovu rozhihňáš. Která z těchto variant u tebe zvítězí?"
V pondělí, v době oběda, dorazila Janine k policejnímu ústředí. Pak pojídali

šunkové sendviče, zatímco jí ukazoval zajímavosti kolem místního arzenálu. Navzdory svému přesvědčení byla dívka nakonec fascinována exponáty ukořistěných zbraní i vzorky trhavin. On přitom objasňoval účinnost různorodých typů min, jakým způsobem mohou být objeveny a jak zneškodněny.
"Musíš teroušům přiznat zručnost a zápal," Craig připustil. "Ty svině nesou tyhle krámy na zádech několik set kilometrů skrz buš. Jen si zkus vybrat, který se ti podaří zvednout, a hned uvidíš, co tím myslím."
Nakonec ji dotáhl do malé zadní místnosti. "Toto je můj zvláštní projekt. Nazývám ho S & I- Stopa a Identifikace!" gestikuloval směrem k tabulkám a grafům, které pokrývaly stěny, zároveň zahrnul i velké krabice, plné prázdných nábojnic, nahromaděných vedle pracovního stolu. "Po každém kontaktu s terouši policejní zbrojíř pročistí oblast a sebere každou použi-
490
tou patronu. Za prvé jsou vhodné pro kontrolu na otisky prstů. Pokud banditu máme v trestním rejstříku, pak ho můžeme identifikovat okamžitě. Jestli však náboje před nabíjením vyleštil nebo pokud zatím nemáme žádný záznam jeho otisků prstů, pak můžeme ještájřy^topovat docela přesně, která hlaveň vypustila dotyčný náboj." %
Odvedl dívku k pracovnímu stolu a nechal ji nahlédnout do nízkonapěťového mikroskopu, který stál nahoře. "Úderník je součástí každého mechanismu palné zbraně, ovšem zanechává otisk v ploše zápalky na dně nábojnice, který je naprosto individuální a lze ho snímat a používat stejně jako otisky prstů. Můžeme tedy sledovat kariéru každého aktivního teroristy v poli, můžeme dělat přesné odhady, kolik jich tam ještě je a kteří jsou žhaví."
"Žhaví?" Vzhlédla od mikroskopu.
"Z každé stovky teroristů v terénu jich přibližně devadesát zaleze do bezpečného krytu blízko kraalu, kde se nechá zásobovat jídlem a mladými děvčaty. Tihle se pokoušejí držet se mimo nebezpečí, hlavně mimo kontakt s našimi ozbrojenými silami. Ale žhavíjsou jiní než ostatní! Jedná se o typické rváče, fanatiky, zabijáky- na těchto tabulkách vidíš jejich první tým." Odvedl dívku ke stěně. "Podívej se tady na toho! Říkáme mu Petrklíč, protože úderník jeho samopalu zanechává značku ve tvaru květiny. Je v buši už tři roky, do kontaktu se dostal šestadevadesátkrát - to je téměř každý desátý den. Vypadá to, jako by byl z ocele..." Craig běžel prstem dolů tabulkou.
"Zde je další, nazýváme ho Leopardí tlapa. Dobře můžeš vidět proč - opět podle otisku úderníku jeho automatu. Je to nováček, poprvé přešel přes řeku, ale udeřil na čtyři farmy a připravoval léčky, pak vstoupil do kontaktu s Rolandovými průzkumníky. Nemnoho z nich to přežije, protože kluci od bráchance jsou neuvěřitelní! Úplně jim zlikvidovali většinu nejlepších kádrů, ale Leopardí tlapa bojoval jako veterán a měl se svou bandou úspěch. Rolandovo bojové hlášení říká: ztratil čtyři lidi vinou protipěchotních min, které Leopardí tlapa pokládal za běhu při ústupu a dalších šest ve skutečném boji - deset mužů dohromady- To jsou vážné ztráty na životech, které Ballantyne's Scouts kdy vůbec utrpěli při jakémkoliv kontaktu." Craig poklepal na jméno / {
491
na tabulce. "On je velice žhavý! Předpokládáme, že uslyšíme ještě víckrát o tomto mladíkovi."
Janine se otřásla. "To je hrozné - všechna ta smrt a utrpení. Kdy tomu bude konec?"
"Všechno začalo, když se první člověk postavil na zadní, a není naděje, že by se něco chystalo skončit zítra. Nyní pojďme raději hovořit na téma dnešní večeře. Vyzvednu tě v tvém bytě v sedm, souhlasíš?"
Telefonovala mu však do policejní zbrojnice pár minut před pátou.
"Craigu, dneska večer pro mě nechoď!"
"Proč ne?"
"Já tady nebudu..."
"Co se stalo?"
"Roly se vrátil z buše."
Mladý Mellow se tedy vrhl na vylepšování jachty. Na přídi konečně umístil rohatinku - pachole s výčnělky, kolem níž bude ovinovat lana plachet. Když však zavládla tma, šel raději do podpalubí a nešťastně bloumal kolem. Objevil její sluneční brýle na stolku vedle lůžka, rtěnku zase na okraji umývadla. Salon ještě voněl po parfému, dvě sklenky na víno stály pospolu v dřezu.
"Mám dojem, že lepší bude trochu se opít," rozhodl se nahlas, ale neměl tonik. A gin s obyčejnou vodou chutnal příšerně. Nahnul se k magnetofonu a pustil si Pastorální. Okamžitě se mu však zjevily obrazy až příliš bolestivé. Udeřil na tlačítko STOP.
Sir Ralph ho snad zachrání, dumal v duchu, když bral do ruky v kůži vázaný deník a zalistoval v něm. Studoval ho už dvakrát, poněvadž kdyby měl jet do King's

Lynn o víkendu, Bawu by očekával, že přijíždí pro další kus ze série. Začal tedy číst znovu, čímž okamžitě získal opiát proti pocitu osamělosti.
Po chvíli už hledal v zásuvce stolu a našel linkovaný sešit, který užíval pro kresbu plánů budoucích kajut a lodní kuchyňky. Vytrhl použité stránky, ale zůstala mu tam ještě víc jak stovka čistých listů. Posadil se tedy za stůl s tužkou z navigační soupravy a zíral na první prázdný list téměř pět minut. Pak začal psát:
Africká pevnina se hrbila na obzoru jako lev připravený
k útoku. Žlutohnědá, dozlatova opálená ranní září slunce
a současně ochlazovaná studeným Benguelským proudem. Robyn Ballantyneová stála u zábradlí lodě a dívala se...
492
1
Craig znovu přečetl první věty a vnímal záhadné vzrušení, které ještě nikdy předtím nezakusil. Skutečně před sebou mohl vidět tu mladou ženu i způsob, jak tam stála s bradou bojovně zvednutou, když jí dychtivý vítr chňapal po vlasech a snažil se je zacuchat... _--T
Tužka vyrazilaj|ako o závod po prázdné stránce a Robyn se mu nastěhovala nejen do mysli, ale promlouvala mu nahlas i do uší. Otočil stránku, aby pokračoval. Téměř dřív než si to uvědomil, měl sešit naplněný svým zahroceným rukopisem, zatímco venku, za okénkem kajuty, pomalu svítalo...
¦ ¦ ¦
Od chvíle, kterou si Janine Carpenterová z dětství pamatovala, ve stájích patřících jejímu otci, vzadu u veterinářské ošetřovny, přebývali vždy koně. V osmi letech ji táta vzal poprvé na místní hon. Hned po dvaadvacátých narozeninách, o několik měsíců dříve než opustila domov a odešla do Afriky, byla odměněná honeb-ním povolením.
Oř, jímž ji obdaroval Roland Ballantyne, byla překrásná kaštanová klisnička bez jakýchkoliv jiných znaků, vyhřebelcovaná do neuvěřitelného lesku, až zářila ve slunečním světle jako mokré červené hedvábí. Janine ji často jezdila už předtím, znala tedy její čilost i sílu a po delší době se mezi nimi dokonce vyvinul nezanedbatelný soulad.
Roland se zase nesl na svém hřebci. Tuto obrovskou černou bestii nazýval Mzilikazi po starodávném matabelském králi. Žíly koni vystupovaly pod kůží na plecích i břichu, kroutily se jako živí hadi. Velké temné skrotum vypadalo podmanivě, až moc robustní. Když položil slechy a odhalil zuby, sliznice v koutcích těch divokých očí získala barvu krve. Z celého postoje vyzařovala arogance kombinovaná s hrozbou, ovšem vystrašená Janine vnímala navíc ještě i vzrušení. Kůň a jezdec tvořili idylickou symbiózu.
Roland Ballantyne měl na sobě hnědé jezdecké kalhoty z whipkordu a vysoké boty, vyleštěné do naprosté dokonalosti. Vypadal jako ze škatulky v bílé košili s krátkými rukávy, pevně se napínajícími přes tvrdé hladké bicepsy. Janine by se klidně vsadi-a> ze vždycky oblékal bílou, aby vynikla do snědá opálená
i
493
pokožka obličeje i rukou. Považovala ho za velmi pohledného, navíc ten krutý a bezohledný nádech v něm ho pro ni dělal ještě atraktivnějším, než by pouhý pěkný vzhled sám mohl kdy vůbec učinit.
Minulou noc v posteli její garsoniéry se ptala: "Kolik lidí jste zabili?"
"Tolik, kolik bylo nevyhnutelné...," odpověděl.
Ač měla dojem, že nenávidí válku, smrt a utrpení, přesto ji podobné hrubé poznámky do jisté míry vzrušovaly, aniž by podobné emoce mohla ovládat. Později se jen zasmál: "Ty jsi taková malá čubka plná svérázných nápadů, věděla jsi to vůbec?" Nenáviděla ho za tohle odhalení a připadala si zoufale zahanbená. Nakonec ji však zachvátila zlost! Vyřítila se na něj, chtěla mu vyškrábat oči. Roland ji však bez námahy zkrotil. Ještě se pochichtával, když dívce po chvíli začat šeptat vilnosti do ucha a pokračoval v tom tak dlouho, dokud opět nad sebou neztratila kontrolu.
Teď když k němu vzhlédla, cítila z něj strach, zároveň jí však naskákala husí kůže na předloktí a uvědomila si vzrušení, které se jí rozlévalo v podbřišku. Dojeli až na vrchol kopce, kde on nechal otěže klesnout. Hřebec se hned roztančil v malém kruhu, delikátně zvedal kopyta a pokoušel se očichávat líbeznou klisničku. Roland mu však hlavu odtáhl pryč a ukázal prstem k horizontu, klesajícímu na všech světových stranách do modrých dálav.
"Odtud můžeš vidět všechno! Každé stéblo trávy, každé zrno země - všechno patří rodu Ballantyneů. My jsme o to bojovali, my jsme zvítězili! Je to naše, a každý, kdo nám chce dědictví našich otců uzmout, bude muset zabít nejprve mě..."

Představa existence kohokoliv, kdo by ho mohl ohrozit, byla směšná. Vždyť se tu tyčil mladý bůžek, skoro nesmrtelná bytost.
Sesedl a zavedl koně k jednomu z vysokých stromů msasa. Oře svázal na volno, aby se mohl pást, a pak sáhl nahoru pro svou krásku, aby ji snesl z hřbetu klisničky dolů. Zašel s Janine k okraji srázu a tiskl si ji zády k hrudi, aby spolu s ním mohla vyhlížet do kraje a celou tu krásu ocenit.
"Tady to všude je!" pronesl slavnostně. "Jen se dívej..."
Naskytla se jim obdivuhodná scenérie: žírné a sluncem pozlacené pastviny i graciézní stromy, vody tekoucí v malých jasných
494
potůčcích či zářící jako zrcadla zadržovaná přehradními zdmi, klidná stáda velkého skotu stejné červeného jako úrodná půda pod jejich kopyty. A toto úchvatné vlastnictví překlenuly vysoko nahoře mraky na modrém africkém nebi.
"To vše pQiLefcyjje ženu, která to bude milovat stejně jako já," oznámil prosjě. "Manželku, která mi porodí velmi hezkého silného syna, schopného postarat se o tohle dědictví a udrží ho zrovna tak jako já!"
Přesně věděla, co hodlá říct - že by k tomu došlo právě nyní? blesklo jí hlavou. Cítila se ochromená a zmatená, cítila, jak se mu začíná chvět v náruči.
"Chci, abys ses stala mou ženou!" pronesl Roland Ballantyne, načež Janine se nekontrolovatelně rozplakala.
¦ ¦ ¦
Poddůstojnický sbor Ballantyne's Scouts zorganizoval zásnubní mejdan pro svého plukovníka i jeho novopečenou snoubenku.
Akci uskutečnili v důstojnické jídelně kasáren v Thabas Indu-nas. Všichni důstojníci od pluku včetně manželek obdrželi pozvání, a tak když Roland s Janine přijeli v mercedesce, čekala na ně zcela zaplněná přední veranda. Každý chtěl uvítat snoubence. Pod vedením poručíka Gondelea spustili tirádu žoviální-ho, ale neladícího popěvku vhodného pro tuto příležitost.
"Zatraceně dobrá věc, že nebojujete tak, jako právě teď zpíváte," ocenil je plukovník. Jednal s nimi s hrubou otcovskou přísností i citem, řídil je s jistotou vládnoucího samce ve stádu. Oni ho zcela upřímně uctívali, čemuž Janine docela dobře rozuměla. Divila by se, kdyby tomu bylo jinak. Nesmírně ji však překvapilo obdivuhodné bratrství průzkumníků. Způsob, jímž důstojníci i mužstvo, černí i bílí, drželi spolu téměř hmatatelným svazkem důvěry a shody.
Tušila, že jde o něco mnohem víc než dokonce i nejsilnější rodinné vazby. Později, když o tom mluvila s Rolandem, zcela jednoduše odvětil: "Když tvůj život závisí na dalším muži, zamiluješ si ho."
Všichni přítomní zacházeli s Janine s enormním respektem, téměř s bázní. Nazývali ji "Donna" pokud byli Matabelci, "madam" ostatní běloši-ona to vzala jen na vědomí.
J
495
Poručík Gondele jí osobně přinesl gin, který by dokázal omráčit slona, a vypadal, jako by ho ranila rovnou do srdce, když prosila o trochu víc toniku. Pak jí představil svou choť, pěknou buclatou dceru staršího matabelského kmenového náčelníka, což z ní dělá jakousi princeznu, objasnil později vševědoucí plukovník. Porodila pět synů - přesně stejné číslo, na němž se Janine a Roly usnesli. Domorodá šlechtična mluvila znamenitou angličtinou, takže obě ženy se ihned zabraly do hlubokého a upřímného rozhovoru, od něhož Janine nakonec musela odvrátit pozornost vzhledem k hlasu, znějícímu těsně za ní.
"Doktorko Carpenterová, smím? Omlouvám se za zpoždění," uslyšela v dokonale modulovaných tónech a prudce elegantním akcentu hlasatele BBC či přinejmenším absolventa Královské akademie divadelního umění. Janine se obrátila ke švihácké postavě v uniformě s hodností označující podplukovníka rho-deského vojenského letectva.
"Douglas Hunt-Jeffreys," představil se a nabídl jí úzkou, téměř ženský hladkou ručku. "Ničila mě hrůzná vyhlídka na propásnutí možnosti setkání s rozkošnou dámou od statečnéJio plukovníka." Pyšnil se ušlechtilými duchaprázdnými rysy diletanta, i když uniforma, bez ohledu na skutečnost perfektní upravenosti na míru, vypadala až nepříhodně na jeho úzkých ramenech. "Celý pluk se nacházel v kompletním stavu nervozity už od té doby, co se nám donesla ta kolosální novina!"
Instinktivně vytušila, že navzdory jeho zjevu i výběru slov nejde o homosexuála. Ať šlo o způsob, jímž držel její dlaň, či subtilní letmý pohled, který vrhl na její tělo v podobě splývajícího hedvábného roucha, aby se pak vrátil zase k její tváři. Náhle zaznamenala svůj dráždivý zájem, připadal jí jako ostří břitvy zabalené do sametu. Jestli potřebovala potvrzení jeho heterose-xuality, tak hned vše vyjasnil Roland svým dalším postupem. Objevil se téměř ihned po jejím boku,

jakmile si uvědomil, s kým snoubenka právě mluví.
"Dougie, ty můj starej buzerante!" plukovníkův úsměv měl kvalitu bílého žraloka.
"Bon soir, mon brave." Podplukovník vložil cigaretovou špičku ze slonoviny mezi zuby. "Musím se přiznat, že jsem u tebe vůbec neočekával takhle suverénně prokázaný znamenitý vkus.
496
Doktorka Carpenterová je naprosto strhující. Schvaluji tvou volbu, drahý chlapče. Vskutku nemám slov."
"Dougie musí schválit všechno, cokoliv činíme," jal se Roland vysvětlovat. "On je naše spojení s hlavním stanem všech zvláštních operací,^kxáfeně COMOPS."
"Doktorko Carpenterová, právě jsem odhalil naše až neuvěřitelně překombinované propojení - vždyť jsme byli skoro sousedé i členové téhož honebního spolku, navíc jste navštěvovala stejnou školu s mou mladší sestrou. Nikdy nepochopím, proč se nám nepodařilo setkat se již dříve..."
Janine si později uvědomila, o čemž nejdříve pochybovala, že Roland Ballantyne žárlí na ni i na tohoto muže. Uchopil ji totiž rezolutně za paži těsně nad loktem a s lehkým nátlakem směroval snoubenku pryč.
"Omluv nás, Douglasi! Chci, aby se Ploštice setkala s některým z těch šikovných mládenců..."
"Vpravdě Ploštice." Douglas Hunt-Jeffreys zavrtěl hlavou v bolestivém smutku. "Tito primitivové z kolonií jsou všichni nerozeznatelní od barbarů!" odfrkl znechuceně a vyrazil na obhlídku, aby vyhledal další gin s tonikem.
"Ty ho nemáš rád, viď?" nedokázala Janine odolat, aby trochu nepoškádlila svého nastávajícího.
"Dobře plní svou práci," krátce zareagoval plukovník.
"Myslím, že se choval roztomile."
"Věrolomný Albion," opáčil.
"Co tím myslíš?"
"OnjepřeceAnglán..."
"Zrovna tak i já," upřesnila s mírným přídechem ironie a culící se tvářičkou. "A jestliže se vrátíš jen trochu zpátky, jsi Angličan rovněž, Rolande Ballantyne."
..S jediným rozdílem, že ty a já jsme dobří Angláni. Douglas Hunt-Jeffreys ale furt popichuje, hnusnej sexuální maniak..."
"Aha, jeden z těch! To se opravdu těším..."
Zasmáli se společně.
..Musím tedy jen souhlasit s tvým nestoudným přiznáním se knymfomanii," nadhodil.
..V tom případě se budeme velmi dobře společně doplňovat, ty a já!" Zavěsila se do jeho paže v gestu usmíření, načež J' odvedl ke skupině mladých mužů na konci baru. S nakrátko
J
497
ostříhanými vlasy a svěžími tvářemi vypadali jako vysokoškoláci, jenom jejich oči si podržely nezakrytou tvrdost. Janine si vzpomněla na Hemingwaye, jenž tenhle pohled nazýval "očima kulo-metčíka".
"Nigel Taylor, Nandele Zama, Peter Sinclair," Roland své muže představoval postupně. "Tihle kiuci téměř zmeškali flámování. Vrátili se totiž teprve před dvěmi hodinami z buše. Dnes dopoledne narazili na docela dobrý kontakt blízko řeky Gwaai, dvacet šest úlovků!"
Janine se rozpakovala nad výběrem správného slova, ale pak se rozhodla pro univerzální, "To je milé!" spíš než "Gratuluju!". Oba výrazy se jí přesto zdály hrubě nepatřičné pro zmaření šestadvaceti lidských životů. Nicméně její reakce se zdála postačující.
"Pojedete tento večer plukovníka, Donno?" horlivě zjišťoval mladý matabelský seržant. Janine bleskově vrhla pohled na Rolanda ve snaze o objasnění podivné otázky. Dokonce i v takovém uzavřeném rodinném společenství se jí zdál dotaz až nechutně osobní...
"Tradice naší jídelny," Roland se šklebil očividně potěšený, jak ji domorodec vyvedl z míry. "O půlnoci totiž, poručík a já, jedeme závod k hlavní bráně a zpět! Princezna Gondele bude jeho žokej, a já se obávám, že od tebe se očekává podobné vyznamenání ovšem udělené zase mě..."
"Vy nejste macatá jako princezna," mladý Matabelec přejel znaleckým okem doktorčinu postavu, "chystám se tedy vsadit deset rhodeských dolarů na vás, Donno!"
"Ach, ty má svatá prostoto! Doufám, že vás nenecháme ve štychu!"
O půlnoci vzrušení dosáhlo frenetické úrovně. Vcelku šlo o dosažení až typicky bujné atmosféry, tak charakteristické pro tvrdé muže, denně nastavující vlastní životy ve smrtelném nebezpečí. Dobře věděli, že tato ukradená hodinka radostného

bytí může být i jejich poslední! Vojáci strkali svazky bankovek do rukou pobočníka velitele, oficiálního držitele sázek, pak se tlačili kolem svých favoritů a povzbuzovali je nevázanými výkřiky.
Princezna i Janine v punčocháčích si zastrkaly vyhrnuté sukně za gumu kalhotek a připomínaly malá děvčátka, hrající si u moře. Závodnice už zároveň stály na židlích, každá po jedné straně dveří do jídelny. Venku je čekalo vyasfaltované nádvoří
498
osvětlené směrem k hlavní bráně reflektory armádních nákladních vozů, zaparkovaných podél okraje závodní dráhy. Tu lemovala záplava mužů, vyšlých z baru. Všichni přihlížející drželi sklenice vrchovatě naplněné ginem a provázeli přípravy neurvalým nadšením. __-r-
Na baru se tyčjli oba protagonisté, poručík Gondele a plukovník Roland, svlečení až do pasu. Na sobě měli jen jezdecké kalhoty a boty do buše. Matabelec Esau tu čněl jako černý gigant, oholená hlava připomínala dělovou kouli, ramena měl posetá boulemi vypracovaných svalů. Vedle něj stojící Roland vypadal jako holobradek, hruď nedotčená slunečními paprsky se zdála velmi hladká a bílá.
"Pokud mi tentokrát podtrhneš nohu, poručíku, tak ti urvu kebuli u samý prdele!" upozorňoval hrubě protivníka, ale ten mu jen konejšivě poklepal na rameno.
"Promiň, šéfe! Vždyť se ani tak blízko nedostaneš, abys o mě nešťastnou náhodou zakopl."
Pobočník přebíral poslední sázky, načež vylezl na dost labilní barový pult, v jedné ruce třímal služební pistoli, v druhé sklenici.
"Všichni sklapněte! Po signálu z této střelné zbraně oba soupeři do sebe hodí jeden tuplák piva. Každý! Až láhev vyprázdní, nic jim nebude bránit , aby zdvihli svou vyvolenou z dvojice těchto krásných mladých dam."
Rozlehla se bouře obdivného hvízdání, provázená aplausem. "Držte už hubu, mládenci!" Pobočník se nejistě kymácel a pokoušel se vypadat seriózně. "Všichni přece pravidla známe!" "Pokračuj!"
Pobočník udělal gesto rezignace, zamířil pistoli do stropu a stiskl spoušť. Ozvala se příšerná rána, jedno ze světel zhaslo. Holohlavého startéra zasypaly střepiny ze zničené žárovky.
"Helemese, zapomněl jsem si tam dát slepý," mumlal roztržitě, ale nikdo o něj neprojevoval jakýkoliv další zájem.
Poručík i plukovník měli zakloněné hlavy. Dna černých lahví ukazovala ke stropu, zatímco jejich hrdla pravidelně pulzovala, když se tamtudy valilo pěnící se pivo do útrob obou mužů. Esau skončil vteřinu před Rolandem, seskočil z pultu, vydal mohutné pivní říhnutí a s rozmachem si lehce nadhodil vřískající
J
499
šlechtičnu na ramena. Vyrazil ze dveří dřív, než Janine mohla obtočit odhalené nohy kolem snoubencova krku.
Plukovník opovrhl použitím schodů z verandy a raději přeskočil vzdálené zábradlí. Od trávníku dole je dělil dobrý metr dvacet. Janine, veterán mnoha loveckých štvanic, setrvala ve své pozici jen díky zuřivému sevření Rolandových vlasů a zázračnému smyslu pro rovnováhu. Tím snížili náskok soupeře o dobré dva metry. Matabelec však stále zůstával ve vedení, oni se drželi těsně za ním po celou trasu, boty do buše halasně bušily do černého asfaltu. Roland zavrčel při každém dlouhém kroku, zatímco Janine poskakovala a kymácela se mu za krkem.
Diváci vyli nadšením a opírali se o houkačky zaparkovaných nákladních aut, takže hluk se záhy přeměnil v úděsnou kakofonii zvuků.
Dosáhli hlavní brány, kde černošská hlídka rozpoznala plukovníka a okamžitě mu rozmáchlých gestem salutovala.
"Pohov!" vyštěkl Roland, když se stáčel v poručíkově stopě.
"Jestliže se ti naskytne šance, strhni vládkyni dolů!" supěl ke snoubence.
"To je přece nefér!" ohrazovala se udýchaně.
"Tohle je válka, mé dítě..."
Gondele chrčel jako zápasící býk, dupal se světlem v zádech odrážejícím se na lesknoucích se svalech. Stále dva kroky za ním se hnal lehkými kroky Roland. Janine snad přímo cítila sílu uvolňující se z jeho těla jako elektřina, ale nebylo to pouze tím, že začal ukrajovat centimetry ze soupeřova vedení. Prýštil z něj tentýž vztek nutící ho vyhrát, který už dobře poznala, když ho tenkrát ovládl na tenisových kurtech v Queerťs Lynn.
Pak najednou běželi jeden vedle druhého, napínající svá srdce i těla nad limit tělesných sil. Na konci závodů už vlastně zápasily jen vůle obou mužů, jen odhodlání vydržet. Kdo snese závěrečná muka nejdéle? ptal se v duchu každý.
Janine zírala na princeznu a jasně z její tváře vyčetla, jak se bojí soupeřky. Očekávala totiž nějakou záludnost, odporující daným pravidlům. Obě však dobře

věděly, že ta se porušovat mohou, navíc černá kráska dobře slyšela Rolandovo nabádání k nefér zásahu.
"Nedělejte si starosti!" volala na ni Rolandova snoubenka, načež získala blýskavý úsměv coby odměnu.
500
Rameno o rameno se drhlo, když se oba závodníci dostali do ohybu příjezdové cesty, kde jim trávník křížil cestu. Janine cítila Rolanda, snažícího se o nějaké téměř mystické vyvolání posledních rezerv, které snad ani už neexistovaly. Připadalo jí nemyslitelné, ýft.hyrněkdo dokázal vyvinout takové obrovské úsilí k vítězství v dětifské soutěži - normálně uvažující chlap by to rozhodně neudělal. Vnímala divokost, hotové šílenství prýštící ze svého snoubence, až tím byla vystrašená a současně i radostně vzrušená...
V prudkém světle reflektorů a burácení zástupu se plukovník jednoduše přehnal mimo většího i silnější domorodce a zanechal ho o šest metrů za sebou. Pak už jen vyletěl nahoru po schodech, vřítil se do dveří jídelny a shodil Janine na barový pult.
Tvář měl naběhlou a ošklivě rudou, když ji přiblížil centimetr od jejího obličeje. "Přikázal jsem ti jasně, co máš udělat!" prskal chraplavě. "Už se nikdy nepokoušej nesplnit můj příkaz!" A v té chvíli se ho opravdu bála.
Plukovník mířil k poručíkovi, hned se vzájemně objali. Lapali po dechu, chrčeli, zalykali se, pak vyprskli smíchy a vyčerpáním vrávorali v kruhu. Pokoušeli se vyzvednout jeden druhého. Pobočník strčil Rolandovi do ruky ruličku bankovek.
"Vaše výhra, pane," oznámil, načež vítěz získaný finanční obnos plácl na bar.
"Ale no tak, chlapci, pomozte mi, propijeme to spolu...," supěl, stále ještě nemohl popadnout dech.
Esau Gondele si jen trochu lokl, potom zbytek piva nalil kolegovi na hlavu.
"Nezlob se, Nkosi," burácel v záchvatu smíchu, "ale já už od dětství snil o pomočeném plukovníkovi..."
"Tohle je, má drahá, toliko svérázný domácký večer s Ballanty-ne's Scouts."
Janine se rozhlédla kolem. Douglas Hunt-Jeffreys stál opět vedle ní, se slonovinovou špičkou mezi zuby. "Pokud jaksi dětská atmosféra univerzitního ragbyového klubu pohasne a váš vyvolený vyrazí opět do buše, možná byste mohla zatoužit po trošce civilizované společnosti, což dokáže způsobit nečekaně příjemnou změnu..."
»O vás by mě zajímalo jen jedno: proč si myslíte, že by mě mohlo něco podobného lákat?"
..Tohle přece expert na ženy lehce rozpozná, drahá!"
J
501
"Chováte se nemístně! Navíc bych mohla informovat snoubence..."
"I mohla, mohla," odsouhlasil. "Ale pochopte, já vždycky rád žil nebezpečně! Dobrou noc, doktorko Carpenterová, doufám, že my dva se ještě setkáme..."
Opustili jídelnu až po druhé hodině ranní. Navzdory množství zkonzumovaného alkoholu Roland řídil jako obvykle - velmi rychle a dobře. Když dorazili do jejího bytu, odnášel snoubenku nahoru po schodišti bez ohledu na potlačované protesty. "Vzbudíš celý barák!"
"Jestliže spí tak lehce, pak si tedy počkej, až tě dostanu nahoru! To ti jejich právníci začnou rovnou posílat výhružné dopisy nebo ti zašlou srdečná přání k brzkému zotavení."
Jakmile se pomilovali, okamžitě usnul. Ležela tedy vedle něj a sledovala jeho tvář v oranžových a červených záblescích neonového štítu čerpací stanice na druhé straně ulice. Odpočívající se jí kupodivu zdál dokonce ještě krásnější než v bdělém stavu, ale náhle zjistila, že duchem je u Craiga Mellowa, u jeho žertování a něžností.
Jsou tak rozdílní, pomyslela si. A já nyní miluju oba - každého však jiným způsobem.
Zjištěná skutečnost ji tak trápila, že usnula až poté, co úsvit přebil neonové záblesky na záclonách ložnice.
Roland ji však záhy probudil. "Snídaně, děvče," nařizoval. "Mám briefing v devět hodin u COMOPS." Seděli na balkoně mezi miniaturním lesíkem pokojových květin a vychutnávali míchaná vejce s houbami.
"Dobře vím, že je to obvykle privilegium nevěsty, ale můžeme určit datum svatby na konec příštího měsíce?"
"Tak brzo? Můžeš mi říct proč?"
"Všechno samozřejmě prozradit nelze: v kostce to vypadá následovně - budeme nuceni vstoupit do karantény, takže bych se s největší pravděpodobností na nějaký čas ocitl mimo oběh."
"Karanténa?" polkla a položila vidličku.

"Když začneme plánovat strategii a cvičit mužstvo pro zvláštní operaci, jdeme do celkové izolace, do karantény. Navíc jistý počet podrobných informací nám v poslední době až nechutně prosakuje. Příliš často totiž naši kluci vstupují do školácky nastražených léček v naprosto nečekaných místech našeho
502
utajeného postupu! A protože se chystá v nejbližší době skutečně něco obrovského, celá skupina bude muset zmizet ze světa ve speciálním kempu - nikdo, ba ani já sám, nebude mít dovoleno vejít ve styk s někým venku, ani s rodiči nebo manželkami, dokud akce ne^kijpčí."
"Kdejetenkerjjp?"
"To sdělit nelze, ale jestliže bychom strávili líbánky na Viktorii-ných vodopádech, jak jsi chtěla, bude mi to znamenitě vyhovovat. Ty pak můžeš odletět zpátky do Bulawaya, zatímco já zalezu zpět přímo do karantény!"
"Miláčku, moc času nám tedy na přípravu nezbývá! Tolik je toho třeba zajistit - vlastně ani nevím, jestli to mí rodiče z Anglie vůbec stihnou!?"
"Zatelefonuj jim!"
"Fajn," odsouhlasila. "Ale nenávidím pomyšlení na tvůj brzký úprk po svatbě, to jen abys věděl..."
"Já vím! Tohle přece ale nebude pořád!" Podíval se na hodinky. "Je čas vyrazit. Trochu se dnes večer opozdím, potřebuju si promluvit s bratrkancem. Slyšel jsem, že zase žije na tom svým \ parníku..."
Pokusila se zakrýt šok.
"Bratranec? Craig? Proč ho chceš vidět?"
Když Roland vyřkl důvod, nedokázala si vymyslet nic, čím by mohla argumentovat. Jen na něj strnule hleděla dál v polekaném mlčení...
14 4 4 Janine mu zavolala do policejní zbrojnice, jakmile přišla do práce.
"Craigu, musím tě vidět!" "Báječný, já připravím večeři." "Ne, nic takového - myslím totiž okamžitě. Musíš zmizet!" Smál se. "Vždyť tady dělám jen pár měsíců. Dokonce i to je pro mě světověj rekord..." "Řekni jim, že ti stůně matka!" .
"Jsem sirotek." I "Já vím, zlatíčko, ale tohle je záležitost života a smrti!" I .Jak že mě to oslovuješ?"
J
503
"To mi jen tak vyklouzlo..."
"Řekni to znovu!"
"Craigu, nebuď idiot!"
"Povídej..."
"Ať je po tvým - zlatíčko!"
"Kde a kdy?"
"Za půlhodiny u hudebního pavilonu v Centenary Parkl Ovšem, Craigu, přináším špatné zprávy..." Zavěsila, aby mu nedala možnost znovu zareagovat.
Ihned ho zahlédla. Přibližoval se lehkým klusem, jako štěně bernardýna, s nohama příliš dlouhýma a vlasy trčícími zpod bri-gadýrky - zamračený výraz znepokojení mu pomačkal tvář, ale když ji uviděl sedět na schodech obíleného altánku, svraštělé čelo se vyhladilo a oči rozsvítil zvláštní hebký pohled, který jí právě dnes sevřel srdce.
"Bože můj," vydechl. "Už jsem skoro zapomněl, jak jsi rozkošná...
"Pojďme se projít!" Neměla sílu se na něj podívat, ale když ji vzal za ruku, nedokázala se přimět k tomu, aby svou dlaň vymanila z jeho.
Žádný z nich nepromluvil až do té doby, než došli k říčce. Zůstali stát na břehu a sledovali malou dívenku v bílém oblečení s růžovými mašlemi, jak drobí krmení kachnám.
"Musím ti to říct jako prvnímu," začala. "Uznávám, že přinejmenším ti to dlužím!" Vnímala, jak velice tiše našlapuje vedle ní, stále se však na něj ještě nemohla podívat, stále ještě nedokázala vyprostit svou ruku z jeho.
"Nežli mi oznámíš cokoliv, chci ti znovu zopakovat již jednou řečené: Jáni, MÁM TĚ RÁD!"
"Ach, Craigu, zlatíčko!"
"Věříš mi?"
Přikývla a polkla.
"V pořádku, tak mi nyní pověz, proč jsi volala a co že se dozvím."
"Roland se mě zeptal, zda s ním chci vstoupit do svazku manželského."
Ruka se mu začala chvět.
"A já jsem řekla ano."
"Proč, Jáni? ?
504
Konečně se vyškubla. "Hrom do tebe! Proč to vždycky musíš dělat?"
"Proč?" trval na svém. "Já přece vím, že miluješ mě! Proč se chystáš udělat

tenhle podivný krok?"
"Protože hoaiiUvJu víc!!!" vyhrkla, stále ještě rozzlobená. "Kdybys byl na mém mjfetě, koho by sis vzal?"
"Když položíš dotaz tímto způsobem...," smutně přitakal. "Asi máš pravdu." Teď konečně se na něj podívala. Vypadal velice nezdravě, bledý jako stěna. "Roly byl vždycky vítězem! Jen doufám Jáni, že s ním budeš šťastná..."
"Ach, Craigu, tak moc mě to mrzí!"
"Jo, mě to povídej! A teď už toho radši necháme, Jáni. Nic víc ktomu dodat nelze..."
"Asi máš pravdu. Roland se ale na tebe přijde dnes večer podívat! Hodlá tě požádat, zda se ujmeš role ženichova svědka..."
¦ ¦ ¦
V operační místnosti Roland Ballantyne zíral z vyvýšeného místa při okraji stolu na obří speciálku celého Matabelelandu. Rozestavení jednotek bezpečnostních sil představovaly rozmístěné kostky, sílu útvaru značil štítek s číslem. Každá skupina měla svou barvu - Ballantyne's Scouts kaštanovou hněď. Na jejich základně hlásalo označení jen 250-Thabas Indunas, ale dalších padesát se ještě nacházelo poblíž řeky Gwaai, zaseklých na horké stopě banditů, kteří přežili včerejší kontakt.
Na druhé straně stolu si podplukovník Douglas Hunt-Jeffreys plácal dřevěným ukazovátkem do dlaně.
"V pořádku," přikývl. "Dál je to jen pro náčelníky štábů! Pojďme si všechno projít od začátku, prosím pánové."
Jen oni dva zůstali v operační místnosti. Červené světlo nad ocelovými dveřmi se rozzářilo.
"Krycí jméno Buvol," začal Roland. "Záměrem operace je eliminace nejvyššího velitele ZIPRA, kterým je Joshua Inkunzi, a likvidace jednoho nebo všech jeho pobočníků: Tebe, Chitepo aTungata."
-Tungata?" podivil se Hunt-Jeffreys.
..Nováček," vysvětlil plukovník.
..Pokračuj, prosím."
J
505
"Odstřihneme je v jejich zabezpečeném domě v Lusace, v zatím neurčeném datu po patnáctém listopadu, kdy očekáváme návrat tlustého Inkunziho z návštěvy Maďarska a NDR."
"Budete schopni dostat od zpravodajské služby informaci o jeho návratu?" zjišťoval Douglas, načež Roland přikývl. "Můžeš mi sdělit, kdo je váš zdroj?"
"Tohle tajemství není dokonce ani pro tebe, Dougie, můj hochu!"
"Tak tedy dobře. Budeš mít jistotu, že Inkunzi se v rezidenci pohybuje, ještě než zaútočíš?"
"Pojďme ho nadále nazývat jen Buvol."
"Jak se tam míníte dostat?"
"Půjde o pozemní operaci. Kolona teréňáků s označením zambijské policie, zrovna tak i členové útočného oddílu budou vjejich uniformách."
Podplukovník jen pozvedl obočí. "A co Ženevská konvence?"
"V Africe docela legální válečný trik," Roland odporoval.
"Zastřelí tě, pokud tě chytí!"
"To by udělali v každém případě, ať mám uniformu, nebo jen trenky! Navíc ani jeden z našich nesmí padnout do zajetí..."
"V pořádku - pustíte se do toho tedy po silnici, po které?"
"Z Livingstonu do Lusaky."
"Přesun po dlouhé trase přes nepřátelské území, nevím, nevím. A navíc naše vzdušné síly zničily mosty u Kaleya."
"Máme alternativní trasu proti proudu, kde bude čekat průvodce, který nás protáhne skrz buš, kudy dosáhneme cíle."
"Takhle tedy máte vykryté ruiny, ale jak překonáte Zambezi?"
"Pod Kazungulou je vhodný brod."
"Který máte zkontrolovaný, samozřejmě?"
"Pořádali jsme cvičné vylodění. Land Rover sloužil coby pokusný králík. Dostal se přes, při použití navijáku a prámu, za devět minut přesně na chlup. Kompletní jednotku pro zvláštní úkoly dostaneme na druhou stranu pod dvě hodiny! Dál pak existuje Velká severní prašná cesta, na kterou se napojíme dobrých padesát kilometrů severně od Livingstonu."
"Co doplňování zásob?"
"Průvodce v Kaleya je bílý farmář pěstující kukuřici, on nás má zásobit pohonnými hmotami ze svých zdrojů - jinak vše ještě zálohujeme čoprem."
506

"Pokládáš za samozřejmé, že využijete helikoptéru k evakuaci, jestliže budete přinuceni předčasně ukončit operaci?"
Roland přikývl. "Přesně tak, Dougie, ty náš chytráku. Modli se ale, ať to není nutný!"
"Pokračujmejjj^ledně personálu. Kolik jich bereš?"
"Čtyřicet pět průzkumníků včetně poručíka, mě a deseti specialistů."
"Specialisté?"
"Očekáváme totiž, že najdeme hromadu dokumentů v hlavním stanu Buvola. Pravděpodobně tolik materiálu sem nebudeme schopni dopravit. Potřebujeme přinejmenším čtyři experty od zpravodajské služby schopné zhodnotit na místě, co je třeba vzít a co spálit. Vyberu si je sám!"
"Jiný specialista?"
"Od lapiduchů dva, Henderson a jeho poskok. Už předtím jsme jejich služeb využili!"
"Dobrá, kdo jiný?"
"Hopsálky od pyrotechniků k vyčistění budovy od pekelných strojů, pro nastavení našich vlastních pastí při odchodu a k sfouknutí mostů vzadu za námi během cesty domů!"
"Zbrojířze Salisbury?"
"Můžu získat dva šikuly tady z Bulawaya, jeden je dokonce můj bratranec."
"Paráda, dej mi seznam jmen!" Douglas opatrně odstraňoval zbytek cigarety ze slonovinové špičky, pak jej rozdrtil a nahradil čerstvým hřebíčkem do rakve značky Gold Leaf.
"Co poloha kempu pro karanténu?" ptal se dál. "Existuje už nějaký nápad?"
" Wankie Safari Lodge poblíž železniční stanice Dett v bažinaté proláklině. Jen dvě hodiny jízdy od Zambezi, navíc je nedaleko už dávno opuštěný přistávací pruh!"
"Pětihvězdičkový komfort - průzkumníci se stávají trochu zženštilí...," zašklebil se Douglas posměšně. "Dobrá, uvidím, zda to projde." Podplukovník si udělal poznámku, načež vzhlédl. "Nyní časové rozvrhy. Jak brzo můžete být připraveni k odchodu?"
..Patnáctého listopadu. To nám dává osm týdnů pro sestavení výstroje, nacvičování přepadu..."
J
507
"Pravděpodobně se to spíš dobře hodí k datu tvé svatby, nemám pravdu?" Anglán si poklepával slonovinovou špičkou
O chrup a radoval se z pohledu na Rolanda, který se rázem rozvzteklil.
"Načasování speciální operace nemá nic společného s mou soukromou záležitostí, jelikož je samozřejmě diktovaná zcela a jedině přesuny Buvola. V jakémkoliv nutném případě jsem k dispozici, jelikož má svatba se koná týden před rozběhem karantény. Janine a já se chystáme trávit naši svatební cestu v nejstarším kontinentálním zařízení u vodopádů, přímo ve Vic-toria Falls Hotel, odkud jsou jen dvě hodiny jízdy do kempu Wan-kie Safari Lodge. Manželka se potom vrátí zpět do Bulawaya pravidelným letem našich aerolinek a já se přiřadím ke skupině přímo od Viktoriiných vodopádů."
Douglas zvedl ruku do obranného gesta a tvář mu zalil široký šibalský úsměv.
"Řeknu ti, že tebe brzo klepne pepka! Nerozčiluj se tolik, starouši! Šlo jen o prostý občanský dotaz, nic víc. Mimochodem, mám dojem, že mé pozvání na svatbu se nezbytně muselo ztratit někde na poště..." Ale Roland Ballantyne se už vrátil ke svému seznamu a zaujatě se do něj vnořil.
¦ ¦ ¦
Douglas Hunt-Jeffreys ležel na prostorné posteli v chladné ložnici se zavřenou okenicí a zkoumal nahou ženu, spící vedle něj. Zpočátku se zdála být nejnepravděpodobnějším subjektem, s tou bledou trudovitou zjizvenou tváří a věčně znepokojenýma, strnule hledícíma očima za brýlemi s kostěnou obroučkou, s úsečným, agresivním, téměř muže připomínajícím chováním by v ní těžko někdo hledal politického militantního zastánce doutnajícího intenzitou revolučních idejí. Ale vysvlečená z neforemného svetru a volných sukní, z tlustých vlněných ponožek
1 kožených sandálů měla štíhlé bledé, téměř dívčí tělo, s pěknými malými ňadry, takže Douglas našel velice moc kladů podle svého gusta. Když si sundala brýle, obvykle strnule hledící oči změkly do přitažlivé nezaměřené krátkozrakosti a pod jeho dovednými rty i prsty uvolnila vášnivou tělesnou odezvu, která ho nejprve uvedla v úžas, ale později ho velice těšila. Našel způsob, jímž jí mohl přivodit vášeň připomínající až epileptický stav, v němž se
508
chovala skoro katatonicky a zůstávala totálně přístupná, jemu oddaná na milost a

nemilost. Její zkaženost omezoval jen rozsah Šéfovy mimořádně plodné fantazie... Dobytčí mor na krásné ženy uvažoval v duchu na výsost spokojený a usmíuaJ-sf sám pro sebe. Ona je vlastně ošklivé malé káčátko, ze kteréhdse však, díky sexu, stává absolutní revolucio-nářkou!
Dnes se setkali při dopolední svačině, teď už bylo - opatrně, aby ji nerušil, zkontroloval své zlaté rolexky - světe div se, dvě hodiny po poledni. Dokonce i pro něj výkon hodný maratonce...
"Ubohá ovečko vyčerpaná," vydechl polohlasně. Dychtil po cigaretě, ale rozhodl se poskytnout jí ještě deset minut navíc. Nebylo třeba chvátat. Mohl si dovolit ležet trochu déle a naprosto neuspěchaně zhodnotit tento případ.
Stejně jako mnozí dobří operativci i Douglas zjistil, že sexuální poměr s jeho agenty ženského pohlaví, příležitostné spojení s některými z mužských agentů nijak nevylučoval, byl jakýmsi efektivním pracovním nástrojem manipulace - stal se mu dokonce zkratkou k dosažení závislosti a loajality podřízených, což bylo velice žádoucí v jeho řemesle! Zde šlo o přímo dokonalý vzor. Bez tělesné páky by doktorka LeilaSt. Johnová byla nesnadný a nepředpověditelný subjekt, kdežto coby samice se stala jedním z jeho nejlepších agentů, které kdy měl.
Douglas Hunt-Jeffreys se díky válce narodil coby Rhodesan. Jeho otec přišel do Afriky na začátku Hitlerovy války, aby z příkazu Royal Air Force řídil výcvikový tábor Královského letectva ve Gwelu. Tam se setkal a oženil s místním děvčetem, synka Doug-lase mu doručil v roce 1941 doktor sloužící na téhle základně RAF. Na konci otcovy služební povinnosti se všichni vrátili do Anglie, kde potomek následoval obnošenou rodinnou tradici v Etonu, pak samozřejmě též u RAF.
Posléze se objevilo jakési neobvyklé odchýlení v jeho kariéře, když nastoupil k britské zpravodajské službě a kontrarozvědce. Stalo se to před víc jak deseti lety, v roce 1964, kdy se v Rhodesii dostal k moci lan Smith, který začal s prvním vyhrožujícím rozruchem ohledně rozchodu s Velkou Británií v Unilateral Declaration of Independence - v jednostranném vyhlášení nezávislosti, známém coby UDI. Pro perfektní volbu do podezřelého terénu se nejlépe hodil nový řídící důstojník
J
509
rezident a operativec Douglas Hunt-Jeffreys. Vrátil se tedy do rodné Rhodesie, oprášil rhodeskou státní příslušnost a připojil se k RhodesianAir Force. Pak si začal okamžitě prohrabávat svou cestu nahoru po velitelském žebříčku.
Nyní pracoval coby hlavní koordinátor pro britskou zpravodajskou službu na celém teritoriu a doktorka Leila St. Johnová patřila k jeho rekrutům. Přirozeně že neměla ani tušení, kdo by mohl její nejnovější milenec a zaměstnavatel být, protože jakýkoliv náznak napojení na zpravodajce by ji vyděšenou zahnal nejspíš až kamsi do buše. Douglas se líně šklebil svému fantazírování. Lékařka ho totiž považovala za velitelé malé, ale odvážné skupiny levicových partyzánů, odhodlaných vyrvat rodnou zem rasistickým i fašistickým dobyvatelům a dodat ji, k radosti všech, do lůna marxistického komunismu.
Na druhé straně, zájmem Douglase Hunt-Jeffreyse a jeho vlády bylo dospět v téhle krajině k rychlé dohodě, přijatelné jak pro OSN, tak i pro Spojené státy, Francii, NSR a jejich další civilizované spojence. Bylo zapotřebí co nejdříve se stáhnout z jakési hodně trapné, neuspořádané a nákladné situace se zachováním důstojnosti. Rychlým vyřízením by pak mohli utišit rostoucí mezinárodní skandál bleskovým předáním moci tomu nejméně problematickému vůdci afrických revolučních bojovníků za svobodu.
Odhady britské a americké zpravodajské služby ukázaly, že Joshua Inkunzi, navzdory veškeré jeho extrémní levicové rétorice a vojenské asistenci, o niž si poprosil a též i přijal z komunistické Číny a zemí sovětského bloku, byl pragmatik. Ze západního hlediska se jevil daleko nejmenším z mnohem větších zel, takže jeho eliminace by připravila jen cestu pro celé hordy opravdu zpustlých marxistických netvorů, odhodlaných vzít vládu do svých rukou a vést národ budoucí republiky Zimbabwe do vše-drtícího objetí velkého rudého medvěda na východě.
Druhou možnost rozvažoval též, kdy úspěšný atentát na soudruha Inkunziho by vzpružil pomalu už ochabující bojové nadšení rhodeské vlády UDI, kdy by se lan Smith s jeho tlupou pravičáckých kabinetních ministrů asi vzepřel jakýmkoliv dalším důvodům ještě víc, než tomu bylo dosud. Ne, zcela jasně vyplývala nutnost zachránit život Joshua Inkunziho za každou cenu! A Douglas Hunt-Jeffreys polehoučku pošimral spící ženu.
510
"Vzbuď se, čičinko," sváděl. "Je na čase, abychom si spolu promluvili."
Usedla, protáhla se, pak zlehka povzdechla a opatrně se začala osahávat. "Och!" zamumlala chraplavě. "Všechno mě bolí, uvnitř i venku, ale jinak se cítím

dobře."
"Zapal nánTčjgJrety," nařídil, načež doktorka zručně vpravila jednu do slonovinové špičky, zapálila ji a umístila mu ji mezi rty.
"Kdy očekáváš příštího kurýra z Lusaky?"
Vypustil spirálu kouře, namodralý prstenec se rozbil o její poprsí jako mlha o vrchol kopce.
"Je dávno očekávaný," oznámila. "Vyprávěla jsem ti přece oUmlimo."
"Aha, chápu," přitakal Anglán. "To spiritistické médium..."
"Opatření k jejímu přesunu jsou připravená, Lusaka dokonce pošle nějakého vysokého státního činitele, pravděpodobně na výši politického komisaře, aby si transfer vzal na starost. Může přijet každou chvílí!"
"Zdá se hodně obtížné cestovat pro senilní starou čarodějnici -doktorko."
"Ona je duchovním vůdcem matabelského lidu," zareagovala Leila prudce, "její přítomnost v armádě bojovníků za svobodu by byla neodhadnutelnou hodnotou pro jejich morálku."
"Ano, já chápu, už jsi mi vysvětlila zdejší pověrčivost." Douglas ji konejšivě poplácal po tváři, takže pozvolna ustupovala. "Tak oni pošlou politického komisaře. To je dobré, ač mě to vždycky mate, jak se dokážou pohybovat tam a zpět přes hranici, do města i ven z něj, z jednoho konce pustiny na druhý s tak nepatrnými nesnázemi."
"Pro průměrného bělocha jedna černá tvář vypadá stejně jako každá druhá," objasňovala. "Neexistuje žádný systém povolení ani pasů, navíc každý kraal je soudruhům základnou, téměř každá černá osoba spojencem. Pokud tedy nenesou zbraně nebo výbušninu, můžou klidně užívat autobusovou i železniční dopravu, a tím pádem procházet silniční zátarasy zcela beztrestně."
"Plně chápu!" přitakal Douglas. "Hlavně ať doručíš včas všechno, co tady pro tebe mám, jak nejdřív to bude možné do té Lusaky..."
-Příští týden nejpozději," slibovala lékařka.
J
511
"Ballnntynes Scouts připravují v plném měřítku předem plánovanou operaci k atentátu na soudruha Inkunziho a jeho personál v oficiálně zabezpečeném domě v Lusace!!!"
"Ach! Bože můj, to ne!" Šokovaná Leila zalapala po dechu.
"Ano! Bohužel se však obávám, jestli ho ještě stihneme včas varovat. Tady jsou veškeré detaily - nauč se je nazpaměť, prosím!"
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
Hřmotný starožitný autobus se sunul po větru cestou skrz kopce, zanechával za sebou mastný černý kouř z naftových zplodin, který jen těžko rozfoukával mírný vánek. Střechu zavalily svazky ranců stažené šňůrou či kusy provazu, papírové krabice i levné kufry, pípající kuřata v klecích pletených z kůry a ohýbaných zelených větviček, i další, mnohem složitěji identifikovatelné balíky.
Řidič silně dupl na brzdový pedál, když vpředu zahlédl silniční zátaras. Štěbetání a smích pasažérů se okamžitě vytratily do stísněného mlčení. Jakmile se starobylý vehikl zastavil, černí cestující se vyhrnuli z předních dveří a čekali na další pokyny. Snědí policisté je rozdělili - muže na jednu stranu, ženy a děti na druhou. Mezitím dovnitř vstoupili dva konstáblové, aby propátrali prázdný interiér. Hledali případné uprchlíky, poschovávané pod sedadly či ukryté zbraně.
Soudruh Tungata Zebiwe stál ve shluku mužů. Měl na sobě měkký klobouk, roztrhanou košili a krátké khaki kalhoty, na nohou špinavé tenisky, palec mu vyčuhoval skrz rozedrané plátno. Vypadal jako typický vzor nekvalifikovaného domorodce cestujícího z místa na místo, prostý nádeník, jenž tvořil částečku ohromné pracovní síly této země. Ovšem zůstával v bezpečí jen potud, dokud si policie neprověří povrchní dojem - měl však všechny důvody k domněnce, že k tomu nedojde.
Po překonání brodu na řece Zambezi pod rouškou temnoty i absolvování průniku přes cordon sanitaire, pokračoval na své cestě k jihu přes tohle opuštěné území a dosáhl hlavní silnice až v blízkosti uhelného dolu ve Wankie. Cestoval sám, pojištěný padělanými dokumenty, potvrzujícími, že je osoba přede dvěma dny propuštěná ze zaměstnání coby horník. Tohle by mělo
512
dostačovat, aby se mu podařilo proniknout skrz jakoukoliv běžnou překážku. Nicméně dvě hodiny poté, co nastoupil do přecpaného autobusu - to už se blížili k okraji Bulawaya - si náhle uvědomil, že mezi obyčejnÝminasažéry je i další kurýr od ZIPRA: matabelská žena ve věku sna| dvaceti let, kterou poznal během pobytu ve výcvikovém táboře v Zambii. Oblékla se jako děvče pracující v zemědělství, dítě měla upnuté na zádech podle tradičního domorodého způsobu.

Tungata ji potají sledoval, zatímco prehistorické vozidlo se s řevem hnalo na jih. Doufal, že dotyčná snad nepřeváží žádný inkriminovaný materiál! Pokud totiž jede v akci a pokud ji seberou u silničního zátarasu, pak každý druhý cestující v autobusu bude podléhat plné bezpečnostní prohlídce, která zahrnovala též otisky prstů! Samozřejmě že Samson Kumalo, bývalý rhodeský státní zaměstnanec, byl registrovaný. ..
Žena, ačkoliv jeho spojenec i soudruh, pro něj zrovna teď znamenala smrtelné nebezpečí. Navíc coby úplně bezvýznamný pěšák, pouhý kurýr, byla postradatelná - ale co právě teď přepravuje? Pokradmu ji sledoval, hledal jakoukoliv indikaci jejího postavení, a pak náhle se jeho pozornost soustředila na batole, přitisknuté k dívčím zádům. Rázem mu obavy stáhly žaludek, poněvadž Hledač odcizeného nejhorší verzi okamžitě odhalil. Žena byla aktivní! Jestliže seberou ji, téměř jistě chytí i jeho.
Nyní se zařadil mezi další mužské pasažéry na tělesnou prohlídku, prováděnou černými příslušníky BSAP, na vzdálenější straně formovaly dlouhou frontu ženy, které policistky propátrají až na kůži. Kurýrka stála na pátém místě od kontroly, natřásala spící dítě na zádech, až se mu mrňavá hlavička kolébala ze strany na stranu. Tungata již déle čekat nemohl!
Neočekávaně se protlačil do čela a naléhavě, ale potichu hovořil k černému seržantovi, zodpovědnému za celý prováděný zátaras. Pak úmyslně zamířil ukazováčkem na děvče v zástupu žen. Soudružka zahlédla udavačův prst směřující k ní, rozhlédla se kolem, trhla sebou a rozběhla se.
..Zastav ji!" zaduněl velitelův hlas, ale uprchlice uvolnila pás látky držící dítě na zádech a nechala drobné tělíčko kojence padnout k zemi. Bez břemene se najednou hnala jako o závod ke stěně hustého křoví podél silnice. Nicméně položený zátaras měl
J
513
právě předcházet podobným situacím, takže dva konstáblové jen vystoupili z úkrytu v buši. Dívka chtěla zakličkovat, ale oni ji lehce lapli a úderem pažby srazili do trávy. Pak táhli uprchlici zpět, zatímco ona už obživla. Začala bojovat ze všech sil! Kopala, plivala i prskala jako kočkovitá šelma, když míjela Tungatu, hystericky se rozječela.
"Zrádče, my tě pozřeme! Šakale, ty umřeš..."
Hledač odcizeného na ni zíral s tupou lhostejností.
Jeden z policistů sebral nahého mrňouse na místě, kam padl, okamžitě však vykřikl.
"Vždyť je studený!" Opatrně otočil tělo a drobounké končetiny se bezvládně roztáhly. "Je mrtvý!" zhrozil se, načež pokračoval. "Koukejte! Podívejte se na to!"
Dětská mrtvolka připomínala vykuchanou rybu. Řez protínal bříško od slabin přes hrudníček až ke krčku. Kůži stahovaly hrubé improvizované stehy provedené režnou nití. Bílý policejní kapitán, s výrazem silného znechucení ve tváři, přestříhal šití a obsah tělní dutiny se okamžitě vyvalil. Na denním světle se objevily šišky hnědé plastické trhaviny.
"Takhle to tedy je..." Důstojník táhle hvízdl a vstal. "Zadržte všechny! Proběhne kompletní kontrola každého z těch lidojed-ských hajzlů..."
Pak se obrátil k udavači. "Dobrá práce, příteli." Poplácal ho po rameni. "Můžete požadovat zaslouženou odměnu na hlavní policejní stanici v Bulawayu. Pět tisíc dolarů - to není špatné, co říkáš? Jen jim dáš tohle." Načmáral cosi do zápisníku, pak vytrhl list. "Tady máš mé jméno a hodnost. Dosvědčím tvé tvrzení. Land Rover tam jede za pár minut, hned ti v něm zajistím místo."
¦ ¦ ¦
Tungata se poslušně podrobil obvyklé prohlídce ostrahou ve vratech nemocnice na misijní stanici Khami. Přišel stále ještě oblečený do nádenických hadrů s padělaným propuštěním z uhelného dolu Wankie.
Jeden ze strážců zběžně pohlédl na pracovní knížku. "Copak ti chybí?"
"Mám hada v břiše."
514
Hledač odcizeného poplácal rukou na místo, kde ho údajně bolelo. Hadem v břiše se mohlo mínit cokoliv od koliky až po dvanácterníkovývřed.
Strážce se zasmál. "Doktoři ti uškminou hroznýše u kořene, to budeš kulit voči-jzajdi si na oddělení pro ambulantní pacienty." Ukázal na bočníirchod.
Tungata těžkopádně vyšel na příjezdovou cestu a nemotorně kráčel dál.
Matabelka v recepci příslušné nemocniční sekce ho poznala a překvapeně zamrkala, pak její výraz opět zkameněl. Vyhotovila mu kartu a mávnutím poslala k jedné z přeplněných lavic. Za pár minut černá sestra vstala a vydala se ke dveřím označeným: Doktor ve službě. Vešla dovnitř, zavřela za sebou.

Když se opět objevila, ukázala na něj prstem. "Jste na řadě!"
Hledač odcizeného se kolébal přes halu, pak vkročil do určené místnosti. Jakmile zaklapl dveře, Leila St. Johnová mu nadšeně vyrazila v ústrety.
"Soudruhu politický komisaři!" šeptala a objala ho. "Tolik jsem se o tebe bála!"
Políbila ho na obě líce a jakmile ustoupila, soudruh se rázem přeměnil z přihlouplého nádeníka ve smrtelně nebezpečného válečníka - tyčil se tam štíhlý a vysoký, se zlověstným výrazem ve tváři.
"Máš pro mě šaty?" --¦
Za posuvnou stěnou se rychle převlékl, a když znovu vystoupil, zapínal si bílý laboratorní plášť. Na klopě měl připevněnou plastovou jmenovku s údaji identifikujícími ho jako: DOKTOR G. J. KUMALO. Připnul ji tam okamžitě, aby předešel zbytečným podezřením.
"Zajímalo by mě, jaká opatření jsi udělala," začal a uvelebil se proti Leile St. Johnové, sedící v čele psacího stolu.
"Umístila jsem Umlimo v našem geriatrickém oddělení už před šesti měsíci, okamžitě po tom, co přišla se svými stoupenci z Národního parku Matopos."
"Jak vypadá její tělesný stav?"
.Je to velmi stará dáma - prastará je možná výstižnější! Nevidím žádný důvod, proč pochybovat o jejím tvrzení, že je jí 120 let. V mládí zažila nájezd loupících pirátů Cecila Rhodese do Bulawaya, dobře si pamatuje, jak uštvali krále Lobengulu k smrti."
-Její stav, prosím!"
J
515
"Dlouho strádala podvýživou, ale nasadila jsem jí vyživovací kapačku, takže už je mnohem silnější, nicméně není schopná chodit ani udržet moč a stolici. Navíc coby albín trpí typem kožní alergie, ale předepsala jsem jí protihistaminovou mast, jež stařence velmi pomohla. Fakt se jí ulevilo, i když sluch i zrak se zhoršují. Srdce a další životně důležité orgány vykazují pozoruhodnou svěžest na předpokládaný věk. I mozek reaguje bystře, mluví rozumně a srozumitelně..."
"Tak je tedy schopná cestovat?" naléhal komisař.
"Nemůže se dočkat! Ve vlastním proroctví přece říká, že musí napřed překřížit velké vody, než kopí národa zvítězí..."
Tungata netrpělivě mávl rukou a Leila St. Johnová si gesto vyložila po svém.
"Ty, soudruhu, asi nepřikládáš velkou důležitost projevům Umlimo, možná předpovědím ani nevěříš!?"
"A co ty, doktorko?"
"Jsou jisté oblasti, které naše přírodní vědy ještě neprobádaly. Jinak jde skutečně o mimořádnou ženu! Neříkám, že bych tomu sama věřila, ale jsem si vědoma obdivuhodné vnitřní síly té věštkyně."
"To je i náš odhad! Mělo by se jednat skutečně o extrémně cennou osobu, kterou může naše propaganda použít jako zbraň. Velká většina našich lidí je stále ještě nevzdělaná a velmi pověrčivá. Ale dosud jsi neodpověděla na mou otázku, doktorko. Může cestovat?"
"Myslím, že ano. Připravila jsem pro ni léky, aby zvládla přesun. Též jsem vyhotovila lékařskou zprávu, která by měla být dostačující k bezproblémovému průchodu přes jakoukoliv bezpečnostní kontrolu, týkající se hranice se Zambií. Dál poskytnu jednoho z mých nejlepší zdravotníků, černého ošetřovatele, aby cestoval s ní. Nejraději bych šla sama, ale to by zřejmě přitahovalo příliš mnoho nevítané pozornosti.
Tungata zůstal dlouho zticha, tvrdé rysy v obličeji prozrazovaly pohroužení v myšlenkách. Čišela z něj aura velitelské autority a mocí, až se Leila přistihla, že téměř s bázní očekává jeho další slova. Horlivě totiž chtěla okamžitě zareagovat, pokud vznese otázku či vydá rozkaz.
Když promluvil, zdálo se, jako by pouze zlehka přemítal. "Ta žena má hodnotu ať mrtvá, či živá, i když mrtvou by bylo
516
snadnější ovládat-předpokládám, že bys mohla uchovat její tělo ve formaldehydu nebo v podobném roztoku."
Navzdory přípravám se Leila zhrozila morbidních poznámek, ale podivná bázeň se u ní kombinovala se vzrušením z podobně chmurných xmh^.
"Modlím se, ajjjy k tomu nedošlo," špitla se strnulým pohledem na soudruha před sebou. Ještě nikdy se nesetkala s mužem takové kvality.
"Nejprve ji chci vidět, pak teprve rozhodnu!" oznámil Hledač odcizeného. "Přeju si to ihned!"
Tři podivné babizny dřepěly přede dveřmi privátního oddělení v horním patře jižního křídla nemocnice. Oblečené do vysušených kůží z divoké kočky, šakala i hroznýše, kolem krku a pasu se jim pohupovaly nádobky vydlabané z tykví či

vyrobené z rohů antilop. Ve vyschlém močovém měchýři z kozy cosi chrastilo, jakési ampulky cinkaly a v koženém vaku se skrývalo to nejdůležitější: úlomky všelijakých kostí, sloužící k vrhání na podložku pro předvídání budoucnosti při zachvácení božskou posedlostí.
"Ony jsou její staré stoupenkyně," objasňovala lékařka, "nebudou ochotné ji opustit."
"I budou," pronesl Tungata lehce, "pokud já rozhodnu, tak budou..."
Jedna z nich právě poskakovala směrem k němu, kňučela a posmrkávala, pak se natáhla, aby se mohla dotýkat jeho nohy svými škraloupem špíny povlečenými prsty. Hledač odcizeného ji hrubě odkopl a otevřel dveře do soukromého oddělení. Vešel dovnitř, doktorka ho následovala. Hned za nimi zavřela. Ocitli se v malé holé místnosti s dlážděnou podlahou a stěnami lesknoucími se bílým nátěrem. Na nočním stolku ležel nerezový podnos s medikamenty a lékařskými nástroji. Postel na kolečkách měla nastavitelné ovládání, u nohou vykukovala klička od šroubu. Na zvednutém podhlavníku spočívala křehká postava, pod jedinou pokrývkou se nezdála větší než dítě. Skleněná láhev kapačky visela nad ložem, průhledná plastová hadička se od ní vlnila dolů.
Umlimo spala. Pokožka bez pigmentu, plná zatvrdlých tmavých strupů, které se rozšířily až na bledou kůži na hlavě, připomínala růžově popelavý prach. Zdála se tak tenká a křehká, az snad lebka prosvítala skrz jako vodou omletý oblázek pod hla-
J

dinou horského potoka. Od obočí až dolů k okraji brady pleť brázdily až neskutečné rýhy a vrásky - stařena vskutku připomínala podivnou pravěkou relikvii z dob velkých plazů. Ústa měla otevřená, okoralé rty se třásly s každým nádechem a výdechem, ven čněl jediný žlutý, hodně opotřebovaný zub, setrvávající ve vysušených šedých dásních. Vtom žena otevřela oči, skutečně růžové jako u bílého angorského králíka a ponořené hluboko v záhybech popelavé pokožky, zalité lepkavým slizem.
"Zdravím tě, stará matko." Leila došla k pacientce a dotkla se věkem zpustošených lící. "Přivádím ti návštěvu," řekla dokonale jazykem ndebele.
Stařena vydala klokotavý zvuk z hrdla, pak se začala třást a celé tělo zachvátily křeče, když zírala na příchozího.
"Uklidni se, stará matko!" znepokojeně naléhala doktorka. "Ať si neublížíš!"
Zpod pokrývky Umlimo vytáhla jednu paži vyhublou na kost. Loketní kloub zvětšený a deformovaný procesem artritidy, ruka sama připomínala dráp s hroudovitými klouby a ošklivě zkroucenými prsty. Zamířila je naTungatu.
"Syn králů!" zakvílela, hlas se kupodivu vyjasnil a nabyl na síle, "Otec králů! Vládcem se stane, až když se sokoli vrátí. Bayete! Ty, který se staneš králem, Bayete?' Vykřikla královský pozdrav, načež Hledač odcizeného v šoku ustrnul. Po těle mu náhle naskočila husí kůže, malé kapičky potu mu vyrazily na čele. Leila St. Johnová začala couvat, dokud nenarazila do zdi. Nevěřícně zírala na vetchou starou ženu na vysokém kovovém lůžku. Sliny jí vypěnily na tenkých rtech, růžové oči zapadly zpět do starověké lebky, přesto intenzita kvílejícího hlasu se stále zvyšovala.
"Sokolové odletěli daleko. Nebude mír v království, kde vládne Mambo a Monomatapa, dokud se sokolové nevrátí. Ten, kdo přinese kamenné sokoly zpět do jejich hnízda, ten bude vládnout království..."
Hlas stoupal, přecházel v ječeni. "Bayete, Nkosi NkuM Vítej, Mambo! Žij navěky, Monomatapo!"
Umlimo vítala Tungatu všemi tituly starověkých vladařů, pak se zhroutila na měkké bílé polštáře. Lékařka k ní honem přispěchala, zkoumavě přiložila prsty na kostnaté zápěstí.
"Je v pořádku," oznámila po chvilce, pak vzhlédla ke komisaři. "Co chceš, abych učinila?"

Otřásl se jako člověk probuzený z hlubokého spánku, rukávem bílého pláště si setřel z čela ledový pot pověrečné hrůzy.
ifDobře o ni pečuj! Přesvědč se, zda je připravená dopoledne odejít. Vezmeme ji na sever, přes velkou řeku," oznámil.

¦ ¦ ¦
Doktorka nacouvala svým malým fiátkem na parkoviště ambulance, hned vedle úrazového oddělení. Krytý před pohledem zvědavých očí Tungata vklouzl dovnitř a přikrčil se dolů mezi sedadla. Leila přes pasažéra rozprostřela mohérovou cestovní přikrývku, pak se rozjela k hlavní bráně. Krátce promluvila s jedním ze strážných a zamířila k odbočce, vedoucí k rezidenci ředitele.

Hovořila, aniž by se ohlížela či pohybovala rty. "Ani známky po bezpečnostních silách, zatím se ještě nic neděje. Zdá se, soudruhu, že tvůj příjezd zůstal rasistickými kapitalisty nepovšimnutý, ale přesto nebudeme zbytečně riskovat."
Zaparkovala v přístavku sloužícímu coby garáž, připojenému ke staré kamenné zdi. Zatímco sbírala tašku a hromadu záznamů ze sedadla, ověřovala si, zda je ještě někdo nezpozoroval. Zahradu od silnice i od došky krytého kostela stínila latková mříž, porostlá popínavými rostlinami a bujně kvetoucími keři.
Pak otevřela boční dveře od domu se slovy: "Prosím, soudruhu, skrč se! Co nejrychleji vejdi!"
Komisař sehnul hlavu a vyklouzl z vozu, doktorka ho následovala do obývacího pokoje. Okenice i záclony už byly zatažené, což udržovalo místnost v přítmí.
"Má babička vybudovala tento dům poté, co původní vyhořel během třídního boje v roce 1896. Naštěstí učinila jistá opatření proti podobným nesnázím v budoucnosti."
Lékařka přešla podlahu z prken, zhotovených z týkového dřeva s vysoce leštěným povrchem, bohatě vystlanou vyčiněnými zvířecími kůžemi i ručně tkanými koberečky v zajímavých vzorech.
Přistoupila k velkému kamennému krbu a odtáhla černou mřížku. Dno ohniště tvořily břidlicové dlaždice. Hostitelka použila krbové náčiní k zapáčení, čímž nadzdvihla jeden plát. Když se Tungata naklonil, uviděl odkrytou svislou šachtu, pokračující dolů kamenným schodištěm.
J
519
"Tak tady se soudruh Tebe skrýval té osudné noci?" konstatoval. "Tenkrát ho průzkumníci ani kaňka nenalezli!"
"Ano, zde se skryl. Bylo by nejlepší, kdybys nyní sestoupil dolů."
Hbitě zmizel v šachtě, až se ocitl v naprosté temnotě. Leila zasunula břidlicový plát zpět na původní místo a sestoupila za ním. Hmatala po stěně, až našla vypínač. Holá elektrická žárovka visící od stropu osvětlila malou kamennou kobku. Záře odhalila dřevěný stůl, na němž se kupilo několik silně opotřebovaných knih, pod ním se krčila miniaturní stolička. Dál se tu nacházelo úzké a nízké lůžko na kolečkách. Chemická toaleta trůnila kousek vedle.
"Dost nepohodlné," omlouvala se. "Ale nikdo tě zde neobjeví!"
"Jsem zvyklý na podstatně méně přepychové ubytování," ujistil ji. "Nyní bychom spolu měli projít veškerá opatření."
Lékařskou zprávu už měla připravenou na stole. Usedla na stoličku a psala jeho požadavky pro přepravu Umlimo, jak jí diktoval.
Jakmile skončila, přikázal: "Nauč se vše zpaměti, pak poznámky znič!"
"Zajisté, soudruhu!"
Sledoval ji, zatímco pečlivě probírala seznam. Nakonec vzhlédla.
"Nyní tu pro tebe mám ještě jedno sdělení - určené do rukou soudruha Inkunziho," řekla. "Pochází od našeho přítele na nejvyšších místech..."
"Dej mi to!"
"Ballantyne's Scouts, společně s hnusnými zrádci kaňka, plánují velice zvláštní operaci: likvidaci soudruha Inkunziho i jeho personálu. Také tvoje jméno se vyskytuje v přední pozici jejich seznamu..."
Tungatův výraz se nezměnil. "Znáš nějaké detaily ohledně jejich záměrů?"
"Znám veškeré podrobnosti!" ujistila ho. "Chystají se postupovat..."
Pomalu přeříkávala nabiflovaná fakta, s rozmyslem hovořila po dobu téměř deseti minut, silně nervózní komisař ji kupodivu vůbec nepřerušil. Dokonce když skončila, zůstal hodnou chvíli zticha. Odpočíval na lůžku, strnule zíral na elektrickou žárovku.
520
Pak postřehla, jak zatnul zuby a kouřově rudý příliv se mu rozlil v očním bělmu. Když konečně promluvil, z hlasu překypovala hrůzostrašná nenávist.
"Plukovník Roland Ballantyne! Toho kdybychom tak mohli dostat! To on aiá-í^a svědomí smrt víc jak tří tisíc našich soudruhů - to všechno oji a jeho kaňka. V táborech o něm mluví pouze šeptem, jako by šlo o nějakého démona. Jeho jméno samotné mění naše odvážné muže ve zbabělce! Já ho viděl na vlastní oči, i tyjeho řezníky, při hodně krvavé práci! Kdybychom hojen mohli chytit..." Posadil se a civěl na doktorku. "Možná," zachrčel přidušeně a nezřetelně, jako kdyby byl opilý záští. "Možná právě v tomhle je naše šance..."
Natáhl se a uchopil Leilu za ramena. Silné prsty se jí zabořily hluboko do masa, takže se svíjela v pokusu vyprostit se z jeho sevření. On ji však udržel bez vynaložení sebemenšího úsilí.
"Ta jeho žena! Říkáš, že poletí z Viktoriiných vodopádů? Můžeš pro mě zjistit datum, číslo letu a přesný čas odletu?"
Přikývla, nyní v obavách, vyděšená jeho silou i zuřivostí.

"Jistý soudruh pracuje v rezervaci u aerolinií," šeptala, aniž by se už pokoušela uniknout mukám jeho stisku. "Od něj bych to mohla zjistit!"
"Návnadu," zavrčel Tungata, "předvedu mu voňavou křehkou návnadu! Ovečka nám naláká leoparda do pasti..."
¦ ¦ ¦
Kamennou šachtou mu přinesla večeři. Trpělivě čekala, zatímco on jedl. Chvíli se mlčky věnoval jídlu, pak se náhle vrátil k případu Umlimo.
"Kamenný sokol," začal rozvážně. "Slyšela jsi, co ta stará žena povídala?"
Přikývla, načež Hledač odcizeného přikázal: "Řekni mi všechno, co víš o těch kamenných ptácích!"
"Nuže, tenhle sokol je symbol na vlajce. Též je ražený na mincích této země."
.,Aha, pokračuj!"
¦Jde vlastně o starověkou sochařskou práci ve tvaru dravce. Sochy kdysi dávno objevili v rozvalinách Velkého Zimbabwe bílí
j
521
dobrodruzi, kteří je odtamtud ukradli! Podle legendy se Loben-gula pokoušel tomuto zločinu zabránit, ale přesto sokolové zmizeli ..."
"A kde jsou nyní?" dožadoval se přísně vysvětlení.
"Jednoho z nich zničil požár, když dům Cecila Rhodese, Groote Schuur, lehl popelem, ale ostatní - ovšem nejsem si absolutně jistá, jen se domnívám-jsou v jihoafrickém Kapském Městě."
"Místa pobytu?"
" Přímo tam, snad v muzeu..."
Zavrčel a neustále se věnoval jídlu. Když se mísa i hrneček s pitím vyprázdnily, odsunul nádobí stranou a zase na ni zíral těma podivně doutnajícíma očima.
"Slova staré ženy...," začal Tungata, načež se na chvíli odmlčel.
"Proroctví Umlimo o muži," pokračovala místo něj, "který navrátí sokoly a bude vládnout této zemi - nejsi ty náhodou ten vyvolený?"
"Nebudeš nikomu vyprávět, co řekla, chápeš?"
"Nikomu nic neřeknu," slibovala.
"Jistě víš, že pokud mě neposlechneš, zabiju tě!"
"Vím," zareagovala prostě. Pak sebrala misku i hrneček a vrátila je znovu na podnos.
Setrvávala před ním v očekávání dalších rozkazů. Když nepromluvil, zeptala se: "Ještě něco jiného?"
Neustále na ni upřeně zíral, až sklopila zrak. "Přeješ si, abych zůstala?"
"Ano," přikývl. Doktorka se otočila k vypínači.
"Nech svítit!" nařídil. "Chci vidět tvou bělost, soudružko!"
Poprvé vykřikla strachem a bolestí, podruhé - a nespočetněkrát nesouvisle poté, co ji uchvátila šílená extáze!
¦ ¦ ¦
Douglas Ballantyne vybral tucet nejlepších jatecných zvířat ze stád od King's Lynn a Queen's Lynn. Poražené kusy visely v chladné místnosti celé tři týdny až do té doby, než byly naprosto perfektní. Vcelku se pak opékaly na otevřeném rožni nad rozžhaveným dřevěným uhlím v jámě, ve spodní část zahrady.
522
Kuchyňský personál z Queen's Lynn pracoval na směny, otáčel lahůdkou a poléval prskající zlaté kolosy uprostřed mraku voňavých výparů.
Tři kapely poskytovaly nepřetržitý proud hudby. Dodavatelé přilétli s veškerém svým vybavením z Johannesburgu, když dostali zaplacenf přiměřený rizikový příplatek pro vstup do válečné oblasti. Zahrady každé usedlosti do okruhu osmdesáti kilometrů zůstaly vypleněné bez jediného kvítku a polní stan překypoval úžasnými kreacemi květinové výzdoby - růže, poin-settie i jiřiny se tu nacházely v padesáti planoucích odstínech barevné palety.
Bawu najal speciál pro dopravu alkoholu z Jižní Afriky. Dorazil s nevídaným nákladem: přes čtyři tuny jemných druhů vín a lihovin. Po zpytování politického svědomí se Jonathan dokonce rozhodl odložit své osobní sankce proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irska po dobu trvání svatebních slavností, takže nakonec se objevila i stovka beden slavné whisky Chivas Regál. Tohle byl opravdu jeho nejcennější příspěvek, ale pomohl i jinak.
Přenesl některé ze svých nejúčinnějších a s láskou opatrovaných klejmorek z druhé strany opevnění svého King's Lynn a přidal je k slavnostnímu vyzdobení v zahradách Queeds Lynn.
"Nikdy nemůžete být dostatečně opatrní!" objasňoval hrozivě, když s námahou dokončoval tuto činnost. "Jestli by si terouš dovolil zaútočit během obřadu...," pohybem naznačil stisk tlačítka, a celá rodina se rozklepala při pomyšlení na možnost, že houbový mrak se rozklene nad jejich pozemkem. Proto spojili všechny

dostupné síly k přemlouvání, aby odtud své domácí mazlíčky co nejdřív odstranil. Čiperný staroušek pak tajně zašel do kuchyně a přidal dodatečně šest lahví brandy do směsi k přípravě svatebního dortu. Šťastnou náhodou Valerie dělala poslední degustaci, a když konečně znovu popadla dech, nařídila kuchaři vše vyhodit a začít s novou dávkou. Od té chvíle, kdy Bawu dostal výpověď z kuchyně, se ocitl v nemilosti - Douglas dokonce sestavil plán střídání hlídek členů rodiny, aby experimentátora udrželi pod dohledem během tohoto významného dne. Craig měl první směnu od devíti ráno, jakmile se dvě tisícovky Pozvaných hostů začaly sjíždět. Povinnost mu skončila v jede-
J
523
náct, kdy konečně předal službu bratranci a převzal své další úkoly ve funkci ženichova svědka. Mladý Mellow pomohl dědečkovi obléknout se do uniformy z doby války s německým císařem. Místní krejčí dorazil do King's Lynn, aby provedl nutné změny, načež se dostavil výsledek zcela překvapující. Bawu vypadal elegantní i čilý, s důstojnickým opaskem a řemenem dohody přes prsa. S vycházkovou hůlkou ladila i dvojitá řada barevných medailových stužek na hrdě vypnuté hrudi.
Craig byl na Jonathana pyšný, když zaujal svou pozici na přední verandě, znalecky přehlížel přecpaný trávník, zdvihal vycházkovou hůlku coby poděkování na emocionální výkřiky typu "Nazdar, strýčku Bawu).", třel si zářící stříbřitý knír a překlápěl štítek čepice do více šarmantního úhlu nad jedno oko.
"Hrom do toho bac, hochu!" přiznal vnukovi. "Tahle celá operace mi dodává sílu, cítím dokonce, jak na mě znovu dosedá romantika. Já sám jsem nebyl ženatý skoro dvacet let! Mám v úmyslu risknout ještě jeden, zcela poslední pokus!"
"Stále zůstává otevřená otázka vdovy Angus," navrhoval Craig, což dědečka značně pobouřilo.
"Ta stará vrána?"
"Bawu, je to velice zámožná dáma a teprve padesátnice!"
"Taková patří do hrobu, chlapče. "Odchytit je musíš za mlada a dobře si je vycvičit - tak zní mé motto!" Starý pán na něj zamrkal. "A co tamhleta?" Zvolil si pětadvacítku, již dvakrát rozvedenou, nosící nemoderní minisukně a vrhající smělé pohledy kolem sebe.
"Můžeš mě představit," udělil vnukovi velkodušné svolení.
"Myslím si, že tě chce vidět premiér, Jon-Jone." Craig zoufale hledal cokoliv, aby odvrátil dědovu pozornost ještě dřív, než malý a smělý zadeček pod minisukní utrží důkladný štípanec. Již dříve totiž viděl flirtujícího starce! Opustil Jonathana třímajícího v ruce gin a tonik, právě když udílel rady lanu Smithovi ohledně mezinárodní diplomacie.
"Musíte si pamatovat, člověče, že ten chlapík Callaghan a jeho přátelé jsou obyčejní dělníci - lané, můj chlapče, nemůžete přece s nimi zacházet jako s gentlemany! Oni by neměli rozum z toho, že..."
A ministerský předseda, utahaný, vyčerpaný a bledý tíhou obrovské zodpovědnosti, s jedním očním víčkem neustále po-
524
klesávajícím, s ustupujícími kadeřavými, pískově žlutými vlasy, se pokoušel skrýt pobavený úsměv, když vážně přikyvoval.
"Naprosto správné, strýčku Bawu, budu si to pamatovat!"
Craigovi nyní připadalo docela bezpečné opustit dědu na deset minut, jejikpž zaručeně originální stařecké názory na britskou labouristiclgbu vládu by přinejmenším tak dlouho vydržet mohly. Rychle si protlačil cestu skrz zástupy do místa, kde stáli rodiče nevěsty v malé skupince na konci verandy.
Nevtíravě vnikl do úzkého kroužku hostů, aby koutkem oka studoval matku. Doslova strnul, když spatřil stejné rysy, jaké znal u Janine - obdobná linie brady i hluboké čelo zastřené jen okrajově plynutím času. Měla i stejně zešikmené oči, s tímtéž přitažlivým kočičím výrazem. Zachytila jeho upřený pohled a usmála se na něj.
"Paní Carpenterová, jsem dobrý přítel vaší Janine. Jmenuju se Craig Mellow."
"Ó ano! Jáni mi o vás psala." Obdařila ho srdečným úsměvem, v hlase se ukrývala ozvěna dceřina přízvuku. Mladý Mellow se dokonce slyšel, jak nepřítomně blábolí, avšak nedokázal tomu zabránit do té doby, než jemně a soucitně pronesla:
"Svěřila se mi, že jste takový hodný člověk. Opravdu mě mrzí..."
"Nerozumím?" opět strnul.
"Milujete ji velmi, že ano?"
Zbědovaný na ni zíral, neschopný odpovědi. Ona se s porozuměním lehce dotkla jeho paže.
"Omluvte mě," vyhrkl. "Roland už bude určitě připravený, musím jít." Klopýtal, téměř padl na schodech verandy.

"Bože můj, bratrkanče, kde ses flákal? Už jsem si myslel, že mě hodláš nechat odejít do kontaktu osamělého...," křičel ženich ze sprchy. "Máš prsten?"
Čekali jeden vedle druhého pod altánkem z čerstvých květin v přední části provizorního oltáře, jenž byl také doslova zadušený nádhernou flórou. Roland měl na sobě parádní důstojnickou uniformu: kaštanový baret s odznakem Bazovy hlavy, plukovnic-ké ozdoby na ramenou, na hrudi stříbrný kříž za odvahu, navlečené bílé rukavice a u pasu pozlacený meč ozdobený střapcem.
v policejní uniformě jednoduchého střihu se Craig cítil neotesaný a šedý jako vrabec vedle orla skalního, jako mourovatá
J
525
kočka vedle leoparda. Navíc čekání se vleklo snad do nekonečna. Přes to všechno se mladý Mellow držel naděje, že to, co se chystá, se ještě nemusí přihodit -jedině tak mohl udržet svoje zoufalství v patřičných mezích.
V tom se rozeznělo vítězoslavné crescendo svatebního pochodu, zástupy po obou stranách červeného koberce, tvořícího uličku od domu, se rozvlnily, zašuměly vzrušeným očekáváním. Craig ucítil, jak jeho týraná duše zahajuje finální ponoření do chladu a temnoty, nemohl se donutit, aby se díval kolem sebe. Nehnutě zíral přímo vpřed, přímo na kněze. Sice ho znal od dětství, ale nyní se mu zdál být cizincem -jeho tvář plavala a třepotala se ve svědkově rozmazaném pohledu.
Pak ucítil Janine. Dokonce i přes bohatou vůni květin na oltáři neomylně rozpoznal známý parfém a téměř se dusil při vzpomínkách, který tento vjem vyvolal. Vlečka svatebních šatů mu něžně zavadila o kotník, takže raději ustoupil nenápadně dozadu a mírně se natočil, aby ji mohl vidět naposledy. Kráčela zavěšená do otcovy paže. Závoj jí pokryl vlasy i zamlžil tvář, ale pod hebkými záhyby mohl zřetelně rozpoznat oči, ta velká šikmá kukadla, tmavé indigo tropického moře, které se jemně rozzářilo, jak oddaně vzhlížela na Rolanda Ballantynea.
"Drazí a milovaní, shromáždili jsme se zde společně podle úradku Božího, abychom se před tváří Hospodina i přítomných zástupců naší církve stali svědky spojení tohoto muže a této ženy v posvátném svazku manželském..."
Nyní Craig už nedokázal odtrhnout zrak z její tváře. Ještě nikdy nevypadala tak rozkošně. Měla věneček z čerstvě natrhaných fialek v přesném odstínu barvy duhovek. A mladý Mellow stále ještě doufal: nejlépe kdyby se to nepřihodilo, kéž by tomu něco zabránilo...
"Proto pokud kdokoliv může poukázat na libovolnou příčinu neplatnosti tohoto obřadu, nechť nyní promluví..."
Chtěl zavolat, chtěl to zastavit! Křičel by: Já ji MILUJU, ona je má, JENOM MÁ! Ale hrdlo mu vyschlo a bolelo, nemohl vydat ani hlásku - vždyť sotva dýchal! A pak se to stalo...
"Já, Roland Morris, si beru tebe, Janine Elizabeth, za zákonnou manželku od tohoto dne až do..." Ženichův hlas zněl jasně a výrazně, zarýval se Craigovi do duše, až do nejtajnějších hlubin. Teď už mu nic dalšího nevadilo. Připadal si trochu mimo všeho
526
dění, naprosto vzdálený od smíchu a radosti na druhé straně skleněné stěny. Hlasy se zdály cizí a potlačené, dokonce světlo vypadalo mdlé, jako kdyby mrak zahalil slunce.
Díval se odzadu na dav, stojící pod jacarandami, zatímco Janine vycházela «#-verandu, stále ještě v ruce kytici fialek, oblečená do modrého kostf mku určeného pro nevěstu na svatební cestu. Šli s Rolandem ruku v ruce, ale nyní ji bratranec vyzvedl na stůl a ženská část slavnostních hostí vypískla vzrušením: nevěsta se připravovala hodit kytici!
V okamžiku přehlédla les hlav a spatřila Craiga. Úsměv z roztomilých širokých úst nezmizel, ale cosi se pohnulo v jejích očích, tmavý stín, možná lítosti, snad i žalu, pak však požadovanou cennost hodila. Jedna z družiček skutečně příslib své brzké svatby zachytila, ovšem to už Roland po novomanželce hrábl. Společně utíkali po trávníku k místu, kde čekala helikoptéra s rotorem již roztočeným. Běželi, smáli se a Janine se snažila udržet si na hlavě slamák se širokým okrajem, zatímco novomanžel ji chránil před lavinou snášejících se konfet, vířících kolem nich.
Mladý Mellow ani nevyčkal chvíle, kdy se stroj odlepil od země. Vrátil se k svému zaparkovanému teréňáku vzadu za stájí. Odjel zpátky k jachtě. Svlékl si uniformu, odhodil ji na kavalec a natáhl si hedvábné šortky na běhání. Pak šel do lodní kuchyňky, aby si z ledničky vylovil plechovku piva. Usrkávající pěnu se vrátil do salonu. Samotářsky trávil celý svůj život, věřil totiž, že je imunní vůči mukám osamělosti, ale nyní si uvědomil chybnost zvolené teorie!

Dosud se mu na stole nahromadilo snad víc jak padesát sešitů, každý z nich zaplněný od první do poslední stránky čmaropisem jeho tužky. Usadil se tedy a vybral si opět jednu z nakupeného množství zastrčeného do prázdného hrnečku na kávu, takže připomínaly ostny dikobraza. Začal psát a sžíravá muka osamělosti pomalu ustupovala, setrvala pouze nezajímavá tupá bolest...
V pondělí ráno, když dorazil do policejní centrály, zamířil jako obvykle ke zbrojnici. Velitel si ho ale zavolal do kanceláře.
-Craigu, mám pro tebe papíry na transfer. Frkli tě na zvláštní úkoly!"
»Co je to?"
J
527
"Zatraceně, jak to mám vědět? Já tady jen pracuju. Nikdo se mi s ničím nesvěřuje, ale ty máš nařízeno hlásit se oblastnímu veliteli ve Wankie přesně osmadvacátého..." Policista se zarazil a studoval tvář podřízeného. "Jsi vůbec v pořádku, Craigu?"
"Jo, proč se ptáš?"
"Protože vypadáš až zatraceně hrozně!" Po chvilce rozvažování dodal: "Víš co, já ti něco řeknu. Jestliže se teď nenápadně odkradeš, tak ti od této chvíle, od pětadvacátého, dávám pár dní služebního volna předtím, než se ohlásíš k plnění nových úkolů."
"Ty jsi jediná hvězda na mé nebeské klenbě, Georgi," zmateně se zašklíbil obdarovaný, přičemž si pomyslel, že právě tohle vůbec nepotřeboval: tři dny si bude lízat rány bez práce a umře na sebelítost.
¦ ¦ ¦
Victoria Falls Hotel je jedním z velkolepých monumentů slavné epochy britského impéria. Zdi má silné jako středověký hrad, ale celý září oslnivou bělostí. Podlahy z mramoru, s rozsáhlým schodištěm a arkádou sloupořadí, stropy vysoké jako v katedrále s fantastickou štukaturou a polehoučku se točícími ventilátory, uchvátí každého. Terasy i trávník se rozkládají na druhé straně od parkoviště a hlavního vchodu, směrem k samotnému okraji bezedné hlubiny kaňonu, v níž se veletok Zambezi vaří ve svém běsnění po pádu o víc jak sto metrů. Navíc ho ještě vzteká děsivé sevření v úzké žulové soutěsce táhnoucí se pár desítek kilometrů po proudu dál.
Hlubokou trhlinu v zemském povrchu překračuje jemná ocelová krajka klenutého mostu, který Cecil Rhodes nařídil postavit dle svých směrnic: Já chci, aby vodní tříšť z vodopádů smočila můj vlak i tváře cestujících, když tento přírodní div budou překonávat na své cestě k severu! Jeho slova se splnila, i když sám diamantový král se uskutečnění velkolepé stavby bohužel nedožil...
Drobounká vodní tříšť se vznáší ve věčném bělostném závoji nad propastí, v neustálém nakrucování a sklápění se clona mění, když s ní bríza cloumá - vždycky ji však provází tlumené hřmění řítící se vody do propasti z dálky připomínající zvuk vlnobití v bouři. Když David Livingstone, misionář a badatel, jako první civilizovaný člověk stanul v roce 1855 na okraji zejícího jícnu
528
a díval se dolů do pochmurných temných hlubin, prohlásil: Na tak nádherné pozoruhodnosti snad musí upřeně zírat i andělé při svém letu!A právě po něm měl hotel pojmenováno Livingstonovo apartmá, poskytující výhled na jedinečnou panoramatickou scenérii. -~-t
Jeden z černýcjh portýrů, přenášející nahoru zavazadla hostů, Janine pyšně informoval: "Zde spal král Georgey i Missy Elizabeth, která je nyní královnou, i její sestra Margaret, když byly ještě malými děvčaty..."
Roly se smál. "Koukněme se, co král Georgey uznal za dostatečně dobré!" a v záchvatu štědrosti dal až příliš velké spropitné nadšeně se cenícímu domorodci a hned vystřelil zátku z láhve šampaňského, které na ně čekalo ve stříbrném kbelíku s ledem.
Vedli se za ruce, když fascinovaně kráčeli pěšinkou podél řeky Zambezi, zatímco bázlivý tečkovaný lesoň pestrý před nimi prchl do tropického podrostu a kočkodan huboval vetřelce z koruny stromu. Rozesmátí se stále drželi při běhu deštným pralesem, kde je vodní sprška skrápěla jako liják, takže Janine měla rozpuštěné vlasy v obličeji a promočený oděv se jí lepil k tělu. Když se líbali, stojící na hraně vysokého útesu, skála pod nohama se otřásala a ve vzduchu drnčela vřava rozběsněných vod. Samotné kapky narušovaly běžné přírodní zákony a hnaly se na ně ze všech stran, i zezdola z průrvy, jen aby se jim vrhaly do tváří v podobě příjemně chladného spreje.
Novomanželé se plavili po klidném horním toku řeky při západu slunce, na poledne si najali lehké letadlo pro let nad hadovitě se stáčejícím a rozvinujícím se kaňonem, zatímco Janine se láskyplně tiskla k Rolandovi v lahodné závrati, když stroj sbíral pěnu ze skalnatého rtu propasti. Večer zase tančili pod hvězdami v

rytmu tradiční africké marimby, a další hosté, kteří rozpoznali plukovníkovu uniformu, je s hrdostí a zalíbením sledovali. .Jeden z Ballantyne's Scouts," šuškali si navzájem, "což jsou velmi neobyčejní chlapi, zkrátka průzkumníci!" a posílali jim víno ke stolu v prostorné jídelně, čímž jim chtěli vyjádřit pozornost a uznání.
Manželský pár si ještě rád poležel ráno v posteli, takže snídani si nechávali poslat na pokoj. Hráli tenis, Roland loboval svůj servis a odpaloval její forhend. Odpočívali ve sluneční záři vedle bazénu téměř olympijského rozměru a vzájemně se natírali
j
529
opalovacím krémem. V plavkách oba vyzařovali velkolepou a zdravou čistotu, viditelně zamilovaní jeden do druhého, zcela okouzleni a od okolního prostředí obdivuhodně separováni. Večery trávili pod slunečníky rozprostřenými pod korunami rozložitých mangovníků na terase, popíjeli výborné importované jihoafrické šampaňské a k tomu chrupali ty nejlahodnější maka-damské ořechy. Zakoušeli úžasný smyslný pocit otevřeného vzdoru při ostentativním pohrdání úhlavními nepřáteli, houfují-cími se na druhém břehu gigantické geografické prolákliny.
Jednou, během večeře, se u jejich stolu zastavil sám manažer hotelu.
"Nespletl jsem se náhodou, když mám dojem, že nás opustíte už zítra, plukovníku Ballantyne? Velice se nám bude stýskat po vás obou!"
"Ale spletl!" Janine se smála na celé kolo. "Přece zůstáváme až do šestadvacátého..."
"Bohužel, to už je zítra, paní Ballantyneová."
¦ ¦ ¦
Hlavní portýr naskládal všechna jejich zavazadla na hromadu ve vstupním portálu Victoria Falls Hotel, zatímco Roland vyrovnával účet. Janine na něj čekala ve sloupoví. Náhle sebou až trhla, když bezpečně rozpoznala otlučený stařičký teréňák, který se právě rozkýval přímo u závory vjezdu do areálu hotelu. Vůz zamířil k jednomu z prázdných parkovacích míst na konci vyhrazeného prostoru.
První reakce novomanželky byla značně zmatená: bez dechu sledovala tu důvěrně známou nemotornou postavu, jak si rozplétá nohy ve snaze vysoukat se z kabiny, a pak si typickým trhnutím hlavy odhazuje vlasy z očí. Brzo však sentimentalitu vystřídal kypící hněv.
Určitě sem dorazil úmyslně! napadlo ji. Chce jen vyzkoušet, kolik toho vydržím! Všechno musí zkazit!!!
Mladý Mellow se loudal směrem k ní s rukama zabořenýma hluboko v kapsách, ale když se ocitl pár kroků od místa, kde stála, rozpoznal ji a jeho zmatek byl očividně nelíčený.
"Jáni," zrudl hanbou. "Ach! Bože můj, to jsem netušil, že vy dva jste právě tady!"
530
Cítila, jak její zlost pomalu opadává. "Ahoj, drahoušku Craigu. Ne, to skutečně bylo až doposud tajemstvím."
"To mě tedy strašně mrzí..."
"Nemusí, v každém případě ti to odpouštím!"
"BraŕrfcančejchJ.apče!" Roland se objevil ve vchodu za Janine a hnal se, aby mojil vrhnout téměř bratrskou paži kolem ramen příbuzného. "Ty jsi dorazil před termínem -jak se máš jinak?"
"Copak tys věděl, že přijedu?" mladý Mellow se zdál ještě zmatenější.
"Jo," připustil plukovník, "ale ne takhle brzo. Start je naplánován na osmadvacátého..."
"George mi dal pár dní volna." Od té první šokující výměny pohledů se na dívku už znovu ani nepodíval. "Napadlo mě, že bych mohl strávit služební volno právě zde..."
"Hodný chlapeček, skutečně budeš potřebovat pořádný odpočinek. Ty a já budeme chvíli pracovat společně. Víš co ti řeknu, synku? Pojďme se rychle napít. Objasním ti pár věcí - vlastně jen něco z toho, v každém případě."
"Ale miláčku," Janine v rychlosti naléhala, "nemáme už přece čas. Jinak prošvihnu let!" Nedokázala totiž už ani chvilku unést pohled na zranění i zmatek vyzařující z Craigovy tváře.
"Hrom do čepice! Předpokládám, že jsi v pořádku." Roland zkontroloval hodinky. "Musíš vydržet až do té doby, než se pozítří setkáme, chlapče!" Vtom autobus aerolinií najel na příjezdovou cestu k hotelu. Novomanželé odjíždějící z líbánek byli jediní pasažéři v mikrobusu, směřujícím na letiště.
"Miláčku, kdypak tě zase uvidím?"
"Podívej se, Janine, jistého ti nemůžu slíbit nic, poněvadž naše setkání závisí

na mnoha dalších okolnostech."
"Zavoláš, nebo mi snad napíšeš?"
"Moc dobře víš, že to nejde!"
,.Vím, ale co kdyby? Radši zůstanu doma a budu vysedávat u telefonu."
»Moc bych si přál, abys šla bydlet na Queen's Lynn. Tam je nyní místo, kam patříš."
..Ale moje zaměstnání..."
»Do prčic s tvou prací! Manželky Ballantyneů přece nepracují."
.-Nuže, podívejte se plukovníku, sire, tato manželka jednoho z Ballantyneů míní pokračovat ve své práci do té doby, než..."
J
S31
"Do té doby, než?" opáčil.
"Do té doby, než mi poskytneš něco lepšího, čím bych se třeba zabavila!"
"Jako třeba co?"
"Jako třeba dítě..."
"Tohle má být výzva?"
"Ach ano, prosím, plukovníku, berte to klidně osobně..."
Na letišti vzdáleném pár desítek kilometrů od turistického centra Viktoriiných vodopádů se vesele houfovala hlučná mládež, převážně mladíci v uniformě. Přišli se podívat na odlet. Většina přítomných Rolanda dobře znala, takže neustále nabízeli jemu i Janine drink. Díky tomu se poslední minuty před rozloučením staly trochu snesitelnější. Pak se náhle ocitli u vstupu na ranvej a letuška vyzvala k nástupu.
"Tolik se mi po tobě bude stýskat," špitala novomanželka. "Budu se za tebe modlit." Líbal ji tak zuřivě, že téměř ztratila dech.
"Miluju tě!" pronesl prostě.
"To jsi nikdy dřívještě neřekl, že..."
"Ani jedné!" přitakal. "Nikdy nikomu! Ale teď už běž, má ženo, upaluj, než udělám něco hodně pitomého!"
Šla poslední v roztroušené řadě cestujících, kteří vystupovali po schůdcích na palubu postaršího turbovrtulového letounu Vickers Viscount, usazeného na betonové ploše. Opouštěla novomanžela jen v bílé halence a narcisově žluté sukni, na nohou sandály, celkový skvělý dojem doplňoval odpovídající žlutý šátek kolem vlasů a taška zavěšená přes rameno. Ve dveřích letadla na konci schůdků se zadívala zpět, se zastíněnýma očima pátrala po svém miláčkovi. Jakmile ho uviděla, usmála se, zamávala, načež postoupila skrz vchod do trupu letadla. Potom zavřeli dveře a odtlačili schůdky. Čtyři motory světoznámé značky Rolls-Royce postupně zakničely, potom zavyly a stříbřité letadlo s nádherným emblémem sokola z Velkého Zimbabwe na směrovce začalo po větru rolovat k ranveji.
S povolením ke startu se stroj pohnul, po chvíli se už řítil po betonové dráze, aby záhy začal pomalu šplhat vzhůru do oblak. Roland Ballantyne sledoval, jak se letoun naklání, aby se stočil až ke svému jihovýchodnímu směru na Bulawayo. Pak se plukovník vrátil do letištní budovy, ukázal svůj průkaz strážci před schody k řídicí věži.
532
"Co pro váš můžeme udělat, plukovníku?" dotazoval se za psacím stolem zástupce náčelníka kontroly letů, když příchozího pozdravil.
"Očekávám přílet helikoptéry z Wankie, kam se mám vydat..."
"A hele, vy-j«t0"ten plukovník Ballantyne - prosím, k vašim službám. Toho vaieho čopra máme už ve vzduchu. Odstartovali před dvanácti minutami. Přistanou zde za hodinku."
Zatímco spolu hovořili, dispečer kontroly letu u velkého okna mluvil tiše s pilotem vzdalujícího se dopravního letounu.
"Máte povolení na standard, neomezený výstup do pěti tisíc metrů. Přepněte si na přístupovou frekvenci Bulawaya, což je jedna jedna osm koma šest. Přejeme šťastný let!"
"Rozumím, standardní procedura k neomezenému stoupání do letové hladiny..."
Pilotův klidný, téměř znuděný hlas se najednou odmlčel a dál se v reproduktoru po pár vteřin ozývalo jen pouhé hučení. Pak se hlas opět vrátil, plný naléhavosti. Roland se otočil od stolu a rychle kráčel k ovládacímu panelu kontrolora. Sevřel opěradlo židle a přes panoramatická okna zíral do nebe. Jen za pěkného počasí vysoké mraky lemovala růžová od blížícího se západu slunce. Viscount však zmizel z dohledu, nacházel se skutečně už dost daleko. Plukovníkova tvář děsivě ztvrdla hněvem i strachem, když pozorně naslouchal pilotovi, tlumočícímu nezáviděníhodnou situaci...
¦ ¦ ¦

Přenosný raketomet se zasunutou střelou země-vzduch, označenou coby SAM, je neškodně vypadající zbraň téměř nerozeznatelná od půldruhého metru dlouhé obyčejné zelené trubky. Účinkem však silně připomíná bezzákluzovou bazuku z druhé světové války, ovšem s dosahem na podstatně větší vzdálenost. Výmetná roura má na konci trychtýřovité rozšíření, v těžišti je vybavená ramenní opěrkou a zaměřovacím i naváděcím systémem.
Zbraň ovládají dva muži. Nabíječ jednoduše zasune střelu do zádi hlavně a ujistí se, že složená křidélka přesně vklouzla do štěrbiny, pak tlačí vpřed až do té doby, než okraj zapadne do elektrických vývodů a uzamkne se v palebném postavení. Celkem raketomet váží něco málo pod deset kilogramů. Střela má tvar
J
533
konvenční rakety, ale vpředu je skryto v kónickém krytu pod matným sklem oko, vlastně čidlo naváděcího systému, pracující na principu zachycení zdroje infračerveného záření. Zadní křidélka jsou ovladatelná, umožňující raketě uzamknout se a pronásledovat pohybující se cíl, který vyzařuje teplo. Střelec si usadí rouru na rameno, umístí sluchátka na uši a zapne zdroj proudu. Ve sluchátkách mu zazní cyklický tón zvukové výstrahy. Vyladí si ho stažením pod slyšitelný odpočet vydávaný rozehřátým pozadím, tak že nezůstává dále slyšitelný.
Zbraň je nyní nabitá a připravená k odpalu. Střelec vyhledá cíl přes nitkový kříž zaměřovače. Jakmile je původce infračerveného záření systémem objevený, zvukové varování začíná zvyšovat jekot a v okuláru se rozsvítí mrňavá červená žárovička coby utvrzení, že raketa se "uzamkla". Teď již rozhodnutí zůstává na střelci - musí jen stisknout spoušť na pistolové rukojeti. Pak už raketa sama vystartuje do houževnatého pronásledování uzamčené kořisti a řízení samo kopíruje pohyby cíle zcela přesně, bez ohledu na jakékoliv obraty či změny výšky.
Tungata Zebiwe udržoval celý svůj kádr v pohotovosti dlouhé čtyři dny. Kromě něj se akce účastnilo osm dalších soudruhů, které si sám vybral s největší možnou pečlivostí. Všichni tito veteráni nejen že prokazovali značnou odvahu a odhodlanost, ovšem co považoval za ještě důležitější, všichni disponovali vyšší inteligencí a způsobilostí operovat i reagovat dle vlastní iniciativy. Každý z nich dokonale ovládal použití odpalovacího zařízení střel SAM v obou rolích, nabíječe i střelce, každý z nich nesl jednu z okřídlených raket ještě navíc ke standardnímu vybavení AK-47 a obvyklého souboru granátů i protipěchotních min. Libovolná dvojice tedy mohla zaútočit, stačil jí k tomu zcela stručný briefing. Směr větru diktoval odlet jakéhokoliv stroje, opouštějícího hlavní ranvej letiště Victoria Falls. Rychlost větru nejen že působí na dosaženou výšku letadla, ale mění i postavení jakéhokoliv specifického bodu na prodloužené ose stroje se započítanou odchylkou kvůli bočnímu větru. Šťastnou náhodou pro kalkulace komisaře Tungaty se převažující jihovýchodní vítr ustálil na patnácti uzlech během všech čtyř dnů, v nichž setrvávali ve stanovené pozici.
534
Hledač odcizeného si vybral malé kopje, porostlé stromy dost hustě na to, aby jim poskytlo dobrý úkryt, ale ne zase v takovém množství, aby překáželo výhledu přes okolní koruny. Z vrcholu, ještě za úsvitu, dřív než opar teplem a prachem zhoustl, se dalo dobře zahledaniyt nehybné stříbřité mračno vodní tříště nad severozápadnímjbbzorem, které prozrazovalo Viktoriiny vodopády.
Každé odpoledne mechanicky praktikovali nácvik útoku. Půl hodiny před předpokládaným časem plánovaného odletu ETD z letiště Victoria Falls do Bulawaya se jednotka bojovníků za svobodu přesunula do předem stanovené pozice: šest z nich v kruhu pod vrcholkem střežilo své spolubojovníky před případným a překvapivým útokem bezpečnostních sil, zbývající tři muži nad nimi tvořili skutečnou údernou skupinu.
Hledač odcizeného se pasoval na střelce, svého nabíječe i zálohu si vybral pro bystrost jejich sluchu i ostříží zrak. Během každého z předcházejících tří odpolední je podrobil výcviku - dokázali rozpoznat turbovrtulové motory Rolls-Royce snad už minutu po vzletu. Ve výstupu totiž turbíny pracovaly na plný výkon, takže dostatečně zřetelné skučení upoutalo oko k letounu, zřetelně viditelnému proti šmolkově modrému nebi.
V prvním dni si to Vickers Viscount zamířil přímo nad jimi vybrané kopje ve výšce téměř dva a půl tisíce metrů. Tungata raketomet cvičně uzamkl na cíl, aby ho sledoval až do té doby, než zmizel z dohledu i z doslechu. Druhé odpoledne letadlo proletělo přibližně ve stejné výšce, avšak osm kilometrů východně od jejich postavení. Šlo tedy o nejzazší možnou hranici dostřelu smrtonosné zbraně. Zvukový signál byl slabý a přerušovaný, žárovka uzamčení žhnula jen trhaně. I expert musel čestně přiznat, že útok by nepochybně selhal. Třetí den se dopravní

letoun pohyboval opět východně od nich, vzdálený asi pět kilometrů. To pro dobrý úlovek zcela dostačovalo, takže šance se zdály být asi dva ku jedné při zachované příznivé hodnotě všech nutných faktorů.
V den plánovaného útoku velitel přesunul útočný tým do pozice na vrcholku s patnáctiminutovým předstihem, kdy mohli otestovat odpalovací zařízení SAM zaměřováním a spouštěním Přímo na slunce, prakticky na největší zdroj tepla. Raketomet mu podrážděně vyl v uších z toho obrovského množství infračer-
J
535
veného záření. Komisař tedy vypnul systém a všechny okolo připravil na poslední čekání. Tváře ostatních plné napětí se zvedly knebi.
Tungatův nabíječ zběžně mrkl na hodinky, načež zamumlal: "Meškají."
Hledač odcizeného na něj neurvale zasyčel. On sám totiž taky zaznamenal zpoždění! A hned se začaly kupit pochybnosti: zda se let pouze zdržel, či dokonce zrušil, zda se nevyskytly nějaké netěsnosti v jejich vlastním zabezpečení- vždyť kaňka už mohli být na cestě!
"A hele, poslouchejte!" vydechl náhle nabíječ na zvuky a o vteřinu později to Tungata uslyšel též - ječeni a vytí se k nim blížilo z patřičného směru.
"Připravit!" nařídil a vyrovnal si raketomet do správné pozice, pak zapnul zaměřovači systém. Varování sice předem vyzkoušel, ale teď ho zkontroloval znovu.
"Nabít!" vyštěkl. Cítil, jak střela vklouzla do roury, načež váha raketometu mírně vzrostla. Zaznamenal klapnutí, když se lem sám usadil na vývody.
"Nabito!" potvrdila dvojka a klepla mu na rameno. Komisař přejel příčně prostorem doleva j doprava, ověřoval si tím pevné usazení bezzákluzové zbraně.
Náhle se nabíječ opět ozval. "Nan-si! Tam!" Natáhl paži nad velitelovo levé rameno, ukazováček nasměroval vzhůru. Střelec hledal, aby záhy ve výšinách zachytil stříbřitý záblesk způsobený odrazem slunečních paprsků od leštěného kovu trupu.
"Cíl identifikován!" oznámila jednička. Okamžitě vycítil, jak se oba nabíječi mírně posunuli stranou, aby se vyhnuli zpětnému šlehnutí plamene při odpalu.
Letoun se opravdu blížil, dokonce se zvětšoval. Hledač odcizeného usoudil, že sledovaný cíl je mine ve vzdálenosti menší než jeden kilometr ve správném směru od pahorku, současně přinejmenším o tři sta metrů níž než během předchozích cvičení. Viscount se tedy nacházel ve zcela perfektní pozici pro plánovaný útok.
Komisař ho tedy lovil do nitkového kříže optického zaměřovače, přičemž raketa mu ve sluchátkách chtivě vyla. Vydávala bezbožný jekot připomínající hladovou vlčí smečku za úplňku. Střela vzala na vědomí infračervený svit z výfuků
536
motorů Rolls-Royce. Žárovka žhnula jako ohnivě rudé oko Kyklo-pa a Tungata s rozmyslem stiskl spoušť.
Rozlehl se ohromující rachot, ale skoro žádný zpětný náraz, což zařídil unikající proud plynů z výmetného konce roury. Na mikrosekundu-aášřal střelec zahalený v bílém dýmu a vířícím prachu, ale když ée. oblak rozplynul, uviděl raketu ženoucí se nahoru. Pohled mu připomněl loveckého sokola, který odstartoval z pěsti v rukavici za svou vybranou kořistí. Ovšem rychlost střely se nedala s ničím srovnat, když se zdálo, že mizí jako zázrakem kdesi v nicotě. Zůstalo po ní jen mdlé rachocení raketové pohonné jednotky.
Komisař dobře věděl, že není čas na druhé nabití. Nežli by stačili vystřelit, Vickers Viscount by pohodlně unikl mimo dostřel. Soustředěně tedy zírali vzhůru, sledovali drobné letadlo a vteřiny se nekonečně táhly, jako když odkapává med. Pak zaregistrovali mírné trhnutí letounu, načež se zkřivil perfektní profil ve tvaru kříže. To puknutí se podobalo otevření zralé tobolky bavlny. Viscount se mírně zakymácel a trochu i odchýlil od stanoveného kurzu, pak se opět ustálil. O pouhé vteřiny později uslyšeli třesk potvrzující zásah, který už předtím viděli, načež chraplavý triumfální řev přímo explodoval v hrdle soudruha Tungaty Zebiwe.
Bedlivě sledoval dopravní letoun sklánějící se v mírné zatáčce, když se náhle něco velkého a černého oddělilo od křídla na levo-boku a padalo k zemi. Viscount zareagoval prudkým skloněním přídě, hluk motorů vystoupil do pronikavého a nespoutaného ječeni...
¦ ¦ ¦
V řídicí věži Roland Ballantyne strnule hleděl ven přes antireflexní sklo panoramatického okna do podvečerní oblohy, naslouchající rychlým a nervózním výměnám mezi kontrolou letu a pilotem postiženého stroje. Ochromilo ho sevření bezmocnosti a hněvu. "Mayday!Mayday!MaydaylViscount 782 hlásí věži stav nouze, Přepínám!"
,. Viscount 782, jaká je povaha vašeho stavu nouze?" ..Střela udeřila do motoru na levoboku! Ten je mimo provoz, Přepínám."

J
537
"Viscount 782, žádám o vysvětlení vašeho odhadu!"
Napětí a stres pilota očividně narůstaly. "Do prdele, blbe! Věži, já byl ve Vietnamu a vím, co dělá SAM! Dostal nás, říkám ti! Aktivoval jsem hasicí přístroj a stále ještě máme nad strojem kontrolu. Zahájili jsme obrat o 180 stupňů, přepínám!"
"Tady budeme mít všechno připravené pro případ potřeby! Viscount 782, jaká je vaše pozice?"
"Asi sto padesát kilometrů od letiště Victoria Falls," pilotův hlas náhle zdrsněl. "Bože můj! Levý motor je pryč! Kompletně se odtrhl od křídla..."
Rozhostilo se dlouhé mlčení. Všichni dobře věděli, že pilot bojuje o získání kontroly nad ochromeným strojem, bojuje s asymetrickým tahem zbývajících motorů a možná i se silně narušenou statikou levého křídla. Všechny síly se pokoušely přetočit stroj do smrtonosné vývrtky. V řídicí věži osazenstvo strnulo v mlčenlivých mukách. Vtom rádio zapraskalo a skřehotalo: "Rychlost sestupu tisíc metrů za minutu. Příliš rychle! Nemůžu to udržet! Řítíme se na stromy, příliš rychle! Příliš mnoho stromů! To je hrůza! Ach, maminko..."
A zavládlo trýznivé ticho.
¦ ¦ ¦
Roland se okamžitě vrhl zpátky k dispečerovi a vyštěkl: "Kde je záchranný čoprl"
"Uvnitř okruhu pěti set kilometrů je jediný stroj ve vzduchu -ta vaše helikoptéra, která sem právě směřuje z Wankie."
"Jediná? Opravdu?"
"Všechny čopry stáhli mimo pro speciální operaci ve Vumba Mountains, vaše je skutečně jedinou v tomto pásmu."
"Spoj mě s ní!" přikázal a vzal mikrofon do ruky, jakmile bylo spojení navázáno. "Tady Ballantyne, ztratili jsme Vickers Viscount s posádkou i s šestačtyřiceti pasažéry!"
"Odposlouchával jsem přenosy," zareagoval vojenský pilot.
"Jste jediná záchrana, jaký je váš ETA?"
"Padesát minut."
"Jaké osazenstvo na palubě?"
538
"Poručík a deset našich." Roland totiž plánoval nácvik nočního výsadku během přistání při návratu do Wankie. Gondele a jeho průzkumníci tedy disponovali plnou bojovou výbavou, na palubě měli určitě i pro něj plnou polní a zbraň.
"Budu přímojjaranveji, čekám na sběr! Vezmu s sebou i doktora!" informoval|troze. "Tady Cheetah One- konec!"
¦ ¦ ¦
Janine Ballantyneová se uvelebila na sedadle k uličce v předposlední řadě po levé straně dopravního letounu Vickers Viscount. U okna seděla asi jedenáctiletá dívka s rovnátky v ústech a s vlasy spletenými do copu. Její rodiče trůnili na místech přímo před nimi.
"Zašli jste si do krokodýlí farmy?" vyžadovala odpověď od Janine.
"Ne, nedostali jsme nikam dál od hotelu," připustila mladá paní.
"Mají tam obrovsky velkýho krokodýla, je to samec pět metrů dlouhý. Pojmenovali ho Velký táta," zurčelo neúnavně děvče.
Letoun se stabilizoval ve výstupu, ale varovná světla ohledně kouření a bezpečnostních pásů ještě nezhasla. Ze zadního sedadla vstala letuška v modré uniformě, pomalu kráčela kupředu.
Janine zahlédla přes uličku dvě prázdná místa, v kulatém okénku pozorovala klesající slunce. Právě utvořilo velikou vzdornou rudou kouli, pyšnící se knírem purpurového mraku. Vrcholky stromů připomínaly tmavě zelené moře, rozprostírající se do dáli křížem krážem pod nimi - jeho jednotvárnost narušil jen příležitostný puchýřek vyššího terénního útvaru.
"Tatínek mi koupil tričko s nápisem BigDaddy, to je ten velký krokodýl, ale myslím, že v mém případě..."
Vtom se ozvala rána, po levé straně u křídla se rozvířil bílý mrak a zatemnil okénko. Viscount se začal kymácet tak divoce, že Janine vnímala bolest, jak sebou trhl proti bezpečnostnímu Pásu. Letušku prudký pohyb vymrštil do stropu, zpět padla jako rozbitá panenka a zůstala ležet zkroucená přes opěradlo jednoho z prázdných míst. Rozezněla se kakofonie výkřiků i vřeštění
J
539
pasažérů. Děvče se zoufale přilepilo k paži sousedky a vydávalo nesouvislý pronikavý jekot. Stroj se ostře naklonil v zatáčce, ale vcelku hladce dál pokračoval v letu. Náhle však letadlo prudce poskočilo, vrhlo se vpřed a začalo

se divoce kymácet ze strany na stranu.
Bezpečnostní pás držel Janine v sedadle, ale připadala si, jako by sjížděla jakousi ztřeštěnou horskou dráhu snad přímo z nebe. Předklonila se, zároveň se pokoušela obejmout dívku, aby ztišila to pronikavé pištění. Ačkoliv s Janine všechno cloumalo, přesto stačila zachytit koutkem oka, jak se horizont v průzoru divně otáčí. Ten hrůzný pohled působil závrať, dělalo se jí špatně od žaludku. Pak se náhle kdesi pod ní v okénku objevilo levé křídlo. Kde se měla nacházet aerodynamická gondola prvního motoru, zela jen rozeklaná díra. Skrz otvor viděla načechranou klenbu listoví lesa. Potrhané křídlo se podezřele ohýbalo a kroutilo, další trhliny se objevovaly v hladkém plášti. V uších jí praskalo a skřípalo prudkou změnou tlaku, stromy se hnaly směrem k ní v rozmazané pochmurné zeleni.
Strhla dětské ruce z krku a přinutila dívku sklonit hlavu dolů, do klína. "Chyť se za kolena!" křičela na ni. "Hlavu dolů!" A sama též dělala, co přikazovala. Pak narazili a prostor trupu naplnil ohlušující řev, zuřivá a totální vřava. Mrštilo to s ní nemilosrdně zpátky na opěradlo, připadala si bičovaná, oslepená, omráčená a otloukaná létajícími kusy trosek.
Pekelná muka snad trvala celou věčnost. Strop nad ní se otevřel, pak najednou zmizel. Oslepující sluneční světlo ji na okamžik udeřilo do očí. Pak zář pominula, cosi jí však zase udeřilo přes holeň. Zcela jasně, nade všechny další zvuky, slyšela praskání vlastní kosti. Bolest vytryskla skrz páteř až do hlavy. Těsně před zánikem se Janine vymrštila, okamžitě však obdržela další úder do vazu a její mozek jakoby explodoval. Poslední, co postřehla před ztrátou vědomí, bylo pronikavé jiskření světla doprovázené pískáním nicoty.
Když se probrala z mdlob, trčela stále ještě ve svém sedadle, ale visela hlavou dolů, upoutaná bezpečnostním pásem. Přitom polykala krev, která jí stékala po obličeji a pohled na svět se jí vlnil i plaval jako tetelící se fáta morgána, způsobená žárem
540
slunce. Hlava jí třeštila. Janine připadalo, jako kdyby jí někdo perlíkem vrážel rozpálený hřebík přímo doprostřed čela.
Pomalu se stočila a spatřila vlastní zlomenou nohu visící dolů, palec směřoval tam, kde měla mít patu!
Už nikdy neh&ép opět chodit, pomyslela si. Hrůza z podobně chmurné budoucdostiji vzpružila. Natáhla se, aby uvolnila přezku, ale vtom si uvědomila varovná slova manžela o tom, kolik lidí si zlámalo vaz vzhledem k uvolnění a následnému pádu z výšky hlavou dolů. Zachytila se tedy loktem za opěradlo, takže se mohla konečně uvolnit. Jakmile však otevřela přezku, neudržela se a spadla - přistála na boku se zlomenou nohou zkroucenou pod sebou. Bolest se změnila v nesnesitelné utrpení, takže znovu ztratila vědomí.
Když znovu procitla, krajinu už halilo šero. A děsivé mlčení. Janine zabralo mnoho omámených vteřin, než si dokázala uvědomit, kde je, proč se dívá na trávu, kmen stromu a písčitou zem.
Pak náhle pochopila, že trup letounu se oddělil těsně před jejím sedadlem, jako kdyby ho přeťala gilotina. Zůstala pouze část zádě - to bylo všechno, co zbylo kolem ní. Nad hlavou se jí pohupovalo tělo mrtvého děvčátka, stále ještě zavěšené za pás. Ručky se bezvládně klátily, blond cop visel k zemi. Oči zůstaly široce otevřené a tvářička zkroucená hrůzou, v níž umírala.
Janine se s pomocí loktů vyplazila z trosek. Zraněnou nohu táhla za sebou, navíc ji trápila zima a nutkání k vrhnutí způsobené šokem, který ji zachvátil. Ležela na břiše, náhle si říhla a ihned dávivě zvracela až do té doby, než příliš zeslábla. Bezmocně jen znovu klesla do temnot zaplavující mysl. Tehdy však přece jen zaslechla zvuk v tom těžkém mlčení, zpočátku slabý, ale rychle se přibližující.
Rozpoznala dobře typické pleskání rotoru helikoptéry. Vzhlédla k obloze, ale klenba stromů tvořila neproniknutelný rubáš, navíc si uvědomila, že poslední náznaky denního světla mizí a temná africká noc se rychle snáší k zemi.
"Prosíím!" vřeštěla zoufale. "Jsem tady! Prosíím, pomozte mi!!!" Bohužel zvuk vrtulníku se vzdaloval, zřejmě se přehnal jen několik stovek metrů od místa, kde ležela, skrytá hustými korunami stromů. Poté se rachot rozplynul stejně rychle, jak postupovala noc. Nakonec se opět rozhostilo úděsné ticho.
J
541
Oheň, pomyslela si. Potřebuji vyslat nouzový signál!
Zoufale se rozhlížela. Téměř na dosah leželo zhroucené tělo otce světlovlasé dívky, který seděl na místě před ní. Připlazila se blíž a opatrně se začala dotýkat jeho tváře, prstem mu lehce přejela nad očními víčky. Nezaznamenala žádné zakmitání coby odezvu. Se vzlykotem se stáhla zpět. Za chvíli se však

vzmužila a vrátila se ještě jednou, aby prohledala kapsy mrtvého člověka. Plastový zapalovač sloužící k jednorázovém použití našla v náprsní kapsičce saka. Hned na první cvaknutí vyšlehl pěkný žlutý plamínek a Janine vzlykla znovu, tentokrát ulehčením.
¦ ¦ ¦
Roland Ballantyne vše sledoval ze sedadla druhého pilota francouzské helikoptéry Puma. Zíral dolů, do korun stromů, pouhých třicet metrů vzdálených v hlubině pod nimi. Krajinu však halila taková temnota, že sporadické mýtiny v lese vypadaly jen jako bezvýznamné bledé leprózní skvrny. Nedalo se rozpoznat žádné narušení v hustých korunách, staly se tmavou, beztvarou matrací. Dokonce i když světlo bylo silnější, šance na spatření vraku dole se jevila velice mizivá. Samozřejmě se naskytovala možnost, že část křídla nebo zádi se utrhla a zůstala viset dost vysoko, pro mě ve snadno přístupném zorném poli. Nicméně nemohli stoprocentně věřit v podobnou šťastnou náhodu.
Nejdříve pátrali po porušené klenbě lesa, soustředili se na světlá místa pocházející od olámaných větví nebo stopu prozrazující se bílou skvrnou od sedřené kůry a syrového mokrého dřeva. Hledali záblesk světlice, dým či náhodný odraz pozdního slunce od holého kovu, ale den postupně odcházel. A tak tu pře-létávali plni zoufalství, v čekání na- nyní už jen těžko pravděpodobné - spatření nouzového signálu, paprsků svítilny či dokonce náznak ohně.
Roland se obrátil k pilotovi a v hlučné kabině musel vykřiknout:
"Přistávací světla - zapnout!"
"Přežhaví se a vyhoří během pěti minut!" řval pilot odpověď. "Nic moc!"
"Na minutu zapni, pak zase na minutu vypni, aby se ochladila, a tak pořád dokola!" přikázal plukovník. "Zkus to!" Pilot se natáhl
542

po vypínači a les pod nimi zalila ostrá modrobílá pronikavá zář halogenového dálkového světlometu. Stíny pod stromy byly ostré a černé. Najedná mýtině chytili do světelné pasti malé stádo slonů. Zvířata se zdála monstrózní a neskutečná v jasné záplavě, když sojšima jako stan rozevlátýma, poplašeně mávala. Pak se vrtulník vzcjfeliJ a tlustokožci se opět ponořili do naprosté temnoty.
Létali tam a zpět, snažili se propátrat koridor, který nešťastný dopravní letoun následoval na své trase, což ale zahrnovalo pruh o délce sto šedesáti kilometrů a skoro dvacet široký - tedy přes tři sta tisíc hektarů. Nyní, v naprosté temnotě noci, si Roland osvítil ciferník náramkových hodinek. Devět - téměř už čtyři hodiny od doby, co letoun spadl. Zřejmě tam někde ti, kdo přežili, zrovna teď umírají vzhledem k chladu, šoku, ztrátě krve či vnitřnímu zranění, zatímco zde, v kabině Pumy, byl doktor, dvacet litrů krevní plazmy, přikrývky a hlavně šance na život.
Roland vztekle zíral dolů do oslnivého kruhu bělostného světla, tančícího nad klenbou stromů jako bodový reflektor nad divadelním jevištěm. V duši mu zavládlo chladné a pustošivé zoufalství, které mu pozvolna otupovalo končetiny a paralyzovalo veškerá rozhodnutí. Věděl, že ona klesla tam, do hlubin - tak blízko, tak velmi blízko musí být, ale on zůstává stále zcela bezmocný...
Zčistajasna sevřel pravačku v pěst a udeřil do kovu přepážky na své straně. Odřené klouby způsobily bolest vyrážející paží až k ramenu, ale právě bolest byla stimulátorem, v ní nalezl znovu svůj hněv. A on si ho podrží, jako když člověk chrání plamen svíčky ve větru.
Na místě vedle něj pilot zkontroloval uplynulý čas na stopkách a pak opět zhasl. Čerň, která následovala, byla mnohem intenzivnější po předcházející záři. Rolandův noční pohled vzal za své, měl mžitky před očima způsobené silným světlem, takže si je musel zakrýt rukou. Raději je na několik vteřin zavřel, aby se mohly opět přizpůsobit stávajícím podmínkám.
A právě takhle propásl nepatrnou, drobounkou a mdlou červenou jiskru dole pod nimi, která prosvítala mezi vrcholky strofu pouze zlomek vteřiny, aby pak zůstala zanechána vzadu za
nimi, protože Puma opět burácela dál, nad další vytyčený úsek buše.
J
543
¦ ¦ ¦
Janine navršila na hromádku suchou trávu a větvičky, aby mohla rozdělat oheň. Šlo o velice těžkou práci. Vlekla se pozpátku, posouvala se pomalu po zadečku, pomáhala si rukama. Zlomená noha poslušně klouzala za ní, když usilovně shromažďovala materiál na podpal z nejbližšího křoví. Kdykoliv se jí však končetina někde zachytila či zkroutila přes nějakou nepravidelnost rozorané země, znovu téměř omdlela příšernou bolestí.

Konečně měla hranici připravenou. Zapalovač si položila vedle a vyčerpaná se zhroutila k odpočinku. Večerní chlad jí téměř ihned pronikl skrz tenké šaty, začala se nekontrolovatelně třást. Vyžadovalo enormní úsilí přinutit se znovu k pohybu, ale přesto začala pomalu směřovat ke zničené zádi letadla. Bylo právě ještě dost světla na to, aby si všimla vyryté dráhy devastace, kudy se hnala hlavní část trupu, kudy si klestila cestu.
Kusy kovu, rozbitá zavazadla a poházená těla tvořily jakousi úděsnou stezku, ačkoliv hlavní vrak, pokračující svou vlastní setrvačností, nebyl v dohledu z místa, kde ležela.
Ještě jednou Janine zavolala: "Je tu někdo? Je někdo naživu?"
Ale noc mlčela. Ploužila se tedy dál sama.
Lehčí část letounu, v níž Janine seděla, musela pravděpodobně udeřit do jednoho z větších stromů, poněvadž trup se ve zběsilé rychlosti natočil bokem a zcela rovně odlomil. Jako švihnutím biče si při nárazu srazili vaz cestující kolem ní. Skutečnost, že se předklonila a přimáčkla obličej do klína, jí zachránila život. Dospěla opět k oddělené zádi. S námahou se pozvedla, aby mohla nakouknout dovnitř, ale snažila se vyvarovat pohledu na bezvládné tělo dívky, stále zavěšené vzhůru nohama v převráceném sedadle. Skříň v přední kuchyňce, sloužící coby sklad, se rozlomila a Janine i v šeru mohla rozeznat bohatství, které ukrývala - přikrývky, konzervy, nápoje. Sunula se tedy velmi pomalu k úžasné nabídce. Cítit vlněnou přikrývku kolem ramen znamenalo blaženou pohodu, pak ještě žíznivě vypila dvě plechovky toniku, než se pustila do dalšího prohledávání polité a značně zpřeházeného obsahu.
Jakmile nalezla soupravu první pomoci, zafixovala si zlomenou nohu do dlahy, jak nejlépe dovedla. Ulehčení pocítila po pár vteřinách. Ve výstroji odhalila i jednorázovou injekční

stříkačku a několik ampulek morfia. Možnost okamžitého utišení mučivé bolesti se svůdně nabízela, ale ona dobře věděla, že následná otupělost a nečinnost, či dokonce neschopnost rychlých reakcí by znamenala smrtelné nebezpečí v dlouhých hodinách temnoty, kterérji čekaly. Stále však na tuhle variantu myslela, pohrávala si s vábícím pokušením, když náhle znovu uslyšela vrtulník.
Zvuk se k ní rychle blížil, proto upustila nalezené poklady a neohrabaně se vrhla vpřed, k zejícímu otvoru v trupu. Prudce padla na zem pokrytou prachem, zřítila se z téměř metrové výšky, takže bolest v noze ji na dlouhé vteřiny doslova ochromila. Přesto však slyšela svistot i pulzující tlukot rotoru pátrajícího stroje.
Zaryla prsty do země a hryzala si spodní ret tak dlouho, než se bolest poraněné nohy zmírnila a zoufale pomalu se vlekla k hromádce připravené na podpal.
Než dosáhla tohoto životně důležitého místa, vrtulník rozpoutal obrovskou bouři přímo nad hlavou, současně oblohu nad lesem osvětloval namodralou září. Rychle cvakla zapalovačem a přidržela mrňavý plamínek u vysušené trávy. Ta okamžitě vzplála.
Janine zvedla obličej k obloze. V záři ohně i narůstajícím žhnutí hledajícího reflektoru helikoptéry se zjevila její tvář ušpiněná prachem a rozmazanou zaschlou krví z tržné rány na hlavě. Zachvátil ji nový příval pláče, vyvolaný hroznými mukami smíšenými teď s novou nadějí na záchranu.
"Prosím!" žadonila. "Dobrotivý a milosrdný Bože, prosím, ať mě uvidí!"
Světlomet se stále prodíral nocí, kužel světla oslnivě poskakoval a náhle zmizel. Temnota do ní udeřila jako dřevěná palice. Zvuk vrtulníku burácel přímo nad ní, dokonce cítila i třepání proudu vzduchu od rotoru. Na kratičký okamžik spatřila tvar černého žraloka coby siluetu proti hvězdnému nebi - náhle však zmizel, předení motoru se vzdalovalo, až se změnilo v úděsné mlčení.
V nastalém tichu uslyšela vlastní divoký jekot překypující hrůzou. "Vraťte se! Nemůžete mě opustit! Prosím, vraťte se!"
Rozpoznala ve svém hlase rostoucí hysterii. Honem si nacpala Pěst do úst jako roubík, ale přesto se rozeštkala, divoké nekon-
J

trolovatelné vzlyky zachvátily celé její tělo. Chlad noci se zoufal- ,
stvíni změnil v nesnesitelně ledové sevření.
Připlazila se blíž k ohni. Bohužel nepodařilo se jí nakupit víc než jen několik málo hrstí klestí. Nevydržely sice nijak dlouho, ale radostně žluté a oranžové plameny přece jen poskytovaly krátký pocit tepla a okamžik útěchy. Konečně se zase začala ovládat. Vydala poslední dusivě udýchaný vzlyk, shromáždila veškerou svou energii. Zavřela oči a počítala pomalu do deseti, cítila jak se skutečně uklidňuje.
Pak opět vzhlédla. Na druhé straně ohniště, na úrovni svého pohledu, spatřila

osvětlené plátěné boty do buše. Pozvolna zvedala zrak, jednou rukou si musela zastínit oči. Rozlišila siluetu člověka, dost vysokého muže. Třepotající se plameny mu ozařovaly tvář. Díval se na ni s výrazem, který si nedokázala vysvětlit -možná šlo o slitování.
"Bohudíky," oddechla si. "Děkuju vám z celého srdce..." Odhodlaně se začala plazit ke svému zachránci. "Pomozte mi!" žadonila. "Mám zlomenou nohu, prosím, pomozte mi!!!"
¦ ¦ ¦
Tungata Zebiwe stál na vrcholu kopje, sledoval zasažené letadlo padající dolů z oblohy jako vysoko letící kachna střelená dávkou broků. Odhodil prázdný raketomet, v gestu nepřekonatelného triumfu zdvihl obě ruce zaťaté v pěst. Radostně poskakoval.
Podařilo se!" burácel nadšeně. "Všichni jsou mrtví!" Tvář mu naběhla do grimasy zuřivého zběsilce, bělmo kouřových očí připomínalo rudou strusku na haldě ocelárny, když právě řeřavě žhne.
Soudruzi za ním též nadšeně třásli zbraněmi nad hlavou, stejně jako Hledač odcizeného v božském šílenství vítězných zabijáků. Snad přímo atavistický instinkt vystoupil z jejich předků, kteří v boji tvořili formaci býka a hnali jako o závod rohy, připravené ke smrtelnému bodnutí.
Zaujatě sledovali pád letounu do vzdáleného lesa, ale v úplně posledním okamžiku se jim zdálo, že pilot měl přece jen stroj stále pod kontrolou. Příď stříbřitého ptáka se viditelně pozvedla, jako by se snažila ošálit smrtící ponoření do věčnosti. Po několik prchavých vteřin opět letěl souběžně se zemí, přesto však rychle

ztrácel výšku. Teprve pak se dotkl klenby stromoví a okamžitě jim zmizel ze zorného pole. Místo dopadu nemohlo být nijak extrémně daleko, jelikož Tungata zaslechl, i když jenom tlumeně, drnčivý zvuk pukajícího trupu.
"Označit!"-teontisař z předešlé euforie okamžitě vystřízlivěl. "Soudruhu, urči ífeimut! Stanov nám pochodový úhel k danému cíli!" Pak znovu odměřil vzdálenost pouhým okem. "Asi deset kilometrů, klidně tam můžeme dorazit ještě do tmy."
Vyrazili od pahorku v pevně stanovené běžící formaci držadla a špice kopí - boky kryté nosiči těžké výzbroje, hrot rozhrnoval buš před nimi a čistil trasu před případným napadením ze zálohy. Pohybovali se horečně, v rychlosti těsně pod poklusem. Takto by mohli překonat až sedm kilometrů za hodinu. Tungata běžel na špici sám, každých patnáct minut se zastavil a poklekl na jedno koleno, aby si ověřil směr podle kompasu. Pak vstal, nad hlavou zapumpoval pěstí, čímž vydal signál k opětovnému běhu. Bojovníci za svobodu pokračovali dál, stále hbití a houževnatí.
Jak světlo začalo slábnout, uslyšeli helikoptéru. Velitel dal vodorovným seknutím dlaně signál prozatímního konce akce, čímž je zahnal do úkrytu. Vrtulník přeletěl od nich asi půldruhého kilometru východně. Komisař své muže ihned opět dostal do tempa, po dalších deset minut jim nedal oddech. Teprve potom zastavili.
Stáhl spolubojovníky z křídel a v tichosti oznámil: "Stroj dopadl někde tady poblíž, leží pár stovek metrů od nás."
Bedlivě se rozhlíželi po lese, obrovské a pokroucené sloupy kmenů se zdály dosahovat až ke hvězdám. Skrz štěrbiny v listnaté kopuli zářila Večernice jasným bílým světlem.
"Roztáhneme se do rojnice," rozhodl Tungata, "abychom zabrali co nejširší pás ve směru linie dané azimutem."
"Soudruhu politický komisaři, jestli se tu ale zdržíme příliš dlouho, nebudeme schopni zítra dosáhnout řeky. Kaňka se tady objeví hned za úsvitu...," ostýchavě poukazoval jeden ze skupiny na očividná fakta.
"Musíme objevit trosky!" oznámil lakonicky Hledač odcizeného. "Nelze uvažovat jinak, soudruzi! Přece právě s touhle myšlenkou jsme tenhle bojový úkol vůbec začali. Chceme přece zviditelnit tu nejsvůdnější stopu, vhodnou k bezhlavému pronásledování vládními vojáky. A teď se pustíme do pátrání!"
J

ronyDovali se lesem jako šediví vlci, velitel je udržoval v linii a směr udával kódem napodobujícím pípání kozodoje. Ubírali se na jih celých dvacet minut, což určil podle hodinek, pak zase rojnici uložil otočku. Vraceli se naprosto mlčky, ohnutí pod svými břemeny, ale AK-47 měli připravené ke střelbě.
Ještě dvakrát Tungata otočil jako na čepu celou řadu, pročesávali oblast směrem tam i zpět, ovšem minuty ubíhaly velmi rychle. Přešla devátá, což byl jejich limit. Jen tak dlouho se mohli odvážit setrvat v oblasti skrývající trosky. Soudruh měl pravdu -začátek svítání přiměje mstitele, aby se začali rojit z

nebes.
"Šedesát minut plus!" oznámil však nahlas. "Budeme hledat ještě o hodinu víc..."
Dobře věděl, že pouhým zmizením, bez položení návnady a bez nabídnutí horké stopy šakalům k následování, by k jejich nejdůležitější části operace pravděpodobně nedošlo. Musel totiž přivábit toho nadutého kapitalistického plukovníka a jeho vojáky do smrtící zóny, kterou on sám vybral s nesmírnou pečlivostí. Proto bylo životně důležité nalézt trosky a zanechat tam tak šťavnatou návnadu pro nepřátele, aby je dohnala k šílenství, aby je donutila pádit kupředu, aniž by se ohlíželi na jakékoliv možné následky.
Vtom opět uslyšeli helikoptéru, stále ještě vzdálenou, ale blížící se velmi rychle. Pak zahlédli pohybující se světelný kužel, dopadající na vrcholky stromů. Komisař opět vydal signál k ukrytí. Vrtulník je minul o necelého půl kilometru. Jeho oslňující oko popletlo a zpřeházelo veškeré stíny okolní vegetace, takže podivné patvary klouzaly po vrchní vrstvě lesní půdy jako prchající strašidla.
Náhle oslnivý jas pominul, ale paměť zanechala ostrou červenou skvrnu na sítnici. Naslouchali mizícímu tlukotu. Hledač odcizenéhohvízdnutím zvedl své soudruhy a ještě jednou vyrazili kupředu. Po necelých dvě stě krocích se velitel znovu zastavil, začal větřit ve vlhkém chladném lesním vzduchu.
Kouř! Srdce mu poskočilo vzrušením, takže jemným trylkem ohlásil výstrahu. Všichni se vyvlekli z popruhů těžkých ruksaků, opatrně je spustili na zem. Pak se rojnice posunula znovu kupředu, tentokrát zcela lehce a naprosto tiše.
Zčistajasna se před nimi z temnoty vynořilo cosi obludného a bledého. Komisař šlehl paprskem baterky. Viscount se objevil ve tmě s křídly doslova odstřihnutými a trupem rozdrceným. Pilotní kabina ležela na

boku, proto záblesk od kapesní svítilny pronikl nejen přes čelní sklo, ale odhalil i mrtvé členy posádky. Všichni zůstali připoutáni na svých místech, tváře bezkrevně bledé, oči strnule hledící a skelné.
Linie bojovPTflaíza svobodu přešla rychle dolů pásem, jenž padající stroj sánr hrubě vybagroval. Vzniklý koridor zasypaly úlonikyz vraku i rozličné pozůstatky ze zavazadlového prostoru: z násilně rozevřených kufrů vypadly šaty, knihy i noviny, jejichž stránky se nesmyslně třepetaly v mírném nočním vánku. V nepřeberném množství smetí vypadaly mrtvoly podivně pokojné a uvolněné. Tungata stočil kužel světla do tváře šedovlasé ženy středního věku. Spočívala na zádech bez jakéhokoliv viditelného zranění. Sukni si stále ještě způsobně držela podle společenských pravidel pod koleny, ale náraz jí vyrazil z úst umělý chrup, takže získala výraz staré babizny.
Minul ji a pokračoval dál v obhlídce. Soudruzi se zastavovali každých pár kroků, aby si rychle zalovili v oblečení mrtvých nebo prozkoumali nějakou opuštěnou kabelku či kufřík. Tungata však hledal někoho živého! Zoufale potřeboval alespoň jednoho živého, ale nebožtíci se váleli všude.
"Dým," zašeptal. "Přece jsem jasně cítil kouř."
A pak před sebou, na samém okraji lesa, uviděl pěkně plápolat malý květ, třepotající se a kolísající v mírném pohybu vzduchu. Změnil sevření samopalu a postrčil selektor na poloautomatickou palbu. Ze stínu pečlivě zrakem propátral prostor kolem ohně, načež přikročil blíž. Jeho boty nezpůsobily žádný hluk.
Tam ležela žena! Tenkou žlutou sukni měla zakrvácenou a špinavou, obličej zakrytý rukou. Celým tělem zmítalo lapavé dýchání, způsobené stkaním. Jednu nohu měla provizorně opatřenou dřevěnou dlahou, vše stahovaly obvazy z polní lékárničky. Vtom pozvolna zvedla hlavu. Ve slabé záři plamenů tmavé oči vypadaly spíš jako prázdné důlky v lebce. Bledou kůži, stejně jako oděv, potřísnila krev i bláto. Žena zvedala hlavu velice pomalu až do té chvíle, než si ho všimla. A pak se z oteklých rtů začala drát slova díků.
"Bohudíky," vydechla. "Děkuju vám z celého srdce..." Odhodlaně se začala plazit ke svému zachránci. "Pomozte mi!" žadoni-'a- "Mám zlomenou nohu, prosím, pomozte mi!!!"
Najednou se natáhla a chytila ho za kotník.
-•* 549
"Prosím," zablekotala zase a soudruh Tungata si k ní laskavě přidřepl.
"Jak se jmenuješ?" ptal se velice potichu. Tón hlasu nebožačku nijak nepřekvapil, jelikož přemýšlet nad významem jeho zvláštního zabarvení schopná nebyla - vždyť si nemohla ani vybavit vlastní jméno.
Pomalu se zvedal, jakoby k odchodu. V děsivém sevření hrůzy z představy, že by tady mohla zůstat opět osamocená, se jí přece jenom rozbřesklo. Zadržela ho rukou.
"Nechoďte, prosím vás! Mé jméno... Já jsem Janine Ballan-ryneová..."
Poplácal ji po paži, téměř něžně, a hned se mile usmíval. Ten úsměv však

varoval. Šlo totiž spíš o barbarský škleb, radostný, vítězoslavný. Ucukla, usilovně se snažila pokleknout. Dívala se po něm, zuřivost s ní cloumala. Až teď ale zaznamenala i ostatní tmavé postavy, shlukující se kolem. Viděla jejich pokřivené tváře s bělostnými záblesky cenících zubů. Nemilosrdní divoši svírali samopaly, v očích se jim usadil třpytivě strnulý pohled.
"To jste vy!" zajíkla se úděsným zjištěním: "Terouši..."
"Prosím, jsme vám k službám, paní Ballantyneová," sarkasticky informoval Tungata. "To jsme skutečně my, revolucionáři!"
Vstal a promluvil s muži okolo. "Věnuji vám ji, je celá vaše. Užijte si, ale nezabijte! Přijdete o hlavu, pokud nesplníte stranický rozkaz nezabít! Potřebuju ji tady zanechat živou..."
Dva ze soudruhů vykročili a uchopili Janine za zápěstí. Vlekli ji pryč od ohně, za vrak zádě. Ostatní odložili dosud nepostradatelné zbraně, rozjásaně je následovali. Se smíchem se potichu hašteřili ohledně pořadí i hodnostních preferencí, pomalu si začínali uvolňovat oděv...
Zpočátku se z temnoty nesly výkřiky tak pronikavé a trýznivé, až se Hledač odcizeného odvrátil. Usedl nad ohništěm a přikrmo-val ho větévkami, ve snaze nalézt rozptýlení, ale velmi brzy srd-cervoucí zvuky pominuly a slyšel pouze tiché vzlykání, občas proložené ostrým výkřikem, okamžitě utlumeným.
Operace zdárně pokračovala. Komisařovo prvotní slabé znepokojení se konečně odbouralo a opět se ovládal. V téhle činnosti přece nebyla ani vášeň, ani chtíč. Šlo pouze o prostý akt násilí, nejvyšší stupeň provokace smrtelně nebezpečného nepřítele,
550
O válečný čin, nevyvolávající pocit viny či dokonce soucitu. A soudruh Tungata byl přece válečník!
Jeden po druhém přicházeli bojovníci za svobodu zpátky k ohni, upravovali si oblečení. Vypadali podivně, když stáli před velitelem zkrotlírs+amennými tvářemi.
"Už byli všichni!" Komisař na ně tázavě pohlédl. "Ještě někdo se hlásí na druhou rundu?"
Jeden z násilníků se zavrtěl, pak vstal. Tungata přikývl. "Zrychli, prosím tě!" přikázal. "Do začátku svítání nám zbývá už jen sedm hodin..."
Ne všichni z celé skupiny využili repete. Když byli konečně všichni uspokojeni, zavelel jim přípravu na odchod.
Nahé bělostné tělo paní Ballantyneové leželo zkroucené do klubíčka. Žena cosi mumlala a kousala se do rtů tak dlouho, až se jí změnily v kusy syrového masa. Pak přes ně vycházelo už jen slaboučké, zcela monotónní brumlání...
Bývalý strážce národního parku se sehnul k znásilněné oběti, uchopil její hlavu do dlaní a stočil obličejem k sobě. Pak bělošce posvítil přímo do očí. Nalezl v nich výraz zraněného, naprosto vyděšeného zvířete, možná už se dokonce ocitla i na samé hranici mezi duševním zdravím a šílenstvím. Nemohl si být jistý, zda vše pochopí, proto k ní mluvil velice pomalu a laskavě, jako k retardovanému děcku.
"Vyřiď jim, že se jmenuju Tungata Zebiwe, Hledač odcizeného - zároveň i Hledač spravedlnosti, Hledač odvety...," oznámil suše a vstal.
Pokoušela se odkulit stranou, pryč od zlosyna, ale krutá bolest ji zastavila. Zakryla si tedy klín oběma rukama, přičemž komisař zahlédl prosakující pramínek krve mezi prsty. Lhostejně se odvrátil a zvedl ušpiněnou žlutou sukni, kterou soudruzi pohodili pod keř. Cestou k ohni šiji nacpal do kapsy.
"Lungela!" vykřikl. "V pořádku soudruzi, úkol byl splněn. Odcházíme!"
¦ ¦ ¦
O půlnoci pilot řval na plukovníka: "Jsme skoro bez šťávy, musíme zpátky! Cisterna čeká v pohotovosti na rampě!"
J
551
Po několik okamžiků se zdálo, že Roland slovům vůbec nerozumí. V nazelenalém odlesku přístrojové desky se zdála jeho tvář zcela bezvýrazná, ale ústa se změnila v tenkou krutou šikmou linku, oči se zdály hrozivé.
"Tak rychle," vyštěkl. "A pak hned fofrem zpátky."
Na rozjezdové dráze vyčkával doktor Paul Henderson, patřící přímo k průzkumníkům. Jakmile se ocitl na palubě, mohl zaujmout místo po obvodním lékaři z Viktoriiných vodopádů, kterého vzal plukovník Ballantye z nouze s sebou.
Roland odvedl matabelského poručíka trochu stranou od ostatních vojáků.
"Kdybychom jen tušili, kterým směrem ti hajzlové zamíří...," mumlal. "Půjdou na jih, nebo se už vydali zpátky k řece? A když ano, chystají se zkusit využít brody? A který si vyberou?"
Esau Gondele dobře rozpoznal velitelovu potřebu mluvit, říkat cokoliv, jenom aby dokázal zapudit tu dotěrnou myšlenku na hrůzy, které je očekávají tam venku, v

temnotě lesa.
"Navíc je nemůžeme pronásledovat s naším čoprem," dumal poručík. "Les je totiž příliš hustý. Uslyší nás na deset kiláků a rozplynou se jako pára nad vodopádem.
"Samozřejmě že to s čoprem nepůjde," odsouhlasil Roland. "Mají přece s sebou rakety SAM. Klidně nás sejmou! Helikoptéra by s největší pravděpodobností znamenala sebevraždu - jediná možnost je naběhnout jim na stopu a dupat za nimi..."
"Mají ale výhodu nočního startu, koukej, jaká je tma!" Esau pochybovačně potřásal hlavou, připomínající velký černý žulový valoun.
"Kočka se nemůže ubránit vrozenému pudu, aby si nepohrála s mrtvým ptákem...," zareagoval plukovník. "Možná ještě ani ne-vyrazili, možná jsou opilí krví, možná je můžeme ještě dopadnout!"
"Hotovo, frčíme!" vykřikl pilot, jakmile cisterna začala couvat. Puma už opět kvílela, rotor se rozběhl a temná díra v trupu je zvala na palubu. Vrtulník se prudce zvedl, nemrhal zbytečně časem pro stoupání a v malé výšce se hnal těsně nad potemnělou buší.
Deset minut před pátou hodinou ranní, asi hodinu předtím, než se slunce vyhoupne nad obzor, se rozjasnilo natolik, až se objevily tvary i barvy. Najednou Roland plácl pilota do ramene
552
a ukázal na levobok. Puma se ihned ostře naklonila v daném směru. Plukovníka zaujala světlá skvrnka v místech, kde se právě odlomila větev a listy na spodní straně svítily světlejším odstínem než všechna vegetace kolem. Pak se přidala další skvrnka bělosti, když sytevý pahýl čerstvě nalomené haluze zazářil do úsvitu. Pilot stroj zavěsil na místě, takže se vznášeli patnáct metrů nad odhalenou hrůzou...
Strnule hleděli dolů skrz listnatý baldachýn, když se cosi bílého zatřepetalo v proudu vzduchu od rotoru.
"Dolů!" vykřikl plukovník. Jakmile začali klesat níž, náhle se jim zjevila morbidní scéna v celé své děsivé nahotě: rozlomený vrak dopravního letounu, kde pozůstatky lidských bytostí mávaly nazdařbůh kolem sebe ve větrné smršti od helikoptéry.
"Tamhle je mýtina!" Roland ukázal. Vrtulník poskočil správným směrem a průzkumníci se už spouštěli ven. Klidně seskakovali z pěti metrů na zem, kde ihned v systému vějířovité obrany zaujali pozice a zajistili dosažený perimetr prostoru výsadku. Potom utvořili rojnici, aby vyrazili kupředu rychlými přískoky, připraveni setkat se s nepřátelskou palbou. Do pár minut propátrali nejbližší okolí.
"Hlavně ty, co přežili!" volal plukovník. "Hledejte ty, co přežili!" Vrátili se k rozoranému pásu a v nadcházejícím úsvitu se jim naskytl hrůzostrašný pohled na dějiště nepředstavitelného masakru. Vedle každého těla se krátce zastavovali, ale při odhalení studené a ztuhlé mrtvoly muži pokračovali dál. Roland dospěl až k přídi a podíval se skrz čelní sklo. Pro posádku nešlo udělat vůbec nic - každá oběť počká až do té doby, než dorazí sběrači raněných, tentokrát však už jenom se zelenými plastovými pytli. Ballantyne se otočil, stále horečně prozkoumával terén, pátral po sebemenším kousku jasně žluté barvy manželčiny sukně.
"Plukovníku!" Ozvalo se poměrně tiše z okraje lesa.
Roland zasprintoval. Poručík stál za zničenou zádí dopravního letadla.
•.Co je?" dožadoval se velitel ostře, ale pak ji uviděl.
Esau Gondele zakryl nahé tělo modrou přikrývkou z vraku letadla. Ležela pod ní zkroucená jako spící dítě, vykukovalo jen temeno rozcuchané hlavy. Roland padl na kolena, pomalu nadzdvihl cíp houně. Naskytl se mu pohled na rozbitý obličej, kde místo očí se rozlévaly naběhlé purpurové modřiny a rty byly
J
553
přeměněné v syrové rozkousané maso. V první vteřině ani ženu nerozpoznal, a když mu vše konečně došlo, měl zase dojem, že je ¦ mrtvá. Položil jí dlaň na tvář, ale vlhká pleť hřála.
Otevřela oči. Zůstaly z nich pouze štěrbiny v krutě zohaveném obličeji. Vzhlédla k němu. Tupý, neživý pohled byl mnohem hrůznější než rozdrásané a zbité tělo. Pak zrak konečně ožil - ale jen zděšením prožité hrůzy. Janine začala vřeštět, v podtónu se rozezvučelo čiré šílenství.
"Miláčku!" Manžel ji chytil do náruče, ale nebožačka se divoce vzpírala za hysterického jekotu. Její strnule hledící oči patřily duševně chorému člověku. Kapky čerstvé krve prosakovaly z roz-kousaných rtů, dodávaly chuděře výraz rozzuřené šelmy.
"Doktore!" řval plukovník. "Tady! Akce!" Musel vynaložit veškerou svou sílu, aby ji dokázal udržet. Shodila pokrývku, zcela nahá kopala a zběsile mlátila kolem

sebe.
Paul Henderson přiběhl, jediným trhnutím otevřel lékařskou tornu. Okamžitě naplnil injekční stříkačku, potom zamručel: "Drž ji pořádně!" Pak otřel dezinfekcí kůži a protlačil hrot dovnitř, aby doručil obsah do její paže... Ona však neustávala ve svém boji, svíjela se, nakonec úpěla ještě téměř celou minutu, než se pak pozvolna utišila a uvolnila. Doktor ji vzal Rolandovi z rukou, kývl na svého asistenta. Mladý zdravotník zvedl pokrývku coby zástěnu a lékař položil Janine na druhou deku.
"Vypadni!" vyštěkl úsečně na zděšeného manžela. Ihned započal s vyšetřováním. Roland sebral svou zbraň, pak doklopýtal ke zbytku trupu. Opíral se o trosku jako shrbený stařec. Teprve tady se na chvíli zarazil. Dýchal sice sípavě, stravovaný zuřivostí, ale pomalu začínal racionálně uvažovat. Nakonec se přece jenom dokázal vzpřímit.
"Plukovníku, pane!" Esau Gondele se objevil vedle něj. "Opět jsme našli jejich stopu - příchozí i odchozí!" "Jak starou?"
"Pět hodin nejmíň, pravděpodobně víc." "Připravte se k odchodu! Jdeme po nich!" rozkázal, aby se pak otočil. Nutně potřeboval být ještě chvíli sám, dosud se nedokázal plně kontrolovat.
Dva průzkumníci přiklusali od helikoptéry, přinášeli plastová profilovaná nosítka.
554
"Plukovníku!" Paul Henderson pečlivě zastrkával modrou přikrývku kolem dívčina těla, pak ji on a sanitář jemně zvedli a uložili do žluté vaničky. Nakonec jen přitáhli zajišťovací pásy určené k držení přepravovaného pacienta. Zatímco lapiduch připravoval kapačku sJřfeyní plazmou, doktor odvedl Rolanda trochu stranou. i
"Nemám moc dobré zprávy," začal opatrně.
"Co jí udělali?" ptal se plukovník. Paul Henderson mu všechno vylíčil. Novomanžel sevřel zbraň tak silně, až se mu ruce začaly chvět, svaly na předloktí se mu vlnily v tvrdých vybouleninách.
"Trpí vnitřním krvácením," skončil diagnózu odborník. "Musím ji dostat co nejdřív na operační sál, do nemocnice v Bula-wayu."
"Vemte si čoprl" bryskně zareagoval velitel.
Vyrazili s nosítky k Pumě. Asistent držel ve vzduchu láhev z roztokem.
Plukovníku," ohlédl se ještě Henderson, "vaše žena je stále při vědomí. Chcete-li..." Větu nedokončil. Malá skupinka čekala na Rolanda vedle trupu, nejistá, zda už se mají naložit nosítka na palubu.
Plukovník Roland Ballantyne ztěžka vykročil, zasažený až neuvěřitelnou nechutí. Hnusný nepřítel mu zneužil manželku! Ona patřila do skupiny věcí, které on považoval za posvátné. Kolik jich bylo?7a myšlenka hrozila zadušením, proto se musel silou vůle donutit, aby pokračoval v chůzi k místu, kde milovaná bytost ležela. Shora se na ni zadíval. Pouze obličej vyčníval z pokrývky - groteskně oteklý, ústa se změnila v syrovou červenou ruinu. Její kdysi zářící vlasy ztuhly nečistotou a zaschlou krví, ale oči se kupodivu pročistily, jelikož sedativum pravděpodobně zahnalo na útěk doléhající šílenství. Vzhlédla k němu. Pouze ty oči zůstaly stejné: tmavá indigová modř.
Bolestivě poničená ústa se snažila formovat slova, ale žádný zvuk nevyšel. Pokoušela se vyslovit jeho jméno.
"Rolande!"
Ale jeho zachvátil odpor, nemohl se toho pocitu zbavit. Jak mnoho banditů si s ní užívalo tímto způsobem? Kolik jich bylo? Tucet? Víc? Byla sice jeho manželkou, ale veškerý cit vzal za své. Pokoušel se s tím zápasit, ale začalo se mu dělat špatně od žaludku, zalil ho ledový pot. Snažil se přinutit, aby se nad ní sklonil
"*'$L¦
555
a políbil ten strašlivě potlučený obličej, ale nedokázal to. Nemohl promluvit ani se pohnout! V jejích očích se pozvolna zračilo světlo poznání. Záhy ho nahradil ten tupý prázdný pohled, který viděl už předtím. Pak zavřela promodralá naběhlá víčka a pomalu od něj odvrátila hlavu.
"Ujměte sejí laskavě!" nezřetelně zasípal, načež naložili nosítka do stroje. Paul Henderson se k němu obrátil, obličej zkřivený lítostí i bezmocným hněvem a položil mu ruku na rameno.
"Roly, to nebyla její chyba," pronesl.
"Jestli vysereš ještě jedno jediný slovo, tak tě nejspíš zabiju!" Rolandův hlas zdrsněl znechucením a nenávistí.
Doktor se otočil a zalezl do nitra helikoptéry. Velitel dal rukou signál a pilot v bublině za čelním sklem mu odpověděl zdviženým palcem. Puma, velká neohrabaná

vzdušná loď, se hlučně zdvihala k nebi.
"Poručíku!" zvolal plukovník. "Chyťte stopu!" Ani se neohlédl, když vrtulník stoupal vysokp do růžového svítání, aby se pak odklonil do jihovýchodního směru.
Pustili se do akce ve stylu hluboké formace: jestliže by zapadli do nastražené léčky, chvost musel oběhnout útočníka, aby osvobodil hlavu. Zahájili postup rychlostí vichřice, až příliš rychle s ohledem na potenciální nebezpečí - hnali se tvrdě jak maratónští běžci. Po první hodině Roland přikázal odhodit velkou polní. Zanechali ji za sebou, jelikož potřebovali jen to nejnutnější: vysílačku, zbraně, munici, polní láhve s vodou a výbavu první pomoci. Teprve potom plukovník nasazenou rychlost ještě zvýšil.
On a Esau se střídali ve vedení, měnili se na hrotu každou hodinu, jakmile druhý pohodil hlavou. Dvakrát ztratili stopu na kamenité půdě, ale vždy ji objevili pouhým pohledem před sebe. Táhla se bez úchylek přímým směrem, takže záhy došli ke konečnému číslu-pronásledují devět mužů. Ve dvou hodinách Roland nashromáždil dost podrobností o každém z tlupy teroristů podle znaků, které za sebou zanechávali. Jeden měl odřenou kůži na levé patě a zároveň se vyznačoval plochýma nohama, další vysoký bandita se zase prozradil neuvěřitelnou mezerou dobrého
556
metru ve svém obřím kroku - každý z nich ukazoval při útěku dostatek odlišných charakteristických rysů. Plukovník je už znal, teď po nich lačněl.
"Míří k brodům na Zambezi," Esau Gondele zavrčel, když v běhu střídaljiaJjrotu Rolanda. "Měli bychom brnknout našim dopředu, ať nastají patrolu!"
"Jenže tam je dvanáct možností, na šedesáti kilometrech -tisícovka mužů by to nezvládla, navíc je ani nemáme!"
Ballantyne je chtěl jenom pro sebe, všech devět! Stačil jediný pohled na jeho tvář, aby poručík neomylně zjistil pravdu. Hnal se dál po stopě, po chvíli překonali otevřenou mýtinu, plnou pozlacené trávy. Kořist za sebou nechávala nepřehlédnutelnou čistou linii stop -stonky se totiž tiše skláněly ve směru jejich úprku, takže sluneční paprsky se od nich odrážely v rozdílné barevné intenzitě. Před nimi se prakticky vinula stezka. Pokračovali dál v lehkém běhu a Matabelec si hned všiml pár stébel trávy, které se už zase narovnaly. Dostávali se tedy už do těsné blízkosti štvané zvěře, a to nebylo ještě ani poledne. Ubrali přinejmenším tři hodiny z náskoku, který na ně měli bojovníci za svobodu armády ZIPRA.
Můžeme je chytit ještě před řekou, můžeme je mít sami pro sebe, zuřivě si do tempa v duchu deklamoval poručík a usilovně se bránil pokušení protáhnout už tak dost dlouhý krok. Mohli by se pohybovat ještě rychleji, centimetr by se dal přidat, ale tím by ohrozili hranici výdrže. V téhle nacvičené rychlosti mohli běžet až do západu slunce, až do východu měsíce.
Ve dvě odpoledne stopa znovu zmizela. Ocitli se na dlouhém nízkém hřebenu černé horniny, pravděpodobně hnědelu, kde podloží žádné otisky nepřevzalo. Jakmile Esau Gondele ztratil kontakt, zastavili se. Bleskově zaujali pozici obranného postavení, kdy pouze plukovník vyběhl nahoru a zaklekl Matabelci po boku. Při tom zachovával nutný odstup od spolubojovníka, aby je nepřátelská dávka nemohla skosit oba naráz.
"Jak to vypadá?" Roland si vytřel otravné mušky z očí a chřípí. Tenhle hmyz by totiž dokázal člověka dohnat k šílenství vzhledem k vytrvalosti při pátrání po vláze.
.,Myslím, Zejdou přímo."
"Jestliže se chystají na nějaký fígl, tak tohle je přímo ideální místo," odpověděl plukovník. Otřel si tvář o předloktí, načež
J
557
mastný maskovací nátěr na obličeji se přeměnil ve špinavě hnědé a zelené šmouhy.
"Kdybychom hodili hák, můžeme ztratit až půl hodiny," poukazoval poručík, "což jsou pro nás tři kilometry..."
"Jestliže se ale pustíme za nimi poslepu, můžeme ztratit víc než jen to -jakživ je už nemusíme znovu potkat." Velitel se díval zamyšleně kolem sebe, na les mopani táhnoucí se podél hřebene. "Mně se to nelíbí," oznámil nakonec. "Hodíme hák..."
Odklonili se tedy, oběhli vyvýšeninu a přesně jak Esau Gonde-le varoval, půl hodiny z dosaženého zisku bylo nenávratně pryč. Neobjevili však nic, pokračování stopy nenašli! Kořist tedy měnila směr!
"Mohou jen kopírovat profil hřebene, takže máme volbu jedna ku jedné. Východ se dá vyloučit stoprocentně, tam brody neleží. Nevěřím, že by se pokoušeli o štěstí rozplynout se uvnitř naší země. Proto se vrhneme poslepu na západ," rozhodl

Roland. Otočili se a pokračovali v běhu s ještě větším úsilím než předtím, protože byli odpočinutí a navíc potřebovali ztracenou půlhodinu dohnat. Plukovník se hnal s pochybnostmi hlodajícími v nitru, skalnatý hnědel mu skřípal pod nohama.
Poručík cválal na pravém křídle, zrakem propátrával měkkou půdu pod hřebenem, číhal na stopu, která potvrdí změnu směru banditů opět na sever, směrem k vodní hranici.
Roland už nemohl nikoho vyčlenit k pokrytí jižního okraje vyvýšeniny, poněvadž pás železonosné horniny byl příliš široký. To by způsobilo až nemilé rozštěpení jeho nuzné armády. Jižní stranu nechali vědomě nechráněnou. Kdyby se kořist stočila, či jenom zakličkovala, pak by ty hajzly ztratil, spekuloval neustále v duchu. Pomyšlení na tuto variantu ho nesnesitelně trápilo! Pevně se zakousl, až pocítil bolest, div že mu nepraskla zubní sklovina. Pak zkontroloval hodinky. Na hřebenu strávili osmačtyřicet minut. V duchu přepočítával čas na vzdálenost, když vtom uviděl ptáky.
Celkem čtyři, dva páry stepokurů v jejich typicky nárazovém letu, v tom zvláštním rychlém kmitání křídly, se šikmo snášeli dolů. Záměr ptáků se zdal neomylný
"Míří k vodě," usoudil Roland nahlas a zapamatoval si místo jejich sestupu skrz klenbu korun stromů. Teprve poté vyslal signál svému Matabelci.
558
Voda napajedla se zachytila v jámě mezi stromy mopani coby památka na poslední deště. Dvacet metrů v průměru, většinu tvořilo černé bláto, které stáda zvěře rozdupala do konzistence tmelu. Devět párů otisků lidských nohou se tu uchovalo zcela zřetelně - směípv^ly přímo k bahnité kaluži, dál pak opravdu mířily rovnou na sjlver, k Zambezi. Honci se vrhli do dalšího stíhání, a Rolandova nenávist se o stupeň víc rozžhavila.
"Dopít vodu!" nařídil. Nemělo totiž cenu znehodnotit si poslední zbytky sladké pitné vody touto nečistou. Vždyť teď natankují jako kávu zbarvenou sedlinu z napajedla, ze které tabletky po chvíli běhu vyrobí sice pitnou, ale silně chlorovanou tekutinu. Ostatní už dopíjeli. Teprve potom jeden z nich sebral všechny čutory, aby je odešel znovu naplnit. Velitel se neodvážil riskovat v okolí nechráněné přírodní prohlubně životy více vojáků, než bylo nezbytně nutné. Ve čtyři hodiny už byli připraveni pokračovat znovu po stopě. Dle plukovníkových výpočtů je od veletoku dělilo ještě šestnáct kilometrů.
"Nemůžeme připustit, aby se dostali přes řeku, poručíku!" pronesl potichu. "Od této chvíle nebudeme váhat, takže si hrábneme do posledních rezerv!"
Nasadili příliš tvrdé tempo dokonce i pro tak skvěle trénované atlety, jako byli oni. Jestliže by vběhli do kontaktu právě nyní, shořeli by na popel - téměř bezmocní by se stali pouhým cvičným terčem pro nepřítele. Trvalo však ještě mnoho dlouhých minut, než dosáhli prašné silnice do Kazunguly. Naštěstí bez problémů.
Žádnou hlídku bezpečnostních sil bohužel nezahlédli a povrch vozovky jen prozradil přítomnost spojenců asi tak před čtyřmi hodinami. Z prachu ale vyčetli činnost kořisti: s velkou opatrností tady prozkoumávali silnici, pak dokonce za sebou zametli stopy. Tady přišli o drahocenné minuty, takže Ballanty-ne's Scouts se ocitli jen vlásek od kontaktu. Ovšem skvrna na zemi, kde jeden z teroristů močil, nejenom prozradila směr, ale zůstávala stále ještě blátivě mokrá. Písečná půda neměla čas vláhu vstřebat, ani slunce ji nestačilo odpařit. Dělily je tedy od nich Pouhé minuty! Zcela pošetilé se jevilo pokračovat dál v běhu, ale jakmile překřížili cestu, Roland zopakoval: "Do poslední kapky!"
J
559
A když postřehl, jak Esau zamrkal, přidal další rozkaz. "Bereš dvojku, já jsem na hrotu!"
Vedl je naplno, přeskakoval nízký trnitý podrost v cestě, spoléhal jen na vlastní rychlost, díky níž by mohl přežít první salvu. I v případě uskutečnění kontaktu kdyby ho terouši sejmuli, mohl se plně spolehnout na poručíka a své muže s dokončením celé operace. Pokračování vlastního života se mu již nadále nejevilo nijak moc důležité, jediná záležitost, která ho zajímala, byl úspěšný KONTAKT! Zničit ty zkurvence stejně, jako oni mu zničili Janine!!!
Přesto když v plném trysku zaznamenal záblesk pohybu a barvy v podrostu před sebou, podvědomě padl na zem. Automaticky přihodil dva rychlé kotouly na bok, čímž se snažil pokazit nepříteli případný náměr. Ovšem to už nejen mířil na cíl, ale o zlomek vteřiny i vypálil krátkou dávku. Jen lehce naťukl spoušť a belgická FN mu zabušila kamarádsky do ramene. Jakmile se ozvěny střelby rozprchly, zůstalo pouze nic neříkající mlčení. Žádná reakce, nic! Chlapi sice klesli na zem, ale nehnuli se, dokud jasně nerozpoznají cíl, což nařizovala nacvičená

taktika boje.
Hodil Matabelci signál Zůstaň a kryji Připravil se, přikrčil co nejvíc a vyrazil kupředu. Pelášil, kličkoval jako zajíc.
Padl k zemi hned vedle trní. V pichlavých větvích nad hlavou objevil věc, která ho donutila k výstřelu. Zatřepotala se mu znovu v reakci na žhavý větřík, mírně vanoucí od vody. Visela tam totiž sukně z měkkého jemného materiálu, jasně žlutá jako slunečnice, ale poskvrněná zaschlou krví a špínou.
Roland se natáhl, aby strhl část oblečení své milované z ostnů. Látku chumlal v pěsti, pak do ní zabořil tvář. Její vůně tam stále ještě prodlévala, sice velmi nezřetelně, ale neomylně. Zoufalý manžel si najednou uvědomil, jak se ze všech sil žene kupředu, poháněný veškerou svou nenávistí a šílenou zuřivostí - tyhle emoce se nakonec staly neovladatelné.
Před sebou, mezi stromy, ještě mlhavě zahlédl ukazatele upozorňující na cordon sanitaire, ale dál už nic nevnímal. Malá, červeně malovaná lebka, se mu snad pošklebovala, snad ho dokonce pobízela...
Nezastavil se, ani když varování míjel - nic ho v tuto chvíli nemohlo zadržet! Ani číhající minové pole! Cosi ho najednou
560
šílenou silou udeřilo zezadu, až se zhroutil na zem s vyraženým dechem.
To Esau Gondele mocným ragbyovým výpadem skolil svého velitele. Ten se okamžitě pokusil vzpamatovat, vzchopit se a hnát se dál. Ale poručíkjio už rval pryč, vlekl do bezpečí. Plukovník se vzpouzel, nechtět|se podvolit, takže se oba muži společně v zápasnickém chvatu kolébali, tiskli hruď proti hrudi.
"Nech mě jít!" Roland funěl. "Já musím..."
Matabelec si konečně uvolnil pravačku, napřáhl pěst a udeřil přítele do tváře. Ten skoro upadl do bezvědomí, čehož černoch okamžitě využil, zkroutil nadřízenému ruku za zády, vpáčil ji nahoru mezi lopatky a vlekl pošetilce zpět.
V bezpečné vzdálenosti od minového pole hodil Rolanda na zem a vysílením padl vedle něj. Pro jistotu však Rolanda přitlačil svou masivní černou paží.
"Ty potřeštěnej blbej bělochu, vždyť nás všechny zabiješ!" vztekal se s pohledem upřeným mu do očí. "Už jsi v tom byl - stačil ještě jeden jediný krok..."
Plukovník na něj zíral zcela nechápavě, vypadal jako spáč probouzející se z těžkého snu.
"Oni prošli cordon sanitaire," syčel na něj poručík. "Osvobodili se, unikli nám! Už je konec! Definitivně jsou pryč!"
"Ne," zavrtěl Roland hlavou. "Ne, ještě ne! Dej sem vysílačku -nemůžeme je nechat takhle beztrestně proklouznout!!!"
Použil frekvenci bezpečnostních sil, zkoušel volat na kanálu 129,7 megahertzů.
"Všem jednotkám, tady je Cheetah One- ozvěte se, jakákoliv stanice, příjem," žádal tiše, ale odstín hlasu naznačoval zoufalství. Výkon vysílačky byl však jen čtyři watty, přitom Viktoriiny vodopády ležely téměř o padesát kilometrů dál po proudu. Jedinou odpovědí mu bylo bzučení a hučení statické elektřiny.
Přesunul se tedy v éteru na letce, aby vyzkoušel přibližovací frekvenci Vic. Falls 126,9. Stále žádná odpověď. Cvakl tedy ještě jednou, čímž se dostal na věž a kliknul tlačítkem mikrofonu.
"Rozhledno, tady je Cheetah One. Příjem!"
Cosi zašumělo, škrábavě a nejasně.
"Cheetah One, tady Vic. Falls, tohle je vyhrazené pásmo!"
"Rozhledno, jsme jednotka Ballantyne's Scouts, nacházíme se na horké stopě!"
J
561
"Cheetah One, vy pronásledujete tu tlupu banditů, která sejmula náš Vickers Viscount?"
"Přesně tak, pozitivní!"
"Cheetah One, vtom případě máte naši plnou podporu!"
"Potřebuju nutně čopr, aby nás zvedl přes cordon sanitaire! Máš něco na pláce?"
"Negativní, Cheetah One! Bohužel, je tu k dispozici jen jedno pevné křídlo."
"Zůstaň na příjmu!"
Roland nechal mikrofon klesnout a zíral přes minové pole. Zdálo se tak úzké! Vyžadovalo by pouhých dvacet sekund překřížit ho v běhu, přitom bylo delší než Sahara...
"Jestli pošlou nějaký dopravní prostředek, aby nás naložil, můžeme pak odletět z Vic. Falls a učinit parašutistický výsadek na vzdálený břeh," mumlal mu Esau Gondele u ucha.
"Kdepak! To zabere dvě hodiny..." Zarazil se. "Bože můj, to je ono!" Hmátl po tlačítku mikrofonu.
"Rozhledno, tady Cheetah One."
"Jen do toho, geparde!"

"Zbrojíř v hodnosti seržanta od BSAP je ubytovaný ve Victoría Falls Hotel. Jméno Craig Mellow. Chci ho dopravit sem na mou pozici-jedině tak je možné otevřít minové pole. Okamžitě volejte do hotelu!"
"Zůstaň na příjmu, Cheetah One!"
Sotva slyšitelný šepot věže se rozplýval, zatímco průzkumníci leželi na slunci a potili se, stravováni vedrem i šílenou nenávistí.
"Cheetah One, máme Mellowa. Už je na cestě do pole. Doručení zařídí stříbrný osobák - Beechcraft Baron, značení RUAC. Udej pozici a rozpoznání!"
"Rozhledno, ležíme na cordon sanitaire, odhad padesát kilometrů proti proudu od vodopádů. Dáme vám bílý fosforový granát."
"Rozumím, Cheetah One. Potvrzuji příjem - signál bílý kouř. Se zřetelem k nebezpečí SAM můžeme udělat jen jeden průlet v nízké hladině. Očekávejte doručení během dvaceti minut."
"Rozhledno, marníme tady denní světlo! Ať spěchají, vyřiď jim to, proboha! Jinak nám ty zkurvenci zasraný zdrhnou bez trestu!!!"
562
Esau Gondele nasadil granátomet na hlaveň své FN, jakmile uslyšeli vzdálené bzučení leteckého motoru. Přicházelo od řeky. Roland se dotkl poručíkovy paže.
"Hotovo?" zeptal se.
Zvuk nabíral na síle. Plukovník se zvedl do klečící pozice a zíral lc východu. Uviděl stříbřitý záblesk nad korunami stromů a plácl věrného druha po rameni.
"Teď!"
Ozval se výstřel a signální náboj vyletěl lobem nahoru, explodoval ve vzduchu nad silnicí do Kazunguly. Sloup bílého kouře vyskočil nad hnědou, sluncem sežehnutou buší. Malé dvoumo-torové letadlo se jemně naklonilo směrem k oblaku, pak znovu pevně drželo svůj kurz.
Dveře pro spolucestujícího byly odstraněné, zanechaly po sobě pouze temnou hranatou skvrnu nad kořenem křídla. V otvoru se krčila důvěrně známá vychrtlá postava, překřížená popruhem padákového postroje. Objemný balík padáku se mu klátil nízko, snad až někde u kolen. Craig Mellow měl sice para-šutistickou přilbu i ochranné brýle, ale dole jen holé opálené nohy, obuté pouze do semišových velskoen.
Beechcraft plul velmi nízko - možná až příliš nízko, uvědomil si Roland bodnutí úzkosti u srdce. Bratranec totiž nebyl průzkumník, nepatřil k nim. Udělal si jen svých osm povinných seskoků pro získání křidélek výsadkáře, ale tehdy šlo o standard z patnácti set metrů. Letoun se pohyboval snad jen sto metrů nad buší. Pilot skutečně neriskoval při možné hrozbě odpálení SAM.
"Udělat další průlet!" zařičel najednou plukovník. "Jste příliš nízko!"
Zkřížil ruce nad hlavou a máváním je chtěl poslat pryč, ale v tom samém okamžiku větrem cloumaná třtina z otvoru zmizela. Po hlavě se vrhla dolů, přes zadní hranu stříbřitého křídla. Zdálo se, že výškovka ho chce rozpárat jako popravčí sekera, snad jen milimetr mu zasvištěla za zády. Dlouhá stuha jistícího lana padáku se na zlomek vteřiny napnula, takže spojení připomínalo pupeční šňůru. Zbrojíř padal k zemí jako kámen. Přihlížející Roland cítil, Jak se mu hrdlo stáhlo a stěží lapal po dechu. Náhle se hedvábí
S63
proudem vzduchu nafouklo, vrchlík se otevřel se slyšitelným mlasknutím podobným ráně bičem. Craig se tímhle škubnutím násilně dopravil do té nejlepší polohy, nohy se mu až neuvěřitelně protáhly. Snad si už chtěl došlápnout na zem. Po dlouhou vteřinu vypadal jako odsouzenec zavěšený na šibenici, aby nakonec perfektně dopadl. Nacvičeným parakotoulem se dostal přes rameno a záda zase zpátky do stoje. Ballantyne nevěřil vlastním očím, když bratranec odepnul popruhy ještě dřív než rozkvetlá a vlnící se látka se mu rozprostřela u nohou. Plukovník konečně mohl vydechnout. "Přiveďte ho sem!" nařídil. Dva z průzkumníků spěchali Craigovi v ústrety, sevřeli mu paže, zdůraznili nutnost přikrčit se a hnali ho k veliteli. Padl vedle Rolanda, který ho nadšeně vítal: "Musíš nás dostat skrz, bratránku, tak rychle, jak jen ty to dokážeš!"
"Roly, byla Janine v tom letadle?"
"Jo, hrom do toho! Ale ty nás teď dostaneš skrz, viď?"
Mladý Mellow otevřel svou zbrojařskou taštičku a prohrábl se nahromaděnými nástroji: ocelové sondy, štípací kleště, roličky barevných pásků, k tomu ještě kovový metr a kompas.
"Je na živu?" Craig se ani nestačil podívat bratranci do tváře, protože se celý roztřásl, když slyšel odpověď.
"Je na živu, ale právě jen..."

"Díkybohu! Bože na nebesích, ach, díky!" šeptal a Roland zamyšleně studoval jeho výraz.
"Vůbec jsem si nebyl vědom, že bys to prožíval tímto způsobem, synku."
"Tys jaktěživ nebyl moc chápavý..." Nakonec Craig vzdorně vzhlédl. "Milujuji od prvního okamžiku, co jsem ji uviděl!"
"Dobrá, pak tedy budeš chtít dostat ty mizerný všiváky tak moc, jako já! Otevři minové pole, spěchej!" Plukovník dal signál a muži se rychle rozvinuli. Rozložili se před okrajem minového pole, zbraně namířené kupředu. Pak se otočil opět na zbrojíře.
"Hotovo?"
Mladý Mellow přikývl.
"Znáš vzor?"
"Modli se radši, když já budu makat!"
"Nastup tedy, bratránku!" nařídil.
Craig vstal a vešel do minového pole, aby začal pracovat pomocí sond a metru.
,
564
Roland dokázal ovládat svou netrpělivost jen pět minut, pak vyčítavě volal:
"Pane na nebi, synku, vždyť nám zbývají pouhé dvě hodiny denního světla - kolik času ti ještě zabere tohle procházení?"
Mladý MellowrmTnevěnoval ani pohled. Nahrbený jako sběrač brambor jemněíondoval v půdě, na zádech khaki košile mu pot prosákl v dlouhé tmavé skvrně.
"Craigu, nemůžeš si pospíšit?"
Se vším soustředěním chirurga na životodárnou tepnu přestřihával strunu nástražného drátu od tolik obávané klejmorky. Pak teprve položil barevnou stužku na zem za sebou, když se pohnul o krok vpřed. To byla jejich záchranná nit, s tímhle se dostanou skrz smrtonosný labyrint.
Začal opět sondovat. Vybral si bohužel velice nešťastný bod vstupu do vzoru, kde zrovna jako na potvoru se překrývaly dva různorodé systémy. Běžně by si přesně odpočítal kroky podél barevné pásky, pak by začal znovu v dalším bodu perimetru, což by ale stálo drahocenný čas - možná až dvacet minut.
"Mellowe, zatraceně, co tam pořád stojíš, na co čumíš?" vyřvával Roland. "Copak ses snad posral?"
Zbrojíř provinile couvl: měl by zkontrolovat vzorec až k jeho počátku, potom si naměřit úhel. Tam se má skrývat obyčejná protipěchotní na třiceti stupních od poslední, šedesát centimetrů rozdíl mezi nimi, rozvažoval. Jen jestli jsem si dobře nastudoval vzor, zapochyboval. Ovšem ověření by zase znamenalo další dvě minuty navíc.
"Pohni se, ty zatracenej šneku!" Bratrancův hlas nechutně šlehal. "Nestůj tam jak dřevo! Pohyb!"
Craig se nakonec nechal vyprovokovat, šanci si spočítal na tři ku jedné ve svůj prospěch. Postoupil vpřed o jeden krok, pak opatrně přesunul váhu na levou nohu. Terra firma! Pak ještě o jeden, pravé chodidlo umístil s jemností kočky lovící ptáčka -opět pevná zem! Nyní zase levá noha, kapička potu mu sklouzla z obočí do oka, zaplavila ho a napůl oslepila. Zamrkáním se zbavil trápení a dokončil krok. Znovu pevný podklad.
Tady někde už musí číhat klejmorka, někde po pravici. Nohy se třásly, přidřepl si. Nic! Žádný drát tam nebyl! Bože, asi ne-sPrávně pochopil vzor - nyní se z něho stal slepec kompletně
¦"W^
565
uzamčený uprostřed minového pole. Co teď! Vždyť zůstával při životě asi jenom díky náhodě...
Zamrkal ještě jednou a pak s vlnou úlevy objevil téměř neviditelný drát přesně v místě, kde měl být. Chvěl se napětím stejně jako jeho vlastní nervy. Natáhl se stranou pro štípací kleště, skoro se už dotýkal nástrahy když přímo u ucha se mu rozezněl Rolan-dův hlas.
"Neztrácej čas, neflákej se..."
Craig sebou trhl, škubl rukou pryč od smrtelně nebezpečného drátu. Ohlédl se. Bratranec klidně následoval barevnou značkovací pásku a ocitl se tím pádem zcela dobrovolně v minovém poli s ním. Klečel na jednom koleni s FN položenou přes stehno, jen asi krok za ním. Tvář mu zakrývala tlustá vrstva maskovacího nátěru, vypadal jako válečník nějakého primitivního kmene, pocházející z jiného času, z jiného světa - barbarský a monst-
rozm.
"Postupuju tak rychle, jak se můžu odvážit..." Mladý Mellow si palcem nervózně otřel těžké kapky potu z obočí.
"To těžko!" odsekl bratranec rozhodně. "Čučíš tady dobrých dvacet minut a přitom

ses pohnul s bídou o dvacet kroků! Pokud se i nadále budeš takhle posírat, tak přechod nezvládneme ani do půlnoci..."
"Ty zasranče!" zašeptal expert chraplavě.
"Jo, to je vono!" popichoval ho Roland. "Naštvi se! Propadni bojechtivému šílenství!"
Craig se natáhl a přestřihl nástražný drát. Vyvolalo to malinké chvějící se pérování, jako když nehet lehce brnkne o strunu kytary.
"Přesně tak, bratrkanče- pohyb!" Plukovníkův hlas ho pronásledoval v monotónní litanii.
"Mysli na ty parchanty, synu! Jsou tam venku, ženou se jako šakal stížený vzteklinou. Mysli na ně, jak nám pomalu ale jistě unikají, jak se nám vysmívají."
Zbrojíř pokročil s větším odhodláním.
"Zabili všechny z toho letounu, Craigu. Každého - muže, ženy i děti. Každého kromě ní!" Ani nepoužil manželčino jméno. "Nechali ji na živu. Ale když jsem ji našel, nemohla ani mluvit, bratrkanče, umíš si to představit? Dokázala jen vřeštět a zápasit jako divé zvíře."
566
Mladý Mellow se náhle zastavil, ohlédl se. Tvář měl mrazivě bledou.
"Nezastavuj, synu! Udržuj se vchodu!"
Craig se nahrbil a rychle sondoval dál. Protipěchotní se nacházela přesně tajjUfcde měla být. Pohnul se kupředu do koridoru svižným krůčkerrj s Rolandovým suchým, chladným šepotem v uchu.
"Znásilnili ji bratrkanče, všichni do jednoho! Noha se jí při nárazu zlomila, ale to jim nevadilo! Lehali si na ni jako na matraci, jako samci v období páření -jeden po druhém..."
Zbrojíř si uvědomil, že téměř běží vpřed neviditelným koridorem. Pouze počítal kroky, ale nepoužíval svinovací metr ke kontrolování délky, neužíval kompas k zaměření úhlu odchylek.
Blížili se ke konci. Klesl opět na zem, zběsile bodal sondou před sebe, ale velitelova hlasu se nezbavil, byl stále za ním.
"Když se všichni pobavili, začali další rundu...," syčel bratranec. "Ale tentokrát ji převalili a vyzkoušeli si na ní anál!!!"
Craig slyšel sám sebe vzlykat s každým dalším píchnutím sondy. Trefil se do obalu miny ležící těsně pod povrchem, síla nárazu mu až zadrnčela v kostech. Odhodil drát a hrabal se v zemi, dokud neobnažil kruhový vrcholek protipěchotní miny o velikosti jedné z těch staromódních plechovek padesátky cigaret Players Navy Cut. Zbrojíř ji vyzvedl z prohlubně, odložil stranou a popošel zase vpřed, zatímco Rolandův šepot ho houževnatě následoval.
"Jeden po druhým to s ní dělali, bratrkanče, všichni, kromě posledního! Nezvládl to dvakrát, tak si vzal bajonet a použil ho místo svýho bodla..."
"Nech toho, Roly! Prokristapána! Nech toho!"
"Říkáš, že ji miluješ, bratránku? Tak spěchej, v jejím zájmu sebou koukej hodit!"
Ihned našel druhou našlápnou, vztekle ji vyrval ven a hodil napříč koridorem. Valila se po zemi, poskakovala jako míček, až se na druhé straně zakutálela do trávy. Kupodivu neexplodovala! Craig se drápal vpřed, zuřivě očkoval vpichem sondy, jako kdyby šlo o srdce jednoho z těch vrahů, a tak nalezl třetí, poslední v devadesáti stupních v tomhle zákoutí.
Tím otevřel celou cestu až do protějšího obvodu minového Pole, kde mu zbývaly už jen dva nástražné dráty klejmorek.
J
567
Vyskočil a v běhu překonával zónu smrti. Po obou stranách číhaly vražedné miny, snad pouhé centimetry od dupajících bot, od kmitajících se chodidel. Hnal se téměř oslepený slzami, vzlyky s ním otřásaly. Dosáhl konce koridoru a zastavil se. Nyní už jen ten nástražný drát, uklidňoval se. Jen ten nástražný drát od klej-morkya proniknou konečně skrz cordon sanitaire.
"Paráda, jsi fakt machr, bratránku," uslyšel Rolandův hlas těsně za sebou, který poprvé chválil. "Synku, makal jsi jako barev-nej, jsme skrz..."
Craig si přehodil štípací kleště do pravé ruky a postoupil o krok dál. Okamžitě vycítil drobný posun pod pravým chodidlem, téměř nekonečně malé poddání se - jako kdyby šlápl na podzemní chodbu krtka a ta se propadla...
Tam přece nic být nemělo, zoufale mu proběhlo hlavou. Čas se zastavil.
Uslyšel cvaknutí. Znělo jako kliknutí uzávěrky fotoaparátu, ale zvuk tlumila tenká vrstva písku.
Jedna mina je vždycky nazdařbůh, opakoval si stokrát vyřčenou zásadu a čas zůstával stále ještě zmrazený. Mohl tedy uvažovat. Jde o nahodilý kus ve vzoru!

Ale nic se nestalo, až na ten klik! Zmocnila se ho naděje. Ještě by výrobek mohl patřit do zmetků, do té tak typicky časté nevybuchující munice - možná fakt selhala, uklidňoval se. Rozhodl se popojít.
A právě v té chvíli se ozvala exploze pod pravým chodidlem. Měl dojem, že ho někdo zespoda snad udeřil palicí. Výbuch však nedoprovázela žádná bolest, právě jen to ohromující prásknutí mu otřáslo nohou, stupňovalo se a přenášelo páteří dál, než se mu čelisti scvakly. Zuby na sebe narazily a on mezi nima ke vší smůle měl jazyk, který si prokousl skrz naskrz.
Stále se nedostavovala žádná bolest, jen ohlušující imploze tlakové vlny do ušních bubínků, jako kdyby mu někdo přidržel dvouhlavňovou brokovnici těsně u hlavy a vypálil z obou hlavní současně.
Žádná bolest, jen oslepující nápor prachu a kouře mu zahalil tvář, načež ho mohutná síla vymrštila do vzduchu, jako když necitelný obr odhodí svou hračku. Potom dopadl zase zpátky na břicho. Narazil si žebra, a tak jen supěl, bezmocně lapal po dechu. Ústa měl rudá, naplněná krví prýštící z překousnutého jazyka. Oči zachvátila palčivá bolest způsobená létajícími
568
kamínky a dýmem. Protřel si je, a už zase spatřil Rolandovu tvář těsně za sebou, nejasnou a třepotající se jako žárem vzniklá fáta morgána. Rty se mu pohybovaly, ale Craig nemohl rozpoznat slova. V uších mu divoce hučelo.
"To je v pořádku, Roly," suverénně prohlásil a vlastní hlas se mu skoro ztrácel ^pískání, v připomínce exploze. "Jsem v pohodě, nic se neděje,' opakoval dokola.
Proto se posunul vzhůru a převalil do sedu. Levá noha mu trčela přímo vpřed, rozervané lýtko se zbarvilo do purpurově černého odstínu. Krev mu prosakovala i z krátkých khaki kalhot. Šrapnelová náplň asi zřejmě vyletěla přímo vzhůru, takže dostal prdu do zadku a ještě i mezi nohy, dumal jako zkušený la-piduch.
Bota ale zůstala nazutá. Pokoušel se nohou pohnout. Zareagovala ihned, takže zavrtění na něj působilo uklidňujícím dojmem.
Ale něco nebylo v pořádku! Zmatený a úplně groggy, uši stále překypující lomozem, přesto si uvědomil, že se stalo něco strašlivého! Teprve pak se mu pozvolna rozbřesklo...
Scházela mu pravá noha, jen krátký pahýl trčel z nohavice. Žár exploze opálil čerstvý řez stehna a znecitlivěl ho bílou, odumřelou nekrvavou tkání připomínající omrzlinu. Zíral na přelud, věděl, že jde o podivný trik schopnosti vidění, poněvadž nohu stále cítil na patřičném místě. Pokusil se hýbat chybějící končetinou -pohyb samozřejmě taky cítil, ale reakce kupodivu nulová.
"Roly!" Dokonce i přes hřmot v uších vnímal vysoký hysterický tón vlastního hlasu. "Roly, má noha! Bože můj! Ach! Má noha! Je v prdeli!"
Přece jen se nakonec spustilo krvácení, životodárná tekutina si prorazila cestu i žárem sežehnutým masem v jasném tepen-ném vytrysknutí.
"Roly, pomoz mi!!!"
Plukovník se nad ním rozkročil, potom si přidřepl zády k němu, aby mu zastínil pohled na ošklivě zmrzačenou končetinu. Pak rozvinul plátěnou brašnu první pomoci, odkud vytáhl škrtící turniket a upnul ho kolem pahýlu. Krvácení pomalu ustávalo, zatímco kapesním obvazem obaloval ránu. Pracoval rychle, se zručností nabytou praxí i zkušeností. Pouhé vteřiny po dokončení se obrátil, aby hledal odpověď v Craigově bledém obličeji, pokrytém prachem a žíhaném potem.
J
569
"Synku, ještě klejmorky. Zvládneš je? Kvůli ní, bratránku, pokus se!"
Craig nevidomě zíral dopředu. "Synku, zkus to, pro Janine...," šeptal. Pak ho vytáhl do sedu. "Kvůli ní, pokus se ještě!"
"Štípací kleště...," zamumlal strnulý zbrojíř, stále ještě vyjeveně zírající na krví prosáklý turban, ovinutý kolem pahýlu. "Najdi mi štípačky!"
Roland mu vtiskl nástroj do ruky.
"Otoč mě na břicho!"
Plukovník ho opatrně převalil. Raněný okamžitě začal sám klouzat vpřed. Putoval po loktech v rozervané, prachem pokryté zemi a vlekl svou zbývající nohu přes nehluboký kráter vytvořený výbuchem protipěchotní miny. Pak se zarazil a natáhl se. Ozvalo se opět brnknutí na strunu kytary, když první nástražný drát pukl v čelistech štípacích břitů. Pracně, jako zmrzačený hmyz rozmačkaný pod zahradníkovou patou, se mladý Mellow dovlekl na samý okraj minového pole. Naposledy se natáhl. Ruka se mu bláznivě třásla, proto uchopil vlastní zápěstí levačkou, aby ji ustálil, vzlykal úsilím otevřít čelisti naváděné k vlasově tenkému ocelovému drátku. Podařilo se! Ozvalo se zasvištění a zbrojíř odhodil pracovní nástroj.
"V pořádku, je otevřeno!" zaštkal. Roland vytáhl šňůrku z výstřihu košile, kde na konci se houpala miniaturní píšťalka. Přiložil ji ke rtům. Jedenkrát rázně

foukl a zapumpoval paží nad hlavou.
"Vpřed!"
Ballantyne's Scouts překonali minové pole v běhu, udržovali mezi sebou přísně stanovené desetikrokové rozestupy. Následovali klikatou čáru pásky, kterou policista-zbrojíř položil do koridoru coby jejich průvodce. Když každý z nich dospěl k místu, kde Craig tiše ležel na břiše, přeskočili ho lehce a mizeli do otevřené buše za zónou smrti. Až tam se zase rozprostřeli do bojové formace. Roland u raněného prodlel o chviličku déle.
"Bohužel, nemůžu postrádat nikoho, kdo by s tebou zůstal, bratránku." Položil mu lékařskou kabelu vedle hlavy. "Je tam morfium, když to začne být moc zlý..." Vedle torny položil ještě i něco jiného. Ruční granát. "Terouši se k tobě můžou dostat dřív než naši, bacha na to! Nedopusť, aby tě dostali!!! Granát sice nadělá hodně nepořádku, ale je značně
570
efektivní." Pak se předklonil a políbil Craiga na čelo. "Bůh ti žehnej, bratránečku!" popřál mu štěstí a pak už se dal znovu do běhu. Za pár vteřin ho husté pobřežní křoviny řeky Zambezi pohltily a mladý Mellow si pozvolna opřel hlavu o ruku.
A právě tehdyjjalest zaútočila v plné síle jako rozlícená šelma!
¦ ¦ ¦ ¦
Komisař Tungata Zebiwe se krčil na dně úzkého zákopu, naslouchal chraptivému hlasu z vysílačky.
"Překonali minové pole, jdou dolů k řece." Jeho pozorovatelé se skrývali na severním břehu Otce všech vod, v pečlivě připravených pozicích, z nichž mohli pouhým zrakem pohodlně sledovat protější hliněný val i malé, avšak hustě zalesněné ostrůvky, které rozporcovaly mělčinu širokého veletoku.
"Kolik?" ptal se Tungata.
"Zatím ještě nevíme."
Samozřejmě že nepřátelé se jim jevili zcela bezvýznamní, ale velmi rychlá mihnutí pohybu v tmavnoucím křovisku ztěžovala zjistit jejich počet. Tungata vzhlédl k obloze. Do setmění zbývalo možná padesát minut, odhadoval, takže pocítil nový nápor pochyb, které na něj útočily od té doby, co před téměř třemi hodinami převedl svůj kádr skrz brod.
Vlákal pronásledovatele do pokušení překonat vodní překážku? Bez toho by totiž zničení letadla a všechno ostatní, co se jim dosud podařilo, znamenalo splnění pouhé poloviny daného úkolu v propagandě a psychologickém nátlaku na nepřítele. Každopádně musel přimět Ballantyne's Scouts k přechodu vodního živlu do pečlivě připravené zóny jisté smrti. Sice s sebou vzal sukni, ale tu nechal na keři při okraji cordon sanitaire]en pro tento účel, aby je donutil k bezhlavému postupu vpřed.
Přesto si musel připustit, že by bylo nerozumné, aby jakýkoliv velitel hnal nepočetný oddíl těsně před setměním přes takovouhle bariéru, jakou je Zambezi, do teritoria proti nepříteli o neznámé síle, který musí zároveň předvídat příchod honců a je schopný připravit se na jejich likvidaci ve zcela rekreačním tempu. Komisař nemohl s jistotou očekávat ty, kteří měli přijít - mohl se živit jenom nadějemi.
J
571
Všechno záviselo hlavně na osobě, která u pronásledovatelů disponovala velitelskými pravomocemi. Návnada, kterou s rozmyslem položil, byla opravdu efektivní k přilákání pouze jediného muže - mnohonásobná znásilnění a zohavení ženy, připomenuté zakrvácenou sukní, by měly mít vrcholný účinek jen na plukovníka Rolanda Ballantynea. Tungata se snažil objektivně zhodnotit šance, že je to právě Ballantyne sám, kdo velí celému stíhání.
Trávil líbánky ve Victoria Falls Hotel, agenti ZIPRA udělali pozitivní identifikaci. Žena sama se představila jménem Ballanty-neová, průzkumníci tvořili nejbližší a nejefektivnější síly v oblasti. Jistě tedy museli být první u nálezu vraku a Ballantyne byl určitě s nimi. Komisař si mohl přiznat dokonce lepší než rovnocenné šance, celá operace zatím probíhala přesně podle plánu.
První potvrzení o blížícím se stíhání získal krátce před čtvrtou hodinou odpolední, když se ozvala jedna krátká dávka od jižního břehu. V té chvíli jeho družstvo právě dokončilo přechod řeky. Naprosto promočení leželi a funěli jako lovečtí psi po příliš náročném běhu. Tungatu až zamrazilo, když si uvědomil, jak těsně měl smrtelně nebezpečné průzkumníky za sebou, navzdory mnoha hodinám náskoku a nelítostnému tempu, které soudruhům vnutil. Stačilo by zdržení pouhých dvaceti minut a mohli být dostiženi na jih od vody, přímo v cordon sanitaire. A Tungata si nedělal žádné iluze, co by to pro ně zcela jistě znamenalo. Jeho lidé sice tvořili elitu privilegované vrstvy revoluční armády ZIPRA, ale nebyli

žádnou konkurencí pro Ballantyne's Scouts. Zdržení na jižní hranici by je odsoudilo ke zkáze, ale nyní, díky zdolání živlu a proniknutí do Zambie, se převaha dramaticky zhoupla. Přípravy na uvítání stíhající jednotky komisaři zabraly plných deset dnů, vše mělo probíhat v plné součinnosti se zambijskou armádou a policejním sborem.
Vysílačka znovu zapraskala, Hledač odcizeného zvedl mikrofon ke rtům a stroze vzal soudruha na vědomí. Pozorovatel mluvil sníženým hlasem, jako kdyby se obával možnosti, že zvuk dolehne k nebezpečnému pronásledovateli přes řeku.
"Nepokoušejí se o cestu přes. Buď čekají na tmu, nebo vůbec nepřijdou."
"Musejí přijít!" šeptal si pro sebe Tungata, pak klikl tlačítkem mikrofonu.
572
"Vystřelte světlice," objednal.
"Zůstaň na příjmu!" zareagoval pozorovatel. Komisař spustil mikrofon, s očekáváním vzhlédl do purpurově růžového večerního nebe. Opravdu velké riziko - ale co vlastně nebylo riziko hned od prvního okai«ětkn, kdy přebrodili řeku Zambezi s raketome-tem SAM? J
Signální světlice vytvořila na obloze světelnou stopu a sto padesát metrů nad řekou se rozprskla do karmínové koule. Tungata sledoval, jak začala půvabně klesat znovu směrem k zemi. Přistihl se, že nervozitou zatíná pěsti a nehty do dlaní.
Červené světlo, tak mučivě blízko k mělčině řeky, právě za první linií stromů na severním břehu, mohlo pronásledovatele odradit a způsobit tak přerušení stíhání, nebo naopak dosáhlo efektu, v nějž Hledač odcizeného doufal. Třeba je přesvědčí, jak těLně ke kořisti se dostali, a vyvolá ukvapený kočičí reflex - následovat vše, co utíká.
Komisař čekal a vteřiny se vlekly. Vrtěl hlavou nad vyhlídkou svého selhání, vnímal mrazení v zádech a počáteční sevření kolem žaludku se začínalo šířit. Potom vysílačka zapraskala, pozorovatelův hlas zněl napjatě a chraptivě.
"Přicházejí!" oznámil.
Tungata chňapl po mikrofonu a přiblížil ke rtům. "Všem jednotkám. Nestřílejte! Tady je soudruh politický komisař Tungata Zebiwe. Nestřílejte!"
Pak se musel odmlčet, náhlé ulehčení se mísilo se strachem, že v tomto posledním okamžiku by některý z jeho nervózních bojovníků za svobodu mohl spustit past předčasně. Přece měl tady šest set mužů rozmístěných v zóně smrti, pouze síla pluku se totiž jevila postačující pro samostatnou jednotku kaňka. Na vlastní oči je viděl bojovat, takže cokoliv menšího než výhoda dvaceti ku jednomu v jeho prospěch se zdála být zcela nepřijatelná.
Docílil tedy numerické převahy, ale ani to ještě nemuselo být rozhodující, ne všichni muži se mohli řadit mezi kvalitní bojovníky, též se mezi nimi vyskytovali nervózní jedinci vnímaví k mystické auře, trpící téměř pověrčivou bázní, která obestírala legendy o Ballantyne's Scouts.
..Všem velitelům v poli!" neustával v opakování do mikrofonu, ..Nestřílejte! Tady je soudruh politický komisař Tungata Zebiwe.
J
573
Nestřílejte, čekejte na rozkaz!" Pak spustil mikrofon a dlouho se soustředil na poslední pečlivé prostudování území před sebou.
Severní břeh řeky, kde nepřítele čekali, byl vzdálen od vody téměř půldruhého kilometru. Označovala ho palisáda vyšších stromů, zkroucených kmenů ohromných fíkovníků a mohutných mkusi s větvemi obtěžkanými plazivými liánami. A dokonce ještě výš vyrostly elegantní lahvové palmy, jejichž hrotité vějí-řovité listy tvořily stínový obraz proti ruměnému západu slunce. Neobjevil se žádný záblesk řeky skrz tuto hradbu, tvořenou bujnou vegetací.
Potom náhle linie lesa skončila na této široké, louku připomínající mýtině. To byla jedna z plání, pohlcovaných Zambezi. V období dešťů, když se řeka vylila z břehů, byla tato oblast zaplavena a podloží malé laguny, zaplněné leknínv a rákosím, se přetvořilo v jílovitou kaši, Nyní voda však vyschla, zvadlé rákosí padlo a neposkytovalo již žádný úkryt pro pronásledovatele či uprchlíky.
Jedním z hlavních zdrojů komisařova znepokojení byla nutnost zachovávat měkký povrch této rozlehlé pánve bez jediné šlépěje. Pluk tábořil podél okraje už téměř deset dnů, kdy muži hloubili příkopový systém a rozmisťovali minometné baterie. Stačila by pouhá šlápota jediného člověka, coby výstraha, pro pronásledovatele - on však plochu dokázal udržet neporušenou.
Jediná stopa pocházela od stáda buvolů, antilop a devíti soudruhů - tatáž stopa, která Ballantyne's Scouts vedla od místa ztroskotání dopravního letadla a kterou Tungata se svým oddílem nastražil jen tři hodiny předtím. Tyto šlépěje se vynořily z okrajového říčního křoviska, aby běžely dolů středem otevřené záplavové roviny k vyššímu zalesněnému úseku tohoto břehu.

Vysílačka se rozhučela k životu a šeptající pozorovatel komisaře upozorňoval: "Už jsou v polovině cesty přes brod." j(
Hledač odcizeného si představoval linii tmavých hlav nad vodní hladinou v růžovém západu slunce, podobající se šňůře koráj.-ků na sametovém živůtku.
"Kolik?" zeptal se.
"Dvanáct."
Velitelovo prvotní nadšení rychle povadlo, zmocnilo se ho zklamání. Tak málo? Doufal totiž v podstatně větší počet. Rozpa-
574
koval se však jen po dobu jednoho úderu srdce, než se otázal: " Je mezi nimi bílý důstojník?"
"Jediný člověk s maskovacím nátěrem - postupuje v čele."
"Ballantyne!" sykl komisař toužebně "To je sám velký šakal, musí to být on!"
Znovu z vysílačky zazněl hlas: "Jsou venku, zmizeli ve stromoví. Ztratili jsme je ze zorného pole."
Zrovna teď by se sami pustili napříč záplavovou rovinou? Tungata zaostřil svůj dalekohled pro noční vidění na přední linii stromů. Čočky, potažené speciální vrstvou, hromadily každý dostupný světelný paprsek, ale stále zůstávaly obrysy kmenů i křovin pod nimi velice nezřetelné. Slunce zmizelo, poslední barvy západu postupně bledly, první hvězdy propíchly tmavý baldachýn noční oblohy.
"Jsou ještě mezi stromy." Ve vysílačce zachrastil odlišný hlas, hlubší a nevrlý. Ozval se totiž člověk z druhé linie pozorovatelů, krytých nejjižnějším okrajem pánve.
Velitel vydal do mikrofonu další příkaz. "Nestíněný oheň!" pronesl potichu. Jen o pár vteřin později se objevilo žlutavé plápolání u dalekého houští. Jak Tungata zíral na právě nastraženou léčku triedrem, lidská postava prošla před nízkými plameny. To navozovalo dokonalou iluzi utichajícího kempu mezi stromy, kde nevědomá kořist, vyčerpaná z dlouhého pronásledování, ale důvěřující v konečné dosažení bezpečného místa, odpočívala a připravovala si večerní jídlo.
Ale nebyla to příliš zjevná návnada? komisař se v duchu úzkostlivě tázal. Nespoléhal se přespříliš na nerozvážnou zuřivost pronásledovatelů?
Jeho pochybnosti byly téměř ihned zapuzeny. Nevrlý hlas z vysílačky náhle oznámil: "Opustili les, přecházejí pánev."
Přílišná temnota mu nyní nedovolila rozlišit cokoliv ve stanoveném rozmezí. Musel spoléhat pouze na pozorovatele z předních stanovišť. Otočil světelný ciferník náramkových hodinek tak, aby mohl zrakem přelétnout postup vteřinové ručičky. Prohlubeň měla jeden a půl kilometru nanříč, při běhu průzkumníkům zabere přibližně tři minuty, než^edolají.
Aniž by odtrhl zrak od číselníku, Tungata promluvil do mikrofonu. "Minomety, připravit na odpálení světlic!"
"Minomety připraveny!"
575
Vteřinovka dokončila svůj okruh, pak začala další.
"Minomety, pal!" přikázal komisař.
Z lesa za ním se ozval dutý zvuk výstřelů šedesátimilimetro-vých rour, slyšel hvízdat granáty svištící vzduchem. Pak náhle, v zenitu jejich dráhy, vyšlehly světlice.
Houpaly se zavěšené na drobounkých padáčcích, vydávaly ostře namodralou zář elektrického oblouku. Otevřená záplavová rovina se náhle osvětlila jako nějaký gigantický sportovní stadion. Malá skupina běžících mužů uprostřed byla polapená v ostrém jasu, jejich stíny pod nohama se zdály černé a těžké jak jednolitý blok železné rudy.
Vojáci sice okamžitě zalehli, ale nedostalo se jim žádné ochrany. Třebaže se doslova přisáli k zemi, těla tvořila snadno rozpoznatelné pahrbky. Skoro ihned je však zahladily poskakující listy, prach a létající hroudy zeminy, vyrážející kolem nich jako břeh bledé vířivé mlhy. Tungata disponoval šesti stovkami mužů ve skrytu stromů, obklopujících pánev. Všichni nyní stříleli, a uragán palby se hnal přes shluk postav uprostřed otevřeného terénu.
Z minometů umístěných hlouběji v lese vyletovaly granáty vysoko nad komisařovou hlavou, aby potom padly na přehlednou prohlubně. Práskání jejich explozí doprovázelo hřmění ručních palných zbraní.
Nic v daném prostoru nemohlo přežít. Členy Ballantyne's Scouts musely už dávno roztrhat střepiny granátů a dávky z kulometů, ale rozpoutané peklo stále pokračovalo, minutu po minutě, zatímco množství světlic nad krajinou vypouštělo jasné prskající modré světlo.
Tungata pozvolna přejížděl dalekohledem nad snášející se zástěnou prachu a dýmu. Nemohl rozpoznat žádné známky života, takže nakonec posunul mikrofon, aby vydal příkaz k ukončení palby. Ale dříve než mohl promluvit, zaznamenal pohyb, přímo

před svou pozicí, necelé dvě stovky kroků vzdálený. Ze závěsu prachu se zhmotnily dvě strašidelné postavy.
Přihnaly se v plném běhu, bok po boku, zdálo se, jako by se přebrodily hustou zátopou minometného dýmu a prachu. Objevily se monstrózní, až nelidské ve strnulé záři světlic. Jednou z nich byl obrovský Matabelec. Ztratil už ochrannou přilbu, takže kulatá, černá hlava připomínala dělostřeleckou kouli, otevřená
576
ústa představovala růžovou jeskyni lemovanou zuby v odstínu slonoviny a býčí řev se zdvihal dokonce i nad úděsnou bouří palby. Další běloch, s horní částí polní uniformy roztrhanou na cáry, vystavoval bledost hrudníku i ramen, ale tvář zdobily přímo ďábelské pruhy temně zelené a hnědé barvy.
Oba muži postupovali za neustávající střelby. Tungatu zachvátila pověrečná hrůza, jíž tolik pohrdal u prostých vojáků - náhle se mu příchozí zdáli imunní vůči záplavě kulek, skrz kterou zavile útočili.
"Zabte je!" rozpoznal vlastní jekot. Mezitím práskla FN a před komisařovým úzkým zákopem vyrazil gejzír hlíny.
Sehnul hlavu a uháněl ke střelci za těžkým kulometem na konci příkopu.
"Miř pečlivě!" ryčel. Kulometčík vypálil dlouhou burácivou dávku, ale obě postavy se k nim bez jakékoliv pohromy neustále přibližovaly.
Tungata odstrčil neschopného vojáka od střelné zbraně a zaujal jeho místo. Nekonečné vteřiny zíral přes mířidla, drobně si jen poopravil náměr. Poté stiskl spoušť.
Vysoký Matabelec byl odražený nazpět, jako kdyby se srazil s řítícím se automobilem. Pak už se zdál být rozmělněný, rozlámaný jako strašák v poli při prudkém větru, když ho projektily rvaly na kusy. Záhy splynul s povrchem pánve.
Druhý muž však stále neohroženě postupoval, běžel a střílel, řval jakási nesouvislá vyzvání a Hledač odcizeného zhoupl kulomet na něj. Během pauzy, trvající pouhou mikrosekundu, si ověřil zaměření na cíl - uviděl záblesk pevného bělošského těla skrz hledí zbraně a ďábelsky zmalovanou tvář nad ním.
Soudruh politický komisař Tungata Zebiwe chtěl vypálit smrtelnou dávku, ale hlaveň sebou jen krátce trhla a kulomet se zasekl.
Komisař zůstal doslova zmrazený, zcela v sevření nadpřirozeného děsu, a ten člověk se k němu stále blížil. Odhodil dokonce svou zbraň, přitom polovinu ramene měl ustřelenou. Zmrzačená paže se mu bezmodhě houpala po boku, ale pořád se držel, pořád se hnal přímo kiječmu.
Hledač odcizenehcrkonecně vyskočil, bleskově vytrhl pistoli Tokarev z látkového pouzdra. Běloch byl nyní už skoro v příkopu, necelých deset kroků od něj.
Komisař zamířil, vypálil a viděl
577
jasně zásah kulky do středu nahé bílé hrudi. Voják klesl na kolena, neschopný již dál běžet vpřed, ale napínal se, natahoval se směrem k nepříteli zdravou paží. Žádný zvuk nevyšel z otevřených úst, hltajících krev.
Takhle zblízka, navzdory tlusté škrabošce maskovacího nátěru, Tungata skutečně rozpoznal netvora z té nezapomenutelné noci na misijní stanici Khami. Dva muži zírali na sebe ještě o vteřinu déle, načež Roland Ballantyne padl tváří k zemi.
Obrovská bouře ohně, tryskající ze zbraní kolem okraje vyschlé pánve, pozvolna utichala. Šokovaný komisař šplhal z příkopu, aby došel k místu, kde nyní ležel jeho úhlavní nepřítel. Nohou ho převalil na záda a uviděl, jak se bělochovi zachvěla oční víčka, pak se pomalu otevřela. V záři světlic rozpoznal zelené oči, zírající na něj, stále ještě kypící zuřivostí i nesmírnou záští.
Dřepl si tedy vedle něj, aby ironicky v angličtině pronesl nekrolog: "Plukovníku Ballantyne, tentokrát je potěšení na mé straně, když se s vámi opět setkávám!"
Pak se předklonil, přitiskl ústí Tokareva k jeho spánku, jen pár centimetrů od ucha, a jednoduchým stisknutím spouště prohnal kulku mozkem Rolanda Ballantynea.
¦ ¦ ¦
Paraplegické oddělení u St. Giles' Hospital se stalo Craigovi jediným útočištěm, prakticky azylem, kde se s vděčností ukrýval.
Přesto měl víc štěstí než někteří z ostatních pacientů. Protrpěl si jen dvě cesty dlouhou, zeleně vymalovanou chodbou, kdy kola vozíku, na němž ležel, skřípala bez rytmu, a rouškou maskované neosobní tváře sester z operačního sálu se nad ním skláněly, než ho dopravily na operační sál, do pachu asepse a anestetik.
Napoprvé mu vyhotovili pěkný pahýl, s tlustou poduškou masa a kůže kolem místa, kam bude upínat protézu. Rovněž se snažili najít, ale neúspěšně, nějaký mechanický důvod pro jeho úplnou paralýzu od pasu dolů.
Craigovo znetvořené tělo se sice zotavilo z operace s rychlostí zdravého mladého organizmu, ale noha z plastu a nerezové oceli trčela nepoužitá vedle jeho nočního stolku. Ruce mu nabyly vypracovanými svaly ze zvedání sebe sama na

řetězu držadla i z manipulace s invalidním vozíkem.
578
Rychle si nalezl vlákní zvláštní místečka v rozlehlé budově i přilehlé záhradě. Strávil hodnou část dne v léčebné dílně při činnosti prováděné z invalidního vozíku. Land Rover se tím pádem zbavil svého vetchého pláště, zároveň podstoupil generálku motoru. Navíc mu mladý Mellow ještě dodal rozličné páčky a hýblátka, aby veškeré ovládací prvky přeměnil na ruční, vybavená držadly. Též přizpůsobil sedadlo řidiče pro snadnější přesun ochrnuté dolní části těla dovnitř i ven. Zhotovil polici pro sklápěcí invalidní vozík v prostoru. Za předními sedadly, kde kdysi bývala polička na zbraň, na závěr znovu přestříkal karoserii zářící kaštanovou barvou.
Jakmile dokončil práci na teréňáku, začal navrhovat a strojem opracovávat nerezovou ocel i bronzové kování pro jachtu. Hodinu po hodině se lopotil u soustruhu i stojanové vrtačky. Zatímco ruce se usilovně činily, snažil se vytlačit znepokojivé vzpomínky tím, že plýtval nesmírnou péčí a celkovým soustředěním se na stanovený úkol - zplodit malé mistrovské dílo ze dřeva a kovu.
Po večerech se zabýval čtením a psaním, ačkoliv za žádnou cenu neprohlížel denní tisk, ani se nedíval na televizi umístěnou ve společenské místnosti nemocnice. Nevyhledával společnost ostatních pacientů v jakékoliv diskusi o válčení či komplikovaném vyjednávání míru, které započalo tak nadějně, ale pravidelně končila bez jakéhokoliv výsledku. Tímto způsobem si Craig dokázal předstírat, že běsnící válečníci a vlčí smečky už neloví napříč zemí. Jen v noci nemohl ovládat triky, které na něj nastražila mysl i paměť. Opět se potil děsem v nekonečném minovém poli, opět mu Roly syčel ty hrůzné obscénnosti do uší, opět viděl ocelovou modř třpytících se světlic na noční obloze nad řekou, provázenou bouří přestřelky. Pak se vzbudil s jekotem a starostlivě soucitnou noční zdravotní sestrou vedle sebe.
"Už je to v pořádku, Craigu, to byl jenom jeden z těch tvých přeludů. Všechno je v pořádku..." Ale nic nebylo v pořádku, dobře věděl, že už jakživ nic nebude v pořádku.
Tetička Valerie mu napsala. Obrovskou záhadou, která opravdu surově a nelidskyjtýrala ji i strýce Douglase, byla skutečnost, že Rolandovo tělo njebylo nikdy objeveno. Přes zpravodajskou službu bezpečnósmích sil se později zdrcené rodině donesl hororový příběh -jako řešeto prostřílenou mrtvolu plukovníkovu totálně zneuctili na území Zambie. Bojovníci za svobodu ve
579
výcvikových táborech byli vyzýváni, aby plivali a močili na zmasakrované tělo, čímž se na vlastní oči přesvědčili, že nenáviděný, pověstmi opředený běloch je skutečně mrtvý. Později měli pozůstatky shodit do jedné z jam latríny výcvikového tábora banditů.
Jak doufala, Craig určitě pochopí, že ani ona, ani strýc Douglas se nyní necítí ve své kůži, aby ho navštěvovali, ale pokud by cokoliv potřeboval, stačí napsat.
Zato Jonathan Ballantyne za vnukem docházel pravidelně každý pátek. Řídil svůj starý stříbrný Bentley S3 a přivážel s sebou piknikový koš. Nikdy v něm nechyběla láhev ginu a plechovky toniku. On a pacient vždy dlouho pobývali v chráněném ústraní špitální zahrady. Stejně jako mladý Mellow se i starý pán hleděl vyvarovat bolavé přítomnosti, a tak společně nalezli únik do minulosti. Týden co týden Jonathan přinášel jeden ze starých rodinných deníků, zaníceně o všem diskutovali, a Craig se pokoušel uchopit každou ze stařeckých vzpomínek na ty dávno uplynulé dny.
Pouze dvakrát narušili svůj soulad týkající se zapomenutí a mlčení. Jednou se mladík zeptal: "Bawu, co se stalo s Janine?"
"Valerie a Douglas ji vyhledali a po propuštění z nemocnice jí nabídli přestěhování na Queen's Lynn, ale ona odmítla. Pokud vím, stále ještě pracuje v muzeu."
Příští týden to byl Jonathan, kdo porušil mlčení. Právě nastupoval do své luxusní limuzíny, když prohlásil: "Jakmile zabili Rolyho, poprvé jsem si uvědomil, že v této válce směřujeme k prohře."
"Skutečně prohrajeme, BawuV
"Ano," přitakal starý muž. Pak odjel a zanechal vnuka na invalidním vozíku, strnule hledícího za jeho vozem.
Na konci desátého měsíce pobytu v St. Giles' Hospital Craiga poslali na sérii testů, trvající po dobu čtyř dnů. Vyšetřovali ho pomocí rentgenu, obalili elektrodami přichycenými k tělu, testovali mu zrak i dobu reakce na různorodé podněty, skenovali povrch kůže s ohledem na teplotní změny, které by ukázaly na nervovou poruchu, dělali mu lumbální punkce a odebrali vzorek z páteřního kanálu. Na konci veškerého zkoumání byl pacient nervózní a vyčerpaný. Té noci ho

trápil další hrůzný sen. Znovu ležel uprostřed minového pole a slyšel Janine. Nacházela se kdesi
580
v temnotě před nímjbělali jí to, co Roland popisoval, a ona na něj křičela. Volala o pomoc, ale on se nemohl hýbat. Když se nakonec probudil, koupal se ve vlastním potu, který tvořil vlažnou kalužna červené gumě pod prostěradlem.
Další den mu jeho ošetřující doktor řekl: "Máte znamenité výsledky ve všech testech, Craigu. Vážně jsem na vás pyšný! Nyní se chystám zahájit nový běh léčby, pošlu vás za doktorem Davisem."
Dotyčný odborník byl mladík s prudkým chováním a znepokojující přímočarostí v upřeném pohledu.
Mladý Mellow okamžitě zaujal k lékaři téměř nepřátelský postoj. Cítil totiž, že se mu chystá zničit ochrannou hradbu, kterou si kolem sebe vystavěl před vnějším světem. Po necelých deseti minutách v Davisově kanceláři si uvědomil, že ten muž je psychiatr.
"Hele! Doktore, já nejsem žádnej blázen."
"Ne, to nejsi, ale my si myslíme, že bys mohl potřebovat nějakou malou pomoc, Craigu."
"Jsem v naprostém pořádku. Vůbec nepotřebuju pomáhat!"
"Jelikož se nic nestalo s tvým tělem ani nervovou soustavou, snažíme se vypátrat, proč neovládáš žádnou funkci v dolní části těla."
"Poslouchejte, doktore, ušetřím vám práci. Skutečným důvodem, proč nemůžu pohybovat pahýlem ani mou jedinou dobrou haksnou, je fakt, že jsem šlápl na protipěchotní minu, která vyhodila do povětří kusy mého těla."
"Craigu, rozpoznaná diagnóza je jasná - kdysi ji měli ve zvyku oficiálně nazývat nervovým otřesem od výbuchu granátu či bombardování..."
"Doktore," přerušil ho pacient. "Netvrdíte mi náhodou, že se mnou vůbec nic není?"
"Tělo se zhojilo dokonale."
"Paráda, tak proč mi to někdo neřek dřív?"
Mladý Mellow projel koridorem v podomácku vyrobené židli opatřené koly do svéhp pokoje. Zabralo mu pět minut, než sbalil knihy a písemnosti, pnk vykroužil sám ven ke kaštanově se lesknoucímu terénnífflffvozu, mrštil brašnu do korby, vyvlekl se nahoru na sedadlo řidiče, naložil invalidní vozík na polici za sebou a vyrazil k jachtě.
581
V dílně St. Giles' Hospital si navrhl a sestrojil systém kladkostroje a ručních navijáků k nadzvednutí svého zmrzačeného těla dostatečně vzhůru, až do výše paluby. Zrovna teď další nezbytné úpravy jachty pohlcovaly všechnu jeho energii i vynalézavost. Zaprvé musel instalovat ruční madla, aby se mohl přitahovat po celé jachtě. Obšil si kůží důležitá místa na kalhotách a klouzal se prostorami lehce po zadku. Přizpůsobil si lodní kuchyňku i příď, vyrobil snížený kavalec a přestavěl stolek pro námořní mapy s ohledem k svým novým požadavkům. Pracoval za doprovodu hudby, linoucí se z reproduktorů, upíjel z hrnečku gin, a tak se snažil zaplašit nechtěné vzpomínky.
Jachta byla jeho pevnost. Opouštěl ji pouze jednou za měsíc, když musel do města vybírat si šek s policejní penzí a též doplnit špižírnu i zásobu dopisního papíru.
Na jednom z těchto výletů narazil na použitý psací stroj i poučnou brožurku Jak se naučit sám psát. Přišrouboval konstrukci stroje do rohu stolu pro mapy, kde by byla bezpečná dokonce i v bouři na moři, a pak začal přepisovat zmatek zachycený rukou v sešitech do uspořádaných hromad strojopisu. Rychlost psaní se mu praxí zvýšila natolik, že stačil ťukat do kláves v rytmu hudby.
Doktor Davis, psychiatr, nezdárného pacienta nakonec přece jen vyslídil. Craig na něj dolů volal z kokpitu jachty.
"Podívejte se, doktore, nyní jsem si vědom, že jste měli pravdu. Jsem totiž fantazírující zabíječský psychopat. Být na vašem místě, nepokládal bych nohu na ten žebřík!"
Teprve potom mladý Mellow nastavil do správné polohy protizávaží, aby mohl vytáhnout žebřík padacího mostu. Nechával ho dole jen pro Jonathana. Každý pátek totiž pili gin a vytvářeli si malý svět fantazie a představ, v němž by se oba mohli skrýt.
Jednou však Bawu přišel už v úterý. Majitel jachty právě nahoře na příďové palubě vyztužoval uspořádání hlavního stěžně. Starý muž vystoupil z limuzíny a Craigovi šťastný výkřik přivítání zamrzl na rtech. Jonathan se mu zdál podivně seschlý. Vypadal hrozně zestárlý a slabý, připomínal jednu z těch mumií v egypto-logických sekcích, nalézajících se v British Museum. Na zadním sedadle se vezl matabelský kuchař z King's Lynn, který pracoval pro pana Ballantynea po

čtyřicet let. Pod dědovým dozorem
582
vyložil černocrravéjvelké dřevěné bedny z kufru auta a urovnal je do nákladního výtami.
Mladý Mellow za pomoci navijáku vytáhl bedýnky vzhůru, načež spustil výtah pro starého muže. V salonu nalil gin do sklenic a vyhýbal se pohledu na dědečka, v rozpacích nad příčinou těch změn.
Bawu doopravdy najednou strašně sešel. Oči měl uslzené a rozostřené, ústa ochabla tak, že mumlal a hlučně sál. Trošku si ginem polil náprsenku, aniž si toho byl vědom. Dlouho setrvali v mlčení, stařec neustále pokyvoval hlavou a vydával krátké nesouvislé chrochtání a zurčení. Pak najednou pronesl:
"Přinesl jsem ti tvoje dědictví!" Craig si uvědomil, že dřevěné bedny na palubě musí obsahovat deníky, nad nimiž se tak handrkovali. "Douglas by si nimi stejně nevěděl rady."
"Díky, Bawu."
"Vyprávěl jsem ti vůbec někdy tu nádhernou historku, jak si mě slavný Cecil Rhodes posadil na klín?" ptal se děda, přičemž znepokojivě změnil směr rozhovoru. Mladý Mellow slyšel tu historku už minimálně padesátkrát.
"Ne, jaktěživo ne. Strašně rád bych se to dověděl, Bawu."
"Dobře tedy. Přihodilo se to během svatby v buši, na misijní stanici Khami - nejspíš v pětadevadesátém či šestá...," děda brb-lal a mumlal ještě dobrých deset minut, než definitivně ztratil nit příběhu a opět upadl do mlčení.
Craig znovu naplnil sklenice, zatímco Jonathan zíral na protější přepážku, a náhle si mladík uvědomil, že po zvadlých vetchých lících kanou slzy.
"Co je, BawuV okamžitě se vyděšeně dožadoval. Bylo děsivé sledovat ty pomalé slzy bolesti.
"Ty neposloucháš zprávy?" zeptal se stařec.
"Copak mě neznáš? Za žádnou cenu nevěnuju pozornost zprávám..."
"Je po všem, můj chlapče, naprostý konec. Prohráli jsme. Roly, ty, všichni ti mladí muži - to všechno bylo pro nic za nic. Ztratili jsme tuto zem! Všechno, za co jsme my a naši otcové bojovali, všechno, co jsme získali a postavili, to všechno je minulost. Ztratili jsme to všechrjQJJ»tolu v místě nazvaném Lancaster House."
Jonathanova ramena se tiše otřásala, hořké slzy stále ještě smáčely jeho tvář. Craig se vláčel přes salon, aby se zvedl nahoru
583
na lavici vedle dědy. Vzal ho za ruku. Byla křehká, lehká a vyschlá, připomínala vysušené kosti mrtvého mořského ptáka. Oba, starý i mladý, seděli a drželi se za ruce jako vystrašené děti v pustém domě.
¦ ¦ ¦
Následující pátek se Craig časně ráno odplazil z kavalce a vrhl se na úklid domácnosti v očekávání dědovy pravidelné návštěvy. Předchozího dne se pro jistotu zásobil láhvemi ginu. Zlomil tedy pečeť na jedné z nich a naaranžoval ji k připravené dvojici dokonale vyleštěných sklenic. Pak k vytvořenému zátiší položil první tři stovky stran strojopisu.
"To určitě starého pána povzbudí."
Rozhodl se povolit právě dnes další osobě čtení rukopisu, ale cloumaly s ním protichůdné emoce - zaprvé strach, že by to všechno mohlo být posouzeno jako naprosto bezcenné, že zbytečně plýtval časem i nadějí na něco, mající jen nepatrnou cenu, a zadruhé prudký odpor, že soukromý svět, který si vytvořil na těch prázdných bílých arších naruší někdo nepovolaný, byť člověk tak drahý, jako je Bawu.
"V každém případě, někdo to jednou přečíst musí," utěšoval se a vlekl se dolů k přídi. Zatímco seděl na chemické toaletě, mohl pozorovat vlastní tvář v zrcadle nad umývadlem. Poprvé po dlouhých měsících se na sebe pozorně zadíval. Během týdne se neholil, gin zanechal pod očima tmavé váčky. Oči samy o sobě vypadaly trpící a znepokojené vinou příšerných vzpomínek, ústa byla pokřivená jako u ztraceného děcka na pokraji pláče.
Oholil se, pak pustil sprchu a uvelebil se pod ní - radoval se v téměř zapomenuté senzaci horkých mydlinek. Poté si sčesal mokré vlasy do čela a přistřihl je přímo přes linii obočí, nakonec si vyčistil zuby, dokud nezačaly dásně krvácet. Našel čistou modrou košili a pak klouzal po schodišti, vytáhl se na úroveň paluby, spustil nástupní žebřík, a našel si místo na slunci. Zády se opřel o stěnu kabiny, aby v pohodlí čekal na dědu.
Určitě musel podřimovat, protože ho náhle probudil zvuk motoru - ovšem nešlo o šepot starého Bentleye S3, ale byl to výrazný rytmický hukot Volkswagenu Beetle. Craig nepoznal fádní zelené vozidlo ani řidiče, který zaparkoval pod mangovníkem a právě se váhavě blížil k jachtě.

584
T
Spatřil malou zavalitou ženu neurčitého stáří. Šla bez hrdosti, sehnutá, jako kdyby se snažila skrývat prsa a skutečnost, že je žena. Sukně kolem neforemného pasu se zdála až příliš rozměrná, nízké praktické boty téměř odpoutaly pozornost od překvapivě půvabných linií lýtek a rozkošných kotníků.
Kráčela s rukama zkříženýma přes hruď, jako kdyby trpěla chladem, navzdory horkým dopoledním slunečním paprskům. Krátkozrace zírala na cestu přes brýle s kostěnou obroučkou, dlouhé, rovné, zplihlé vlasy bez lesku jí skrývaly obličej až do té doby, než se zastavila pod jachtou a vzhlédla k majiteli. Pleť měla ošklivou jako výrostek konzumující nezdravou stravu, tvář sice buclatou, ale povadlou a plnou skvrn.
Tehdy návštěvnice sundala brýle. Zůstal po nich malý červený vtisk po každé straně nosu, ale oči, ty obdivuhodně zešikmené kočičí oči s poněkud zvláštním odstínem, ty oči, ta tmavá indigová modř přecházející téměř v černou - ji určily zcela neomylně.
"Jáni," zašeptal. "Bože můj, Jáni, jsi to ty?"
Nevědomky předvedla srdce lámající ženské gesto marnivosti - snaživě sčísla rovné matné vlasy z obličeje a sklopila zrak, stojící s chodidly nemotorně stočenými dovnitř - ve zcela staromód-ní sukni.
Její hlas se stěží donesl až k němu. "Omlouvám se, že tě obtě-žuju. Vím dobře, co ke mně musíš cítit, ale smím vyjít nahoru, prosím?"
"Prosím, Jáni, jen pojď!" Dotáhl se k zábradlí a pevně přidržel žebřík.
"Zdravím," bojácně se na ni usmíval, jakmile dospěla k úrovni paluby.
"Ahoj, Craigu."
"Omlouvám se, pravděpodobně bych měl povstat, ale budeš si muset zvyknout na mluvení směrem dolů."
"Jo, jasně," přitakala. "Slyšela jsem."
"Pojďme do salonu! Právě totiž čekám Bawu. Bude to zase jako za starých časů."
/
Uhnula pohlederni,Udělal jsi tu hodně práce, Craigu."
"Už je téměř ddfófncená," prozradil jí hrdě.
-Je překrásná." Janine šla dolů z kokpitu do salonu, on se spouštěl za ní.
585
"Mohli jsme počkat na Bawu," usoudil, zatímco zakládal pásku do magnetofonu. Mimoděk se vyvaroval Beethovena a raději vybral Debussyho pro lehkou šťastnou melodii. "Nebo bychom si mohli dát doušek ginu." Širokým úsměvem zakrýval narůstající nejistotu a znepokojení. "Mám-li mluvit docela upřímně, potřebuju ho hned."
Janine se své sklenice nedotkla, jen strnule seděla a hleděla na drink.
"Bawu mi řekl, že pořád pracuješ v muzeu."
Přikývla, a Craigovi se sevřelo srdce, překypující bezmocným soucitem s milovanou osobou.
"Bawu se tady co nevidět objeví...," hledal zoufale slova.
"Craigu, přišla jsem ti něco říct. Rodina mě vyzvala, abych se za tebou vydala - chtěli někoho, koho jsi znal, aby ti sdělil tu zprávu." Nyní konečně vzhlédla od sklenky. "Bawu dneska nepřijde," oznámila. "On už vůbec nikdy nepřijde..."
Po dlouhé době se zlehka zeptal: "Kdy se to přihodilo?"
"Minulou noc, ve spánku. Selhalo mu srdíčko."
"Ano," mumlal Craig. "Jeho srdce. To bylo zlomené - to jsem dobře věděl..."
"Pohřeb se koná zítra v odpoledních hodinách na King's Lynn. Chtěli by, aby ses tam objevil. Mohli bychom jít společně, pokud ti to nevadí?"
¦ ¦ ¦
Během noci se počasí změnilo, začal vát jihovýchodní vítr, přinášející s sebou drobné chladné mrholení zvané guti.
Starce uložili k věčnému odpočinku mezi jeho manželky, děti a vnoučata na malém hřbitůvku za jeho farmou vzadu v kopcích. Déšť zbarvil do ruda hromadu nedávno vykopané hlíny vedle otevřeného hrobu, zdálo se, jako kdyby sama země krvácela ze smrtelného poranění.
Land Roverem později odjeli zpátky do Bulawaya.
"Zůstala jsem ve stejném bytě," oznámila mu, poněvadž projížděli právě kolem. "Mohl bys mi tam zastavit, prosím?"
"Jestliže zůstanu zrovna teď sám, úženu si jen truchlivou opici," oznamoval Craig. "Nemůžeš se mnou jet zpátky na jachtu -
586
alespoň na malou ctfvíli, prosím?" Jasně ve svém hlase slyšel prosbu.
"Nejsem moc dobrá ve společnosti dalších lidí," upozorňovala Janine.
"Ani já ne," doplnil mladý Mellow. "Ale ty a já nejsme zrovna normální lidé,

nebo jsme?"
Uvařil kávu pro oba, přinesl ji přímo z lodní kuchyňky. Seděli proti sobě a jemu náhle připadalo nesnadné neupírat na ni pohled.
"Musím vypadat jako maškara," pronesla neočekávaně, a on jí najednou neuměl odpovědět.
"Pro mě navždy zůstaneš tou nejkrásnější ženou, jakou jsem vůbec kdy znal."
"Craigu, řekli ti vůbec, co se mi stalo?"
"Ano, vím to."
"Pak musíš vědět, že už víc nejsem doopravdy ženou. Nikdy totiž nebudu schopná nechat muže, jakéhokoliv muže, aby se mě ještě dotýkal."
"Dovedu to pochopit."
"Přesně tohle je jeden z důvodů, proč jsem se za žádnou cenu nepokoušela znovu se s tebou setkat."
"Jaké jsou další důvody?" zeptal se.
"Že by sis mě nepřál vidět, ani mít se mnou cokoliv do činění."
"Tomu nerozumím."
Janine opět zmlkla, schoulila se na lavici a objala samu sebe tím ochranným gestem.
"Roly to však tímto způsobem cítil," vyhrkla. "Po tom, co se mnou udělali. Když mě našel tam vedle trosek, když si uvědomil, jak mi ublížili, nemohl dokonce snést ani dotek, ba ani ke mně promluvit."
"Jáni...," začal, ale ona ho nenechala, aby jí skočil do řeči.
"To je v pořádku, Craigu. Řekla jsem ti to, abys o mně všechno věděl.
"Pak ti můžu říct, %e já, stejně jako ty, mám nulovou nabídku pro ženu-jestli mi rozumíš."
V očích jí problěsfla skutečná bolest. "Ach! Craigu, můj ubohý Craigu - tohle jsem si neuvědomila - myslela jsem si, že to byla jenom ta noha..."
587
"Na druhé straně můžu někomu poskytnout přátelství a laskavost a přibližně i všechno ostatní," zašklebil se na ni. "Umím dokonce nabídnout i frťana ginu!"
"Domnívala jsem se, že ses nechtěl namazat," pozvolna se začala usmívat.
"Mluvil jsem o truchlivé opici, ale měli bychom obětovat pro Bawu trochu bdění. Líbilo by se mu to."
Seděli proti sobě v salonu, povídali si, zpočátku s napětím a ostýchavě, potom se uvolnili, jak je gin rozehříval - postupně znovu nalézali na tak dlouho ztracené kamarádství, z něhož se kdysi těšili.
Janine objasnila své důvody, proč nepřijala pozvání Dougla-se a Valerie, aby se nastěhovala do Queens Lynn. "Hledí na mě totiž s takovou lítostí, až začnu všechno pociťovat znovu, úplně od začátku. To by bylo jako vstoupit do stavu věčného truchlení."
On se jí zase svěřil s problémy kolem St. Giles'Hospital, dokonce se i pochlubil, jak se mu podařilo úspěšně uniknout. "Říkají, že to nejsou mé nohy, ale má hlava, co mi brání v chůzi. Buď jsou šílení oni, nebo já- ale preferuju názor, že oni."
Měl v ledničce dva steaky. Griloval je na plynu a Janine zatím připravovala zálivku na salát. A jak tak svorně pracovali, podal jí výklad ohledně všech úprav, které zanesl do projektu jachty.
"A s navijákem vybavený vratipeň mi umožní zkrátit nebo napnout plachtu bez opouštění kokpitu," nadšeně líčil. "Vsadil bych se, že dokážu ovládat jachtu bez cizí pomoci! Škoda jen, že se mi už nikdy v životě taková možnost nenaskytne..."
"Co to plácáš?" Zastavila se s cibulí v jedné ruce a s nožem v druhé.
"Můj miláček jakživ nepocítí polibek mořské vody na svém dně," objasnil. "Oni mi lodičku obstavili!"
"Craigu, tomu nerozumím..."
"Obrátil jsem se na úřad devizové kontroly pro povolení dopravit ji k na pobřeží. Asi víš, co jsou, zač, že ano?"
"Slyšela jsem, že jsou pěkně tvrdý," odpověděla.
"Tvrdý? To je jako nazvat Attilu - Bič boží - nelaskavým. Jestliže se pokusíš dostat ven ze země, dokonce jako legální vystěho-valec, dovolí ti vzít s sebou zboží v hodnotě pouhých tisíc už ne našich rhodeských, ale směšných zimbabwských dolarů nebo
588
hotovost. Správně, pdfelali sem inspektora, který ohodnotil jachtu na dvě stě padesát tisíc. Jestliže ji tedy chci vzít ven, musím složit zálohu v hotových penězích - čtvrt milionu dolarů, čtvrt milionu! A já mám něco málo přes deset tisíc, takže do té doby, než se mi podaří získat zbytek dvou set a čtyřiceti tisíc doláčů, musím dřepět tady!"
"Craigu, to je ale nelidské. Nemohl by ses odvolat? Mám na mysli cosi ohledně

tvých mimořádných okolností?" Zarazila se, když zpozorovala svraštělé čelo a smutný výraz v očích.
"Musíš se na to dívat z jejich pohledu. Každý běloch v této zemi chce odejít dřív, než do rukou převezmou moc velcí černí padouši. Odrali bychom je dohola, pokud by nahoře nebyla žádná kontrola!"
"Ale, Craigu, co se chystáš udělat?"
"Zůstat zde, nic jiného mi nezbývá. Budu sedět tady a číst Cestování pod plachtou od Hiscocka a od Mellora Bezpečné a jednoduché křižování."
"Přála bych si, abych ti nějak mohla pomoct."
"Nic takového neexistuje. Ale můžeš prostřít a přinést láhev vína ze sklípku."
Janine nechala na talíři víc než půlku porce a pila málo, pak se vydala napříč salonem, aby si prohlédla jeho sbírku magnetofonových nahrávek.
"Hele, Paganini a jeho Capriccio," mumlala, "nyní už vím, že jsi masochista." A pak svou pozornost zaměřila na uspořádanou hromádku strojem psaných listů, odloženou vedle magnetofonových pásků.
"Co je to?" Otočila prvních pár stránek a pak k němu se zájmem vzhlédla. Ty obdivuhodné modré oči, v kdysi tak krásné tváři, ale nyní opuchlé a deformované tloušťkou s rudými skvrnami kolem brady, mu prudce rozbušily srdce. "Co je to?" zeptala se ještě jednou, ale jakmile si všimla jeho výrazu, rychle dodala: "Ó! Omlouvám se! Samozřejmě že mi do toho vůbec nic..."
"Ne!" odporoval honem. "Tak to není! Já jen - já vlastně ani nevím, co to je..." Nejnohl to nazývat knihou a bylo by neskromné nazývat to románem. "To je jen něco, čím jsem se snažil zabavit..." "*^
Janine probrala okraje listů. Stoh čněl dobrých třicet centimetrů vysoko. "To vůbec nevypadá malicherně," pochichtávala
589
se - zasmála se nahlas poprvé od doby jejich opětovného shledání. "Podle mě to působí jako velmi seriózně!"
"Je to příběh, který jsem se pokoušel zachytit..."
"Smím si to přečíst?" zeptala se, a Craiga zachvátilo narůstající zděšení.
"Jé, to by tě ale vůbec nezajímalo."
"Jak to můžeš vědět?" Přenesla ten obrovský stoh papírů ke stolu. "Smím si to prostudovat?"
Bezmocně pokrčil rameny. "Nemyslím, že se dostaneš daleko, ale jestli to chceš zkusit..."
Usedla a zahloubala se nad první stránkou.
"Je to ještě velice neohrabané, musíš mít ohledy," varoval.
"Craigu, ty ještě pořád nevíš, kdy máš sklapnout?" zareagovala, aniž by vzhlédla. Pak otočila stránku.
Vzal talíře i sklenky do lodní kuchyňky, umyl nádobí, potom uvařil kávu a přinesl konvici na stůl do salonu. Janine nevzhlédla. Nalil jí hrneček, ale ona se od četby neodtrhla.
Po chvíli ji opustil a klouzal do své kajuty. Natáhl se na palandu a vzal si rozečtenou knihu z nočního stolku - Crawford: Lodní navigace podle hvězd. Začal se roztržitě potýkat se zenity vzdálenosti i úhly azimutu. Probudil se dotykem ženské ruky na tváři. Ucukla však, když se spěšně posadil.
"Kolik je hodin?" ptal se nejistě.
"Je ráno, už musím jít. Celou noc jsem nespala. Nevím vůbec, jak to dneska v práci zvládnu."
"Přijdeš zase?" dožadoval se, když už zcela procitl.
"Nic jiného mi nezbývá. Musím to dočíst! Vzala bych si to s sebou, ale to bych potřebovala velblouda, který by to unesl!
Stála nad lůžkem a shlížela na něj, z těch šikmých tmavomodrých očí vyzařovalo zvláštní zahloubání.
"Je obtížné uvěřit, že to napsal někdo, o kom jsem si myslela, že ho znám," dumala zlehka. "Teď chápu, že jsem o tobě věděla doopravdy velmi málo, skoro vůbec nic." Pohlédla zběžně na hodinky. "Propánajána, už musím letět!
Zaparkovala VW pod mangovníkem vedle jachty něco po páté ještě tentýž den.
"Přinesla jsem steaky," volala, "i víno." Vylezla nahoru po žebříku a zalezla hned do salonu. Její hlas doplul za ním do kokpitu: "Ale budeš je muset ukuchtit sám. Já nemůžu, nemám totiž čas."
590
Než sestoupil do nitraAodi, byla již uvelebená a zcela ponořená do pozoruhodného rukopisu.
Dlouho po půlnoci dočetla poslední stránku. Nehybně seděla s rukama sevřenýma v klíně, tiše a strnule hledící na hromadu
listů.
Pak konečně vzhlédla na autora, oči rozzářené, uslzené. "To je grandiózní,"

oznámila poklidně. "Zabere mi trochu času, než se přes to dostanu, abych o příběhu dokázala mluvit dost rozumně, a pak to budu chtít prostudovat znovu."
Následujícího večera přinesla tučné cornwallské kuře. "Bylo vykrmené snad na horských pastvinách, či co...," sdělovala tajuplně. "Ještě jeden steak a začaly by ti rašit rohy."
Udělala coq au vin a zatímco jedli, požadovala nějaký výklad, týkající se osob v rukopisu.
"Byl velký Cecil Rhodes opravdu homosexuál?" "V dostupných materiálech se nedá žádné upřesnění najít," obhajoval svůj umělecký záměr. "Ovšem tolik geniálních mužů je doštváno k velikosti vlastní nedokonalostí."
"A co Lobengula? Byla jeho první láskou opravdu chycená bělošská dívka? Skutečně se dopustila sebevraždy? A Robyn Bal-lantyneová - řekni mi o ní víc. Vážně se vydávala za muže, jen aby ji zapsali na lékařskou fakultu? Kolik z toho je pravdivého?"
"Vadí to?" smál se Craig. "To je právě vyprávění, způsob, jak by to mohlo být. Jenom jsem se pokoušel zobrazit jakýsi věk, včetně popisu oněch let."
"Ach! Ano, je to důležité!" pronesla vážně. "Strašně moc se mne to dotýká! Dokonce mám pocit, jako bych se stala součástí celého příběhu a to všechno tvojí zásluhou!"
Té noci jí zcela prostě oznámil: "Připravil jsem ten kavalec v přední kajutě, nechci, abys tak pozdě jela sama domů."
Zůstala. Následující večer přinesla cestovní tašku, kterou vybalila do lodního prostoru na přídi, a pomalu vklouzli do rutiny. Ráno použila sprchu a záchod pro mužstvo jako první, zatímco on chystal snídani. Staral se o úklid a stlaní postelí, zatímco Janine nakupovaly a obstarávala místo něj jakékoliv další pochůzky během dojpy oběda. Když se večer vrátila na jachtu, převlékla se do tncxa a džínů, aby mu pomáhala s realizací nově navržených úprav. Obzvlášť vynikala v broušení a lakování, neboť měla mnohem víc trpělivosti a šikovnosti než Craig.
591
Na konci prvního týdne mladý Mellow navrhl: "Ušetřilo by celé jmění, kdyby ses vzdala svého bytu."
"Budu ti platit činži!" nadšeně odsouhlasila, jelikož protestoval, rozhodla se: "V pořádku, pak ale budu obstarávat stravu plus pití-dohodnuto?"
Té noci, hned po zhasnutí plynové lampy, volala přes tmavý salon k jeho kajutě na zádi: "Craigu, víš, tady se poprvé cítím bezpečná od...," nedokončila větu.
"Já vím, jak se tu cítíš," ujistil ji.
"Dobrou noc, kapitáne!"
Přesto jen o několik málo nocí později se vzbudil jejími žalostnými výkřiky. Byly tak mučivé, tak plné utrpení, a tak srdcervou-cí, že se dlouhé vteřiny nemohl ani pohnout; pak se však svalil ze svého lůžka a plazil se po palubě, chvátal za ní. Zatápal, našel vypínač k zářivce v salonu, pak se drápal dál chodbičkou.
V odráženém světle ji uviděl krčit se v koutě kajuty. Ložní prádlo viselo v neupravené girlandě z lůžka, noční košili měla vyhrnutou kolem nahých stehen a prsty formovaly mříž přes děsem zkřivený obličej.
Sáhl po ní. "Jáni, už je dobře. Jsem tady!" Ovinul kolem ní obě ruce, ve snaze utlumit ty výkřiky zděšení. Okamžitě se však změnila v šílené zvíře. Vyřítila se na něj. Nehty mu zaťala do čela. Kdyby včas neucukl, byl by přišel o oko. Naštěstí to odneslo jenom obočí - temná krev ho zpola oslepila. Její síla byla zcela nepřiměřená, nemohl ji udržet, ač se snažil sebevíc, docela zdivočela. Náhle mu zabořila zuby do předloktí, kde zanechala hluboké stopy po kousnutí ve tvaru půlměsíce.
Odvalil se od ní, a ona se okamžitě odplazila zpět do kouta, přikrčila se tam, naříkala a žalostně vyla, strnule na něj hleděla s jiskřením v nevidomých očích. Craig ucítil husí kůži až na zádech, ochromilo ho totální zděšení. Ještě jednou se pokusil po ní sáhnout, ale jakmile se začal pomalu přibližovat, ohrnula pysky a vycenila zuby jako pes stížený vzteklinou, zuřivě na něj vrčela.
Odplazil se ven z kajuty a ploužil se do salonu. Horečně prohledával pásky, až našel Beethovenovu Pastorální. Vložil kazetu do magnetofonu a dal hlasitost na maximum. Skvostná hudba zaplavila jachtu.
592
I Pozvolna se úděsní zvuky z její kajuty vytrácely. Po chvíli za-ádlo ticho. Potom váhající Janine vstoupila do salonu. Držela ace zkřížené na hrudi, ale šílenství z očí odešlo. "Měla jsem zlý sen," šeptala, a přišla se posadit ke stolu. "Udělám kafe," pronesl.
V lodní kuchyňce si omyl škrábance i hryznutí studenou vodou, pak vzal kávu a šel za ní.

"Hudba...," začala, ale vtom si všimla jeho rozdrásaného obličeje. "To jsem ti udělala já?" "Na tom nezáleží," mávl rukou.
"Omlouvám se, Craigu," špitla, "ale nesmíš se mě dotýkat! Víš, |á jsem navíc z toho všeho i trochu na hlavu... Fakt se mě nepokoušej už nikdy chytat!!!"
¦ ¦ ¦
Soudruh Tvfngata Zebiwe, hlavní šéf ministerstva pro obchod, turistický ruch a informace, nyní v kabinetu nově zvolené vlády ještě novější republiky Zimbabwe, energicky kráčel po jedné z úzkých pěšin vysypaných štěrkem, která se vinula bujně kvetoucí vegetací parku kolem State House. Čtyři osobní strážci ho následovali v uctivé vzdálenosti. Všichni bývali členové jeho starého kádru ZIPRA, každý z nich zocelený veterán, jehož loajalita se ověřila snad stokrát. Avšak nyní změnili maskovací kombinézy z války v buši za tmavé obleky černých gentlemanů a tmavé brýle - novou uniformu vládní privilegované vrstvy.
Denní putování, na které siTungata zvykl a důsledně dodržoval, se mu stalo obřadem jeho denního rozvrhu. Coby jeden ze starších kabinetních ministrů měl nárok na luxusní obydlí v přístavbě, těsně u State House. Šlo tedy o pohodlné a příjemné procházky odtamtud, přes rozlehlé zahrady, ke stromu, u kterého panovník kdysi držel indaby.
Státní legislativní budovu tvořila majestátní stavba s bílými zdmi a štítovým průčelím v tradici významných architektonických skvostů rozesetých až od mysu Dobré naděje. Byla postavená podle instrukcíťpho arciimperialisty Cecila Johna Rhodese. Jeho záliba pro "vfřikost a sveřepost se snad přímo zrcadlila v návrhu, ovšem smysl pro historii se ukázal i ve volbě polohy. Dům byl postaven přímo na místě, kde kdysi stával Lobengulův
593
kraal, než ho zničili Rhodesovi loupeživí nájezdníci, když se zmocnili této země.
Za hlavní budovou, necelé dvě stovky kroků od široké verandy, rostla větrem ošlehaná stará planá švestka, uzavřená a chráněná železným plotem. Tento strom byl cílem každodenní Tungatovy poutě. Zastavil se před kovovým oplocením a tělesná stráž zůstávala vzadu, aby nerušila v tento soukromý okamžik.
Ministr stál trochu rozkročený, ruce lehce sepnuté za zády. Měl na sobě tmavomodrý oblek se světlým křídovým proužkem -jeden z tuctu, které mu krejčovská firma Hawkes and Gieves ze Savile Row zhotovila na zakázku během poslední návštěvy Londýna. Přizpůsobili ho dokonale jeho širokým ramenům, důvtipně zdůraznili úzký pas i dlouhé nohy. Pod ním nosil sněhobílou košili, vázanku v kaštanové hnědi s malou sponou, celkový dojem doplňovalo vyšité logo Gucci, vybrané v ladící modré. Boty pocházely ze stejného italského módního domu. Hledač odcizeného oblékal své drahé západní šaty stejně povzneseně, jako jeho předci modrá pera jeřába rajského na čelence a královskou kožešinu z leoparda.
Sundal si tmavé brýle, model Polaroid Aviator, opatřené zlatou obroučkou a coby součást osobního rituálu četl nápis na plaketě přinýtované k plotu.
"Pod tímto stromem Lobengula, poslední král Matabelců vládl a držel svůj soudní dvůr."
¦ ¦ ¦
Pak vzhlédl do větví, jako kdyby pátral po duchovi svého předchůdce. Stárnoucí strom umíral, některé ze středních větví zčernaly a uschly, ale z úrodné červené půdy u kořenů rašily nové výhonky, které vtrhly do vibrujícího života.
Tungata viděl důležitost těchto změn a pro sebe si mumlal: "Porostou a jednoho dne z nich bude silný velký strom - rovněž já jsem výhonek starodávného královského kmene!"
Za ním se ozvalo lehké našlapování po štěrkové cestě. Zamračil se, poněvadž se musel otočit, ale vrásky na čele se vyhladily, jelikož ihned identifikoval původce hluku.
"Soudružko Leilo," přivítal bílou ženu s bledou napjatou tváří.
594
"Je pro mě vyznamenáním, když mě takhle oslovuješ, soudruhu ministře," doktorka zamířila přímo k vysokému muži a podala mu ruku.
"Ty a celá tvá rodina jste vždycky patřily mezi opravdové přátele mého národa," chválil upřímně, zatímco uchopil její dlaň. "Pod tímto stromem se tvoje babička, Robyn Ballantyneová, často setkávala s Lobengulou, mým praprastrýcem. Přicházela na jeho pozvání, aby mu předávala nejnovější zprávy a zároveň
i radila."
"Nyní jsem i já přišla na tvé pozvání, takže musíš věřit, že i já se budu vždycky snažit plnit stranické příkazy." Uvolnil stisk a otočil se zpět ke stromu, tón jeho hlasu zněl klidně a přemítavě.
"Byla jsi se mnou, když Umlimo, spirituální médium našeho lidu, vynesla konečné

proroctví. Domníval jsem se tedy, že by bylo dobře, abys byla přítomna i ve chvílích skutečného vyplnění této věštby."
"Kamenní sokolové se vrátili do hnízda," odsouhlasila Leila St. Johnová. "Ale toto není celé proroctví kněžky Umlimo. Předvídala totiž, že muž, jenž přinese sokola zpět do Zimbabwe, bude vládnout zemi jako kdysi Mambo a Monomatapa, jak vaši předkové Lobengula a velký Mzilikazi."
Ministr se pomalu otočil a pohlédl jí do očí.
"Toto je tajemství, které my dva spolu sdílíme, soudružko
Leilo."
"Zachovám naše tajemství, soudruhu Tungato, ale oba dobře víme, že během budoucích obtížných let bude zapotřebí mít v čele muže statného, jako byl sám Mzilikazi."
Ministr nic nenamítal. Vzhlédl do větví prastarého stromu, a jeho rty se pohnuly v němé prosbě. Potom si zase nasadil tmavé brýle opatřené zlatou obroučkou, načež se otočil zpět k doktorce.
"Vůz čeká," oznámil.
Byl to černý neprůstřelný Mercedes 500. Coby eskorta ho provázely čtyři policejní motocykly a druhá menší mercedeska pro osobní strážce. Nevejlký konvoj s vřískající a kvílející sirénou se hnal velmi rychle, barevný malý ministerský praporeček se vesele třepetal na kapJSťflimuzíny soudruha ministra Tungaty. Sjeli tříkilometrovou, jacarandami lemovanou příjezdovou cestu, kterou sám Cecil Rhodes navrhl jako vzletný přístup k jeho
595
State House, čímž se dostali do obchodního středu Bulawaya. Centrum zvládli letem přes červená světla semaforů křižovatek typicky geometrického rastru patnácti příčných ulic a devíti podélných bulvárů. Ovšem ze starých časů zbyl v pojmenování jen Lobengula, jinak všude zářila jména novodobých hrdinů velkého osvobozeneckého boje. Překřížili tedy Herbert Chitepo Street, pak Jason Moyo Street, další George Silundika Street a po překonání Robert Mugabe Way minuli hlavní náměstí, kde kdysi nákladní vozy průkopníků vytvořily laager během povstání, když impi Bazova regimentu ohrožovali ležení. Dnešní potentáti se dál řítili mírným klesáním po rozlehlé třídě, nyní Leopold Taka-wira Avenue, po výpadovce na téměř tisíc kilometrů vzdálený Johannesburg, která protínala až úzkostlivě upravené trávníky obou městských veřejných parků, aby se nakonec prudce stočili vlevo a vjeli před moderní třípatrovou budovu muzea.
Slavnostní uvítání se odehrálo na rudém koberci položeném na schodech před hlavním vchodem. Účastnilo se ho nevelké shromáždění hodnostářů v čele se starostou Bulawaya, prvním Matabelcem, který vůbec kdy zastával tuhle funkci, a s kurátorem muzea.
"Vítejte, soudruhu ministře, při této dějinné události."
Doprovázeli ho dlouhým koridorem k veřejné posluchárně, zaplněné do posledního místečka. Jakmile Tungata vstoupil, všichni povstali a aplaudovali, běloši samozřejmě y horlivosti trumfli přítomné Matabelce, ve snaze ukázat svou dobrou vůli.
Černému ministrovi byli představeni další hodnostáři na řečnickém pódiu. "Toto je doktor Van der Walt, kurátor South Afričan Museum."
Byl to vysoký plešatící muž s těžkým burským přízvukem. Tungata mu stiskl ruku krátce a bez sebemenšího úsměvu. Tento muž totiž reprezentoval rasistický stát, který se mu z duše stavěl na odpor, navíc se vzpíral vítěznému pochodu k jižním mořím a jeho - lidově demokratické armádě republiky Zimbabwe. Vládní představitel se obrátil k dalšímu v řadě.
Mladá bílá žena mu byla na první pohled důvěrně známá. Soustředěně na ni zíral, neschopný si ji kamkoliv zařadit. Ihned však pod jeho zkoumavým zrakem velmi zbledla, její oči byly tmavé a vyděšené, připomínala štvané zvíře. Ochablá a chladná
596
ruka v jeho dlani se cit«ně chvěla-Tungata se stále nemohl upa-rnatovat, kde ji už viděl.
"Doktorka Carpenterová je správce entomologické sekce." jméno mu nic neřeklo, proto se od ní odvrátil, popuzený vlastní neschopností identifikovat ji.
Uvelebil se na sedadle v centru pódia směrem k hledišti, a správce South Afričan Museum vystoupil s projevem určeným celému shromáždění.
"Všechna ocenění za úspěšné jednání ohledně výměny mezi našimi institucemi musí směřovat k ctihodnému ministrovi, jenž nás dnes vyznamenal svou přítomností."
Předčítal Bur napsané věty, nepochybně horlivě usilující ukončit řeč a opět si sednout. "Díky iniciativě ministra Tungaty Zebiwe se začaly konat první diskuse, to on je udržoval během obtížného období, kdy se nám zdálo, že děláme malý, či dokonce žádný pokrok. Vyskytl se nám též významný problém v určení vzájemné

protihodnoty pro dva různorodé exponáty. Na jedné straně vy jste vlastnili jednu ze světově nejobjemnějších a nejobsažnějších sbírek tropického hmyzu, reprezentující mnoho desetiletí horlivého sběratelství a katalogizace, zatímco na druhé straně my jsme měli v držení tento ojedinělý artefakt pocházející od neznámé civilizace." Zdálo se, že Van der Walt se rozehřál známým tématem natolik, až vzhlédl od připraveného scénáře. "Nicméně, úctu zasluhující ministrova odhodlanost znovu získat pro svůj mladý národ nedocenitelnou součást jeho dědictví nakonec převládla, a proto jsme se zde dnes mohli sejít." Když se Van der Walt zase posadil, zaznělo zdvořilé šplouchnutí potlesku a pak se rozhostilo netrpělivé mlčení před vystoupením Tungaty Zebiwe. Ministr svým vzezřením působil opravdu mohutně a ještě než pronesl první slovo, probodl přítomné pevně upřeným pohledem svých kouřových očí.
"Moji lidé znají pravdivé rčení, které přecházelo z generace na generaci a dochovalo se až do dnešních dob. Zvěstuje nám moudrost našich praotců," spustil hlubokým rachotivým hlasem. "Zní následovně: Bílý orel se snesl na kamenné sokoly a srazil je na zem. Nyní je (Jrel znovu zdvihne vzhůru, aby mohli odletět do dáli. Nebude rnírL království, kde vládne Mambo a Monoma-tapa, dokud se sokolové nevrátí. Bílý orel bude válčit s Černým býkem, dokud se kamenní sokolové nevrátí do svého hnízda." Tungata se na chvilku významně odmlčel, nechal svá slova ulpět
597
mezi posluchači. Pak rozvážně pokračoval. "Jsem si jistý, že vy všichni zde znáte příběh o tom, jak sochy ptáka z Velkého Zim-babwe byly uchváceny Rhodesovými pleniteli, a navzdory vynaloženému úsilí moji předkové nedokázali zabránit tomu, aby byly odneseny na jih přes řeku Limpopo."
Ministr opustil pódium a kráčel k závěsem zahalené zadní části řečnického pódia. "Moji přátelé, soudruzi," obrátil se tváří k posluchačům ještě jednou. "Kamenný sokol se vrátil do hnízda!" oznámil, načež roztáhl závěsy.
Rozhostilo se dlouhé bezdeché mlčení a diváci dychtivě zírali na semknutou řadu skulptur z mastku, právě odhalených rukou Tungaty. Stálo jich tam šest - všechny ty, které kdysi Ralph Bal-lantyne vyzvedl ze starověkého kamenného chrámu. Jedna, odvezená Zougou během jeho první návštěvy Velkého Zimbab-we, byla před třiceti lety spálená na obětní hranici v Groote Schu-ur. Zůstalo tedy pouze těchto šest exemplářů.
Kámen, z něhož byly sochy vytesané, tvořil nazelenalou saténovou strukturu. Každý pták se krčil na podstavci bohatě zdobeném vzorem proplétajících se trojúhelníků, připomínajících žraloci zuby. Většina soch byla značně poškozená, otlučená a erodo-vaná, ale jeden kus uprostřed řady zůstal skoro neporušený. Pták stylizovaný do podoby dravce, s dlouhými ostrými křídly zkříženými nad hřbetem. Povýšenou vzpřímenou hlavu zdobil zahnutý krutý zobec, slepé oči hleděly zpupně a nemilosrdně. Očividně šlo o velkolepou i evokativní práci z doby prvotního umění, a přecpaná posluchárna vstala jako jeden muž ve spontánním aplausu.
Tungata Zebiwe se natáhl, aby se dotkl hlavy prostředního exempláře. Záda natočil k publiku takže nikdo nemohl vidět pohybující se rty, současně nadšený potlesk utopil ministrův tichý hlas.
"Vítejte domů!" šeptal. "Vítejte domů, do Zimbabwe! Ptákové mého osudu..."
¦ ¦ ¦
¦ ¦ ¦
"Tak teďka tam najednou nepotřebuješ jít!" Janine se třásla zuřivostí. "Po veškeré té námaze, kterou jsem vynaložila, abych zajistila tohle setkání! Najednou prostě nechceš jít!"
598
"Jáni, zbytečná ztratí času."
"To ti tedy pěkně děkuju!" Nachýlila se blíž k jeho obličeji. "Děkuju! Uvědomuješ si, co to pro mě znamenalo, stát tam a znovu čumět do očí toho netvora - ale já jsem byla připravená tohle pro tebe udělat - jenomže najednou se náš pán rozhodl, že je mu líto času."
"Jáni, prosím..."
"Zatraceně, Craigu Mellowe, pro tebe je škoda času se obětovat, protože jsi zůstal snad nekonečným srabem...
Překvapením polkl a odtáhl se pryč. "Zbabělost," opakovala po zralé úvaze. "A říkám, že to myslím vážně. Byl jsi úplně před-posranej hrůzou, než abys poslal tu zatracenou knihu vydavateli. Musela jsem ti ji doslova vyrvat z ruky a odeslat sama." Přerušila lamentaci, funěla zlostí a hledala slova dost rázná na to, aby vyjádřila její vztek.
"Obáváš se podívat životu zpříma do očí, obáváš se opustit tuhle jeskyni, kterou sis pro sebe vystavěl, obáváš se risknout něčí odmítnutí tvé knihy, obáváš se vyvinout jakékoliv úsilí pro zdárné vyplutí téhle lodi, kterou jsi vybudoval."

Širokým, extravagantním gestem obsáhla celou jachtu. "Nyní už to vidím -ty se doopravdy nechceš dostat na oceán, ty dáváš přednost možnosti skrýt se tady, chlastat gin a obklopit se svými sny. Ty se nechceš procházet, ale dáváš přednost vlečení se tady kolem po prdeli - to všechno je výmluva, tvá podělaná záminka uhýbat
životu."
Znovu se musela zarazit, aby se nadechla, načež pokračovala. "Správně, nasaď si zase tu ublíženou masku chlapecké tváře, udělej ty velké smutné oči - to přece vždycky zabere, že ano? Dobrá, ale ne tentokrát, ne tentokrát, slyšíš? Nabídli mi zaměstnání kurátora v South Afričan Museum. Chci vidět sbírku bezpečně nainstalovanou v jejím novém domově, a chystám se to místo přijmout. Slyšíš mě, Craigu Mellowe? Chystám se zanechat tě tady plazícího se po podlaze, protože jsi posranej strachy zkusit se postavit." Vyběhla ze salonu a chvátala do přední kajuty. Začala vytahovat šaty z úložného prostoru a házet je na lůžko.
"Jáni," zachraptělea ní.
"Co je zase ?" ATfřnevzhlédla.
"Jestliže tam máme dorazit do tří hodin, pak bychom raději měli vyrazit co nejdřív," připomněl.
599
"Můžeš řídit," oznámila a protlačila se kolem něj, pak nemilosrdně rázovala nahoru do kokpitu. aby ji následoval, jak nejrychleji byl schopen. Ponořili se do mlčení až do té doby, než dosáhli bílých vrat od State House. Janine zírala přímo kupředu.
"Omlouvám se, Craigu! Vyslovila jsem názory, které bylo těžké říct nahlas a ještě těžší je poslouchat. Ale musela jsem to udělat, abych tě vyburcovala! Skutečnost je, že mě trápí obavy stejně jako tebe. Chystám se totiž čelit muži, který mě zničil. Pokud to zvládnu, pak možná znovu najdu samu sebe a vzpamatuju se z utržených ran. Lhala jsem při tvrzení, že to je pro tebe. Ono je to pro nás oba!"
Policista přistoupil ke straně řidiče kaštanového Land Roveru a Craig mu beze slova podal lístek s časem ohlášení. Konstábl ho zkontroloval oproti knize návštěv, pak nechal hosta vyplnit jméno, adresu i důvod příjezdu.
Mladý Mellow psal: Návštěva u soudruha ministra Tun-gaty Zebiwe. Strážce od něj vzal knihu zpět a elegantně zasalutoval.
Tepané železo brány se otevřelo a Craig vjel dovnitř. Zahnul vlevo směrem k ministrově výstavní rezidenci, stíněné vzrostlými stromy.
Land Rover zamířil na nevelké parkoviště, kde Craig obratně vklouzl na invalidní vozík. Janine kráčela vedle něj ke schodům vedoucím na verandu přístavby a pomohla zdolat svému příteli strmou překážku. Pak se vydali sloupovou verandou, obrostlou modrofialovými vistáriemi a popínavými purpurovými buganví-lejemi, až došli ke vstupu do předpokoje. Jeden z ministrových osobních strážců prohledal Janine kabelku, bleskurychle, ale kvalifikovaně zvládl i Craiga, načež odstoupil a pokynul jim, aby vešli do rozlehlé a vzdušné místnosti.
Ze stěn trapně zářily světlé čtverce míst, odkud byly odstraněny portréty předchozích bělošských administrátorů a politiků. Jedinou výzdobu nyní tvořily dvě vlajky, zakrývající dvoukřídlé polstrované dveře - vlajky Z1PRA a nového zimbabwského národa.
Craig a Janine strávili téměř půl hodiny čekáním, než se dveře konečně otevřely a vešel další osobní strážce v perfektně pad-noucím obleku.
"Soudruh ministr vás očekává."
600
Craig vjel navozíkijdo další prostorné místnosti. Na protější stěně visely portréty národních vůdců. Robert Mugabe a Joshua Inkunzi na ně zírali s úsměvem. Uprostřed koberce, pokrývajícího podlahu ode zdi ke zdi, stál enormní psací stůl ve stylu Ludvíka XIV. Tungata Zebiwe seděl za ním, a dokonce ani rozměrný kus nábytku nedokázal zastínit jeho urostlou postavu.
Mladý Mellow se mimoděk zarazil na poloviční cestě k ministrovi.
"Same?" zašeptal. "Samsone Kumalo? Já jsem nevěděl -
omlouvám se..."
Dotyčný náhle vstal. Šok hosta se odrážel v jeho vlastní tváři.
"Craigu," vydechl, "co se ti stalo?"
"To válka," odpověděl zmrzačený běloch, "hádám, že jsem se ocitl v nesprávnou dobu na nesprávném místě, Same."
Tungata se rychle vzpamatoval, opět se posadil. "Nejlépe by bylo tohle jméno zapomenout," pronesl tiše. "Stejně jako na to, co jsme pro sebe kdysi navzájem znamenali. Ale sjednal si se mnou setkání přes doktorku Carpenterovou. Co sis přál, Craigu,
projednat?"

Bývalý přítel pozorně naslouchal pokorné suplice, pak se zase opřel do křesla.
"Z řečeného vyplývá, že už máš podanou žádost k devizové kontrole pro vývoz toho tvého plavidla. To povolení bylo zamítnuté?"
"Přesně tak, soudruhu ministře," přikývl Craig.
"Myslíš si, že po oficiálním nesouhlasu bych chtěl, nebo dokonce měl pravomoc odvolat konečné rozhodnutí?" otázal se.
"Opravdu si nemyslím, že byste chtěl," připustil běloch.
"Soudruhu ministře," Janine poprvé promluvila, "to já jsem žádala o toto setkání, jelikož jsem přesvědčená, že v tomto konkrétním případě hrají roli velice speciální okolnosti, týkající se pana Mellowa. Je totiž nadosmrti zmrzačený a jeho jediným majetkem je právě jen ta loď!"
"Doktorko Carpenterová, vždyť je to koneckonců šťastlivec! Lesy a divočina tétotemě jsou přímo posety neoznačenými hroby mladých mužů#%en, kteří pro osvobození darovali mnohem více než pan Mellow. Měla byste si najít pádnější pohnutku, než je tato."
601
"Myslím si, že ji mám," pronesla naprosto zřetelně. "Soudruhu ministře, vy a já jsme se už kdysi setkali..."
"Ano, vaše tvář je mi důvěrně známá," odsouhlasil Tungata. "Ovšem nevzpomínám si..."
"Stalo se to v noci, v lese vedle vraku letadla..." Okamžitě zaznamenala záblesk poznání v těch hloubavých kouřových očích. Cítila, jako by jí provrtávaly duši skrz naskrz. Znovu na ni v dusivých vlnách padla hrůza, zdálo se jí, že podlaha se rozhoupala pod nohama a přepadla ji závrať. Tím se připravila o všechnu zbývající sílu i odvahu znovu promluvit, nicméně se překonala. "Sice jste vyhráli boj o tuto zemi, ale copak jste navždy ztratili svou lidskost?"
Postřehla posun toho tmavého hypnotizujícího upřeného pohledu, téměř nepostřehnutelné změkčení pevně sevřených úst. Tehdy Tungata Zebiwe sklopil zrak, pohlédl na své silné ruce spočívající na bílém diáři před sebou.
"Jste přesvědčivá advokátka, doktorko Carpenterová," uznal tiše. Pak vzal zlaté pero ze soupravy na psacím stole a cosi stručně napsal na čistý arch s monogramem. Vytrhl list z bloku a potom vstal. Obešel stůl směrem k Janine.
"Ve válce existují zvěrstva spáchaná dokonce i slušnými lidmi," pronesl potichu. "Válkaz nás všech dělá monstra," zamyšleně dodal. "Děkuju vám za připomenutí mé vlastní lidskosti." Pak jí podal arch papíru. "Vezměte tohle k šéfovi devizové kontroly," upřesnil: "Dostanete to své povolení!"
"Děkuju ti, Same." Craig vzhlédl a černoch se nad ním sklonil, aby ho krátce, ale vřele objal.
"Hamba gashle, dávný příteli!" řekl v ndebele a pak se napřímil. "Dostaňte ho odtud pryč, doktorko Carpenterová, dřív než ze mě učiní kompletního zženštilce," nařídil Tungata Zebiwe nevrle, načež vykročil k širokým vysouvacím oknům. Zíral ven přes zelený trávník do té doby, než zezadu uslyšel zavření polstrovaných dveří. Pak si zlehka povzdechl a vrátil se ke svému luxusnímu stolu.
¦ ¦ ¦
"Skutečně zvláštní uvědomit si jasný fakt, že tohle je tentýž pohled na Afriku, který se naskytl Robyn a Zougovi z rodu Ballan-
602
tyneíi tenkrát v roceJJ860, když sem dorazili na palubě otro-kářské lodi, rychlého klipru Huron." Craig zamířil prstem zpátky přes záď na velký masiv Stolové hory, stojící věčnou stráž nad nejjihozápadnějším výběžkem černého světadílu, zahalený ve stříbře mraků, které se valily přes zvětralé čelo drsné skály. Kolem úpatí hory, jako náhrdelník kolem krku, se skvěl řetězec bílých budov s okny zářícími v ranním slunečním světle jako desítky tisíc signálních ohňů.
"Tak tady začalo celé mé velké rodinné africké dobrodružství, a právě tady se to všechno uzavírá."
"To je konec," Janine tiše odsouhlasila. "Ale současně je to i nový začátek."
Stála na zádi, jednou rukou se držela zábradlí, aby neztratila rovnováhu. Na sobě měla tenké tričko a modré džíny s odstřiženými nohavicemi, takže vystavovala na odiv dlouhé opálené nohy. Během měsíců konečné úpravy jachty, ve vnitřním přístavu zdejšího klubu s honosným názvem The Royal Cape Yacht Club, se doslova vrhla na přísnou dietu: žádné víno, žádný gin a žádné bílé pečivo. V pase opravdu zeštíhlela, zadeček, vykukující z módně rozedra-ných šortek, byl krásně zakulacený a opět pevný.
Vlasy si nechala ostříhat nakrátko, a navíc slaný mořský vzduch jí je zvlnil. Sluneční paprsky blahodárně působily i na obličej, vymazaly jí ošklivé skvrny

kolem koutků úst a na bradě.
Nyní se pomalu otáčela, připravená přijmout rozlehlý horizont před sebou.
"Je to ohromné, Craigu," vydechla, "nebojíš se?" "Jo, jsem vystrašený jako mimino," v úsměvu na ni vycenil zuby. "Nejsem si totiž jistý, zda nejbližší přistání se uskuteční v Jižní Americe či Indii, ale to je rovněž velice vzrušující." "Udělám každému hrneček kakaa," oznámila. "Fajn, nenávidím totiž tahle údobí sucha" "Je přece naším pravidlem nemít na palubě ani kapku alkoholu, takže budeš muset vydržet do té doby, než se objeví přístav v Jižní Americe nebo Indii nebo kdekoliv jinde." Ponořila se dolů do salonu, ale než sáhla do lodní kuchyňky, ozvala se skřehotající vysílačka nad stoteHrpro mapy.
"Žulu Romeo Foxtrot. Tady je Kapské Město, centrála námořní navigace. Na příjem, prosím!"
603
"Jáni, to je pro nás. Vezmi to," ječel kapitán. "Někdo zjachtař-ského klubu nám nejspíš chce říct sbohem!"
"Kapské Město, centrálo, tady je Žulu Romeo Foxtrot. Přepněte na kanál 10."
"Je to, doufám, jachta BawuV Operátorův hlas zněl jasně a nezkresleně, poněvadž se stále nacházeli v přímé linii k anténě nad přístavem.
"Pozitivní. Tady je Bawu."
"Máme pro vás radiogram. Jste připraveni převzít zprávu?"
"Jen do toho, Kapské Město."
"Vzkaz je pro adresáta: Craig Mellow, týká se vašeho rukopisu Říše kamenného sokola STOP přejeme si vydat a nabízíme zálohu pět tisíc liber oproti dvanácti a půl procentům tantiém na světová práva STOP odpovězte co nejdřív blahopřeje Charles Piek prezident společnosti William Heinemann Publishers Londýn."
"Craigu," Janine zaječela zdola. "Slyšíš? Slyšíš to?"
Nemohl odpovědět. Ruce měl doslova přimrzlé ke kormidlu a strnule hleděl přímo před sebe, přes příď vlastní jachty, do nekonečných dálav modrého obzoru Atlantského oceánu.
¦ ¦ ¦
Po dvou dnech na otevřeném moři se bez sebemenší výstrahy přiřítila bouře od jihovýchodu. Naklonila Bawu až příliš, takže obrovský příval zelené vody se přehnal přes zábradlí a smetl Janine z kokpitu. Naštěstí ji bezpečnostní lano zachránilo, ale Craig zápasil nekonečných deset minut, než se mu podařilo dostat ji zpět na palubu. Jachta se sice dostala do závětří, ale dosti poničená, neboť ještě před tím s ní vichr opět šíleně zacloumal, takže kosatka nápor nevydržela a praskla s třeskem připomínajícím výstřel z děla.
Vichřice řádila pět dnů a pět nocí, přičemž se zdálo zcela nemožné určit jasné rozhraní mezi rozvzteklenýmvětrem a divokou vodou. Žili v ohlušující kakofonii, protože běsnící rozbouřené moře bezohledně bičovalo trup Bawu, který používalo, jako rezonanční desku šíleného houslisty. Zdálo se, že šedovousé vlny Atlantiku je chtějí pohltit. Žili s chladem pronikajícím až do morku kostí, promočení na kůži, s rukama vybělenýma a svraš-
604
tělýma od slané vodyí jako utopenci, měkkou pokožku navíc bolestivě zraňovaly hrubé nylonové pásy i ztuhlé nepoddajné plachty. Jednou za čas popadli suchar nebo polkli sousto studených fazolí, vše spláchli čirou vodou, načež se znovu odplazili zpět na palubu, aby vzdorovali zuřícímu živlu.
Spali na střídačku, jen na několik minut si odpočali vleže na hromadě mokrých plachet, nacpaných v chodbičce k salonu.
Vstoupili do vichřice jako zelenáči, ovšem když se bouře uklidnila, stejně náhle jak zaútočila, byli z nich už námořníci -naprosto vyčerpaní a přepadlí prožitým děsem, ale s nově nabytou pýchou na sebe i plavidlo, které je zdárně proneslo hlubokými vodami oceánu.
Craig s posledním vypětím sil zapnul automatického pilota a nechal jachtu brázdit klidnou, ale stále ještě vzdutou hladinou oceánu. Pak se dovlekl k lůžku, odhodil odporně páchnoucí mokrý oděv na palubu a padl nahý na hrubou pokrývku, aby prospal následujících osmnáct hodin.
Vzbudil se novým návalem emocí, naprosto nejistý, co je čirá fantazie a co realita. Kde předtím tak dlouho nebylo vůbec žádné vnímání, od pasu dolů, ho náhle svíraly mučivé křeče. Mohl cítit každý jednotlivý sval, zdálo se, jako by mezi sebou sváděly urputný zápas, chvěly se, škubaly sebou, kroutily se v křečích. Z jediného chodidla mu až do žaludku vystřelovala syrová, nervy drásající bolest. Vykřikl, ale pak se náhle utišil, neboť bolest pozvolna odplouvala a začala se měnit v nádhernou, téměř nesnesitelnou
. rozkoš.
Vykřikl znovu, ale vedle svého hlasu zaslechl tichý pláč, ozývající se shora. Otevřel oči a tvář Janine se vznášela pouhé centimetry nad jeho obličejem, nahé

hebké tělo se k němu tisklo od ňader až ke stehnům. Pokoušel se promluvit, ale umlčela ho vlastními rty, podivným sténáním do jeho úst. Náhle si uvědomil, že je pohřben hluboko v jejím teple a hedvábné elastičnosti, aby společně vystoupali vysoko nahoru na vlně triumfu vyšší a zuřivější, než po nich dokázal metat během předchozí vichřice Atlantský oceán.
Zůstali k sobě. djpuho přitulení, oněmělí a sotva schopní dýchat.
605
Přinesla mu hrneček kávy, jakmile Bawu znovu dosáhla klidného pohybu pod napnutými plachtami, a hleděla na mořskou hladinu z okraje kokpitu s jednou rukou na jeho rameni.
"Chci ti něco ukázat," oznámil slavnostně.
Namířil prstem k bosému chodidlu, vystrčenému kupředu a spočívajícímu na polštáři. Napjatě sledovala, jak kroutí prsty na noze tam a zpět, pak ze strany na stranu.
"Ach, drahoušku!" zachraptěla. "To je ten nejúžasnější trik, co jsem kdy viděla."
"Jak jsi mě to nazvala?" podivil se.
"Víš co?" Neodpověděla na otázku okamžitě. "Myslím, že ty a já budeme už v pořádku..." Teprve potom položila svou tvář na jeho, aby mu pošeptala do ucha: "Nazvala jsem tě drahouškem, souhlasíš?"
"Paráda, má milovaná," odvětil, načež zablokoval řízení jachty pro samořídicí systém, aby si tak uvolnil obě ruce k pevnému objetí...
MĚSTSKÝ KLUB A KNIHOVNA
Hasičská 307 733 21 SLAVIČÍN
606
Konec knihy.
Andělé pláčí / Wilbur Smith ; z angl. orig. přel. Michal Švejda . - Vyd. 1 . - Frýdek-Místek:
Alpress, 2002 . - 606 s.: obr. ; 20 cm . - (Klokan).
- Orig.: The angels weep
ISBN 80-7218-675-2 : Kč 249,00